

ACADEMIA ROMÂNĂ

DIN VIAȚA POPORULUI ROMÂN

CULEGERI ȘI STUDII

V.

LITERATURĂ POPULARĂ
ROMÂNEASCĂ

ADUNATĂ DE

NICOLAE PĂSCULESCU

Profesor secundar.

CU 30 ARII NOTATE

DE

GHEORGHE MATEIU

Șeful muzicii comunale din Huși.

ȘEDINȚA 28 MARTIE 1908.

BUCUREȘTI

LIBRĂRIA SOCEC și Comp.

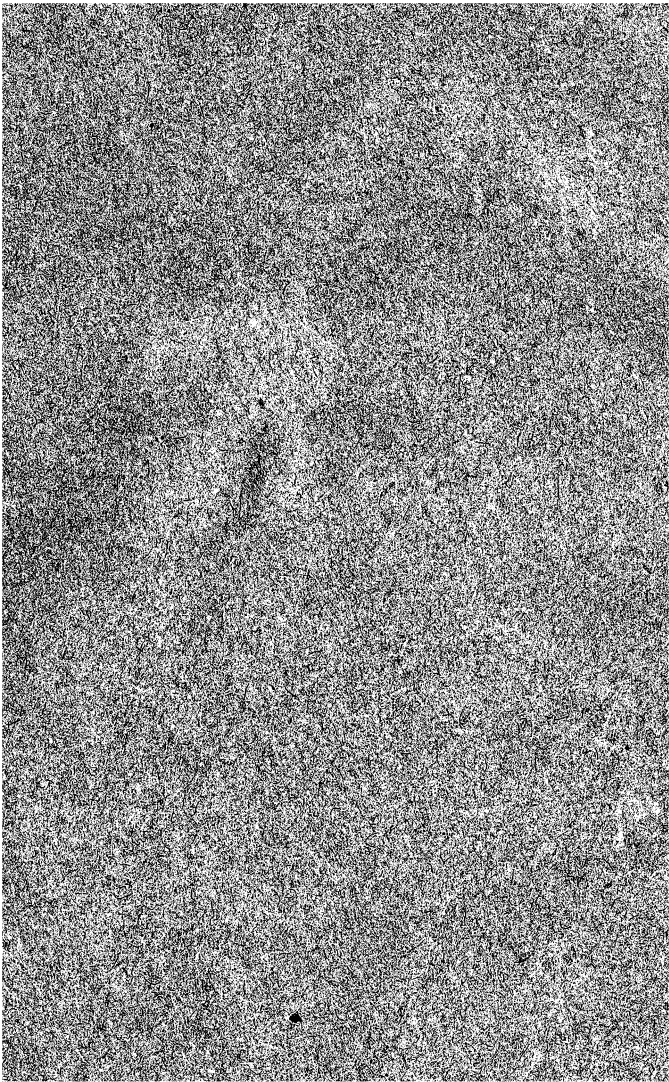
VIENA

GEROLD et Comp.

LEIPZIG

O. HARRASSOWITZ

1910.

ACADEMIA ROMÂNĂ

DIN VIAȚA POPORULUI ROMÂN

CULEGERI ȘI STUDII

V.

LITERATURĂ POPULARĂ
ROMÂNEASCĂ

ADUNATĂ DE

NICOLAE PĂSCULESCU

Profesor secundar

CU 30 ARII NOTATE

DE

GHEORGHE MATEIU

Șeful muzicii comunale din Hîrși.

SEDINȚA 28 MARTIE 1908.

BUCUREȘTI

LIBRĂRIA SOCEC și Comp.

VIENA

GEROLD et Comp.

LEIPZIG

O. HARROSSOWITZ

1910.

- I. **Părvescu** (Pompiliu), Hora din Cartal. 1908.
- II. **Pamfile** (Tudor), Cîmilituri românești. 1908.
- III. **Bud** (Tit), Poezii populare din Maramureș. 1908.
- IV. **Vasilie** (Alexandru), Cîntece, urături și bocete de ale poporului. 1908.
- V. **Păsculescu** (N.), Literatura populară românească. 1910.
- VI. **Pamfile** (Tudor), Jocuri de copii. 1909.
- VII. **Rădulescu-Codin** (C.) și D. Mihalache, Sărbătorile poporului. 1909.
- VIII. **Marian** (S. Fl.), Hore și chiuituri din Bucovina. (Sub presă).

Institutul de Arte Grafice „Progresul“. — Ploești.

Raportul d-lui I. Bianu către Secțiunea literară a Academiei, aprobat la 22 Martie 1908.

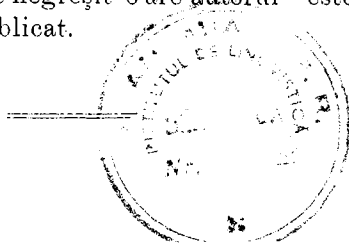
Materialul de literatură populară, trimis spre publicare de d-l N. Păsculescu, profesor secundar la Huși, este de o însemnătate cu totul deosebită. Manuscrisul cuprinde:

- 15 legende și balade numite „superstițioase și solare“,
- 12 „ „ „ „istorice“,
- 25 „ „ „ „haiducești“,
- 9 „ „ „ „domestice“,
- 22 colinde,
- 12 variante din plugușorul,
- 5 „ „ vasâlca,
- 2 „ „ sorcova,
- 44 colinde de anul nou,
- 6 „ „ „conăcării“,
- 56 descântece.

208 cântece, de întindere relativ mare.

Pe lângă acestea, se mai află 250 proverbe și zicători și 759 ghicitori. La proverbe, ghicitori și zicători nu se arată nici localitățile, nici persoanele, nici timpul de unde și când au fost adunate. Dintre descântece asemenea 13 sunt lipsite de aceste folositoare și chiar necesare indicațiuni, cari poate vor putea fi adaose din note și din memorie de d-l Păsculescu. Toate celelalte bucăți își au arătarea localităților și a persoanelor dela cari au fost auzite și scrise; toate au fost culese direct din graiul viu; foarte multe—marea majoritate—sunt bucăți cu totul nouă, iar celelalte sunt variante la bucăți cunoscute în alte versiuni.

Materialul acesta de literatură populară—din care nu face parte culegerea de doine, pe care negreșit o are autorul—este de o mare valoare și trebuie să fie publicat.

COLINDE

1. Colindul Crăciunului.

Spus de unchiul meu, Radu Gâscă. Orlea, Romanăți.

Bună dimineța
La Moș Ajun.
Ne dați?... Ne dați?...
Ori nu ne dați?...

Nepremind nimic, copii din nou repetă:

5. Bună dimineța
La Moș Ajun.
Ne dați?... Ne dați?...
Ori nu ne dați?...

Adăogând :

Am venit și noi odată
10. Intr'un an cu sănătate.
Maica Domnului să ne-ajute
La covrigi și la nuci multe.

Dacă casa, unde colindă, are vreo
domnișoară, colindătorii întonează:

Dragă domnișoară,
Ia ieși pân'afară,
15. Ori ești ocupată,

Freza ca să-ți faci,
Ca să fii plăcută
Junilor bărbați.
Ne dați?... Ne dați?...

20. Ori nu ne dați?..

Apoi din nou cântă:

Dragă domnișoară,
Ia ieși pân'afară,
Dă-ne un covrig,
Că murim de frig.

25. Dă-ne un măr,
Că ne luăm cumăinile de păr.
Dă-ne o nucă,
Că ne dăm cu capul de ulucă.
Dă-ne o pară,

30. C'am înghețat de frig
de-aseară.

Dă-ne, dă-ne paraua,
Că-ți omorîm cățeaua.

2. Alt Colind.

Scris după C. Vasilescu, colindător. Tulcea.

Bună dimineța
La Moș Ajun,
Intr'un ceas bun.
Dă-mi un covrig,
5. Că nu mai pot de frig.
Dă-mi un măr,
Că mă iau cu mâinile de păr.
Dă-mi o pară,

C'am înghețat de-aseară.

10. Dă-mi o nucă,
Că mă dau cu capul de ulucă.
Dați-ne o pară,
Că nu mai plecăm d-aiciă.
La anul

15. Și la mulți ani !

3. Alt Colind.

Scris după colindătorul N. Stănculescu. Orlea, Romanaii.

Bună dimineața la Moș Ajun
Intr'un ceas bun!
Dă-mi colacul
Și cârnatul,

5. Că mă duc la altă casă,
Să-mi dea carne grasă
Ca de proteasă.

4. Parodia Colindului.

Scris după spusa răposatului meu unchiu, Crăciun Popa Fănoi. Orlea, Romanaii.

Oitora,
Coitora,
Dă-mi, jupâne,
Roșcova.
5. Istic,
Pistic,
Dă-mi paraua,
Că mă duc.

Primiți în casă, în unele județe din
Oltenia, colindătorii asvârlesc paie,

ori gunoaie, zicând această urare de
Crăciun :

Atâția miei,
10. Atâția viței,
Atâția porcei,
Atâția boi,
Atâtea oi,
Atâtea vaci,
15. Atâția turmaci,
Atâtea bghiolțe,
Atâtea cârlanițe.

5. Colindul Crăciunului.

Scris după Moise Mușat. Cudalbi, Covurluiu.

Icia'n ceste curți,
Doamnele, *)
Și'n ceste domnii,
Dalbe vistirii.
5. Sus la case'nalte,
'Nalte minunate.
La mijloc de case,
Stă tot mese'ntinse,
Făclii dalbe-aprinse,
10. Scăunele întinse.
Scris-ai janțurel,
Cine șeade'n el?
Șeade Moș Crăciun,
Moș Crăciun Bătrân.
15. Mai de-arând cu el?
Ion Sfânt Ion.

Mai de-arând cu el?
Șed toți sfinți de-arând.
Moș Crăciun, Bătrân,
20. Din gură-mi grăiă:
—Ioane, Ioane,
Tu, când te-ai născut
Pe negrul pământ,
Eu m'am părlejit
25. Și te-am sprijinit
În poale de veșmânt,
Veșmânt mohorit
Lung până'n pământ.
Și te-am botezat,
30. Bun nume ți-am dat:
Ion Sfânt Ion.
Și ți-am dăruit

*) După fiecare vers se repetă refrenul: „Doamnele“.

- Cruce de măr dulce,
Toiag de argint,
35. Ca să stăpânești
Cerul și pământul,
Și pe noi de-arândul.
Bună vremea'n casă,

- Găzdiță frumoasă,
40. Rămâi sănătoasă.
La mulți ani cu bine
Și cu sănătate,
Că-i mai bună decât toate!

6. Urări de anul nou.

- Câtă frunză pe umbrar,
Atâția bani în buzunar.
Câtă șindrilă pe casă,
Atâția galbeni pe masă.
5. Câți cărbuni sunt în cuptor,
Atâția'n pungă gălbiori.

- Sănătate în astă casă,
Boieri mari la dumnea-voa-
[stră.
La anul
10. Și la mulți ani !

7. Colindul omului binefăcător.

Scris după I. G. Rădulescu, colindător. Târgovișteea.

- La nouă vârfuri de mări
Arde nouă lumânări,
Pică nouă picături,
S'a iscat râul de mir.
5. Dar în el cin' să scaldă ?
Tot Dumnezeu să scaldă,
Să scaldă și să'mbăia,
Tot cu mir să miruie.
Lângă bunul Dumnezeu
10. Scaldă Maica Precista,
Să scaldă și să'mbăia,
Tot cu mir să miruie.
Lângă Maica Precista
Scaldă Bătrânul Crăciun,
15. Să scaldă și să'nbaia,
Tot cu mir să miruie.
Lângă Bătrânul Crăciun
Să scaldă Sfântul Vasile.
Să scaldă și să'mbăia,
20. Tot cu mir să miruie.
Lângă Sfântul Sfânt Vasile
Să scaldă Sfântul Ion,
Să scaldă și să'mbăia,
Tot cu mir să miruie.
25. Să mai scaldă dun om bun,
Să scaldă și să'mbăiază,
Tot cu mir să miruiază.

- Iar Dumnezeu că-l vedeă
Și din gură așa-i zicea :
30. —Ce făcuși dă om bun ?
Te scâldași și te'mbăiași
Tot cu mir te miruiași ?
—Stătuși, Doamne mă'n tre-
[bași,
Cu cuvântul spune-ți-aș.
35. Eu am fost, Doamne, de-om
[bun,
Mi-am pus casa lângă drum,
Pe golani i-am îmbrăcat,
Pe străini i-am ospătat,
Pe disculți i-am încălțat.
40. Grăi Bunul Dumnezeu.
—Taci om bun nu-ți rău pareă
Fi-va ș-alea undeva.
Stai la masă ne'nchinat,
Bei paharul neurat,
45. Intri 'n raiu nejudecat.
Câte flori sunt pe pământ,
Tot merg la jurământ ;
Numai floarea Paștelui,
Șeade'n poarta raiului
50. Și-mi judecă florile :
—Ce-ați făcut miroasele ?
—A dat o ploaie c'un vânt

Și mirosul l-a pierdut.
 A dat o ploaie cu soare
 55. Și le-a sculat în picioare.
 Ce e'n casă să trăească,
 Ce-i afară să izvorască.

Sănătate'n astă casă,
 Boieri mari, la dumnea-voa-
 |stră.
 60. La anul
 Și la mulți ani!

8. Colindul omului binefăcător.

Scris din gura colindătorului Manea Găzdoiu. Râmnicu-de-sus. Tulcea.

Cestor curți, cestor domnii,
 Ca doi meri dintr'o tulpină,
 Ca nouă frați dintr'o mumă,
 La ași nouă merișori,
 5. Mi-arde și nouă lumânări.
 Sus îmi arde, jos îmi pică.
 Pică una, pică două,
 Picătura cea de-a nouă.
 Dar în apă limpejoară
 10. Să scâldă și Dumnezeu.
 Să scâldă și să'mbăiă
 Cu bun mir să miruiă.
 In vășmânt să primineă,
 Sus în sală să urcă.
 15. Mai de-arând cu Dumnealor
 Să scâldă și Moș Crăciun
 Să scâldă și să'mbăiă,
 Cu bun mir să miruiă,
 In vășmânt să primineă,
 20. Sus în sală, să urcă.
 Mai de-a-rând cu Dumnealor,
 Să scâldă și Sfântul Ion
 Să scâldă și să'mbăiă,
 Cu bun mir să miruiă
 25. In vășmânt să primineă
 In sală că să urcă.
 Mai de-a-rând cu Dumnealor
 Să scâldă și sfinți mărunți
 Să scâldă și să'mbăiă,
 30. Cu bun mir să miruiă,
 In vășmânt să primineă,
 Sus la sală să urcă.
 Mai dearând cu Dumnealor,
 Să scâldă și un om bun.
 35. Să scâldă și să'mbăiă,
 Cu bun mir să miruiă,
 In vășmânt să primineă,
 Sus la sală să urcă.

Mai de-arând cu Dumnealor.
 40. Atunci Dumnezeu grăia :
 —Dar cui tu te'mpotrivești?
 —Doamne, eu nu mă împo-
 |trivesc,
 Nici ție, nici lui Ion
 Nici lui Bătrânu Crăciun.
 45. Fost-am tânăr și am putut,
 Mi-a dat mâna ș-am făcut
 Fapta casei lângă drum,
 Nemerit-ai friguroși.
 Auzit-ai mulțumite,
 50. Mulțumite 'mbobocite,
 Bodaproste, înflorite.
 Fost-ai tânăr ș-am putut,
 Mi-a dat mâna ș-am făcut,
 Fapt-ai puț lângă drum,
 55. Nemurit-ai secetași.
 Auzit-ai mulțumite,
 Mulțumite 'mbobocite.
 Bodaproste înflorite
 Fost-ai tânăr ș-am putut,
 60. Mi-a dat mâna ș-am făcut,
 Fapt-ai cruci pe la răspântii,
 Auzit-ai mulțumite,
 Mulțumite 'mbobocite,
 Bodaproste înflorite,
 65. Fost-am tânăr și-am putut,
 Mi-a dat mâna ș-am făcut
 Fapt-ai pod pe la grindee,
 Să treacă cară cu fân peele.
 Auzit-ai mulțumite,
 70. Mulțumite 'mbobocite,
 Bodaproste înflorite.
 Fost-am tânăr ș-am putut,
 Mi-a dat mâna ș-am făcut.

- Atunci Dumnezeu grăia
 75. Și din gură-i cuvântă :
 —Ia scaun de judecată
 Și judecă lumea toată,
 Și dă dreptilor dreptate,
 Și strâmbilor strâmbătate.
 80. Și dă dreptii la dreptate,
 Și strâmbii la strâmbătate.
 Rămâi gazdă sănătoasă
 Ca o garoață frumoasă.

- Rămâi gazdă sănătos
 85. Ca un trandafir frumos.
 La mulți ani cu sănătate,
 Sănătate în ceste case,
 La boieri mari ca dumnea-
 [voastră.
 Mulți ani fericiți, trăiți,
 90. Să vă găsim înfloriți
 Și pe noi să ne plătiți.

9. Colindul Domnului Nostru Iisus Hristos.

Scris după Bucur I. Vasile, colindător. Mircea Vodă. Dâmbovița.

- Dormiți, Domni, dar nu dor-
 [miți.
 Florile dalbe.
 Dă-mi dormiți, dă nu-mi dor-
 [miți.
 Florile dalbe.
 5. Faceți focul cam mai mare,
 Și-mi aprinde-o lumânare,
 Și-o candelă la icoană,
 Și-mi ieșiți și pân'afară,
 De îl vedeți pe Hristos,
 10. Cum vă vine de frumos,
 De frumos, de cuvios,

- Cu văsmântul mohorît,
 Lungi-mi sunt până'n pă-
 [mânt,
 Cam din spate, cam din
 [piept,
 15. Scris mi-e luna și soarele,
 Intr'amândoi umerei,
 Scris mi-e doi luceferei,
 Mâna stângă crucea-mi duce,
 Și în cea dreaptă busuioac
 20. Crucea e a bătrânilor,
 Busuioac fetelor,
 Sănătatea tuturor.

10. Colindul Domnului Nostru Isus Hristos.

Scris din gura colindătorului, Enache Istrate. Țândărei. Ialomița.

- 'Ntreabă și-mi întreabă
 Sfinți pe Dumnezeu :
 — Doamne milostive,
 Tot stam, să te'nreb
 5. Și acum mi-ai stat
 Și te-am întrebat :
 Din ce el s'a fapt
 Mirul și vinul
 Și rumenul grâu ?
 10. Grăi Dumnezeu :
 —Dar voi, sfinți,
 Mai mulți,
 Mulți nepricepuți.
 Dar voi bine știți,

15. Dă-ne ispitiți.
 Eu micșor mi-am fost,
 Minte n'am avut,
 Oi dalbe am păzit
 Sus la Rusalim,
 20. Prin siliști bătrâni,
 Sus la siliști vechi,
 Vechi și jidovești,
 Nouă-s armenești.
 Câinii de jidovi
 25. De veste mi-a prins,
 Sfori dalbe mi-a 'ntins,
 Pe mini m'a prins.
 Câinii de jidovi,

<p>30. Și m'a răstignit
Cruciș, curmeziș
Jos cu fața'n sus,
In cruce de măr dulce,
In dalba Biserică,
In sfânta Duminecă.</p> <p>35. Și-unde-mi aduceă
Și-unde-mi băteă
Pân' talpe, pân' palme,
Piroane de fier,
Tagleș de oțel.</p> <p>40. In față le băteă,
In dos le țintuieă.
Sângele-mi curgeă.
Și-unde-mi aduceă
Și-unde mă'nbracă</p> <p>45. Cămășuță verde,
Verde de urzică.
Rău trupu-mi bășică.
Când mă îmbracă,
Rău sudoare-mi da!</p> <p>50. Și-unde mi-aduceă
Și-unde-mi puneă
Brăul de măceș.
Și-unde mă'ncingeă
Rea sudoare-mi da!</p> <p>55. Și-unde-mi aduceă,
Și-unde-mi puneă
Căciulă de spini,
De spini, mărăcini.</p> | <p>In cap mi-o puneă
60. Și mi-o tipăreă.
Lacrămi ciurciură,
In barbă să'nnodă.
In pumn le-am luat,
La pământ le-am aruncat</p> <p>65. Și unde-mi cădeă,
Tot mir să făceă.
Mir de miruit,
Vinu-i de băut,
Grâu-i de folos,</p> <p>70. Mândru și frumos.
Și d'atunci s'a fapt,
S'a fapt și să'mpart,
Mir la mănăstiri,
Vin de podgoreni,</p> <p>75. Grâu la șesurele.
Mir de miruit,
Vinu-i de băut,
Grâu-i de folos,
Mândru și frumos.</p> <p>80. Cetași și vâtași!
Scoală din cap de masă,
Dă vadra de vin.
Bună vreme'n casă
La toți dumnea-voastră.</p> <p>85. Găzdiță frumoasă,
Rămâi sănătoasă.
La anul
Și la mulți ani!</p> |
|--|---|

11. Urări de anul nou.

<p>Cătă șindrilă pe casă,
Atâția galbeni pe masă.
Cât grâu în ogor,
Atâtea vite în obor.</p> <p>5. Câte paie'n bătătură,</p> | <p>Atâția copii în pătură.
Cât păr într'un cojoc,
Atâția copii la foc.
Cătă frunză pe umbrar,</p> <p>10. Atâția bani în buzunar!</p> |
|--|--|

12. Judecata lui Adam.

Scris din gura colindătorului Tudorache Popescu. Târgoviște.

<p>Sub poalele cerului,
La mijlocul raiului,
E-o masă 'ntinsă'n casă.</p> | <p>Dar la masă cine-mi șeade?
5. Bunul nostru Dumnezeu
Și-mi judecă pe Adam:</p> |
|---|--|

- Măi Adame crucidame,
Eu, pe tine, când te-am
 |fapt,
Drumul la rai că ți-am dat,
10. Din toți pomii să mănânci.
Din ce pomi să nu mănânci.
Din pomul cu cunoștință.
Din acel pom ai mâncat;
De mine n'ai ascultat.
15. Iar Adam sta, ascultă
Și lui Dumnezeu grăia :
—Moașa Eva m'a'nșelat.
Și eu, Doamne, m'am culcat:
Ea de grabă m'a sculat,
20. Merișorul mi l-a dat
Și eu în gură l-am băgat.
Eu de gât m'am sugrumat,

- Merișoru! l-am vărsat.
Dă-ne. Doamne, haine noi;
25. Că acum e rău de noi!
Dumnezeu că răspundeă
Și lui Adam îi ziceă :
— Măi Adame crucidame,
Eu haine nouă v'am dat,
30. N'ați fost vrednici de purtat.
Trandafir verde pe masă,
Dă-ne drumul gazdă'n casă.
Trandafir verde înflorit.
Gazdă să fii fericit
35. Cu-a ta casă, cu-a ta masă,
Cu-a ta mândră Jupâneasă.
La anul
Și la mulți ani!

13. Colindul lui Iosif și Sfintei Marii.

Scriș după colindătorul Vasile D. Constantinescu. Târgoviște.

- Doi boieri d'ăi mari,
O! Leroi, Doamne,
Ca și doi drumari,
O! Leroi, Doamne*)
5. Vin din Rusalim,
Merg spre Vitleim.
Dară cine sunt ?
E Iosif cel sfânt
Și Maria sfântă,
10. Care așa cuvântă :
—Iosif, mi-e greu
De acest drum rău,
Vin să-ne odihnim
Și să-ne umbrim.
15. De un plop dădură
Ș'acolo stătură
De să răcori.
Popul să clăți,
Umbra și-o trăgeă :
20. Soarele-i ardeă.
Sfânta-i Maria
Mult să supără

- Și ni-l blestemă,
Din gură-mi ziceă :
25. —Plop afurisit,
Să nu fii rodit.
Să crești tot în sus,
Umbra nu mi-ai adus.
Iară mai plecară
30. Și ei îmi călcară
Prin văi și vâlcele,
Dealuri și derele;
Porumbiști, miriști
Și prin vechi siliști.
35. Maria-mi cădeă,
Căci să'mpiedecă,
D'un rug ce sta 'n cale.
Ea, oftând a jale,
Din gură-mi ziceă
40. Și mi-l blestemă :
—Rug afurisit,
Să nu crești în sus.
Cine de tine s'o împiedecă,
Toți te-o blestemă,

*) Rrefrenul: „O! Leroi. Doamne“ se repetă după fiecare vers.

<p>45. Te-o afurisi
Și te-o drăcui.
Iară mai plecară
Și un măr aflară.
Și ei să odihniă,
50. Mărul îi umbriă.
Umbra să lățiă,
Soarele pieriă.
Sfântai Maria
Către măr ziceă :
55. —Mărul înflorit,
Să fii tot rodit!
Să crești tu în lături
Să sporești cu roduri.
Iar Iosif grăiă,</p> | <p>60. Mariei îi spuneă
Ș'astfel îi ziceă :
—Drumul de-am luă,
Aidi să ne grăbim,
Aidi spre Vitleim
65. Pân'ce mai zărim:
Căci, iată, e seară
Și 'noptăm prin țară.
Și ei să sculară
Și 'ndată-mi plecară
70. Către Vitleim.
Cu toți să trăim.
La anul
Și la mulți ani!</p> |
|---|---|

14. Urări de anul nou.

<p>Câte flori sunt în câmpie,
Atâtea iepe 'n ergholie.
Câte flori sunt pe vâlcele,
Atâtea 'n vară mielușele.
5. Câte pietri sunt la munte,</p> | <p>Atâția porci, vaci și găște
La dumnea-voastră în curte.
La anul
Și la mulți ani!</p> |
|--|---|

15. Colindul Sfântului Ion.

Seris după colindătorul Ispas Gr. Petrescu. Târgovișteea.

<p>Ale cui sunt, Doamne, a-
[ceste case
D'asă înalte, minunate,
Cu stâlpii de busuioc,
Cu strașini de siminoc?
5. La mijlocu caselor,
Mi-este un stol de porumbei ;
In mijlocul stolului,
Este-un stol de porumb alb.
Nu mi-e domn de porumb
[alb,
10. Ci e Ion Sfânt Ion,
Trimis dela Dumnezeu,
Să măsoare pământul,
Pământul cu stânjânul
Și cerul cu cugetul.
15. Găsi pământul mai mare
Și cerul mai puținel.</p> | <p>Să gândiră, ce să-i facă?
Munți înalți și văi adânci,
Pe de vale livezi verzi,
20. Prin livezi tot orgănele,
Să plimb tinerii prin ele.
Icea, Doamne, cest Domn bun,
Și cu dalbe coconițe,
Și cu dalbii coconași.
25. La mulți ani cu sănătate,
Și cu multă bucurie,
Bucurie veselie
De acum până'n vecie,
Mila Domnului să fie.
30. Ce e în casă să trăească,
Ce e afar' să izvorască
Bucurie Dumnea-voastră.
La anul
Și la mulți ani!</p> |
|---|--|

16. Colindul Botezului.

Seris după colindătorii Ilie Lazăr și Panait Barozi. Tulcea.

- Doamnele,
Icea'n cestor curți,
Doamnele,
Și 'n cestor domnesc,
5. Doamnele *)
Măndre mese întinse,
Făclii dalbe-aprinse.
Jur prejur de mese,
Tot scaune drese.
10. Scaun zugrăvit,
Pe jos jălțuit,
Pe jelt bumbi de aur!
Pe jelt cine-mi șade?
Și șade mi-și șade
15. Bunul Dumnezeu.
Mai de-arând :
Scaun zugrăvit,
Pe jelt jeltuit.
Pe jelt bumbi de aur!
20. Pe jelt cine-mi șade?
Dar șade mi-și șada.
Ion Sfânt Ion,
Nașul lui Dumnezeu.
Mai de-a rând cu ei?
25. Scaun zugrăvit,
Pe jelt jeltuit,
Pe jelt bumbi de aur!
Pe jelt cine-mi șade?
Dar șade mi-și șade
30. Crăciun
Sfânt bătrân.
Mai dearând cu ei ?
Scaun zugrăvit,
Pe jelt jeltuit,
35. Pe jelt bumbi de aur.
Pe jelt, cine-mi șade ?
Dar șade mi-și șade
Maica Domnului.
- Mai de-arând cu ei ?
40. Scaun zugrăvit,
Pe jelt jeltuit,
Pe jelt bumbi de aur.
Pe jelt, cine-mi șade ?
Dar șade mi-și șade
45. Domnul cestor curți,
Cu-a lui jupăneasă.
In picioare slujește,
Pahare-mi cinstește,
Rându-și îplinește.
50. Dumnezeu ce-mi făcea ?
Din gură-mi grăia,
Așa-mi cuvântă :
- - Beți, sfinți, și mâncați
Și voi vă 'ntrebați :
55. Care, voi, mai mari,
Mai mari de mărire,
Și de îmbătrânire,
Și mai de demult.
Zise sfânt Ion :
60. Eu vă sunt mai mare :
Mai mare de mărire
Și de îmbătrânire,
Și mai de demult.
Tu, Doamne, prea sfânt,
65. Când te-ai născut,
In poală mi-ai căzut,
In poală de veșmânt,
Veșmânt mohorît.
Măna'n păr ți-am pus :
70. Sus te-am ridicat
Și te-am botezat
Bun nume ți-am pus :
Bunul Dumnezeu.
Și ți-am dăruit
75. Cerul și pământul
Și tot norodul.

*) După fiecare vers se repetă „Doamnele“.

17. Colindul Sfântului Nicolae.

Scris din gura colindătorilor Ilie Lazăr și Panait Barozi. Tulcea.

5 5 10 15 5.	<p>Icîa în cestor curți
 Bunul Dumnezeu, *)
 Și'n cestor domnesc,
 Dun prânz s'a gătit.</p> <p>5. Toți sfinți mi-au chemat.
 Toți sfinți și părinți.
 Toți sfinți mi-au venit,
 Toți sfinți mi-au sosit.
 Sfinți d'ai cerului.</p> <p>10. Și d'ai raiului.
 Sfântul Nicolae
 Treabă ș'a fi avut.
 Și el n'a venit.
 Treaba lui cea mare</p> <p>15. Pe bogaz de mare.
 Nouă corăbioare
 Nouă ș'alte nouă :
 Nouă creștinești,</p> | <p>Nouă păgânești.
 20. Pe cele creștinești
 El le-a vămuit,
 Și le-a slobozit.
 Celea păgânești,
 Vamă le-a luat</p> <p>25. Vamă fără seamă.
 Prunduiăș de mare,
 De azi înainte,
 Care or mai trece,
 Vamă să le iei,</p> <p>30. Vamă fără seamă.
 Gazda lui Hristos,
 Să fiți sănătoși,
 Și mult bucuroși
 Cu feți logofeți,</p> <p>35. Cu a ta jupâneasă.
 Sănătate'n casă !</p> |
|---|--|--|

18. Colindul Judecării d'apoi.

Scris din gura colindătorilor Ilie Lazăr și Panait Barozi. Tulcea.

5.	<p>La crânguță de chiparos,
 Leroi, Leroi, Doamne **)
 Unde miroasă frumos,
 Legă-me-s'o legănaș.</p> <p>5. Dar în leagăn, cine-mi
 [șade ?
 Șade Gheorghe, făt frumos,
 Și-mi leagănă pe Hristos.
 Și-l leagănă și-l întreabă:</p> | <p>--Când va fi veacul d'apoi,
 10. Sfârșitul pământului ?
 Când va bate fiu pe tată,
 Fică-sa pe maică-sa ;
 Finu-său pe nașu-său,
 Fină-sa pe nașă-sa :</p> <p>20. Atunci va fi veacul d'apoi,
 Sfârșitul pământului.</p> |
|-----------|---|---|

19. Colindul lui Moș Crăciun, Sfântului Ion, Sfântului Vasile și Sfântului Ștefan.

Scris după Ion C. Ionescu, colindător. Gemenea. Dâmbovița.

10. 15.	<p>Ia te scoală cel domn mare,
 Verde flori de măr.***)
 Ia-te scoală o fată mare,</p> | <p>Și-mi aprinde o lumânare,
 5. Ș'o lipește 'ntre icoane,
 Între icoane, între olane,</p> |
|-----------------------|--|--|

*) Refrenul „Bunul Dumnezeu“ se repetă după fiecare vers.

**) Refrenul „Leroi, Leroi, Doamne“ se repetă după fiecare vers.

***) Refrenul „Verde flori de măr“ se repetă după fiecare vers.

- Ce-or fi bune de cocoane.
Raiule, grădină dulce,
De dulce nu m'aș mai duce,
10. De dulceața pomilor,
De versul pasărilor.
In mijlocul raiului,
Sub umbra chiparosului,
Mi-e un pat, mare 'ncheiat,
15. Dar în pat cine mi-și șeade?
Imi șeade patru oameni la
[rând,
Unul este mai bătrân,
Și mi-l cheamă sfânt Cră-
[ciun,
- Altul este tras prin fire,
20. Și mi-l chiamă Sfânt Vasile,
Altul mi-este bălăior,
Și mi-l chiamă Sfânt Ion,
Altul este mai bălan,
Și mi-l chiamă Sfânt Stefan
25. Și-mi cetește, procetește,
Și să roagă prea să roagă
Pentru astă lume 'ntreagă.
Sănătate'n astă casă
La boieri ca dumnea-voas-
[stră!
30. La anul și la mulți ani!

20. Colindul Sfântului Vasile.

Scriș după Tudorache S. Popescu, colindător. Târgoviște.

- In seara Sfântului Vasile.
Sfânt Vasile Sfânt *)
Câte flori sunt pe pământ.
Toate merg la jurământ.
5. Numa floarea soarelui
Șeade'n poarta raiului
Și-mi judecă florile:
Ce-a făcut miroasele?
Le-a 'mpărțit cu fetele.
10. Dete o ploaie cu vânt
Și le trânti la pământ.
Dete o ploaie cu soare
Și le sculă în picioare.
Ce folos că le-a sculat
15. Că mirosul le-a luat!
Pe poteca lucioasă
Nemerii la astă casă:
- Dar în ea cine-mi se află?
Sfânt Vasile, Sfânt Vasile!
20. Cu ilice prinse'n cuie,
Cu arme la căpătăie,
Cu pistoale la picioare;
Și-mi judecă pământul,
Pământul și cu cerul.
25. Pământul cu florile
Și cerul cu stelele.
Sus la poarta lui Hristos,
Rămâi gazdă sănătos,
Ca un trandafir frumos.
30. Sus în poarta lui Hristos,
Rămâi găzdiță sănătoasă,
Ca o micșuneă frumoasă.
La anul
Și la mulți ani!

21. Ceti Lună !

Scriș din spusa lui Ion I. Cojocaru, colindător. Târgoviștea.

- Ceti Lună, cetitoare dragă,**)
Cine-mi coase la fereastră ?
Coase Maica Precista,
Coase lui Hristos cunună,
5. Că de când el s'a născut,
Jidovii l-au răstignit.
Amar fiere a băut,
In coastă când l-au împuns

*) Refrenul „Sfânt Vasile Sfânt“ se repetă după fiecare vers.

***) Fiecare vers să cântă de două ori.

<p>10. Apă și sânger au curs.
Maica cu amar plângea,
Lângă cruce lăcrămă.
Lăcrămă cu amar suspin
Și plângea cu mare chin.</p> | <p>15. De mare scamelele
De grâul ca pietrele.
Mila Domnului să fie
La mulți ani cu veselie !</p> |
|---|---|

22. Colind de Preot.

Scris după spusa d-lui Ispas Grigorié Petrescu. Târgoviștea.

<p>5. Icea 'n mal de ostrovel.
Mi-este-o dalbă mânăstire.
Dar în ea cine-mi slujește?
Slujesc trei preoți bătrâni,
Și c'un mic de gramatic.
Grâi al preot bătrân
Către-ăl mic de gramatic:
—Azi avem d-o sâmbătare,
Măine d-o duminicare.</p> <p>10. Să te scoli de dinineăță,
Să te speli pe dalba-ți față,
Să te urci în clopotniță,
Să-mi dai în toacă de
[treiori
Și 'n clopot de nouă-ori;</p> <p>15. Să-mi auză noroadele,
Să-mi vină la sfânta rugă:
Să se 'nchine, să'seroage,
Să-și mai ierte din păcate:
Din păcate jumătate,</p> <p>20. Din greșeli a treia parte.
Dar ș'ăl mic, de gramatic,
El d-a bine d-aș ascultară,
De dimineăță să sculară,
Pe ochi mândri să spălară,</p> <p>25. La icoană să 'nchinară,
In clopotniță să urcară.</p> | <p>Dete 'n toacă de trei ori
Și 'u clopot de nouă ori.
Dar ochi negri d-aș arun-
[cară,
30. Campe vale, pe sub soare,
Tare-mi vine-o corăbioară,
De 'ncărcată, 'mpovărată:
Tot de sfinți de cei mă-
[runți,
Și de Bunul Dumnezeu.</p> <p>35. Lângă Bunul Dumnezeu
Șeade Maica Precista,
Lângă Maica Precista
Șeade bătrânul Crăciun.
Lângă bătrânul Crăciun</p> <p>40. Șeade Ion, Sfântul Ion.
Dar marfă ce-mi aduceară?
Aur, smîrnă și tămâie,
Popii (cutare) bucurie.
La anul,</p> <p>45. Și la mulți ani!
Sănătate 'n aste case,
Bucurie dumnea voastră.
Fericiti să tot trăiți
Și pe noi să ne plătiți,</p> <p>50. C'așa este datina,
De când s'a urzit lumea.</p> |
|--|--|

23. Colind de Preot.

Scris după spusa d-lui Ispas Grigorie Petrescu. Târgoviște.

<p>Sub aripa cerului,
Leroi Doamne*,
Este-o dalbă mânăstire,
Este-o sfântă biserică.</p> <p>5. Dar în sfântă biserică?</p> | <p>Este Bunul Dumnezeu.
Lângă Bunul Dumnezeu
Șeade Maica Precista.
Lângă Maica Precista</p> <p>10. Șeade Ion sfeti Ion.</p> |
|--|---|

*) Refrenul „Leroi Doamne“ se zice după fiecare rând.

- Lângă Ion Sfeti Ion
 Seade Bătrânul Crăciun,
 Și cu acest preot din casă,
 Și-mi citește, procitește.
15. Dintr'un corn de prescură.
 Face sfânta liturghie,
 Cu potcapiu și tămâie.
 Iară Maica Precista,
 Când d'oparte că-și căta.
20. Departe la răsărit,
 Vede un pâlce de porumbei.
 De departe, mi-i vedeă,
 Mai d-aproape le grăia:
 —O! voi pâlce de porumbei,
25. Porumbei prea frumuși.
 Ce cătați, ce trepădați?
 Voi solia să v'o dați.
 Dar cel pâlce de porumbei,
 Cum auziă, să opriă,
30. Și-ăl mai mare-mi grăia:
 —Nu suntem pâlce de po-
 [rumbei,
 Ci suntem stol de îngeri.
 Ce cătăm, ce trepădăm?
 Noi solia să v'o dăm?
35. Noi pe Dumnezeu cătăm.
 Noi cu Iuda ne-am bătut.
 Ne-am bătut, ne-a biruit!..
 Ne-a luat luna cu lumina,
 Și soarele cu căldura.
40. Și cheile raiului,
 Și căldarea de botez,
 Și cărjele îngerești,
 Și toiagul de dreptate,
 Și scaun de judecată.
45. Toate astea le-a luat
 Și în Iad că le-a băgat,
- Urit Iad s'a luminat,
 Frumos Raiu s'a 'ntune-
 [cat!.
- Grăi Maica Precista
50. Către stol de porumbei:
 —Ține ăst corn de prescură
 Și cu acest pahar de vin.
 Beți, voi sfinți, și vă cins-
 [țiți
- Și de nimic nu grijiți.
55. De unde eu că voiu trimite
 Tot pe Sfântul Sfeti Ilie
 Cu trăsnet și cu mânie.
 De departe va tună,
 Dracii s'or cutremură.
60. Mai d'aproape va trăsni,
 Dracii s'or încremenii.
 Voi la Iad oți năvăli,
 Toate acelea oți luă
 Si în Raiu le veți băgă.
65. Frumos Raiu s'a lumină,
 Ca să-mi fie luminat
 Deacum și până 'n veac.
 Urit Iad s'a 'ntunecă,
 Ca să fie 'ntunecat
70. De acum și până 'n veac.
 Iar acest preot din casă,
 Cu-a lui masă, cu-a lui
 [casă,
 Cu-a lui mândră prioteasă,
 Cu-a lui feți, buni logo-
 [feți,
75. Cu a lui fete, preotese,
 El să-mi fie sănătos
 Și în știrea lui Hristos.
 La anul
 Și la mulți ani!

24. Colind de Preot.

Scris după spusa lui Moisie Mușat. Cudalbi, Covurluiu.

Prunduleț de Mare Neagră,
 Ler Doamne Ler,*)

Cam pe prund, cam pe
 [costiță,

*) După fiecare vers se repetă: „Ler Doamne Ler“.

- Este-o dalbă mânăstire.
5. Dar în ea, cine-mi slujă?
Slujiă dun preot bătrân,
Barba albă pân' la brâu
Și, c'un mic de gramatic.
Îmi citea și-mi procitiă
10. Și din gură îmi grăia:
—Tu, âst mic de gramatic,
Ieși afară, sui pe scară
Și te urcă 'n clopotniță
Și dă 'n toacă de trei ori
15. Și 'n clopot de nouă ori,
Ș'auză noroadele,
Ca să vie să-se roage.
Se le ierte din păcate:
Din păcate jumătate,
20. Din greșeli a treia parte.
Iar âl mic de gramatic,
El afară că-mi eșia,
În clopot că nu trăgea,
Nici în toacă nu-mi bătea,
25. Pe Mare că să uită.
Cam pe mare, pe sub zare,
Pe sub zarea soarelui,
Pe luciul tălazului.
Și-mi zăria d'o plăvioară.
30. Dar nu-i dalba plevioară,
Ci dalbă-i corăbioară.
Și de valuri vâlurită,
- Și de maluri mi-e lovită,
Cu postav verde 'nvelită.
35. Cum veniră, cum sosiră,
Indată schielă mi-aruncară.
Dar în corabie cin'eră?
Eră preotul (cutare),
Cu-a lui dalbă preoteasă,
40. Cu-ai lui feți și logofeți,
Cu-a lui fete preotese.
Cărți cu brațu că-mi scotea,
În mânăstire-mi intră,
În veșminte să 'mbracă,
45. Patrafir la gât puneă,
Cu stânga cartea ținea,
Cădelnița cu dreapta,
Sfânta slujbă începeă.
Să rugă, iar să rugă
50. Pentru toată lumea asta;
Să le ierte din păcate:
Din păcate jumătate,
Din greșeli a treie parte.
Iar (cutare) proistos,
55. El să-mi fie sănătos,
Cu-a lui casă, cu-a lui masă,
Cu preoteasa-i frumoasă,
Cu-a lui feți, mari logofeți,
Cu a lui fete, preotese.
60. La anul
Și la mulți ani!

25. Colindul Botezului.

Scris din gura lui Moisie Mușat. Cudalbi, Covurluiu.

- Trimisu-mi-a Dumnezeu,
Pe Ioan sfântul Ioan,
Pe pământ, ca să-l boteze.
Mi-a umblat, mi-a botezat
5. Toate limbi învrăjmășite.
Cetatea Ierodului
Nu să dă botezului,
Nici sfintei creștinătăți.
Dar Ioan sfântul Ioan
10. La Dumnezeu să 'ntorceă
Și așa că mi-și grăia:
Doamne Sfinte, a tot Pă-
[rinte,
- Mi-am umblat, mi-am bo-
[tezat
Toate limbi învrăjmășite.
15. Cetatea Ierodului
Nu să dă botezului,
Nici sfintei creștinătăți.
Să-mi dai pe sfântul Du-
[mitre
Să meargă cu crucea na-
[inte.
20. Să-mi dai pe sfântul Ilie,
Să-mi facă cruce să vie.

<p>De cu seară, fulgerară,
Peste noapte rău trăsniară,
Cetatea o 'nspăimântară,
25. Năvală la cruce-mi dară,
Frumos că să botezară.
Mai frumos să creștinară,
Și cu mir să miruică,</p> | <p>Cu Domnul viețuiră.
30. De acum până'n vecie,
Mila Domnului să fie.
Sănătate 'n aste case
Și 'n altele cu bucurie.
La anul
35. Și la mulți ani :</p> |
|---|---|

26. Colind de Sorcovă.

Scris din gura lui Gheorghe Tatomir. Teli-Grecea, Transilvania.

<p>De când Domnul s'a născut,
Și pământul l-a făcut,
Și cerul l-a ridicat,
Tot în stâlpi de argint,
5. Mai frumos l-a 'mpodobit:
Tot cu lună cu lumină,
Și cu soare cu căldură,
Și cu stele mărunțele
Și cu luna printre ele,
10. Și c'o rază la fereastră.
Dar o rază, unde-mi este?
Mi-e sus la grădina veche.
Și, acolo, cine-mi șeade?
Șeade fiu cu-a lui mamă
15. Fiul plânge, mă-sa-i zice :</p> | <p>—Taci, fiule, nu mai plânge ;
Că te-oiu scăldă 'n lapte
[dulce
Și ți-oi dărui pământul,
Pământul și cu cerul,
20. Pământul cu florile
Și cerul cu stelele
Și scaun de judecată,
Că să judeci lumea toată.
Bună veste 'n astă casă
25. La boieri mari ca dumnea-
[voastră.
La anul
Și la mulți ani !</p> |
|--|--|

27. Plugurelul.

Scris după Em. Vulcan, colindător, Strada Dogăriei, Galați.

I.

<p>Oho! ho! seara a 'nserat,
Pe voi, boieri, nu v'am urat
Și cu frâul zornăind,
Toată țara ocolind.
5. Și pe negru că l-am prins,
Și acasă l-am adus,
De zăbreă că l-am legat
Și în casă am intrat.
Intr'o Joi de noapte m'am
[sculat,
10. Două-spre-zece pluguri am
[înjugat
Și pe negru din grajd l-am
[scos,
Frumos șeaua că i-am pus</p> | <p>Și în scări m'am ridicat,
Peste câmpuri m'am uitat,
15. Ca s'aleg un loc curat;
De arat și sămănat.
Cea... Roată măi!
Hăi.... Hăi....

II.

El acolo mi-ajungeă.
20. Plugurile 'n brasdă mi-așeză,
Brasdă neagră-mi răsturnă,
Grâu roș îmi sămână :
Roșu ca focul,
Măzărat ca bobul !
25. Din mână mi-l asvârliă,
Din gură mi-l blestemă :</p> |
|--|---|

--Când oiu veni

La lună,
La săptămână,

30. Să te găsească aur mărgăritar.
In curțile dumnea-voastră,
Boieri mari.
Cea... Roată măi!
Hăi... Hăi...

III.

35. Stătură de arat,
Ca un domu bun împărat.
Puse grapa pe car,
Plugurile după car
Ș'a plecat acasă
40. La a-lui dalbă jupâneasă.
Ș'a pus plugul la perete,
Și boii la iarbă verde,
Și flăcăii 'n sat la fete:
Cei mai mari la fete mari,
45. Cei mai mici la mămăligi,
Și cornacii la neveste.
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...

IV.

- Domnul intră 'n casă,
50. Puse coatele pe masă,
Să gânde 'n sus,
Să gânde 'n jos,
Să gânde la deal,
Să gânde la vale,
55. Gânde la negrul din grajd.
Și pe negru-l alegea,
Frumos șeaua i-o puneă.
Chemă șoimii și ogarii
Și plecă la vânătoare,
60. Pe astă gură de vale.
Toată ziua îmi vânară,
Pân' dădă soarele 'n desară.
Și dădă pe la tarlale,
Să vază grâu cât îi de mare:
65. De departe îngălbineă,
De aproape înverzeă.
Eră 'n spic ca vrabia!
Eră 'n paiu ca trestia !...
Cea... Roată măi!
Hăi... Hăi...

V.

Dumnealui, dacă văzură,
Că pâinea-i atât de bună,
Nici p'acasă nu mai da:
Ci tocmai în târg la Bârlad
[s'opriă.

75. Și cumpărară:
Nouă oacă de fier,
Nouă de oțel,
Ca să dea la Stan țiganul.
Dar Stan țiganul nu eră
[acasă,
80. Ci venea din lunca mare,
Cu căciula de-a spinare!
Cu ochii sticliți,
Cu luleaua în dinți,
Cu foile 'ntre picioare,
85. Și să vâicăară că moare!
Și făcură nouă secețețele,
Cu mănunchi de floricele,
Cu zimții de viorele.
Să tragă fetele cu drag din
[ele.
90. Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...

VI.

- Ș'a strâns finii și vecinii,
Și vreo trei babe bătrâne,
Care știu rândul la pâne.
95. Și pe toți i-a adus,
Și pe toți i-a pus
La lucrul pământului,
La puțul porumbului,
La hiliștea vântului,
100. Unde-i vine voinicului a
[munci
Și leneșului a odihni,
Ă odihni, bino a dormi.
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...

VII.

105. Iar o babă bătrână,
C'o seceră cârnă,
Cu dreapta trăgeă,
Cu stânga polog făceă,

- Din polog snop.
 110. Din snop claié,
 Din claié hodobaie:
 Un stog mare rotat,
 De mulți boieri lăudat.
 Care cum trecea,
 115. Lui Dumnealui îi fericea.
 Cea... Roată, măi!
 Hăi.... Hăi....

VIII.

- Iar în dalba d-arie, ce-mi
 [băgă?
 ¶ Imi băgă nouă juncani ju-
 [găniți,
 120. La coamă căniți,
 La potcoave zugrăviți,
 Cu caia de mărăgărint,
 Bate bine la pământ,
 Ei cu picioarele sfărâmă,
 125. Cu genunchii întorcea,
 Cu pieptul la par aducea,
 Cu nările vântul suflă.
 Cu urechile 'n saci tornă.
 Dumnealui nici cu-asta nu
 [să mulțamiă,
 130. Ce luă o lopată scăfăr-
 [mată
 Și dădă și el odată.
 Ce fuse bun căzu jos la
 [pământ,
 Ce fuse rău să dusă în vânt.
 Cea... Roată. măi!
 135. Hăi... Hăi....

IX.

- Și umplură buți și poloboace
 Și nu mai avură grăului de
 [vară ce-i face!
 Și umplură și nouă cară
 Cu povară
 140. Și plecă la moară:
 La moara lui Ivan,
 Unde a măcinat și an.
 Cu boii buhail,
 Cu proțapul de mălaiu,
 145. Cu schița de putrigaiu,

Unde dai, nădejde n'ai.
 Cea... Roată, măi!
 Hăi.... Hăi....

X.

- Iar hoța cea de moară,
 150. Când văzî atâtea cară
 Încărcate cu povară,
 Puse coada pe spinare,
 La cea luncă de scăpare:
 Lunca mare frunză n'are.
 155. Lunca mică, frunza-îpică.
 Joacă baba de se strică
 Pentr'un lucru de nimică.
 Cea... Roată, măi!
 Hăi.... Hăi....

XI.

160. Iar morarul, meșter mare,
 Bată-l mama cui îl are.
 Cu o ismană trasă,
 Cu una sufloasă,
 Cu alta pe vine
 165. De abiă se ține.
 Cu cocjocul pe dos,
 Că e mai răcoros,
 Apucă moara de șele,
 S'o așeză pe măsele,
 170. Și făcî hodoronc tronc,
 Și dădă moara la loc.
 Și turnă grâu mărunt, de
 [cel roș,
 Cât a mănca un cocoș.
 Și nu curgea făină,
 175. Ci aur și mărăgăritar
 În curțile Dumnea-voastră,
 [boieri mari.
 Cea... Roată, măi!
 Hăi.... Hăi....

XII.

- Iar Dochîța cea frumoasă,
 180. Auzind tocmai din casă
 Scărțăitul carălor,
 Chiotul flăcăilor,
 Alergă tocmai în cămară
 Și din cuie își luară

185. Sită mare și cam deasă
Tot cu pânza de mătasă.
Ninsorile că curgea.
Și făcù un colac mare și
[frumos
Ca fața lui Domnul Iisus
[Hristos.
190. Și bătu'n sită și'n covată
Și făcù alt colac îndată.
Făcù alt colac de săcară
Și dete la fetele din cămară;
Că n'au mâncat de-alaltă-
[seară,
195. Și se trag de păr afară!
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...

XIII.

- Dați-ne ce ne veți da,
Că n'aveți să ne dați
200. Țările cu mările.
Ci aveți să ne dați;
Șoldul porcului
Din fundul podului,
Șoldul oaiei,
205. Din fundul căsoaiei:
Șoldul mății,
Din fundul cotruții.
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...

XIV.

210. De urat am mai ură,

- Dar n'e frică c'am inserà:
Că trebue să ne ducem
Și pe la casa tupilată,
Unde șed trei fete la masă:
215. Cea mai mică îi frumu-
[șică,
Cea mijlocie e cam sglobie;
A mare-i groasă, borcă-
[noasă,
Să facă dracu cîmpoi din ea,
Să cânte la nunta mea.
220. Cea... Roată, măi!

XV.

- Mânați, măi!
Hăi... Hăi...
- De urat am mai ură,
Dar n'e frică c'am inserà,
225. Căci nu suntem de ici, de
[coleă,
Ci suntem din București,
Unde jidanii
Port jobene, de nuiele
Și papuci de coji de nuci,
230. Cândi-oi vedeă, să tot fugi.
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...
La anul
Și la mulți ani!

28. Plugușorul.

Scris după colindătorul Ion Nica. Vârfurile. Dâmbovița.

I.

- Măine anul să'nnoește,
Plugușorul se pornoește
Și începe-a colindă
Pe la case a ură.
5. Iarna grea, omete mare.
Semne bune anul are.
Semne bune de belșug
Pentru brasda de sub plug.
Doamne binecuvintează

10. Casa care o urează
Plugușorul fără boi,
Plugușorul tras de noi.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi.

II.

15. Sus pe ceruri strălucește
O stea mare, ce vestește,
Că se curmă de acum
La nevoi și la greu drum.

20. Asta-i steaua românească,
Fă-o, Doamne, să lucească,
Steaua noastră românească.
Și să stea tot între noi,
Să nu mai avem nevoi.
Plugușorul fără boi,
25. Plugușorul tras de noi.
Gură, măi!
Hăi... Hăi.

III.

- In grădină la cest domn,
La cest domn, la cest domn
[bun,
30. Mi-au născut și mi-au [crescut
Doi meri mari, înghinorați,
Cu vârfurile la cer,
Cu poalele la pământ.
La tulpina merilor
35. E un pat mare 'ncheiat,
Cu scândurile de brad.
Dar în pat cine îmi [doarme?
Doarme domnul cu-a lui [doamnă.
Și cu ei doi porumbei.
40. Porumbeii, cum sburară,
Sus, mai sus, să înălțară,
Cu norii s'amestecară:
Jos, mai jos, că să lăsară,
In prundul mării să băgară,
45. Luară apșoară 'n gurișoară,
Pietricele 'n degețele
Turuiră, 'nguruiră,
Pietricele răsunară,

- Boieri mari se deșteptară.
50. Plugușorul fără boi,
Plugușorul tras de noi,
Mânați, măi!
Hăi... Hăi.

IV.

- Sfântul Vasile de mâine,
55. Să-l ajungeți cu mult bine,
Și cu multă veselie.
Intr'astă casă grâu revarsă
Și pune colac pe masă.
D'asupra colacului
60. Să pui inelușul tău,
C'asă vrut-a Dumnezeu.
Cărăuși cu care mare,
Dați în boi să meargă mai [tare,
S'ajungem la drumul mare,
65. Să dăm cu pistoalele,
Să spărgem obloanele.
Mânați măi!
Hăi... Hăi.

V.

- Sus în poarta lui Hristos
70. Rămâi gazdă sănătos,
Ca un trandafir frumos.
Sus în poarta lui Hristoase
Rămâi gazdă sănătoasă,
Ca o garoafă frumoasă.
75. Plugușorul fără boi,
Plugușorul tras de noi.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi.

29. Plugușorul.

Scris din gara colindătorului Istrate Enache. Țândărei, Ialomița.

I.

- In seara Sfântului Vasile,
Ascultați, băieți, cu bine;
Că afară a seninat,
Cum e bine de arat.
5. Arară văile, jaile,
Și câmpul cu florile.
Ziua toată a lucrat,
Brasă neagră a răsturnat
Și prin brasă a semănat
10. Grâu mărunț și grâu de vară.
Mânați, măi.
Hăi... Hăi...

II.

- Și să duse ca să vadă,
Dacă-i grâul copt, răscopt:
15. Din nainte îngălbiniă
Și d'aproape aură;
Apoi nici pe la jupâneasă
[nu mai da
Și la Focșani alergă,
Și se duse ca să iea
20. Zece oacă de fier
Și zece de oțel
Și să facă seceri mici
Pentru copilași voinici,
Și să facă seceri mari
25. Pentru secerători tari,
Ș'altele mai mititele
Cu mănunchi de floricele.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

III.

30. Și se duse la moș Bran,
Care eră cel mai vestit țigan.
Și-l găsi în ușa cortului
Alb ca pana corbului,
Cu părul vâlvoiu,
35. Cu ochii sticliți,
Cu luleaua 'n dinți,
Cu pantaloni 'n tur rupți,
Cu cămașa sdrențuită,
Numai feștile făcută.
40. Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

IV.

- Ș'a strâns finii
Și vecinii.
Multă lume-a adunat
45. Și la seceriș a plecat.
Iar o babă mai bătrână
Luă seceră a mai cârnă
Și se puse în susul vântu-
[lui,
Unde îi vine greu voini-
[cului.
50. Cu dreapta seceră,
Cu stânga mănunchi făcă.
Din mănunchi snop,

- Din snop în claie,
Din claie în car,
Din car în șiră.
55. Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

V.

- Și se duse ca să iea
Nouă iepe tot sirepe,
60. De nouă ani sterpe.
Tari ca pământul
Iuți ca vântul.
Cu potcoave de argint,
Ce bat bine la pământ.
65. Cu potcoave de alamă,
Cine le mai ține 'n seamă.
Cu copitele treieră.
Cu nările vântură.
Cu urechile 'n sac puneă.
70. Și 'ndată umpleă nouă ca-
[ravane;
De trosniau osiile
Și scârțâiau roțile!
Și la moară că mi-le por-
[neă.
Moaara ici, moara colea,
75. Moara 'n deal la Ceochina,
Păștea cu vacile d'avalma.
Morarul o iea de scoc
Și mi-o repezi la loc.
Mânați, măi!
80. Hăi... Hăi...

VI.

- Apoi morarul ce-mi făcă?
In ușa morii s'așeză,
Cu luleaua 'n dinți
Cu ochii sticliți.
85. De-al dracului ce-mi eră,
Nici păr în cap n'avea.
Aveă aveă,
Pe dracu să-liea:
Aveă două-trei firicele
90. Ș'ale mici, mititele,
Drept în creștetul capului,
Acolo eră cuibul dracului.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

VII.

95. Mai dă-ne două-trei parale,
Că noi nu suntem
De icia, de colea :
Ci suntem dela Buda-Veche,
Unde să iea cotoii de ureche
100. Și pisicile fug de streche.
Mânați, măi !
Hăi... Hăi...

VIII.

- Mai dă-ne două-trei parale,
Să ne cumpărăm niște man-
[tale :
105. Că ne plouă ploile
Și ne strică fețele.
Mânați, măi !
Hăi... Hăi...

IX.

- Mai dă-ne două-trei parale,
110. Să facem câte-un boldișor,
Să 'nțepăm pe bălănica mai
[ușor :
Că s'a 'nțelenit plugul în
[o rădăcină de lăptucă
Și nu poate să-l mai ducă.
Mânați, măi !
115. Hăi... Hăi.

X.

- De urat am mai ură,
Dar ni-e frică c'am inseră
Pela curțile domniei-voastre
Departate de casele noastre.
120. Mânați, măi !
Hăi... Hăi...

30. Plugul.

Scris după Ion Postelnicul, colindător. Stoicani, Covurluiu.

I

- Hodiniți, boieri, hodiniți,
Dar de noi, plugarii, nu
[gândiți,
C'afară îi vară, primăvară,
In câmp douăsprezece plu-
[guri ară.
5. Cea... Roată, măi !
Hăi... Hăi...

II.

- Boii dela roate
Cu coarneaue împreunate ;
Boii dela pripon
10. Cu coarneaue de cosor :
Boii de dinainte
Cu aurul în frunte.
Cea... Roată, măi !
Hăi... Hăi...

III.

15. Plecă dumnealui

- La mărul înrotat,
La câmpul curat,
Să aleagă un loc curat,
De arat, de semănat.
20. S'a arat : Luni, piscurile :
Marți, costișurile :
Joi, văile.
Și aninară plugul într'o
[rână
Și l-a făcut pe tot turtă și
[fărămă.
25. Iar prin brasde a asvârlit
Arnăut cu grâu mărunț.
Cea... Roată, măi !
Hăi... Hăi...

IV.

- Apoi se duse acasă
30. La mândra lui jupâneasă.
Puse plugul la perete,
Juncanii la iarbă verde
Și făcăii 'n sat la fete.
Cei mai mari la fete mari,

35. Cei mai mici la mămăligi.
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi

V.

- A doua zi de dimineață,
Dumnealui s'a deșteptat,
40. Iute din pat s'a sculat,
Pe ochi negri s'a spălat,
La icoană s'a 'nchinat.
Se gândi în sus,
Se gândi în jos,
45. Segândi la Domnul Hristos.
Cât e grâul de frumos!
De departe îngălbeniă,
De aproape înverziă.
Cea... Roată, măi!
50. Hăi... Hăi...

VI.

- Intră dumnealui într'un
[grajd,
Scoase un cal,
Negru ca corbul.
Iute ca focul.
55. Și să dălungi câmpului,
Ș'ajunse în târgul Bârla-
[dului.
Și luă zece oacă de fier
Și zece oacă de oțel,
Și se duse la Stan țigan.
60. Stan țigan nu eră acasă.
Eră în fundul bordeiului,
Sta în vârful patului,
Cu ochii sticliți,
Cu luleaua 'n dinți,
65. Cu pantalonii în tur ples-
[niți.
Cu mustăți în șapte părți,
Ca vrejul de castraveți,
De te bagă în sperieți.
Cea... Roată, măi!
70. Hăi... Hăi...

VII.

Dădură cioc boc
Și făcură pe loc
Nouăsprezece secerele,

- Imbărgălețele,
75. La mănunchiu cu floricele,
Să-ți fie drag să tragi cu ele.
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...

VIII.

- Adunară nepoței cu ne-
[poței,
80. Finișori cu finișori,
Finiș ca spinii.
Nepoții ca hoții.
Iar nepoata cea mai groasă
Luă seceră cea mai roasă
85. Și se puse
In capul pământului,
In bătaia vântului,
Unde vine bine voinicului.
Cea... Roată, măi!
90. Hăi... Hăi...

IX.

- Cu dreapta trăgeă,
Dar nu prea trăgeă,
Iar cu stânga polog făcea.
Din polog snop,
95. Din snop claiie.
Din claiie pe față de arie.
Intră jupânul într'un zid de
[piatră.
Și scoase doisprezece tauri
Negri ca corbul
100. Iuți ca vântul.
Unde călcă,
Grâul săltă,
Cu coada pleznia,
Cu coarnele întorceă,
105. Cu nările vântură,
Cu urechile 'n sac tornă,
Nici baniță nu-i mai trebuia.
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...

X.

110. Și umplură nouăsprezece
[cară
Cu povară
Și plecară 'n sus la moară

- La moară la căpitan,
Unde a măcinat și an.
115. Iar hoața de morăriță,
Când auzi atâtea cară
Toate pline cu povară,
Boii mugind,
Tânjelile țâncănind,
120. Bicile trosnind,
Cărăușii chiuind,
Ieși afară 'n fuga mare
Cu niște mâini albeși'n-
[făinate
Par'c'ar fi fost de albini
[mușcate,
125. Ce-s dela Dumnezeu lăsate.
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...

XI.

- Puse coada pe spinare
Și nu pe lunca a mare,
130. Ci să suiă pe costiș
Și ciupia la brânduși.
Iar morarul meșter mare
Cu sarica în spinare
Ciocăniră, bocăniră,
135. La loc moara o trântiră.
Și nu curgea făină,
Ci curgea aur și mărăgăitar
In curțile domniei-voastre,
[boieri mari.
Cea... Roată, măi!
140. Hăi... Hăi...

XII.

Iar Dochia cea frumoasă,
Bătù dumneai din sită și
[covată,

- Și numai cât ai clipi de
[odată
Și făcu un colac mare, fru-
[mos,
145. Ca fața lui Domnul Iisus
[Hristos.
Și l-a pus în cuiul din jos
Să fie plugarilor de folos.
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...

XIII.

150. De urat am mai ură,
Dar ne-e frică c'om înseră;
Că nu suntem de ici de
[colea,
Ci suntem dela Basarabia,
Unde-i mămăliga cât co-
[rabia
155. Ș'o păzește patrusprezece
[cu sabia
Să nu apuce nici vrabia!
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...

XIV.

- De urat am mai ură,
160. Dar ni-e frică c'om înseră;
Că nu suntem de ici, de
[colea,
Ci suntem dela casa tupi-
[lată,
Unde sunt în casă trei fete
Și pisicile miorlăie de sete.
165. Cu fântâna în bătătură
Și n'ai apă, nici să iei în
[gură.
Cea... Roată, măi!
Hăi... Hăi...

31. Plugurelul.

Scris dupe G. Postelnicu, de 50 ani, colindător. Galați.

I.

Aho... Aho...
De seară de Sfântu Vasile,

- La mulți ani, boieri, cu bine.
Stați, boieri, și ascultați,
5. Seama binișor luați;
C'afar' s'a înseninat,

Cum e bine de arat.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

II.

10. Dumnealui s'a sculat
Și mi-a încălecat
P'un cal negru, mititel,
Breaz în frunte, sprinte-
[nel,
Cu potcoave de argint,
15. Bate bine la pământ.
Cu potcoave de aramă,
Bate bine peste seamă.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

III.

20. El în scări s'a ridicat,
Peste câmpuri s'a uitat,
Ca s'aleagă un loc curat,
De arat și sămănat.
S'a apucat într'o Joi
25. C'un plug cu 12 boi.
Boi bourei
În coadă codâlbei,
În frunte țintăței:
Să-i facă Dumnezeu parte
[de ei.
30. Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

IV.

- Plugarii mână,
Boii trăgeă,
Plugul brasdă răsturnă.
35. Grâu-l aruncă.
Grapa-l neteziă,
În urmă încolția.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

V.

40. Isprăvindu-și de arat,
Veniră cu toții 'n sat,
Dete boii la suhat,
Plugu-l puse la perete,
Și flăcăi după fete.

45. Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

VI.

- După o săptămână, două,
Să duse la câmp să vadă,
Dă i-a dat Dumnezeu roadă.
50. De departe înverziă,
De aproape 'ngălbeniă,
De seceră să gătiă.
Luară un spic, luară două
Și le duse acasă
55. Și le puse pe masă.
Mânați... măi!
Hăi Hăi!

VII.

- Dar dumnealui ce făcea?
P'un cal încăleacă,
60. Punga cu galbini umpleă
Și la târg iute plecă,
La un negustor intră.
Negustor de vistierie,
Sta ghebos în prăvălie,
65. Și cu nasu-i boieresc
Și cu chipu-i bulgăresc;
Iar jupâneasa...
Sta și ea în prăvălie,
Parcă eră o momăie
70. Și la cap sburlită,
Ca o găscă opărită.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

VIII.

- Fierul cântăria,
75. Mușteriul îl luă,
Pe cal îl puneă,
Și la drum pornia.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

IX.

80. La bulibașa veniă,
Bulibașa cel vestit,
Fierar renumit.
Bulibașa nu-i acasă,
Bulibașa-i după casă,

85. Sta la vatra focului,
Alb ca pana corbului,
Sta ghebos și sgribulit,
Ca un câine odărlit.
Și'n gură avea o luleă
90. De frigi un cârnat în ea.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

X.

- Mai de-o parte e Piranda,
Sta 'n bătaia fumului,
95. În fundul bordeiului,
Ingâmfată, supărată,
Ca o cioară gulerată.
Mai colo e Dăncicu,
Joacă tanganica 'n drum,
100. Pentru-o luleă de tutun.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

XI.

- Bulibașa să sculă,
Barosu 'u mână luă
105. Și de lucru s'apucă,
Și făcù seceri mari
Pentru secerători tari,
Și făcù seceri mici
Pentru fete și voinici,
110. Și făcù seceri cârne,
Pentru babe bătrâne.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

XII.

- Iară baba cea bătrână
115. Luă seceră cea cârnă,
Și se duse și se puse
În capul pământului,
În bătaia vântului.
Cu dreapta trăgeă,
120. Cu stânga polog făceă,
Din polog snop,
Din snop claie,
Din claie hudulbaie.
Mânați, măi!
125. Hăi... Hăi...

XIII.

Intră dumnealui în grajd

- Și scoase 12 elefanți,
La tăvăluci înhâmați.
Tăvălucii să 'nvârtiă,
130. Paiele le sfărâmă,
Grăul să scutură,
La par îl strângeă,
În vânt îl vântură,
În hambare îl puneă.
135. Mânați, măi!
Hăi..., Hăi...

XIV.

- Umplură buți și boloboace
Și n'avură grăului ce-i face.
Umplură și 19 care mocă-
[nești
140. Și plecară la moară la I-
[vești,
La moara lui nenea Stan,
Unde a măcinat și an.
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

XV.

145. Iar moara, dacă vedeă,
Prea tare să 'nspăimântă
Si p'acilea că-mi plecă.
Iar morarul, de vedeă,
Ciocăniră, bocăniră,
150. La loc moara o trântiră.
Ii dete cu pumnu 'n splină
Și o dete pe faină,
Și nu curgeă faină,
Ci numai aur și mărgăritar
155. În curțile domniei-voastre,
[boieri mari!..
Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

XVI.

- De urat am mai ură,
Dar nu suntem de ici, de
[colea,
160. Și avem mult de umblat:
Hoșuri hoporate,
Văi nenumărate,
Munți întunecoși.
Rămâneți, boieri, sănătoși!
165. Mânați, măi!
Hăi... Hăi...

32. Plugușorul.

Seris din gura colindătorului I. G. Mihăilescu. Chișinău, Basarabia.

I.

- Aho... Aho...
 Odihniți, boieri, odihniți
 Și de noi nici nu grijiți.
 C'afară s'a înseninat,
 5. Mândre stele a luminat...
 E chiar vară, primăvară,
 În câmp plugurile ară,
 În lungiș, în curmeziș.
 Cu borona, boronea,
 10. Cu grapa, grăpă.
 Grâu mândru că înspică
 Grâu de vară, până 'n seară,
 A dat Domnul să răsară.
 Și mai îndemnați, copii!
- II.
15. S'a sculat Badea Vasile,
 Intr'o Joi de dimineață.
 În grajd că a intrat,
 Un cal c'a înșelat,
 Pe el s'a aruncat.
 20. La câmp a alergat,
 Trei spice a luat.
 În palme le-a frecat,
 În buze le-a suflat,
 La jupâneasă pe masă le-a
 [dat.
 25. —Măi femeie, măi nevastă,
 Pâinea noastră are să se
 [prăpădească.
 —Taci, bărbate, blestemate,
 Că nici târgul nu-i de-
 [parte.
 Ne-om duce la târg, la
 [Hârlău,
 30. S'om cumpără:
 Nouă oca de fier,
 Nouă de oțel
 S'om dă*la Anton țiganu,
 Marchidanu,

35. Care bate bine cu ciocanu,
 Și ne-o face 12 secerele,
 Cu mănunchi de floricele,
 Cu dinții de viorele.
 Să dăm pe la nepoți și ne-
 [poțele,
 40. Tot de acelea ochesele,
 Cu brâu lăsat pe șele:
 Să le fie drag a trage cu ele.
 Și mai îndemnați, copii.

III.

- Dar cea babă bătrână,
 45. Fără nici un dinte 'n gură,
 Cu burta seină,
 De ce vântul aburia,
 Ea mai tare să siliă,
 Grâu la pământ culcă.
 50. Și făcea clăi,
 Din clăi, hodobăi.
 Din hodobăi șură mare,
 Până la fațare cea de a-
 [ramă.
 Și mai îndemnați, copii!

IV.

55. Apoi a scos Badea Vasile
 Nouă-spre-zece iepe,
 Denouă-spre-zece ani sterpe.
 Cu nările crăpate,
 Copitele cu sârmă legate.
 60. Unde călcă, balta secă;
 Broasca făcea o-ca-ca,
 [o-ca-ca!....
 Cu copitele treieră,
 Cu boturile 'ntorceă,
 Cu nările vântură,
 65. Cu urechile umpleă,
 Cu gurile'n sac bagă.
 Și mai îndemnați, copii.

V.

Ș'a mai scos Badea Vasile
Douăsprezece cară mocă-
[nești

70. Ș'a plecat la moară la Ivești.
Dar ticăloasa de moară,
Când văzù atâtea cară
Incărcate cu povară,
Carăle scărțăind,
75. Boii din greu suflând,
Golani din bice plesnind,
Puse coada pe spinare
Și porni pe luncă'n vale.
Luncă mare, frunză n'are.
80. Luncă mică frunza-i pică
Stau voinicii ș'o ridică.
Și 'ndemnați, măi copii!

VI.

- Dar morarul, meșter mare,
Da-l-aș dracului ce-l are,
85. Cu luleaua'n dinți,
Cu ochii blejdiți.
Sorbî d'un ou
Și făcù moara din nou,
Și făcù cioc boc
90. Și făcù moara pe loc.
Îi dădù una 'n căpățână
Și o țintui pe șastină.
Îi dădù una în șele
Ș'o așeză pe măsele.
95. Îi dădù una în splină
Și o dete pe făină,
Dar nu curgeă făină,
Ci curgeă aurși mărgăritar

În casele domniei-voastre,
[boieri mari.

100. Și mai îndemnați, măi copii!

VII.

- V'am mai ură, ură,
Dar ni-e frică c'om înseră.
Dați-ne câte un bănișor,
Să n-e luăm câte un bicișor,
105. Să batem aști boișori,
Să meargă mai tărișor:
Că șed lei, paralei,
Cu gurile căscate,
Să ne apuce dela spate.
110. Ia mai trageți, copii!

VIII.

- Ș'a sculat jupânul,
Într'o dimineață,
Ș'a spus jupânesii
Să facă un colac
115. Nici mare, nici mic,
Numai d'o chilă și-un mertic.
Să-l făcă în patru,
Să-i dea și lui Radu o bucată.
Dar lui Radu nu eră a mîncă,
120. Decât cîinii de a întărătă
Ia mai trageți, copii!

IX.

- Că vița vie
În postul Sfintei Marie,
Când fierbe vinul în poloboc
125. Și un curcan gras la foc.
Oho.... Oho.....

33. Plugul.

Scris din gura colindătorului I. Mălureanu. Slobozia-Conachi, Tulcea.

- Vine anul, să înnoește,
Plugușorul să pornește.
Plugușor cu șasă boi,
Care l-am mânat și noi.
5. Dumnealui (cutare)
De dimineață să sculă,
Pe ochi negri să spălă,

- Barbă neagră pieptănă,
La icoane să'nchină,
10. La Dumnezeu să rugă.
El la grajd că se ducea.
Grajd de piatră descuiă.
Ales murgul, ales negrul.
Ales murgul cal mai bun,

15. Cal mai bun și mai blajân.
De căpăstru mi-l luă,
De dereg că mi-l legă
Șeaua frumoasă o puneă.
Țafturași, cu năsturași,
20. Frăuleț, cu ghiuruleț.
El în casă că-și mergeă
Și el iute desbracă
Proaste haine, proaste arme.
Scumpe haine-mi îmbracă,
25. Scumpe arme încingeă,
Și pe cal încălecă.
Picioru în scară puneă
Și din buze fluera.
30. Chemă șoimii și ogarii
Și plecând la vânătoare,
Lăsând spre ale lui tarlale,
El acolo mi-ajungeă,
De pe cal descălică,
Și la argați poruncia.
35. Argați din paie săriă,
Cu chibritul scăpără,
Și luleaua-și aprindeă.
Roată de boi că-mi da
Și la plug că-i înjugă
40. Și frumos că mi-i mână,
Brazdă neagră-mi răsturnă
Și prin brazdă sămână
Grâu mărunț și arnăut,
Ce-a dat Domnul s'a făcut.
45. Grâu mărunț și cu negară
Să răsară până'n seară.
Arară joile, toate văile,
Vinerile, gurmirele.
El pe cal încălecă
0. La Țiglița apucă
Și oțel că-mi cumpără,
Ca să facă seceri mici
Pentru copilași voinici,
Și să facă seceri mari
55. Pentru secerători tari,
Ș' altele mai mărunțele
Cu mănunchi de floricele
Pentru nepoți, nepoțele,
Să tragă mari coconași din
[ele.
60. Ei cu dreapta că-mi trăgeă,
Cu stânga poloc făcea
- Din poloc claie,
Din claie hodobaie,
Din hodobaie
65. Stog mare, minunat,
De mari boieri lădat.
La stogul dumnealor
Să'nvățară un cârd de po-
[rumbei.
Ce să facă? ce să dreagă?
70. Pe porumbei să-i izgonească,
Stogul să nu-l prăpădească.
Făcū o săgeată lată.
Toate'n apă ruginise,
Toate'n pietri nu se frânse,
75. Iar din grajd mai aduceă
Zece iepe, toate sterpe
Și de par că le legă
Și cu biciul le mână
Și grăul să treiera.
80. Țimirlia scutură,
Hambarele încărcă.
Apoi ce-i mai rămâneă
Harabalele umpleă
Și la moară că plecă.
85. Și umpleă, mări umpleă;
Umpleă gropi, umplea
[hârtopi,
Poloboace, cu pristoace
Și n'aveă grăului de vară
[ce-i mai face.
- Ei la moară că-mi pornia
90. Și din bice că-mi trosniă
Și roatele scârțăia.
Iar Dochia ce frumoasă
Auzi tocmai din casă
Scârțăitul carălor,
95. Hăitul flăcăilor,
Rumegatul boilor.
Bătū 'n sită și'n covată
Și făcū nouă colăcei
Viilor și morților
100. Și nouă plugărilor.
Ăleasă sită rară, de mo-
[rară ;
Sită deasă, de mătasă,
Și făcū un colăcel
Frumușel și rumenel,
105. Nici mai mare, nici mai mic,

- Numai d'o baniță ș'un mertic
Să-l puie în cuiul de sus
Să-i fie lui Sfântu Vasile
[de dus,
Să-l puie în cuiul de jos,
110. Ca să fie de folos.
Și mi-l dă pe ușă afară
C'asă-i rândul în această
[seară.
Iar Dumnealui (Cutare)
S'a săturat de arat
115. Ca un mândru împărat.
El puse grapa în car
Și plugul după car
Și acasă că-și mergea,
A lui dalbă jupâneasă mi-l
[vedea.
120. Acasă cum ajungea,
Puse plugul la perete
Și boii la iarbă verde,
Pogonaci 'n sat la fete.
Cei mai mici la mămligi,
125. Cei mai mari la fete mari.

- El la crăsmă că-și mergea
Și din gură-mi cuvântă :
— Măi copile, fătul meu,
Intă că ți-am venit eu.
130. Pe toarta paharului
Scrisă-i floarea raiului ;
În fundul paharului
Scrisă-i vița vinului
Din postul Crăciunului.
135. Apoi, când om veni noi
La anul ori la doi,
Să vă găsim înfloriți
Ca merii, ca perii
În mijlocul verii.
140. Ca frunza vii
În postul Sântă Mării.
De urat am mai ură,
Dar avem a colindă,
Hopuri hoporate,
145. La mulți ani cu sănătate,
Munți înalți, prăpăstioși,
Rămâneți, boieri, sănătoși!

34. Plugurelul.

Scris din gura colindătorului I. Mălureanu. Slobozia-Conachi. Tulcea.

- Aho... Aho...
Plugurelul mititel,
Cu roțițele de fier,
Care trage, băieți, de el.
5. Plugușor cu șase boi :
Ăi din nainte
Cu coarnele frânte,
Ăi dela mijloc
Cu stebe de busuioc,
10. Ăi dela roată
Cu coarnele'n voltă.
Hai mai tare cu colacul,
Că fărâma boii pragul.
Avem doi buhai
15. Cu jugul de putregaiu,
Cu protăpul de mălaiu,
Unde dai, acolo stai.
Hai mai tare cu sămânța,
Că mi s'a uscat brădița.
20. Plugușorul cu trei craci,

- Două rădici ș'unul bagi,
Degetele resteiele,
Măinile tănjelile.
De urat am mai ură,
25. Poi nu suntem de ici, de
[coleă,
Ci suntem dela Galați,
De unde îs boieri bogăți
Cu giubele de nuielo,
Cu papuci de coji de nuci.
30. Și nu suntem de ici, de
[coleă,
Suntem dela Țipirig,
Unde mor câinii de frig,
Și fetele de căldură
Își dă cu genunchele 'n gură.
35. De urat am mai ură,
Dar n-e frică c'om înseră
Pela curtea Domniei-voastră,
Departee de casa noastră

40. Și avem a trece
Peste-o apă rece
Și stau lei paraleii
Cu gurile căscate,
Cu limbile lăsate.
Să ne-apuțe pe la spate,
45. Să rămâie fetele de Sf. Va-
[sile nesărutate.

- Hopuri hopotate
La mulți cu sănătate,
Că-i mai bună decât toate.
La anul și la mulți ani
50. Să trăiți, să mărgăriți,
Să vă găsim înfloriți
Ca merii, ca perii
In mijlocul verii.

35. Plugul.

Scris după spusa lui Ion G. Rădulescu, colindător. Târgoviștea.

I.

- Seara Sfântului Vasile,
Fie-vă, boieri de bine,
Seara Sfântului Vasile!
De mulțișor a înserat,
5. Dar noi am întârziat
Și la boieri n'am urat.
Ș'a fost vreme mai de mult,
Dar noi nu ne-am priceput,
Tot ca băieți am făcut.
10. A fost vremea de cu seară,
Dar noi n'am băgat de
[seamă.

Mânați, măi!
Hăi!.. Hăi!..

II.

- De când noi umblăm
15. Și colindăm,
Curți c'acestea nu aflăm,
Așa 'nalte, minunate
Și de bun meșter lucrate.
Mânați, măi!
20. Hăi!.. Hăi!..

III.

- Am mai ură, ură, ură,
Dar ni-i că vom înseră,
Și decât vom înseră
Pe la curțile domniilor
[voastre,
25. Mai bine pe la bordeiele
[noastre.
Că curțile domniei-voastre

- Sunt tot cu var văruițe,
Cu șindrilă acoperite,
Cu catrană cătrănite,
30. Dar tot mai bine se 'nserăm
Pe la bordeiele noastre.
Că-s cu baligă lipite,
Cupusderie acoperite.
De bune de rele,
35. Noi ne odihnim în ele.
Mânați, măi!
Hăi!.. Hăi!..

IV.

- Am mai ură, ură, ură,
Dar ni-i că vom înseră
40. Și nu suntem de pe acoloa,
Ci suntem dela Buda-Ve-
[che,
Unde miorlăie mâța de
[streche
Și motocul nu-și află locul
Și un motoc nu-și află loc
45. Într'un fund de boloboc.
Mânați, măi!
Hăi!.. Hăi!..

V.

- Am mai, ură, ură, ură,
Ne temem c'om înseră
50. Și nu suntem de p'acolea,
Ci din munți întunecoși,
Inalți, prăpăstioși.
Să vă lăsăm bucuroși.
Mânați, măi!
55. Hăi!.. Hăi!..

VI.

Seara Sfântului Vasile
Să vă fie tot spre bine.
La mulți ani cu sănătate.

Să aibă și plugarii parte.

60. Ahooo... Ahooo...
Opriți copiii!...
Hoooo...

36. Plugul.

Scris din gura lui I. C. Ionescu, comuna Bezdeada, Dâmbovița

I.

Măine anul să 'noește,
Plugușorul să pornește
Și începe-a colindă
Pe la case a ură.
5. Iarna grea, omătul mare,
Semne bune anul are.
Semne bune, de belșug
Pentru brasda de sub plug.

Mânați, măi!
10. Strigați, flăcăi!
Hăi!... Hăi!

II.

Să se ducă dintre noi,
Să se duc' ori-ce nevoi.
Să se ducă bombonind,
15. Și cu dinții clăntănind
Și să fiți tot fericiți
Întru mulți ani veseliți!
Strigați, flăcăi!
Hăi!.. Hăi!

III.

20. La puțul cu zalele

Răsărit-a soarele.
Nu e soare răsărit,
Ci e Domnu 'mpodobit
Cu podoabe de argint.
25. Strigați, flăcăi!
Hăi!... Hăi!

IV.

Câte flori sunt pe pământ
Toate sunt de dăruit:
Numai floarea Paștelui
30. Și cu vița dealului
Seade în poarta Raiului
Și judecă florile,
Florile, garoafele,
Ce-a făcut miroasele?!
35. A dat o ploaie cu vânt
Și le-a culcat la pământ.
A dat o ploaie cu soare
Și le-a sculat în picioare.
Strigați, flăcăi.
40. Hăi!.. Hăi!

37. Plugușorul.

Spus de I. I. Dumitrescu, cătunul Mahalaua, Dâmbovița.

Bine v'am găsit sănătoși!
Măine anul se 'noește,
Dăi Domnului, Doamne!)
Plugușorul să pornește,
5. Și începe-a colindă
Pe la case a ură.
Iarna grea, omătul mare
Semne bune anul are,

Semne bune din belșug,
10. Pentru brasda de subplug.
Doamne, binecuvintează
Casa care o urează
Plugușorul dus de noi,
Plugușorul tras de boi,
15. Strigați ura, măi flăcăi.
Hăi!... Hăi!

) Se repetă după fiecare vers.

- Și iar hăi !
De urât, am mai ură,
Dar n'e frică c'om însăra
20. Pe la casa domnia-voastră,
Departe de casa noastră,

- Strigați ura, măi flăcăi
Hăi.. Hăi
Și iar hăi !
25. La anul și la mulți ani !

38. Plugușorul.

Scris din gura colindătorului I. Petricioiu. Târgovișteea.

- Doamne'n prundurile mării,
(în prundurile mării: ¹⁾)
Doamne, doi, trei pâlțiori,
Doamne, înalți și gălbiori.
Doamne, sub umbrița lor,
5. Doamne, mă-sa lui Ion,
Doamne, c'o vadră de vin,
Doamne, și cu păhărelul plin
Doamne, ea ce mi-și făcea ?
Doamne, pe cine'tâlniă,
10. Doamne, că îi da să bea.
Doamne, și mi-l întrebă,
Doamne, n'ați văzut un fiu ?

- Doamne, nu mi-ați cunoscut ?
Doamne, fețișoara lui,
15. Doamne, spuma laptelui,
Doamne, perișorul lui,
Doamne, pana corbului,
Doamne, ochișorii lui,
Doamne, mura câmpului,
20. Doamne, mustăcioara lui,
Doamne, spicul grâului.
Doamne, așa-i de subțirel !
Doamne, par-că tras prininel,
Doamne, așa, mândru, fru-
[mușel !.

39. Vasâlca.

Scrisă din cântecul lui Niculae T. Floru. București.

- Cum e'n cer și pe pământ ?
Mănăstire de argint,
C'asă vrut-a Domnul Sfânt.
Dar în dalbe mănăstiri
5. Și în înalte zidiri ?
Numai jețuri scoborite,
Pentru judecați gătite.
Iar în jețuri cine-mi șade ?
Tot la sfinți, mai mărunței.
10. Dar întâiu cine mi-și șade ?
Șeade Bunul Dumnezeu.
Lângă Bunul Dumnezeu ?
Șeade Maica Precista.
Lângă Maica Precista ?
15. Șeade bătrânul Crăciun.
Lângă bătrânul Crăciun ?
Șeade Sfântu Sfânt Vasile.
Lângă Sfântu Sfânt Vasile ?
Șeade Sfântu Sfânt Ion,

20. Și-mi judecă pe Siva.
— Silco-leo, Vasâlco-leo,
Ce-ai băut și ce-ai mâncat ?
D-ai un trup așa'ngălat ?
Unde-ai vărat și ai iernat ?
25. De ești grasă și frumoasă ?
Siva Domnului ziceă
Și frumos îi răspundeă:
Șus la munte am iernat,
Jâr și ghindă am mâncat,
30. De sunt grasă și frumoasă.
Mai la vale-am scoborit,
Apă rece am băut,
Apă rece sloiu de ghiață,
Numai bună la'ngrășată.
35. Mai la vale-am scoborit
Intr'o grădin'am sărit,
Două, trei verze-am stricat.
Românica m'a aflat

¹⁾ Cuvintele cari urmează după „Doamne“ se cântă toate de două ori.

- După mine s'a luat.
40. Români cu topoarele,
Țigani cu baroasele,
Cobzarii cu cobzele,
Lăntarii cu diblele,
Casapii cu masatele,
45. Oltenii cu palanțele,
Dănciucii cu copăile.
Bucătarii cu cleștele,
Flămânzii cu gurile.
Toți pe mine m'a gonit,
50. Toți pe mine m'a ncolțit,
După ceafă m'a lovit,
M'a 'njunghiat, m'a jupuit
Frumușel m'a împărțit.
Luat-au Români slămina
55. Și boierii căpățâna.
Iar țiganul ca țiganul,
Nu știe ce e șofranul.
Luat-au Români slămina
- Și boierii carnea bună ;
60. Iar țiganii căpățâna.
De lemn de teiu mi-o pârliră
Mai frumos o'mpodobiră
Cu mărgel și cercei,
Cu salbă de ghiocei,
65. Cu parale mii de lei.
La 'mnea-voastră m'a pofțit
Frumos dar mi-ați dăruit,
Un colac de grâu curat
Cât piatra morii de lat
70. Și cu galbenul deplin,
C'asă-i legea din bătrâni,
Din bătrâni din oameni buni.
La mulți ani cu sănătate,
Că-i mai bună decât toate.
75. La boieri ca dumnea-voastră
Să ne iasă partea noastră.
La anul
Și la mulți ani!

40. Vasâlca.

Scrisă după cântecul lui Nicolae Dobre, zis Ciobanul. Gorgota. Dâmbovița.

- Ce-mi, ții, Doamne pe pă-
mânt?!..
- Silco-leo, Vasâlco-leo, ¹⁾
Mănăstire de argint!..
Doamnele și Domn din
[cer²⁾
5. Unde-mi stă un moș bătrân.
El e sfântul sfânt Crăciun.
Cu barba la ibrișin,
Cu mustățile de fân,
Și cu dinții de fasoli
10. În fășașele frumușele.
Fașă albă de mătăsă,
Cu scutic de borangic,
Cu scufița de bumbac,
Iar în fundul scufiței
15. Este-o piatră nestimată,
Ce plătești lumea toată.
Bucureștii jumătate,
Țaligradul a treia parte.
- Lângă el cine mi-și seade?
20. Seade sfântul sfânt Ion,
Ce ne vine într'ajutor.
Lângă sfântul sfânt Ion
Seade și sfântul Vasile,
Care ne vine cu bine.
25. Și-mi judecă pe Silca:
— Sâlco-leo, Vasâlco-leo,
Ce-mi ești grasă și frumoasă
Și 'ntre ochi cam mângă-
[ioasă?
30. Ce-ai pățit? Și ce-ai făcut?
Tu pe la noi d'ai venit?
— Sus în pădure-mi intrai,
Jăr și ghindă îmi mâncai.
Mai la vale mă lăsați,
Apă rece că-mi luai,
35. Apă rece sloiu de gheață,
De sub malul de verdeață.
Jos la câmp că m'am lăsat

¹⁾ După primul rând se zice de două ori: „Silco-leo Vasâlco-leo“.

²⁾ După al doilea rând se zice de două ori: „Doamnele și Domn din cer.“

- Eu în grădini am intrat
Doi trei pepeni am stricat.
40. Toți creștinii mă simțiră,
Toți cu toții mă văzură,
Toți că mă alergară.
Țigani cu baroasele,
Românii cu parăle.
45. Mă prinsără, mă 'njunghiară,
Mă pârliră, mă 'mpărțiră.
Românii luară slămina
Și țigani capățina.
Văzură că să 'nșalară.
50. Mai frumos mă 'mpodobiră
Cu cercei, cu diurei,
Cu salbă de icosari,
Icosari și galbeni mari.

- C-aș-i legea din bătrâni.
55. Din bătrâni, din oameni
[buui.
La mulți ani cu sănătate,
Boieri mari ca dumnea-voas-
[tră,
Să ne dați, voi, plata noas-
[tră:
Un colac de grâu curat.
60. Pe fața colacului
Numele galbenului.
Gălbinași d'ăi auriiți.
Mulți ani, boieri, să trăiți,
Să vă găsim înfloriți.
65. La anul
Și la mulți ani!

41. Vasâlca.

Scrisă după cântecul colindătorului Ion I. Cojocaru, ucenic la cismărie. Târgoviște

- Sâlco, Sâlco, Lea Vasâlco,
Ce-ai băut de m'ai urit?
—Apă din puț părăsit
—Sâlco, Sâlco, Lea Vasâlco,
5. Ce-ai mâncat, de m'ai uitat?
— Ou de rață 'ncondeiat.
Sus colea pe lângă cer,
E un nour negru, norel:
Dar nu-i negru de norel,
10. Ci e Niță tinerel.
P'un cal vânăt porumbel,
Cu șeana de argințel,
Cu scările bate'n fier.
Sus colea pe lângă cer
15. Sboară Niță tinerel.
Dar nu sboară pe pământ,
Ci sboară numai prin vânt.
Sâlca pe Niță-l vedeă
Și din gură mi-i vorbeă.
20. — Măi Nicuță, fă tu bine,
Vino mâine pe la mine,
Dar să nu vii pe pământ,
Ci să vii în sbor în vânt,
Vântul când se scocioriră,
25. Niță la poartă sosiră.
In poartă că mi-i bătură,

- Sâlca din casă ieșiră.
Calul din mână-i luară,
In grajd de piatră-l băgară,
30. Fân cu flori îi revărsară,
Apă cu vadra îi dară.
Iar pe Niță tinerel,
Tinerel și frumușel,
In capul mesei că-l pusară
35. Vin cu paharul îi dară.
In fundul paharului,
Scrisă-i floarea raiului.
Verde, verde avrămeasă,
Busuioc bătut pe masă,
40. Rămâi, Sâlco, sănătoasă,
Cu-ai tăi frați, cu-ai tăi
[părinți
Ai lui Dumnezeu să fiți.
De acum până 'n vecie
Mila Domnului să fie!
45. Ce e 'n casă să trăească,
Ce e afară să izvorască,
Sănătate în aste case,
Boieri mari la dumnea-voa-
[stră,
La anul
50. Și la mulți ani!

Să trăiți, să înfloriți,
Și pe noi să ne plătiți:
C'asă este orânda

Dela Maica Precista.
55. De când mi s'a fapt lumea.
Să trăiți!

42. Vasâlca.

Serisă din gura colindătorului I. G. Rădulescu. Târgoviștea.

Ce mi-e'n cer și pe pământ?
Numai jețuri de argint.
Dar în ele cine-mi șeade?
Seade Bunul Dumnezeu.
5. Ceru-i Domn și domn din
[cer.
Lângă bunul Dumnezeu
Seade Sfântul Sfânt Vasile
Și-mi judeca pe Siva.
— Sâlco-leo, Vasâlco-leo,
10. Ce-mi ești grasă și frumoasă,
Sâlco-leo, Vasâlco-leo,
Și la față mângăioasă?!
Eu la munte m'am suit,
In păduri am petrecut,
15. Jâr și ghindă am păscut.
Mai de vale am scoborit,
Apă rece mi-am băut,
Apă rece sloiu de ghiață,
Ca să mă fac mai frumoasă.
20. Intr'o curte am sărit,
Doi pepeni am încolțit,
Și Românii m'au văzut:
Șăriră Românii cu săcurile,

Țiganii cu praftorițele.
25. Mă goniră, mă sosiră,
Mă loviră, mă'mpărțiră.
Românii luară slănină,
Iar țiganii căpățâna!
O luară și o gătiră
30. Și frumos o'mpodobiră,
Cu inele, cu mărgele,
Cu cercei, cu ghiocci,
Cu salbă de șapte lei.
Bună vremea'n astă casă
35. La boieri ca dumnea-voastră.
Cu frumos dar mă dăruți,
Tot cu poli d'ăia cocliți,
Cu parale din basmale,
Căpățâna porcului,
40. Jumătatea francului.
Un colac de grâu curat,
Toemai cât masa de lat
Și cu o vadră de vin
C'asă a rămas din bătrâni,
45. Din bătrâni din oameni buni.
La anul
Și la mulți ani!

43. Vasâlca.

Serisă din gura colindătorului Sandu N. Pătru-Serdanu. Dâmbovița.

La cea sfântă mănăstire,
Naltă, falnică zidire,
Seade Bunul Dumnezeu.
Mai în jos de Dumnezeu,
5. Seade Bătrânul Crăciun.
Mai în jos de dumnealui,
Seade Sfântul Sfânt Vasile.
Mai în jos de dumnealui,
Seade Sfântul Sfânt Ion.
10. Mai în jos de dumnealui,
Seade Maica Precistă

Și-mi judecă Vasâlca:
— Sivuto, Vasâlcuto.
Ce-ai mâncat, ce-ai păscut?
15. Apă de unde-ai băut?
De ești grasă și frumoasă
Și la față lipicioasă?!
Siva Domnului grăia
Și frumos îi răspundea:
20. — Sus la munte m'am urcat,
Prin păduri am alergat,
Jâr și ghindă am mâncat.

<p>25. Jos în vale-am scoborît,
Din ceşmeă apă am băut.
Mai frumoasă m'am făcut.
La dumnea-voastră am venit
Să mă vedeţi, să mă priviţi,
Frumos să mă dăruşi.
Cu parale, din basmale,
30. Cu bani mari din buzunare.
Intr'o grădină am sărit,
Mai nici un rău n'am făcut:
Ceapă verde mi-am păscut.
Rumânica m'a văzut.
35. Sări Românii cu berdele.
Cobzarii cu cobzele:</p> | <p>Lăutarii cu diblele:
Oltenii cu coasele:
Mă tăiară, mă împărţiră.
40. Românii luară slânina,
Țiganii mațele și căpățâna.
Iar țiganii, când văzură,
Cum că ei să înşelară,
Căpățâna mi-o luară
45. Și frumos mă împodobiră,
Pentru boieri mă gătiră.
Sănătate 'n aste case,
La boieri mari ca dumnea-
[voastră,
Să ne dați și partea noastră.</p> |
|---|---|

44. Urare cu Sorcova.

<p>Sorcova.
Veselă:
Peste vară
Primăvară.
5. Să 'nfloriți.
Să mărgăriți,
Ca un măr.
Ca un păr.</p> | <p>Ca un fir
10. De trandafir.
Tare ca piatra,
Iute ca săgeata.
Tare ca fierul,
Iute ca oțelul!
15. La anul
Și la mulți ani!</p> |
|--|--|

În unele părți din Moldova urarea sorcovei sună așa:

<p>Ca merii, ca perii.
În mijlocul verii.
Ca toamna cea bogată.
De toate îmbelșugată.</p> | <p>Să trăiți
Și se 'nfloriți.
La anul
Și la mulți ani!</p> |
|---|--|

45. Colind de anul nou.

Scris din gura colindătorului I. I. Cojocar. ucenic la Târgoviște.

<p>Ia sculați, sculați.
Măi boieri bogăți.
De voi vă uitați,
Pe gură de vale
5. Spre soare răsare,
Și vouă vă pare
Că soare nu răsare.
Soare a răsărit,</p> | <p>Vouă v'a venit
10. Herghelii de cai.
Caii nechizând,
Mânzuleți jucând.
Este-o mânzuliță
Folte și 'nfoltită,
15. Tr'aur poleită.</p> |
|---|--|

- Ia sculați, sculați,
Voi boieri bogați,
De voi vă uitați,
Că vouă vă vine
20. Tot cirezi de vaci
Vacile sbierând.
Este-o vițelușă
Folte și 'nfoltită.
Tr'aur poleită.
25. Ia sculați, sculați,
Voi boieri bogați,
De voi vă uitați,
Că vouă vă vine,
Tot turme de oi.
30. Oile sbierând,
Berbecii sburdând,
Mielușei jucând.
Berbeci lăi.
Dă lăi bucalăi,
35. Cu cornițe 'nvolte,
Invoalte, prescite,
Tr'aur poleite.
Este o mielușică.
Mândră, frumușică.
40. Folte și 'nfoltită.
Tr'aur poleită.
- Ia sculați, sculați,
Voi boieri bogați,
De voi vă uitați,
Că vouă vă vine,
45. De din jos de mare,
Tot cară cu sare.
De din jos de Olt,
Tot cară cu orz.
50. De din jos de pârâu.
Tot cară cu grâu.
Cară scârțâind,
Boii în jug trăgând,
Cărăuși mânând,

55. Flăcăi chiuind.

- Ia sculați, sculați,
Voi boieri bogați,
De voi vă uitați;
Că vouă vă vine
60. Tot mascuri hrăniți,
Cu colții ieșiți,
Ieșiți, presuciți,
Tr'aur poleiți.
Mi-este-o purcelușă
65. Folte și 'nfoltită
Tr'aur poleită.
- Ia sculați, sculați,
Voi boieri bogați,
De voi vă uitați,
Că vouă vă vine
70. Murgu 'mpodobit,
Cu șea de argint,
Cu țolul rotat,
Ciucuri de bumbac,
75. Ciucuri de mătase,
Implețiți în șease.
Cu coada 'nmodată
Tot aur suflată.
Așa de-mi gătit
80. Și de împodobit,
Înfrănat, înstrunat,
Bun de încălecat,
Și bun de mânat.
Sănătate 'n aste case,
85. Boieri mari ca dumnea-voa-
[stră.
Ce e 'n casă să trăească,
Ce e afară să izvorască.
Cu voi Dumnezeu să fie,
D'acuma până în vecie.
90. La anul
Și la mulți ani!

46. Colind de fereastră.

Seris din gura colindătorului Nicolae Stoica. Mărcești, Dâmbovița.

Astă seară ce-a 'nserat,
Doi, cântă, doi cântară,
Doi legi în legănare¹⁾

Am plecat la colindat.
5. Pe cea curte am intrat,

¹⁾ Aceste două versuri se cântă după fiecare vers.

- Unde-s case mari și nalte
 Mari înalte, minunate.
 Cu strobol, mai de departe,
 Cu strobol de siminoc
10. Și cu uși de busuioc.
 Pe poteca lucioasă,
 Ce duce la astă casă.
 Mă 'ntâlnii cu Dumnezeu.
 Frumusețel mi-e 'mbrăcățel
15. Cu veșmânt d'ăl mohorit,
 Cu veșmânt până 'n pă-
 [mânt.
 In față el că-mi aveă.
 Soarele cu căldură:
 Iar în spate că-mi purtă
20. Purtă luna cu lumina;
 Iar în cei doi umerei,

- Aveă doi luceferi.
 Mai aveă în mâna dreaptă,
 Un toiag de judecată,
 25. Să-mi judece pământul,
 Pământul cu florile
 Și cerul cu stelele.
 Câte flori sunt pe pământ,
 Toate merg la jurământ,
 30. Numai floarea soarelui
 Și cu spicul grâului
 Șed în poarta Raiului
 Și-mi judecă florile
 Ce-au făcut miroasele.
35. Busuioc bătut pe măsură,
 Gazdă, rămăi sănătoasă.
 La anul
 Și la mulți ani!

47. Colind de fereastră.

Scris din gura colindatorului Nica Lazăr, hamal. Tulcea.

- Irodia Doamne
 De nu se iubire ¹⁾
 De mari se luară.
 Ei să 'mpricinară.
5. Pricea lor ce-a fost?
 Pent'un spic de grâu.
 Grâul mi-a 'ncolțit.
 El mi-a răsărit,
 El mi-s'a făcut
10. Negru porumbaș.
 Sus mi-s'a 'nălțat,
 Sus la nouraș.
 Jos că s'a lăsat,
 Jos la văi adânci,
15. Unde miru-mi curge.
 Mir și trandafir
 Și cu calomfir.
 In mir cine să scaldă?
 De-a scaldat să scaldă
20. Bunul Dumnezeu.
 Mai de-a rând cu el,
 Mir și trandafir
 Verde rosmalin,
 De-a scaldat, să scaldă,
25. Ion, sfânt Ion,

- Nașul lui Dumnezeu.
 Mai de-a rând cu ei,
 Mir și trandafir,
 Verde rosmalin,
30. In mir cine să scaldă?
 De-a scaldat să scaldă,
 Crăciun sfânt Crăciun,
 Crăciun, moș bătrân.
 Mai de-a rând cu ei,
35. Mir și trandafir,
 Verde calomfir,
 In mir cine să scaldă?
 De-a scaldat să scaldă
 Maica Domnului.
40. Mai de-a rând cu ei?
 Mir și trandafir,
 Verde rosmalin,
 In mir cine să scaldă?
 Domnul cestor curți,
45. Cu-ai lui mândri feți,
 Feți și logofeți,
 Cu-a lui jupăneasă.
 — Aidi, omule, acasă,
 Că nouă ne vin
50. Juni colindători.

¹⁾ Aceste două versuri se cântă fiecare de două ori după fiecare vers.

Lasă ei să vie,
Plata lor să știe.
Un colac de grâu

Și-o vadră de vin.
55. Bani din buzunar,
Galbeni, icoșari.

48. Colind de familie.

Scris după spusa domnului Ancu Ion Traian. Teleorman.

<p>Ale cui sunt, Doamne, ace-
[ste case
O Ler om da,
Ler oi Doamne ¹⁾
Așă 'nalte, minunate,
5. Cu lațuri de fier legate,
Cu porțile ferecate,
Cu strașini de siminoc,
Cu stâlpii de busuioc,
Cu ferestrele de sticlă.
10. Inimioara mi-o despică?!
Dar în poartă cine-mi șeade?
Șeade bun jupân (Cutare)
Stă în poartă rezemat,
Pe toiagu-i ferecat.
15. De scumpe arme 'ncărcat.
Dar dumnealui ce-mi făceă?
Cătă 'n jos și cătă în sus,
Cătă asupra caselor
Pe luciul olanelor.
20. Vede casa înălbită
De porumbei coperită.
El, din gură, ce-mi ziceă:
-- Scumpă soțioara mea,
Nu șeadeă, de te uită:
25. Intră 'n casă, întinde masă,
Peste masă grâu revarsă,</p> | <p>Ș'un colac de grâu curat.
Sub colac vadra de vin
Și cu galbenul deplin;
30. C'asă-i legea din bătrâni,
Din bătrâni, din oameni
[buni.
Ăi porumbei te-or vedeă
De sus, jos că s'or lăsă,
In casă că mi-or intră,
35. Grăușor c'or adună,
Apă veseli or gustă
S'or sbură și mi-or cântă
Sus mai sus că s'or urcă.
Dacă mi-or fi îngerași,
40. S'or ascunde 'n nouraș.
Sus mai sus că s'or duceă,
La Dumnezeu s'or rugă.
Iar d'or fi colindători,
Ei în casă mi-or intră,
45. Mi-or cântă, mi-or colindă,
Colacul că ș'or luă,
Veseli vinul or gustă,
Frumos că s'or ospătă,
C'asă-i legea creștinească.
50. Domnul să vă ferecească.
La anul
Și la mulți ani!</p> |
|--|--|

49. Colind de Bărbat.

Scris din gura colindătorului Enache Istrate. Țândărei, Ialomița.

<p>-- Dor-mă, dor-mă mâinile,
Mâinile și brațele
Tot cernând și frământând,
La păpuși dalbe împletind,
5. Pe la fini tot dăruind..
Grăi Bunul Dumnezeu:</p> | <p>-- Taci, om bun, nu-ți da
[mputare
Căci în raiu te voiu chemă(re).
Găsi-vei Raiul descuiat,
10. Descuiat și desfăimat,
Numai mesc mari întinse</p> |
|---|---|

¹⁾ Aceste două versuri se repetă după fiecare vers.

- Cu dalbe făclii aprinse.
Jur pre jur tot mese 'n-
[tinse.
15. Dar la masă cine-mi șeade?
Șeade Mircea, cel domn bun.
Cel Domn și cel bătrân bun
Și cu domnul (Cutăriță)
Și cu dalba-i coconiță.
Grăi cucoana dumnealui :
20. — Ce șezi, domnule, lângă
[mine?
De nu mergi în alte țări?
In alte țări, în Tarigrad :
Să ne cați d'o sluguliță
Sluguliță dreaptă,
25. Dreaptă și 'nțeleaptă.
S'o trimiți din alte țări,
Să ne cate de trei meșteri,
Să ne facă d'o cetate.
Să n'o facă, cum să face,
30. Să o facă cu trei turnuri.
Turnulețul cel d'întâi,
- Să ne șează slugerele,
Turnulețul cel d'al doilea,
Să ne șează dalbi coconași.
35. Turnulețul cel d'al treilea,
Să nu-l facă, cum se face,
Să ni-l facă cu pridoare,
Să ne-așternem la covoare,
Să ne fie mai răcoare.
40. Să ședem, să judecăm.
Să dăm dreptii la dreptate
Și strâmbii la strâmbătate.
Domnul (Cutare)
El să-mi fie sănătos,
45. Mai cu taică, mai cu maică,
Mai cu frați, mai cu cum-
[nați,
Cu feciori și cu surori.
Sănătate 'n ceste case
Și 'n altele cu bucurie.
50. Bucurie Dumneavoastră.
La anul
Și la mulți ani!...

50. Colind de boieri mari.

Spus de Istrate Enache. Țândărei. Ialonița.

- Icea, Doamne, 'n ceste curți
Și, Doamne, 'n ceste dom-
[nii,
Cestor dalbe visterii,
Sunt, Doamne, tot mese
[ntinse,
5. Mese 'ntinse, făclii da-
[prinse :
Iar, Doamne, la cap de masă
Mi-este un leagăn de fir
[galben.
Dar pe leagăn, cine-mi
[șeade ?
- Șeade-și Bunul Dumnezeu ;
10. Mai de-a rând cu Dumne-
[zeu ?
Șeade și Bătrânul Crăciun.
Mai de-a rând cu dumnea-
[lor ?
Șade Ion Sfânt Ion.
- Mai de-a rând cu Sfânt
[Ion ?
15. Șeade sfinții toți de-a
[rândul.
Mai de-a rând cu sfinții
[toți ?
Șeade-și iceda cest domn
[bun.
Cest boier, boier [Cutare].
Dar nu-mi șeade, cum se
[șeade.
20. Și-mi scrie și-mi șocotește
La lăscăi moldovenește,
Tot pe taler, franțuzește.
Grăi și coconița lui :
— Ce stai, Doamne, te
[gândești
25. De-mi slovești, de-mi so-
[cotești
Tot lăscăi moldovenești

- Pe talere franțuzești?
 Grăi icea acest boier!
 — Cată-ți, doamnă, treaba [ta,
30. Că și eu îmi-oiu cătă
 Tot de trebușoara mea.
 C'astă vară ce-a trecut,
 Nici un lucru n'am d-avut,
 Tot am scris și-am socotit,
35. La năfrâmi grele am cusut,
 La năfrâmi grele de fir,
 Ca să șterg guriți de vin.
 Astă seară-i seară mare,
 Seară mare a lui Ajun,
40. Măine-i ziua lui Crăciun.
- Că vouă, boieri, vă vine
 Noaptea pe la cântători,
 Jur prejur colindători.
 Mai frumos or colindă,
 45. Mai frumos se vor cântă,
 Mai frumos că i-oți plăti,
 Mai frumos i-oți dărui :
 C'un colac de grâu curat,
 Pe colac, vadra de vin,
 50. C'asă-i legea din bătrâni.
 Din bătrâni, din oameni
 [buni.
- La anul
 Și la mulți ani !

51. Colind de negustor.

Spus de colindătorul Istrate Enache. Țândărei, Ialomița.

- Icea 'n ceste curți
 Și 'n ceaste domnii
 Țestor vistierii
 Răsăritu-mi-a,
 5. Și crescutu-mi-a
 D'un roșiu călin,
 D'ăl verde, d'ăl bun.
 Sus e frunză deasă,
 Jos e umbră groasă.
10. Jos la rădăcină,
 La dalbă tulpină,
 Mi-este așezat
 Un pat încheiat,
 Cu scânduri de brad,
15. Zăstălniți de fag.
 In pat ce-i așternut ?
 Pilată vârgată
 Și-o pernă picată.
 Peste celelalte ?
20. Covor de mătase.
 In pat cine-mi doarme ?
 Icea, cest domn bun
 (Cutare) jupân,
 Cam pe brațul lui,
25. Coase-și doamna lui.
 Coase-mi, chindesește,
 Pe mare-mi privește,
 Departe-mi zărește
 Neagră corăbioară,
30. Neagră și smolită,
 De valuri bătută,
 De maluri trântită.
 Intr'însa cine-mi vine ?
 (Greci neguțători,
35. Voinici călători,
 Trece și-mi petrece,
 Sat la vad nu-mi face,
 Nici la vădurele ;
 C'are mărfuri grele :
40. Tot fir ibrișim
 Și postav d'el bun,
 Tocuri de bumbac,
 Ca să-i fiu pe plac.
 Ei că nemeră
45. Ici la cest domn bun
 (Cutare) jupân.
 Că aseară mi-a sosit,
 Vezi din București,
 Cu cărți vămășești.
50. De l-oți deșteptă,
 Prea grea vam' or luă.
 Vamă fără seamă.
 Fir și ibrișim
 Postăvior d'el bun,
55. Tocuri de bumbac,
 Ca să-i fiu pe plac.
 La anul
 Și la mulți ani !

52. Colind de flăcău.

Scrisă după Enache Istrate, colindător. Țândărei, Ialomița.

<p>Întreabă, întreabă,
Mari boieri întreabă,
Și 'ntreabă pe (Cutare):
— Ce ți-i calul d'asudat,
5. D'asudat, prin apă ai dat?
Ori mi-ai gonit,
Ori mi-ai fugit?
— Nici n'am gonit,
Nici n'am fugit.
10. La vânat că mi-am plecat:
La vânat, peste Bârlad,
Citalium mi-a scornit,
Din crângul Silistrului,
Până 'n malul Oltului.
15. Dădū cita cam pe vad,
Eu dădū din sus de vad.
Cu cita m'alăturai
In subțioară mi-o luai.
Pe mal negru o-arunca,
20. Ingenunchi d'o ingenun-
[chiai.
Dădū sânge câmpului,
Iară pielea târgului.
Tăbăcari s'o tăbăcească,
Parale să-și dobândească.
25. Păru-l dădū la trăistari,
Să facă trăisti la măgari.
Maica pruncă ce-o iubește,
Ea pe dânsu părăsește.
— Ia nu-l credeți, boieri
[mari.
30. El mi-l dor o ibomnică.</p> | <p>ibomnică pe (cutare)
Și mi-e cam cu depărtare
Până acolo-mi să duce,
El mi-o face de trei zile,
35. De trei zile pe trei cai.
Unul vine, altul să duce,
Altul la dânsa brodează.
— Ia nu-l credeți, boieri
[mari,
Și-l cățați în buzunar;
40. Că el mi-ari o năframa,
Și năframa-i dela dânsa.
Ea de mult ce l-a 'ndrăgit
Și năframă i-a dăruit.
— Ia nu-l credeți, boieri
[mari,
Și-l cățați în jiletcel,
45. Că mi-ați găsi d'un inel.
Ăst inel la rost schimbat
El dela ea l-a luat.
— Ia nu-l credeți, boieri
[mari,
Și mi-l cățați în işlecel;
50. Că mi-ați găsi d'o cunună,
Și cununa-i dela dânsa.
Cunună-se el cu dânsa,
Cu dânsa, cu domnia-sa.
55. Busuioc bătut pe masă,
Gazdă rămâi sănătoasă.
La mulți ani
Cu sănătate!</p> |
|--|--|

53. Colind de tineri.

După cântecul lui Enache Istrate. Țândărei, Ialomița.

<p>Icea'n ceaste curți,
Și'n ceaste domnii,
Cestor visterii,
Crescut-am, născut-am,
5. Doi meri înfloriți,
Mândri-și potrivți.</p> | <p>De Doamnă crescuți,
De domni răsădiți.
Sus li-e frunza deasă,
10. Jos li-e umbra groasă.
Jos la rădăcină,
La dalbă tulpină,</p> |
|--|--|

- Danțul de boieri.
Danțul cine-l trage?
15. Icea, cest domn buu.
(Cutare) jupân.
Cu toiagu'n dreapta,
Cu năstrapa 'n stânga.
Sus toiag svârlește.
20. In palme-l sprijinește
Și să fericește,
Din gură-mi grăiește :
— Ferici-și de mine
Și d'ai mei părinți.
25. Parte ce-am avut,
Zile ce-am născut,
Parte ce-am de-avut,
De taică, de maică,
De doamnă frumoasă.
30. Mult e mângâioasă.
Mai frumos mă poartă,
Cu cămașa 'ndalbă,
Dalbă de bumbac
Ca să-i fiu pe plac.
35. Sus la vârf de meri,
Prin dalbele flori
Toarce-și doamna lui,
Toarce-și câte-un fir.

- Rupe-și câte-un măr.
40. Sus, mărul svârlește,
In palme-l spijinește
Și să fericește
Din gură-mi grăiește :
— Ferice-și de mine
45. Și de-ai mei părinți.
Zile ce-am născut,
Parte ce-am avut,
De taică, de maică,
De domn tinereț.
50. Mândru frumușel.
Mai frumos mă poartă !
Mă poartă cu rochiță,
Cu rochiță 'n dalbă,
Dalbă de batistă,
55. Ca să-ți fiu pe cinste.
Năsturei cutați,
Pe piept răvârșați,
Paftale cu zale,
Lăsate pe șeale.
60. Paftale cu bolduri,
Lăsate pe șolduri.
La anul
Și la mulți ani!

54. Urare de anul nou.

- Câte cuie sus pe casă,
Atâția copii la masă!
Câte paie 'n ogor.
Atâtea vite în obor!
5. Cât nisip este pe luncă,

- Atâtea parale 'n pungă!
La anul
Și la mulți ani!
La mulți ani cu sănătate,
10. Că-i mai bună decât toate.

55. Colind de flăcău.

Scris după cântecul colindătorului Istrate Enache. Țândărei, Ialomița.

- Din vad în vadul Brăilii
Mărului cu flori îndalbe ¹⁾
Până 'n schela Dunării,
Stă (Cutare) tânăr călare,
5. P'un cal vânăt, vedrios,
Cu toțul cu țorțolei,
Cu frâul cu țântișoare,

- Cu bici galben despletit.
Seade 'n apă până'n sapă
10. Și 'n noroiu până'n cotoiu.
Calul mi-este alb de spume,
Dar îmi este gras la vine.
Stă'n srlită, rezemat
Și în paloș răngălat

¹⁾ Se repetă după fiecare vers.

15. Și să bate cu Turcii,
Cu Turcii și cu Frângii,
Cu Turcii de pe uscat,
Cu Frângii pe Marea
[Neagră,
Să-i dea Turcii vadurile
20. Și Frângii corăbiile.
Se certară, le luară,
D'aia parte le trecură.
D'aia parte Ierbănaș,
Ierbănaș tot oameni grași,
25. De când lumea nu-s prădați.
Dar împăratul cest domn
[bun,
De trei zile țara-mi pradă,
De trei zile pe trei pleanuri:
Intâiul plean ce plean va fi?
30. Tot junei d'ei tinerii,
De le râde mustața,
Mult l-e dragă viața!..
Dar în pleanul cel d'al
[doilea?
- Tet negele tinerele.
35. De-abiă is prinse la horă,
Cu galbeni măruți pe cap,
Unde le vezi, mori de drag.
Dar în pleanul cel d'al
[ilea?
40. Fi-vor plean de nevestele.
Nevestele tinerele.
Neveste de câte-un prunc.
Logodite de toamna,
Măritate de iarna.
Mai la urmă cine-mi vine?
45. Vine junei șuerând.
Dar pe urma tuturor?
Vine-o dalbă rusculiță,
Dalbăneață la pieliiță,
Gălbioară la cosiță.
50. Iar (Cutare) făt frumos,
El să-mi fie sănătos.
Și cu taică și cu maică,
Și cu frați și cu surori,
Sănătate tuturor!

56. Colind de băiat.

Scris dupe cântecul lui Istrate Enache. Țândărei, Ialomița.

- Ce sboară pe lângă ceruri ?
Sboară un stol de porumbei,
Dar nu-i stol de porumbei,
Ci e stol de boieri mari.
5. Cam înaintea stolului,
Trece (Cutare) tânăr călare
P'un cal galben, alb de
spună.
Cal bun sare și-mi răsare,
Cal bun sare'n câmp pârlit,
10. Câmp pârlit mi-a odrăzlit,
Mari boieri cai ș'a păscut.
Care acuma-mi pășteă,
Tot lui (Cutare) îi mulțămia,
Și de-acolea încălecă.
15. Cal bun sare și-mi răsare,
Cal bun sare'n crâng uscat,
Crâng uscat, frunza i-a dat.
Mari boieri cai ș'a umbrit.
- Lui (Cutare) i-a multumit.
20. Care acuma să umbreă,
De colea încălecă.
Cal bun sare'n piatră seacă,
Piatră seacă'n patru crapă
Și-mi iese izvor de apă.
25. Mari boieri cai-și adapă,
Care acum își adăpă,
Tot lui (Cutare) îi mulțămia.
Și de-acolea încălecă.
Cal bun sare pod d'aramă,
30. Zărnioara și hantă,
Se duceă și se duceă
La măicuța (Cutăruia).
Dalba maicuța lui (Cutare),
Ea de veste le prindeă,
35. Înainte le ieșiă
C'un colac de grâu curat,
Pe colac vadra de vin.

<p>— Din colac parte le fac.
— Din vin bun la masă
'nchin.</p> <p>40. — Mulțumim lui Dumnezeu
Și de bine și de rău.
Văzui fiu din trupul meu,
Slujind mari boieri la el.</p> | <p>Busuioc verde pe masă,
45. Rămâi, gazdă, sănătoasă,
Că plecăm la altă casă,
Că e noaptea întunecoasă
Și poteca lunecoasă.
La anul
50. Și la mulți ani!</p> |
|--|---|

57. Colind de băiat.

Scriș din gura colindătorului T. Enache. Țândărei, Ialomița.

<p>Ostrovel de mare,
Spre soare răsare,
Pe gură de vale,
Crescutu-mi-a,
5. Născutu-mi-a
D'un roșiu călin,
D'un verde d'el bun.
Sus e frunză deasă,
Jos e umbră groasă.</p> <p>10. Jos la rădăcină,
La dalbă tulpină,
Oști mi-a tăbărit,
Oști moldovenști,
Multe-s muntenști.</p> <p>15. — Mulți ani, doamne stăpân,
Stăpân mare și bun,
Oști să stăpânești,
În țară să-mi domnești.
Mari boieri grăiă.</p> <p>20. Și cum ei grăiă,
Îndată-mi plecă,
Tot din sat în sat
Și din vad în vad.
Ici că-mi ajungeă,
25. Ici că-mi nemeriă,
Ici la cest domn bun</p> | <p>(Cutare) jupân,
Mi-are d'un cocon,
Mari boieri mi-l cere:
30. — Dă mi-l, taică, maică.
Taică-său ni-l da,
Maică-sa nu vrea;
Că e mic, micșor
Și nu va fi de domn.</p> <p>35. Mari boieri mi-l cere:
— Dă ni-l, taică, dă-ni-l.
La masă se așeză
Și beă și mănca
Și să înveseliă.</p> <p>40. Pahar închină
Din gură ziceă:
— Cal bun să'ncalice,
Pe poartă să-mi iasă,
Oști să-mi șiruiască,</p> <p>45. Lefi să-și împărțească,
Lefi la lefegiu,
La ostași d'ei buni.
(Cutare) voinicel
Fie-mi sănătoșel,</p> <p>50. Cu frați, cu părinți,
Ajungă-l voie bună
Cu toți dimpreună!</p> |
|--|--|

58. Colind de flăcău.

Scriș din gura colindătorului Nica Lazar, hamal. Tulcea.

<p>La tulpină, la doi meri,
Vale rom și flori de măr¹⁾
Doi meri nalți și minunați,
De tulpină depărtați,
5. De vârfuri apropiăți.</p> | <p>Facă-și mere în toate vere;
Cum le face, nu le coace.
Dar de ce nu mi-le coace?
Tot din pirea dolfului.
10. Dolf de mare s'a'nvățat</p> |
|--|--|

¹⁾ Se repetă după fiecare vers.

- Și merele le-a mâncat.
De unde (Cutare) mi-auzit,
Arcu-și în mână ș'a luat.
Arcu'n mână ș'o săgeată
15. Și la meri că mi-a pornit.
Nici prea mult n'a zăbovit,
Dolf de mare mi-a sosit.
Sare'n sus, sare'n pământ,
Sare'n sus la mere dulci.
20. De unde (Cutare) mi-l vă-
[zură,
Intinsă arcul să-l lovească,
Și săgeata să-l săgete.

- Dolf de mare i-a vorbit
Și așa îi a grăit:
— Stăi, (Cutare), făt frumos,
25. Nu da, nu mă săgetă:
Că noi suntem nouă frați,
Nouă frați și-o sor' mai mică.
— Sor'mai mică, cum o
[chiamă?
30. — Tot Anica, fată mare.
A lui fie, în braț'o ție.
C'o mână de busuic,
Să le dea Domnul noroc!

59. Colindul lui Ovidiu.

Scris după Gheorghe I. Nadrog. Agighiol, Tulcea.

- Duminecă de dimineață,
Cam pe roauă, cam pe ceață,
Jidovii s'au spăimântat,
Pradă'n țară mi-au plecat.
5. Dar ce pradă mi-a prădat?
Nuna Luna, Soarele,
Și cheile raiului.
Raiul mi-s'a 'utunecat,
Iadul mi-s'a luminat.
10. Dumnezeu mi-s'a 'ntristat,
Scară d'albă mi-a'nălțat,
Peste lume s'a uitat,
Dar în lume ce-a aflat?
Tot voinicul de Ovidiu.
15. De dimineață s'a sculat,
Pe ochi negri s'a spălat,
La icoane s'a'nchinat,
Lui Dumnezeu s'a rugat.
El din gur' a cuvântat:
20. — Dă-mi, Doamne, puterea ta.
Dumnezeu îi răspundeă:
— Eu puterea nu ți-oiu da,
Numai tunul și fulgerul.

- Tunul lui că i-l-a dat,
25. Și el mult s'a bucurat.
Tunul el că l-a luat,
După jădovi a plecat.
De departe i-a fulgerat.
Și d'aproape i-a tunat,
30. Jădovii s'au sumecat,
Prada jos mi-a lepădat.
Iar frumos de Ovidiu,
Prada 'n poală mi-a luat,
Prada 'n raiu mi-a aruncat.
35. Raiul mi s'a luminat,
Iadul mi s'a 'ntunecat.
Dumnezeu s'a bucurat,
Scară d'albă a'nălțat,
Peste lume s'a uitat.
40. Văzu raiul luminos:
Și iadul întunecos.
Asta gazda lui Hristos
Să vă lăsăm sănătoși.
- La anul
45. Și la mulți ani!

60. Colind de flăcău.

Scris din spusa colindătorului Nica Lazar, hamal la Tulcea.

De-a lăturia cestui sat,
Ierului Domnului¹⁾
Mulți stobori s'au adunat,

- De boieri și de cocoane;
5. Dar mai mult de fete mari.
Și jucară ce-mi jucară,

¹⁾ Se repetă după fiecare vers.

- Nici trei roate nu 'ncheiară,
Se uitară cam la vale,
Cam la vale, pe sub soare,
10. Și-mi văzû d'un păunaș,
D'un păun cu coada verde.
Nu-i păun cu coada verde,
Și-i Costică, făt frumos,
P'un cal negru mângaios,
15. Pintenog de trei picioare,
Fugător în goana mare.
Vânt cu batista-mi făcea,
Și la maică-sa-mi venea.
Leagă calul de colea,
20. De colea, de cea smicea.
Și smiceaua de măr dulce,
Murgul tău nu s'o mai duce.
Iar murguțu-mi nechiză,
Și din gură îmi grăia:
25. — Stăpâne, stăpân al meu,
Frate, pentru Dumnezeu,
M'ai uitat aici legat,
- Nebăut și nemâncat,
Par'c'aș fi un vinovat!
30. Iar stăpănu sta, zicea:
— Rabdă, murgule, și taci,
Cum rabdă junelu'n sat
Ne'nsurat, necunumat.
Eu dacă m'oiu însură,
35. Drumul ție ți-l-oiu da
Pe coasta costeiului,
Pe floarea ghizdeiului,
Și tu-oiu paște ce-oiu cu-
[noaște
Și-oiu bea apă strecurată,
40. Strecurată prin găleată,
Prin găleată de sub piatră.
Busuioc verde pe masă,
Gazdă, rămâi sănătoasă
Cu-ai tăi frați,
45. Cu ai tăi surori
Și cu noi colindători!

61. Colind de flacău.

Scriș din gura colindătorului Enache Istrate. Țândărei, Ialomița.

- Dar (Cutare) al nostru
[frate,
Mai bun cal ce-și hrănește.
Ce-și hrănește, nu-l vestește.
Fuse Joi d'o sârbătoare,
5. Scoase cai la jucătoare.
Jucă Joia și Sâmbăta,
Până'n Sfânta Duminică.
Când fu soare în de seară,
Când fuse la 'napoiat,
10. Pe unde călare a dat
Calu frău'n colț a luat,
Sub negri munți s'a băgat,
Negri munți și văi adânci,
Văi adânci, isvoare reci!
15. Când acolo mi-ajungea,
După cal descălecă,
Călușelu-l priponea,
Cu țaruși de acioaie,
Și cu sfoară de mătase
20. Împletită 'n vițe 'n șease.
Ibânci dalbe d'așternea,
Șeana căpătăiu puneă.
- Prinde și părinți de-l cătă.
Cătă-l părinți tot prin munți,
25. Tot prin munți, prin văi a-
[dânci.
Cătă-l ziua și noaptea.
A-l află nu mi-l putea.
Lăcrămioase mi-l lăsase,
Prinde-și mătușii d'al cătă.
30. Cătă-l mătuși prin brânduși.
Cătă-l ziua și noaptea
Și nu poate a-l află.
Lăcrămioase mi-l lăsase.
Prinde-și frați de a-l cătă.
35. Cătă-l frați numai prin brazî.
Cătă-l noapte cătă-l zi,
Și nu mi-l poate găsi.
Lăcrămioase mi-l lăsase.
Prinde-și surori a-l căută.
40. Cătă-l surori numai prin
[flori.
Cătă-l noapte, cătă-l zi.
Și nu mi-l poate găsi.
Lăcrămioase mi-l lăsase.

62. Colind de băiat.

Din gura lui Enache Istrate. Țândărei, Ialomița.

<p>Din celiar de Dunăre
Grele oști purcesc.
Dar ele pe unde-mi vin ?
Pe la măicuța lui (Cutare).</p> <p>5. Ea de veste le prindea
Și'nainte le ieșea,
Cu'n colac de grâu curat,
Pe colac vadra de vin.
Din colac parte le fac,</p> <p>10. Din vin mese aliea.
Din gură îmi grăia:
— Lasă-mi oști încet
Și să-mi meargă drept
Până pe (Cutare) l-o găti,</p> <p>15. Că-i gata ca și un gătit,
Că i-am croit d'un veșmânt
D'un veșmânt până'n pă-
[mânt.</p> | <p>Croitor, croiește-mi coleam,
Zugravi, zugrăvește-mi co-
[leam.</p> <p>20. Intr'amândoi umeri
Scris-am doi luceferi.
Cam în piept și cam în spate
Scris-am marea înviforată,
Și'n cele nouă vădurele,</p> <p>25. Slujesc mari boieri la ele.
Și l-așteaptă ca să'mprice,
Ca să'mprice să-mi ridice,
Sfir d'el mare, sfir d'el mic,
Că știe d'a sfredeluși,</p> <p>30. Lefile d'a împărți.
Lefile la lefegii,
Tot pe la ostași d'ai lui.</p> |
|--|---|

63. Colind de flăcău.

Scris din gura lui Gheorghe Coțofană, de 92 ani. Focșani.

<p>La poartă la Ștefan Vodă,
Leroi Domnului ¹⁾
Unde-mi stau boierii la vorbă,
Dar vorba de cine-mi este?</p> <p>5. De Ionică, făt frumos.
Dimineața să sculară,
Pe ochi negri să spălară,
Barba blondă-și pieptănară,
La icoane să nchinară,</p> <p>10. Pe fereastră apoi cătară.
Scoase cheia grajdului</p> | <p>Și-și alese d'un armăsar.
Și pe el încălecară,
La vânatoare-mi plecară,</p> <p>15. Să vâneze-o căprioară.
Căprioară n'a vânat
Și el singur s'a împușcat.
Busuioc bătut pe masă
Dela ușă până'n casă,</p> <p>20. Numai valuri de mătasă,
Vă las, gazdă, sănătoasă !</p> |
|---|---|

64. Colind de fată.

Scris după Enache Istrate. Țândărei, Ialomița

<p>Sus în vârful muntelui,
In poalele moliștului,
E un râu repede
Pârâu repede,</p> <p>5. Repezit și zăstănit,
Drum la Chizel mi-a făcut.</p> | <p>La mijloc dela Chizel
Crește-un fir de bobocel.
La creangă de bobocel,</p> <p>10. Mi-este-un leagăn de fir
galben.
Dar pe leagăn cine-mi șeade?</p> |
|---|--|

¹⁾ Se repetă după fiecare vers.

- Şeade (Cutare) d'ochi-şi ne-
[gri.
Dar nu şeade cum să şeade;
Şi-mi coase şi-mi chinde-
[seşte.
15. Tot cosând şi chindesând,
Ochişori negri d'aruncând
Pe marne dela Chizil,
Zări mine-şi tinerel,
Cu saiaua 'nfiptă'n brâu,
20. Cu murguleţul de frâu.
El venise, cât venise,
La (Cutare) se oprise
Şi din gura îmi grăise:
— (Cutare), fă atâta bine,
25. Te rog numai pentru mine
Şi mă trece şi pe mine,
Şi mă trece lângă tine.
(Cutare)-mi privi
Ş'asă îi grăi:
30. — Nu pot minel,
Să-mi trec de fel,
Că sunt cap de lei bătuti,
Urechiuşe de rubletuţi,
Degetele de inele.
35. Voinicel făcū,
Făcū ce putū,
Drept la ea trecū.
Mult le şeade bine
Ca doi brazi într'o tulpină.

65. Colind de tineri.

Scrisă din gura lui Enache Istrate. Țândărei. Ialomița.

- Icea, Doamne, cestor curți,
Cestor curți, cestor domni,
Cestor dalbe vistierii,
Crescutu-mi-a 'născutu-mi-a
5. Doi merişori înălțişori.
Sus li-i frunza deasă,
Jos li-i umbra groasă.
Jos la rădăcină,
La dalbă tulpină,
10. Mi-este așezat
Un pat mare 'ncheiat
Cu scânduri de brad,
Dăstălniți de fag.
In pat ce-i așternut ?
15. Pilotă vârgată,
Perină cusută.
Peste celelalte
Covor de mătase.
In pat cine mi-și doarme ?
20. Icea cest domn bun,
(Cutare) jupân.
Cam pe brațul lui
Doarme doamna lui.
Imi dormise, cât dormise,
25. Doamna din somn să po-
[meni
Şi din gură îmi grăi:
— Scoali, doamne, oiū fi
[dormit,
Căci mi-a nins, mi-a viforat.
El din somn să pomeneă,
30. Către doamnă-mi cuvântă.
Şi grăind așa-mi ziceă:
— Aoleo, Doamnă, proas-
[tă-mi ești,
Proastă-mi ești, ori te pre-
[faci,
Că n'a nins, n'a viforit.
35. Vânt de vară mi-a bătut,
Flori de măr s'a scuturat
Şi pe noi s'a așezat,
Peste noi, peste-amândoi.
Culcă-te, doamnă, să dormim,
40. Să dormim, să odihnim,
Până soare a răsări,
Fețele a rumeni.
La anul
Şi la mulți ani !

66. Colind de fată mare.

Scris din sputa lui Istrate Enache. Țândărei, Ialomița.

- Din prundul Mări-şi Negre,
Paște un galben jugastru,
Lângă galbenul jugastru,
5. Paște negrul cal mai bun,
Cel cu coama vifrită
Şi cu coada biciu făcută.

- Strigă (Cutare) în gura mare:
— Cine-n lume s'a d'afă,
S'a află, s'adevăară,
10. Să'nvețe negrul călare,
Făr' de frâu, făr' de ibânci,
Făr' de nimicuța 'n gură.
Niminea nu să d'afă,
Nici nu să adevără,
15. De cât (Cutare) al nostru
[frate.
El p'acolo să ducea,
Cheile 'n mână luă,
In grajd de piatră că intră.
Lese-și murgul, lese-și ne-
[grul,
20. Lese-și negrul cal mai bun,
Cal mai bun, cal mai blajin.
De căpăstru mi-l luă,
In ulicioară mi-l scotea,
L'înșelă, l'înrațtură,
25. Sus pe negru 'ncălecă.
Merge negru 'nbuestrând,
Brazdă neagră răvărsând,
Brazdă neagră ca de plug,
Ce n'am văzut de când sunt.
30. — Dor, dor, dor, murgule,
[dor;
Eu ți-oiu fi stăpână ție,
Cumnațică fraților,
Chelărița banilor.

67. Colindul de fată mare.

Spus de colindătorul Enache Istrate. Țândărei, Ialomița.

- Intreabă, întreabă,
Mari boieri mi-o întreabă
Pe (Cutare), fată mare:
— Daba (Cutare), de când tu
[ți-ai cestor nalt,
5. Mândru îmbrumat
Frumușori ochișori,
Genele, sprincenele?
— Boieri, mari boieri,
Voi boieri, boieri,
10. De stătuși, de mă întrebași,
Mai cu dreptul spune-ți-ași.
Vodă taică, vodă maică,
Vodă taică, d'un fecior,
Bun cu mine frățior.
15. Taica zice să-l însoare,
Maica nu vrea să-l însoare.
Și-l trimite ntr'o solie,
Într'o solie 'n ungurie,
Să-mi aducă trei zugravi,
20. Trei zugravi, trei mușteri
[mari.
Trimisese, i-adusese,
La tarabă i-așezase.
Ciocănește, bocănește,
- Tot nouă ne zugrăvește.
25. Zalele, zăbalele,
Toate curelușele.
Eu fost mică, fără minte.
Pe perete am tras, mamă.
Pe zăbrea m'am uitat, mamă.
30. Trei zugravi m'a văzut,
[mamă.
Trei ciocane s'a isbit,
Trei scânteii că mi-a sărit
Și pe mine m'a lovit.
D'alta'n piept
35. Și d'alta'n spate
Și eu d'atunci mi-am do-
[bândit
Cestor nalt, mândru 'mbru-
[mat,
Ochișori negrișori,
Genele, sprincenele,
40. Ceale îngălatele.
Bucurie 'n astă casă,
Bucurie dumnea-voastră.
La anul
Și la mulți ani!

68. Colind de fată mare.

Seris după colindătorul Enache Istrate. Tândarei, Ialomița.

- Ferice-și de-acest om bun
Hondai, Ieroiū, Doamne¹⁾
Cest domn bun, (Cutare) ju-
[pân:
El mi-și d'are-o fată mare,
5. Fată mare pe (Cutare)
Și mi-o cere-tun portar mare.
Portar mare dela poartă.
Și-mi mai cere, zestre cere:
Cere plug cu boi plāvici,
10. Cu plāvici, cu pogonici.
Și-mi mai cere, zestre cere:
Cere miea de mioare,
Iese'n vară fătătoare,
Cu doi miei la fiecare.
15. Și-mi mai cere, zestre cere:
Cere sute de cornute,
Tot cornute dălea șute.
Și-mi mai cere, zestre cere:
Cere zeci de berbeci,
20. Tot berbeci d-aceia berci.
Dar voi frați, dar voi părinți
Ce stați triști și mahniiți?
Ce-am cerut nu v'am luat.
Dar voi frați, tot să-mi mai
[dați.
25. Să-mi dați pe murgul din
[grăjd,
Deșalat, derăfturat,
Numai bun de 'ncălecat.
Intra-o-ar colea 'n celărel,
În celărel din pătinel
30. Cu o șea de ștejărel.
Leasă-și și el dintr'o mie
Leasă-și el ce-mi place mie:
Și rochiță din chichiță,¹⁾
Și brâu lat din Taligrad,
35. Și papuci de pe la Turci,
Și ciorapi dela Harapi.
Și unde la sbor mi-or ieși,
Portar mare mi-o privi,
Portar mare dela poartă.
40. Meargă-și cal pe lângă cal
Și olac de pe olac.
C'ășa-i legea din bătrâni,
Din bătrâni din oameni buni.
Iar (Cutare), fată mare,
45. Ea să fie sănătoasă,
Ea să fie bucuroasă.
Dela ușă până 'n casă
Numai valuri de mătăasă!
La anul
50. Și la mulți ani!

69. Colind de fată mare.

Seris după colindătorul G. Coțofană. Putna.

- Bună seara după casă.
Cine-mi șeade lângă masă?
Șeade fata cea frumoasă.
Cu cercei pe la urechi,
5. Cu sprâncene groase negre,
Guriță de porumbiță.
Fata mare cea din casă,
Să ne dea și nouă din masă,
Ca să dăm mamei bătrâne,
10. Ca să-și facă grâu cu pâine.
Ca la lună să-ți arate,
Un flăcău ca să ai parte,
- Și să ți dea părinți de toate.
Și să-mi fii blagoslovită
15. Cu daruri d'al tău părinte.
Un flăcău cu chica lată,
D'o veni, să-l iei în brațe.
Și să fugi și să te duci,
Casă dulce să porniți.
20. Și când ai ajunge-acasă,
Să pui un colac pe masă.
Și dacă-o veni un bătrân,
Tu să-i dai unt cu căun,
Că de nu vei face-așă,

1) Se repetă după fiecare vers.

<p>25. Rău va fi de pielea ta.
Casa ta se va strică
Și tu n'oiu mai sta în ea.
Fată bună, fă-ne plăcere,
Cum și noi ți-am făcut bună
[vestire.</p> <p>30. La anul și la mulți ani,
Să-ți porți tineri, mândri ani.</p> | <p>Pune-ne un colac în traistă,
Că mergem la poarta dă-
[râmată,
Să-l așezăm în cui d'oparte,
35. Că la tine acasă n'avem parte.
La mulți ani
Cu bucurie!</p> |
|--|---|

70. Colind de fată mare.

Scris din cântarea colindătorului Nica Lazar, haenal la Tulcea.

<p>Din cel cel, pe cel în cel,
Leroi, leroi, Doamne¹⁾.
La cel verde vișinel
Leagă-mi-se un legănel.
5. Dar în leagăn cine-mi șeade?
Șeade (Cutare) fată mare
Și îmi coase la gherghef.
Nu știu coase, ori descoase,
Guleraș tătâne-săi,
10. Priporaș frăține-săi,
Și-mi cântă un cântecel,
Și nu-i cântec curtenesc,
Și-i cântec împărătesc.
Și'mpăratu-i la vânat,
15. Și-i aproape de 'nturnat,
Și-i colea p'acolea,
P'acolea pe lângă ea.</p> | <p>Ș'așa tare mi-o 'ndrăgia,
De unde 'mpărăteasa
[mi-auziă,
20. Sol de pe sol că-i trimitea,
Dupe soli mănunchi de flori,
Să nu mai cânte d'ast-fel
[cântec.
— Să nu-i mai paie Impă-
[rătesei rău:
Că eu sunt fată logodită.
25. Astă-zi, mâine nunta-mivine
Și mă duce și pe mine,
Peste munți la alte curți;
Să fiu doamna curților,
Stăpâna argaților,
30. Cumnățica fraților,
Nurori buni părinților.</p> |
|---|--|

71. Colind de fată mare.

Scris după colindătorul I. Diaconescu, Șerbănești-Pucioasa,
Dâmbovița.

<p>Ici în zori, colea 'n grădină,
Sunt doi meri într'o tulpină.
De tulpină apropietați
Și la vârf împreunați,
5. Și la spicor înfloriți.
Numai aur și arginți.
Toată noaptea m'am sucit,
M'am sucit, m'am învărtit,
Ca o umbră'n apă lină,</p> | <p>10. Ca un arbore 'n grădină.
Colea'n vale, în cei doi meri,
Este-un leagăn de mătase.
Dar în leagăn cine-mi șeade?
Seade Mița doi ochi negrii.
15. Ea-mi șeade și să gândește
Și de bărbat să gătește.
Dar de zestre ce i-o da?
Șapte sute de cornute,</p> |
|--|---|

¹⁾ Aceste trei versuri se repetă după fiecare vers.

<p>20. Și opt-sute d'ale ciute
Și cinci-zeciuri de berbeciuri
Și pe murgul cel din grajd,
Înșălat și înfrănat
Cu șalvarul mohorît.
25. Numai aur și argint.
Și cu șeaua îndaurit,
Face dără pe pământ.</p> | <p>Murgul șeade'n grajd de
[piatră
Și bea apă din năstrapă.
Murgul paște iarbă verde,
30. In noaptea de sfântul
[Gheorghe,
Pe sub brazi, pe sub molifți.</p> |
|--|--|

72. Colind de fată mare.

Scris după colindătorul Ion Diaconescu. Șerbănești-Pucioasa,
Dâmbovița.

<p>Cură-mi, cură-mi, apa-mi,
[cură
Jos repede, pe lespede,
Și (Cutare) fată mare
Iși spală darurile,
5. Darurile, șovanile.
Le spală de le'nălbeă
Și la soare le svântă.
Doi ochi negri d'aș arun-
[cară,
Cam pe vale, pe sub soare,
10. Tare-mi vine un junel
Pun cal vânăt, grangorel,
Cu șeaua de argințel.
Pofilăș cu fluturaș :
Frăuleț cu ciucuraș.
15. Tare-mi vine, jos scoboară,</p> | <p>Jos în vadul râului.
Și din fuga calului,
Mâna dreaptă-și aruncară
Pe (Cutare) mi-o luară,
20. Pe vânătu mi-o aruncară.
Jos mai jos că să lăsară
La curți 'nalte minunate,
Cu case nemăturate.
Ea, măre, le-or mătură
25. Cu cornul șovanului :
Iar gunoiul scoate-l-ai
In poală de sucman verde.
(Cutare) fată frumoasă,
Ea să-mi fie sănătoasă.
30. La anul
Și la mulți ani!</p> |
|---|---|

73. Colind de fată mare.

Scris după Moisie Mușat. Cudalbi, Covurlui.

<p>Cetinele, cetioară, dragale¹⁾
Cetiū mic mare-a venit
Și de mare margini n'are,
Și-mi aduce plăvioare.
5. Dar ce fel de plăvioare?
Tot brazi nałți, molifți
[uscați.
Printre brazi, printre molifți
Innoată, innoată
Bohor negru. Bohor negru
10. Coarne-și scoate.</p> | <p>In vârful cornitelor
Legănele : tafta verde.
Dar în leagăn cine-mi șeade?
Tot (Cutare) d'ochi-și negri.
15. Și nu-mi șeade cum să șeade,
Și-mi șeade și-mi chindește,
Și la gerfe împletește,
La basmale voinicești,
La gulere bărbătești.
20. Basmăua e-a frate-său,
Guleru e-a văru-său.</p> |
|--|---|

¹⁾ Se repetă după fiecare vers.

<p>Dar (Cutare) d'ochi-și negri,
Ea să-mi fie sănătoasă,
Mai cu taică, mai cu maică,
25. Mai cu frați, mai cu cumnați,</p> | <p>Cu surori, cu verișori,
Să-i ajungă o voie bună
Cu (Cutare) d'împreună!</p> |
|--|--|

74. Colind de fată mare.

Scris după colindătorul Grecu Horia. Agighiol, Tulcea.

<p>La tulpină, la doi braji,
Este-un pat mândru 'ncheiat,
Cu scânduri d'albe de brad,
Cu stâlpii galbeni de fag.
5. Dar pe pat ce-i așternut?
O sternuță ș'o 'nvelință.
Dar în pat cine-i culcat?
Totă-și tânărul (Cutare).
Dar pe mâna dreapt-a lui?
10. Mai îmi doarme doi ochi
Doi ochi negri cum îi
[negri.
Doi ochi negri cum îi
[chiamă?
Totă-și tânara-mi (Cutare).
Ei își doarme față'n față,
C'asă Dumnezeu-i 'nvață.
15. Ei doarme gene la gene,
Ca doi ulubei la pene,
C'asă Dumnezeu îi cere.
Ei în pene s'au umflat,</p> | <p>Sus mai sus s'au ridicat,
20. Prin nouri s'au amestecat,
Din gușă au rouat,
Din gură ei au strigat:
—Asta-i gustul lui Hristos.
Fii să fie sănătoși
25. Ca doi trandafiri frumoși.
Jos mai jos mi-s'a lăsat,
Apă'n gușă mi-a luat,
Pietricele 'n degițele;
Sus mai sus s'a ridicat,
30. Apă din guș' a lăsat,
Pietricele-a aruncat.
Pietricele-a răsunit,
Boieri mari s'a deșteptat.
Iară tânărul (Cutare)
35. Și cu tânăra (Cutare)
Ajungă-i o voie bună
Și fericire deplină!</p> |
|---|---|

75. Colind de tineri.

Scris după colindătorul Ilie Constantin. Samova, Tulcea.

<p>La munți ninge, plouă,
La șes cade roauă.
Roaua de pe șes
Face-mi-se, face,
5. D'un lac chizărel.
La mijloc de lac
Cresc doi meri roțați,
Rotăți și 'mplețiți,
La vârf înfloriți,
10. In aur poleiți!
La creangă de măr,
Este-un legănel,
Leagăn de argint.
In leagăn cine-mi șeade?</p> | <p>15. D'o doamnă frumoasă,
La ochi mângâioasă,
(Cutare) aleasă.
Câte-un fir îmi coase,
Două trei descoase,
20. Câte-un măr ce rupe,
In sus mi-l asvârlește,
In palme-l sprijinește
Și mi-l fericeste
De taică, de maică,
25. D'un domn tinerele,
Mândru, frumușel,
Tânărul (Cutare).
Binișor ce-o poartă</p> |
|---|---|

30. Cu polcă cu zale,
Lăsată pe șeale.
Cu colan cu bolduri,
Strânsă tel pe șolduri.
Cu nasturi turnați,
Pe piept revărsați.

35. Binișor ce-l poartă.
Cu cămăși de in,
Cusute în fir.
Cu guler cusut,
In aur și argint.

76. Colind de copil mic.

Comunicat în scris de Romulus Dumitrescu. Gara Odobești, Putna.

- Pe dinaintea istor curți,
Sunt doi brazi mari mi-
[nunați,
De tulpină depărtați,
De vârfuri amestecați.
5. Pe dinaintea istor curți,
Sunt doi meri mari mi-
[nunați.
La tulpină, la doi meri,
Este-un pat mândru'ncheiat
Cu picioarele de fag,
10. Cu scândurile de brad
Și pe el e așternut
Covor verde, mohorit.
Dar în capul patului?
Pernișoară gălbioară.
15. Dar pe el cine-i culcat?
Maica și cu fiul ei.
Fiul plânge, mă-sa-i zice:
—Taci, fiule, nu mai plânge,
Că te-oiu scâlda 'n lapte
{dulce.
20. Câte flori sunt pe pământ,
Toate ți-le-am dăruit,
Numai floarea soarelui
Stă în poarta raiului.
E floare rea, blestemată,
25. De singur al nostru tată
Moș Adam, dac'a gustat,

- Din raiu afar'a fost dat,
Ca prin muncă și sudoare
Să-și ducă vieaț' amară,
30. Să trăiască în urgie,
De acum până'n vecie,
Dela mic până la mare
Să trăiască din sudoare.
El din muncă să trăiască,
35. Pânea să-și-o dobândească.
Nani, nani, puu băiat,
Copilaș și drăgălaș
Și mi-te fă măricel,
Măricel și frumușel
40. Și te du cu oile
Pe toate vâlcelele,
Și întoarce caprele
Ce-a umplut dealurile.
Du vacile la suhat,
45. Și boii du-i la arat.
Fă-te mare, măricel,
Să fii lui ta-tău d'ajutor,
Să scoți plugul din obor
Și carul de sub șopron.
50. Iar (Cutare) copil mic
El să-mi fie sănătos
Ca un trandafir frumos
Și în știrea lui Hristos.
La anul
55. Și la mulți ani!

77. Colind de fereastră.

Scris din cântecul colindătorului Enache Istrati. Țândărei, Ialomița.

- Icea, Doamne 'n ceste curți,
Ceste curți, ceste domnii,
Cestor d'albe visterii,
Sunt, Doamne, tot mese 'ntinse

5. Mese 'ntinse, făclii aprinse.
Sus, Doamne, la cap de masă
Mi-e un leagăn de mătășă.
Dar în leagăn, cine-mi șeade?

10. Seade-și Bunul Dumnezeu,
Mai d'arând cu Dumnezeu,
Seade Ion sfânt Ion.
Mai d'arând cu sfântul Ion
Seade sfinții toți d'arându.
15. Seade iceda cest domn bun,
Cest domn buu (Cutare)
[jupân.
El mi se gândește
Din gură-mi grăiește:
— Doamne și d'ospați,
20. Pe mine m'ascultați.
Dor mă doare palmele,
Palmele și coatele
Tot citind și frământând,
La pupezi dalbe despletind!
25. Dor mă doare palmele
Palmele și brațele
Tot înșelând și răfturând,
La cai buni tot învățând,
30. Pe la fii tot dăruind.
Pe la fii cu cununie
Dat-am cai de călărie.
Pe la fii mai mititei,
Dat-am vaci, dat-am viței.
Grăi bunul Dumnezeu:
35. —Taci, om bun, nu impută,
Ca oi u găsi unde-va,
Raiul ție ți s'o da,
Și'n el o fi casa ta.
Dar (Cutare) bun jupân
40. El să-mi fie sănătos
Cu-ai lui frați, cu-ai lui copii,
Cu a lui mândră jupâneasă.
Ajungă-l o voie bună
Cu ai lui toți de împreună.
45. La anul
Și la mulți ani!
Bucurie, sănătate,
Că-i mai bună de cât toate!

78. Colindul Ingerilor.

Scriș după colindătorul Alexandru Oprea. Mircea-Vodă, Dâmbovița.

- Cinci-ori-cinci, ori ceste
[case ¹)
- Mari, înalte, luminate,
Dar în ele cine seade?
Așa mândre și frumoase
5. La vedere mângăioase,
Cu stobori de siminoc,
Cu strășini de busuioc.
Dar în ele, cine-mi seade?
Dumnealui Sfântul Vasile,
10. Cu ișlice prinse'n cuie,
Cu pistoale la picioare.
Cu arma pe brățioare.
*
- Jos la furca patului,
Patului, divanului,
15. Este-un stol de porumbei,
Porumbei d'ei frumușei.
Imi cântară, ce-mi cântară
Să nălțară și sburară,
20. În nouri să amestecară.
Din nouri jos să lăsară,
Pe o apă mai la vale.
Și ei iute că-mi luară
Âpșoară în gurișoară,
Pietricele în digițele.
25. Iar (Cutare) mi-i vedeă
Luă arcul și pușcă
Și la ei să repeziă.
— Ad-o-mi arcul să săget,
Să săget un porumbel.
30. Dar din stol îi răspundeă:
— Stăi, Doamne, nu săgetă.
Noi nu suntem porumbei,
Suntem niște îngerei,
Lăsați dela Dumnezeu,
35. Să măsurăm pământurile,
Să strigăm cu buciumele.
De când Domnul s'a născut
Și pământul l-a făcut,
Și cerul l-a ridicat

¹) Se repetă după fiecare vers.

40. Pe trei stâlpi de argințele.
Mai frumos l-a 'mpodobit;
Tot cu luna cu lumina,
Și soarele cu căldura :
Și cu stele mărunțele,
45. Și cu luna printre ele.
*
Nu soare a răsărit,
Ci murgu-mi-e 'mpodobit,
Numai aur și argint,
Face dără pe pământ.
*
50. — Raiule, grădina dulce,
Nu mă 'ndur a mă mai duce
De zbârnul albinelor,
De mirosul florilor.
— Sfânt Vasile, sfânt Vasile,
55. — Taci, fiule, nu mai spune;

- Că îmi are sfânt Vasile,
Un cal negru plin de spume.
Câte flori sunt pe pământ
Toate ți-le-am dăruit,
60. Numai floarea Paștelui
Și cu spicul grâului,
Și cu vița dealului,
Șeade'n poarta raiului,
Și-mi judecă florile,
65. Ce-a făcut miroasele?
A dat o ploaie c'un vânt
Și le-a culcat la pământ.
A dat o ploaie c'un soare
Și le-a sculat în picioare.
70. Șănătate'n astă casă,
Boieri mari, la dumnea-voa-
[stră.
La anul
Și la mulți ani!

79. Colind de babă bătrână.

Seris din spusa lui Moise Mușat. Cudalbi, Covurluiu.

- Leroile!)
Pe drum, pe cărare,
Pe drumul cel mare,
Trec și să petrec
5. Stoluri de pe stoluri :
Stoluri de voinici
Pe cai povârniți.
Inainte le iese
D'o babă bătrână
10. Cu druga de lână.
Din druga 'ndrugând,
Din gură 'ntrebând:
— Hei Dunărei!
Dunăre, Dunăre,
15. Drum fără pulbere!
Mult ești drăgălaș
Și făr' de vâgaș.
Tu nu mi-ai zărit,
D'al meu fiu iubit?
20. Apa nu-i răspunde,
Că n'are de unde.
Maicuța bătrână,

- Cu brăul de lână
Sta și mi-și zicea :
25. — Voi voinicilor,
Voi vitejilor!
Eu v'aș întrebă,
Să-mi spuneți ceva,
D'al meu drăguț fiu.
30. Voinici d-auziă,
Sta și răspundeă :
— Măicuță drăguță,
P'acel voinicel
Nu-i de-a-l cunoaște.
35. — Nant și sprâncenat,
Inspicat de vărsat.
Fețișoara lui
Spuma laptelui.
Ochișorii lui
40. Două muri de câmp
Coapte la pământ,
Ne-ajunse de vânt,
Coapte la răcoare,
Ne-ajunse de soare.

1) Se repetă după fiecare vers.

45. Sprâncenele lui
Pana corbului.
Mustăcioara lui
Spicul grâului.
Călușelul lui
50. Puiul zmeului.
Seușoara lui
Două fălci de smeu.
Tăftărașul lui
Două năpârcei bercei
55. De coadă nodate,
De gură 'nceștate.
Frăușorul lui
Doi bălăurași,

- De coadă nodăți,
60. De gură 'nceștați.
Bicișorul lui
Puiul șearpelui.
Voinici ascultă
Ș'apoi răspundeă :
65. — Măicuță bătrână,
Acela voinic,
Noi că l-am văzut,
În gura râului,
Oști înșiruind,
70. Cai buni împărțind,
Cai buni la spahii,
Lefi la lefegii.

80. Colind de fereastră.

Scrisă după colindătorul, mort în floarea vârstei, Ion Radu Gâscă.
Orlea, Romanăți.

- Tati, domnul bun,
Părinte bătrân.
Mult bine-ai făcut,
Cât tu ai trăit.
5. Ia ieși pân'afară,
Că nu-ș-cin' te chiamă :
Doi feți logofeți.
D'o fi fețu-l mic,
Fașă de haitic.
10. D'o fi fețu-l mare,
Murgul din coșare,
Frânat și strunat,
Cum e bun de dat
Și de 'ncălecat.
15. Descalecă ici, coleă.
Ici coleă pe cea vâlceă.
Leagă murgul d'aiciă,
D-aiciă de cea 'mlădeă.

- Mlădiaua e de măr dulce,
20. Nici murgul nu s'o mai duce.
— Mai stăi, murgule, legat
Cum șez și eu ne'nsurat,
Ne'nsurat, necununat,
Nici fete n'am sărutat,
25. Nici mustața nu mi-a dat.
Că eu, când m'oi însură,
Drumul ție că ți-oiu da,
Prin foaia livdeului
Și prin a costreului.
30. Și mi-o pășteă iarbă grasă,
Iarbă grasă de pe coastă,
Ca să faci tu spata groasă.
Să-mi paști iarbă din vâlcele
Și să-mi prinzi tu la putere.
35. La anul
Și la mulți ani!

81. Colind de vânător.

Comunicat de Romulus Dumitrescu. Odobești, Putna.

- La munți ninge plouă
Lerului *)
La șes cade-mi rouă,
Roaua ce-a picat
5. D'un lac a făcut,

- D'un lac lăzărel
Cu iarbă pe el.
Jur prejur de lac
Multe ciute-mi pasc.
10. Multe și-s mărunte

*) Se repetă după fiecare vers.

- Și-s nepricepute.
 Nu știu pasc nu pasc:
 Nici apă nu-mi bea
 De-o ciută mioară,
 15. La bot gălbioară,
 La păr perioară,
 Și mult sprintenioară.
 Joi de dimineață
 Pe roauă, pe ciață,
 20. (Cutare) voinic,
 La vânat plecase,
 Ș'o să vă zărească,
 Ș'o să vă gonească,
 Pân' la munți. cărunți.
 25. Munți cărunți n'au fost;
 Munți cărunți s'or face.
 Dar din ce s'or face?
 Tot din păr d'al ciutei.
 Aste ciute multe,
 30. Multe și cărunte,
 Sunt nepricepute,
 Imi pasc ori nu-mi pasc.
 Nici apă nu-și bea.
 D'o ciută mioară,
 35. La bot gălbioară,
 La păr perioară,
 (Cutare) o să te zărească
 Ș'o să te gonească
 Pân' la pod-de-os.
 40. Pod-de-os n'a fost,

- Pod-de-os s'o face.
 Dar din ce s'o face?
 Tot din os de-al ciutei.
 Dar voi, mândre ciute,
 45. Multe și cărunte,
 Și nepricepute,
 Pășteți nu-mi pășteți?
 Nu-ș-ce mai faceți.
 Apa mi-o gustați,
 50. Ori de giabă-mi stați?
 D'o ciută mioară,
 La bot gălbioară,
 La păr perioară,
 Voinicul (Cutare)
 55. O să vă zărească
 Ș'o să vă gonească,
 Pân' la lac de sânge.
 Lac de sânge n'a fost,
 Lac de sânge s'o face.
 60. Dar din ce s'o face?
 Tot din sânge de-al ciutei.
 Voi, sprintene ciute,
 Multe și mărunte
 Și nepricepute
 65. Nu știu pasc, nu-mi pasc,
 Nici apă nu-mi bea
 (Cutare) v'o vedeă
 Și el v'o prindeă.
 Să fie sănătos
 70. Și mult norocos!

82. Colind de vânător.

Scris din gura colindătorului Moisie Mușat. Cudalbi, Cuvurluiu.

- Cerbii ici, cerbi-s coleă.
 Prinse-și cerbi a scobori
 De cu seară în apă de vară,
 Dar prin zori grădini de flori.
 5. Dar (Cutare) voinicel,
 Mândru, nant și frumușel,
 Văzû cerbii flori mâncând,
 Roauă mândră scuturând.
 Săgeata'n mâini își luă,
 10. Pe cerbi a-i însăgetă.
 Dar și cerbii ce-mi ziceă?
 Singurei să blestemă
 Și așa să tânguiă:

- Voi, ochi negri vederoși,
 15. Vedeă-v'ăș din cap săriți,
 În prundul mării răsădiți.
 Voi, picioare fugătoare,
 Vedeă-v'ăș pârgii la moară,
 Iar voi, cornițe răsucite,
 20. Vedeă-v'ăș plăsele la cuțițe,
 Ori mânere la bastoane,
 Podoabe pe la cucoane.
 Dar (Cutare) voinicel
 El să-mi fie sănătoșel.
 25. Cu-ai lui frați, cu-ai lui
 părinți,

85. Colind de Cătănie.

Scrisă din gura colindătorului Petre Codreanu. Vișinești, Dâmbovița.

<p>Cântă cucu 'n par de vie,
Dăi Domnului, Doamne, ¹⁾
Eu gândiam că-mi cântă mie,
Și el cânt' a cătănie.</p> <p>5. Cătăniea cui i-e dată?
La feciorul fără tată.
Cătăniea cui i-e bună?
La feciorul făr' de mumă.
Las pe mama spălând haine,</p> <p>10. Haine, haine, lăcrămioare,
Le usucă pe cuptoare,</p> | <p>Le trimite dupe mine.
D'unde-o fi steagul plecat,
Acolo neica-i culcat,</p> <p>15. Cu pistoale la picioare,
Și la căpătâit cu arme.
Să ieși (Cutare) pân' afară,
Să vezi curtea vinecioară.
Nu e curtea vinecioară,</p> <p>20. Ci e vineți porumbei,
Numai frățiori d'ai tăi.</p> |
|---|--|

86. Colind de mocan.

Scris din gura colindătorului Istrati Enache. Țândărei, Ialomița.

<p>Onia om voinic,
El s'a lăudat,
C'are oi mai multe,
Câte pietri 'n munte,</p> <p>5. Dar și mielușei,
Câți sunt brândușei;
Dar și mielușele,
Câte-s brândușele.
Dar unde le paște?</p> <p>10. Pe cerul senin.
Dar unde le-adapă?
In cel burhau de ploae.
Dar unde le 'nchide?
La ciarcăn de lună.</p> <p>15. La ușă ce-mi pune?
Pe cel berbec laie,
Laie bucălaie,
Cu cornițe 'n voalte,
Vai! sunt vălscuite,</p> <p>20. In vârf sunt poleite.</p> | <p>Peste țarc te-arunci,
La oi mari îmi strici,
Oi și melușei,
Câți mai brândușei.</p> <p>25. Dă mi-oiu sună clopote
T'or lua lăutele,
S'or ducea pe cer, pe senin,
La drag de stăpân.
El că mi-se plimbă</p> <p>30. Prin satele dese,
Pela jupănese,
Prin satele rari,
Pela fete mari,
Cu cincizeci de câini,</p> <p>35. Tot câini cățălandri
De un an mai mici.
In goană te-or lua,
In mare te-or băgă,
Și te-or înneacă.</p> |
|---|---|

87. Colind de cioban.

Scris după colindătorul Gheorghe Tatomir. Teli-Grecea. Transilvania.

<p>Pe prundul Sfintei Marii,
Umblă Ion cu oile.
C'un fluer mare ziceă.</p> | <p>Cum ziceă, așa 'ntorceă.</p> <p>5. Miorița cea mai mică
Sare'n vânt, sare'n pământ,</p> |
|--|--|

¹⁾ Se repetă după fiecare vers.

- Sare'n fruntea oilor.
Dumnezeu le-a d'auzit
Și la ele-a coborît:
10. — Măi Ioniță, ciobăniță,
Ale cui-s aste oi?
— Ale tele ș'ale mele.
Eu le pasc și le păzesc:
Tu le crești și le'mmulțești.
15. — Dară mie ce să-mi dai?
La Ispas un pumn de caș,
La Zânzele două miele,
La Rusali o oaie mare,
La Crăciun un miel mai
[bun.
20. Sus în poarta Raiului
Seade Maica Domnului
C'un fiuț micuț în brațe:
—Taci, fiuțe, nu mai plânge,
Că m'oiu duce, ț'oiu aduce
25. Doă mere, doă pere,
Ca să fii, tu, crai mai mare.
Colindiță, colindiță,
Aruncă-ți ochii pe poliță,
Și vezi carne și cârnați,
30. Nouă d'alea să ne dați.
Sănătate la Dumniavoastră
La anul
Și la mulți ani!

88. Colind de mocan.

Scris din gura colindătorului Gheorghe Coțofană. Odobești, Putna.

- Lerului Domnului¹⁾,
Dela București la vale,
Trece-un tren cu trei va-
[goane.
- Dar într'unu cine-mi șeade?
5. Șeade mândru mocănaș,
Mocănaș cu chica neagră,
Cu ochi negri de mioară.
Mândru sarica-și purtă,
Dar tare mândru mai cântă.
10. Cântă cântec plin de jale,
De plângea întreaga vale.
Dar d'odată să pomeni
Că o pasăre-i vorbi:
— Dragă, mândre ciobănaș,
15. De ce ești așa 'nfocat?
Ce dor rău te-a frământat?
Văd că tu nu m'ai uitat.
Mândrul nostru mocănaș
De-odată s'a deșteptat,
20. C'asa cuvinte n'a auzit,
De când lumina soarelui a
[zărit.
Atuncia el plin de jale
Incepù să spuie focul ce-l
[doare.
Dar deodată să trezi
25. Cu puica ce mult iubi.
Căci pasărea cea născrăvană
Să prefacă în puica ce lă-
[sase 'n cămară,
Ș'amândoi să cununară.
Busuioc bătut pe masă,
30. Gazdă rămâi sănătoasă.
Bucurie 'n ceste case,
Boieri mari ca dumniavoa-
[stră.
La anul
Și la mulți ani!

89. Colind de pescar.

Scris din spusa colindătorului G. Coțofană. Odobești.

- Bună seara, pescar vestit,
Iacă și noi am sosit.
Bine că sănătoși v'am găsit.
5. Pescăraș, mândru frumos,
Văd că tu ne ești de folos.
Joi în zori, când oiu plecă,

1) Se repetă după fiecare vers.

<p>Să pescuiești niscai ceva,
Să te duci întins la mare;
Să nu cumva să mergi la
[vale:
10. Căci valea unde tu oi
[merge,
O să rămâi fără de lege:
Căci valea îi lepădată,
De toți sfinții blestemată.
Dar ascultă-mă și fă-mi un
[bine,</p> | <p>15. Că-ți voi multămi numai
[ție.
Leagă-ți asta de plasa ta.
Tu vei găsi ce n'ai căută.
Plasa mândru s'o 'nvârtești,
Dar te rog să nu te pripești,
20. Că toate are să-ți meargă
[strună.
Dacă ai să prinzi un peșteros,
Tu să-l pui la cel copac ros,
Ca să ne fie de folos.</p> |
|--|--|

90. Colind de sorcovă.

Scris din gura colindătorului Istrate Enache. Tândărei, Ialomița.

<p>Prichi, prichi, de vărsat,
Nici cocoșii n'au cântat;
Nici noi n'am întârziat.
Câte flori sunt pe pământ,
5. Toate merg la jurământ.
Numai floarea soarelui,
Șeade 'n poarta Raiului.
Și păzește pe Hristos,
Ca p'un trandafir frumos!
10. Raiule, grădină dulce,</p> | <p>Nu te îndură a te duce,
De mirosul florilor,
De dulceața pomilor.
Bate-mi vântul de din dos,
15. Uple-mi casa de miros.
Bate-mi vântul de din față,
Uple-mi casa de dulceață.
La anul
Și la mulți ani!</p> |
|---|---|

Conăcășia.

I. Conăcășia.

Scris după spusa lui Moisie Mușat. Cudalbi, Covurluiu.

- Bună dimineața,
Cinstiți socri mari!
— Mulțămim dumnea-voas-
[tră, băeți conăcari!
— Dar ce umblați?
5. Și ce-mi căutați?
— Ce-om căută,
Ce-om umblă,
Binișor seamă ne-om da.
Dar să ne lăsați cu 'nceti-
[șorul,
10. Să ne dăm seamă cu bini-
[șorul:
Că cuvântul de grabă
Nu ne este de nici o treabă,
Nici nouă, nici dumnea-
[voastră.
Și care să grăbește,
15. Nimic nu isprăvește.
Al nostru tânăr împărat,
Venit tocmai din Țaligrad,
De dimineață s'a sculat,
Pe ochi negri s'a spălat,
20. Barba mândră și-a pieptă-
[nat,
La icoane s'a 'nchinat,
Lui Dumnezeu s'a rugat,
Apoi el că s'a 'mbrăcat.
Și azi fiind cam sărbătoare
25. A pornit la vânătoare.
A vânat, a colindat
Munții cu brazii,
Văile cu fagii,
Luncile cu fânurile,
30. Podgoriile cu vinurile,
Satele cu fetele.
Când fu la mijloc de loc,
Toată oștea stătu pe loc.
Am dat într'o urmă de zână,
35. Cu-al nostru împărat îm-
[preună.
Unul zice că e urmă de crai,
Cu-al nostru bun împărat
[de bun trai.
Altul că e urmă de fiară,
Cu-al nostru bun împărat
[din altă țară.
40. Toți ziceă, care cum să pri-
[cepeă.
Al nostru bun împărat,
Nici pe ceea nu s'a lăsat,
In scări d'albe de argint
[s'a 'nălțat,
Peste toată oastea s'a uitat
45. Și ne-a ales pe noi
Aști doi voinici
Cu caii murgi:
Caii sunt frățiori,
Noi suntem verișori.
50. Caii buni de alergat,
Iară noi buni de sfat.
Și ne-a trimis pe noi
În aburul vântului,
Pe fața pământului,
55. Pe urma fierei,
Pe cugetul stelii.
Unde steaua ni s'o lăsă,
Noi acolo om descălecă.
Aici steaua ni s'a lăsat,
60. Noi aici am descălecat,
La această cinstită casă,
La jupâneasa mireasă.
Nouă răspuns să ne' easă.
Răspunsul nostru: ce este?
65. Socrilor mari!
Două băsmăluțe de in,
Săne ștergem gurița de vin,
Cusute numai în fir.

- Dar fie și de mătase,
70. Numai să fie frumoase.
Fie și cu arnici,
Numai să fie d'aici.
Să nu fie dela niscaiva
[vecini:
Că vecinii de le-or vedeă,
75. Or veni și ni le-or lua,
Și-om păți niscaiva rușini,
Cu Dumnezeuastră dimpre-
[ună!

- Bine v'am găsit sănătoși,
Sănătoși mult bucuroși!
80. — Pofțiți câte un pahar de
[vin dela Pitești,
Dacă bei te sfințești:
Că e vin d'el bun,
Și nu zamă de ceorbă,
Să faci burta tobă,
85. Să te bagi de pe sobă,
Și să stai cu greeri la vorbă

După această „orație“, cum zic țărani, mireasa pune la gât colăcerului un șervet de borangic, ori bătut cu borangic, iar ginerile leagă la urechile cailor bătiste albe; pe când socrii schimbă ploștile și cu toții se duc în casă unde părinții miresei ospătează și desfătează pe toți tovarășii ginerelui. Apoi pleacă la casa ginerelui, lăsând un gol în casa părintească.

2. Iertăciunea.

Scrisă din spusa lui Moisie Mușat. Cudalbi, Covurluiu.

Ascultați, dumnea-voastră, cinstiți părinți, și dumnea-voastră, boieri nuntași, că vreau să v'arăt puține cuvinte de mângâiere de la Împăratul înțelept Solomon.

Că în ziua dintâiu a făcut Dumnezeu cerul și pământul numai cu cuvântul.

Mărți a făcut soarele și luna,

Care să chiamă nouă „lumină“.

Miercuri a împodobit Dumnezeu cerul cu stelele și pământul cu florile.

Joi a făcut Dumnezeu Raiul, ce se mai chiamă Eden.

Vineri a făcut Dumnezeu pe strămoșul nostru Adam: cu trupul de munte, cu fața din soare, cu părul din razele soarelui,

Și sâmbătă l-a înviat,

Și în raiu l-a băgat,

Fîind-că aveă Dumnezeu să se plimbe prin porțile Raiului, de-aceea Dumnezeu zise:

— Astă a mea zidire

Nu vroiu să fie fără stăpânire.

Și detere lui Adam un somn greu, și luă o coastă din coasta stîngă a lui, și îi făcu lui bună soție: Adecă pe strămoșa noastră Eva,

Pe care Dumnezeu i-a împre-

șinat
Și poruncindu-le i-a binecu-

[vântat:
— Mergeți, Adame, mergeți,
și vă înmulțiți

Ca frunza și ca earba,

Ca stelele cerului,

Ca nisipul mărilor,

Ca chedri Livanului!

Și merseră și să 'mmulțiră

Ca frunza și ca earba,

Ca stelele cerului,

Ca nisipul mărilor,

Ca chedri Livanului.

Și de-atunci a rămas

Din neam în neam,

Din rudă în rudă,

Din străbun în nepot,

Pân'ce-a umplut pământul tot.

Acuma, socrilor mari, și dumnea-voastră, boieri meseni, a venit vremea și la acești doi fii,

tinerei, copiii dumnea-voastre, ca să-și facă casele lor: c'asă scrie la Sfânta Scriptură: va lăsa omul pe tatăl și pe mama sa și să va lipi de femeia sa și vor fi amândoi un trup, și pe carele Dumnezeu i-a împreunat, omul să nu-i despartă.

Iertați-i și-i bine-cuvântați, precum a blagoslovit Avram pe Isac, Isac pe Iacob și Iacob pe cei doisprezece coconi.

Iertați-i și bine-cuvântați-i, că bine-cuvântarea părinților întărește casele fiilor, iar blestemul părinților risipește casele fiilor.

Așa și dumnea-voastră, socri mari, și dumnea-voastră, cinstiți părinți, cum i-ați crescut și i-ați păzit :

De foc să nu se arză,
De apă să nu se nece,
Faceți bine și îi iertați
Și îi bine-cuvântați.

Toți mesenii zic :

Dumnezeu să-i ierte, Dumne-
zeu să-i bine-cuvinteze.

Că să roagă cu smerenie,
Să le dați blagoslovenie.
Că să roagă cu plecăciune,
Să la dați iertăciune.

Amin! Amin!

Și mie un pahar de vin.

Și dela cucoana mireasă

Ō batistă frumoasă

Numai de mătase,

Ba fie și de arniciu,

Numai să fie d'aici,

Să nu fie dela cineva,

Ca să nu dau de belea.

Această „orație“ se spune, după ce tinerii s'au cununat, și masa este încheiată de mesenii, ori cum zic țărani „masa mare“. Isprăvită orația, tinerii sărută mâna tuturor meseniilor, cari zic: „Dumnezeu să vă ierte și să vă bine-cuvinteze“. După acestea tinerii se duc la tineri; iar mesenii, în sunetul tarafului de lăutari, beau în sănătatea, fericirea și prosperitatea tinerilor.

3. Cântecul nașului, „Nășeasca“ sau „Nuneasca“.

Scris din gura lăutarului Iordache Petre Mirea. Orlea, Romanai.

Nașule, Nășicule,
Să-ți trăească cei doi boi,
Finișorii d'amândoi.
Amândoi s'au potrivit,
5. Și la stat și la cuvânt,
Cum nu-s alții pe pământ!
Cruciuliță de aramă,
Amândoi sunt tot d'o seamă

Și la plete și la fețe
10. Și la dalbe frumușețe.
Ai, nașule dumnea-ta,
Bagă mâna la chisa,
Și scoate câte-o para,
Dă la lăutari să bea,
15. C'asă este datina
Dela Maica Precista.

4. Cântecul bradului.

Scris din gura lăutarului Iordache Petre Mirea Ionița. Orlea, Romanai.

Plângeți ochi și lăcrămați,
Că voi sunteți vinovați,
Că ce iubiți nu luați
Și ce vedeți nu lăsați.
5. Și luați prigoarele
Să vă coacă inimile!
Ce făcui?! mă măritai!!
Multă dragoste stricai!..

Nu stricai numai p'a mea,
10. Ci stricai p'a multora.
Verde frunză trei migdale
Ardi-te-ar focul de vale,
Cum o să rămâi de jale,
Fără glas de fată mare,
15. Fără voinicel călare.

5. Cântecul ginerelui.

Punerea betelei sau a floarei la căciulă.

Seris din gura lăutarului Iordache Petre Mirea Ioniță. Orlea, Romanați.

<p>Frunză verde mărăcine,
Pusei floare la căciulă,
Părăsii pe a mea vecină,
Cu cărarea la fântână,
5. Făcută numai de mine!
Ce făcui de mă 'nsurai?!
Multă dragoste stricai;
Nu stricai numai p'a mea,
Ci stricai pe-a multora.
10. Frunză verde matostat,
Că e bine și 'nsurat,
Că știi seara unde tragi.
Că mă trag la a mea ve-
[cină</p> | <p>Cu nuculețu 'n grădină,
15. Cu dorul la rădăcină.
Și când să zic foi de prun,
Și plecai să mă cunun,
Florile 'nfloreă pe drum,
Veneam dela cununat,
20. Zi-i ș'alt dată matostat,
Florile s'au scuturat.
N'am făcut nici un păcat,
De cât că m'am însurat,
Nevastă că mi-am luat
25. Să trăesc în lume cu drag.</p> |
|--|--|

6. Cântecul conciiului miresei.

Seris din gura lăutarului Iordache Petre Mirea Ioniță. Orlea, Romanați.

<p>Taci, mireasă, numai plânge,
Că la mă-ta mi-te-oiu duce,
Când s'o 'ntoarce gârla'n-
[coace
Și gârliou pe dincoace.
5. Înfloriți, floricelelor.
Da-v'ar daica relilor.
Că, când eră să 'nfloriți,
Să 'nfloriți, să 'mbobociți,
Să-mi fiți daicăi de găteală,
10. Vă faceați neagră cerneală.</p> | <p>— Frunză verde-o viorea,
Fată nu te mărită,
C'a venit primăvara,
Ș'a 'nflorit tămăioara,
15. Și n'are cine-o purtă.
—Lasă, neică, să 'nflorească,
C'am pus gând s'o port ne-
[vastă,
Ș'am s'o pun la legătoare,
Cine m'o vedeă să moară.</p> |
|--|---|

Ghicatori

Aeul.

Licu licurește,
Cu coada 'ngrădește.

Am un om mititel,
Sare gardul frumușel.

Am un purceluș: cu botul
râmbă și cu picioarele 'ngrădește.

Nici d'o palmă, nici d'un
[pumn,
Numai face lucru bun.

Am un par ș'o nenea
Și 'ngrădesc cât oi u vrea.

Am un par ș'o nenea
Și ocolesc moșia cu ea.

Dumitrică mititel,
Cu huiumul după el.

Altoiu.

Un om cu capul tăiat ținea
p'un mort în brațe. Cel mort
strigă: „Vai de mine, am să
mor!!...“ iar cel cu capul tăiat
îi zice: „Să nu te temi, cât eu
trăesc“.

Aluna.

Cucuiata vai de ea
Șeade într'o vale rea.

Ghici ghicitoarea mea:
Stă într'un vârful de nuiă.

Anul.

Am un copaciu cu douăsprezece ramuri: jumătate verzi, jumătate uscate: în fiecare ramură sunt câte patru cuiburi, în fiecare cuib sunt câte șapte ouă: jumătate albe jumătate negre.

Apa.

Ce e mare
Și gust n'are. ?

Ce nu poți să cari cu sita ?

Care băutură e mai tare ?

Articul.

Trece pașa pe uliță,
In jurul lui tot sulite.

Intr'o vale adâncă
Gofăe un purcel de brâncă.

Trece Vodă pe uliță
Cu trei mii de sulite.

Vine moșul pe cărare
C'un maldăr d'araci în spinare.

Vine moșul pe cărare
C'o mie d'araci în spinare.

Trece moșul pe cărare
C'o mie de ace în spinare.

Bastonul.

In pădure născui,
In pădure crescui,
In sat dacă m'aduse,
Primar ei că mă puse.

Din surcea nuea,
Din nuea butuc,
De nu pot să-l duc.

Am un moș bătrân
Și până nu-l apuc de barbă,
Nu plec nicăieri.

Pă bătrâni sprijinesc,
Pe călător însoțesc,
Pe cei răi îi pedepsesc.

In pădure născui,
In pădure crescui,
Acas' dacă m'aduse,
Judecător mă puse.

In pădure născui,
In pădure crescui,
Acas dacă m'adus,
Vătaf că m'a și pus.

Berbecul, berbecii.

Patru restee duc un car de fân.

Patru bat, opt sprijinesc,
Mii și sute să clătesc.

Burul.

Ce e greul casei?

Biserica.

Ce e mare, larg și 'nalt
Și pe cap sus are cruci?
Acolo, dacă te duci,
Nu te duci, ca să te culci.
Iar culcat dacă te duci,
Înapoi nu te întorci.

Șiret înflorit,
Șearpe înpodobit,

Sudoare de om,
Putere de domn.

Căciula 'mpăratului
In mijlocul satului.

Tărtăcuță vânăță
Gurguiată cumnată.

Boabele de piper.

Ghemulețe crețe
Umblă prin județe.

Boldul strămurării.

Intr'un vârful d'aniu
Puținel senin.

Boul.

Cât fusei mic, cântai cu patru
fluere; când mă făcui mai mare,
mă purtai între două lemne: iar
când îmbătrânii, îmi veni chef să
joc în horă.

Boii, carul, sacii cu grâu.

Patru neteplii
Duc patru sute de mii
Și le duc la împăratul
Și le tae 'ndată capul,
Și le schimbă numele
Și rămâne albele.

Bozicia, boziile.

Ce-i mică verdică,
La mare florică,
La bătrânețe călugăriță?

Intr'un vârful de tufan
Un stol de țigani.

Bradul.

Rățoi potcovit,
Pă bordei suit.

Brânză.

M'a trimes doamna de sus
la a de jos,
Să-i dea carne fără os.

Brazdele.

Pe valea lui Maimarac
Să dau Turcii peste cap.

Briciul.

Cu un plug de fier
Ar un munte de os.

Pe un munte de os
Paște un cal nasdrăvan.

Am un cal de fier
Paște p' o punte de oțel.

Broasca.

Ce e ciută ca o eapă
Și mândră ca o mireasă?

Pisicuța mutului
Sare gardu slutului.

Ce e ciută ca o eapă?

Am un șearpe chior,
Care cântă c' un mosor.

Broasca făstoasă.

Sus copae, jos copae,
La mijloc carne de oaie.

Sus casă, jos masă,
La mijloc carne grasă.

Brotăcelul.

Am un puiu de grec,
Ce să suie pe ceoflec
Și face: „Indec...Indec...“.

Am un puiu de ungurean
Să sue 'n vârf de buștean,
Și strigă: Verder! Verder!

În tufa lui moș Dan
Țipă un puiu de ungurean.

Bruna.

Pă măgură mă urcai,
Cuțitul din teacă scăpai.
Luna-l văzu, soarele-l luă.

Bulgărele.

Bumburel rostogol
N'are stare pă ogor.

Bușteanul.

Într'o vale adâncă
Zace un moș de brâncă.

Butia cu vin.

Nebunul satului îmbrăcat în
coajă de copac.

Pă valea lui Baibarac
Vine ursul peste cap.

Lina Magdalena
Cu smicele pe spinare,
La buric calabalac,
La inimă veselie,
Ghiciți, boieri, ce-o să fie?

Câinele.

Țigănuș în haine scurte
Scoate șeaua noaptea 'n curte.

Câinele și pisica.

Doi prieteni de casă,
Care umblă pe sub masă,
Ori și când ei se 'ntâlnesc,
Amândoi că se 'nvrăjdesc.

Călcaile omului.

Am doi boi: când mă duc la
fântână, ei cată acasă: când mă
duc acasă, ei cată la fântână.

Căldarea la foc.

Am un bou negru și altul
[roșu,
Cel roșu linge pe cel negru.

Căldarea și cofa.

Scurto, bearco, un'te duci?
Arso 'n fund la ce mă 'n-
[trebi?
Că unde mă duc,
Tot ție ți-aduc.

Căldarea și mămăliga.

Am o vacă neagră,
Cum fată vițelul,
Il mănâncă lupii.

Călugării la biserică.

Sus tună, jos răsună,
Ceorile s'adună.

Coțofană faură
Intră noaptea'n gaură,
Tunică și punică
La sfânta Duminică.

Cămașa.

Am o casă cu patru uși: pe
una intru și pe trei ies d'odată.

Cântarul.

Vine găscă dela Bâsca,
Cu ghiarele hârja, bârja,
Cu aripele mototol,
Cu ciocul făcut pistol.

Am o păsăruie,
Nici moartă, nici vie,
Numai din coadă adie.

Unghie de gaie,
Cap de udubaie.

Măciuchița Dobra
Spânzură Moldova.

Icăluță, Icăluță,
Și din coadă na, făicuță.

Am un ou,
Ține în cioc un bou.

Unghie de gaie,
Coadă de tigaie,
Creastă de ridichie.

Am un pițigoiu schiop
Și ține o vacă în cioc.

Unghie de gaie,
Coadă de tigaie
Și la spate ridichie.

Am un țințizoi schiop
Și ține o vacă în cioc.

Capra.

Am un moș bătrân,
Il duc de barbă la fân.

Cărămida.

Din pământ mă nasc,
În apă mor,
La aer mă vestejesc
Și la foc mă întăresc?

Cârciuma.

Ochiul dracului.
Ibomnica satului.

Cărligul.

Am un bou, toată iarna mânâncă slobod la fân și gros tot nu este.

Cartea.

Păsărică pestricioară
La popa pe policioară.

M'a trimis doamna de sus
la cea de jos
Să-mi dea tocătură
Fără neam de împunsătură.

Rădăcină de cătină
Puținei sunt ce-o răsfină.

Am o turmă de oi,
Cine o paște, o cunoaște.

Rădăcină împletecină
Ales voinic o dezbină.

Cartofii.

Mă dusei în pădurice,
Găsii ouă de guibice:
Luai nouă, lăsați două
La guibice, ca să ouă.

Mă dusei în crâng, să tai o
[nuiă:
Nu găsii nuiă, ci găsii echiu.
Echiu avea două ouă,
Luai nouă, lăsați două:
Echiu, echiu să mai ouă.

Carul.

Cocoș poteovit
De oaste gătit.
Găina cărcăia
Să meargă și ea.

Ce iese breaz din pădure ?

Carul și sania.

Am două fete :
Una așteaptă vara,
Alta așteaptă iarna.

Casa.

Cloșca de lemn, puii de carne.
Am un bou și vorbește ră-
runchi în el.

Puii vii, cloșca moartă.

Am o vacă cu țâța în spinare.

Am o găină moțatică
Și vorbește rănuchii din ea.

Castravetele.

Băgai mâna 'n frunză
Ș'apucați pe ta-tău de buză.

Cățeii usturoiului.

Am mai mulți frați
Intr'o cămașă 'mbrăcați.

Ceapa.

Bordea 'n groapă,
Pletele pe spate.

Ceara.

M'a trimis doamna de sus la
a de jos, să-i spăl cămășile în
apă caldă și să i le usuc în apă
rece.

Ceasornicul.

Am o pară nu prea mare,
Dar e tare.
Ce nu știi, ea mi te'nvață.
D'oi ghici, îți dau o rață.

Ce e mic și fără minte
Și ne 'nvață la cuvinte.

Nichiduță mititel
Să ia lumea după el.

Am un lucru foarte tare
Minte n'are,
Grijă are,
Și te 'nvață la cuvinte,
Ce cuvinte mi-te 'nvață,
Pân'oiu ghici frigi o rață.

Țangăr, mangăr, nacafta,
Nacafta, ghirigherba,
Ocheșeana, chesnache,
Chechismo, borti.

Ceața.

Ce trece prin vamă
Și nimeni n'o bagă 'n seamă?

Ce trece prin sat și câinii nu
latră?

Pe cea vale adâncită
Vine mierla 'nsovonită.

Tutuiană, iană
Fuge noaptea pe poiană.

Cercelul.

Incârligat și 'ntortochiat
Și de urechi e agățat.

Cercul.

Ce șeade 'n cui fără fund?

Ce n'are fund?

Cerul și pământul.

Am un pom :
La rădăcină verde,
La mijloc uscat,
La vârf înflorit.

Cerul și pământul, soarele și luna,
vântul și ploaia.

Două merg, două stau,
Două judecată n'au.

Cerul, vântul, noaptea și ziua.

Stan înalt, ginere turbat,
Surioară oarbă, maică
[milostivă.

Cerul, stelele.

Pe câmpul lui Basarab
Numai mei vărsat.

Ceia în lacăt.

Ce trosnește 'n mijgă ?

Cihurezul.

Gâscă titieană
Sboară noaptea pe poiană.

Ciobanul și oile.

Ciugurele, mugurele,
Merg pe drum înșirățele:
Ciugur mugur cel bătrân
Merge 'nainte cântând.

Țanțur banțur șeade 'n drum,
Țoanțele boanțele trec pe
[drum.

Ciuperca.

Pălăria Neamțului
Pe marginea satului.

Am o casă văruiță
Intr'un picior sprijinită.

Ciurelul.

În pădure mă născui
În pădure crescui
Acas' dacă m'aduse,
Lipa, lipa mă puse.

Cintura puțului.

Lui Ion lungu
Îi pică mucul.

Am o vacă:
Toată zioa bea apă
Și nu se mai satură.

Căciula slutului
În fundul pământului?

Cizmele.

Am două putioare,
Și zina sunt pline,
Noaptea sunt goale.

D'aci până la munți
Numai gropi până la ge-
[munchi.

Clauța.

Am o cățalușă,
Toată noaptea latră la ușă?

Clopotul.

Strigă Gogea din copaciu
Și Gogioaie din odaie.
C'a furat lupul o oaie.

Strigă Buga din cetate,
Să-i vie vacile toate.

Găinușă moartă
O aruncaî la poartă
Și grăește ungurește.

Când scutur frâul în curte,
Aude murgul din munte.

Ragă Buga 'ntre hotară
Și s'aude 'n altă țară.

Sus tună, jos răsună,
Cocile s'adună.

Urlă lupu la hotare
Și s'aude 'n depărtare.

Cloșca cu puî și aliul.

Catilița fierbe pere,
Catiloiu vine și cere.
Catilița nu se 'ndură,
Catiloiu vine și fură.

Titirișca face pere,
Titiroiu vine și cere.
Titirișca nu se 'ndură,
Titiroiu vine și fură.

Coadă găinii.

Am o lădiță:
Vântul o închide,
Vântul o deschide.

Coaja oului.

Am o cămașă fără nici un
refec, fără nici o deschizătură.

Coarda.

Am o vacă:
Trupul vărează,
Coarneau ernează.

Coasa.

Mă suii în plai,
Să văd ai mei cai,
Dar nu văzui caii,
Ci văzui știncile
Păscând luncile.

Vara: iș, iș prin frunziș,
Iarna: tac, tac prin copac.

Făș, făș prin păiș,
Tac, tac prin copac.

Cotcodaci prin copaci
Făș, făș prin păiș.

Cobza.

Intr'o bortă uscată
Latră o purceă turbată.

Vine găscă dela Bâsca
Cu aripili mototol,
Cu ciocul făcut pistol.

Cocoșul.

La cap pieptene,
La mijloc pepene,
La coadă seceră,
La picioare rischitoare.

Dintr'o piatră albă
Naște un prooroc,
Ce strigă 'n miezul nopții
Și 'nviază morții.

Codrul, frunza.

S'a speriat cocoratul
Că i-a fugit satul :
Are bucurie
C'asteaptă să vie.

Cojocal.

Am o pânză lungă, lată,
Nici prin iță, nici prin spată,
Numai din cuțit tăiată.

Comoara.

Căciulița mutului
În fundul pământului.

Condeul.

Tae-mi capul, scoate-mi limba,
dă-mi să beau și să-ți vorbesc?

Condeul de găscă.

Găscă ară, omul mănâncă :
Câmpul alb, sămânța neagră.

Copița de fân.

Ce e mare și mai mare
Și rădăcină nu are?

Corabia.

Am o fiară 'ncornorată,
Umblă cu gura căscată,
Suflet n'are, suflete duce,
De pământ nu se atinge.

Țândărică lemn uscat
Venită din Țarigrad.

Dulubează moartă
Multe suflete poartă.

Până împănată
Pe apă lăsată,
Meșteșugul omului
Cu voia Domnului.

Coșarea.

Ursul șeade, urechea-i bate.

Coșciugul.

Îl face cine nu-i trebuie,
Îl cumpără cine nu-l dorește
Și-i trebuie cui nu-l vede.

Coșul casei.

Cine zi și noapte tutun fu-
mează și nu se mai satură.

Am un călugăr c'un maț.

Coțofana.

Cine-i la cap ca o doamnă și
la coadă ca o seceră?

Intră popa în altar
Și-și lasă toiagu afar'.

Coțofana și bivolul.

Țanța manța
Șeade pe țânțoi bănțoi,
Dar țânțoi bănțoi
Nu șeade pe țanța manța.

Titirișcă plișcă
Să pune pe titirișcoi plișcoi,
Dar titirișcoi plișcoi
Nu să pune pe titirișcă plișcă.

Stângă motângă
Duce pe stângoi motângoi,
Dar stângoi motângoi
Nu duce pe stângă motângă.

Covătaiele.

Mă dusei în pădure, tăiai un
Nici d'o palmă, nici d'un ^{[lemn,}
Numai făcui un lucru bun. ^{[pumn,}

Crăpătura.

Ce să face singură 'n casă?

Cremenea și amnarul.

Năstrapă din apă, ginere din
lume.

Cremenea, iasca și amnarul.

Vaca din apă, biciul din foc,
vițelul din pădure.

Crucea.

Ce sfânt s'a născut fără suflet
și face minuni?

În marginea drumului
Zeghed nebunului.

De aci și pân la munte nu-
mai țapi înfipte.

Crucea de pe turla bisericii.

Intr'unvârf de plop
Un iepure schiop
Treieră un snop.

Crucile.

D'aici pân' la munte
Numai țapi înfipte.

Cuiul.

Jumătate e în casă, jumătate
e afară.

Culmea și ușa.

Am două surioare:
Una așteaptă seara, să se
odihnească;
Alta dimineața, să se prime-
nească.

Cununia.

Ce e: odată se leagă cu limba
Și nu să mai poate deslegă
cu mâna.

Cuptorul, vatra și scântea.

Mama lungă, tata lata,
Si cumnata șovâlcăiata.

Cuțitul din teacă.

Ești Angheluș din lăcătuș,
Că te cheamă cinci afară.

Degetul cu inele.

Bucățile de fier,
Frigarea de os.

Degetele femeii torcând.

Am zece surioare:
Cinci aleargă toată ziua pe
[câmp
Și sunt sbicite,
Nici de roauă nu-s atinse;
Și cinci șed sub strașină
Și totdeauna sunt ude.

Desagii.

Am două găște într'un gâtlej.
 În lunca lui Trepăduș
 Stă un ștircean cu două guși.

Dinții.

Am un țarc plin de miei albi.
 Am o coșăriță
 Plină de oiță.
 Am niște rufe și nici odată
 nu se usucă.

Am o herghelie de cai albi,
 numai unul murg în ei.

Am o stavă de cai, numai
 unul din ei merge.

Donița.

Am o vacă
 Și-o duc de coadă la apă.

Donița și căldarea.

Scurto, groaso, und' te duci?
 Arso 'n fund, de ce mă 'n-
 [trebi?

Că unde mă duc,
 Tot ție ți-aduc.

Dovleacul.

Pe pământ uscat
 Stă tat-tău umflat.

Hop îndop,
 Blăni îngrop,
 Ațe 'ntinse,
 Gheme strânse.

Am un bordeiaș
 Plin de copilași:
 Până nu sparg bordeiașu,
 Nu scot copilașii.

În valea lui Bailarat,
 Șeade Vodă mort, umflat.

Pe valea lui Prepeleac,
 Să dă dracul peste cap.

Cine să târăște ca șearpele
 Și-și face cuib ca iepurele.

Ingropi scânduri,
 Intinzi funii
 Și-aduni gheme.

Am un cotecior
 Plin cu iezișori
 Și n'are ușă nicăieri.

Baba'n vale ca o floare,
 Moșu 'n deal ca un buștean.

Într'o vale adâncă
 Zace tat-tău de brâncă.

Am un bordei plin cu viței,
 Până nu sparg bordeiul,
 Nu pot să scot viței.

Hop îndop,
 Blăni îngrop,
 Ațe întinse,
 Gheme strânse,
 Urdela priponită.

Am un cotecior
 Plin cu mânzișori
 Și n'are ușă nicăieri.

Ingropi țândări,
 Intinzi funii,
 Și-aduni gheme.

Într'o vale adâncă
 Zace un popă de brâncă.

Pleopi în pleope,
 Scânduri îngropi,
 Frânghii întinse,
 Gheme strânse.

Drumul.

Matei lungul
 Cât pământul.

Am un popă lung
Și n'am pânză să-l ajung.

Am o nuiă lungă
Fără pic de umbră.

D' aici până la munte
Tot funii întinse.

Dulcele și postul.

Mă urcai în deal,
Să văd al meu cal;
Dar nu văzui calul,
Ci văzui cheile
Deslegând țările.

Epurele.

Patru înfipte,
Opt spintite,
Două ciulite.

Dă fuga, bărbatule,
Goană, urechiatule.
Dă-l ajunge bărbatul,
S'a sfârșit cu urechiatul.

Pe valea lui Scarlet
Să dă dracul peste cap.

Ulcelușă unsă
Prin burueni ascunsă.

Făcălețul în mămăligă.

Intr'o vale adâncă,
Descântă un popă de brâncă.

Fântâna.

Ciocârlan moțat
Cântă noaptea 'n sat.

Una zice: Ai să dăm,
Alta zice: Ai să stăm,
Alta: Aidi în scârcium să ne
[dăm.

Am o vacă: toată lumea o
mulge și laptele ei nu se is-
prăvește.

Tata lungu și mama cu țâ-
țele mari.

Am un ciocârlan și cântă mai
mult zioa decât noaptea.

Lui Matei lungul
Ii pică mucul.

Fasolea.

Enderiță, menderiță,
Cârcei, toboriță.

Păsărică rue
Pe copaci se suc.

Carne grăsulie
Pe bețe să suc.

Tandalița
Mandalița,
Carne-i tobolita.

Femeia.

Ce floare e prea frumoasă,
In lume e drăgăstoasă,
Și bărbații o miroasă.

Femeile vânând pește.

A venit Turcii,
Să taie pruncii
Și apa curge pe fereastră.

Fereastra.

Nici în casă, nici afară,
Nici în ceriu, nici pe pământ.

Ghici ghicitoarea mea:
Care sunt ochii casei?

Fiearele coșului.

Ghici ghicitoarea mea:
Cine n'o ghici,
Mațele i s'o sgârci.

Firul de păr.

În pădure mă dusei,
Un lemn tăiei,
Când mă întorsei,
Locul nu-l mai găsii.

Foarfecile.

Îțã momiță, țoc fedeleșã.

Douã late, alãturate
Și la cap încãrligate.

Douã late, împreunate
Și la coarne îmbelciugate.

Focul.

Cine taie
Și despoaie
Și-'n desagi nu bagã douã.

Ta-sãu nu-i fãcut și fi-sãu
joacã pe casã.

Fragile.

Intr'o foaie, cartifoaie, șeade
o oaie acãnã.

Frunza.

Ce sunã 'n pădure?

Ce cade 'n apã și nu face
stropi?

Ce nu sã suie pe pãrete?

Fulgerul.

Tãndãricã lemn uscat
Lumineazã 'n Tãligrad.

Fumul.

Am un drum lung
Și n'am pãnzã sã-l ajung.

Am un drum lung
Și n'am sfoarã sã-l ajung.

Fumul și coșul.

— Unde te duci, strãmbule?
— Ce mã 'ntrebi, gãunosule!

Furca, caerul și degetele.

Am zece cai:
Cinci în grajd și-i ploauã,
Cinci afarã și nu-i ploauã

Furnica.

Ce rãmã prin pãmãnt și nu
se vede?

Am o vacã mare, neagrã
Și n'are piele d'o teacã.

Furnicarul.

P'un deal mare și rotat
Fierbe o oalã cu pãsat.

Intr'un vãrf de munte
Clocotește o oalã cu linte.

Fusul.

Fost în sus, fost în jos,
Fostu vine burdicos.

Gaița.

Dacã-i albã, nu-i cocoanã,
Dacã-i neagrã, nu-i țigancã,
Dacã-i lungã, nu-i prãjinã.

Gãleata și lanțul.

Lungu, lungu
Scuturã bumbu.

Gãndul.

Șervețel înnodățel
Peste mare aruncățel.

Mã dusei în pădure,
La fragi și la mure,
Gãsii o nuiã
Și 'ngrãdii lumea cu ea.

Nuiã vâjâeã
Coprinsei lumea cu ea
Și-o pusei tot acoloã.

Am o vergeã, vergeleã,
Verguii țara cu ea
Și-o pusei tot acoloã.

Pe ce e stãpân omul?

Nuelușã 'ncorcioviã,
Inconjurai lumea cu ea
Și-o pusei tot acoloã.

Nuelușã de cafeã
Invãrtesc lumea cu ea.

Mã dusei în pădure
Și tăiai o nuiã
Și îngrãdii lumea cu ea.

Nuelușã argireã
Coprinsei lumea cu ea
Și-o pusei tot acoloã.

Am o nuiã, svârcoleã,
Și copriend lumea cu ea.

Gãtul.

Drãgan la noi,
Drãgan la voi.

Gãzul.

Stejar verde vãrfu-i arde.

Geamul.

M'a trimis doamna de sus
La a de jos,
Sã-i croiascã rochie
Fãrã cusãturã,
Fãrã tiviturã.

Gheța.

Am o stãncã:
La cãldurã sã topește,
La frig sã 'ntãrește?

M'a trimis doamna de sus la
a de jos, șã-i dai un procov
neurzit, nețãsut, necroit.

M'a trimis doamna de sus la
a de jos, sã-i croești cãmașã
fãrã foarfeci.

A trimis doamna de sus la a
de jos, sã-i țasã o pãnzã fãrã
urzealã.

Ghinda.

Am o nuiã de alun:
Nici d'o palmã, nici du'n
[pumn,
Din ea fãcui: douã albii
[de spãlat,
Douã scãnduri de paț
Ș'un potcapiu popii.

Mã dusei în pădure,
Luai un lemn:
Nici d'o palmã,
Nici d'un pumn
Și fãcui ceceace spun:
Douã albii, un gãvan
Și douã blãni de car.

Ce stã rãnjitã 'n jos?

Am un lemn bun,
Nici d'o palmã,
Nici d'o schioapã
Și acela 'n douã crapã
Și se face douã durbace,
Douã fețe de masã,
Un capac de luleã.

Ghinda, porcul și lupul.

Picurușul picură,
Trepădușul trepădă,
Halea, balea
Ii ține calea.

Picurușul picură,
Trepădușul trepădă,
Gâdea ăl mare șade în cale
Și ar mânca carne moale.

Ghionoia.

Joacă popa crăcănat,
Cu zăbunul cărărat,
Cu trichie roșie în cap.

Cocoș roșiu, sgaibă în cap
Toacă noaptea pe uscat.

Păsărică șue
Pe copac să șue.

Glonțu.

Tărtăcuță brează
Câmpul colindează.

Gărătarul.

Cât am trăit,
Pe foc m'a părilit:
Iar dac'am murit,
În drum m'a asvârlit.

Gresia.

Cine dă la altul ce n'are el?

Ghinda, mărtacii casei.

Am doisprezece boi,
Toți se culcă p'un căpătâiu
Și nici de cum nu se împung.

Groapa.

Ce este aceea din care luând
se face tot mai mare.

Hârtia.

M'a trimis domna de sus
La a de jos,
Să-i dai pânză fără rost.

M'a trimis doamna de sus
La a de jos,
Să-i dai cusătură
Fără nici o împunsătură.

Holdele.

De aici până la muute
Numai pături așternute.

Hora.

Ce nu 'mbătrânește nici o
[dată?]

Hora și lăutarii.

Ivanosul scorborosul,
Ivan strâmb, copiii drepți.

Hornul.

Patru late, îngemânate,
La mijloc folfotoc.

Iasca, amnarul și cremenea.

Am o vacă bună
Ce paște în pădure.
Cu un vițel în gărlă
Și cu unul în târg.

Icoana.

În pădure născui,
În pădure crescui,
Acasă de m'aduse,
În perete mă puse.

Fără suflet m'am născut,
Fără graiu, fără cuvânt,
Dar totuși sunt lucru sfânt.

Țândărică lemn uscat,
Lucrată în Țarigrad.

Inelul.

Scot parul, rămâne gaura
goală.

Urdel burdel
Băgat în coadă de vițel.

Frigarea de carne, jumările
de os.

Seade Făt-Frumos
Pe un cal de os.

Frigare de carne și bucățile
de aur.

Isvorul.

Am un purcel
Mic, mititel,
Și când pui mâna pe el
Face : „guic...guic...”.

Ițele.

Ghici ghicitoarea mea :
Cine n'o ghici,
De tot s'o sgârcei.

Trei tilelei,
Opt opintei,
Gherbelei găoază
Ca 'n ziua de Bobotează.

Jirul, porcul și lupul.

Picuruș picură,
Trepăduș trepădă,
Hala bala îi ține calea.

Junghiul.

Restei rece
Prin inimă trece.

Lacătul.

Domnișor în haine scurte
Mare divan ține 'n curte.
Cocoș berg, legat la gard.

Am o cătănuță tare,
Ține ușa în spinare.

Țigănuș venit din munte
Stă noaptea singur în curte.

Domnișor în haine scurte
Ține judecată în curte.

Lăcusta.

Am o vacă,
Unde zace,
Strat nu face;
Dar topește,
Ce 'nfrunzește.

Lampa.

Țândră mândră
Stă în grindă
Și lucește, te orbește.

Legea.

Ce e mare și mai mare
Și de nimeni teamă n'are?

Leoca.

Cosoroabă strâmbă,
Surlă cocoșată.

Limba.

Am o blană lată,
Zilnic e udată
Și nu putrezește,
Cât omul trăește.

Am un bou într'o coșăriță
Ș'acolo el își face totul.

Am un cal roșiu între doui-
sprezece albi.

Ce stă veșnic în apă și nu
putrezește?

Limba de clopot.

Sub o foaie de lipan
Șeade un puiu de moțârcan.

Lingura.

Am un cal :
Când îl duc la apă, e slab,
[topit :

Iar când îl aduc,
Abiã pot să-l duc.

Am un cal :
Când suie dealul e gras, iar
când scoboară e slab.

Lingurile in oală.

Am un grajd :
Caii mănâncă 'năuntru și coa-
dele stau afară.

Lipitoarea.

Obială neagră tătărască,
Cine n'o ghici să se sgâr-
[cească.

Literele.

Câmpul alb, oile negre,
Cin'le vede, nu le crede :
Cin'le paște, le cunoaște.

Lubenița.

Am o fântână cu cheiul
verde și cu apa roșie.

Luleaua.

Am o mătușă
Tusea, tusea, prin cenușă.

Am o găinușă cu trupul de
pământ, cu inima de frunză, cu
coada de lemn uscat.

Funia de lemn, puțul de pă-
mânt și apa de frunză.

Găinușă ciușă
Strânge 'n gușă cenușă.

Am o mică găinușă,
Tăvălită prin cenușă.

Vaca de lut, țâțele de lemn,
vițelul de carne suga la vacă.

Am o găinușă ciușă
Și mănâncă la cenușă.

Lumânarea.

Când intru d'odată,
Umplu casa toată.
Ziua mi-e rușine,
Noaptea văd prea bine.

Lumea vine la biserică.

Sus tună, jos răsună,
Toată lumea să adună
Cu câte un bețigaș în mână.

Luna.

Măță grasă
Trece noaptea peste casă.

Am un măr de aur,
Joacă pe piei de taur.

Spilca doamnei,
In fundul oalei.

In gunoiașul vecinului
Treieră cățalușă domnului.

Am o măță albă, grasă
Să joacă noaptea pe casă.

Ce stă 'n apă fără umbră.

Am o vacă bălae,
Treieră noaptea prin gu-
[noaie.

Am o rață potcovită,
Umblă p' o casă șindrilită.

Căciula sfărtatului
În mijlocul satului.

Am o vacă bălae, bălae,
Joacă noaptea prin gunoae.

Luna și stelele.

Pe valea lui Sgaidarac,
O chilă de meu vărsat,
Numai unul bobonat.

Am o cloșcă cu pui, seara
s'adună și dimineața să risi-
pește.

Luntrea.

Am o rață fără vieată,
Trece apa cât de mare
Și te poartă în spinare.

Rața pe baltă și fulgii 'n
[pădure.

Lupoica și puii săi.

Am o căteă plătănăgică
Cu 12 purcei plătănăgei:
Vine, sugă, fuge 'n tufe.

Lupul.

Și codat, și colțat,
Și isteț, și 'ndrăzneț.

Ciuta mare șeade 'n cale
Și ciupește carne moale.

Intr'o vale adâncă,
Urlă popa de brâncă.

Ciută mare șeade 'n cale
Și așteaptă carne moale.

Lupul sfășăind oile.

Șeade moșu'n deal la vie
Și-și croiește o chitie.

Șeade popa 'n deal la vie
Și-și croiește materie.

Lupul și oile.

Țațele mațele trec pe drum,
Țânțoiu mănțoiu șeade 'n
[drum,
Cere carne de român.

Măceșa.

Tărtăcuță roșie
Plină de gârbojje.

Măceșul.

Cișcoiu roșiu cu sgaibă 'n cap.

Măgarul.

E un dobitoc foarte nătăntoc:
Urechi lungi, minte nu are,
Are cruce pe spinare.

Ce e'n toate isprăvit,
Însă prost, nepotrivit?

Mămăliga.

Am o vacă neagră,
Când se pune toți aleargă.

Am o vacă, și cum fată, lupii
îi mănâncă vițelul.

Mănăstirea.

Cireș înflorit,
Șearpe 'ncolăcit,
Poruncă de Domn,
Lucrare de om.

Mărăcinele.

Ciocia mocia stă 'n cărare
Și așteaptă carne moale.

Cucu dale șeade 'n cale
Și ia d'astă carne moale.

Marea.

Cine face și tot ea mănâncă
[copii?

Mărtacii casei.

Am doisprezece frați
Și dorm p'un căpătâi culcați.

Masa.

Am o găscă 'n trei picioare.

Masa și ușa.

Am două fete:
Una umblă și nu mănâncă,
Alta stă și mereu mănâncă.

Mătura.

Opincă nerasă
Hapaida prin casă.

Ocolica ocolia,
Ocolii casa cu ea
Și-o pusei mai acoloa.

Opincă nerasă
Vovârghi prin casă.

Miș păiuș dela cartofia
Până mi-te acilea.

Melcul.

Pe cărare, pe un loc
Mă 'ntâlnii cu-un dobitoc :
Samar aveà, măgar nu erà.
Coarne aveà, bou nu erà.
Picioare nu aveà, dar în co-
[pac se suia.

Rosbie pe covoare
Cu toba'n spinare.

Ghionoe nu e,
Dar pe copac să sue.
Bou nu e, coarne poartă.
Măgar nu-i, samar arată.

Care-i animalul cel mai pu-
ternic.

Vine moșul pe cărare
Și-și duce casa 'n spinare.

Ce să sue în pom și n'are pi-
cioare.

P'o vâlcea cotită,
Vine mierla 'mbrobodită.

La moara lui Oțontoc,
Mă 'ntâlnii c'un dobitoc:
Bou nu ereà, dar coarne a-
[veà.

Măgar nu ereà, dar samar
[aveà,
Picioare nu aveà, dar în co-
[paciū să suia.

Vine ghiojul pe cărare
Și-și duce casa 'n spinare.

Melița.

În pădure naște,
În pădure crește,
Vine acasă și gârdește.

Miezul nucii.

Patru frați,
Într'un cojoc îmbrăcați.

Minciuna.

Ce iese pe ușă cu cincizeci
de capete.

Moara.

Cu apă, cu vânt și cu foc
[trăesc,
Mâncarea pe limbă, eu nu o
[primesc;
Pentru ori și cine hrană
[pregătesc.

În poiana lui Istrat,
Să da dracul peste cap.

Pană retezată,
Pe apă lăsată,
Cu știrea domnului,
Cu fapta omului.

Am o vacă :
O mulg cu scara
Ș'o 'mpart cu țara.

Meșteșug de om,
Poruncă de domn,
Casă 'ncheiată,
Pe mare aruncată.

Pe spinarea șearpelui,
Vistieria domnului,
Ce înghite și înghite
Miile și mii nesocotite
Și le taie capetele
Și le schimbă numele.

Găină seină,
Moțul de făină,
Rață potcovită,
Gâscă 'nsovonită.

Am o vacă prieană
La tot satul dă hrană.

Pe spinarea șearpelui,
Vistieria Domnului,
Vine mii nesocotite
Și le taie capetele
Și rămâne albele.

Moara și roatele.

Ghici ghicitoarea mea :
Am două fete :
Una toată ziua se spală
Și totdeauna e murdară ;
Alta nu se spală niciodată
Și tot e mândră și frumoasă.

Moartea.

Am un epuraș cu urechile
[de caș.
Eu vreau să-i-le mănânc,
El mă apucă de gât.

Mocirlele.

Dela noi și pân' la voi
Numai plăcinte moi.

Mortul dus de patru oameni.

Cinci capete,
Patru suflete,
O sută de degete.

Mușuroaiele.

Dela mare pân' la mare
Numai funduri de căldare.

De aici până la mare
Numai funduri de căldare.

Dela noi până la voi
Tot funduri de căldări noi.

Nasul.

Am un ciocănel de piele
Cu două găurele.

Tărtăcuță roșie
Plină de gârbojii.

Intr'un vârf de moviliță,
Fierbe o oală cu chisăliță.

Sub cel deal îngropilat
Fierbe o oală cu pâsat.

Nasul, gura și ochii.

Sunt doi luceferei :
La mijloc este o cioară spâr-
[câietoare
Și jos o moară ferecătoare.

Negura.

Ce intră în sat și câini nu
latră ?

A scăpat Doamna cheile
Și să închise țările.

Necazul.

Ce e mai amar și mai amar?

Nevasta lui Lot.

Cine a murit și nu s'a îngropat?

Noaptea.

Aruncai cheile
Și să 'nchise țările.

Noaptea, ziua.

Am o găină cu două aripi:
Una-i albă și-alta-i neagră.
Cu cea neagră ea adună,
Cu cea albă ea spulberă.

Noroii.

Dela munte pân' la noi
Numai plăcinte moi.

Nuca.

Patru frați gemeni, născuți,
Tot îmbrățișați crescuți,
Totdeauna la un loc
Inveliți într'un cojoc.
Să-i mănânc acum, pe loc.

Nuielele.

Vin oile dela munte
Cu toate breze în frunte.

Numele.

Ce ai cu tine și nu-l simți?

Gaia.

Patru restee duc un car de
[fân și nu să fărâm.

Oala.

Cât am trăit,
Pe foc m'a fript;
Iar când am murit,
Pe drumuri m'a asvârlit.

Ochii.

Două turturele,
Măndre frumușele
Cât le-arunc,
Atât se duc.

Am două tărtăcuțe:
Cât le-arunc,
Atât se duc.

Două gheme negre
Pe câmp se repede.

Ori cine are doi ciumpei
Și se servește de ei;
Încotro i-arunc, acolo se duc.

Am două gogoșele
În sus cât le-arunc,
Atâta se duc.

Oglinda.

Intr'un vârf d'anin
Puținel senin.

Lipie pe lipie
Frunză vârvărie.

Țândră mândră
Stă în grindă
Și arată la oricare
Chipul, fața, cum o are.

Eu sunt anasură
Fără ochi și gură.
Eu ori ce-oiu vedeă,
Ție ți-oiu spuneă.

Spilca doamnei în fundul
[oalei.

Țundră mândră șeade 'n
[grindă
Și vorbește ungurește.

Gile și cașul.

Am o mie de găște și fac
numai un ou mare.

Oile și lupii.

Alunele ciucurile
Să dea ceașca după ele.

Omul.

Ce pom e acela, care stă cu
ramurile în jos?

Ce viețuitoare merge:
Dimineața în patru picioare,
la prânz în două și seara în trei?

Opinca.

Mă dusei în saea,
Luai d'acolo o nuiă,
Ocolii lumea cu ea:
Mai rămase un crâmpei,
Făcui cu el țarc la miei.

Am o nuiă vergeleă:
Vărguii țara cu ea,
Mai rămase un crâmpei
Făcui ocol la viței.

C'o mână de șovar
Invălii o casă ș'un coșar.

Am doi boi:
Când îi leg, merg:
Când îi desleg, nu merg.

Am doi cai:
Când îi leg, fuge de rupe pă-
mântul; când îi desleg, stau pe
loc.

Oșia.

Sotoroagă botoroagă,
Nouă coți de lemn întreagă.

Oul.

M'a trimis doamna de sus
La cea de jos:
Să-i dai vin și rachiu
Tot într'un buriu.

Ce nu stă 'n cuiu?

Am o casă văruiță
Pe nicăieri găurită.

Ce e'n tufă
Și nu suflă?

Sus albuș tare, jos albuș
[moale,
La mijloc galbenă floare.

Am un butoiu necercuit
Și ține și vin și rachiu o-
[sebit.

Var văruiț, zid zidit,
Fără uși, fără ferestre.

Am un butoiu ș'acolo păstrez
și vin și rachiu și nu se ames-
tecă.

Ce nu pufue în tufă?

Am un poloboc, și de-l voiu
pune 'n pod și va cădea, meșter,
să-l facă la loc nu se va află.

Am un năpârstoc,
Șeade jos la foc.

Păduchele.

Ce e mic, mititel
Și-și ia Vodă căciula pen-
[tru el?

Peste-un tălerel
Trece un unchieșel.

Paharul.

Pistornic bumburat să dă
[peste cap.

Reteveiu umflat,
La fund retezat,
La cap piperat.
Și umblă prin sat,
Să dă peste cap,
Spune că e beat.

Păiajenul.

Găinușă gălbenușă
Trece marea'n piciorușă.
Ce e mic și mititel
Ș'umblă cu funia după el?
Dumitrică ghiburel
Ș'impletește casa el
Ș'o 'mpletește frumușel.

Pâinea.

Roată rotită
De lume 'nghițită.
Pe coasta unui deal
Stă caprele lui popa Stan,
Prăvălitte rumenite.

Pâinea, captorul și focal.

Mama lată, tata lungul
Și nea Ion fluerătorul.

Pălăria.

Și 'nvârtită și rotită
Și să pune cu soarele 'n
[pricină.

Pământul dela captor.

Am un coșar plin cu cai roibi,
și am și unul negru: când îl
bag pe negru, îi scoate pe toți
afară.

Parii gardului.

În pădure născui,
În pădure crescui,

Acas' dacă m'aduse,
În horă mă prinse.

Parii telegrafului.

Stan lungu cu luleaua 'n
[gură.

Părjolul.

Ce nu trece drumul?

Părul din cap.

În pădure mă dusei,
O nuiă îmi tăiei,
Când locul căutai,
Eu nu-l mai aflai.

Părul, urechile, nasul, ochii și gura.

Sub o claie de fân, două
[linguri de blid:
Sub două linguri de blid,
[doi luceferi:
Sub doi luceferi, o ceșmea
[nesecată:
Și sub ceșmeaua nesecată
Umblă o moară ferecată.

Paștele.

Dela noi până la voi
Șapte albi de gunoi
Ș'o mână de bucurie
Și prea multă fudulie.

Pătrunjelul.

Moșul stă 'nchis în cămară
Și pletele-i sunt afară.

Patul, ușa și culmea.

Am trei surori: una zice:
D'ar veni ziua să mă ușurez.
Alta: D'ar sosi noaptea să mă
odihnesc.
A treia: Vie zi și vie noapte,
tot una mi-este.

Pătulul.

Am patru frați cu căciula'n
|cap.

Fepenele.

Strachina verde
Și untul din ea nu să vede.

Am o casă gogoneată,
Invelită cu verdeață,
Și înlăuntru ei
Sunt pui de țigănei.

Am o fântână cu cheile verzi
și apa roșie.

Malul verde, gârla roșie,
pietrile negre.

Funii întinse, Ghemuri
|strânse.

Malul verde, apa roșie, peștele
cum să nemerește.

Curtea verde, grecul roșiu.

Carnea roșie și malul cum
să nemerește.

Hop îndop,
Tândărei 'ngrop,
Funii strânse,
Gheme strânse.

Din surceă nuiă
Din nuiă butuc.
Abiă pot să-l duc.

Am o fântână:
Apa e roșie, pereții verzi și
pietrile negre.

Peria.

Ghici ghicitoarea mea:
O motălcă de purceă.

Peștele.

Apa mă naște,
Soarele mă crește
Și când văd pe mama mor.

Piciorul în cismă.

C'un paiu de șovar
Invălii o casă ș'un coșar.
Intâi îl învelii
Ș'apoi îl mărtăcii.

Sobolan roșu în gaură neagră.

Piatra.

Eu sunt mititică și în pă-
|mânt cresc,
Afar' de mă scoate, de toți
|mă lovesc.

Pieptenele.

Pardos mânios
Duce porcii mânios.

Bărnută de os
Duce turma 'n jos.

Angheluș mititel
Trage boierii cu el.

Pieptul și țățele.

Am un mălușor, în el să află
două plosci și din plosci curge
apă.

Piperul.

Am două ghemulețe crețe,
Sunt bune de junghiulețe.

Pisălogul.

Lenea dă
Și munca stă.

Mă dusei în pădure și tă-
 [iai un lemn,
 Nici d'o palmă, nici d'un
 [pumn,
 Numai face un lucru bun.

Fisica.

Patru 'nfipte,
 Două ciulite,
 Două rânjite
 Și o fârțăetoare.

Am o opincă nerasă
 Și joacă hopa prin casă.

Mihaiu Mocioac
 Șeade jos la foc,
 Ūnge curele
 Și-și suge muștățile.

Opincă nerasă
 Hârștina prin casă.

Am un năpârstoc
 Și suflă'n cenușă la foc.

Am un târnăcop.
 Șeade jos la foc.

Care-i dobitocul
 Ce păzește focul
 Și-și spală cojocul?

Plasa.

O mie de ochiuri,
 O mie de noduri,
 O mie să se căsuească
 Și nu pot să o ghicească.

Intru 'n casă ca să scap și
 casa fuge pe fereastră.

O mie încheiete,
 O mie neîncheiate,
 O mie să fiți,
 Și tot nu ghiciți.

Sus lână, jos lână,
 La mijloc o vână.

Ploaia.

Sus bat tobele,
 Jos curge lacurile.

De sus fug de frică,
 Jos mă fac nimică.
 Dar ce lucru mare,
 Că 'nec pe ori cari.

Ploșca.

Cal potcovit,
 De nuntă gătit.

Cocoș zugrăvit,
 De nuntă gătit,

Am o fată de Săcuiu,
 Și o atârni de plete 'n cuiu.

Am o puică cucuiată
 Și de pe vale 'ncuiată,
 Cum aș face s'o descuiu,
 Să-i pui mâna la cucui.

Am o vacă, când o mulg, o
 pun cu picioarele 'n sus.

Găinușă potcovită,
 De nuntă însovonită.

Popa cu disagii la spinare.

Pe drumul lui Picioruș
 Vine un curcan cu două guși.

Popa în biserică.

Coțofană faură
 Intră noaptea 'n gaură.

Popa tocând.

Tunica și punică
 La sfânta biserică.

Porcul.

Vizitiu nu e și mână; bolnav
 nu e și geme; n'a pierdut și
 caută.

Patru înfipte,
Două ciulite,
Două sgâite,
O fățăială
Ș'un târnăcop.

Cine geme nebolit
Și caută nepierdut.

Porcul, ghinda și lupul.

Mogoș mogoșește,
Picur picurește,
Trepăduș trepăda.

Pipărușul pipără,
Trepădușul trepădă,
Ilala loala ține calea.

Porcul și lupul.

Chiciurușul chiciură,
Trepădușul trepădă,
Balea malea
Ii ține calea.

Porumbul.

Este un om cam ciudat,
Vară 'n cojoace 'nbrăcat
Și iarna gol, despuiat.

Este un om care vara e îm-
brăcat c'o mie de cojoace, iar
iarna o petrece despuiat.

Porumbul știalete.

Băț aurit
În pod asvârlit.

Am un băț buturugat,
În pod șeade aruncat.

Potecele.

Dela noi până la voi
Numai prăștini de teiu.

De aici până la munte
Tot prăștini mărunte.

De aici până la Matei
Numai prăștini de tei.

Pragul casei.

În pădure născui,
În pădure crescui,
Acas' dacă m'aduse,
Vătaf de temuiță mă puse.

Primăria.

Inima dracului,
Beleaua satului.

Primăvara, vara, toamna și iarna.

Am un copaciu
Cu patru crăci:
Una înverzește,
Una rodește,
Alta veștejește
Și alta stă uscată.

Proțapul.

(Ghici ghicitoarea mea:
Una moartă între două vii.

Pruna.

Am o purceă c'un purcel în
burtă.

Punga.

Găinușă gălbenușă
Cu boabele 'n gușă.

Punga cu bani.

Ițele momitele,
Treauca fedeleşile.

Puntea, nuițaua, șearpele.

Mă dusei pe haia,
Văzui o ghebreă
Luai o regeă,
Dădui în ghebreă,
Ghebreaua fugi în haia

Purecele.

Ce e mic mititel,
Să scarpină Vodă pentru el?

Am un bou :
Unde paște,
Să cunoaște ;
Unde sare,
Urmă n'are.

Peste o măciuchiță sare o
mătușă.

Peste o măciuchiță
Șare o neghinuță.

Purceii sugând.

Boierii beau, butia geme.

Pușca.

Hubuează bubuează,
Peste nouă munți rânchează.

Ce fuge și muge,
Departe străpunge?

Am o puică cucuiată,
Stă 'n cămară încuiată,
Doar să mor, să n'o descui,
Să-i pui mâna la cucui.

Tândărică lemn uscat
Luminează 'n Țaligrad.

Am o iapă brează,
Pe munte rânchează.

Am o noatină neagră,
Pe dealuri rânchează.

Pușcăria.

Fierea dracului
In mijlocul satului.

Putineiu.

Ulduc bulduc
De barbă-l duc,
De barbă-l aduc.

Am un lemn scorboros
Pe care-l bat fiind jos.
El nu tacé,
Ci tot face :
„Diitai geeantai!“

Buturugă bulbură
Șeade jos și turbură.

Puțul.

Am un bou : când mă duc la
el sbiară, când plec dela el tacé.

Ciocârlan moțat
Cântă noaptea 'n sat.

Puțul scârțâind.

Ce strigă seara 'n sat
Târziu înnoptat?

Racul.

Băgai mâna în perete
Ș'apucai pe dracu de spete.

Racul cu icrele la gât.

Mă dusei în pădure
Să tai restei și bulfei,
Și nu găsii restei și bulfei;
Ci găsii un cuib de ugea
bugea cu 11 ouă.
Luai două, lăsai nouă ;
Ugea bugea ca să ouă.

Râma.

Strigă Dobra
Din Moldova
S'o păzească de găini,
Că n'are frică de câini.

Strigă Gheorghiuță
Din costiță
S'o apere de găini,
Că n'are teamă de câini.

Ce rămă prin pământ și nu
să vede?

Bălaure vărgat,
In pământ băgat.

Strigă caraulă din fântână,
Și din măgură în regulă,
Ș'o păzească de găini,
Că n'are teamă de câini.

Strigă Dobra din anini
Ș'o păzească de găini,
Că de câini nu i-e frică.

Curelușă unsă,
Sub pământ ascunsă.

M'a trimis doamna de sus
La cea de jos,
Să-i dea pește fără os.

Stârcigat imbelciugat,
Sub pământ e tot băgat.

Rândunica.

Tândră mândră
Șue 'n grindă
Și vorbește
Ungurește
Și nimeni nu o 'nțelege.

Ridichia.

Albă-i albue, dar caș nu e.
Coadă are, șoarece nu e.
Frunză are, pom nu e.
Limbă n'are, sare linge.

Râsul.

Răsă-mi-se,
Ingâmfa-mi-se,
Măr se face,
N'ai ce-i face.

Roatele carului.

Am patru surori gemene,
La făptură asemenea.
Una p'alta să gonesc
Și în veci nu să 'ntâlnesc.

Patru fetișoare fug în goană
Și nu s'ajung niciodată.

Am patru surori:
Veșnic ele să gonesc
Și nu să mai 'ntâlnesc.

Roaua.

Cercelușul doamnei
Din fundul mării.

Mă suii pe scară,
Cheile-mi picară,
Luna le văzură,
Soarele le luară.

Sabia.

Putineiu de teiu, limbă de
balaur.

Limba dracului
In pielea șarpelui.

Intr'o scorbore uscată
Urlă o cățeà turbată.

Sacul de prins pește.

O mie încheiate,
O mie descheiate,
O mie d'ai să te căsnești
Și tot nu poți să ghicești.

O mie legate, o mie deslegate,
O mie să zici, o mie nu ghi-
cești.

Sania.

Ce umblă cioantă prin pădure?

Sania și carul.

Am două surioare; una zice:
„Dă, Doamne, să vie vara“; alta
zice: „Dă, Doamne, să vie iarna“.

Scântele.

Am un năpârstoc,
Seade jos la foc
Și dă cu săgețile
În toate părțile
Și ustură și bășică
Și frige și mușcă.

Scara.

Două lemne odolemne
Și un braț de surcele.

Scoica.

Sus copae, jos copae,
La mijloc carne de oaie.

Șapte zile și Dumineca.

Șapte potcoave 'ncheiate,
De meșter mare lucrate,
Ș'o mână de bucurie.
Ghiciți, copii, ce să fie?

Șearpele.

Porumbar înflorit
Pe vârf de claiie suit.
Ce se întărește la soare, și la
umbră să moaie?

Scrisoarea.

M'a trimis Doamna de sus
La cea de jos,
Să-i dea cusătură,
Nicăieri împunsătură.
Ghici ghicitoarea mea:
Limbă dulce sau amară, gră-
ește la răsărit și s'aude pân' la
apus.

Secera.

Am o cățeă cu gura de fier
și cu trupul de lemn.

Cinci în brânci, rânjita nainte.

Reteveiu de teiu
Pe miriște de meu.

Mătușică chercheriță,
Cu dinții de veveriță,
Cu mijlocul încârligat,
Cu coada de lemn uscat.

Am o scroafă mangoliță,
Cu dinții de veveriță,
Cu coada de lemn uscat.

Sfredelul.

Am un berbec negru și scoate
mițe albe.

Am un bou:
Trupu-l bagă 'n coșar
Și coarnele stau afar.

Am un bou: El să balegă, el
curăță.

Sita.

În pădure cioca boca, în câmpie
mi-ho-ho, iar acasă lipa lipa.

Sus bate tobele,
Jos cade negrele.

În câmp hălălău, în pădure
cioca boca; iar acasă lipa lipa.

Soarele.

Am un cocoloș de unt,
Toate văile le ung.

Cercelușul doamnei
Șeade 'n fundul oalei.

Am un măr aurit,
Umblă pe sus rătăcit.

Cine arde și fum nu face.

Căciula sfârțarului
În marginea satului.

Am un măr de aur
Joacă pe piele de taur.

Căciula sfârtatului
În mijlocul satului.

Soarele și Luna.

Două surioare,
Îuți și sprintenioare,
Toată vieața fug
Și nu se ajung.

Dintr'un ciurel de alune
Numai două găsi bune.

Soba.

Albă și sulemenită,
Când urită, când iubită,
Vara nu vor să mă vază,
Iarna toți mă îmbrățișează.

Am o fată gurguiată,
Cine intră o iea în braț.

Șopârta.

Curelușă verde
Prin iarbă să pierde.

Șopronul.

Am patru frați
Într'o căciulă băgați.

Spata.

Am o fată, pe unde ea calcă,
locul îngheață.

Spical cu boabe.

Am do năzeci și patru de pur-
cei: suge unul dela altul și
cel de pe urmă e cel mai gras.

Spifele roatei.

Am zece frați
Într'o căciulă băgați.

Stelele.

Peste munți și peste mări nu-
mai ochi licăritori.

De aici până la munte
Tot zale mărunte.

Dela noi până la voi numai
bani și lăscăi.

De aici până la munte
Numai parale mărunte.

Stelele și luna.

Am un coș cu alune și la
mijloc o nucă.

Sticla.

M'a trimis Doamna de sus la
a de jos, să-i dea pânză fără rost.

Strugurele.

Țigan negru spânzurat, ghici
ce este?

Stupul cu albine.

Am un năprâstoc,
Seade lângă foc
Și dă cu săgețile
În toate părțile.

Sucala.

Am o cățelușă, când îi dau
cu palma, face: „Tudiriu! Tu-
diriu!”

Sufletul.

Izvor neadormit,
Pe sub vale șerpuit.

Am un copaci,
Plin de gândaci,
Dacă sboară gândacii,
Rămân morți copacii.

Suveica.

Iapa trece, marea 'nghiață.

Păsărica ici colea.
Mățigușul după ea.

Felie de pepene
Trece prin gaură repede.

Tăfălogul.

Pe costie, mititie, fuge ursul
peste cap.

Pe valea lui Sgaidarac,
Să dă dracul peste cap.

Țăstul.

Am un ciuciulete,
Șeade la perete.

Țățele.

Am doi saci de secară
Și satur cu ei o țară.

Ce stă 'n râpă
Și nu să surpă?

De n'ar fi doi saci de negară,
N'ar mai fi oameni în țară.

Am un munte:
Pe munte sunt două dealuri,
Și pe dealuri sunt doi nasturi.

Tigaia.

Șeade neagra moartă 'n șură,
Ūntu-i bate baltă 'n gură.

Țiganul.

Am un purcel
Cu nasul de fier.

Țigarea.

Găinușă ciușă
În nas cu cenușă.

Toaca și clopotul.

Strigă Dobra din Moldova
Și Neaga din Teleaga,
Să vie vacile toate
Imbrăcate, neimbrăcate.

Toporul.

Am o fată mare, cu capul de
fier, cu coada de lemn;
Intră în vâlcele
Scoate la nuele.

Toporul și securea.

Iarna: tac tac prin copac.
Vara: iuș iuș prin păiuș.

Trăgătoarea.

Aschia bradului,
Dreptatea satului.

Trenul.

Din deal pornesc,
Ca cioara gărăiesc,
În vale călătoresc,
Pe la cârciumi mă opresc,
Pe unii gonesc,
Pe alții primesc,
Pe cale lucie pornesc.

Trestia.

Bute peste bute,
Sus coadă de vulpe.

Tuciul.

Am o vacă neagră: când o
mulg, o întorc cu fundul în sus.

Pe valea lui Baibarac,
Să dă Cernea peste cap.

Tunetul.

Sbiară leu 'ntre hotară
S'aude 'n a nouă țară.

Turta.

Băgai mâna în gruză
Ș'apucai pe boanca de buză.

Ulul și găina.

Vine nichideaua
Și-mi iea păsăreaua.
Șar nichidicii
Nu-i pasărea aici.

Grângurița fierbe pere,
Grânguroi vine și cere.
Grânguroi atunci fură,
Grângurița face gură.

Umbra.

Ce trece prin apă și nu să
udă?

Am un drum lung
Și n'am pânză să-l ajung.

Cine merge pe râpă
Și nu să risipă?

Cine sare în apă
Și strop nu face?

Urciorul.

Am o fată îmborțosată și cine
voește o sărută.

Urechile.

Intr'o margine de crâng
Două spărturi de blid.

Urma roatei.

Ce e lată cât urma găinii și
atât de lungă cât n'o mai vezi?

Ursul.

P'o vale adâncă,
Vine un cioban ciobâncă
Și de șeale e mătâncă.

Intr'o vale adâncă
Citește un popă de brâncă.

Ușa.

Aschie tătărască
Peste călcâie să te lovească.

Am o fată: cine vine îi dă
brânci.

Ușa și culmea.

Am două surioare:
Una așteaptă seara, să se o-
[dihnească;
Alta dimineața, să se preme-
nească.

Urzica.

Ce n'are limbă și ciupește,
De prăpădește.

Urzitoarea și țevile.

Am o iapă cu doisprezece
mânji: când trag de căpăstru, ne-
chează toți mânjii.

Vâlnanicul.

Iepure îmbălțat,
La spatele mă-ti învățat.

Vâna.

Balaur vărgat,
În pământ băgat.

Vântul.

Amânar de mischiu,
Dela Dunăre viu.

Vaporul.

Găinușă galbenușă
Trece marea în piciorușă.

Vârtejul.

Turchează neagră
Tot câmpul aleargă.

Varza.

Angheluș c'un picioruș, haine
lungi pân' la pământ.

Am o fată sdrențuroasă,
Șeade cu Vodă la masă.

Tunțuruș, bumburuș,
Șeade 'ntr'un picioruș.

Vârtelnița.

Oaie, oaie oacănă,
Șeade jos și deapănă.

Vătraiul.

Am un cal negru: când îl
bag între cei roșii, pe toți îi
gonește și-i risipește.

Am un moș bătrân și stă cu
nasu 'n scrum.

Chitias cu capul ars.

Viea.

Pe valea lui Terteleat
Legai verdea de uscat.

Vinul.

Nebunul satului,
Imbrăcat în coaja păcatului.

Ce e frumos la privire,
Și grabnic la amețire?

Nebunul satului, îmbrăcat în
coajă de lemn.

Vioara.

Strigă Gagiu din copaci,
Găgiuleasa dela vaci.

Am o scroafă uscată,
Și stă 'n cuiu agățată.

Tandără uscată,
În cuiu agățată.

Roșcovă uscată,
În cuiu agățată.

Tândărica bradului
Bucuria satului.

Am un lemn d'o litră,
Din altă țară venită.

Intr'o scorboră uscată,
Latră o cățeà turbată.

Vițelul în vacă.

Ce șeade 'n apă și nu să udă?

Zăpada.

Vin oile dela munte
Cu stelute mândre 'n frunte.

Dela munte pân' la munte
Stelute mărunte.

Ce să zidește fără cărămidă
și sboară fără fulgi?

Zioa.

Stanca groasa
Umple casa.

Am un pom: o parte este
neagră, o parte este albă.

Intrebări și răspunsuri.

- Cine nu s'a născut și a murit?
— Adam.
- Cine a murit și nu s'a îngropat?
— Femeia lui Lot s'a prefăcut în stâlp de sare, când s'a uitat înapoi spre Sodoma.
- Ce cocoș a cântat
Și toată lumea l-a ascultat?
— Coccoșul lui Noe în corabie.
- Când s'a bucurat toată lumea?
— Când s'a pogorit Noe cu ai săi din corabie.
- Cine s'a născut odată și a murit de două ori?
— Lazăr, pe care Mântuitorul l-a înviat.
- Când a murit a patra parte din lume?
— Când Abel a fost omorât de Cain.
- Care e mortul acela care:
Când s'a 'ngropat,
În mormânt el a umblat,
Pe Domnul l-a lăudat
Și pe urmă a înviat?
— Iona proorocul, care a fost înghițit de chit.
- Cine odată a murit și de două ori s'a născut?
— Iona proorocul.
- Când e ziua mai mare?
— Când n'ai ce mânca.
- Cât e dela răsărit și până la apus?
— Cale d'o zi.
- Cât e dela ceriu și până la pământ?
— Nu-i departe, că dacă tună sus, s'aude jos.
- Cât e d'aici până 'n cealaltă lume?
— Departe.... departe.... că cine să duce, nu mai vine.
- Ce-a văzut soarele odată și d'atunci n'a mai văzut nicio- dată?
— Fundul Mării Roșii.
- Ce scurtează cu cât să lungeste?
— Vieța omului.
- Ce trece pe sub soare fără să facă umbră?
— Vântul.
- Unde-i dealul mai mare?
— Unde-i valea mai adâncă.
- Cine s'a născut și încă n'a murit?
— Eu.
- Când e lemnul cu amândouă capetele în pământ?
— Când îi pui o oală 'n cap.

— Zece erau, doi vorbiau,
Și doisprezece să mirau?
— Când Iisus vorbiă cu Sama-
rineanca, eră ora zece și cei 12
apostoli se mirau.

— Când omul poate să fie în-
gropat cu mâinile până la coate,
fără să fie în groapă?
— Când bagă mâinile 'ntr'un
borcan.

Proverbe. Zicători.

- Cine râde,
Gura și-ntinde.
- Cine șeade,
Coadă-i cade.
- Dacă nu e chiag, brânză
nu se face.
- Gândul nebunului,
La marginea pământului.
5. Decât să rămâie brânza,
Mai bine să crape rânza.
Paște iarba care o cunoști.
Iea petecul din gunoiul tău.
Nu mă uit la câine, ci la
al cui e câinele.
Boala lungă.
Moarte sigură.
10. Mai bine o zi șoim,
Decât o vară cioară.
Toată burueana cu umbra ei.
Om frumos fără ponos, nu
se poate.
Vieță îngerească și traiu
porcesc.
Dintr'un cal boieresc
Iese unul țigănesc;
Și dintr'unu țigănesc,
Iese unul boieresc.
15. Tot țiganu
Iși laudă ciocanu.
Bună ziua ți-am dat,
Beleă mi-am căpătat.
I-a venit apa la furcă.
I-a venit apa la moară.
Câți mă roagă cu ușa în-
cuiată.
20. La baliga moale puțină apă
trebuie.
Râde, și purceaua moartă
în coșare.
Nuntă fără bătaie, și moarte
fără bănuială, nu se poate.
Cu un ochiu la gaie
Și cu altul la țigaie.
Brânză bună 'n burduf de
câine.
25. Unu-i frânge coastele,
Ș'altu-i trage ponoasele.
Până la vară, nu-ș'ce s'o
'ntâmplă:
Ori că moare măgarul,
Ori că pierde samarul!
Ce de nori înnorează,
Dar nu știm care ne pi-
curează.

- Nimeni nu întreabă de casa frumoșilor.
- Nu-i frumos ce-i frumos ;
E frumos ce-mi place mie.
30. Fiecare se leagă unde-l doare.
Dacă nu-ți mănâncă ursul porumbi, nu-i da gură.
Nici coarnele ținând,
Nici ceafa trăgând.
Mai bine 'n capul locului,
decât pe fața ăriei.
Străinul, să-l ții toată ziua
'n poală, seara ci-că nu mai
poate de oase.
35. Să țină norocul dupe tine,
Ca pulberea după câine.
Oaia care nu-și poartă lâna,
s'o mănânce câinii.
Șearpele, când îl doare capul,
iese la drum.
Șearpele, până nu-l calci
pe coadă, nu se întoarce
să te mușce.
Unde e una, se strânge
mai multe.
40. I-ai turnat laptele 'n păsat.
In necazul satului, potolii
focul pe nevastă.
Vai de caii dela poștă!
Vai de târla fără câini
Și casa fără stăpâni!
Vai de pânza 'ntre două
foarfeci.
45. Până nu bagi cu omul în
plug, nuștii ce-i poate pielea.
Tot nașul are naș.
- Ce e în gușă
Și după ușă.
Ce e pe el și pe culme,
ferească Dumnezeu de vre-
un foc, că n'are ce arde.
Poama bună o mănâncă
porcii.
Lac să fie, broaște-s multe.
50. Și-a găsit dracu calpacu.
După ce-i urâtă, o chiamă
și Neacșa.
Copilul pân' nu plânge,
Mă-sa nu-i dă țâță.
Obraznicul mănâncă praz-
nicul.
Fuga e rușinoasă,
Dar sănătoasă.
55. Decât filozof ofticos,
Mai bine măgar sănătos.
Unde-i minte multă,
Acolo-i și nebunie multă.
Din gură e lesne :
Pune viță,
Bea viniță.
Nu-i nebun cine mănâncă
șapte mălaie, e nebun
cine-i dă.
Cu nebunul :
Nici calul să ți-l încuri,
Nici statul să ți-l măsurî.
60. A prins mămăliga coajă.
S'a urcat scroafa 'n salcie
și gofăie :
Aram ghidi, aram gheldi.
Aram vine, aram să duce.
Ceacă, ceacă :
Și apa la matcă
Și sâracul la teapă,

- Dacă toate muștele ar face
miere,
Și la coadele cailor ar fi
faguri de miere.
- Omului sărac
Nici boii la jug nu-i trag,
Nici lemnele în foc nu-i ard.
65. De sărac, nici unghii n'are
să se scarpine.
- Săracul dobândit
Să miră ce l-a găsit.
- Cu Dumnezeu pe buză și
cu dracu pe inimă.
- Fă-ți îmbucătura.
Cât îți este gura.
- Ochiul omului e rupt din
mare.
70. Nici în car, nici în căruță,
nici în teleguță.
- Obrazul subțire se ține cu
cheltueală.
- Cine seamăuă vânt, adună
furtună.
- Pomul să cunoaște de pe
roade și omul de pe fapte.
- Oțetul tare butoiul lui își
sparge.
75. Două pietre tari nu ma-
cină bine.
- Fățarnicul e un lup îm-
brăcat în piele de oaie.
- Gura lumii pământul o as-
tupă.
- Orbului toți, dar dela orb
nimeni.
- Femeia nebătută e ca moara
nefericită.
80. Din puțin s'a făcut Raiul.
- Popa are mână de luat, iar
nu de dat.
- Lasă-ți lucrul
Și iea-ți mukul.
- Bărbatul să fie puțin mai
frumos ca dracul, numai
s'aducă ce trebuie în casă.
- Pe una o ține de coarne și
p'alta o mulge.
85. Altă capră la cârlig.
- Mult tocat, puțin păpat.
- Dupe potcă și 'ntâmplare.
- Martie din post o să lip-
sească?
- Ii poartă Sâmbetele.
90. Ii trage clopotele.
- Și hreanul este rău, și vier-
mele șeade în mijlocul lui
și crede că loc bun ca acolo
nu mai e.
- În față te unge, și în dos
te frige.
- Boierul fie încins cu teiu,
dar tot boier este.
- Femeia e capul dracului.
95. Trage nădejde ca spânul de
barbă.
- Cum e sluga și stăpânul.
- Cum e turcul și pistolul.
- Cum e sfântul și tămâia.
- Dușmanului tău dăi pâine
și sare.
100. Cu minciuna prânzești, de
cînat nu cînezi.
- Crești câinele,
Să-ți roază vinele.

Prostul întâiu vorbește,
Și în urmă se gândește.

Cu 'ncetul, cu 'ncetul,
Să face oțetul.

Odorone, trone, i-a sărit
țandăra.

105. Țandăra nu sare departe de
tulpină.

Poama nu cade departe de
rădăcina pomului.

Nu poți face porcul să bea
apă din fedeleș.

Omul învățat are stea în
frunte.

Vorba de rău se duce ca
glonțul.

110. Vorba de rău mai lesne se
crede.

Dintr'o vorbă îți aprinzi
paie în cap.

Omul înțelept își cumpără
vara sanie, iarna car.

Mai bine să 'ntrebi de două
ori, decât să rătăcești odată.

Lucrul de seara nu-l lăasă
pentru dimineața.

115. Inceputul e gren.

Cu râma mică se prinde
pește mare.

Tivga nu merge de multe
ori la apă:
Ori să sparge, ori că crapă.

Picătura mică face lacul
mare.

Buturuga mică răstoarnă
carul mare.

120. Picătură mică sparge piatra
mare.

Cu acul de aur găurești zid
de piatră.

Nevoia învață pe om multe
lucruri.

Unde nu este pisică,
Șoarecii vătaf ridică.

După creastă să cunoaște
puica, care face ouăle mo-
țate.

125. Tăciunele acoperit
Arde afurisit.

Până să geamă boii, scârțâie
întâiu căruța.

Mai bine o împăcare strâmbă,
decât o judecată dreaptă.

Gura aduce ura.

Cum tragi trebuie să ajungi.

130. Omul harnic
N'are prasnici.

Căinele nu fuge de pită,
Ci fuge de bătă.

Unde dai și unde crapă.

Bașca vorbim, bașca ne 'n-
țelegem.

I-a luat apa dela moară.

135. Nu în toate zilele e Paștele.

Calul are patru picioare și
tot se poticnește.

Credința calului, a câinelui
și a femeii să nu o iei.

Drumul bătut să nu-l lași
niciodată.

O vede cât căciula
Ș'o face cât măgura.

140. Azi joacă ursul la mine,
Și mâine la tine.

- A dus-o bine ca câinele'n puț.
 A trăit un traiu și cu al
 morții două.
 Pomul să 'ndreptează de
 mic, nu de mare.
 Nu căută acul în carul cu fân.
145. S'a lepădat ca Adam de raiu.
 Hoțul fură și jură.
 Hoțul nedovedit e negustor
 cinstit.
 La o fată mare și un mă-
 gar sbiară.
 Ce-și face omul, nici dracul
 nu desface.
150. Dai, n'ai.
 Fierbe sângele în el ca
 într'un rac mort.
 Banii strângătorului
 Pe mâna risipitorului:
 C'așa zice o păsărică:
 „Cine strânge, nu mănâncă.“
 Faci bine ș'auzi rău.
 Nu cheltui tot ce ai,
 Măine nu știi de ce dai.
155. Vremea păstrează paiete și
 nevoia le cumpără.
 Ochiul stăpânului îngrașă
 vita.
 Ochiul lui Dumnezeu nu
 doarme.
 Cine vorbește seamănă, cine
 ascultă culege.
 Ochii, ce nu se văd, se uită.
160. Bună marfă, păcat de parale.
- Calul bun se vinde din
 fundul grajdului.
 Decât să păzești o femeie,
 mai bine un cârd de iepuri.
 Râde hârb de ciob.
 Feciorul de văduvă e al
 doilea domn.
165. Vai de țara fără domn și
 de casa fără stăpân.
 De ce te temi nu scapi.
 Boala vine cu carul și iese
 prin urechile acului.
 Piatra care nu se mișcă din
 locul ei, prinde mușchi.
 Când tună și fulgeră mult,
 nu plouă.
170. După foc, și pârjol.
 Ia-l după mine, că-l omor.
 Lesne douăsprezece bețe
 la spatele altuia.
 Vai de țara ce-o pun copiii
 la cale!
 Calul stăpânesc,
 Drumul împărătesc.
175. Copilul cu moașe multe
 moare cu buricul netăiat.
 La casa cu multe fete
 Miorlăe pisicile de sete.
 Mintea domnește,
 Mintea împărățește.
 Mintea nu se cumpără cu
 bani.
 Dumnezeu dă, dar în obor
 nu bagă.
180. Omul sfințește locul, nu
 locul pe om.

- Capul iscusit la vreme de nevoie să cunoaște.
- Cu nebunul să n'ai nici în clin, nici în mânăcă.
- Până nu mănânci cu omul
[o baniță cu sare,
Nu știi ce cusururi are.
- Prostul, când îl bagi în
[seamă,
Să înalță în sus d'o palmă.
185. Până nu bagi cu omul în plug, nu știi ce poamă e.
- Mai bine e'un înțelept la pagubă, decât cu un nerod la câștig.
- Mai bine cu înțelept,
Să duci o piatră de moară
[la gât;
Decât cu un nebun,
Să pleci pe drum.
- Nu e nebun cel care e nebun, e nebun cel care-și pune mintea cu nebunul.
190. Soarele să fie unde-o fi, luna s'o mănânce vârcolacii.
- La mâncare lup, la lucru vulpe.
- La culcare boier mare.
- Bogatul mănâncă când are poftă, saracul când dobân-dește.
- Bogatul trăește cu averea, Săracul cu nădejdea.
195. Gândești să te cârpești și mai rău te rupi.
- Lasă pe om în balega lui. Fiecare să îngrașă de ce-i place.
- Imprumute, împrumute, Cum te dau, nu te iau.
- Lucrul strein, nu ține de cald.
200. Gura omului e mincinoasă, inima nimeni n'o știe.
- Nu e nebun ăl care mănâncă șapte mălaie, ci nebun e ăl care-i dă să mănânce.
- Vezi-mă cu un ochiu, ca să te văz cu doi.
- Nu pune mâna unde nu-ți fierbe oala.
- Dracul bisericii nu face.
- 205 Dracul nu-i atât de negru, pe cât îl face oamenii.
- Dracul șeade în vârful dealului, și carul să răstoarnă în vale.
- Câinele care latrănu mușcă.
- Toată lumea să te învețe, dar din minte să nu-ți ieși.
- Rabdă un ceas, să trăești un an.
210. Nu aduce anul, ce aduce ceasul.
- Cine nu să mulțumește de puțin, nu se mulțumește nici de mult.
- Nemulțumitului i se iea darul.
- În inima omului tăcut stă dracul ascuns.
- Când ar fi după pofta câinilor, n'ar rămâne vită în sat.

215. Mai multe piei de oaie tânăra decât bătrână.
Mațele în om și tot să ceartă, dar om cu om.
Cinci degete sunt la o mână, și nu sunt la fel.
Boul are limba lată,
Dar nu poate să vorbească.
Frate de frate, dar brânza-i pe bani.
220. De boier boier să fii,
Dar de frică tot să știi.
Cine n'ascultă de vorbe, nici de bețe.
Vrăjmașului tău dă-i pâine și sare.
Omul se bate cu cuvântul,
iar nu cu bățul.
Ce-a apucat lupul, nu poți să mai scoți.
225. Milă mi-e de tine, dar de mine mi se rupe sufletul.
Eu îl trimit la foc
Și el mi-aduce busuioc.
Eu îi fac cu capul,
El îmi face cu mârtașul.
Țara moare de Tătari
Și el bea cu lăutari.
Lumea moare și plesnește
Și proasta să băcănește.
230. Ursul nu joacă de bunăvoie. ci de nevoie.
Spune-mi: „Cine ți-a scos ochii, că bine ți i-a scos?”
Răspuns: „Frate-meu.”
Dacă ai casă largă, decât să bagi p'altul, mai bine bagă mărăcini în ea.
Dacă n'ai om bătrân, să-l

- cumperi; iar dacă ai, să-l vinzi.
Cine are piper mult, bagă și în păsat.
235. Numai cu vorba
Nu se face ceorba.
Nu te saturi mâncând, dar lingând.
A băgat pe dracul în casă cu lăutari și nu poate să-l scoată cu arhierii.
Glumele să-ți fie cumpătate, Intocmai ca sarea în bucate.
La părul lăudat să nu te duci cu sacul.
240. Peștele dela cap se împute.
Pilda cea rea o dă oamenii mari.
Până nu faci foc, fum nu iese.
Porcul nu să 'ngrașe în ziua de Crăciun.
Intre oamenii cinstiți vorba e zăpăc.
245. Ce se scrie cu condeinul, nu se taie cu toporul.
Nici salcia pom,
Nici mojișul om.
Nu te luă după gura lumi, că dai în gropi.
Să stăm strâmb și să judecăm drept.
Cu încetul, cu încetul, de parte ajungi.
250. Pune-ți peticul, cum îți e și sacul.
Frica păzește pepenii.
Neamu-i neam, vieța-i viață, soiu-i soiu.

Descânțece.

I. De dragoste.

Scris după Nicula Enache Făfâneța. Orlea, Romaniți.

	Duminecă de dimineață mă		Și mă despuia,
	[sculaiu,	30.	Și mă bagă'n râu,
	In vărsat de zori,		Pân' la brâu,
	In glas de cântători,		Și mă spală:
5.	Cu cosițele pline de flori.		Pe față,
	Și plecaiu și mersaiu,	35.	Pe brață,
	P'o cale, p'o carare,		Pe piept,
	Spre soare răsare.		Pe trupul tot
	La fântâna lui Adam,		C'o stebă de busuioc.
10.	La pârăul lui Iordan,		Iar d'acolo mă scotea,
	Cu poteca necălcată,	40.	In sbuciumătoare mă da,
	Cu roaua neridicată,		Și mă curăția,
	Cu dragostea neluată,		De fapt,
	Țipând și chirăind.		De dat,
	Maica Domnului m'auzia		De urciuni,
15.	Și din gură așa-mi grăia:	45.	De făcături,
	— Ce țipi? ce chirăi? (cu-		De aruncături.
	[tare)?		Și-mi lua:
	— Cum n'oiu țipă,		Din cap
	Cum nu m'oiu vâită,		Păr de țap.
	Maică Precista?!...		După trup
20.	Că câtă lume m'a văzut,	50.	Păr de lup.
	Toată lumea m'a urit!		Și după țâțe
	Maica Domnului îmi răs-		Păr de mâțe,
	[pundeà		Și după mâni
	Și din gură așa-mi grăia:		Cururi de găini,
	—Nu te temeà, nu te'ntristà.	55.	Din spinare
25.	Scară de argint făcea,		Beleà mare,
	La mine se coborà.		Și după picere
	De mâna dreaptă mă luà,		Faptul megiașelor mele.
	Pe cheile fântânii mă suia,		Megiașele mele,

60. Vecinele mele,
Mături legate.
Prin fântâni aruncate,
De toată lumea scuipate.
Iar eu: floare verde înflorită,
65. De toată lumea privită.
Fermecătoarele mele
Prin fântâni căzute,
De toată lumea huiduite.
Iar Maica Precista atunci
70. De mâna dreaptă mă luă,
În pat de argint mă puneă,
Și-mi puneă în piept,
Soarele cu razele.
Și'n spate,
75. Luna cu lumina.
În umerii mei,
Doi luecferei,
În cap.
Îmi ridică steag.
80. Câți în urma mea o da,
Toți în gura mea o cătă.
Și mic, și mare,
Și tânăr, și bătrân.
Dar mai vartos
85. Cine mi-o fi mie de folos.
Unde mi-o auzi sgomu,
Să zică că e Domnu.
Unde mi-o auzi sfatul,
Să zică că e împăratul.
90. Să fac sânge pân' la brâu.
Nu e sânge pân' la brâu,
Ci e faguri de miere,
Să mă lingă toată lumea
[pe piele.
Maica Precista atunci
95. De mâna dreaptă mă luă,
Pe un gard că mă suia
Și floare verde mă făcea.

2. De isdat.

Spus de Nicula Enache Făfăneată. Orlea, Romanțați.

- Isdat în cap,
Cap de comănac.
Mâna dreaptă cruce.
Cruce de măr dulce.
5. Mâna stângă, cârlig de
ciobau.
În inimă, inimă de vidră.
- La picioare, crăpi, drace,
Că (cutăruia) n-ai ce-i face.
Să rămâie (cutare)
10. Curat luminat:
Ca roua câmpului.
Ca seninul cerului.

3. De dragoste.

Scris din gura Ecaterinei Dumitriu, vrăjitoare. Brăila.

- În sfânta Marți
M'am sculat.
M'am scultat.
M'am mânecat.
5. Toiagu în mână am luat.
Vadul mi-l-am măturat,
Și'n gura mare am strigat.
Oh! plecați, dușmani pârliți.
Oh! plecați, bușteni pârliți.
10. Și veniți, boieri, gățiți.
Cu gurile însetate,
Cu limbile lăsate,
Cu pungile deslegate.
Cine cinci bani o avea,
15. La mine, să vie să-i dea.
După ce am isprăvit,
În pragul ușii am ieșit.
Spre răsărit m'am uitat.
Ca soarele m'am luminat.
20. De toate m'am scuturat.
De răuri m'am depărtat.
Ca soarele m'am luminat.
Pe mine ce-am văzut?
Pe poale am văzut stelele.
25. Pe piept am văzut luna.
Pe față am văzut soarele.
Ca soarele m'am luminat,
La toți cu drag am picat.

- La cine eu m'am uitat,
30. Ca vinul l-am îmbătăt.
Cu cine eu am vorbit,
Ca mierea l-am îndulcit.
Oricine pe jos eră,
Înainteă mea toți se sculă.
35. Cine cu spatele eră,
Cu fața la mine se întorceă.

- Toți de mine se bucură.
Ș'am rămas,
Ca argintul de curat,
40. Ca cerul de luminat,
Ca steaua cerului,
Ca roaă câmpului,
Ca poala Maicăi Domnului.

4. De năjit.

Scris după spusa lui Nicula En. Păfăneacă. Orlea. Romanaiți.

- A plecat (cutare)
Pe cale, pe cărare.
Cu năjitu se întălniă,
În gură s'aciună.
5. Dumitra, descântătoarea, îi
[descântă.
Cu secera îl seceră,
Cu focul îl ardeă,
Rădăcina îi secă.
D'o fi vifor, d'o fi roșată,
10. D'o fi năjit, să potolească:
Dorul,
Măncărimea,
Usturimea,
Năjitul.
15. Brănea,
Buba,
Viforul
Dela (cutare)
Din dinți.
20. Din măsele,
Din gingii,
Din creieri capului,
Din sgărciul nasului,
Din fața obrazului.

25. Să se potolească,
Cum să potolească:
Oamenii în casă,
Vacile în sat,
Porcii în strat,
30. Păsărele în cuiburele.
Așa să potolească:
Dorul,
Măncărimea.
Usturimea,
35. Din mâini,
Din picioare,
Din vinele gâtului,
Din mațe,
Din rânză,
40. Din osânză.
Din toate cheietorelele,
Din toate sgărciulețele.
Să se potolească dela (cu-
tare).
Să-l lase :
45. Curat, luminat,
Ca steaua de sus,
Ca roaă de jos,
Ca poala Maicăi Precistii.

5. De desfăcut.

Spus de Ecaterina Dimitriu, vrăjitoare. Brăila.

- În sfânta Marți
M'am sculat.
M'am sculat.
M'am mânecat.
5. Pe cărare-am apucat,
La fântăna lui Adam
Și la apa lui Iordan.
Ăcolo... când mă duceam,

- Eu cu ochii nu vedeam.
10. Cu urechile nu auziam.
Cu gura nu vorbiam.
Cu mâinile nu puteam.
Cu picioarele nu umblam.
Ci plângeam
15. Și mă văietam.

- Pe mine nimenea nu mă
[auzeă,
Nu mă vedeă.
Numai Maica Precista
Și Sfânta Dumineca.
20. Ele la mine veneă,
Și pe mine mă 'ntrebă :
— Unde-ai plecat,
Unde-ai mânecat ?
Eu plângeam
25. Și mă văitam,
Și Maicăi Domnului ziceam :
— Oh ! Maica Domnului,
Am plecat, am mânecat,
La fântâna lui Adam
30. Și la apa lui Iordan.
Maica Domnului sta
Și mă întrebă :
— Dar tu cum ai plecat,
Și cum te-ai mânecat,
35. La cap nepieptănată,
Cu cămașa neschimbată,
Și la față împovălată ?
Dar eu plângeam
Și mă văietam :
40. — Oh ! Maica Domnului,
[ziceam,
Nu sunt nici la cap
[nepieptănată,
Nici cu cămașa neschimbată,
Nici la față împovălată,
Dar numai sunt înconjurată :
45. Cu dat,
Cu fapt,
Cu aruncat,
Cu adăpătură.
Cu hără.
50. Cu mâră.
Cu gâră.
Dar zise Maica Domnului
La Sfântai Duminecai :
— Ia-o, ia-o de mâna dreaptă
55. Și o du la fântâna lui Adam,
Și la apa lui Iordan.
Că sfânta Duminecă.
De mâna dreaptă mi-o luă,
Și la fântână că-mi plecă.
60. La fântâna lui Adam,
- Și la apa lui Iordan.
Ăcolo dac' ajungeă,
Maica Domnului o lăcrișă
[deschideă.
O cană d'argint scoteă,
65. La fântână ajungeă,
Mâna 'n cap că i-o puneă.
La fântână s'aplecă,
Aiazmă mare că-mi luă,
In cap i-o tornă.
70. De ce-i tornă,
D'ăia mai bine să lumina.
A spălat-o,
A luminat-o,
A curățit-o,
75. A limpezit-o,
De văz a desorbit-o,
De urechi a desurzit-o,
De gură a desamuțit-o.
Mâinile i le-a deslegat,
80. Trupul i l-a ușurat,
Picioarele i le-a despiedicat.
De cămașă
Și de fapt a desbrăcat-o,
Cu cămașă de milă a îm-
[brăcat-o.
85. De cămașă de ceară și de
[smoală a desbrăcat-o,
Cu cămașă de putere a îm-
[brăcat-o.
De colan de urit și de
[boală a descins-o,
In colan de putere și de
[milă a încins-o.
90. De papuci de broască țes-
[toasă a desculțat-o,
Cu putere și cu milă a îm-
[călțat-o.
După ce a ușurat-o,
După ce a luminat-o,
Tot uritul l-a luat,
95. In haine negre l-a legat,
Bine că l-a înfășurat.
Cu cercuri de fier le-a fe-
[recat,
Cu cuie de fier le-a bătut.
După-ce le-a isprăvit,
100. Spre răsărit a privit,

- In gura mare a strigat:
— O, vultur, surd și mut!
Vino, tu, cu soare nerăsărit
La fântâna lui Adam
105. Și la apa lui Jordan
Și ia uriturile,
Și ia daturile,
Și ia fapturile.
Și ia marea.
110. Și ia găra,
Și ia ura
Vulturul turbat
Din cuib s'a ridicat,
Păduri de frunză a scuturat,
115. Apele a secat,
Soarele a întunecat.
La fântân' a alergat.
Uriturile le-a luat.
In unghie le-a aninat
120. Și cu ele a plecat.
Nouăzeci de mări,
Nouăzeci de țări,
A sburat ș'a călcat
Ș'acolo le-a lăsat.
125. Acolo să lăcuiască.
Acolo să văcuiască,
Și îndărat:
La casa lor,
La masa lor,
130. La sălașele lor
Să nu mai gândiască.
Și (cutare) a rămas
Ca argintul de curat,
Ca cerul de luminat.
135. De toate, de toate scuturat.
Atuncia Maica Domnului
[isprăviă.
După ce isprăviă,
Maica Domnului de mâna
[dreaptă mă luă,
Sfânta Dumineca de stânga.
140. Unde cu dânsa porneă,
Tafta verde s'așterneă.
Toți așteptă,
Cu ușile deschise,
Cu lumânările aprinse,
145. Cu casele gătite.
Cu fețe înveselite.
- Cine jos eră,
In picioare se sculă.
Cine cu spatele eră,
150. Cu fața să 'ntorceă.
La cine mă uitam,
Ca vinu-l îmbătam.
Cu cine vorbiam,
Ca mierea-l îndulceam.
155. La jumătate cale ajungeam.
In cărare ce vedeam?
Vedeam un car de mărăcini.
In mărăcini, cine-mi eră?
Acolo sta: fermecătoresele,
160. Vrajitorile, care fac
Și niciodată nu desfac.
Maica Domnului
Pe Sfântai Duminecai o în-
[treabă:
— Cine stă acolo?
165. — Oh! zice Sfântai Dumi-
[necai,
— Oh! Maica Domnului,
Acolo stă fermecătoresele,
Vrajitoresele.
— Dar pe cin' așteaptă?
170. — Așteaptă pe (cutare).
— Dar de ce o așteaptă?
Ele nu știu?
Ele n'auzit?
Că (cutare) azi, sfânta Marti
175. A venit,
La fântâna lui Adam,
Și la apa lui Iordan.
Și noi am luat-o,
Cu aiazmă mare am spălat-o,
180. Cu vin am clătit-o,
Cu mir am miruit-o,
Cu miere am îndulcit-o.
Atunci Maica Domnului
[s'a turburat,
Și spre ele a plecat,
185. Și cu foc le-a blestemat:
— Blestematelor,
Juratelor,
Afurisitelor,
Ințelenitelor,
190. Cine sunteți,
Și mie nu răspundeți?

- Blestemate să fiți,
De ce mie nu răspundeți?
Ieșiră :
195. Tărtăroaica,
Vrăjătoreasa,
Fermecătoreasa,
Legătoreasa,
Care leagă
200. Și nu mai desleagă.
Ieșiră 'nainte Maicăi Dom-
nului,
Și ziseră :
— Eu sunt șica mine nimeni.
Eu sunt aia, care fac
205. Și nu dăsfac.
Împiedec,
Și niciodată nu dăspiedec.
Leg și niciodată nu dăsleg,
Fiică de tată,
210. Tată de ficior.
Atuncia Maica Domnului
Să turbură.
Si cu foc le blestemă :
- Blestemate să fiți,
215. Aici să vă risipiți.
Ele în sus săriă,
Ochii își scoteă.
Măinile-și frângeă.
De picioare ologiă.
220. Trupul li-se risipeă.
Și (cutare) rămâneă,
Ca argintul de curat,
Ca cerul de luminat.
Ele m'a legat,
225. Eu m'am deslegat.
Ele m'a 'mpiedecat,
Eu m-am despiedecat.
Ele mi-a făcut.
Eu mi-am desfăcut,
230. Din creieri capului,
Până 'n tălpile picioarelor.
Și am rămas curat, luminat,
Ca argintul strecurat,
Ca steaua de sus,
235. Ca roua de jos,
Ca poala Maicăi Precistei.

6. De uză.

Spus de Ecaterina Dimitriu, vrăjitoare. Brăila.

- Murg, murguțul țării,
Cum stai de 'nmurgești
Și legi și 'nchegi
Vitele la par,
5. Vacile 'n sbor,
Copii dîn țipat,
Porcii 'n strat,
Lume de umblat,
Așa să potolești :
10. Uza,
Uriciunea,
Făcătura,
Dătătura,
Aruncătura,
15. D'asupra mea,
D'asupra copiilor mei :
D'asupra trupului meu.
Să n'aibă dușmanii limbă
[ridicată,
20. Asupra capului meu.
- Cum să potolese :
Toate păsărelele,
În toate rămurelele,
În toate cuiburelele.
25. Toate apoșoarele,
În toate izvoarele.
Cum potolești
Și ostioiești :
Lume de umblat,
30. Cai de rânchezat,
Câini din alătrat ;
Așa să potolești :
Uza,
Ceața,
35. Uriciunea,
Dătătura,
Făcătura,
Aruncătura,
Toate dușmăniile
40. D'asupra casei mele.

7. Scoaterea argintului viu.

Spus de Ecaterina Dimitriu, vrăjitoare. Brăila.

	Argintule, viule,
Voinicile,
Nu te iau,
Nu te beau,
5. De voinicie.
Nu te iau,
Nu te beau,
De vitejie.
Eu te iau
10. Și te beau,
Că eu am trei boale.
Una: sufletul să mi-l lași,
Să trăesc,
Să văcuesc.
15. Din astea, două :
Să mi-le omori,
Să le depărtezi,
Să mi-le rătăcești,
Din creieri capului,
20. Din nările nasului.
Din piept,
De sub piept,
Din ficati,
De sub ficati,
25. Din bojoc,
De sub bojoc,
Din splină,
De sub splină.
Din rinichi,
30. De sub rinichi,
Din rânză,
De sub rânză,
Din unghii,
De sub unghii,
35. Din sfârcul nasului,
Din vârful părului.
Să rămâie (cutare)
Ca tine de curat,
Ca tine de luminat.
40. Mai întâi să-mi omori :
Frica,
Lipitura,
Săgetătura,
Deochetura,
45. Uscătura,
Innecătura, | Arsura,
Să rămâiu,
Ca tine de curat,
50. Ca cerul de luminat.
Tu ești tare ! Întărește-mă.
Tu ești vrednic ! Invredni-
[cează-mă.
Tu ești păzitor ! Păzește-mă.
Tu ești aparător ! Apără-mă.
55. Apără-mă de cu seara.
Apără-mă din miez-de
[noapte.
Apără-mă din răvărsat de
[zori.
Apără-mă din sfîntitul Soa-
[relui.
Apără-mă din apusul Soa-
[relui.
60. Să rămân eu
Ca tine de curat,
Ca cerul de luminat.
Și mai am încă o boală.
Să mi-o omori,
65. Să mi-o depărtezi,
Să mi-o rătăcești,
Să mi-o răspândești,
Să mi-o risipești.
Din creieri capului,
70. Din nările nasului.
Din fața obrazului.
Am un fapt,
Am un dat,
Am o aruncătură,
75. Am o adăpătură,
Am o călcătură,
Am o hără,
Am o mără,
Am o gără.
80. Am o boritură de pisică,
Am niște bale de știucă.
Să mi le omori,
Să mi le depărtezi,
Să mi le rătăcești,
85. Să mi le risipești.
Tu ești tare, să mă întărești. |
|--|---|--|

<p>Tu ești păzitor, să mă pă-
[zești.
Tu ești vrednic, să mă în-
[vrednicești.
Tu ești apărător, să mă aperi.</p> <p>90. De frică,
De lipitură,
De săgetătură,
De deochetură,
De uscătură.</p> <p>95. De înmecătură,
De aruncătură.
Din miez-de-noapte,</p> | <p>Din revărsatul zorilor,
Din sfințitul soarelui,
100. Din miez-de-zi,
Din apusul soarelui.
Apără-mă.
Curățește-mă.
Întărește-mă.</p> <p>105. Și mă fă
Și pe mine
Ca pe tine.
Tot așa de curat,
Tot așa de luminat.</p> |
|---|--|

8. De bubă.

Spus de Nicula Enache Făfăneată. Orlea, Romanăți.

<p>Bubă neagră bășicată,
Bubă galbenă bășicată,
Bubă roșie bășicată,
Bubă vânătă bășicată,
5. Bubă cu dălac bășicată,
Bubă cu vifor bășicată,
Bubă de 99 de feluri,
Bubă mistreată pe os,
Să ieși dela (cutare),
10. Să te potolești:
Că (cutare) te descântă,</p> | <p>Cu pâine și cu sare,
Să te duci în pământ mai
[tare.
(Cutare) să rămâie curat, lu-
[minat.</p> <p>15. Ca steaua de sus,
Ca roua de jos,
Ca barba lui Hristos.
Maică Sântă-Mărie,
Dela mine leacul să-i fie.</p> |
|--|--|

9. De moleți.

Spus de Nicula Enache Făfăneată. Orlea, Romanăți.

<p>Strâmbe din mâncăre:
Strâmbe din miez-de-noapte:
Strâmbe dela revărsat de
[zori;
Strâmbe d'a miază-zi:
5. Strâmbe din apusul soarelui.
Voi să ieșiți dela (cutare),
Din creieri capului,
Din sgârciul nasului,
Din fața obrazului,
10. Din inimă,</p> | <p>Din rinichi,
Din ficați.
Să rămână (cutare),
Curat, luminat,
15. Ca steaua cerului,
Ca roua câmpului,
Ca poala Măicai Domnului.
Maică, Sântă Mărie,
Dela mine leacul să-i fie.</p> <p>20. Leac,
Și babi colac.</p> |
|--|---|

10. De deochi.

Scris după Nicula Enache Făfăneată. Orlea, Romanăți.

<p>Fugi, deochi, dintre ochi.
Fugi deochetură,
Că te ajunge vânt din gură.
Fugi deochiat,</p> | <p>5. Că te ajunge vânt turbat.
Fugi deochi dintre ochi,
Că te ajunge soarele,
Și-ți taie picioarele.</p> |
|---|---|

<p>Fugi, deochi, din fața obra-
[zului,</p> <p>10. Din sgârciul nasului.
Din grumazii gâtului.
Din creierii capului.
Din splină,
Din inimă,</p> <p>15. Din rinichi,
Din ficăți.
Și să ieși și să te duci,
Că eu cu gura te-am dăs-
[cântat,</p> | <p>Cu mâna te-am luat,
20. Și 'n vânt te'am aruncat.
Să rămâie (cutare) curat,
[luminat,
Ca floarea câmpului,
Ca roua dimineții,
Ca poala Maicăi Precistei.</p> <p>25. Descântul meu ș'al Maicei
[Domnului,
Maică Sântă Mărie,
Dela mine leacul să-i fie.</p> |
|---|---|

11. De deochi.

Scriș după Nicula Enache Făfăneată. Orlea, Romanăți.

<p>Dac'o fi deochiat
De om negru necurat,
Să-i plesnească boașele,
Să-i curgă pișărteațele,
5. Să fie de răs la toată lumea!
Dac' o fi dăochiat
De flăcău negru necurat,
Să-i cadă chica,
Să fie de mirare la toată
[lumea!</p> <p>10. Dac'o fi deochiat
De femeie neagră necurată,
Să-i plesnească țâțele,
Să-i curgă laptele,
Să-i rămâie copilul muritor
[de foame!</p> <p>15. Dac'o fi deochiat,
De fată mare, neagră, ne-
[curată,
Să-i cadă cosița,</p> | <p>Să rămâie cheală,
Și să răză toată lumea de ea!
20. Dac'o fi dăochiat din soare,
Să-i pieară razele.
Dac'o fi dăochiat din vânt,
Să-i sece rădăcina.
Dac' o fi dăochiat dă'gard,
25. Să-i cază nuelele,
Să-l calce vitele.
Păsărică d'albăstruie,
Sbură ici, sbură coleă,
Unde sbură, pietrile să dăs-
[pică.</p> <p>30. Așă să se despice
Ochii ălui, care a dăochiat
[pe (cutare).
Să rămâie curat, luminat,
Ca steana cerului,
Ca roua câmpului,
35. Ca poala Maicăi Precestei.</p> |
|---|---|

12. De desfăcut.

Spus de Ecaterina Dimitriu, vrăjitoare. Brăila.

<p>În sfânta Marți, m'am sculat.
M'am sculat, m'am mănecat,
Toiag în mână am luat,
Șus pe munte, m'am urcat,
5. Pe munte de fier am călcat,
Pe punte de piatră și de
[diamant,
În sus m'am urcat,
Dar nimic n'am văzut.</p> | <p>În jos, am privit,
10. O corabie am văzut.
În corabie cine-mi eră?
Am văzut:
Puterea cu puterile,
Mila cu milele,
15. Ajutorul cu ajutoarele.
Am văzut:
Dragna cu dragostea,</p> |
|---|---|

- Am văzut :
 Frumoasa cu frumusețile.
20. Am văzut :
 Mila cu milele.
 Iubita cu iubitele.
 Dorul cu dorele.
 Eu când o vedeam,
25. Poalele în brâu rădicam,
 Mânecele mi-le suflecam,
 Două cofe în mână luam,
 În corabie m'aruncam.
 Cu ele apă luam,
30. Fuga acasă alergam.
 Mi-am spălat :
 Poarta,
 Ușa,
 Masa,
35. Casa.
 Am spălat,
 Am luminat,
 Am limpezit.
 Am curățit.
40. Urîtul l-am adunat,
 Toată casa am spălat.
 Urîtul l-am adunat.
 La un loc l-am adunat.
 După ce l-am adunat,
45. M'am spălat,
 M'am ușurat.
 M'am luminat,
 De urît m'am depărtat,
 De răuri m'am ușurat.
50. De cămașă,
 De toropeala,
 De boală m'am desbrăcat.
 De cămașă neagră de smoală
 [m'am desbrăcat,
 Cu cămașă de lumină și
 [dreptate m'am îmbrăcat.
55. Tot urîtul l-am luat,
 În haine negre l-am legat,
 Bine l-am înfășurat,
 Cu cercuri de fier l-am legat,
 Cu cuie l-am țântuit.
60. După-ce am isprăvit,
 În pragul ușii am ieșit,
 Spre răsărit am privit,
 În gura mare am strigat :
- O, vultur, mut și surd!
65. Vino, tu, în casa mea,
 Și ia uriturile mele,
 Și le aninînă în unghiile tele
 Și du-te din sat în sat :
 Din vad în vad,
70. Pân' la casa cui mi le-a dat,
 Și m'a adăpat.
 Vulturul turbat din cuib
 [s'a ridicat,
 Și spre casa mea a plecat.
 Pe unde trecea,
75. Apele secă,
 Pădurile scutură,
 Soarele întunecă.
 El în casele mele intră,
 În mijlocul casei s'așează.
80. Aripile întindea,
 Din aripi bătea,
 Răul mi-l luă.
 Din aripi bătea,
 Rău îl strângea.
85. După ce uriturile le-a a-
 [dunat,
 În unghii le-a aninat,
 Și cu ele a plecat,
 Și la mine s'a uitat,
 Și mie că îmi zicea :
90. — Bine te-am spălat,
 Bine mi te-am luminat,
 Bine mi te-am curățat.
 Apoi să punea în fața mea,
 Și zicea : Eu bine te-oiu cu-
 [răția.
95. Apoi mi-a luat urîtul din
 [gura mea
 Și l-a pus în gura lui.
 Mi-a luat negura din ochii
 [mei,
 Și a pus-o în ochii lui.
 Mi-a luat legăturile,
100. Și ș'a legat aripile.
 Mi-a luat picicile,
 Și ș'a împiedicat picioarele,
 Mi-a luat toată greutatea
 [din trupul meu,
 Și a pus-o pe trupul lui.
105. A luat uriturile mele,

- Și s'a dus cu ele,
 Din vad în vad,
 Din gard în gard,
 Pâu' la casa cui mi-a dat,
 110. Cui m'a adăpat.
 Din ușă în casă;
 Din casă în masă,
 Acolo să lăcuiască,
 La mine să nu mai gân-
 | dească.
115. De e vin,
 De e vie,
 În casa lor,
 În masa lor.
 De e mort,
 120. În mormântul lor,
 Acolo să văcuiască,
 Acolo să lăcuiască,
 Acolo să sălășluească,
 Și la noi și la copiii noștri,
 125. La casa noastră,
 Și la sălășurile noastre,
 Și la lada cu haine
 Să nu se mai gândească.
 Și noi am rămas
 130. Ca argintul de curat,
 Ca cerul de luminat.
- El ne-a legat,
 Noi ne-am deslegat.
 El ne-a împiedicat,
 135. Noi ne-am despiedecat.
 El cu două degete,
 Noi cu patru degete.
 El cu patru degete,
 Noi cu opt degete.
 140. El cu opt degete,
 Noi cu zece degete.
 El cu zece degete,
 Noi cu douăzeci.
 El cu douăzeci,
 145. Noi cu patruzeci.
 Și m'am deslegat,
 Din creieri capului,
 Până 'n tălpile picioarelor.
 S'am rămas,
 150. Noi cu casa noastră,
 Cu copiii noștri,
 Cu avutul nostru,
 Cu tot ținutul nostru,
 Ca argintul curățat,
 155. Ca cerul luminat.
 Ca steana de sus,
 Ca roua de jos,
 Ca poala Maicăi Precistii.

13. De uză.

Spus de Nicula Enache Făfăneățu. Orlea, Romanați.

- Potol, potolat,
 Cum să potolesc.
 Viței la par,
 Vaci în obor,
 5. Copii din țișat,
 Porci în strat,
 Lume de umblat,
 Așă să potolești:
 Uza,
 10. Vâlva,
 Urîciunea,
 Pârîciunea.
 Făcătura,
 Și toată gura,
 15. D'asupra mea,
 D'asupra trupului meu,
 D'asupra casei mele,
 D'asupra copiilor mei.
- Să n'aibă dușmanii
 20. Limbă ridicată,
 Nici gură căscată,
 Asupra capului meu,
 Asupra ținutului meu,
 Asupra avutului meu,
 25. Asupra copiilor mei.
 Să amuțească,
 Să se potolească,
 Cum să potolesc
 Toate păsărelele,
 30. În toate rămurelele,
 În toate cuiburelele,
 Toate apșoarele,
 În toate izvoarele.
 Lume de umblat,
 35. Cai din rânchezat,
 Câini din alătrat.

Aşa să potoleşti : Uza, Ceaţa, 40. Uriciunile. Duşmăniile. Vorbele,	Clevetirile, D'asupra mea, 45. D'asupra casei mele, D'asupra copiilor mei, D'asupra ţinutului. D'asupra avutului meu.

14. De gălci.

Spus de Stochina Florea Gâscă. Orlea, Romanai.

Gâlcă motofâlcă. Unchiaş cocosat. Pe măgură s'a suit. Cu măciuca a asvârlit, 5. Gâlcile dela (cutare) a pierit. A plecat babele, Cu drugile, Să păzească gâlcile, Şi lupii să 'nvăţară. 10. Pe toate le cărară.	<p>Ia (cutare) nici una rămă-
[sară.</p> <p>Gâlcile ca nucile,</p> <p>Gâlcile ca fragile,</p> <p>Gâlcile ca murele,</p> <p>15. Gâlcile ca bobul de porumb,</p> <p>Gâlcile ca bobul de grâu,</p> <p>Gâlcile ca bobul de meu,</p> <p>Dela (cutare) să piei.</p> <p>Maică Sântă Mărie,</p> <p>20. Dela mine leac să-i fie.</p> |
|---|---|

15. De dragoste.

Spus de Maria Hioaia, vrăjitoare. Mahalaua Sf. Ioan. Huşi.

<p>Soare, Soare, sfinte Soare,</p> <p>Eu mă rog sfinţii-tale.</p> <p>Să-mi dai trei raze de-ale
[tale,</p> <p>5. Inzânate,</p> <p>Inpânate,</p> <p>Cu dragoste.</p> <p>Cu liboste.</p> <p>Cine m'o vedeă.</p> <p>Să mă 'ndrăgească.</p> <p>10. Cine m'a urit,</p> <p>Să mă iubească,</p> <p>Să le pai</p> <p>Că soarele a răsărit,</p> <p>Trandafirul a înflorit.</p> <p>15. Codrul verde-a 'nfrunzit!</p> <p>Eu spre lume m'am gătit.</p> <p>Glasurile mele să le paie,</p> <p>La duşmani şi la duşmanci,</p> | <p>Ca cucul cântând,</p> <p>20. Ca argintul strălucind,</p> <p>Ca mătasa din toate mătă-
[surile,</p> <p>Şi ca busuiocul din toate
[florile.</p> <p>Care cum mă vedeă,</p> <p>Ca de vin se îmbătă.</p> <p>25. Eu să fiu vorbit,</p> <p>Eu să fiu poftit,</p> <p>Eu să fiu chemat,</p> <p>De toată lumea,</p> <p>De tot norodul,</p> <p>30. De toţi negustorii,</p> <p>De toţi boierii,</p> <p>De toate madamele,</p> <p>De toate cucoanele:</p> <p>Celelalte : cosniţe stricate,</p> <p>35. In pod aruncate.</p> |
|--|--|

16. De dragoste.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huşi.

<p>Huştiuluc, chitică, plătică,</p> <p>Vestea lumii să se ducă.</p> <p>Cât îs de vrednică şi de
bogată!</p>	Mă uitai în sus, 5. Mă uitai în jos, Mă uitai la răsărit, Văzui pojarul arzând.

- Nu arde pojarul,
Ci arde căciula în capul ur-
[sitorului meu (cutare).
10. Arde cămașa pe trup,
Trupul în cămașă.
Surtucul pe trup,
Trupul în surtuc.
Arde pantalonii pe trup,
15. Și trupul în pantaloni.
Arde picioarele în botine,
Și botinele 'n picioare.
Arde, arde,
Și nimeni nu-l vedeă.
20. Vierii numai că-l vedeă,
Și 'nainte că-i ieșă,
Și cu vin îl stingeă;
El mai tare s-aprindeă,
Și după (cutare) răcneă.
25. Mă uitai în sus,
Mă uitai în jos,
Mă uitai la răsărit,
Văzui pojarul arzând.
Nu ardeă pojarul,
30. Arde căciula 'n cap,
Și capul în căciulă a urși-
[torului meu (cutare).
Arde cămașa pe trup,
Și trupul în cămașă.
Arde surtucul pe trup,
35. Și trupul în surtuc.
Arde pantalonii pe trup,
Și trupul în pantaloni.
Arde picioarele 'n botine,
Și botinele 'n picioare.
40. Ardeă, ardeă,
Și nimeni nu-l vedeă.
Prisecarii mi-l zăriă,
Și la el că alergă,
Și cu miere îl ungeă.
45. De ce-l ungeă,
De ce mai tare s-aprindeă,
- Și după (cutare) răcniă.
- Mă uitai în sus,
Mă uitai în jos,
50. Mă uitai la răsărit
Văzui patru stele căzând.
Ș'acele stele,
Ereă ale mele.
Soarele 'n piept,
55. Luna 'n spate,
Doi Incoferei,
In doi umerei.
Hici, fată neagră,
Poneagră,
60. Cu colții pân' la genunchi,
Cu pletele pân' la pământ!
Mă duc să răz,
In răsul tău,
In casa ta.
65. Un'te duci, tu?
Mă duc la (cutare),
Să răz în răsul ei,
Să mă port în portul ei.
Să-mi fac casă în casa ei.
70. Să te duci la vinovata (cu-
[tare).
Și te du
In casa ei,
In statul ei.
Să ții casă în casa ei.
75. Toate paturile să le strângi,
Colac de olac,
Pe capul cui a dat.
Pe dânsa s'o stupească,
Pe dânsa s'o bușească,
80. Și toată lumea s'o urască.
Și ursitul (cutăreia) să vie
Ca vântul,
Ca gândul,
Și după (cutare) fugind,
85. Și 'n gura mare răcnind.

17. De desfăcută.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

Faptă de cumnată,
Faptă de 'nsurată,

Faptă de maică cu fiică.
Ele s'o îndemnat.

5. Și mie mi-o dat.
 Ele s'a vorbit.
 Și mie mi-a făcut.
 Ele mi-a făcut c'o mână.
 Eu mi-am desfăcut cu două.
10. Ele mi-a făcut cu trei,
 Eu mi-am desfăcut cu patru.
 Ele mi-a făcut cu cinci.
 Eu mi-am desfăcut cu șese.
 Ele mi-a făcut cu șapte,
15. Eu mi-am desfăcut cu opt.
 Ele mi-a făcut cu nouă,
 Eu mi-am desfăcut cu zece.
 Cine mi-a făcut cu zece,
 Mâinile să-i sece.
20. Eu faptu cu nouă brazde
 L-am brăzdat,
 Cu nouă pluguri l-am arat.
 Cu nouă grape l-am grăpat.
 Cu nouă sape l-am săpat.
25. Eu cu nouă mături l-am
 [măturat,
 Cu nouă greble, l-am greblat,
 Cu nouă lopeți l-am luat,
 În nouă care l-am încărcat.
 Cu nouă boi negri l-am în-
 [jugat,
30. Pe ulița mare l-am plecat.
 La casa vinovatului am de-
 [jugat,
 S'am descărcat:
 Toată faptulă.
 Toată datulă.
35. Toată ura,
 Toată pâra,
 La mine n'a mai rămas.
 Nici cât un fir de mac.
 Cât a rămas l-am trimis,
40. Din vad în vad.
 Din sat în sat,
 Să n'aibă loc de așezat.
 Pără pe capul cui mi-a dat.
 Că ele mi-o dată.
45. Nici înfocată,
 Nici chiperată,
 Nici îndesată.
 Dar eu le-am dată,
 Și înfocată.
50. Și chiperată.
 Să n'aibă loc de așezată,
 Până pe capul cui mi-o dată.
 Dimineața m'am sculat,
 Cu apă de dragoste m'am
 [spălat,
55. Busmachi în picioare-am luat.
 La biseric'am plecat.
 Când la jumătate de cale,
 Mi-a ieșit înainte,
 Toate ursărițele.
60. Toate lingurărițele,
 Toate mahalagițele.
 Toate fruntărițele,
 Cu stupit stupitu-m'a,
 De urît făcutu-mi-a.
65. La biserică, când am ajuns,
 Icoanele cu dosul la mine
 [s'a întors.
 Oamenii ghionturi și-a dat
 Și eu mai tare m'am în-
 [spăimântat!
70. Nimeni nu m-a văzut,
 Numai Maica Domnului,
 Din poarta Raiului,
 De mâna dreaptă m'a luat,
 Cu apă de dragoste m'a
 [spălat,
 Bușmachi în picioare mi-a
 [dat,
75. Cu strae de diamant m'a
 [îmbrăcat,
 Coroană de împărat pe cap
 [mi-a aruncat,
 Pe coală albă am călcat.
 Bucium de aură în mână
 [mi-a dat.
 Din bucium am buciunat,
80. Toată lumea pe gard s'a urcat
 Și la mine s'a uitat.
 — Ce-mi asta?
 Ori crain,
 Ori crăiasă,
85. Ori împărăteasă.
 — Eu sunt (cutare)
 Cea frumoasă,
 Cea luminoasă,
 Cea ursită
90. Și de toată lumea iubită.

18. De ursită cu răs.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

- Foc, focșorul meu,
Eu te nvelesc de două părți,
Tu să te desvelești de nouă
[părți.
Și să te faci un șarpe ba-
[laur,
5. Cu solzii de aur.
Cu botul de cucă,
Cu limba de foc,
Și să te duci la ursitul meu.
Cu coada să-l plesnești,
10. Și la mine să-l pornești.
De l-oi găsi la masă șezând,
Să-j scape lingura din mână
Și bucătura dela gură.
S'alerge la mine.
15. Să nu poată ogoi
Să nu poată odihni,
Cum n'a putut mă-sa ogoi
[și odihni,
Până pe dânsul nu l-a făcut:
Cu vine cruatē.
20. Cu lacrimi vărsate,
Cu sudori de moarte!
Așa să nu poată.
Până cu mine nu s'o ogoi
Și nu s'o odihni.
25. Până cu mine'n pat nu s'o
[culcă
Și dintr'o bucată n'o mîncă.
Să mă visez cu dânsul
La masă șezând,
Dintr'o bucată de pâne muș-
[când
30. Și din pahar plin bând.
Avea să-l văz,
Anume să-l cunosc.
Cum nu poate boul să tragă
[fără jug și fără resteu;
Așa să nu poată
35. Ursitorul meu fără mine.
Cum umblă puiul după
[cloșcă,
Și cloșca după pui:
Așa să umble ursitul meu
[după mine.
Cum nu poate mielul fără
[oaie,
40. Cum nu poate vițelul fără
[vacă,
Vaca fără vițel,
Și cum nu poate copilul
[fără mamă
Și mama fără copil,
Așa să nu poată ursitorul
[meu fără mine.
45. Eu m'oi culcă și m'oi odihni;
Dar ursitorul meu să nu se
[culce,
Să nu se odihnească
Și la mine în astă noapte
[să pornească,
Prin pădure fără sine,
50. Prin sate fără rușine,
S'alerge în astă noapte la
[mine.

19. De desfăcut.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

- Mânecatu-mă.
Sânecatu-mă,
Eu (cutare),
Sâmbătă seara,
5. Pe cărarea lui Iordan,
La fântâna lui Bogdan,
Unde-i apa cu izvor de vin,
- Cu spună de mir,
Să-mi iau apă.
10. Să-mi spāl faptu.
Când la fântână ajunsēi,
Din gură așa zisei:
— Bună seara, sfântă apă,
[albă și curată.

- Mulțumesc (cutare, urită
[și uricioasă.
15. — Apă albă și frumoasă!
Cum speli toate pietrele
De muschiu,
De mazăgă,
Așa să mă speli pe mine
20. De dat,
De fapt,
De uriciune,
De boriciune,
Și de căscare,
25. Și de strigare,
Și de faptul cel mare.
Bună seara,
Lină fântână,
Și tu, cucoană apă,
30. Albă și frumoasă.
Să mă speli pe mine
De fapt,
De dat.
35. Tu, faptule,
Tu, datule,
Ieși din norocul meu,
Ieși din calea mea.
Ieși uriciune,
Ieși boriciune,
40. Din casa noastră,
Din vatra noastră,
Din sacul cu făină,
Din solnița cu sare,
Din lada cu bani,
45. Din norocul casei,
Din norocul meu.
Ieși fapt,
Ieși dat.
Din ocolul cu vite,
50. Din cotețul cu porci,
Din cotețul cu găini.
Ieși fapt,
Ieși dat,
Din cununia mea,
55. Din rodul viei,
Din rodul pământului nostru,
Din laturile casei
Din strașina casei,
Din sporul casei.
60. Oă dene-o fi făcut
- Iu casa noastră,
Din urmă luat.
De ne-o fi făcut
Cu stupid de babă,
65. Cu stupid de moșneag,
De ne-o fi pe gât de lup
[suflat.
De ne-o fi în găinaț de gă-
[ină,
De n'o fi de găinaț dei e-
[pure.
- Ieși fapt,
70. Ieși dat.
De n'o fi făcut cu sgură de-
[la casă părăsită.
Să ieși fapt,
Să ieși dat.
Cu țărână de mal pornit
75. De ne-o fi făcut.
Din urmă luat,
Și'n faț' aruncat.
De ne-o fi făcut
De mână de om,
80. Să se ducă
Din vad în vad,
Din sat în sat,
Pe capul cui ne-o făcut
Și cui ne-o dat:
85. Că eu mi-oi desface cu lu-
[minas
Și cu desfăcătoare.
Dar de ne-o fi
Dela Dumnezeu,
Să se ducă pe văi
90. Și pe pârâu.
Mă rog, Doamne,
Să-mi dai leac.
Cine mi-o făcut cu o mână,
Eu îmi desfac cu două.
95. Cine mi-a făcut cu două,
Eu îmi desfac cu patru.
Cine mi-a făcut cu patru,
Eu îmi desfac cu șease.
Cine mi-a făcut cu șease,
100. Eu îmi desfac cu opt.
Cine mi-a făcut cu opt,
Eu îmi desfac cu nouă
Și cu amele amândouă.

- Cele cinci degete răspunse
[mie :
105. -- Luminos limba cucului
[și desfăcătoare,
Cu fapt,
Cu dat,
Cu urăciune,
Cu borăciune :
110. Să se ducă
Din vad în vad,
Din sat în sat,
Pe capul cui mi-a făcut
Și cui mi-a dat.
115. Iar de-o fi dela Dumnezeu,
Să se ducă pe văi
Și pe pârâu.
Mă rog, Doamne,
Să-mi dai leac
120. Cu burueni.
Cinci degete răspunse mie:
--Buruiană limba cucului și
[desfăcătoare,
- Eu îmi desfac cu două,
Cine mi-a făcut cu două.
125. Eu îmi desfac cu patru,
Cine mi-a făcut cu patru.
Eu îmi desfac cu șase,
Cine mi-a făcut cu șase.
Eu îmi desfac cu șapte,
130. Cine mi-a făcut cu șapte.
Cine mi-a făcut cu opt,
Eu îmi desfac cu nouă
Și cu mâinile amândouă.
Și faptul,
135. Și datul,
Și uriciunea,
Și boriciunea,
Să se ducă dela noi,
Din vad în vad,
140. Pe capul cui mi-a trimis și
[mi-a dat.
Dar de-o fi dela Dumnezeu,
Să se ducă pe văi și pe
[pârâu.

20. De ursită cu brăul.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

- Brău, brăușorul meu,
Fă-te un șearpe, un balaur,
Cu solzii de aur,
Și să te ducila ursitorul meu,
5. Care de Dumnezeu e lăsat
Și de oameni buni îndemnat.
De oameni buni îndemnători,
De Dumnezeu temători.
Să-i paie perina mă-sei șerpi,
10. Și așternutul ciulini,
Să nu să poată odihni, ostovi,
Până la mine n'o veni.
Până cu mine vorbă n'o face,
Să nu să poată întoarce,
15. Nici să se sucească,
Nici să se învârtească
Și la mine să pornească,
Prin pădure fără sine,
Prin sate fără rușine,
20. Cu inima înflăcărată,
Cu gura căscată!
Foc, focșorul meu,
Eu te-oiu înveli,
Tu te-oi desveli.
25. Să te faci un cocoș roș,
Din aripi sburând,
Din gură cântând,
La ursitorul meu alergând.
Să-l sucești,
30. Să-l învârtești,
Să-l ciupești,
Să-l îmbrâncești,
Și la mine să-l pornești.
Cu dânsul să mă vizez,
35. În capul mesei șezând,
Pâine albă mâncând
Ș'un pahar plin bând.

21. De dragoste.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

- M'am sculat,
M'am mânecat,
Și m'am sânecat.
Sâmbătă seară.
5. -- Bună seara, cucoană apă
[curată.
-- Mulțămescu-ți, fată fru-
[moasă
Și drăgăstoasă.
-- Cucoană apă,
Am venit și eu la tine,
10. Să 'iau apă, să mă spăl,
De dat,
De fapt.
Că eu apă de ibosti e'oiu luă.
Cu apă de ibosti m'oiu spălă.
15. Cu cămașă de ibosti m'oiu
[îmbracă.
Cu rochie de ibosti m'oiu
îmbracă.
Cu colțuni de ibosti m'oiu
[încălță.
Cu botini de ibosti m'oiu în-
[călță,
Cu cordele de ibosti m'oiu
[legă,
20. Cu cercei de ibosti m'oiu
[împodobi.
Cu pudră de ibosti m'oiu,
[pudră.
Și la lume oi u ieși.
La soare se va nită,
Dar la mine ba.
25. Și la toți și la toate.
Să paiu aur și argint.
Așa să fiu eu de întrebată
[și de cântată,
Cum nu poate lumea:
Fără apă,
Și fără soare,
Și fără aur,
Și fără argint,
Și fără pâine,
Și fără lumine.
35. Așa să nu poată,
Și să se dea a crăpă și a
[plesni
Toți flăcăii și toate fetele,
Pără cu mine n'o vorbi,
Și nu m'o întrebă,
Și 'n față, nu m'o sărută.
40. Când oi u ieși 'n lume, și ei
[m'o vedeă
Să se scoale'n picioare în-
[întea mea.
Și să mă iubească,
Și să mă cinstească.
Cine-o fi cu ușile 'nchise,
[să le deschiză.
45. Cine o fi cu ferestrele în-
[chise, să le deschiză.
Să mă privească,
Să mă iubească,
Și de mîma lor să mă li-
[pească,
Și să mă îndrăgostească.
50. Cum se închină toată lumea
[la icoană,
Așa să se 'nchine la mine
Toți flăcăii și toate fetele.
Cum șede icoava de sus,
Așa să fiu eu de înaltă,
55. Și de toată lumea ascultată,
De toată lumea în samă
[băgată.
Cum să 'nchină lumea la
[Dumnezeu,
Așa să se 'nchine toți flă-
[căii la mine.
Eu să fiu ascultată
Și 'n samă băgată.
60. Și care-o fi ursitorul meu
[de la Dumnezeu lăsat,
De oameni buni îndemnat,
Cum mă-sa n'a putut răbdă,
Când eu dânsul în pantece
[eră,
65. Și s'a dat a crăpă și a plesni,

- Aşa să nu poată răbdă, până
[la mine n'o veni,
Şi cu mine n'o vorbi,
Şi de soţie nu m'o luă.
Cum s'a dat mă-sa a crăpă
[şi a plesni,
70. Aşa să se dea ursitorul meu
[a crăpă şi a plesni,
Până la mine n'o veni.
Şi pe mine să mă iubească,

- In divan să mă trântescă.
La mine să pornească,
75. Prin pădure fără sine,
Prin oameni fără ruşine,
Cu gura căscată,
Cu inima înflăcărată.
La mine să se oprească,
80. Pe mine să mă iubească,
Şi cu mine să trăească.

22. De dragoste.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huşi.

- Duminecă dimineţa m'am
[sculat,
Pe ochi negri m'am spălat,
La icoană m'am închinat,
La sfânta rugă că m'am dus.
5. Care cum m'a văzut, de rău
[că m'a gândit.
Uşile mis'o închis,
Făcliile mis'o stins,
Preoţii s'o desbrăcat,
Şi eu a închină nu m'am în-
[chinat.
10. Acasă ducându-mă,
Plângându-mă
Şi vâicărau-du-mă,
Nimeni nu m'a văzut,
Nimeni nu m'a auzit,
15. Numai Maica Precista
M'a auzit, m'a văzut,
Ş'a zis: Ce plângi (cutare)?
Ce te vâicărezi?
— Cum nu m'oiu plânge,
20. Cum nu m'oiu vâicăra.
Că eu Duminecă dimineţă
[m'am sculat,
Pe ochi negri m'am spălat,
La icoană m'am închinat,
La sfânta rugă că m'am dus.
25. Care cum m'a văzut,
De rău că m'a gândit.
Uşile mi s'o închis,
Făcliile mi s'o stins,
Preoţii s'o desbrăcat,

30. Şi eu a închină nu m'am
[închinat.
Maica Precista de mâna
[dreaptă m'a luat,
Sus, mai sus, că m'a urcat,
Pe ghisdele de argint că
[m'a suit,
Cofă de aur c'a luat,
35. Apă, din cap până 'n tălpi,
[că mi-a turnat,
Bine că m'a spălat,
Bine că m'a curăţat,
De dat, de fapt.
Şi să se ducă răul
40. Din vad în vad,
Din sat în sat,
Pe capul cui mi-o făcut
Şi cui mi-o dat.
Iar de-o fi dela Dumnezeu,
45. Să se ducă pe văi şi pe
[pârâu.
Pe ochi negri că m'am spălat,
La sfânta rugă m'am dus.
Când la biseric'am ajuns,
Uşile mi s'o deschis,
50. Făcliile mi s'o aprins.
Goită de mătăasă că mi-a
[slobozit,
Ochi de şoim mi-a zidit.
Sprâncene de corb mi-a dat
[dăruitor.
Pe cap mi-a aruncat co-
[roană împărătească.

55. Și tot mi-a mai dat față de
[împărăteasă,
Cinste de preoteasă.
Bine m'o vorbit,
Bine m'o gândit,
Și de inima tuturor că m'o
[lipit.
60. Eu cinstită,
Eu numită,
De toată lumea fericită.
De mână dreaptă că m'a luat,
Sus mai sus că m'a 'nălțat.
65. Cu aripi de aur mă înaintă,
Cu vâslă de aur mă înaintă.
La fântâna lui Adam,
Și la apa lui Iordau
Mă ducea.
70. Apă, din creștit până 'n
[călcâie, mi-o turnat.
Bine că m'a spălat,
Bine că m'a curățat,
De dat,
De fapt,
75. De stupid,
De urît.
Răul dela mine (cutare)
[să se ducă,
Din vad în vad,
Pe capul cui mi-a dat.
80. Să rămâiu curată, luminată,
Ca argintul strecurat!
Mă rog, Doamne,
Să-mi dai leac.
La sfânta rugă am plecat,
85. Acolo, când m'am dus,
Ușile mi s'a deschis,
Făcliile mi s'a aprins,
Preoții s'o îmbrăcat,
Mare slujbă că o fapt.
90. Toți și toate la mine s'o în-
[tors,
Și la mine s'o uitat,
Și în față m'o sărutat.
De toată lumea cinstită,
De toată lumea numită,
95. De toată lumea fericită
(de trei ori).
Nafură că am luat,
Și acasă am plecat.
- Ușile mi s'o deschis,
Făcliile mi s'o aprins.
100. Masă 'ntinsă, pâine bună,
Mere dulci, pahare pline,
Cuvinte bune.
Cu vin, cu mere m'a cinstit.
Cu pâine m'a ospătat.
105. Cu mere m'a îndulcit,
Așa să se îndulcească,
Și de mine să se lipească,
Care cu mine o vorbi,
Care cu mine s'o 'ntâlni.
110. Cum plânge mama dupe
[copil,
Și copilul după mamă,
Așa să plângă,
Așa să se văicăreze,
Și să se suspineze
115. (Cutare),
După vorba ei și după ea.
Cum sbiară mielul după oaie,
Și oaia după miel:
Cum merge vaca dupe vițel,
120. Și vițelul după vacă;
Cum nechează iapa după
[mânz,
Și mânzul după iapă,
Așa să plângă și să se văi-
[căreze,
Și să suspineze,
125. Pără de mine n'o întrebă,
Și de soție nu m'o luă.
De jos, în sus
Am plecat,
Pe șoim am încălecat,
130. Ca șoimul șuerând,
Ca cucul cântând,
Ca toaca răsunând.
Din față menta creată,
Din dos busuioac.
135. Toți prietini, toate prietinile
De bine să mă vorbească,
De bine să mă gândească,
De inima lor să mă lipească.
Eu cinstită,
140. Eu uimită,
De toată lumea fericită.
Mă rog, Doamne,
Să-mi dai leac.

23. De dragoste.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

- O stea, gostea.
Vostele, gostele.
(Numeri 9 stele și zici :)
- Voi, nouă stele,
Surioarele mele.
5. Eu m'oiu culcă.
Și m'oiu odihni.
Dar voi să nu vă culcați,
Să nu vă odihniți.
Și să vă duceți la împăratul,
10. Cu împărățița. La Domnul,
Cu Doamna. La turcul,
Cu turcoaica. La boierii,
Cu cucoana. La jădanul,
Cu jădanca. La vădana grasă,
15. Și la fata frumoasă.
Toate dragostile,
Toate libostile,
Cele alese,
La mine trimese.
20. Și 'n lecuța asta de apă să
[le puneți.
Că eu Duminecă dimineța
[m'oiu sculă,
Și cu apă apă de dragoste
[m'oiu spală,
Și cu haine de dragoste
[m'oiu îmbracă.
Coroană de doamnă în cap
[mi-oiu puneă.
25. În vițe de vie voiu călca.
Cu boieri mari m'oiu întâlni.
M'am gătit ca o coconiță,
Și m'am plecat ca o preu-
[teasă.
30. La biserică albă c'am purces.
Cine-o fi înaintea mea, mă
[va așteptă.
Cine-o fi pe urmă, o sili să
[in'ajungă.
Cine cu mine a vorbi,
Gura ca merii i-oiu îndulci.
Cine la mine se va uita,
35. Ca vinu-l voiu îmbătă.
Cine la mine nu se va uita,
Fierea 'ntr'însul a crăpă.
- Cine cu mine n'oi vorbi,
Fierea 'ntr'însul a plesni.
40. Ajunsei la biserică albă!
Ușile închise,
Făcliile stinse.
Eu când am ajuns,
Ușile mi s'a deschis,
45. Făcliile mi s'a aprins.
Preoții cetia,
Dascălii cântă,
Toată lumea la mine s'a
[căciulat.
Cei bătrâni la sfat m'a pus,
50. Copii de poale mă trăgeă.
Pânză albă pe drum mi s'a
[întins,
Și drumul mi s'a deschis.
Și m'am dus tot pe dru-
[mul lui Adam,
La fântâna lui Iordan.
55. Și m'am spălat,
De dat,
De fapt.
Tot datul,
Tot faptul,
60. Să se ducă,
Din vad în vad,
Din sat în sat,
Pe capul cui mi-a dat,
Și cui mi-a făcut.
65. Și mie mi-a pus,
În mâna dreaptă bucium
[de aur,
Și în mâna stângă bucium
[de argint.
Și m'am dus în târguri
[vestite,
Și 'n târguri numite. Am
[buciumat,
70. Toată lumea la mine s'a
[uitat.
Ursitorul meu la mine s'a
[uitat,
Din cale s'a înapoiat,
Și la mine a venit,
Cu el cu dragoste-am trăit.

24. De ursită.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

<p>Doamnă, sfântă Duminecă,
Eu m'oiu culcaș'oiu adormi,
Tu să nu te culci,
Și să nu adormi,
5. Ci să te duci la ursitorul meu,
Care de Dumnezeu e lăsat,
Și de l-oi găsi pe pat,
să-l scoli.
De l-oiu găsi la masă ori la
[fete șezând, să-l pleci,
Să nu-l slăbești,
10. Să nu-l contenești,
Și la mine să-l pornești.</p> | <p>Cum n'a slăbit pe mă-sa și
[nu l-a făcut,
Cu mâini frânte,
Cu brațe ciuntite.
15. Cu dinții să-l mozolești,
Și la mine să-l pornești.
Și eu în vis să-l visez.
La cap de masă șezând.
Din pâine mușcând,
20. Din pahar cinstind.
Acvea să-l vizez,
Anume să-l cuuosc,
Și cu el să trăiesc.</p> |
|---|---|

25. De orbalt.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

<p>M'am sculat Marți dimi-
neața,
Roșii păroșii.*)
M'am spălat,
M'am îmbrăcat.
5. M'am spălat de negreață,
Și m'am spălat de orbăl-
[tătură, de roșeață.
Și bine m'am spălat,
Și bine m'am curățat,
Din stărful capului,
10. Din rădăcina părului,
Din vederea ochilor,
Din auzirea urechilor,
Din sfârcul nasului,
Din capul fălcilor,
15. Din rădăcina măselelor,
Din vârful măselelor,</p> | <p>Din rădăcina dinților,
Din vârful dinților.
Din inimă în inimă,
20. Din maiuri în maiuri,
Din plămâni în plămâni,
Din splină în splină,
Din rărunchi în rărunchi,
Din toate vinișoarele,
25. Din toate încheieturile.
Să fiu spălat și curățat.
Să fiu spălat și curățat
De orbălțătură,
De săgetătură,
30. De gălbează,
De diochi.
Să rămăiu curat, luminat,
Ca argintul strecurat.</p> |
|---|---|

*) Se repetă după fiecare vers.

26. De ursită.

Spus de Maria Ilioaiă. Mahalaua Sf. Ioan, Huși.

<p>Sfântă Sâmbătă și sfântă
[Duminecă,
Nu mă rog la tine nici
[pentru sănătate,</p> | <p>Nici pentru iertare de păcate,
Ci mă rog pentru ursitorul
[meu.
5. Să mi-l dați,</p> |
|---|---|

- Să mi-l arătați.
Care e de Dumnezeu lăsat,
De oameni buni îndemnat.
Prin vis să-l visez
10. Și ia...avea să-l cunosc.
(Bați trei metanii. Iei papucul
și c'uu ac înfigi în vârful pa-
pucului și zici:)
Ac, acușorul meu.
Eu am să mă culec,
Eu am să mă odihnesc.
Dar tu să nu te culci,
15. Să nu te odihnoști,
Ci prin lume să pornești,
Și ursitorul meu să-l găsești.
De l-oi găsi lucrând,
Mâncând,
20. Dormind,
Ori ce o fi făcând,
Tu să-l împungi,

- Tu să-l străpungi
Prin creierii capului,
25. Prin fața obrazului.
Prin piept,
Pe sub piept.
Prin sfârcul nasului.
30. Prin inimă,
Pe sub inimă.
Prin maini,
Pe sub maini.
Prin plomâi,
35. Pe sub plomâi.
Prin rărunchi,
Pe sub rărunchi.
Prin toate oscioarele,
Prin toate încheieturile.
40. Să-l împungi,
Să-l străpungi,
Și la mine să-l aduci.

27. De ursită.

Spus de Maria Ilionia. Mahalaua Sf. Ioan, Huși.

- Foc, focșorule,
Eu te învelesc,
Și te îmbodolesc.
Tu să te desbodești,
5. Și să te desbodești,
Și la ursitorul meu să por-
nești,
Iute ca gândul.
Degrab ca vântul.
Să-l găsești
10. Și să-l pornești.

- De l-oi găsi în pat,
Să-l dai sub pat.
De l-oi găsi la masă,
Să-l dai sub masă.
15. De l-oi găsi la ușă,
Să-l dai dupe ușă.
Cu aripile să-l plesnești,
Cu pliscul să-l ciupești,
Și la mine să-l pornești,
20. Iute ca gândul,
Degrab ca vântul.

28. De supus.

Spus de Lisaveta Novăceanu, moașă. Huși.

- Ce tună fără nori,
Și fulgere în sănin?
Dor și foc :
5. A nouă copii cu nouă femei.
A nouă vaci cu nouă vițai.
A nouă iepe cu nouă mânji.
A nouă oi cu nouă miei.
A nouă clocsi cu nouă pui.
A nouă scroafe cu nouă
[purcei.
10. A nouă cățele cu nouă căței.

- Cum nu poate mama fără
[copil,
Vaca fără vițel,
Iapa fără mânz,
Oaia fără miel,
15. Scroafa fără purcei,
Cloșca fără pui,
Cățeaua fără căței,
Așa să nu poată (cutare)
Fără mine.

29. De supusă.

Scris din gura vrăjitoarei Ecaterina Podoleanu. Huși.

<p>Nouăzeci și nouă femei,
Cu nouăzeci și nouă prunci,
 Inimile le-am luat,
 In sare le-am așezat. *)</p> <p>5. Nouăzeci și nouă de oi,
Cu nouăzeci miei:
Nouăzeci și nouă iepe
Cu nouăzeci și nouă mânji:
Nouăzeci și nouă capre,</p> <p>10. Cu nouăzeci și nouă iezi:
Nouăzeci și nouă găini,
Cu nouăzeci și nouă pui:
Nouăzeci și nouă rațe,
Cu nouăzeci și nouă pui:</p> <p>15. Nouăzeci și nouă găște,
Cu nouăzeci și nouă boboci.
A început femeia a se văi-
 [cără,</p> <p>Oaia a sbieră,</p> | <p>20. Iapa a necheză.
Capra a behăi,
Găina a cloncăni,
Rața a măhăni,
Gâsca a găgăi.
Cum nu poate</p> <p>25. Mama fără copil,
Oaia fără miel,
Capra fără ied,
Găina fără pui,
Rața fără pui,</p> <p>30. Gâsca fără boboci,
Așa să nu poată ursitorul
 [meu (cutare)</p> <p>Fără mine:
Nici a se odihni,
Nici a trăi,</p> <p>35. Nici a viețui.</p> |
|---|--|

*) Se repetă după fiecare vers.

30 Descântecul cu frigarea.

Spas de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

<p>Frigare, frigărița mea,
Nu te-am pus în foc să te
 [arzi</p> <p>Și să te frigi:
Ci să te faci laur balaur,</p> <p>5. Cu solzii de aur,
Cu trupul de vânt,
Cu coada de foc,
Și să te duci peste nouă
 [mări,</p> <p>Peste nouă țări,</p> <p>10. Și unde oi găsi pe (cutare),
Cu bici de foc să-l plesnești,
Pe coaste cu arapnicul să-l
 [croiești,</p> <p>Cu frigarea să-l frigărești
Și la mine să-l pornești.</p> <p>15. Cum arde focul în vatră
 [și'n gura sobei:
Așa să-i ardă lui (cutare)
 [inima</p> | <p>Și după mine să se svârco-
 [lească,</p> <p>Cu gura căscată,
Cu inima înflăcărată.</p> <p>20. Cum mă-sa lui s'a dat a
 [crăpă și a plesni,
Așa să nu poată fără mine
 [a trăi.</p> <p>Toate cucoanele,
Toate madamele
Să-i paie ploșnițe 'mputite,</p> <p>25. Proaste și scârboase,
Broaște râioase.
Numai eu să pailu cea mai
 [frumoasă,</p> <p>Cea mai drăgăstoasă,
Cea mai luminoasă.</p> <p>30. Și la mine să-l pornești,
Cu gura căsată,
Cu inima 'nflăcărată,
Iute ca vântul,</p> |
|--|---|

- Degradă ca gândul.
35. Cu el să mă iubesc,

Cu el să trăesc,
Cu el să îmbătrânesc.

31. Descântec de dragoste.

Spus de Maria Illoaia. Mahalaua Sf. Ioan. Huși.

- Sculatu-mă Duminică dimi-
[neapă,
Grasă și frumoasă.
Purcesai prin livezi.
Văzui meri, peri înfloriți.
5. Căutai printr'înșii
Și văzui dragostele,
Împostatele,
Trântindu-se,
Bușindu-se.
10. Mușcându-se.
Intr'o clipă îmi făcui schă-
[hiță.
Le strânsai cu pumnul,

- În capul (cutăreia) le a-
[runcai,
Din coroana împărăților,
15. Din coroana împărăților,
Din potcapiul preoților,
Din gătițele cucoanelor,
Din țâțele fetelor.
De azi înainte eu să fiu
[cea mai aleasă
20. Și toate dragostele să fie
pe capul meu,
Pe fața mea,
Pe vorba mea,
Pe căutătura mea.

32. Descântec de desfăcut.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

- Cine mi-a făcut cu două
[mâini uscate,
Eu îmi desfac cu trei verzi.
Cine mi-a făcut cu cinci
[uscate.
Eu îmi desfac cu cinci verzi.
5. Cine mi-a făcut cu șase
[uscate,
Eu îmi desfac cu șase verzi,
Cine mi-a făcut cu șase
[uscate,
Eu îmi desfac cu opt verzi
Și cu a mele zece
10. Să-i stea inima tot rece,
Ălui care mi-a dat.
Ălui care mi-a aruncat.

*

- Bună dimineapă, apă cur-
[gătoare.
— Mulțumesc dumi-tale,
[cutare),
15. Șezi la noi, dac'ai venit.

- Eu n'am venit să șez,
Ci am auzit că ai trei fete :
Una te spală,
Una te mătură,
20. Și una te toarce.
Ș'ia de spală să mă spele,
De fapt, de dat,
De pe fața mea,
De pe vorbirea mea,
25. De pe statul meu,
De pe hainele mele.
Acea care mătură, să-mi
[măture,
Datul, faptul, uriciunea,
Din fața mea,
30. De pe vorbirea mea,
De pe statul meu,
De pe hainele mele.
Iar cea care toarce, să-l în-
[toarcă,
Să-l ducă, să-l lepede
35. Datul, faptul,
În vorbă-i,

- În hană-i.
În fața lui,
În ușa lui.
40. Bună dimineață, apă albă
[mergătoare.
— Muțămescu-ți dumitale
[cutare].
— Sezi la noi,
Dac'ai venit.
— Eu nu șed,
45. Că n'am venit să stau.
Ci-am auzit că ai o cățelușă,
De linge și perie.
Să mi-o dai, mă rog:
Să-mi lingă,
50. Faptul,
Datul,
Ura,
Mâra,

Gâra.

55. Să o lingă,
De pe mine,
Și de pe hainele mele,
Și de pe cărările mele,
De prin blidurile mele,
60. De prin colțurile casei mele.
Să se ducă din vad în vad,
Pân' la al noulea sat.
Și să se ducă să borască
Pe capul cui mi-a dat.
65. Acolo să se borască,
În vatra lor,
În haina lor,
În fața lor.
Iar de-o fi dela Dumnezeu,
70. Să se ducă pe văi și pe
[pârâu.
Și eu să rămâiu curată, lu-
[minată,
Ca argintul strecurat.

33. De desfăcut.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

- Mărți dimineața m'am scu-
[lat,
M'am sculat, m'am sânecat,
Pe ochi negri m'am spălat,
Pragul în tâlpi l-am călcat.
5. Imprejurul corpului m'am
[uitat.
Corpul meu cu fapt, cu dat
[înconjurat.
Un pas mai înainte
Am mai călcat,
Casa cu greu am înconjurat.
10. Vai de mine și de mine,
M'am uitat în sus și n'am
[văzut nimica.
M'am uitat în jos
Și m'am uitat în apus de
[noapte,
Și m'am uitat peste nouă-
[zeci și nouă de ape,
15. Și peste nouăzeci și nouă
[de păduri,
Netăiate de securi.

- Și peste nouăzeci și nouă
[de sate
Cu casele pustii.
S'am văzut vântu bătând,
20. Vârtejurile ridicând
Și zidurile pornind,
Ș'am văzut nouăzeci și
[nouă de idoli cu ido-
[loacele lor,
Nouăzeci și nouă tartori
[cu cataroaicele lor,
Vântui toate vârtejurile îna-
[înțea cerului sus
25. Și pe Dumnezeu îl mâniă
Pentru faptele mele cele
[rele!
O! Doamnă, Maica Domnu-
[lui,
Nu mă lepădă dela fața ta;
Că nu sunt vinovată
30. Și nu sunt făptuită,
La vreun rău nu am făcut,
Nici nu am fapt,

- Nici nu am dat nimănui.
Maica Dămnului,
35. Din porțile cerului.
Mă auzi și-mi grăi :
—Dar ține-te bine de sfânta
[cruce
Și de dreapta credință:
Că te-oiu scoate dela acei i-
[doli, care te 'nconjoară
40. Cu dat, cu fapt:
Fie prin strigare,
Fie prin ură,
Fie prin aruncătură
Dela cele nouăzeci și nouă
[de idoloaice,
45. Dela nouăzeci și nouă de
[catăroaice,
Dela nouăzeci și nouă de
[idoli,
Nouăzeci și nouă de tartori.
—O! Maica Domnului, ție
[m'am rugat
Și numele lui Ristos l-am
[luat.
50. Și 'n Duhul Sfânt m'am
[botezat.
Că eu nu mă cunosc vino-
[vată:
Că pe nimeni n'am fermecat
Și nimic rău nu am dat.
Dar voi fi vinovată,
55. Pentru această răsplată.
Sunt netrebnică și nevoiașă.
Și ție mă rog, Maica Dom-
[nului,
Înainte ta în fiecare zi,
În toată vremea.
60. Dar Domnului Isus Hristos:
Iartă-mă pe mine,
Doamne sfinte.
Poate cu gândul c'am gândit,
Alt rău mai mult n'am făcut.
65. Nici la ușă n'am ascultat,
Nici pe bucuria altuia n'am
[strigat,
Că la Maica Domnului
M'am rugat.
- O! Maica Domnului milo-
[stivă,
70. Fii milostivă și pentru mine.
Maica Domnului răs-
[pundeă:
Taci dar, nu te mai văi-
[cără,
Că de tot faptul,
De tot datul
75. Te-oiu deslegă.
Maica Domnului mi-a
[trimis,
Nouăzeci și nouă de îngeri,
Cu caii de flori,
Cu aripile 'n sbor.
80. Nouăzeci și nouă de sfinți
[artitori,
Nouăzeci și nouă de sfinți
[patriarhi,
Nouăzeci și nouă de sfinți
[apostoli,
Nouăzeci și nouă de sfinte
[eleurome
Cu inderile suave.
85. Maica Domnului pe toți
[mi-i trimisă,
Și fiecare la rândul lor cum
[eră așezată,
Care a scos datul,
Care a scos strigatul,
Care a scos oftatul,
90. Din corpul meu,
Din calea mea,
Din fața mea,
Din drumul meu,
Din masa mea,
95. Din casa mea,
Din colțurile casei mele
Din pragurile ușii,
Din mijlocul ogrăzii,
Din colțurile grădinii,
100. Din răspântiile drumului,
De pe calea care merg eu.
Și-a scos toată și toată a-
[runcătura,
Toată și toată făcătura.
De grea ură m'a desîncon-
[giurat

105. Și cu multă podoabă,
Și cu multă inbusetă,
Și cu multă frumusețe,
M'a împodobit
Și m'a dăruit,
110. Și pe veșnicie m'a pecetluit.
Slavă scumpă mi-a isălit,
Pe satana și pe diavolul
mi-a fugărit,
De cele nouă mumi dăruit.
La apă turbure i-a rânduie,
115. La piatra răspândită mi le-a
|zăpăstuit.
Ingerii cu speghile i-a
|muncit,
Pentru că rău le-am făcut,
Poate cele nouă muiere v'au
|rânduie,
Bine v'am plătit.
120. Sau cu gândul n'ați gândit.
Voi aicea să crăpați
Și de lipitura (cutăreia) să
|vă legați,
Că e născută din puterea
|sfântului
- Și botezată în numele Dom-
|nului.
125. O! Maica Domnului, bucu-
|ră-te.
Cum s'a bucurat toate de
pe pământ,
Și cei nouăzeci și nouă de
|sfinți artitori
Și Dumnezeu duhul nostru,
Când a văzut pe Isus Hris-
|tos
130. Pe mare prins, și 'mmor-
|mântat.
In mormânt pus și s'a bu-
|curat,
Ș'a tresăltat și 'mpărăteasa
|florilor.
Și la cei cinci sfinți li-s'a
|umplut candelile cu
|untdelemn.
Și de bucurie s'a umplut
|soarele și luna.
135. De azi înainte Dumnezeu
|să ne ajute.

34. De cel pierit.

Scriș din gura Mariei Ilioaia. Mahalaua Sf. Ioan, Huși.

- O purces (cutare)
Grasă și frumoasă
Pe cale, pe cărare
Și la jumăt' de cale
5. Am întâlnit nouăzeci și
|nouă de săgetători,
Nouăzeci și nouă de poci-
|tori.
- Și (cutare) țipă,
Și să văită,
Și nimeni n'o auziă:
10. Fără Maica Domnului
Din poarta cerului.
Iar Maica Prea Curată,
Dela Dumnezeu lăsată,
Când a auzit,
15. Pe scări de argint s'a sco-
|borit,
Poală albă a așternut
Și din gură a grăit:
- (Cutare)! Ce țipi? Ce
te vâieți?
- Cum n'oiu țipă,
20. Cum nu m'oiu vâietă.
C'am purces
Grasă și frumoasă,
Pe cale, pe cărare
Și pe la jumătate de cale,
25. Am întâlnit nouăzeci și
|nouă de săgetători,
Cu nouăzeci și nouă de po-
|citori,
Cu pierit mohorit.
Cu pierit de sus,
Cu pierit galben,
30. Cu pierit alb,
Cu pierit negru.
Și când m'au întâlnit,
Îngrabă m'a pălit
Prin crierii capului,

35. Prin sfârcurile nasului,
Prin umerii obrazului,
Prin vederile ochilor,
Prin auzul urechilor.
Tu cel pierit, răspierit,
40. Să piei și să răspiei
De azi înainte.
Că eu pe tine te-oiu descântă
Și cu fum de petică te-oiu
[afumă.
Și tu să te usuci ca căma-
[șa 'n gard la soare,
45. Ca pânza la ghilitoare,
Și cânepa la tocătoare.
Că eu te-oiu descântă,
- Cu fum de petică te-oiu afumă
Și te voiu trimite peste Ma-
[rea Neagră,
50. La fata craiului,
Că fata e nebotezată
Și necreștinată.
Și tu acolo să viețuești,
Și tu acolo să locnești,
55. Și pe (cutare) să-l lași,
Că e botezat,
Că e creștinat:
Ca mă-sa când l-o dat,
Și Dumnezeu că l-o lăsat,
60. Curat, luminat,
Ca aurul strecurat.

35. De ursită.

Spus de moașa Elisabeta Novăceanu. Huși.

- Focule, focșorule,
Eu te-oiu învăli,
Și tu te-oi desvăli.
Eu să te înveliu
5. Pe două locuri,
Și tu să te desveli
Pe douăsprezece locuri.
Eu să te înveliu
Pe douăzeci și patru de
[locuri,
10. Și tu să te desveli,
Pe nouăzeci și nouă de
[locuri.
Să te faci laur balaur,
Cu solzii de aur,
Cu limbile de pară,
15. De trei coți afară.
Și să te duci din țară în țară,
Pân' a noua țară.
Până unde-oi găsi pe ursi-
[torul meu.
20. Cu bicile să-l plesnești,
Cu limbile să-l încosorăști,
Prin coaste,
Prin mațe,
Prin rânză,
Prin osânză,
25. Prin toate măruntaiele,
Prin toate vinișoarele.
- Cu bicile să-l plesnești,
Și la mine să-l pornești.
Cu fiarele să-l frigi,
30. Și la mine să-l împingi.
De l-oi găsi la masă,
Să-l dai sub masă.
Și la mine să-l pornești,
Pajură împăjurată,
35. Pe apă lăsată,
Cu foc îmbrăcată.
Pe cal de foc călare,
Să fugă 'n goana mare,
Cu bici de foc în mână.
40. — Unde tu te duci?
— Eu mă duc să dau foc
La țarcurile cu fân,
La codrii cu frunzele,
La câmpii cu ierburile.
45. Nu te duce la acelea,
Că nu sunt vinovați.
Și du-te la ursitorul meu,
Care-o fi dela Dumnezeu
[lăsat,
Și de oameni buni îndemnat.
50. Să-i dai foc să arză (cutare)
[în spuză,
Și măruntaiele ca paiele.
După mine să-i arză inima
[într'insul

55. Și cămașa pe dânsul,
Și picioarele 'n botine,
Și botinele 'n picioare,
Și capul în căciulă,
Și căciula 'n cap.
Să fugă, s'alerge,
După tinerețele mele,
60. După frumusețile mele,
După dragostile mele.
Să nu-și afle ursitorul meu
Loc a sta undeva,
Cum nu și-a aflat loc
65. Maică-sa, când l-a născut,

De umblă și colindă,
Din cas' afară, și d'afară în
[casă.

70. Cu cozile pe spate,
Cu vinele cruatē.
Să n'aibă loc a sta,
Până pe mine nu m'o află,
Până pe mine nu m'o luă,
Până cu mine nu s'o cunună.
75. Să n'aibă loc de mâncare,
Nici odihnă de culcare,
Până pe mine nu m'o găsi,
Și cu mine n'o trăi.

36. De desfăcut.

Scris după cum mi s'a spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

- Daminecă dimineața m'am
[sculat,
M'am îmbrăcat,
Pe ochi negri m'am spălat,
La icoane m'am închinat.
5. A sbură sburatu-mă
Prin nuci înfrunziți,
Prin meri înfloriți,
La sfânta biserică să mă duc,
Icoanele să le sărut,
10. Sfânta Evanghelie s'ascult.
Iar mahalagițele mele,
Prietenele mele
Înainte mea a ieșit,
Cumună de schini pe cap,
[mi-a pus,
15. Cu piele de balaur m'a în-
[cins,
Cu piele de broască m'a
[încălțat.
Iar eu plângeam,
Și mă văietam,
Și mă mișleam.
20. Nîmi nu m'a auzit.

- Nîmi nu m'a văzut,
Numai Maica Domnului,
Din poarta cerului.
Pe scaun de argint s'a sco-
[borît.
25. În cârja de argint s'a spri-
[jinit,
Și către mine a grăit:
— Nu mai plânge (cutare),
Nu mai te văicăară,
Că eu te-oiu ducea.
30. La fântâna lui Adam,
La pârâul lui Iordan.
În fântână te-oiu băgă,
De tot faptul te-oiu spală,
De tot faptul,
35. De tot datul.
Afar'pe ghisduri te-oiu scotea
Glas de cuc în gură și-oiu
[băgă,
Buzele cu miere și-oiu ungea.
Cum toată lumea ascultă
[la cuc,
40. Așa să asculte și la mine.

37. De albeață.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

Trei fete prea curate,
Cu poalele ridicate,
Cu mânecele suflecate,

5. Cu nouă lopeți în spate,
Să vă duceți
La fântâna lui Adam,

- La pârâul lui Iordan
 Și să-l curățați de mătreață,
 De roșeață,
 10. De negreață.
 Să-l lăsați curat, luminat,
 Cum Maica Domnului l-a
 [lăsat.
 Voi nouă fete prea curate,
 Cu poalele ridicare,
 15. Cu mânecele suflecate,
 Cu nouă lopeți în spate,
 Lasați fântâna lui Adam,
 Și pârâul lui Iordan,
 Luminată curată,
 20. De Maica Domnului lăsată,

- Și vă duceți la ochiul (cu-
 (tăruia)
 Și-l curățiți
 De roșeață,
 De negreață,
 25. De albeață.
 Să rămâie ochiul (cutăruia)
 [curat, luminat,
 Ca steaua de sus,
 Ca rona de jos,
 Cum maică-sa l-a născut,
 30. Și Domnul Isus Hristos l-a
 [lăsat,
 Așa să fie de curat, de lu-
 [minat.

38. De roșeață.

Spus de vrăjitoarea Ecaterina Podoleanca. Huși.

- Roșeață crăpăcioasă,
 Roșeață prin didiochi,
 Roșeață prin sugetătură,
 Roșeață prin pocitură,
 5. Roșeață înfocoasă,
 Roșeață neagră,
 Roșeață galghenă,
 Roșeață roșie,
 Roșeață piroșeață,
 10. Cu foc oiă arde-o,
 Cu miere oiă unge-o,

- Cu roșiu oiă părli-o,
 Cu cuțitu oiă tăia-o,
 Peste Marea Neagră oiă a-
 [runcă-o.
 15. Că acolo îi odihna ei:
 Acolo îi casa ei,
 Acolo îi masa ei.
 Să iasă din ciolanele (cu-
 [tăruia),
 Să rămâie curat, luminat.

39. De orbalț.

Scris din gura inoașei Elisabeta Novăceanu. Huși.

- Unde vă duceți,
 Voi, nouă fete curate,
 Din nouă sate adunate,
 Cu nouă mături,
 5. Cu nouă saci?
 — Noi, nouă fete curate,
 Din nouă sate adunate,
 Ne ducem să măturăm
 Drumul de pulbere.
 10. —Voi, fetelor, nu vă duceți
 A mătura drumul de pul-
 [bere,

- Și să scuturați vâile de sto-
 [guri,
 Ci vă duceți de măturați de-
 [la (cutare) orbalțul.
 Cu mătura îl măturați,
 15. Cu secera, îl secerati,
 Și peste Marea Neagră îl
 [aruncați:
 C'acolo îi odihnă și locaș,
 Și (cutare) rămâie curat, lu-
 [minat.

40. De desfăcut.

Scris din spusa Ecaterinei Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

- Mă rog, sfânta Marți,
De fapt, de dat să mă dis-
[faci.
Cine mi-a făcut c'un deget
[negru, ponegru,
Și eu îmi desfac cu două
[albe și frumoase.
5. Cine mi-a făcut cu trei de-
[gete negre, ponegre,
Eu îmi desfac cu patru de-
[gete albe și frumoase.
Cine mi-a făcut cu patru
[degete negre, ponegre.
Eu îmi desfac cu cinci de-
[gete albe și înflorite.
Cine mi-a făcut cu cinci de-
[gete negre, ponegre,
10. Eu îmi desfac cu șase de-
[gete albe, înflorite.
Cine mi-a făcut cu șase de-
[gete negre, ponegre,
Eu îmi desfac cu șapte de-
[gete albe, înflorite.
Cine mi-a făcut cu șapte
[degete negre, ponegre,
Eu îmi desfac cu opt de-
[gete albe, înflorite.
15. Cine mi-a făcut cu opt de-
[gete negre, ponegre,
Eu îmi desfac cu nouă de-
[gete albe, înflorite.
Și cu mâinile amândouă,
Să rămâiu curat, luminat,
Cum Dumnezeu m'a lăsat.

41. De supus.

Scris din spusa moașei Lisaveta Novăceanu. Huși.

- Spată, spetișoara mea,
Tu că-mi ești făcută din pa-
[truzeci de bucăți,
Să faci lumea în patruzeci
[de bucăți,
5. Și s'alergi și pe pământ,
Și pe sub pământ,
Și să strângi toți șchiopii
Și toți cotonogii,
Toți chiorii și toți morții.
Și să faci o masă mare,
10. Și pe toți să-i pofțiți.
Atunci și nici atunci,
Să nu-mi poată face rău
[cutare),
- Și când o face cotonogii pi-
[cioare,
Atunci și nici atunci,
15. Să nu-mi poată face rău (cu-
[tare).
Când o face chiorul ochi,
Atunci și nici atunci să nu
[poată (cutare) să-mi
[facă rău.
Și când o deschide morții
[gurile să vorbească.
20. Atunci și nici atunci,
Să nu-mi poată face rău mie.
Atunci și nici atunci să-și
[deschiză dușmanii gura
[asupra mea.

42. De ursită.

Spus de vrăjitoarea M. Ilcoia. Mahalaua Sf. Ioan. Huși.

- Stea, steluța mea,
Mult luminoasă,
Și prea frumoasă,
- De Maica Domnului cuvi-
[oasă.
5. Eu m'oiu culcă,

- Și m'oiu odilni,
Ș'oiu adormi:
Dar tu să nu te culci,
Să nu te odihnești,
10. Ci în grabă să pornești
Și să te duci după ursi-
[torul meu,
Care-i lăsat de Dumnezeu,
Și să alergi din vad în vad,
Până la al nouălea sat.
15. Și să nu-l slăbești,
Și să nu-l contenești,
Și la mine să-l pornești.
Cu dinții să-l mozelești,
- Cu coada să-l îmblățești,
20. Și spre mine să-l îmbrân-
[cești.
De l-oi găsi în casă, la masă,
Să-l scoli, să nu-l slăbești,
Și la mine să-l pornești.
Și eu să-l visez în capul
[nesei șezând,
25. Din pâine mușcând,
Din pahar ciustind,
Cu mine glumind,
Cu mine vorbind,
Și cu bine trăind.

43. De dragoste.

Spus de Elisabeta Novăceanu, moașă. Huși.

- Piatră mustrată,
Eu nu te calc, să fii călcată,
Le calc pe toți și pe toate.
Eu vișinul înflorit,
5. Dela munte coborît,
Cu vârfurile până 'n pământ,
Cu ramurile până sub cer.
Eu când oiu râdeă,
- Mărgăritar oiu întindeă.
10. Eu când oiu vorbi,
Tafta roșie oiu croi.
Că eu cu miere îs mieruită,
Și cu zahar îs îndulcită,
De toată lumea socotită.
15. De toată lumea numită,
De toată lumea îndrăgostită!

44. De speriat.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

- Amin... Amin... Descântec
[dela mine
Și leac de la Dumnezeu.
A purces (cutare) pe cale,
[pe cărare,
Grasă și frumoasă.
5. Când, pe la jumătate de cale,
[de cărare,
Mă 'ntâlnii cu ceas rău,
Cu speriat, cu ochi beliți,
Cu nas jupuit,
Cu barba până 'n pământ.
10. Jos trântitu-i-o.
Carnea mușcatu-i-o.
Fața îngălbinitu-i-o,
Ș'o lăsat să fie,
Să nu fie.
15. Și nimi n'a auzit.
Nimi nu i s'a arătat.
Numai Maica Domnului,
Din poarta cerului,
A auzit,
20. La dânsu a alergat,
Și l-a întreat:
— Ce plângi? Ce te vâică-
[rezi?
— Cum să nu plâng? Cum să
[nu mă vâicărez,
Că eu am plecat,
25. D'acasă grasă și frumoasă,
Pe cale, pe cărare,
Și pe la jumăt' de cale,
M'am întâlnit cu ceas rău,
[cu speriat.

- Taci, 'nu te văicăără,
 30. Și nu plângeă.
 Că eu cu biciu l-oiu băteă,
 Cu mătura l-oiu mătură.
 Și speriatu din cap,
 Din trup,
 35. Din picioare,
 Din spinare,

- Să se ducă,
 Pe pietri,
 Pe codri,
 40. Și pe pustii.
 Și (cutare) să rămăie curat,
 [luminat,
 Ca argintul strecurat.

45. De strânsul cel mare.

Spus de Lisaveta Novăceanu, moașă, de ani 70. Huși.

- Mănecatu-se, sinecatu-se
 [Marți dimineăța,
 Pe cale, pe cărare,
 Grasă și frumoasă.
 Când pe la mijloc de cale,
 5. Am întâlnit sâmcă cu sâmcă
 [carii,
 Potca cu potcarii,
 Săpornița cu săpornicarii.
 Cu unghiile zugrăvite,
 Cu coarele poleite.
 10. In coarne luat-mi-o;
 In pământ trântitu-mi-o,
 Sânge suptu-mi-o,
 Fața îngălbinitu-mi-o
 Ochii păienjenitu-mi-o,
 15. Vinele încordatu-mi-o,
 Mânile sucitu-mi-o,
 Picioarele sgârcitu-mi-o,
 Glasul luat-mi-o,
 Și mort în drum lăsatu-mi-o.
 20. De acolo, a lume nu m'oi auzi,
 Numai Maica Domnului,
 Din poarta cerului,
 A văzut-o și-a auzit-o.
 Pe scară de argint s'a sco-
 [borît,
 25. Și la (cutare) a venit.
 De mâna dreaptă a apucat-o,
 Și din gură a întrebat-o:
 — Dar ce plângi (cutare)?
 De ce te văicărezi?
 30. — Cum n'oiu plânge?
 Cum nu m'oiu văicăără?
 Că Marți dimineăța m'am
 [mănecat,

- M'am sinecat,
 Pe cale, pe cărare.
 35. Grasă și frumoasă.
 Când pe la mijloc de cale,
 M'a întâlnit sâmcă cu sâmcă
 [coiu,
 Potca cu potcoiu,
 Săpornița cu săporniu,
 40. Cu coarele luat-m'oi,
 In pământ trântitu-m'oi,
 Sângele suptu-mi-o,
 Fața îngălbinitu-mi-o,
 Ochii păienjenitu-mi-o,
 45. Vinele încordatu-mi-o,
 Mânile sucitu-mi-o,
 Picioarele sgârcitu-mi-o,
 Spinarea încordatu-mi-o,
 Pieptul ridicatu-mi-o,
 50. Glasul luat-mi-o,
 Moartă 'n drum lăsatu-m'oi.
 Maica Domnului a zis:
 — Taci (cutare), nu mai plân-
 [ge și nu te mai văicăără,
 Că curând la (cutare) oiu
 [alergă,
 55. Și ea cu unt de vacă neagră
 Și cu ac de casă primară
 [îți va cântă,
 Îți va descântă.
 Și cu mâna îți va lua.
 Și tu, strâns,
 60. Să ieși din cap.
 Din picioare,
 Din piept,
 Din spinare,
 Din rânză,

<p>65. Din osânză,
Din maiuri,
De sub maiuri,
Din melcurile ochilor,
Din sfârcul nasului,
70. Din fața obrazului.
Și să te duci, unde popă nu
 toacă,</p> | <p>Unde cocoș negru nu cântă,
Unde fată mare costiță nu
 împletește.
Și tu (cutare) să rămâi curat,
 luminat
75. Ca de Dumnezeu lăsat.</p> |
|--|--|

46. De cârțiță.

Spus de Lisaveta Novăceanu, moașă, de ani 70. Huși.

<p>Cârțiță mârțiță,
Bobocei negei,
Bobocei de cei răi.
Cum să topește ceara'n foc,
5. Cum să topește sarea'n apă,</p> | <p>Așa să se topească dela
 [(cutare)]
Cârțița mârțiță,
Bobocei negei,
Bobocei de cei răi.</p> |
|---|---|

47. De ursită.

Spus de Lisaveta Novăceanu, moașă, de ani 70. Huși.

<p>Tivilichie, tivilichie.
Tivilichia dracilor,
Și vitejii vitejilor,
Să vă duceți la ursitorul
 [(cutăreia)].
5. De l-oți găsi în pat culcat,
In sus să-l ridicăți,
Din somn să-l deșteptați,
In pământ să-l trântiți,
Și la (cutare) să-l porniți.
10. De l-ăți găsi în pat
C'o fată frumoasă,
Și culcat pe brață,
Pe sus să-l ridicăți
Și la (cutare) să-l porniți</p> | <p>15. Iute ca vântul,
Degrab ca gândul.
De l-ăți găsi pe drum,
Să vie ca un nebun
Fugind, alergând,
20. Și la (cutare) nemerind.
De l-ăți găsi muncind, ră-
 [botind],
Să-și lase lucru,
Și s'apuce câmpul,
Fugind, alergând,
25. Și la (cutare) în sbor ve-
 [nind],
Și la masă cu ea șezând
Și din pahar plin bând.</p> |
|--|--|

48. De junghiu.

Spus de Lisaveta Novăceanu, moașă, de ani 70. Huși.

<p>Am plecat la arat.
Ș'am arat ș'am sămănat,
Cânepă.
Și m'am dus ș'am cules-o,
5. Ș'am uscat-o,
Ș'am topit-o,
Ș'am melitat-o,
Ș'am răghilat-o,</p> | <p>10. Ș'am periat-o,
Ș'am tors-o,
Ș'am fierit-o,
Ș'am rischiet-o,
Ș'am urzit-o,
Ș'am năvădit-o,
15. Ș'am învelit-o,
Ș'am țasut-o,</p> |
|---|--|

<p>20. S'am ghilit-o,
S'am croit o cămașă,
S'am cusut cămașa,
S'am dat-o, purtat-o.
Și cum nu s'a ales nimica
[de cămașă,
Cum slăbește,
Cum conținește.
Așa să slăbească,</p> | <p>25. Așa să contenească
Jungghiul (cutăruia).
Stăi, jungghiule, să te leg,
Să te ferec,
Și dela (cutare) să piei,
30. Să răspiei.
Dela mine descântat,
Dela Dumnezeu leac.</p> |
|---|--|

49. De cei răi.

Spus de Lisaveta Novăceanu, moașă, de ani 70. Huși.

<p>5. Plecate de foame,
Plecate de sete,
Plecate de cei răi,
Ș'o intrat în inimă,
Ș'o intrat sub inimă.
Și nu-i mașlaca în strovul
[(cutăruia),
Și e mașlaca în strovul por-
[cilor,
Și'n culcușul cailor.
Și nu-i mașlaca în culcușul
[(cutăruia),
10. Ci e mașlaca în strovul por-
[cilor,
Și'n culcușul cailor.
Să ieșiți cei răi,</p> | <p>Din coșul (cutăruia),
Că eu cu gură voiu descântă
15. Și mâna voiu lua,
În pădure voiu aruncă.
Acolo vă-i casa,
Acolo vă-i masa,
Acolo aveți ce mănca,
20. Acolo aveți ce purtă.
Și la (cutare) n'aveți nici ce
[mănca,
Și n'aveți nici ce purtă.
Și (cutare) să rămâie curat,
[luminat,
Ca mă-sa ce l-o făcut,
25. Și Dumnezeu l-o născut.</p> |
|---|--|

50. De obrinteală.

Spus de Lisaveta Novăceanu, moașă, de ani 70. Huși.

<p>Oaie laie, bălaie,
Sbieră 'n vale.
Păcurar șueră 'n deal.
Stăi, oaie laie, bălaie, de
[sbierat,</p> | <p>5. Și păcurar de șuerat,
Și jungghiurile de săgetat.
Și (cutare) să fie curat, lu-
[minat,</p> |
|--|---|

51. De șearpe.

1) Muncătură.

Spus de Costache Chircan, plugar, de 80 ani. Huși.

<p>5. Igliță, igliță,
Lipită pe pielită,
Pielită pistriță.
Os de pământ.
Chiriac, să-i fie (cutăruia)
[de leac.</p> | <p>Să rămâie curat, luminat,
Ca aurul strecurat.
Dela mine descântec,
Dela Dumnezeu leac.</p> |
|---|---|

52. De șarpe.**2) De jucat cu șarpele.**

Spus de Costache Chircanu, plugar, 80 ani. Huși.

Dedleş bea din piele,
Pieleş bea din carne,
Carneş bea din os. | Cine a adus vestea,
5. Să bea paharul. |
|--|---|

53. De uimă.

Spus de Costache Chircanu, plugar, 80 ani. Huși.

Uimă, uimoaică.
Să te duci la Dunăre,
Să bei apă turbure.
Să te 'ntorci acasă.
5. Și să intri în casă,
Și să ieși afară,
Și să te usuci la soare, | Ca un fir de mac,
Să-i fie cutăruia de leac.
10. Să rămâie curat, luminat,
Ca aurul strecurat.
Dela mine descântat,
Dela Dumnezeu leac. |
|---|--|

54. De gălbenare.

Spus de Costache Chircanu, plugar, de 80 ani. Huși.

Gălbenare galbenă,
Gălbenare albă,
Gălbenare neagră,
Gălbenare roșie,
5. Gălbenare de nouă feluri,
Dela (cutare) să piei
Și să răspiei,
Din albeața ochilor,
Din rumeneața obrazilor,
10. Din sfârcurile unghiilor, | Din sfârcurile părului,
Din sângele trupului.
Și (cutare) să rămâe curat,
[luminat,
Ca aurul strecurat.
15. Cum Dumnezeu l-a lăsat
Și mă-sa l-a câștigat.
Descântec dela mine,
Leac dela Dumnezeu. |
|--|--|

55. De desfăcut.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare. Huși.

Când popa lăturghie a tocat,
Și 'n vecernie mi-a intrat,
Eu cofa de toartă mi-am luat,
La apă c'am și alergat.
5. Mahalagioaicele mele,
Dușmancele mele
Veste că mi-a prins,
Broască râioasă 'n obraz
[mi-a pus,
Cunună de măciș în cap
[mi-a bătut.
10. Cu cămașă de urzică îmbră-
[catu-m' o. | Cu piele de șarpe încin-
[su-m' o.
Cu piedică de ace împie-
[decatu-m' o.
Cu piele de câine încălța-
[tu-m' o.
Eu am prins a plângea ș'a
[văicără.
15. Nime pe lume nu m'auziă,
Numai Maica Precista
Din cer că mă auziă,
In cărje d'argint jos s'a dat, |
|---|---|

- A întrebă că m'a întreat:
20. — Ce plângi (cutare)? Ce
[te vâicărezi
Cu lacrimi până 'n pământ?
Eu i-am spus:
— Cum n'oiu plânge?
Cum nu m'oiu vâicăra
25. Cu lacrimi pân' la pământ?
Că eu, când popa lăturghie
[a tocat,
Și 'n vecernie mi-a intrat,
Eu cofa de toart' am luat,
Și la apă am alergat.
30. Mahalagioaicele mele,
Dușmancele mele,
Veste că mi-o prins,
Broască râioasă în obraz
[mi-o pus,
Cumună de măciș în cap
[mi-o bătut,
35. Cămașă de urzică îmbră-
[catu-mi-o,
Piele de șearpe încinsu-m'o.
Piedică de ace împiedeca-
tu-m'o,
Piele de câine încălțatu-m'o.
Eu am prins a plângea
40. Ș'a mă vâicăra.
Maica Domnului mi-a zis:
— Nu mai plânge, nu mai
[vâicăra,
Lacrimi la pământ nu mai
[vărsa.
De grabă Maica Domnu-
[lui de mâna dreapta la fân-
[tâna de mir că mă ducea.
45. Cumună de măciș din cap
mi-o luat-o,
Jos o aruncat-o.
- Broască râioasă din obraz
[luatu-mi-o,
Jos aruncatu-mi-o.
Cămașă de urzică desbră-
[catu-mi-o,
50. Jos aruncatu-mi-o.
Piele de șearpe descinsu-
[mi-o,
Jos aruncatu-mi-o.
Piele de câine desculța-
[tu-m'o,
Jos aruncatu-mi-o.
55. Piedecă de ace despiede-
[catu-m'o,
Jos aruncatu-mi-o.
Și Maica Domnului în poală
[că le-a luat,
Și la dușmanii mei și la
[dușmancele mele îndată
[c'a plecat.
Unde le-o găsit, pe dânsule
[le-o 'mpodobit.
60. Inapoi că s'a 'nturnat,
Pe mine de mâna dreaptă
[că m'a luat,
La apa lui Iordan că m'adus,
Cu apa lui Iordan că m'a
[spălat.
Și 'n picioare conduri de
[mărgăritare că mi-a băgat,
65. Cu straie de busuioc că m'a
[mbrăcat,
Cușmă de cinste în cap
[mi-a pus,
Colan de argint m-a încins,
Ș'am rămas curat, luminat,
Ca steaua cerului,
70. Ca roua câmpului,
Ca poala Maicei Domnului.

56. De diochi.

Spus de Ecaterina Podoleanca, vrăjitoare, Huși.

- A plecat Roș-poroș,
Ș'a vânat un iepure Roș-
[poroș,
Ș'a făcut o zeamă mare
[Roș-poroș,
5. Ș'a chemat pe toți la mână
[care Roș-poroș,
Numai pe cel ce-a deochiat

- Pe (cutare) nu l-a chemat,
 Și el, de necaz că nu l-a
 [chemat, a crăpat.
10. Dacă o fi diochiat de bărbat,
 Să-i cadă chica,
 Să fie de răsul la toată lumea.
 Dacă o fi deochiat
 De făcău negru, necurat,
 Să-i plesnească boșele,
15. Să-i curgă pișărtețele,
 Să fie de răsul la toată lumea.
 Dacă o fi diochiat
 De femeie neagră, necurată,
 Să-i plesnească țâțele,
20. Să-i curgă laptele,
 Să-i rămâie copilul muritor
 [de foame,
 Să fie de jale
 Și de mirare
 La toată lumea.
25. Dacă o fi diochiat
- De fată mare, neagră, ne-
 [curată,
 Să-i cadă costița,
 Să i se vadă cheliea,
 Să fie de răs la toată lumea.
30. Dacă o fi diochiat de gard,
 Să-i cază proptețele,
 Să fie de mirare la toată
 [lumea.
 Dacă o fi diochiat de vânt,
 Să-i moară calu,
35. Să fie de mirare la toată
 [lumea.
 Dacă o fi diochiat de soare,
 Să-i piară razele,
 Să fie de jale și de mirare.
 Să rămâie (cutare)
40. Curat, luminat,
 Ca steaua cerului,
 Ca roua câmpului,
 Ca poala Maicei Domnului

Legende și balade superstițioase și solare.

I. Domnul Chipor Craiu.

Scris după cântecul lăutarului Fănică Radu. Silistraru. Braila.

La câmp, la câmpie,
Unde tufă nu e;
Făr' decât că-mi este
Un ciungur înalt.	Săltă și sbură,
Peste Nadolie.
Cele țări pustie.
Să iea frunză de căpșună,
5. Înalt și minunat.
Făr' de ciot de leac!
În el s'acioat
Corb pasăre neagră.
Lighioană întreagă,	35. Să dea puilor în gură.
Ea că mi-și plecă.
Iar când se întorcea.
Departa-mi zărea
Ciungur dărămat.
10. Lișiță domnească.
Sălă împărâtească.
Cuibul că-și făcea:
Cu oase de cal.
Rabdă vânturi tari.	40. Cuibul ei stricat.
Și ea că-mi soșia.
Puii că-i vedeă,
Puii omoriți,
La pământ trântiți!
15. Cu piei de junici,
Rabdă vânturi reci.
Și ea să ouă.
În luna lui Undrea,
Când e vremea rea.	45. Cu aripi lăsate.
Gurile căscate!
Și ea să 'n tristă,
Și ea că să sbură.
Vezi, la Chipor Craiu,
20. Puii că-mi scoteă
În luna lui Făurat.
Când sunt vremuri tari!
Puii că-mi scoteă:
Dar cu ce-i hrăneă?	50. Domn de peste plaiu.
Că-i bolnav de nouă ai.
Și ea ce-mi făcea?
Pe zid să puneă.
Începeă a țipă.
25. Cu ceoșvârți de miei,
Dela vătășei.
Cu felii de caș.
Dela ceobănaș.
Și ea că-i creșteă	55. Ș'a se văieta.
Chipor Craiu auziă.
Din gură strigă:
— Stănilă Mănilă,
Tu slugă bătrână,
30. Măricei, dolofănei.	60. Dai cu hînta bine,

- Dar asta ce-o să fie?!
Că-s trei zile și trei nopți
Eu, frate, că nu mai pociu
A boli, a hodini!..
65. Stănilă auziă,
Flinta c'o luă,
Afar' că ieșiă
Pe corb, pasăre neagră zăriă,
La cătare mi-o luă.
70. Dar ea că mi strigă:
— Stănilă Mănilă,
Tu slugă bătrână,
Nu da'n mine, mă strică,
Loc de cuib tu cat'a-mi da
75. La late corlate,
La corn de cetate,
Unde Mureș bate.
Stănilă auziă,
Loc de cuib că-i da.
80. Ea cuib că-și făcea,
Apoi că-mi strigă,
Din gură-mi ziceă:
— Stănilă Mănilă,
Tu slugă bătrână,
85. Trei pui c'oiu scoteă,
Unul jos c'oiu da.
Tu că l-oi luă,
Tu că l-oi fierbeă,
Ș'apoi cu zeamă,
90. Pe Chipor Craiu oi scăldă,
Și cu carnea l-oi ungea:
El de rău s'o lecuia.
Stănil' auziă,
Șase boi junghiiă.
95. La cuib că veniă,
Puiul că-l luă,
In car că-l puneă:
Pana puiului
Coșul boului!
100. La cazan mergeă
Și el mi-l fierbeă.
Pân' oasele cădeă.
Jos cazanul da,
De să răcoreă.
105. La Chipor Craiu mergeă,
Unde-l îmbăiă,
Frumos mi-l scăldă,
Cu carnea-l ungeă,
Drept în sus săriă,
110. De rău să lecuia,
Din gură-mi ziceă:
— Ast bine, cin'l-a făcut,
Ține-l, Doamne, pe pă-
[mânt!!
Corb, pasăre neagră să
[sculă,
115. Prin curte să plimbă,
Un inel, frate, aveă.
De pană-l puneă,
Drumul în casă-i da.
Domnul Chipor Craiu că-l
[luă,
120. Foarte bine-l cunoștea,
Când veleatul mi-l vedeă,
Și din gură cuvântă:
— Asta-i inel de savat,
Care ne-a fost de schimbat,
125. Când din oaste am plecat,
Afar', neică, el ieșiă.
Corb pasăre neagră-l vedeă
Și peste cap că se da,
Femeiă că să întrupă.
130. Tocmai după cum eră,
Și la domnul să ducea,
Și 'n brațe că să luă,
Prea bine să cunoștea
Și la masă să puneă
135. Și domnia domnia 'n pace,
N'aveă domnia ce face.

2. Jăman Craiu.

Scris după cântecul lăutarului Fănică Radu, Siliștraru, Brăila.

Foaie bob năut,
Sub umbră de nuc,
Doarme d'un voinic,
Murgul priponit,

5. De cracă de nuc.
Voinicul dormea,
Calul că-mi păștea,
Din picior că da,

- Până străfigă,
 10. Din gură-mi ziceă:
 — Dormi, stăpâne, dormi!
 Dormi, fire-ai murit,
 Că m'ai priponit!..
 Foaie matostat,
 15. Și n'o fi păcat.
 Dobitoc curat,
 De șeade legat
 Și neadăpat,
 Și sunt nemâncat,
 20. Ce mare păcat!
 Foaie ș'o lală
 Din picior că da,
 Voinic deșteptă
 Din gură ziceă:
 25. — Murgulețul meu,
 Ș'al lui Dumnezeu,
 Fură-te-ar furul,
 Mânca-te-ar lupul,
 Din picior dedeași,
 30. Somnul mi-l stricași,
 Dragostea-mi spârșași.
 Că eu mă visam,
 Că mă logodeam.
 C'o fată de craiu,
 35. Tocmai de pe-l plaiu!
 Voinicul ziceă:
 — Murgulețul meu,
 Ș'al lui Dumnezeu.
 Paști, murgule, paști,
 40. Ca'n ziua de Paști,
 Iarbă de pe coastă,
 Dă fă coama creață
 Și codița groasă!..
 Paști de năpârlește,
 45. Frumos te gătește,
 Ca noi să mergem
 La târg, la târgșor,
 La târgul de flori,
 La mari negustori.
 50. Eu că să te vânz:
 Nici la românași,
 Nici la boierași,
 Nici la ovreiași,
 Nici la ciobănași,
 55. Nici la văcărași,
 Nici la țigănași,

- Tot la ursărași.
 Pe coastele tele
 Să porți tu coprele.
 60. Pe grebenii tăi
 Să porți disăgei
 Cu copii mititei,
 Tot de ursărei!
 Calul sta, ziceă:
 65. — Stăpâne, stăpâne,
 Ce te-ai mâniat,
 Ce te-ai supărat?
 Ori nu te-a scăpat,
 Ori nu te-am purtat
 70. P'unde ți-am fost drag?
 Sara 'n haimanale,
 Pe la fetișcane,
 De-ți da floricele?
 Pe mine să mă vinzi,
 75. La târg, la târgșor.
 La mari negustori:
 Nici la românași,
 Nici la boierași,
 Nici la ovreiași,
 80. Nici la ciobănași,
 Nici la văcărași,
 Nici la țigăneși,
 Tot la ursărași.
 Pe coastele melo,
 85. Să port eu coprele.
 Pe grebeni mei,
 Să port disăgei,
 Cu copii mititei,
 Tot de țigănei,
 90. Tot de ursărei.
 Verde trei măslina,
 E păcat de mine...
 Voinic auziă,
 Să desupără,
 95. Să desmâniă
 Și el că ziceă:
 — Paști, murgule, paști,
 Ca'n ziua de Paști,
 Iarbă de coastă,
 100. Să faci coamă creață
 Și codița groasă.
 Paști de năpârlește
 Și mi te gătește.
 Paști, murgule, paști,

105. Ca 'n ziua de Paști,
Iarbă de pe luncă,
Să fi bun de fugă,
Ca noi să mergem
Sus la munte 'n plaiu,
110. La fata de craiu.
Noi să logodim
La lacul rotund,
Cela fără fund.
Noi să ne 'nbăiem,
115. Mândră să luăm.
Murgul d'auziă,
Mi se 'nveseleă
Și mi se găteă.
Șeaua i-așeză
120. Și ei că plecă,
La măru 'nflorit,
La lacu rotund,
Cela fără fund.
Sus la munte 'n plaiu,
125. La fata de craiu.
Acolo ei găseă
Mare masă 'ntiusă,
Mare de batistă,
Sub umbră te tisă.
130. Dar la ea că șeade
Domnul Jăman Craiu,
Cinstitul de craiu,
Om de București,
Al Țării Românești,
135. Cu hainele strâmte.
Cam vârtos de minte.
Doamna Jămăneasă,
Cinstită crăiasă,
Cu geana sumeasă,
140. Cu codița groasă,
Cu rânza răsfrântă,
Cu dragustea multă,
Bea, mi-se cinsteă.
Cu paharul da
145. Lina Catalina,
Slujnica lor bună,
Din veac, din vecie,
Din copilărie.
Voinic ce-mi făceă?
150. El descălecă,
Calul mi-l legă.
Lina afar' ieșiă,
- Calul că-l luă,
In grajd că băgă,
155. Fânișor ii da.
Fân din fânărie,
Numai florărie.
Voinic ce-mi făceă?
In casă că intră,
160. La masă-l poftiă,
Bea și să cinsteă.
Lina ce-mi făceă?
Cu paharul da
Și ei să vorbeă,
165. Pe Lina să-i dea.
Inele schimbă,
Hodorul luă.
Domnul Jăman Craiu,
Cel cinstit de craiu,
170. La Lina strigă :
— Lino Catalino,
Slujnica mea bună,
Din veac de vecie,
Din copilărie.
175. Ei că-i porunceă,
Paharul umpleă.
Lina ce făceă?
Paharul luă,
Lui Jăman că-l da.
180. Domnul Jăman Craiu,
Cinstitul de Craiu,
De mână o luă,
Și el o strângeă,
Inele-i frângeă,
185. Masa sdruncină.
Doamna Jămăneasă,
Cinstita crăiasă,
Ea că îl vedeă
Și să supără.
190. În odaia intră,
Palma că-și trăgeă
Păru-și jumuleă:
Părul gălbior,
De muriai de dor.
195. Astea de-mi vedeă,
Voinic să supără,
Hodorul dedeă.
Calu 'ncălecă,
Acasă plecă.
200. El nu mai ședeă.

- Dragostea spârgea.
 Domnul Jăman Craiu,
 Cel cinstit de craiu.
 Din gură-i zicea:
 205. — Lino și iar Lina.
 Lină Catalină.
 Slujnica mea bună,
 Din veac din vecie,
 Din copilărie!
210. Iea plapoma în mână,
 Perina împreună,
 Pleacă în grădină,
 Să-mi faci voia bună.
 Mie să-mi așterni.
215. Printre răzorele.
 Printre floricele.
 Mie ca să-mi pui:
 La cap busuioc,
 Potolește ăl foc.
220. La picioare crin.
 Mă spală de venin.
 Lina d'auzea.
 Ea că ascultă.
 Ea că mi-și luă.
225. Pernișoara în mână.
 Plapoma împreună,
 Pleacă în grădină.
 Și ea așterneă
 Printre răzorele.
230. Printre floricele,
 Să-i facă plăcere.
 Domnul Jăman Craiu,
 Cinstitul de craiu,
 În grădină intră.
235. Cu ea adormea.
 Doamna Jămăneasă.
 Cinstita crăiasă.
 În grădină intră,
 Pe ei că-i găsiă:
240. În brațe îmbrățoșati,
 În gură sărutăți,
 De limbă nodăți.
 Ea să supără,
 Inapoi că plecă.
245. În odaiă intră,
 Palme că-și dedea.
 Păru-și junulea.

- Păr d'el gălbior.
 De muriai de dor!
250. Foaie ș'o lală,
 Soare răsăria,
 Ei mi se sculă.
 Domnul Jăman Craiu.
 Cel cinstit de craiu.
255. La Lina strigă:
 — Lină Catalină.
 Slujnica mea bună.
 Din veac de vecie.
 Din copilărie.
260. Pleacă din grădină.
 Făcuși voia bună.
 Că eu am să plec,
 Vezi la vânătoare.
 Verde trei ogleți,
265. Și am să vânez.
 Pasări gălbioare.
 Că-s bune de mâncare,
 Ușor la purtare.
 Cal încălecă
270. Și el că plecă.
 Pe Lina lăsă.
 Doamna Jămăneasă.
 Cinsită crăiasă.
 La Lina strigă:
275. — Lină Catalină.
 Slujnica mea bună.
 Din veac de vecie.
 Din copilărie,
 Mergi, te rumenește
280. Și mi te gătește.
 Și te spovedește,
 Și mi te grijește,
 Să mergem la baie,
 La lacul rotund,
285. Ceta fără fund,
 Și să ne scaldăm,
 Și să ne 'nbăiem.
 Eu ți-am cumpărat,
 Niște pietricele
290. În loc de mărgel.
 Doi bolovănei,
 În loc de cercei,
 Să te scalzi cu ei.
 Lina d'auziă.
295. Ea să îngrijia.

- Ea că pricepea,
 Și mi se rugă,
 Din gură zicea:
 — Doamnă, Doamna mea,
 300. Iartă-mi greșala,
 Și dă-mi vieța.
 Doamna nici că vrea
 Ruga a-i ascultă.
 Doamna n'o iertă.
305. Lina ce facea?
 Slugă ce eră,
 Cuvântu-i ascultă,
 Și ea că-mi plecă.
 Doamna Jămăneasă.
310. Cinstita crăiasă,
 De mână o luă
 La lac că plecă.
 La lacul rotund,
 Cea fără fund.
315. Din gură-i zicea:
 — Lina, Lina mea,
 Ia ascultă 'ncoa.
 Scoateți ciorapul,
 De 'ncearcă lacul,
320. Iți mâncași capul,
 Imi iubiși bărbatul,
 Imi scoseși sufletul.
 Lina ce facea?
 Ciorapul scotea,
325. Lacul de-l cercă.
 Doamna Jămăneasă,
 Cinstita crăiasă,
 La gât îi puneă
 Niște pietricele
330. În loc de măgele,
 Doi bolovănei
 În loc de cercei.
 Când Lina voiă
 Lacul a încercă,
335. Doamna Jămăneasă,
 Cinstita crăiasă,
 La fund drumu-i da,
 Pe Lina 'necă,
 S'acasă plecă.
340. Domnul Jăman Craiu,
 Cel cinstit de craiu,
 Acasă-mi veneă,
 Pe Lina n'o găsiă,
 Prin sate întrebă,
345. Despre ea atla.
 La lac alergă
 Și nu mi-o scăpă.
 El că mi-și plecă,
 Din sat în sat cercetă.
350. Bine-acum știă,
 Prea adevărat,
 Că ea s'a 'necat!..
 Domnul Jăman Craiu,
 Cel cinstit de craiu.
355. Nevoade luă,
 Lacul îl vână.
 O mreană prindeă,
 Car' ce mi-o îmbucă,
 Pe Lina înghițiă.
360. Pe mal o scoteă,
 Și mi-o despică,
 Pe Lina 'necată,
 De mreană 'mbucată.
 Domnul Jăman Craiu,
365. Cel cinstit de craiu,
 El ce mi-și faceă?
 Tățele-i tăia
 Și le spirtuia,
 La piept le purtă.
370. De drag ce-i cră.
 Pe Lina îngropă,
 Pe drumul cel mare,
 Unde trec mocani cu sare,
 Ocaua patru parale.
375. Să fie dânsa de mirare!

3. Jăman Craiu.

VARIANTĂ.

Scris din cântecul lăutarului Lucan Căndoi, Celeiu. Romanați.

Jăman să 'nsură,
 Fată că-și luă,
 Fată de Român.

De Român sărac.
 5. Verde otrățel,
 E din Brașovel.

- Mândră și frumoasă,
Cu sprânceana trasă,
Cu geana sumeasă,
10. In chip de jupâneasă!
Verde șio lalăa,
Mă-sa că nu vrea,
Și să mâniă,
Tot o tătără.
15. Jăman să 'mbătă,
Odaia 'nhidea.
Mă-sa ce-mi lucră?
La vizitii porunceă:
— Voi, vizitiilor,
20. Si voi, surugiilor,
Gătiți trăsura,
Să punem pe Lina.
Noi să ne plimbăm
La măru 'nflorit,
25. La lacu rotund,
Cela fără fund!
Vizitii ascultă,
Puneă pe Lina
De mi să găteă.
30. Trăgeă trăsura,
Pe Lina puneă,
Și-mi plecă cu ea.
La lac ajungeă,
Caii că-i opriă,
35. Sleauri le luă,
De mai răsufă.
Dară Jămăneasa,
Cinstita crăiasa,
Jos că mi se da,
40. Bolovani adună.
La Lina veneă.
La urechi i-atărnă.
Vezi bolovănei,
In loc de cercei,
45. Și iar pietricele.
In loc de mărgelē,
S'o dea 'n lac cu ele.
Verde de mătăsă.
Ca să numai iasă.
50. Lina că oftă,
Si mi-și suspină.
Jămăneasa strigă:
— Scoală, Lină, scoală,
De scoate ciorapul,
55. Să măsurăm lacul,
Că mi te iea dracul.
Lina că plângeă,
Si cu glas strigă.
Jămăneasa n'o auziă,
60. La surugii porunciă,
Pe lac o aruncă.
Verde de năut,
Domnul ca un sfânt
Un mare pește trimateă
65. Și pe Lina o înghițiă.
Jămăneasa ce-mi făceă?
La surugii porunceă,
Porneă trăsura,
La curte-mi veneă.
70. Mare masă așeză,
Vin și rachiū bea,
Lăutari cântă,
Și să 'nveseleă.
C'a scăpat de Lina.
75. Jăman să trăzviă,
Tocmai cam seara.
La Lina-mi strigă:
— Lină, Catalină,
Tânără zambină,
80. Floare din grădină,
Scoală, Lină, scoală,
Scoală de-mi așterne,
Lino, între răzoare,
Să-mi vie răcoare.
85. Lina nu-mi răspunde,
Că n'are de unde.
El să tăvăliă
Și să văietă,
Pe toți întrebă:
90. — Unde mi-e Lina?
Surugii spuneă:
— Pe Lina am dus
La măru 'nflorit,
La lacu rotund,
95. Cela fără fund.
Ș'alta șio lalăa,
Așa a vrut mă-ta.
Te-a scăpat de ea.
Verde măr dungat.
100. Și i-a atărnat
La gât pietricele,
In loc de mărgelē.

La urechi bolovănei,
In loc de cercei,
105. Să se ducă cu ei.
 Jăman dac' auzia,
 In buzunar mâna băgă,
 O cheiă, frate, scotea,
 Lada iute deschidea,
110. Gălbiori mulți că lua,
 La buzunar îi puneă,
 Fuga 'n brașoveni că da,
 Suluri de mătăsă cumpără,

La nevodari le 'mpărțiă.
115. Nevodarii nevoade făcea,
 Nevoade mari de mătăsă,
 Pe Lina s'o găsească.
 Jăman Craiu ce făcea?
 La lac că mergea,
120. Nevoade aruncă,
 Un somn că-mi prindea,
 Și mi-l despica,
 Pe Lina găsiă.

4. D'aba gagă (D'aba lele).

Scris din gura lui Petre Stăncilă. Orlea, Romanița.

— Verde floare, flori dom-
 [nești,
D'aba gagă ce gândești,
D'atâta pâine zolești,
Ori o să te logodești?
5. Dară gaga sta, ziceă:
 — Ba ce... Nu mă logodesc,
 Și la asta nici gândesc,
 Dar e mâine o zi mare.
 Face taica d'o prânzare.
10. Să vii și tu, bălețane.
 Verde floare usturoiu,
 Are taica patru boi,
 Câte patru-s vineciori,
 Și sunt buni de negustori,
15. Că să-ți dea și ție doi.
 Frunzuliță avrămeasă,
 Mă sculai de dimineată,
 Cam pe roaună, cam pe ceață.
 Pe ochi negri mă spălai,
20. Cu marama mă ștersai,
 In grajd de piatră că intrai,
 Frumos murgu-mi țasalai,
 Cu ghebreaua mi-l ștersai,
 Șeaua pe el așezai.
25. De căpăstru că-l luai.
 Căraruia apucaii,
 Pân' la neica 'n grădiniță,
 Și găsii d'o porumbiță,
 La vatră de trandafir,
30. La umbră de calofir.
 Și cu brațul plin de flori,
 Cu brațul și cu sânul.

Și ea eră adormită.
Adormită, încelnită.
35. Și stătui să mi-o sărut,
 Și pe frunte s'o alint.
 Să mi-o sărut d'adormită,
 Ea s'o ține înceluită.
 Mâna 'n buzunar băgai,
40. Tabacherea o scosai,
 Tabac din dânsa luai,
 La nas murgului pusai,
 Și murgul că-mi străfigă
 Și din picior că-mi bătea,
45. Porumbița deșteptă.
 Pruca că mi să speria,
 Ochii în patru că-și făcea,
 Mândrul făcăiaș vedeă,
 Și din gură-l blestemă:
50. — Dară: dragul Dumnezeu
 Peste călușelu tău.
 Și vezi lupul să-l mănânce
 Și furul ca să ți-l fure:
 Pe mine mă deșteptași.
55. Și ce mai frumos dormeam
 Și un vis mândru visam,
 Că eu că mă logodeam.
 Verde floare de susaiu,
 Cu un fecior, vezi, de craiu,
60. Ce domnește peste plain.
 Dar voinicul răspunde:
 — Verde floare de dudău,
 Ala, dragă, oiu fi eu.
 Piciorul în scări puneă,
65. Cruce cu dreapta-și făcea

- Și la Domnul să rugă:
 --Ajută-mi, Doamne, cu bine
 C' acum sunt voinic în fire,
 De ce oiu fugi să scap,
 70. Ce-oiu gândi să izbândesc,
 Inima să-mi potolească.
 Frâul cu stânga luă
 Și pe dreapta întindea
 În brâul prunței îl înflegea
 75. Și la spate o aruncă
 Și-o așeză pe șea,
 Ș'o mai legă c'o curea,
 Să nu cază undevă.
 Dară prunca răspundeă,
 80. Din gură că-mi blestemă:
 --Dar'ar dragul Dumnezeu
 Să fie cum gândesc eu:

- Calul să se poticnească,
 Drept în gât să te trân-
 [tească,
 85. Mâna stângă să ți-o frângă
 Și p'a dreaptă s'o scriin-
 [tească,
 Să duci frâul cu dinții,
 Să mai calul cu muții,
 Să te vadă părinții!
 90. Dar voinicul ce-mi faceă?
 Mână calul, fluera,
 Inima-i-să bucură,
 Drumul drept că mi-l țineă
 Și la părinți să duceă
 95. Și către dânsii grăia:
 --Am adus sluga părinților
 Și stăpâna curților.

5. Fata de Frâng.

Scris din gura lui Petrică Mirea Ioniță. Orlea, Romanaii.

- Cea fată de Frâng,
 Făcută c'un Turc,
 Umblă priu crăcuță,
 Ca o porumbiță,
 5. S'o pup în guriță,
 Că mult e drăguță.
 Trei zile de vară,
 Trei de primăvară,
 Ea-mi strigă p'afară:
 10. -- Cine s'o găsi
 Și să-o află
 Și s'o adevără...
 Și ea că aveă:
 La umbră de tisă
 15. Mare masă 'ntinsă,
 Mare de batistă,
 Cu făclii apinse.
 Dar la ea cine ședeă?
 Patruzeci de diaconese,
 20. Cincizeci de cămăcănese
 Ș'o sută de preotese.
 Dar în capul mesei?
 Nicolaiu Strojain,
 Domn de peste plaiu,
 25. Este 'n toale strămte,
 Dar e prost de minte,
 Ibonnicul fetei.

- Cea fată de Frâng,
 Făcută c'un Turc,
 30. Că ea că-mi strigă,
 Trei zile de vară,
 Trei de primăvară:
 -- Cine s'o găsi
 Și să-o află
 35. Și s'o adevără,
 Mie ca să-mi facă
 Sus vie pe mare,
 Sus la galioane,
 Cu nouă răzoare.
 40. Jur prejur de vie
 Gutui și lămâie,
 Și cu zarzachie,
 Cum îmi place mie,
 Și mie și ție.
 45. Verde usturoiu,
 La noi amândoiu?
 Dar în mijloc de vie.
 Frate, ce să fie?
 D'o lină fântăuă,
 50. Cu zălugi de sarmă,
 Ciutură de sticlă,
 Inima-mi despică!
 Apă curgătoare,
 S'o pui prin pahare.

55. S'o treci pe la doamne,
Și pe la cocoane.
El că se găsiă,
Niculae Niculcea,
Fecioraș de Sârb,
60. Bașmarghiol de târg.
Pe calu-i stârcit,
Cu părul sbârilit,
Fuge amărit.
La fată-mi veneă
65. Și ea că-mi spuneă :
— Niculae Niculcea,
Tu, dacă-mi vei face.
D'o vie pe mare,
Sus la galioane,
70. Cu nouă răzoare,
Cu aracii noi,
Cu strugurii moi ;
Cu aracii albi,
Cu strugurii negri;
75. Tu dă mi-oi făceă,
Eu că te-oiu luă,
In palat te-oiu sui
Și tu oi stăpâni
Moșii de moșii,
80. Al meu domn să fi.
Niculae Niculcea,
Când o auziă,
Rău să întristă.
La cal alergă,
85. Incepeă a plângeă.
Calul că-i ziceă :
— Stăpâne, stăpâne,
Taci nu mai plângeă,
Nu te întristă,
90. Nu te supără,
Nu te speriă :
Să te ții pe mine,
Să te port prea bine.
Tu ca să-mi și iei :
95. Măldărel de fân,
Ciocănel la brân,
Toporaș în mână,
Disăgei cu pâine.
Și el că-mi luă,
100. Și el că-mi plecă,
Și el că-mi sbură,
In munte să suiă,
- D'un brad că tăiă
Și el mi-l scobeă,
105. Tei că jupuiă,
Cal de inhămă,
Pe mare d'ăl da
Și el că-mi plecă :
Din vâslă vâslind,
100. Din cărmă ținând,
Tot vie sădind.
Sara d'o sădeă,
Dimineăța sculă,
Basmaua luă,
115. Struguri adună.
In basmă-i puneă,
La fată plecă.
Dar Niculae Strojau,
Crai de peste plai,
120. Occeanul puneă,
Pe el că-l vedeă,
La fată-mi strigă :
— Fă, fată de Frâng,
Făcută c'un Turc,
125. Ce ai poruncit,
Hoțul ți-a făcut!...
La fată-mi veneă,
Strugurii că-i da.
In brațe că-l luă
130. Și mi-l sărută,
Apoi îi ziceă :
— Niculae Niculcea,
Fecioraș de Sârb,
Bașmarghiol de târg,
135. Ce ți-am poruncit,
Tu că mi-ai făcut.
Dar ai să mai faci :
Tu ca să te duci,
La muntele înalt
140. La vântul turbat,
La mărul mușcat,
Mușcat de haiduci,
O sută și cinci.
Tu, ca să-mi aduci
145. O mână de Frâng
Și c'un cap de Turc,
Lemnul lui Cristos,
Lemn de chiparos,
Miroasă frumos.
150. Tu, d'oi aduceă,

- Eu că te-oiu lua,
 În palat te-oiu sui
 Și tu oi stăpâni
 Moșii de moșii.
155. Al meu domn să fii.
 Niculae Niculcea,
 Cum o auziă,
 La cal alergă,
 Incepea a plângea.
160. Calul l-auziă
 Și astfel îi vorbiă :
 — Stăpâne, stăpâne,
 Taci, nu suspină.
 Taci, nu lucrămă :
165. Eu că te-oiu scăpă.
 Ține-te pe mine.
 Să te port prea bine.
 Tu ca să-mi și iei
 Măldărel de fân.
170. Să ție la drum.
 Ciocănel la brân.
 Toporaș în mână,
 Butoiu cu rachiu.
 Să ne veselim.
175. Apoi îi spunea
 Maramă de scotea.
 Ochii de-i legă.
 Să nu ametească.
 Al cal amărit,
180. Cu părul sbârilit
 Și de șea bătut
 Și scurt de picior.
 Te scapă din zor!
 Dar el să gătia
185. Și să pregătia.
 El că mi-și plecă.
 Crez Dumnezeu vrea !.
 În munte să suiă
 Și el că-mi lua
190. O mâna de Frâng
 Și c'un cap de Turc.
 Lemnul lui Cristos,
 Lemn de chiparós,
 Miroase frumos !
195. În disagi le băgă
 Și el scoboră :
 Tot din pantă 'n pantă,
 Tot din scară în scară.

- La fată venea.
200. Niculae Strojaiu,
 Domn de peste plaiu,
 Occeanu-l lua,
 La ochi că-l puneă,
 Pe el că-l vedeă,
205. Din gură-mi strigă :
 — Fă, fată de Frâng,
 Făcută c'un Turc,
 Ce ai poruncit
 Hoțul ți-a făcut...
210. La fată-mi venea
 Și 'n mână i le da.
 Ea să mulțumiă,
 În brațe că-l lua
 Și mi-l giugiulea
215. Și mi-l sărută.
 Apoi îi zicea :
 — Niculae Niculcea,
 Fecioraș de Sârb,
 Basmarghiol de târg,
220. Ce ți-am poruncit,
 Tu că mi-ai făcut.
 Dar tot să-mi mai faci.
 El, când auziă,
 Foarte să 'ntristă.
225. Din gură-mi grăia :
 — Dar ce-am să-ți mai fac?!
 — Tu ca să te duci
 Joi de dimineață,
 La ghiță rășneată.
230. Unde viteji se strâng
 Și la rând să pun
 Și ei de să 'ntrec.
 Tu d'oi întreceă,
 Eu că te-oiu lua.
235. În palat te-oiu sui
 Și tu oi stăpâni
 Moșii de moșii,
 Al meu domn să fii.
 El că mi-și plecă.
240. La cal să ducea,
 Incepea a plângea.
 Calul d'auziă,
 Din gură-i zicea :
 --Stăpâne, stăpâne,
245. Taci și nu mai plânge.
 Tu ca să-mi aduci

- Potcovar nemțesc,
Să mă potcovească
Și să mă 'ntărească.
250. Cu potcoave de argint,
Cum nimenea n'a văzut.
Cu potcoave de alamă,
Să ție bine la goană
Și la jurata de piatră.
255. Dar el ce-mi făcea?
El să prezentă
Joi de dimineață.
La ghiață rășneată.
Când el ajungea,
260. Acolo-mi găsiă:
Cincizeci de viteji bătrâni,
Cincizeci de viteji mai juni.
Ei să rămășiă,
La rând să puneă
265. Drumul cailor că da.
Nicolai Niculcea
In urmă rămâneă.
Calu 'nfierbântă,
Drumul că îi da.
270. Calul că-mi sbură,
Pe toți întreceă.
Unde el călcă,
Ghiața să spârgeă.
Mulți să înneacă.
275. Ca nălucă fugeă,
Inainte la toți ieșiă.
Câtiva după el sosiă.
Nicolai Niculcea.
Fecioraș de Sârb.
280. Bașmarghiol de târg
Biletul luă,
La fată-mi plecă.
Nicolai Strojaiu.
Craiu de peste plaiu.
285. Este 'n toale strănte
Și mi-e prost de minte,
Ibomnicul fetei.
Ocheanul luă,
La ochi îl puneă,
290. Pe Niculcea zăriă.
La fată strigă:
- Fă, fată de Frâng,
Făcută c'un Turc,
Ce ai poruncit,
295. Hoțul ți-a făcut!!.
Când el mi-și veneă
Biletul i-l da,
Și ea că-l citiă.
Verde de năut,
300. Vedeă c'a izbutit.
In brațe-l luă
Și mi-l giugiuleă
Și mi-l sărută,
In palat îl suiă.
305. Calul că-l legă,
Afar-î lăsă,
Ba încă-l uită.
Calul necheză.
Verde avrămeasă.
310. Calul și-l uitasă.
Calul mi-și strigă:
— Stăpâne, stăpâne,
N'ai milă de mine!
Ce-am mai alergat
315. Ce-am mai trepădat!!.
Unghii de mi-am spart
Ș'acum stau la gard legat
Și tu dormi cu doamna'n
[pat,
- Iar eu stau aici uitat,
320. Nebăut și nemâncat,
De niminea neîntrebat.
Fân eu am nuelele
Și grăunțe stelele!!.
Doamna auziă,
325. Pe Niculcea culcă,
Perini că-i puneă,
Afar' că eșiă,
Calul că-l luă,
In graj îl băgă
330. Și-i da orz după lopată,
Ca să facă spata lată:
Fănișor verde 'nflorit,
Intre sărbători cosit.
Iar calul mănacă,
335. Nici din urechi nu mișcă.

6. Trei surori.

Scris din gura lui Petre Stăncilă. Orlea, Romanaji.

- Joi de dimineată,
Pe rouă, pe ceață,
Trei surori la flori,
Ele mi-și plecă,
5. La flori să culcagă
Din Pădurea Neagră.
Flori ca să-mi găsească,
Să se 'mpodobească,
La sbor ca să-mi iasă,
10. Cununi să 'mpletească.
Flori că-mi adună,
Cununi că 'mpletea
Și la sbor ieșea.
Dumnezeu nu vrea,
15. Da ploaie cu vânt,
Ceață pe pământ.
Ele au rătăcit !.
Și sora mai mare
Rătăciă la vale,
20. Spre soare răsare.
Ș'a mai mijlocie
Rătăciă 'ntr'o vie;
Și sora a mai mică,
Marmură și sticlă.
25. Ele-mi rătăciă
Și nu să 'ntâlniă.
Și sora cea mare
Apucă la vale,
Merse 'ntr'o pădure.
30. Acolo, că-mi sta,
Sărmana da ea !!
Fată rătăciă
Și sălbătăciă !!!
Un cuc auziă...
35. Cucul mi-și cântă,
Tot p'o rămureă,
Ca o păsăreă !
Fata că strigă:
Cuculețule,
40. Frumuselele,
Lasă-te la vale:
Tot din cracă 'n cracă,
- Ia-mă 'n gherișoară
Și du-mă la țară,
45. Să-ți fiu verișoară.
Cucul răspundeă
Ș'ast-fel îi ziceă :
— Câte vara pere,
Atâtea am vere.
50. Și ea tot strigă
Din gură-mi ziceă:
— Cuculețule,
Frumuselele,
Fă-mi atâtea bine,
55. Lasă-te la mine;
Ia-mă 'n gherișoară
Și du-mă la țară,
Să-ți fiu surioară,
Dela inimioară.
60. Cucul iar strigă,
Fetei răspundeă:
— Câte-s vara flori,
Eu am suriori.
Al treilea strigă:
65. — Cuculețule,
Frumuselele,
Lasă-te la vale,
Tot din cracă 'n cracă
Și mă ia în ghiară
70. Și mă du la țară,
Să-ți fiu soțioară.
Atunci cucul vrea,
La ea să lăsă,
Sărmana de ea,
75. Fata rătăciță.
Și sălbătăciță!
Cucul o luă
La țară mergeă,
Nuntă că-mi făceă,
80. Ca toată lumea.
Și el că sbură
Și ea rămâneă
Vezi tot sângureă!

7. Popa cel de piatră.

Scris din gura lui Petre Stăncilă. Orlea, Romanaiți.

- Cel popă de piatră,
Dumnezeu să-l bată;
Că el a avut, ,
Verde bob năut
5. Trei pietre de fete,
Și el le-a mânat
La câmp, la arat.
Ele să duceă,
Boii înjugă,
10. Porumbi de ară.
Soare răsăreă,
Grijă că aveă.
Dar fata cea mare,
Să uită spre soare.
15. Ei i să păreă
Cerul că 'nnoră,
L'alelalte spuneă:
— Eu mă uit spre soare
Și văz că să 'nnorează
20. Și să 'ntunechează.
Cea mijlocie să uită
Și așa-mi ziceă:
— Nu e nor de ploaie,
Vacile scoboară.
25. A mică să uită,
Ea bine că vedeă.
Din ochi lacrimi vărsă,
Din gură-mi grăiă:
— Nu e nor de ploaie,
30. Nici vaci nu scoboară,
Tătari ne 'mpresoară.
Vorba nu sfârșiă,
Tătarii sosiă
Și le ocoliă,
35. Și mi-le robeă.
Plugul că-l lăsă,
Mărgele luă,
La boi le-atârână,
Să-i vază cineva,
40. Verde bob năut,
Că mile-a robit.
Tătari le luă
Și mi-le duceă
Ziua și noaptea.
45. Făceă, ce făceă
Câte trele-mi scăpă
P'în derele s'afundă,
Drumurile le pierdeă
Și mi-și rătăceă
50. În păduri s'afundă,
Mărăcini călecă,
Lesuri descurcă,
Vai, cum mai plângeă,
Ziua și noaptea
55. Păduri răsună.
Dimineața să lumineă,
Ele-mi ascultă
Și nimic na'uziă.
Cocoși nu cântă,
60. Nici văcar strigând,
Nici câine lătrând,
Numai cucul cântând.
Cucul că cântă,
Pădurea răsună.
65. Fata mare strigă:
— Cuculețule,
Păsărelule,
Frumușelule,
Scoate-ne la țară
70. Să-ți fim surioară.
Cucul răspundeă,
Astfel le vorbeă:
— Câte flori după soare,
Toate-mi sunt surioare.
75. A mijlocie strigă:
— Cuculețule,
Păsărelule,
Scoate-ne la țară,
Să-ți fim verișoară.
80. Cucul răspundeă
Ș'astfel îi vorbeă:
— Câte flori peste mare
Toate-mi sunt verișoare.
Dar a mititeă
85. Sta și mi-și vorbeă:
— Cuculețule,
Păsărelule,
Mândricelule,

- Scoate-ne la țară,
90. Să-ți fiu soțioară.
Cucul sta, zicea
Și astfel le grăia:
— Veniți după mine 'ncoă.
Cucu 'nainte sbură,
95. Pe crăci să puneă,
Incepeă a-mi cântă,
Pădurea răsună.
Incotro cucul cântă,
Ele lesuri descurcă,
100. Și după cuc că mergeă,
Până 'ncepeă a însără,
Pădurea li să răria,
Și la șes ele-mi ieșiă.
Drumul le-arătă.
105. Și câini auziă,
Și cocoși cântă,
La țară ieșiă.
Din sat în sat întrebă,
Până Bârladul găsiă.
110. Acas' la popa mergeă.
Popa le vedeă,
Bine că-i păreă.
Masa că puneă
Și mi să cinsteă.
115. Vreme apoi treceă,
Pețitori veneă
Și le logodiă.
Două să mărită,
Cea mică rămâneă,
120. Că nu primeă logodna.
Trecu iarna și vara
Și veneă primăvara,

- Iacă cucul că-mi sosiă,
In grădină că trăgeă,
125. Intr'un nuc că să puneă
Și cânta p'o rămureă,
Grădina că răsună.
Fata din cas' auziă,
Prea bine-l înțelegeă,
130. In grădină că mergeă
Și către cuc ea vorbiă:
— Cuculețule,
Păsărelule,
Frumușelule,
135. Mie mi-a venit
Pețitori neguțători.
Tata i-a chemat,
In casă i-a băgat,
Cu ei să cinstește
140. Și mă logodește.
Glasul ți-am auzit,
La tine am ieșit.
Voesc eu cu bine,
Să trăesc cu tine.
145. Cucul jos să da
Și să desfăimă
Și fetei grăia:
— Nu căută că sunt cuc,
Că eu sunt tânăr, voinic.
150. Ingerul m'a îndrumat,
De v'am îndreptat.
Și fata primiiă,
Pe cuc că luă
Să căsătoriă,
155. Și 'n lume trăiă.

8. Voica din Nadolie.

Scris din gura lăutarului Lucan Candoi. Celei, Romanțați.

- P'a gură de vale
Este o casă mare,
Cu nouă uscioare,
Cu ferestre 'n soare.
5. Uși de isică,
Ferestre de sticlă.
Cin' mi-o stăpânește
Și mi-o vătășește?
D'o babă bătrână,
10. Cu brăul de lână,

- Cu doi dinți în gură.
Ea că a avut,
Vezi, nouă feciori
Și cu Voica zece,
15. Inima-i stă rece,
Din și Constantin,
Legăior d'întăiu,
Om cu barbă neagră,
Cel cu mintea 'ntreagă!...
20. El pe mă-s' a ascultat,

- De nu s'a însurat.
El a 'mbătrânit,
Femei n'a avut.
In lume a dorit
25. De căsătorit!!....
Voica s'a mărit,
Vremea i-a venit,
De căsătorit.
Ei că îi venea
30. Pețitori, neguțitori.
Mă-sa că nu vrea
Să dea pe Voica,
Că-i rupea inima.
Dar Din Constantin,
35. Legăior d'intăiu,
Cei cu barbă neagră,
Om cu mintea 'ntreagă,
El că o ruga,
Din gură-i zicea :
40. — Maică, maica mea,
Să dăm pe Voica.
Ei că îi sosea,
Să vezi pițitori,
Pețitori, negustori,
45. Tocmai din Nadolie,
Cea țară pustie.
Ea să se căsătorească,
Să se procopsescă.
Mă-sa că nu vrea,
50. Să dea pe Voica.
Constantin o da,
Ș'o da cu sila.
La mă-sa venea
Și ei că-i spune :
55. — Maică, maica mea,
Eu am și tocmit,
Și am logodit,
Ș'aducă pe Voica
Vara de trei ori,
60. Că sunt lucrători.
Iarna de nouă ori,
Că sunt sărbători.
Pe Voica o da
O da cu sila
65. Și ea că-mi plecă
Tocmai în Nadolie,
Cea țară pustie.
Voica mi-și plecă,
- Mă-sa rămâneă
70. Și tot blestemă
Și tot orpisiă,
Din gură zicea :
— Dine Constantine,
Nu ți-ar fi cu bine,
75. N'ascultași de mine.
Dedeși pe Voica,
Rupseși inima,
In țara Nadolească,
Să se prăpădească.
80. Tocma 'n Nadolie,
Cea țară pustie!...
Domnul ca un sfânt,
Puternic pe pământ,
Pe babă o ascultă,
85. O moarte grabnică trimitea,
Câte-și nouă feciori muriă.
Pe opt îi grijiă
Și îi spovediă.
Baba că 'ngrijiă,
90. Apă de cără,
Și îi tămâiă,
Turte la zile mari da.
Pe Din Constantin,
Tot îl oropsiă
95. Și nu mi-l grijiă,
Nici nu-l tămâiă,
Nici turte nu-i da,
Nici apă nu-i cără,
Ca un buștean pârilit eră!
100. Mă-sa de el sta,
Tot mi-l blestemă,
Din gură zicea :
— Dine Constantine,
Fierul și oțelul
105. Tot să ruginească,
Trupul tău să nu putre-
[zească.
- Din nu putrezeă,
Nici mormânt nu-i scădeă,
Ci tot așa-mi sta,
110. De blestemul mama-sa.
Tocmai la nouă ani,
Dumnezeu îl înviă.
Din mormânt el ieșiă,
Pânza drum că i-o făceă,
115. Tronul un cal deveneă,

- Piedeca frâu i-o punèa
 Și pe el încălecă,
 Pe drumuleț apucă,
 Ape și mări el treceă,
 120. In Nadolie ajungeă.
 La nouă ani găsiă
 Și soru-sa mireasă
 La ginere 'n casă.
 Și la ea-mi strigă :
125. — Voică, Voica mea,
 Ia ieși tu încoă,
 Ne chiamă mama,
 Să vorbim cu ea.
 Voica că nu vrea
130. Și ea răspundeă :
 — Eu nu plec din casă,
 Că eu sunt mireasă,
 Cu oameni la masă.
 El sta, să gândeă,
135. Pe Voica 'nșelă,
 La Voica-mi strigă :
 — Fiind-că e pricina așa,
 Lasă nunta să nuntească,
 Și vin la neica afar,
140. Că să-ți dau și eu un dar.
 Vin' dă-mi sărută mâna,
 Că să-ți dau și eu ceva.
 Că așa e datina,
 Dela Maica Precista.
145. Voica d'auziă,
 Din casă ieșiă
 Cu Dinu să 'ntâlniă.
 Constantin ce-mi făceă ?
 Mâna 'n brâu îi aruncă,
150. Și la spate o aruncă,
 Și pierea ca năluca.
 Noaptea și ziua mergeă,
 Din și cu Voica.
 Pe ce drum mergeă
155. Voica nu știă.
 Și ei că-mi mergeă
 Și ei, frate, da
 Peste niște tufe verzi
 Și 'n ele păsări cântă
160. Și să proslăvia,
 Din gură-mi ziceă :
 — Ferice de noi,
 Ferice de părinții noștri,

- Au la ce muri,
 165. Au la ce trăi.
 Voica sta 'ntrebă,
 Din gură-mi ziceă :
 — Nene Dine Constantine,
 Pe ce drum sunt ?
170. Pe unde mergem ?
 Că pe unde-am venit
 Așa n'am văzut ?!
 Din că-i răspundeă
 S'asă îi ziceă :
175. — Voico, sora mea,
 Taci, nu te temeă :
 Că ești cu neica.
 Neică,.....
 Aștia-s copilași mititei,
180. Ce-au murit grijiți,
 Grijiți, căpuți,
 Ferice de ei.....
 Ferice d'ai lor părinți,
 Au la ce muri.
185. Au la ce trăi !!
 Apoi, mări, plecă,
 Înainte mergeă,
 Ea că mi-și vedeă
 Niște tufe părлите
190. Și neînfrunzite.
 Pe ele păsărei,
 Negri, mititei.
 Ei să văletă
 Și s'olecăia :
195. — Vai de noi,
 Vai de părinții noștri !
 N'au la ce trăi,
 N'au la ce muri.
 Voica de-i vedeă,
200. Ea să 'nspăimântă
 Cu coragiu strigă :
 — Nene Dine Constantine,
 Asta ce-o să fie ?
 El că îi spuneă,
205. Din gură ziceă :
 — Voică, sora mea,
 Taci nu te speria ;
 Că ești cu neica.
 Aștia-s copilași mititei,
210. Sărmanii de ei,
 Ce mor de apucat,

- Negrijiți, necomandați;
Nici apă nu le-a cărat,
Nici turtele nu le-a dat.
215. Vai de ei,
Vai de părinții lor!
N'au la ce muri,
N'au la ce trăi!
Mai înainte mergea,
220. Voica ce vedeă
Rău se 'nspăimântă.
Un trup de găseă
Rănit și pârilit,
Ca un bivol trântit,
225. Trântit, noroit!
-Ea că-mi lăcrămă
Din gură-mi ziceă :
— Nene Dine, Constantin,
Asta ce-o să fie ?
230. Vai de maica mea !
Mi-a rănit inima !
Din, dac' auziă,
O încuragiă
Și-așă îi ziceă :
235. Voico, soru-mea,
Nu te spăimântă,
Că ești cu neica.
Ăsta-i omul care,
In lume el moare,
240. Negrijit, nesposedit
Și e negru și pârilit !
Nici l-a tămâiat,
Nici l-a comandat,
Nici turte nu i-a dat,
245. Nici apă nu i-a cărat,
Numai tot l-a blestemat !
Inainte mergeă
Și unde ajungeă,
Jos de pe cal să da,
250. Ca să-l priponească,
Iarbă să mai pască,
Calul să-i trăiască.
Apoi el ziceă :
— Voico, Voica mea,
255. Na inelul meu de izbândă,
Din degetul dela mâna
[dreaptă
Și să-l duci la mama acasă
Și să spui mamei așa,
- Că am adus pe Voica.
260. Și silește de sosește
Că acuma înegurează
Și e cale depărtată
Pân's'ajungi la mama acasă.
Că eu viu chiar acuma,
265. Am să te ajung de pe urmă.
Fuga dînsul se ducea
Și până mi te-ajungeă,
Noaptea că se 'ntunecă.
Mamă-sa că se culcă,
270. Din văetat s'alină.
Voica la ușă-mi bateă
Și din gură că-mi strigă :
— Maică, maica mea,
Deschide-mi ușa,
275. C'a venit Voica.
Mă-sa auziă,
Și nici nu-mi credea,
Din gură-mi ziceă :
— Fugi, moarte, d'aci,
280. Nu mă ispitî :
Că m'ai ispitit,
Până m'ai sfârșit !
Voica d'auziă,
Rău să 'nfricoșă,
285. Mă-si-i răspundeă :
— De ce, mamă, zici așa ?
Eu nu sunt moartea,
Ci sunt fata ta,
Eu sunt Voichița.
290. Mă-sa sta, gândea,
Apoi răspundeă :
— De ești tu fata mea,
Du-te la fereastră,
Să văd, de ești Voica.
295. Voica așa făcea,
La fereastră mergeă,
Un geam că crăpă,
Coadă c'o băgă.
Dar mă-sa tot n'o credea
300. Și îi răspundeă :
— Fugi, moarte, d'aci,
Nu mă ispitî ;
Că m'ai ispitit,
Pân' m'ai prăpădit.
305. Feciori mi-ai luat,
Cuc că m'ai lăsat !..

- Voica, că-mi strigă:
— Maică, maica mea,
De ce zice, aşă?!
310. Pe mine m'a adus
Nea Din Constantin,
Legăior d'întăiu,
Cel cu barba neagră,
Om cu mintea 'ntreagă.
315. Apoi ce-mi făcea?
Inelul scotea.
In casă-l trântea,
Casa răsună.
Mă-sa să sculă,
320. Inelul luă,
La el să uită,
Bine-l cercetă,
C'a lui Dinu era.

- Apoi alergă,
325. Uşa deschidea
Şi intră Voica.
Mă-sa d'o vedea,
Mult se 'nveselea,
Bani mulţi ea că da
330. Popi de se strângea,
Pe Constantin slujiă
Şi mi-l pomenea,
Ş'apoi ea-mi plătiă,
De mi-l tămăia,
335. Apă îi cără,
Turtele-i făcea.
Tot ce trebuia,
Mă-sa îi făcea,
El să uşură
340. De blestemul mamă-sa.

9. Mistriceanul.

Scris din gura lăutarului Lucan Candoiu. Celei, Romanăţi.

- Depart, vere, departe,
Nici departe. nici aproape,
In buricul pământului,
La mormântul Domnului,
5. La casele Leului,
La curţile Smeului,
Născutu-mi-a,
Crescutu-mi-a,
Săvai, Mistricean voinic!
10. El, Doamne, când s'a nă-
[scut,
Moaşă-sa mi l-a moşit,
Buricelul i-a tăiat,
In lapte dulce l-a scăldat,
In procoave l-a 'nfăşat,
15. La leagăn l-a aruncat.
Mă-sa afară că-mi ieşiă,
Braţul cu lemne umpleă,
Pe Mistricean l-auziă,
In leagăn că mi-şi plângeă.
20. Mă-sa 'n grab în cas intră
Şi de prag să 'mpiedică,
La un deget să loviă,
Ş'aşă că să supără,
Mâna pe leagăn puneă,
25. Din gură că-l mângâiă,
De picior să tot vaită

- Şi aşă să supără
Şi începeă a-l blestemă:
— Nani-mi-te, liuliu-mi-te,
30. Pui de şearpe sugă-mi-te,
De sub talpa casei noastre.
Şearpele, dac'auziă,
El eră ca undreaua,
Cu Mistricean că craşteă.
35. Săvai Mistricean d'un an,
Şi şearpele de un an,
Săvai Mistricean de doi
[ani,
Şi şearpele tot de doi ani!
Săvai Mistricean de trei ani,
40. Şi şearpele tot de trei ani!
.....
Şi creşcură pân' la zece
Şi din zece nu mai trece!
Şearpele 'n coadă să lungă
Şi în căpăţână să măreă;
45. Iar trupul, măre, să făcea
Aproape cât butia!
Zău, mi-te prindeă groaza!
Loc sub talpă nu-mi aveă.
Dela zece ani plecă,
50. De sub talpă el ieşiă,

- Casa trei zile urlă!
El, măre, unde-mi mergeă?
In buricul pământului,
La mijlocul câmpului,
55. Pe cel drum cam părăsit,
Cu negară acoperit,
Cu troscot verde 'nvelit.
In buricul pământului,
In inima câmpului.
60. El aci să 'ncolăciă,
Pe Mistricean așteptă,
Ca să-i mănânce carnea,
Să-i scurteze viața:
C'al lui eră dăruit,
65. De când eră copil mic!
Mistricean ce mi-și făcea?
Cal la bordeiu așeză,
Tot pe Negrul, pintenogul,
A lui ta-su din tinerețe.
70. Bine că mi-l țesălă.
Dimineața să sculă,
Pe ochi negri se spălă,
Armele că le 'ncingeă.
Dar ce arme că aveă?
75. Tot pistoale ferecate,
Săbioare atârinate,
Curele încrucișate.
Dar cuțite ascuțite
Păzește-mă, Doamne sfinte!
80. Cruciulițe de argint,
Ce n'am văzut, de când
[sînt!
El bine că să gătiă,
In vânătoare că-mi plecă.
El, Doamne, ca să-mi vâ-
[neze:
85. Păsărele gălbioare,
Că sunt bune la mâncare
Și ușoare la purtare.
Toată ziua sbuciumă
Și nimic nu-mi foloșîă,
90. Și noaptea că-l ajungeă!
Dar Dumnezeu ca un sfânt
Săvai mare pe pământ,
Lăs'o ceață de 'ngrozit:
Negură până 'n pământ,
95. Mistriceanul a rătăcit!
Acuma el rătăciă
- Și firea el ș'o pierdeă,
Toată noaptea că umblă,
De toți bulgări să lovia
100. Și buștenii că-i bătea.
De toți rugii să 'ncurcă
Și pe nimeni n'auziă.
Nici un foc nu să vedeă.
Nici un amănar n'aveă,
105. Ori vreo dalbă pelinariță,
Ori vreo mică esculiță,
Ori vreo așchie de cremi-
[niță,
Ca să-și facă luminiță,
Să-i mai vie inimiță.
110. Toată noaptea mi-alergă.
Și când zori să răvărsă,
El cam în jos apucă.
Cam în jos, cam de lavale,
Cam despre soare răsare.
115. Foaie verde siminoc,
Văzū două scăntei de foc.
Alea nu sînt scănteii de foc,
Cî sunt ochii șearpelui,
Șearpelui proclerului.
120. Și spre ele mi-și plecă,
La ele nu-mi ajungeă,
Pân' soarele-mi răsăriă.
Când soarele-mi răsăriă,
Mistricean seama își da
125. Și din cale puțin sta,
Să gîndiă ș'asa-mi ziceă:
—Ori câmpul mi-e înflorit,
Ori e șearpe 'ncolăcit,
Și cu capul pus pe trup,
130. Și soarele îl pripește,
Ochii 'n cap că-i strălucește.
El, Doamne, să cuteză,
Cu armele ce aveă.
135. Măncă-le-ar pîrdalnică!
Dar la ce le mai purtă,
Că de ele folos n'aveă?
Când la șearpe că trăgeă,
Șearpele, dacă-l vedeă,
140. Ștat de om să ridică,
Și din guriță strigă:
— Mistricene, dumnea-ta,
Bine-ai făcut d'ai venit,
Par'că eu ți-am poruncit!

- Dă-te jos, să-te mănânc,
 145. Că ești al meu dăruit,
 De când ai fost copil mic!
 — Că nu-mi este vina mea,
 — Săvai nu-ți e vina ta.
 Dar e vina maică-ta.
150. Că ea, când te-a legănat,
 Din gură te-a blestemat:
 „Nani-mi-te, liuliu-mi-te,
 „Pui de șearpe sugă-mi-te
 „De sub talpa casei noastre.“
155. Eu așa c'am auzit,
 Încă de când eram mic.
 Eu cu tine am crescut,
 Și la ani ne-am întrecut,
 În coadă că m'am lungit,
160. În căpățână m'am mărit,
 Trup ca butia am făcut:
 Dă-te jos, să te mănânc,
 Că din mâna mea nu scapi,
 Nici în ceriu, nici pe pământ,
165. Nici în gaură de șearpe,
 Nici în pânțele de maică,
 Care pe lume nu să poate!
 ♣ Mistricean, dac'auziă,
 El, frate, ce mi-și făcea?
170. Mic de sgârbăcel scoteă
 Și pe negrul că-l lovia,
 La capul sulaciului,
 Unde pasă negrului,
 Negrului, nebunului.
175. Incepù negru d'a fugeă,
 Dar nu fuge, cum să fuge,
 Ci mi-și fuge ogărește,
 Și s'aruncă tot lupește,
 Și-mi cotește iepurește,
180. Să nu-i mai tragă nădejde.
 Lăsă buza pe pământ
 Și cădea fuior în vânt,
 D'asă fugeă amărit!
 Șearpele să 'ncolăciă,
185. După Mistricean să luă,
 Șapte hotară-l goneă.
 Când oiu zice fericea.
 Dar Mistricean ce-mi făcea?
 Ochii 'n stânga ș'aruncă,
190. Văzù capul șearpelui,
 La chișita Negrului.
 Odată-l mai atingeă,
 Încă trei hotară el trecea,
 De șearpe să depărtă.
195. Mistriceanul ce-mi făcea?
 Calea 'nainte ținea,
 Ochii pân' dreapta ș'aruncă.
 Sărăcuț de maica mea!
 Văzù capul șearpelui
200. Sus pe spata calului!
 Unde din gură căscă
 Și limbile le scoteă,
 În spate că îl izbia,
 Inima din el secă
205. Și pe negru tot bătea.
 Fuge negru ce mi-și poate,
 Să scape voinic din moarte,
 Și fugeă, și tot fugeă
 Și fugeă, nu mai puteă.
210. Șearpele-l-încolăciă,
 Și din gură tot strigă:
 — Mistriceane, dumnea-ta,
 Nu-ți bate calul geaba,
 Vezi că ești în mâna mea!
215. Mistricean calu-și bătea.
 Negrul tot că mai fugeă.
 Șearpele să necăjiă,
 Din guriță fluera,
 Coadă colac o făcea,
220. Pe negru-l împiedică,
 În margini de drum că-l
 [trânțeă,
 Pe Mistricean îmbucă,
 Dela tălpi că mi-l luă.
 Il îmbucă jumătate,
225. Jumătate nu mai poate,
 De curele 'ncrucișate,
 De pistoale ferecate,
 De săbioare atârinate,
 De cuțițe ascuțițe,
230. Șearpele nu poate să-l în-
 [ghită.
 Și din drum el că-l trăgeă,
 Și începù a mi-l sugă.
 Țipă, vere, chirăește,

- Ce amarnic să jălește !
235. De trei zile, de trei nopți,
 Tipă din gură de șearpe,
 Săvai cu răcori de moarte!
 Când tipă, când chirăia,
 Niminea nu-l auzia:
240. Dar dela trei zile încoă,
 Tare-mi veneà și-mi sosa
 Un voinic din Ceobâlcie,
 Cu sabie de mischie,
 Pistoale de venetie,
245. Dar'ar, Domnul ca să vie,
 Să-mi fie frățior mie.
 Voinicelul că sosea,
 Voinicel tot din Ardeal
 P'un cal negru armăsar.
250. Bătea calul, ținea drumul.
 Mistriceanul de-l vedeà,
 Așa din gură-i ziceà:
 — Bre, voinic din Ceo-
 [bâlcie,
 Cu sabie de mischie.
255. Ce bați calul și ții drumul ?
 Fă, frate, un mare bine
 Și vino până la mine.
 Vino, frate, și mă scoate
 Din astă gură de șearpe,
260. Că m'a 'mbucut jumătate,
 Jumătate nu mai poate,
 De pistoale ferecate,
 Săbioare atârdate,
 Curele încrucișate,
265. De cuțite ascuțite.
 Scapă-mă din gură de șearpe,
 Să-ți fiu frate pân' la moarte.
 Șearpele îl auzia
 Și către voinic grăia :
270. — Măi voinice, dumnea-ta,
 Decât cu Mistricean frate,
 Mai bine cu șearpe frate,
 Vin' de-i culege armele,
 Să-i roz eu oscioarele:
275. Că nu este vina mea,
 Ci e vina maică-sa :
 Că el, când a fost mic
 Și eu am fost tot mic.
 Mistricean crescù d'un an,
280. Și eu crescui tot d'un an.
 Mistricean crescù de doi,
 Și eu crescui tot de doi.
 Mistricean crescù de trei,
 Și eu crescui tot de trei...
285. Și escurăm până la zece
 Și din zece nu mai trece.
 D'oiu sta și m'oiu mânià,
 Pe el că l-oiu aruncà,
 Cât dai cu sburătura,
290. Pe tine de te-oiu luà,
 De ți-o merge pomina!
 Dacă este vorba așa,
 Eu atâta te-aș rugà,
 A-i culege armele,
295. Și-i tae curelele,
 Ca să-i roz oscioarele.
 Voinicelul ascultà,
 Dar înainte plecà.
 Foicică siminoc,
300. Merse cât un jap de loc
 Și-i arse trupșorelu 'n foc,
 N'aveà mamă și nici tată,
 Par'că erà născut din
 [piatră.
 N'aveà frați, n'aveà surori,
305. Par'că erà născut din flori.
 Calul din mers că-și oprià
 Și din gură că-mi grăia :
 — Oiu dobândi frățior,
 Ca să am în lume un dor.
310. După cal descălicà,
 Calul d'o tufă legà,
 Săbioara ș'o scoateà,
 La mischie o dregeà.
 Și la unghie o 'ncercà,
315. Vedeà bine că prindeà,
 Corajii și le luà
 Și spre șearpe că mergeà.
 Când la șearpe ajungeà,
 Sta șearpele și-i ziceà:
320. — Bre, voinice, dumnea-ta,
 Pe mine când m'oi tăia,
 Pe Mistricean l-oiu scăpà;
 Geaba, neică, și surda,
 Foicică bob năut,

325. Că de supt, ce eu l-am supt,
Ce e în mine a putrezit,
Tot nu e bun de nimic !
Voinicul dac' auzia,
De curele s'apuca
330. Tăia una, tăia două,
Curelele până în nouă.
Arme jos că îngrămădiă,
Movilă mare făcea,
Searpelui bine-i părea.
335. Dar voinicul sta, zicea:
--A, bre, șearpe dumnea-ta,
Ia umflă-ți, tu, gușile,
Să-i culeg eu armele,
Ca să-i rozi tu oasele,
340. Să-și tragă păcatele!
Așa, șearpele credea,
Că arme jos că vedeă,
Gușile că le umflă,
Iar șearpele tot grăia:
345. -- Măi voinice, dumnea-ta,
Tu pă mine de m'oi tăia,
Din mâna mea n'oi scăpa.
Când cu otravă oi tu da,
Pământu l-oiu aprindeă,
350. Tot ți-oiu pierde viața!
Șearpele să opinteă,
Gușile că le umflă,
Ochii i să turbură.
Cu gura căscată sta,
355. De mi te prindeă groaza!
Dar voinicul ce făcea?
Unde bine că-i veneă,
Paloșul că-l îndreptă
La 'ncheietura gurii lui,
360. Ia puterea șarpelui.
Trase odată haiducește
Și țipă iortomănește.
Până 'n coadă-l despica,
Două scânduri îl făcea.
365. Pe Mistricean că-l luă,
Fuga la cal cu el da,
Și mi-l aruncă pe șea,
Și-l mai legă c'o cureă;
Ca să nu dea de beleă.
370. Dar șearpele ce-mi făcea?
Așa tăiat cum s'atflă,
Slava cerului sărea.
- Unde cu coada bătea,
Toți tufanii dărămă.
375. Venin din coadă-i pică,
Branștea c'o aprindeă
El ca părjolul mergeă,
Pustia p'unde mergeă.
Dar voinicul ce-mi făcea?
380. Ocolia, p'unde știă,
De focșor așa scăpa,
In valea mare că trăgeă,
La o târlă se ducea,
Trei turme de oi mulgeă,
385. Caprele de-a bașcă.
Trei lei de parale da,
Și la puț că să ducea,
Și 'n sghebuleț că-l puneă
Și cu lapte mi-l scaldă,
390. Până carnea i-o nâlbeă,
Păcură din el curgeă!
De ce nu-și căta treaba!
Lapte de capră luă.
Pe unde cu lapte da.
395. Carnea bucăți că cădea,
Osul alb că rămânea.
Oasele și vinele
De-și trăgeă păcatele.
Sui soarele la prânz,
400. Trăgeă moarte cu mult plâns
Veni soarele la ameazi,
Trăgeă moarte cu necaz.
Iar când fu pe la chindie,
Trăgeă moarte cu mânie.
405. Soarele mi-a scăpat,
Mistricean a răposat.
Voinicul că îl plâugeă
Și din gură tot zicea:
-- Dobândisem frățior,
410. Vezi cu milă și cu dor,
N'avusei parte de el.
Cu paloșul că săpă.
Groapă mare de-i făcea,
Alături cu cumpăna.
415. Ca să-i meargă pomina.
Sipică că adună,
Tron de sipică 'ngrădiă,
Intre flori că-l așeză,
La cumpănu-l îngropă.
420. Să se ducă pomina.

10. Antofița lui Vioară.

Scris din gura lăutarului Lucan Candoi Celei, Romanai.

- Foițică sălcioară,
Din oraș din Fildioșoară,
La casele lui Vioară.
Foițică foi de tisă,
5. Mare masă e întinsă,
Mare cu făclii aprinse.
Jur prejurul mesei :
Șeade vere, șeade dragă,
Cincizeci de nevodari.
10. Patruzeci de loptari,
Douisprezece vâtafi mari,
Feciorași de boieri mari.
In capul mesei cine șeade ?
Séade Vioară cel bătrân,
15. Cu firea ca de copil.
Mintea ca de om bătrân.
Dar în coada mesei ?
Antofița lui Vioară.
El nici nu beă,
20. Nici nu mănca.
Numai cu ochii să uita.
Răzmnă coatele pe masă,
Palme albe la obraz
Și cătă cu mare necaz.
25. Grăi Vioară cel bătrân,
Cu barba albă pân' la brâu :
— Antofiță, lumea mea,
Ce stai, taică, acoloa ?
Nici nu bei, nici nu mă-
- [nânci,
30. Numai cu ochii te uți.
Ai răzmat coatele de masă,
Palme ai pus la obraz
Și cați cu mare necaz !
Dar la masă ce mănca ?
35. Numai cegă și postrugă
Și galbenă caracudă,
Și nisetru d'el mărunt.
D'ala prinsese mai mult,
Sta pe masă năsădit.
40. Ghigortăl d'el mărunțel,
E ceorba dulce de el.
Grăi Vioară cel bătrân,
Cu barba albă pân' la brâu :
- Antofiță, lumea mea,
45. Ce-mi stai, tată, acoloa ?
Nici nu bei, nici nu mă-
- [nânci,
Numai cu ochii te uți !
Ori haine mi-ai ponosit ?
Ori de chelciug ai sfârșit ?
50. Ori case ți s'a smolit ?
Ori pe murgul ți-ai spetit ?
Ori vremea că ți-a venit,
Taică, de căsătorit ?
Antofiță ascultă
55. Și din gură răspundeă :
— Bine, taică, dunneata,
De stătuși, de mă 'ntrebași,
Mai cu dreptul spunea-ți-aș.
Nici haine n'am ponosit,
60. Nici de chelciug n'am sfârșit,
Nici case nu s'au smolit,
Nici pe murgul n'am spetit.
Taică, vremea mi-a venit,
Mie de căsătorit.
65. Și mie, taică, să-mi dai
Vasele, nevoadele,
Toate cinioarele,
Tot nevoade de mătase,
Impletite 'n vițe 'n șase.
70. Ai cincizeci de nevodari,
Patruzeci de loptari,
Doisprezece vâtafi mari.
Mie, taică, să mi-i dai.
Să-mi vânez eu bălțile.
75. Toate lăculețele.
Ca să-mi prind eu peștișor.
Să-mi nuntesc nunta cu el.
Cu carnea nunta nuntesc,
Cu oasele case-mi zidesc.
Cu sângele s'o vopsesc.
80. Cu solzii s'o șindrilesc.
Și cu mândra să trăesc !
Dar Vioară cel bătrân,
Cu barbă albă pân' la brâu,
Sta și din gură-mi zicea :
85. — Antofiță, lumea mea.

- Eu ție, taică, ți-oiu da,
Vasele, nevoadele,
Toate cinioarele.
Tot nevoade de mătase,
90. Impletite 'n vițe 'n șase.
Ai cincizeci de nevodari,
Patruzeci de lopătari,
Douisprezece vătafi mari.
Ție, taică, că ți-oiu da.
95. Foițică porumbi verzi,
Toate ape să-mi vânezi;
Dar pe Vidrosul să nu-l
[vânezi,
Că Vidros e apă bună
Și adâncă și blajină.
100. Că 'ntâiu e dulce ca mierea,
La urmă amară ca fierea.
Cât din ceriu până 'n pă-
[mânt,
Atât Vidrosul de adânc,
Furisitul n'are fund!
105. Odată că l-am vânat,
Numai eu că am scăpat,
Toți nevodarii c'am înneecat.
Dar Antofiță d'auziă,
Sta și din gură-mi ziceă,
110. La vătași de porunciă,
Vătașii la nevodari,
Nevodari la lopătari:
— Ia 'ntăriți voi gujbele,
Cetcuiți nevoadele,
115. Și sleiți luntrile,
Ca să vânam bălțile,
Ca să prindem peștele.
Cu carnea nunta nuntesc,
Cu oasele casa zidesc,
120. Cu sângele s'o vâpsesc,
Cu solzii s'o șindrilesc,
Eu cu mândra să trăesc!
Nevodarii d'auziă,
Gujbele că le întăriă.
125. Luntrile le sleiă,
Nevoadele cetcuiă.
Opăciini cărme făcea,
Ispoalele le găsiă,
Edecuri asemenea,
130. Toate bine că gătiă,
Pe apă să sloboziă.
- Toată apa că-mi vână.
Ziua și noaptea tot da,
Nici juvete nu prindeă!
135. Antofiță de-mi vedeă,
Sta și din gură-mi ziceă:
— Proastă-mi fu norocirea!
Antofiță ce-mi făcea?
De foc și inimă rea,
140. Că pește el nu prindeă,
Baston în mână luă
Și p'acilea că-mi plecă,
La Vidrosul să trăgeă.
Prin hățși, prin curpeniși
145. Și prin dela aluniș,
La Vidrosul că ieșiă,
Dar el unde să duceă?
Vezi la cotul malului,
La gura Vidrosului,
150. Unde malul să cotește
Și apa să asvârlește.
El dupe mal să uită,
Seama apei că luă,
Și din gură așa ziceă;
155. — Apa asta curgătoare
Nu ne este de pierzare.
Dar este apă turburată,
Crez cu pește e îngroșată.
Dacă oiu avea noroc,
160. Cu galbeni o să mă joc.
Căciula din cap luă,
Și la nevodari strigă.
Luntriile le pornea
Și la Vidrosul veneă
165. Și din gură le ziceă:
Întăriți voi gujbele,
Incriluiți nevoadele,
Ca să prindem peștele.
Băleți, d'oiu avea noroc,
170. Cu galbeni o să mă joc.
Nevodarii ce-mi făcea?
Gujbele le întărea,
Nevoade că criluiă,
Pe Vidros mi să lăsa.
175. Trase o toană, trase două,
Trase toane până 'n nouă,
În matița nevodului,
Din fundul Vidrosului,
Prinsese puiul Iudei.

180. Afară pe mal că-l scotea,
Mâna pe el că puneă,
Și-l bătea, și-l chinuă
Și de pește-l suduia.
Foițică d'o lămâie,
185. Lui Antofiță să-i spue
Ținutul morunilor,
Adăpostul somnilor,
Și jocul cosacilor,
Și curetul scoicilor.
190. Il bătea, îl canuniă.
Cu ochii la foc îl da,
Și de mumă-l injură.
Și el nimic nu știă.
Dară Iuda cea bătrână,
195. Bate-o-ar o țapă 'n gură,
In susul apei eșă,
Pe luciucă apăreă.
La Antofiță strigă:
— Dă-mi drumul puiului,
200. Că e mic nepriceput,
Ast'noapte la-m dobândit.
Dă-mi drumul puiului,
Să-ți spui toana peștelui,
Ținutul morunilor.
205. Și-adăpostul somnilor,
Vezi, frecuciul crapilor,
Și jocul cosacilor,
Curețul ocleilor.
Și eu maică, am aflat,
210. Vreo șapte cete de crap,
Și crapii ca malacii.
Când dă 'n nevod, fug ca
[dracii!...
Și somnii ca luntria,
Morunii ca butiea!...
215. Antofiță d'auziă,
Drumul puiului că da
Și 'n Vidrosul că săriă.
Și Iuda sta și ziceă,
Să vezi, Iuda nebună,
220. Care apa turbură,
Așă din gură-mi ziceă,
Puiului că-i porunceă:
— Bate, tu, mișloacele,
Să bat eu marginile,
225. Să 'ntărâtăm peștele,
Să le scurtăm zilele.
- Prin Vidros că alergă,
Până apa turbură:
Talazii ca casa,
230. Năboii ca luntria,
Mi-te coprindeă groază!..
Peștii mi să 'ntărătă,
In capete să lovia,
Așă mulțime eră!
235. Antofiță ce făcă?
Cu nevoadele plecă,
Nevoadele aruncă,
Peștii de să 'ntărătă,
Nevoadele încurcă,
240. Sul, frate, le răsucia.
Dar cosac de-l mărunțel
A stătut nevodul în el!..
Dară somnii ce-mi făcă?
Unde cu coada că da,
245. Apa 'n luntre aruncă,
Nevodarii înecă,
Numai Antofiță scăpă.
In zadar că ce-a scăpat!
Somnii cu coadele-au dat.
250. Foițică triptic,
Peste ochi că l-a izbit,
Ochii din cap i-a sărit!..
Foaie verde d'un atlas
Buștean negru mi-a rămas!..
255. Șeade în pisc de luntri-
[oară,
Ca o neagră rățișoară,
Și mi-l bate vânt de vară!
Și-l bătea, și-l adieă
Lângă mal alătoreă!...
260. Gură ca orbeții da,
Nimeni nu îl auziă.
Dar el, frate, ce-mi făcă?
Un purcăraș că-mi aveă,
Ce pe zi a adormit
365. Și porcii că i-a pierdut.
După porci că el plecă,
Toată noaptea zopotiă
Și porcii nu-i mai găsiă.
Un fluer la brâu aveă,
270. El la gură îl puneă
Și începeă a flueră,
Cam pe ici, cam pe coleă,
Tot pe margine mergeă.

- Foițica bobului,
275. Pe marginea Vidrosului.
După ce că flueră,
Antofiță-l auziă,
Prea bine îl cunoșteă,
Gură la purcăraș da:
280. — Măi purcare, dumneata,
Vin de mă ia d'aceia,
Că mi-a plesnit, vezi, fierea.
Purcărașul d'auziă,
Dosul pe mal că mi-și da,
285. După mal că să uită,
Pe Antofiță mi-l vedeă,
Prea bine mi-l cunoșteă
Și către dânsul grăiă:
— Antofiță, dumneata,
290. Ce zor mare mi-ai văzut
Acum noaptea d'ai venit?
Acum pe la miez de noapte,
Când îmi dorm toate apele?
Antofița sta, ziceă:
295. — Și taci, nu mă judecă
Și mă iea, tu, d'aică.
Purcărașul d'auzeă,
De-o nojătă să descuță,
Cam cum eră atuncia.
300. În luntre o aruncă
Și'n mână o sprijineă,
Bine de ea să țineă,
Pe mal pe Antofița scoteă,
Luntrea o năpustiă.
305. Purcărașul ce-mi făceă?
Dacă vedeă și vedeă,
La spinare că-l luă,
Și la cătun îl duceă.
În cătun că mi-l lăsa,
310. Dosul în deal că mi-și da,
Pe taică-său aduceă:
Pe Vioară ăl bătrân,
Cu barba albă pân'la brân.
Taică-său dac'auziă,
315. Din inimă greu oftă.
Iar din gură cuvântă:
— Asta-i bucuria mea!..
M'asteptam la așa ceva!..
Să-i fie rău, nu așa:
320. Nu mi-a ascultat vorba!

- Cincizeci nevodari ai mei,
Cum rămăsei fără ei!!
Le văduvi nevestele,
Le pustii casele,
325. Le plâng amăritele,
Pe toate drumurile,
E păcat sărmanele!..
Iar Vioară ăl bătrân,
Cu bărbuța pân' la brân,
330. Cu firea ca de copil.
Mintea ca de om bătrân,
Cai la căruță puneă
Și la vale că-mi plecă,
La cătune să duceă.
335. În cătun dacă intră,
Pe Antofiță găsiă,
Numai cu suflet eră.
Ta-său din gură-i ziceă:
— Antofiță dumnea-ta,
340. Cincizeci nevodari ai mei,
Cum mă lăsași fără ei!..
Antofiță răspundeă:
— Taci, tată, nu mă ju-
[decă,
Că ce pusesem de gând,
345. Dumnezeu sfântul n'a
[vrut.
Că zisei: să prind peștișor,
Să nuntez nunta cu el.
Cu carnea nunta nuntez,
Cu sângele s'o vâpsesc,
350. Cu solzii s'o șindrilesc,
Cu mândra mea să trăesc!..
Numai atâta vorbiă,
Și 'n căruță că-l puneă,
Ș'acăs' cu el că plecă.
355. O zi ș'o noapte trăiă
Ș'asă popii că-l citiă,
Și ta-său așa-l plângeă,
Ta-său și cu mumă-sa,
Dar mai foc ibonnica:
360. — Bucură-te, mănăstire,
Că vine Antofiță'n tine,
Nu-mi vine să odrăslească,
Ci vine să putrezească,
Pe mândra să o topească.

11. Bogdan Damian.

Scris din gura lăutarului Fănică Radu. Silistraru, Brăila.

- Sub poalele cerului,
Câmpii Rusalimului,
Plimbă-mi-se, frate, plimbă,
Săvai Bogdan Damian
5. Călare p'un puiu de leu!
Săulița leului
Este o falcă, mări, de smeu.
Și toftarul leului
Este-o hoată de șarpoaică!
10. Gurița catarama,
Codița trăgătoarea!
Frăulețul leului
Este, mări, doi șerpi balauri,
Din gurița înceștați,
15. Din codiță innodați,
In mâna lui Bogdan dați.
Să plimbă, cât să plimbă,
El cu Sila să 'ntâlneă.
Săvai Sila Samodiva,
20. Puterea lui Dumnezeu!
Intr'o leftinică zugrăvită,
Intr'aurel, Doamne, slăvită!
Dar Sila că mi-l vedeă,
Ea pe loc că se opriă
25. Și din gură așa ziceă:
— Hei Bogdane Damiane,
Am auzit, n'am crezut:
Am trăit și te-am văzut!..
Hai, Bogdane, să ne 'ntre-
- [cem
30. Și noi rămășag că punem,
Că tu, Bogdane, de mi-oi
[întreceă,
Frumos capul mi-oi tăia
Și leftinică mi-oi lua.
Și eu, Bogdane, de te-oiu
- [întreceă,
35. Frumos capul ți-oiu tăia,
Puiu de leu că ți-oiu lua.
Rămășagul că făceă.
La 'ntrecere se lua.
Când Bogdan eră la prânz,
40. Sila eră la amiază.
- Când eră Bogdan l'ameazi,
Sila ajungă la chindie.
La la chindie ce făceă?
Frumoasă masă puneă
45. Și la masă că ședeă,
Pe Bogdan îl așteptă;
Numai capul să-i-l iea,
Puiu de leu asemenea.
Până ea că să gândeă,
50. Iacă Bogdan că-mi veneă,
Și la Sila că-mi sosia.
Iar Sila, dacă-l vedeă,
Așă din gură-mi grăia:
— Hai, Bogdane Damiane,
55. Cum ne-a fost nouă cuvân-
[tul?
Cum ne fuse legământul?
Și nouă, neică, rămășagul?
Pleacă-ți capul, să ți-l taiu,
Puiu de leu ca să ți-l iau.
60. Dar Bogdan de auzia,
Către Sila răspundeă:
— Ale Silo, Samodivo,
Puterea lui Dumnezeu,
Volnic ești cu capul meu;
65. Așteaptă-mă puțintel,
Până să-mi tai tu capul,
Ia ascultă-mi cuvântul,
Deșchide obloanele,
Că să-ți văd sprâncenile,
70. Și să-ți văd costița ta
Și să-mi sapi tu groapa
[mea.
Dar Sila, dac'auzia,
Ea, frate, ce mi-și făceă?
La Bogdan că să uită
75. Și de fire să muia
Că frumos bărbat eră!..
Ea obloane deschideă,
Chipul, fața ș'arătă.
Bogdan bine c'o priveă,
80. Timpul, frate, nu perdeă,
Lângă Sila că veneă,

- Palma biciu că mi-o făcea,
 Și pe Sila mi-o plesniă,
 Ochiu din cap că-i săriă,
 85. Creerii că-i turbură!..
 Așă-mi dete afurisit,
 C'o lăasă buștean pârilit!..
 Dar Bogdan ce mi-și făcea?
 Iute mi să repeziă,
 90. Și ochii că mi-i luă,
 În oblâncul șelei îi țintuiă,
 Lui Bogdan să lumină!..
 Și din gură ce-mi ziceă?
 — Hai, Silo Samodivo,
 95. Poale lungi și minte scurtă,
 Femeie nepricepută.
 Hai acuma să ne 'ntrecem
 Și noi rămășag să facem.
 S'amândoi, frate-mi plecă,
 100. Inapoi iute să 'ntorceă.
 Mergă Bogdan sus pe vânt,
- Mergă Sila buciurmând.
 La răsărit c'ajungeă
 Și 'napoi că să 'ntorceă,
 105. Pe Sila tot la chindie o gă-
 [siă,
 Și leftinca că-i luă,
 Ea buciurmă rămâneă.
 Bogdan p'aci că-mi plecă
 Cu leul și leftinca.
 110. Frumos, Doamne, să plimbă
 Sub poalele cerului,
 Câmpii Rusalimului,
 În leftinca-i zugrăvită,
 Într'aurel, Doamne, slăvită.
 115. Puiu de leu la ea trăgeă,
 Foc pe nări că asvârlă;
 Bogdan mult să veselă,
 Că leftinca dobândă
 Și pe Sila omoriă,
 120. Pe Sila Samodiva.

12. Ivan Iorgovan.

Scris din gura lăutarului Lucan Candoiu, Celeiu, Romanăți.

- Ivan Iorgovan
 Călare pe cal,
 Pe cal, pe cârlan,
 Jugan de cinci ani.
 5. Cu paloșu 'n mână,
 Cu Vidra 'nainte,
 De luă aminte.
 Ogarii 'n privaz,
 Mai mare meraz.
 10. Și el că mergeă,
 Țara o colindă,
 Și de Cerna 'ntrebă.
 Tot de Cerna a mică.
 C'aveă o ibomnică
 15. Și ea a fugit,
 S'a sălbătecit,
 Prin Cerna a trecut.
 În prunduri s'a alivănit,
 Acolo a trăit.
 20. Haine a părăsit,
 Părul i-a crescut,
 Din creștit până 'n pă-
 [mânt.
 Trupul s'a 'nvălit,
- S'a sălbătecit,
 25. S'a năprăsnicit.
 Ivan că-mi plecă,
 Pe Cerna apucă,
 Pe Cerna în jos,
 Drumul de folos.
 30. La Cerna ajungeă,
 După cal descălecă.
 Soarele răsăriă,
 Ivan să rugă,
 Mătânii făcă,
 35. S'așă să rugă:
 — Doamne, milostive,
 Eu mă rog de tine,
 Să-mi ajuți cu bine.
 Eu am alergat
 40. Și nu m'am însurat
 Și eu m'am gândit,
 Verde bob năut,
 Ibomnică să-mi prinz,
 Fata ce slujă,
 45. La Negru-Vodă.
 Eu o am ciupit
 Și ea s'a ferit,

- De mine a fugit,
S'a sălbătecit,
50. S'a năprăsnicit.
Verde goroflat,
Și eu am aflat,
Prin tine c'a dat.
In prunduri a trecut.
55. S'a sălbătecit,
S'a năprăsnicit.
Cerna, apă bună,
Lină și blajină,
Moaie-ți tălazurele.
60. Micșorează-ți valurile :
Eu ca să trec,
Fără să mă 'nnec.
Și eu s'o gălesc.
Să mă căsătoresc.
65. Cerna auziă,
Dumnezeu că vrea.
Valuri că muiă.
Talazuri că sta.
Ivan încălecă,
70. Ogari își strângeă.
Vidra înainte,
De luă aminte.
Ivan călăriă,
Prin apă că da,
75. In prunduri eșiă.
Ogari sloboziă,
Fata d'o ulmă,
Urma i-o găsiă.
Pe ea c'o goneă.
80. Vidra o pișcă,
Ogari o lătră,
Fata o prindeă.
Ivan alergă
Să scape fata.
85. Ea îl cunoșteă,
De el să rugă :
— Ivan, Iorgovan,
Tu ești motârcan,
Ficior de mocan,
90. Ceartă-ți tu Vidra,
Oprește-ți ogarii,
Ține-ți zăvozii ;
Că Vidra mă pișcă,
Ogarii mă mușcă.
95. Zăvozii mă sfășie,
- Dă-mi viață mie.
Ivan fuga da,
Certă pe Vidra,
Opreă ogarii,
100. Țineă zăvozii.
Fata îngheță,
Pe loc că se deă.
Ivan o prindeă,
Pe cal o puneă.
105. Cea fată sălbatecă
Și năprasnică,
Prin Cerna că da.
Ea că-l blestemă.
Din gură-mi ziceă :
110. —Ivan Iorgovane,
Și tu motârane,
Blestemul de tată
Te face stei de piatră :
Blestemul de fată,
115. De fată curată,
Când te-o blestemă,
Cerna s-o 'ntărătă,
Talazurile le-o umflă.
Ivan că mergeă,
120. Tot lui Dumnezeu să rugă,
La margine eșiă.
Fata-i răspundeă,
Din gură-i ziceă :
— Geaba și surda,
125. Că m'ai prins pe mine
Eu nu-ți sunt soție.
Verde foi de tat,
Nici nu-mi ești bărbat.
Verde otrățel,
130. Ci-mi ești frățior.
Robii m'a robit,
Părinți a prăpădit
Și eu m'am răsnit,
La stăpân am venit,
135. Ca să mai trăesc,
Să mă pomenesc.
Și tu ai venit,
Tot d'alții vândut,
Și ai nemerit
140. La stăpânul meu.
De mândru și de curat,
In seamă te-a băgat,
Și te-a așezat,

- Tot fiior în casă,
145. Să dai cu paharul la masă.
Și tu m'ai văzut,
La mine ai rămnit,
Că nu ai stiut.
Eu te-am cunoscut,
150. Ș'altă ș'o lală.
Tot pe firea mea,
Ce e ca și-a ta,
Și iar foi de tat,
Eu m'am depărtat,
155. Că mi-a fost păcat,
Ca să-mi fi bărbat.
Verde de năut,
Și tu m'ai auzit.
Verde de dudău,
160. D'o vrea Dumnezeu,
Ești frățiorul meu.
Să ne povestim,
Să ne pomenim.
Să ia soră pe frate,
165. In lume nu să poate !

13. Iana Sinziana.

(Soarele și Luna.) -

Scris din gura lăutarului Lucan Candoiu. Orlea, Romanaiți.

- Verde de cicoare,
Intr'un ostrov de mare,
Țasă, Iana, țasă
Șculuri de mătasă,
5. Să facă lui Soare cămașă.
Ea că mi-si țeseă,
Până le isprăvia.
Soare că sosiă,
Din gură ziceă:
10. — Iano, soru-mea,
Scoală de te gătește
Și te premeneste.
Verde de lămâie,
Să te fac soție.
15. Iana răspundeă,
Lui Soare ziceă:
— Verde tămăioară,
Soare, frățioare,
Unde s'a auzit
20. Și s'a pomenit,
Să ia sorpe frate,
In lume nu să poate.
Umblă și aleargă,
Că e lumea largă,
25. Doar de oi găsi,
De te-oi potrivi.
Soare a umblat
Și a căutat
Toate văile,
30. Toate luncile,
Toate dealurile
Și dosurile,
Și el căută,
Om ca el nu găsiă.
35. La Iana veneă
Și iar că-i ziceă:
— Iană Sinziană,
Scoală de te gătește
Și te primenește,
40. Că eu am umblat
Și am trepădat,
Și ca tine n'am aflat.
Iana d'auziă,
Lui Soare ziceă:
45. — Fînd că e pricina așa,
Verde earbă mare,
Să-mi faci pod pe mare.
Eu să mă gătesc,
Nuntă să săvârsesc.
50. Verde bob năut,
Căruțe a făcut,
Podul l-a 'ntărit.
Când nunta sosiă,
Iana se sculă
55. Și mi să 'nchină,
Și mi să rugă:
— Doamne, milostive,
Primește-mă și pe mine.
Domnul ca un sfânt,
60. Ianii i-a crezut.
Ea ce mi-și făcă?
In căruță să suiă,
Pe mare să da.
Când pe pod porniă,

65. Podul să muiă,
Din căruță cădea.
În mare se sprijinea,
Razele-i pieră.
Domnul ca un sfânt,
70. Puternic pe pământ,
În ceriu o slăvia
Și'n lună o făcea.
Soarele alergă

- Ziua și noaptea,
75. Ca să se 'ntâlnească,
Să se logodească.
Verde de năut,
Pe ceriu i-a sădit.
Verde avrămeasă,
80. Să ne luminează,
Să se pomenească.

14. Iana Sinziana.

(Soarele și Luna.)

Scris din gura lui Petre Stăncilă. Orlea, Romanțați.

- La soare răsare,
În mijloc de mare,
Verde trei smicele,
Sunt nouă argele,
5. Țesă Iana în ele.
La mijlocul lor,
O mică argeă,
Țasă Iana 'n ea.
Soarele-mi veneă,
10. În gură de argeă,
La Iana strigă:
— Iano, dumnea-ta,
Iano, sora-mea,
Țasă, tindechește
15. Și mi te gătește.
Iana, Sinziana,
Sora Soarelui,
Fata Sfântului,
Soarele-mi strigă:
20. — Iano, sora mea,
Ia-mă tu pe mine,
Ia-mă de soție,
Că eu am umblat
Și mi-am trepădat,
25. Óleo!.. nouă ani,
Tot pe nouă cai!..
Nouă am omorît,
Nouă am schiopit,
Nouă 'n drum a stat,
30. Potrivelnic n'am aflat,
Verde d'asomie,
Să-mi semene mie.
Verde trei căline,
Tu semeni prea bine,

35. Sora mea, cu mine.
Ochișorii tăi
Par'că sunt ai mei:
Trupușorul tău
Par'că este al meu.
40. Iana că strigă:
— Soare, frățișoare,
Unde-ai mai văzut
Și-ai mai pomenit,
Să ia sor pe frate;
45. Asta nu să poate.
Dar, tu, ca să-mi faci
D'o scară de fier,
Cu piroane de oțel.
Și noi să mergem,
50. Tot la moș Crăciun,
Că e mai bătrân,
Și la moș Adam
Și la mama Eva.
Noi ca să mergem,
55. Și să-i întrebăm,
Ș'atunci ne luăm.
El că mi-și făcea
D'o scară de fier,
Pân' la 'naltul ceriu
60. Și la ea veneă
Ș'apoi mi-i spuneă:
— Iano, sora mea,
Haid' la moș Crăciun
Și la mama Eva.
65. Haide să-i întrebăm,
Și să ne luăm.
La scară-mi mergeă
Și-apoi mi-și plecă,

- Tot pe scară 'n sus.
 70. Amândouă s'a dus,
 Tot la moș Crăciun
 Și la moș Adam
 Și la mama Eva.
 Acolo ajungea
 75. Și Iana 'ntrebă :
 — D'aba, moș Crăciune,
 Și, tu, moș Adame,
 Și, tu, mamă Evo,
 Voi ați mai văzut.
 80. Voi ați auzit,
 Să ia sor pe frate,
 Să facă păcate,
 În lume să poată ?
 Moș Crăciun auzea.
 85. Pietre că-mi lua
 La un măgar da,
 Din gură-mi zicea :
 — Când măgarul ăsta,
 Pietri mi-o mânca,
 90. Atunci, dragi tatei,
 Voi vă veți lua.
 Inapoi plecă,
 Dar Soare zicea :
 — Iano, sora mea.
 95. Ia-mă tu pe mine,
 Să trăim pe lume,
 Amândoi cu bine.
 Iana d'auzia,
 Lui Soare-i zicea :
 100. — Soare, frățioare,
 Să-mi mai faci tu una :
 Să faci pod de ceară
 Pe mijloc de mare.
 Biserica de ceară
 105. Și popii tot de ceară.
 Și noi să pornim
 Să ni spovedim
 Ș'atunci ne luăm
 Și soți că suntem.
 110. Soare mi-și făcea

- Tot ce-i porunceă.
 Vezi un pod de ceară
 Pe mijloc de mare.
 Biserica de ceară,
 115. Popii tot de ceară.
 Și la ea-mi veneă
 Din gură-mi grăia :
 — Iano, sora mea,
 Podul l-am făcut
 120 Și l-am isprăvit.
 Biserica de ceară
 Și popii tot de ceară.
 Haidi, ne spovedim,
 Ș'atunci ne luăm.
 125. Ei că mi-și plecă
 Tot pe pod de ceară,
 La mijloc de mare.
 Iana sta, zicea
 Lui soare așa :
 130. — Soare frățioare,
 Noi ne-am pomenit
 Și noi am crescut,
 Razele nu ne-am văzut.
 Lasă-ți, frate, razele.
 135. Ca să-ți văz puterile.
 Soarele ce-mi făcea,
 Raze că-și lăsa,
 Podul să topia,
 În mare cădea,
 140. Și să afundă.
 Dumnezeu nu vrea,
 În mâini îi prindea,
 Iu cer îi asvârliă
 Și mi-i blestemă
 145. Ș'apoi le zicea :
 — Să nu vă 'ntâlniți,
 Nici să vă găsiți,
 Nici să mai vorbiți.
 La un loc să nu fiți.
 150. Când unul o fi la răsărit,
 Alălant să fie la apus.

15. Soarele și Luna.

Seris diu gura lăutarului Fănică Radu. Silistraru, Brăila.

Umblă soare să se 'nsoare,
 Nouă ai pe nouă cai.
 Nouă pe drumuri a stat,

- Nouă cai mi-a cumpărat.
 5. Alți 'n grajd că i-a spetit,
 Potrivnic că n'a găsit

- Ca soru-sa Ileana,
Ileana Cosinzeana,
Din ostrovurile mării.
10. La cele nouă argele,
Țese-mi, cheldeșeste,
Și mi să gătește,
Cu suveica d'aurel,
Cu sulul de argințel,
15. Și pânza-i de mătasă,
Să facă lui soare cămașă.
In gură d'argeă,
Soare că sosia.
Și el că-mi ziceă :
20. — Hai, soru-mea, Ileano,
Ileano Sinziano,
Intinde-ți, neică, piciorul
Și-ți ia condurul,
Șeacă-mi sufletul :
25. Că eu am umblat,
Mult mi-am trepădat
Nouă ai pe nouă cai.
Nouă pe drumuri mi-a stat,
Nouă cai mi-am cumpărat,
30. Alți 'n grajd că i-am spetit,
Potrivnică n'am găsit.
Făr' decât, soro, pe tine,
Arde inimioara 'n mine !..
Luna răspundeă
35. Lui Soare-i ziceă :
— Frate luminate,
Trup făr' de păcate.
Unde s'a aflat
Și s'adevărat,
40. Să ia sor' pe frate ?!
Asta nu să poate.
Și frate pe sor,
N'are 'n lume dor !
D'o fi să te iau,
45. Tu mie să-mi faci
D'o scară de fier,
Cu piroane de oțel,
Sus la 'naltul cer,
Pân' la maica Eva
50. Și la moș Adam.
Dacă ei or vrea
Atunci ne-om lua.
Soare c'auziă,
Puternic ce eră,
55. Din palme bătea,
Scara mi-o clădiă,
Sus că să suiă,
Pe scară de fier
Chiar la 'naltul ceriu.
60. Eva că-l vedeă.
La Adam strigă :
— Adame, Adame,
Ia tu cheile,
Deschide porțile,
65. Pe Soare să-l plimbi,
Pe puntia Iadului.
Muchia cuțitului !.
Adam auziă,
La Soare să duceă,
70. Ș'asă cuvântă :
— Soare luminate,
Trup făr' de păcate,
Dar tu ce-mi poftești ?
Spune-mi ce vroiești :
75. Iadul sau Raiul ?
Dar soare strigă,
Fiindcă nu știă,
Iadul că-l doriă,
Iadul că-l poftiă.
80. Adam să sculă,
De mână-l lua.
La Iad mi-l duceă,
Pe punte îl da.
Puntea Iadului
85. Muchea cuțitului !
Adam să sculă,
La mijlocul punții sta.
Puntea să mișcă,
Soare scăpăta,
90. In Iad că-mi cădeă.
Vermii-l încercă,
Vermi neadormiți
Cu cap și cu dinți,
Cu capul de os.
95. Și el că vedeă
Niște butuci pârliți,
La pământ trântiți.
Și el să miră
Și el întreabă :
100. — Adame, Adame,
Ce sunt ăi bușteni pârliți,
De zac la pământ trântiți ?

- Adam răspundeà
Lui Soare ziceà :
105. — Nu-s butuci pârlîți,
Ci-s oameni negriți,
Negriți, nespovediți,
Care nu și-a dat,
Care nu și-a fapt.
110. Și sunt negri și pârlîți,
Și de veci ei oropsiți.
Adam să sculà,
Acolo-l lăsà,
Și el că-mi plecà.
115. Soare, când vedeà,
Greu să 'spăimântà,
La Adam strigà :
— Adame, Adame,
D'ai făcut vre'odată bine,
120. Fă ș'acuma pentru mine.
Te rog ca pe Dumnezeu,
Vezi de sufletelul meu.
Adam l-auzià,
Milă i să făceà,
125. De mână-l luà,
Pe Soare-l scoteà.
Soare că uità,
La soru-sa gândià.
Adam, ce-mi făceà ?
130. De mână-l luà,
La Raiu mi-l duceà.
In Raiu ce-mi vedeà ?
Tot pomi înverziți,
Tot pomi înfloriți,
135. Alții pârguiți.
In ei păsărele,
Mici și mititele,
Mândre, frumușele,
Sboară, ciripește
140. Și din plisc grăește :
— Ferice de noi,
Și de părinții noștri ;
De ne-au botezat,
Și ne-au comăndat,
145. La dreapta ne-au dat !
Au la ce trăi,
Au la ce muri !
Aici d'or veni,
Ferici dă ei o fi !
150. Adam să sculà,
- Drumul acas' îi da.
Soare acas' veneà,
Pe loc că uità,
La Iana gândià,
155. In ostrovurile mării,
La cele nouă argele.
Aci c'ajungeà,
La gură d'argeà,
Soare că strigà :
160. — Hai, soru-mea Ileana,
Ileana Cosinzeana,
Tinde-ți piciorul
Și-ți ia condurul,
Șeacă-mi sufletul.
165. Ea că răspundeà,
Lui soare ziceà :
— Frate lunate,
Trup făr' de păcat,
D'o fi să te iau,
170. Tu mie să-mi faci,
Ia d'un pod pe mare,
La capul podului,
D'albă mănăstire,
Chip de pomenire,
175. Pentru cununie.
Soare să sculà,
Puternic ce erà,
Din palme băteà,
Podul mi-l făceà.
180. La capul podului,
Chip de mănăstire,
Falnică zidire,
Pentru cununie.
La gură de-argeà,
185. Soare că-mi veneà,
Din gură-mi ziceà :
— Hai soru-mea Ileano,
Ileano Cosinzeano,
Să ne cununăm,
190. La dreapta să dăm.
Și ei că pornià,
La pod ajungeà,
Și pe pod mergeà :
Mireasa înainte,
195. Mirele pe urmă.
La mijloc sosià,
Aci să oprià,
Luna că ziceà :

- Soare luminate,
 200. Trup făr' de păcate,
 Und' s'a văzut,
 Und' s'a pomenit,
 Mireasa 'nainte,
 Mirele pe urmă.
 205. Înainte mi-l da,
 În urmă ea că sta,
 Din gură zicea:
 — Decât nevasta fraților
 Și muma nepoților,
 210. Mai bine așternut broaștelor,
 Bună masă crapilor!..
 Măinile sapă facea,
 În mare ea să aruncă,
 Și 'n apă să cufundă.
 215. Doamnel' însă n'o răbdă,
 Mreană mi-o făcea.
 În undă să sbătia
 Și să svârcolia.

- Un solz că săria,
 220. În cer să prindea,
 Lună să făcea.
 Soare să scula,
 Din palme bătea,
 În cer s'aniă.
 225. Luna că-i zicea:
 — Soare luminate,
 Trup fără păcate,
 De văzut să ne vedem,
 De 'ntâlnit să nune 'ntâlnim.
 230. Când eu oi fi la asfințit,
 Tu să fii la răsărit.
 Când eu oi fi la răsărit,
 Tu să fi la asfințit.
 Că d'atunci s'a fapt,
 235. Lună luminat,
 Să trăești cu drag.
 Așa o-a fost dat.

Legende și balade istorice.

I. Mănăstirea Argeșului.

Scris după spusa lui Petre Stăncilă. Orlea, Romanai.

- Pe vale, pe glod,
Fuge, nu se vede,
O cucioară verde,
Făcută de vară,
5. Că e mai ușoară.
Dar în ea cine-mi eră?
Tot nouă zidari,
Câte nouă veri primari,
Cu Manolea zece,
10. Nimeni nu-i întrece!
Pe luncă umblă
Și mi să plimbă
Și mi-și căută
Loc de mănăstire
15. Și de pomenire.
Un purcăraș găsiă.
Din fluer cântând
Și porcii întorcând.
Manolea opriă,
20. La purcar strigă:
—Purcărașule, fluerașule,
Din fluer cântând
Și porcii întorcând,
Tu nu mi-ai văzut
25. Loc de mănăstire
Și de case bune.
Purcarul că sta
Și mi se gândiă
Și-așa răspundeă:
30. — Ba eu am văzut
La a scroafă sculată:
Că ea a fatat,
Cu rātu 'n pământ a rāmat,
Strat ca să își facă
35. Purceluși să-și crească.
Ea, unde rămă,
Marmură scoateă,
Marmură de-a neagră.
Manolea auziă,
40. Și jos că să da,
- La purceă mergeă,
Marmoră găsiă.
Cât pământ eră,
Tot cu marmoră eră.
45. Manolea-l vedeă,
Incepeă a măsură.
Zidarii zideă,
Timent că turnă,
Marmoră-l faceă,
50. Zidul ridică.
Seara că 'nseră,
Acasă că mergeă.
Dimineăța veneă,
Zidul surpat găsiă
55. Și să 'nspăimântă
Și mult să miră!..
Manolea începeă
Din nou a lucră
Și el mi-și ziceă:
60. —Verde mărăcino,
Doamne milostive,
Ajută-mi pe lume,
Că n'am făcut nici o stri-
[căciune;
Ci, cât am putut, tot bine.
65. Iar plecă și măsură
Și zidari iar zideă.
Când la amiazi eră,
Manole se culcă,
Cam de muncă grea,
70. De inimă rea,
Și el că-mi visă,
În vis că-i veneă
Ș'așa îi spunea:
— Manoleo, Manoleo,
75. Meștere Manoleo,
Geaba te silești
Și mi te muncești;
Că zid nu va sta,
Până n'oi băga

80. O femeie acilea.
El să deșteptă,
La zidari strigă:
— Voi, nouă zidari,
Nouă veri primari
85. Și cu mine zece,
Nimeni nu ne 'ntrece!
Voi să vă jurați,
Și să vă legați,
Că-oți țineă dreptatea.
90. Nouă zidul că ne-o sta,
Că eu m'am culcat,
Un vis am visat.
Voi ca să jurați
Și să vă legați,
95. Că-ți țineă dreptatea
Nouă zidul că ne-o sta.
Ei toți năvăliă,
Mâna pe stânjen puneă
Și lui Manolea îi spuneă:
100. — Cu dreptu că om țineă,
In dreptate c'om trăgeă.
Și cu toții să jură
Și cu toții să legeă:
Atunci Manolea le spuneă:
105. — Fiind-că am jurat,
Cu toți suntem frați.
Eu când m'am culcat,
In somn am visat,
Că până n'om băgă
110. Un trup de femeie 'n zid,
Zidul nu va sta.
Acasă să mergem.
Femeilor să nu spunem.
De mâncare să nu luăm
115. Și noi să le spunem,
Bucate să gătească,
De prâuz să sosiască.
Care întâi o sosi,
Noi că ne-om grăbi,
120. P'aceea s'o luăm,
În zid s'o băgăm,
La ea să nu vă uitați,
Ci tot să lucrați.
Zidul să-l zidiți
125. Și să-l prijiniți.
Când fu pe sub seară,
Acasă plecară,
- Ăi nouă zidari,
 Nouă veri primari,
130. Cu Manolea zece,
Nimeni nu-i întrece!
Acas' ajungeă,
Cu toți oftă
Și 'ntristați eră.
135. Ăi lor întrebă:
— Ce minune e astă,
De sunteți așa 'ntristați
Și din gură ce oftați?!..
Ei nu mai răbdă
140. Și jur' îl călcă,
Fiecare spuneă
La femeia sa.
— Manolea, că s'a culcat,
Că eră mult întristat.
145. Două zile c'am lucrat
Și zidul că nu ne-a stat
Și în vis el a visat:
Că până n'o băgă
Trup de femeie,
150. Zidul nu va sta.
După ce s'a deșteptat,
Pe noi pe toți ne-a chemat
Și pe nume ne-a 'ntrebat,
Că să ținem dreptatea.
155. Noi dacă om jură
Și om ține dreptateă,
Zidul că ne-o sta.
Dac'am auzit,
Noi am năvălit,
160. Stânjenul în mân'am luat
Și cu toții ne-am jurat,
Că acasă să nu spunem
Și noi nu putem să răbdăm.
Și iată, voi să știți,
165. Dimineață să nu veniți.
Că noi ne-am jurat,
Că noi ne-am legat,
A care întâi o veni,
In zid om zidi.
170. Manolea, ce-mi faceă?
Acasă-mi mergeă
Răbdă, greu răbdă,
Nimic nu spuneă.
Dimineața să sculă,

175. Nevestii îi ziceă :
 — Viloie, Viloie,
 Dalbai vătășoale,
 După ce te-oi sculă,
 Copii oi așeză.
180. Tu să te duci,
 Și tu, vezi, să cați
 Mânzatul ăl bălan,
 Pierdut de trei ani.
 După ce l-oi găsi.
185. Acasă să-l aduci,
 Pe sapia să-l chemi,
 Mânzatul să-l taie,
 Cervârști ca să-l faci
 Și tu să gătești.
190. Bucate să faci
 Și să te grăbești
 La prânz să sosești.
 Manolea a plecat
 Și ea s'a sculat.
195. La copii a așezat.
 Pe luncă a plecat,
 Să caute mânzat,
 Mânzatul ăl bălan,
 Pierdut de trei ani.
200. Cum soarele răsăriă,
 Cu mânzatul să 'ntâlniă.
 Bine că-i păreă,
 Ca să nu zăbovească,
 Bucate ca să gătească.
205. Acasă îl aduceă,
 Pe sapia chemă,
 Mânzatul tăiă,
 Mânzatul bălan,
 Pierdut de trei ani.
210. Cervârștii îl făceă
 Și 'n cuie-l puneă.
 Și ea s'apucă,
 Bucate gătiă.
 Tingirile puneă,
215. Pe cap le-așeză,
 La Manolea plecă.

 Manolea zidiă,
 Ochi-și ridică,
 Pe ea c'o vedeă,
220. Departe eră,
 Dar o cunoșteă.
- Dar el ce-mi făceă ?
 Alături să da
 Și ingenuchiă,
 225. Mătânii făceă,
 La Dumnezeu să rugă,
 Din gură ziceă :
 — Doamne, milostive,
 Ascultă-mă pe mine,
230. Că cât am trăit,
 Rău nu am făcut.
 Fă-i un balaur înainte,
 Gata să-o 'nghită.
 Ea când o vedeă,
235. Rău s'o 'nspăimântă,
 Bucate o vârsă,
 Indărăt s'o 'ntorceă,
 Ea să le gătească
 Și să zăbovească.
240. Domnul ca un sfânt,
 Puternic pe pământ,
 Il ascultă la cuvânt.
 Balaur trimiteă,
 Ea să 'nspăimântă,
245. Bucate vârsă,
 Inapoi să 'ntorceă,
 Altele gătiă,
 Tot nu zăboviă.
 La drum că porniă
250. Și s'apropiă.
 Manolea o ochiă,
 Alta nu sosiă
 Manolea ce-mi făceă ?
 Iar ingenunchiă.
255. Metanii făceă,
 La Dumnezeu să rugă,
 Din gură șoptiă :
 — Doamne, milostive,
 Ascultă-mă și pe mine.
260. Fă-i, Doamne, în cale,
 Fă de un lup mare,
 Cu gură căscată,
 Cu coada înnodată.
 Ea când o vedeă,
265. Rău s'o 'nspăimântă,
 Bucate o vârsă,
 Indărăt s'o 'ntorceă.
 Domnul ca un sfânt,
 Puternic pe pământ,

270. Ruga-i ascultă,
Un lup trimitea,
Cu gura căscată,
Cu coada 'nnodată
Ea când îl vedeă.
275. Greu să 'nspăimântă,
Indărăt că fugeă,
Și să 'mpiedecă,
Jos că mi-și cădeă.
Bucate vărsă,
280. Acas' alergă,
Altele gătiă
Și nu zăbovia,
La drum că porniă
Și s'apropiă.
285. Manolea o zăria,
De parte-mi eră.
Dar o cunoșteă.
El ce mi-și făceă?
La pământ cădeă.
290. Din gură șoptiă,
La Dumnezeu să rugă:
—Doamne, milostive,
Ascultă-mă pe mine.
Fă-i un urs mare
295. Să-i iasă 'n cărare,
Spre ea alergând,
Grozav mormoind.
Ea de l-o vedeă,
Rău s'o 'nspăimântă,
300. Bucate-o vărsă,
Înapoi s'o 'ntorceă.
Domnul l-ascultă,
Un urs trimiteă.
Ea când îl vedeă,
305. Înapoi fugeă,
Bucate vărsă,
Acas' alergă,
Altele luă,
La drum că porniă
310. Și s'apropiă.
Manolea o vedeă.
Incepeă a plângeă.
La băeți strigă:
—Voi, nouă zidari,
315. Nouă veri primari,
Zidiți și lucrați,
La ea nu cătați.
- In zid o aruncați
Și atunci lucrați.
320. Lucrați, necurmați.
Cum Viloie veneă,
Cu toți o 'mbrățișă,
In zid o aruncă.
Incepeă a lucră.
325. Țiment că torna,
Marmură așeză.
Zidul să 'nălță,
Pe ea c'o strângeă.
Ea să cam râdeă,
330. Credeă că glumeă.
Băeții zideă,
Ei că nu glumeă.
Zidul ridică,
Rânduri necurmăte da,
335. Tot în grab lucră,
La brâu ajungeă.
Ea că mi-și vedeă,
Glumă nu eră,
Incepea a plângeă
340. Și așa ziceă:
—Manoleo, Manoleo,
Meștere Manoleo,
Zidul că mă strânge,
Țâțâșoara-mi curge,
345. Ivănel că-mi plânge,
Că eu l-am lăsat
Pe plapomă 'n pat,
Și mi-e nescăldat,
Și el s'a sculat.
350. Voi de m'oți zidi
Și m'oți isprăvi,
Zidul de va sta,
Turnul i-oți făceă.
In vârful turnului,
355. Leagănul copilului.
Ș'acolo să te sui,
Pe Ivănel să-l pui.
Mult e mititel,
Sărmanul de el!..
360. Când vântul o băteă,
Pe el l-o legănă!..
Și când o ningea,
Pe el l-o ungeă!..
Și când o plouă,
365. Pe el l-o scăldă!..

- S'o duce pomină,
Mănăstirea Manoli,
În Țara Românească
Ca să-l pomenească!..
370. Verde ș'o lală,
Negru Vodă veneă.
Mănăstirea vedeă,
Și mirat ziceă:
— Manoleo, Manoleo,
375. Vatașe Manoleo,
Ai săvârșit de-a bine,
Sfânta mănăstire,
Pentru pomenire?
Manolea ziceă:
380. — Tot mai e ceva.
Negru Vodă întreabă
Și din nou ziceă:
— Ei!.. ai putea făcea
Ca asta altă?
385. Manolea zâmbia
Și șiret grăia:
— Asta e de învățatură,
Altele cu nădăjduire.
Domnul d'auziă,
390. Să cam turbură,
Din gură strigă,
Schele să le ia:
— Iacă-tă Manoleo,
Vatașe Manoleo,
395. Fiindcă ești așa dibaciu,

- Să te dai jos de-acoleă
Și să mai faci și altă,
Mai frumoasă ca asta
Și să se pomenească,
400. În Țara Românească.
Schele să tăia,
Sus ei rămâneă.
Ei ce mi-și făcea?
Incepe a să rugă,
405. Dar nu eră nimenea.
Manolea ziceă:
— Voi nouă zidari,
Nouă veri primari,
Cum dreptate om țineă,
410. Dumnezeu ne-o ajută,
Să ne dăm jos d'aciă.
Aripi de șită vă faceți
Și sburați voi cum puteți.
Și Manolea întăiu făcea,
415. Și el, frate, că-mi sbura.
Dar unde cădea,
Stai de piatră să făcea
Și din el apă curgeă.
Ai nouă zidari,
420. Nouă veri primari,
Tot așa-mi făcea.
Dar unde cădea,
Praf că să făcea,
Nimica nu rămâneă.
425. Verde măr ursit,
Jurământ n'a ținut.

2. Constantin Brâncoveanu.

Seris din gura lăntarului Lucan Candoi. Celei, Romanai.

- Verde verde bob secară,
Ciudă mare, rău îmi pare,
C'a venit Dunărea mare,
Cu crăci și cu burioare,
5. Iar de mare, mărgini n'are!
Verde, verde-a bobului,
Prin mijlocul Dunării,
Tare-mi vine și-mi sosește
D'un caic negru, smolit
10. Cu catargul zugrăvit
Câte flori sunt pe pământ,
Ce n'am văzut de când
[sunt,

- Nici în ceriu, uici pe pă-
[mânt!
Verde, verde bob năut,
15. Tot de valuri e trântit,
De talazuri mi-e bătut
Și de apă mi-e nălbit!
Zi-i ș'al dată filaleă,
Da 'n caic cine-mi eră?
20. Să vezi: Turbul lui Bașa
Și cu Aga Mustafa
Și cu Aga Bălăceanul,
Ce mai voinicel sârmanul!..

- Cu Constandin Brâncovea-
[nul,
25. Crede 'n Dumnezeu sâr-
[manul !.
- Cu trei copii ce-i aveă,
Cu Gherghina țigancă,
Care le purtă grija
Cu zahăr și cu cafeă,
30. Seara și dimineața,
Peste zi totdeauna.
Verde verde ș'o laleă,
Să vezi el unde trăgeă?
Zi-i ș'alt dată matostat,
35. Din oraș din Țaligrad,
La cinstitul de 'mpărat,
Ca să-și pearză al său cap!
Verde, verde lăculeasă,
Pentru Țara Românească!
40. N'o lăsă ca s'o robească,
Turcii ca s'o stăpânească.
Verde verde ș'o laleă,
In Țaligrad mi-ajungeă,
Caic la margine-mi da,
45. Bine la par că-l legă.
Șapte rogojini luă,
Cu catran le cătrăniă,
Sus pe catarg că le suiă,
Perdaf de spirit că le da,
50. Foc de trei părți le puneă,
Vâlva 'n ceriu să ridică.
Verde verde ș'i-o laleă,
Impăratul foc vedeă.
El în sală că-mi eșiă
55. Și din gură așa-mi grăiă :
—Verde verde bob secară,
Cine arde țara 'n pară?
Arnăuții că-i spuneă :
—Mă 'mpărate, dumneata,
60. Nu ne arde țara 'n pară
Ș'ia sunt oameni din țară,
Au venit la jăluiială.
Verde verde filaleă,
Da 'mpăratul ce-mi grăiă ?
65. —Zi-i și-al-dată bob secară,
Aia sunt oameni din țară?
N'au venit la jăluiială
Și-au venit la jăcmăneală ;
Curând să-i băgați în fiare.
70. Verde verde și-o laleă,
Arnăuții ce-mi făceă?
La Brâncoveanul mergeă,
Pe Brâncoveanul luă,
Cu trei copii ce-i aveă,
75. Cu Gherghina țigancă,
Care le purtă grija,
Cu zahăr și cu cafeă,
Seara și dimineața,
Peste zi 'ntodauna,
80. Și la Sultan îi duceă.
Impăratu 'n sală ședeă,
Pe Brâncoveanu-l vedeă.
Cum îl vedeă 'l cunoșteă.
Mustăcioara-i muscuriă
85. Și din gură așa ziceă :
—Brâncovene, dumneata,
Zi-i ș'alt dată bob năut,
Bine-ai făcut d'ai venit,
Par'că eu ți-am poruncit ;
90. Nici cu gândul n'am gân-
[dit,
Așa bine să te-apuc!
Verde verde și-o laleă,
Dăruște-mi tu țara,
Țara și bogăția,
95. Care bei, mănânci din ea,
Si te dă în legea mea.
Verde, verde și-o laleă,
Brâncoveanul ce-mi făceă?
El din gură cuvântă
100. Și 'mpăratului spuneă :
—Impărate, dumneata,
Nu-ți dăruesc eu țara,
Țara și bogăția,
Care beau, mănânc din ea.
105. Fă cu mine ce oi vrea,
Nu mă dau în legea ta.
Verde verde și-o laleă,
Impăratul să 'ncruntă
Și el, mare, ce-mi grăiă ?
110. La arnăuți porunciă,
Fecioru-ăl mare-l legă
Și la scaun că-l trăgeă,
Ochișorii îi legă,
Măinile d'asemeneă.
115. Impăratul iar grăiă,

- Lui Brâncoveanul zicea :
—Brâncovene, Constandine,
Lasă legea creștinească
Și te dă 'n legea turcească.
120. Verde verde și-o lala,
Dăruiește-mi tu țara,
Țara și bogăția,
Care bei, mănânci din ea,
Și te dă în legea mea.
125. Brâncoveanul sta, grăia :
—Impărate, dumneata,
Nu-ți dăruiesc nimica,
Fă cu mine ce oi vrea.
Impăratul să turbură,
130. La Arnăuți poruncia,
Capul de i-l reteză.
Capul pe masă cădeă,
Trupul prin curte fugeă,
De lemne că să lovia,
135. Haine mândre își rupeă,
Ți-eră mai mare groaza !
Brâncoveanul că oftă,
Dar eu ochii să uită,
Și din gură cuvântă :
140. —Doamne, fie 'n voia ta !
Impăratul iar grăia :
—Brâncovene, dumneata,
Dăruiește-mi tu țara,
Țara și bogăția,
145. Care bei, mănânci din ea,
Că îți tăiai nădejdea,
Care 'nfloriă mustața.
Acum i-e dragă lumea !
Brâncoveanul, ce-mi
grăia ?
150. —Impărate, dumneata,
Nu-ți dăruiesc eu țara,
Țara și bogăția,
Care beau, mănânc din ea.
Nu mă dau în legea ta,
155. Fă cu mine ce oi vrea.
Da 'mpăratul ce-mi făcea ?
La Arnăuți porunceă,
P'ăl mijlociu că-l luă
Și la scaun mi-l trăgeă.
160. Frumos la ochi îl legă.
Măinile d'asemenea,
Capul iute că-i tăia.
- Capul pe masă cădeă,
Trupul prin curte fugeă,
165. De lemne că se loveă,
Ți-eră mai mare groază !
Impăratul iar zicea :
—Brâncovene Constandine,
Lasă legea creștinească
170. Și te dă 'n legea turcească.
Zi-i ș'aldată bob năut,
Din trei doi tu ai pierdut,
Numai unul ți-a rămas,
Cu zile de vrei să-l las,
175. Lasă legea creștinească
Și te dă 'n legea turcească.
Brâncoveanul iar grăia :
—Impărate, dumneata,
Fă cu mine ce oi vrea,
180. Nu mă dau în legea ta.
Da 'mpăratul ce-mi făcea ?
La Arnăuți poruncia,
Feciorul ăl mic îl luă.
Dar Gherghina țiganca,
185. Sub fustă îl pitulă,
P'al ei înainte-l da,
Să nu să pearză sămânța.
Verde, verde ș'o lala,
Brâncoveanul că-mi vedeă.
190. Arnăuții ce-mi făcea ?
Feciorul ăl mic luă,
La scaun că îl trăgeă
Și capul că i-l tăia.
Sta 'mpăratul și grăia :
195. —Brâncovene dumneata,
Vezi că-ți tăiai nădejdea.
Lasă legea creștinească
Și te dă 'n legea turcească.
Brâncoveanul ce-mi grăia ?
200. —Impărate dumneata,
Las' că-mi tăiași nădejdea,
Nu mă dau din legea mea,
Fă cu mine ce vei vrea.
Verde verde filaleă,
205. Brâncoveanul iar grăia :
—Impărate dumneata,
Să fi tu la mâna mea,
Cum sunt eu la mâna ta,
Nu te-aș judeca așa.
210. La scaun că te-aș trăgeă,

- La picior că te-aş cruntă,
Cu țeava că te-aş umflă,
In pripă pielea ți-aş lua.
Verde verde ș'o lală,
215. Impăratul ce-mi făcă?
La Arnăuți porunciă,
Jos la scaun că-l duceă,
La picior că mi-l cruntă,
Cu țava că îl umflă,
220. In pripă pielea-i lua,
Și din gură așa ziceă :
—Brâncovene dumneata,
Cască ochii a te uită.
De-ți cunoști tu pielea ta.
225. Brâncoveanul răspundeă
Și din gură așa ziceă :
—Impărate dumneata,
Cunosc că e pielea mea.
Să fi tu la mâna mea,
230. Cum sunt eu la mâna ta,
Nu te-aş judecă așa.
La scaun că te-aş trăgiă,
Cu toporul te-aş tocă,
Ceopățele te-aş făcă,
235. Într'un coș că te-aş puneă,
Pe mare te-aş aruncă.

- Când oiu zice filală,
Impăratul ce-mi făcă?
La Arnăuți porunceă,
240. La scaun că mi-l trăgeă,
Cu toporul că-l tăă,
Ceopățele de-l făcă,
Într'un coș de îl puneă,
Pe mare că-l aruncă.
245. Marea că să aprindeă
Trei zile, trei nopți ardeă.
Da 'mpăratul ce-mi grăiă?
—Cătă..... mumă-sa,
Singer eu cu mintea mea
250. Detei frate de beia!..
D'o scrisoare că scriă,
La Vlădil'c'o trimiteă,
Și îi spuneă pricina.
Dar Vlădila ce-mi ziceă?
255. —Cătă..... mumă-sa,
La ale bune nu mă 'ntrebă,
La ale rele mă chiamă!..
Foitică ș'o lală,
Vlădila ce mi-și făcă?
260. Patruzeci de popi strângeă,
Incepeă popii a citiă,
Marea de să potoliă.

3. Doamna Ileana.

Scris din gura lăutarului Lucan Candoiu. Celeiu, Rămăneț.

- In curte vere, în curte
[dragă,
In curte la doamna Ileana.
Să-mi vezi: Doamna Ileana,
Frumoasă ca lebăda,
5. Nu este 'n lume ca ea,
Și la finu-său Varticu,
Frumoasă masă mi-e 'ntinsă
Și de boieri mi-e coprinsă.
Și la masă cine-mi sta?
10. Vreo cincizeci de diaconese,
Vreo șasezeci de preotese.
Și doamna că mi-și strigă
Și grăind așa-mi ziceă:
—Vreo cincizeci de diaco-
[nese,
15. Vreo șasezeci de preotese,
Care-ați băut, n'ați băut :

- Care-ați mâncat, n'ați mân-
[cat.
Frate, sculați și plecați,
C'am o vorbă să vorbesc
20. Și o domă să domesc,
Și mulți bani să socotesc,
Cu finu-meu să vorbesc.
Vreo cincizeci de diaco-
[nese,
Vreo șasezeci de preotese,
25. Una la alta-mi căta,
Pe picior că să călcă,
La vizitii porunciă,
Cai la trăsură puneă,
Cari p'acasă mi-și plecă,
30. Numai Doamna rămâneă.
Când oiu zice trei lipici,
Și cu finu-său Varticu.

- Doamna din gură graiă
Și lui finu-său zicea :
35. — Fine, finișorul meu,
Ferice cin te-a scaldat
Și cine te-a legănat!
Mult ești nalt și subțirel,
Parcă ești tras prin inel!..
40. Am poftit la tine rău,
Nu te rabdă Dumnezeu,
Mi-o face pe gândul meu!..
Dar finu-său răspundeă
—Și grăind așa-mi zicea :
45. —Bre nașă, nașica mea,
Mâncă-mi-ț'ăș gurița!..
Bre nașă, n'o fi păcat
Și frică d'un blestemat?
Trei copii mi-am câștigat :
50. Două fete ș'un băiat,
Pe toți trei i-ai creștinat,
Părul i-le-ai retezat.
Bre nașă, n'o fi păcat?!
Iară Doamna Ileaua,
55. Dacă auziă așa,
Ea din gură răspundeă :
—Fine, păcatele tele,
M'oiu îmbracă eu cu ele.
Fac poduri pe la smârcuri,
60. Și ceșmele pe șoșele,
Și dau vaci pe la săraci
Și încălț la desculțați.
Ba dau bani la mănăstire,
Pentru a noastră ispășire.
65. Iar Vartici că răspundeă :
—Bre, nașă, nașica mea,
Dacă este vorba așa,
Să mă duc și eu acasă,
Să lapdă țoale de veneție
70. Și să iau țoale de curvie.
—Du-te, fîne și să vii
Și finii să nu-i mai spui.
El acas' că să duceă,
- Drept la grajd că mi-și
[trăgeă,
75. Pe negrul că mi-l scoteă,
Șeaua pe el că puneă
Ș'apoi, frate, 'ncălecă,
Ziua bună că-și luă
Și din gură-mi cuvântă :
80. —Mai rămâneți sănătoși,
Eu în lume pribegesc,
Mă duc, să mă prăpădesc,
Să nu mai păcătuesc.
Mergea'n Țara Tătărască,
85. Tot ca să-se prăpădească,
Să numai păcătuiască.
Nașă-sa că mi-și află,
Cai la trăsură puneă,
După Vartici să luă,
90. Vreo trei luni mi-l căută,
Și ea, nene, mi-l găsiă
Tocmai 'n Țara Tătărască,
Dus ca să să prăpădească!
Pe el, Doamne, mi-l găseă
95. Cu soția d'al doilea.
Niște burueni că-i da,
Frumușel că-l adormiă,
In trăsură mi-l puneă,
La biserică-mi mergeă,
100. Și amândoi să cunună;
Vartici că nu mi-și știă.
După ce că s'a sculat,
Vedeă că s'a cununat.
Cuțitașul mi-l scoteă,
105. Frumușel că să 'njunghiă,
Să scape de nașă-sa.
Și nașă-sa să tăiă,
Peste el că mi-și cădeă.
Și popii că să miră
110. Și din gură-mi cuvântă :
—Și noi c'am îmbătrânit
Și așa că n'am văzut!

4. Baul Brâncoveanul.

Scris din gura lăutarului Lucan Candoiu. Celein, Romanăți.

Pe dealul Perișului
Și al Perișanului,
Pe câmpiile Craiovei

Și pe ale Craioviței
5. Scos-a Banul plugurile.
Săvai Banul Brâncoveanul,

- Care-a 'nspăimântat Ardea-
[lul.
- Săvai Banul Brâncoveanul,
Care-a urît boieria
10. Și-a îndrăgit plugăria.
Bănăria, sărăcia.
Plugăria, boieria.
Foițică murele,
I-a 'nflămânzit roabele,
15. A umplut ulițele,
Cercească, sărmanele.
Semene ogoarele,
Toate porumbiștile,
Ca să crească meiele.
20. I-a 'nflămânzit roabele,
Nu mai pot, sărmanele!
Foițică ș'o lală,
Săvai Banul ce-mi făcea?
Sămbătă pluguri dregea,
25. Hamurile le cărpea,
Fiarele că le-ascuția.
Când Duminică eră,
Când cocoșii că cântă,
Banul caii așeză
30. Și la pluguri că-i puneă.
La roată cine-mi trăgea?
Săvai murgii d'amândoi,
Să 'ngăduesc ca doi boi.
Iar înaintea murgilor?
35. Albii cu codalpii.
Iar naintea albilor?
Săvai, frate, negrii
Ce lucesc ca șerprii,
Negrii ca corbii,
40. Trăgaci ca șoimii,
Fugaci ca leii.
Bine la ham i-așeză.
Duminecă că-i puneă,
Când popa, Doamne, tocă,
45. Plugurile 'n brazdă puneă.
El Dumineca ară,
Ară, Doamne, ce puteă,
Soarele la prânz veneă,
Oleoleo, măicuța mea!
50. Să vezi, Banul ce-mi făcea?
El de prânz nu mai ară,
Pe Băneasa așteptă.
- Pe Băneasa cea frumoasă,
Pe Băneasa jupâneasa,
55. Cu sprânceană, Doamne,
[trasă!
Iar Bănesă ce făcea?
Doamne, ea ce mi-i gătia?
Găinușă 'n ulcelușă,
Cocoșel pe tăierel.
60. Turtă albă 'n coșnicioară,
Turtă caldă 'n subțioară,
Ducă la plug de mâncare.
Iar Băneasa ce-mi făcea?
In boșele să 'mbracă,
65. Niminea n'o cunoșteă.
La plugari că să ducea,
Soarele la prânz eră,
Și la plugari ajungeă.
Iar Banul Brâncoveanul,
70. Care-a 'nspăimântat Ardea-
[lul,
Și-a urît boieria
Și-a 'ndrăgit plugăria;
Bănăria, sărăcia.
Plugăria, boieria.
75. Foițică filală,
Plugu 'n brazdă că 'nfigeă,
Când pe Băneasa vedeă.
Iar Băneasa ce-mi făcea?
Bună ziua că îi da,
80. Și Banul că răspundeă:
— Mulțumesc, Băneasa mea,
Mâncă-mi-ți-aș gurița
Seară și dimineață,
Peste zi întotdeauna.
85. Băneasa ce mi-și făcea?
Traista jos că mi-o puneă,
Pe pământ că mi-o 'ntin-
[deă
Și masa mi-o așeză.
Banul îndată începeă,
90. La plugărași că strigă.
Plugărașii să strângeă,
Toți, Doamne, îngenunchiă,
Câte-o bucătură luă,
D'a 'n picioare că mîncă,
95. Mâncarea nu le-ajungeă.
Oleoleo măicuța mea!
Mâncă, nu să sătură.

- Doamne, Banul ce făcă?
- El pe rotile sta,
100. S'acolo, frate, mîncă,
Masa că mi-o ridică.
Și Băneasă sta zicea :
—Măi Banule dumneata,
Ia ascultă, frate, 'ncoă.
105. Foițică mărăraș,
Măi Banule eu te las,
C'ai urît boieria,
C'ai lăsat tu bănăria,
Ș'ai îndrăgit plugăria.
110. Așă Banului ziceă,
Iar Banul că nu credeă.
Dar Băneasă ce-mi făcă?
Nuntă 'n sat că îmi eră.
Ea acasă cum soseă,
115. Frumușel să premeneă,
Băgă fața 'n rumeneală,
Sprâncenile în negreală.
Veriguța că puneă,
Lăcățelul atărnă
120. Și la nuntă că mi plecă.
Ea în horă să prindeă
Și frumos că mi-și jucă,
Căți vedeă, să minună.
Nu știu de unde sosiă,
125. Săvai Turbul lui Bașă
Căpitanul din Craina.
Când pe Băneasă o vedeă,
El de mână c'o strîngeă
Și din horă c'o luă,
130. Acas' cu ea că plecă.
Mîncă și să sătură,
Bea bine, să ospătă
Și frumos să sărută.
Dar Băneasă ce-mi făcă?
135. Afară cu el ieșiă,
Vezi cu Turbul lui Bașă,
Căpitanul de Craina.
El pe cal încălecă,
Mâna 'n brău că-i aruncă
140. Și-o aruncă sus pe șea,
Mi-o mai legă c'o cureă,
Să nu cază undevă,
Să nu-și piarză drăguță.
Și mână nu să 'ncurcă.
145. P'aci urma își pierdeă !

- Și fină-sa o vedeă,
A lui Drăgan că eră,
Ea la nașa-sa veneă,
Până, frate, a nu plecă,
150. Și către dânsa grăiă ;
—Bine, nașă, dumneata,
De ce-ți urîși, zău, casa ?
—Taci, fină, nu zice-așă,
Nu-mi mai strică inima,
155. Căci nu este vina mea.
Dar fină-sa d'auziă,
Binișor să 'nfulișă
Și la pluguri să duceă
Și la nașu-său strigă :
160. —Măi nașule, dumneata,
Mi te-a lăsat, zău, nașă
Și pe Turc că l-a 'ndrăgit,
L-a 'ndrăgit și l-a luat
Și pe tine te-a lăsat,
165. Că p'un dobitoc la gard,
N'o fi de tine păcat ?
Foițică vioreă,
Ș'o cracă de micșuneă,
Iar Banul de auziă,
170. La finul său că strigă :
—D'ale, fine, dumneata,
Foițică sâmurăstră,
Du-te, fine, tu acasă.
Acasă de te-oi duceă,
175. În grajd de piatră oi intră
Și pe roșul l-oi scoteă :
Tot pe roșul belnicul,
Care fuge cu anul
Și răsufflă cu ceasul.
180. Șeaua pe el c'oi puneă,
Bine că l-oi închingă,
In șapte chingi că l-oi
După Turc că te-oi luă,
Și când mi l-oi ajungeă,
185. Căpățana i-oi luă,
Pe nașă-ta oi prindeă
Ca s'o duci la casa mea ;
Că e a mea soțioară,
Ca e a mea inimioară ;
190. Ș'am să urăsc plugăria
Ș'am să 'ndrăgesc bănăria,
Să trăesc cu Băneasă,

- Că e soțioara mea.
 Finul său dac' auziă,
 195. Degrab acasă plecă,
 In grajd de piatră intră
 Și pe roșul mi-l scotea.
 Tot pe roșul belnicul,
 Care fuge cu anul
 200. Și răsuflă cu ceasul.
 Șeana pe el așeză,
 Cu chinga că-l închingă.
 Șapte chingi, șapte tafturi,
 De fac patrusprezece mii,
 205. Patrusprezece mii și zece,
 De-mi stă inimioara rece!..
 Foitică filaleă,
 Cruce cu dreapta-și făcea
 Și din gură cuvântă:
 210. —Ajută-mi, Doamne, cu bine,
 C'acum sunt voinic în fire,
 Ce-oiu gândi să izbândesc,
 Ce-oiu gândi să împlinesc,
 Cap de Turc să ceopățesc.
 215. Și pe roșul s'aruncă,
 Tot pe roșul belnicul,
 Care fuge cu anul,
 Și răsuflă cu ceasul.
 Când pe roșu 'ncălecă,
 220. Drumurile le lăsa,
 Câmpurile le-apucă
 Și la pluguri ajungeă.
 Când la pluguri că soseă,
 Drăgan din gură grăia:
 225. —Hai, nașule, dumneata,
 De mai ceartă pe Roșul
 Că-mi răpune, zău, capul.
 Banul Brâncoveanu auziă
 Și din gură cuvântă:
 230. —Ce lași, tu, drumurile
 Și apuci câmpurile?!
 Să nu mi-l duci ca gândul,
 Ci să mi-l duci ca vântul.
 Poruncă i-am poruncit:
 235. Să reteze cap de Turc.
 Așa roșul d'auziă,
 Drumul drept că-mi apucă
 Și nu mi-l duceă ca gândul,
 Să nu-i scoată sufletul.
 240. Turcul trei zile fugeă,
 El într'un prânz l-ajungeă.
 După ce că-l ajungeă,
 Paloșul în dreapta luă.
 Când cu paloșul că da,
 245. Gâtul Turcului luă,
 Ii sbura căpățâna,
 După cal că mi-și cădea,
 Și pe nașă-sa luă,
 Și din gură sta, ziceă:
 250. —Bine, nașă, nașă-mea,
 Ce ți-ai urit tu casa,
 Ș'ai luat drumurile,
 Ca să-ți pierzi tu zilele?
 De mâna dreaptă o luă,
 255. Sus pe șea o aruncă,
 Și mi-o legă cu-o cureă,
 Să nu cază undeva.
 Pe Turc bucăți îl făcea,
 Celmeluța i-o luă,
 260. El capul că-l învăluia,
 Și cu nașă-sa plecă,
 Și'n casă că mi-o băgă.
 Apoi la pluguri plecă,
 Așa învelit la cap cum eră,
 265. Invelitoarea n'o aruncă,
 Și la pluguri ajungeă.
 Nașul său că mi-l vedeă,
 Pe brazdă pluguri opriă
 Și să uită, cât puteă,
 270. Doară îl va cunoșteă,
 Apoi din gură-mi ziceă:
 —Ori pe finul l-a tăiat,
 Ori pe roșul a 'ncălecat,
 Vine să-mi taie al meu cap.
 275. Săvai, Banul Brâncovea
 [nul,
 Care-a spăimântat Ardealul,
 El din gură că strigă,
 Că de cap să 'nspăimântă,
 La plugari el că strigă
 280. Și din gură le ziceă:
 —Lăsați, voi, plugurile,
 Și iute umpleți văile;
 Că pe finul l-a tăiat
 Și pe roșul a luat.
 285. Frunzuliță trei masline,
 Vine să mă taie și pe mine!
 In toate părți voi să fugiți,

- Zilele să vă lungiți.
 Plugărașii d'auziă,
 290. Pe fugă ei să puneă,
 Văile că le umpleă,
 Tufele le îndrăgeă.
 Pe Drăgan nu-l cunoșteă,
 Ei pe fugă să puneă.
 295. Dară Banul ce-mi făceă?
 Peste brazde că fugeă,
 Tot în boiște mergeă,
 Barbă albă că-și smulgeă,
 Haine mândre le rupă.
 300. Pe brazde că năsădeă,
 Tot cădeă și tot fugeă.
 Dar Drăgan, dacă-l vedeă,
 Cealmauă din cap luă
 Și jos că mi-o aruncă.
 305. Atunci Banul cunoșteă,
 Că nu-i Turbul lui Bașă,
 Căpitanul de Craina:
 Ci e finul său Drăgan,
 Deli-baș de căpitan.
 310. Tocmai atunci că îl credeă,
 Când gură la nașu-său da:
 —Măi nașule, dumnea-ta,
 Zăbovește acilea,
 Că am să îți spun ceva,
 315. C'am adus pe nașă-mea.
 Și pe Turc eu l-am tăiat

- Și la ciori l-am aruncat.
 Și cealmauă i-am luat,
 D'aia te-ai înspăimântat.
 320. Iară Banul Brâncoveanul,
 Care-a 'nspăimântat Ardea-
 [lul,
 El, frate, ce mi-și făceă?
 El urî plugăria,
 Mâncă-o-arpărdalnică,
 325. Și 'ndrăgi bănăria,
 Și să 'ntoarse 'ngrabă acasă
 La a sa mândră Băneasă,
 Cu dânsa ca să trăiască:
 Că de vorbă s'ă făcut,
 330. Că Băneasa l-a urit.
 El dela plugari plecă
 Și acasă îmi veneă,
 Plugurile le ură,
 Și 'ndrăgeă bănăria,
 335. Să trăiască cu Băneasa,
 Cu Băneasa cea frumoasă,
 Cu sprânceana neagră trasă,
 Chip de domniță aleasă.
 Căci din veac și din vecie
 340. Au avut tot boierie,
 Ș'au fost Bani la Cra-
 [iova
 La Craiova, Craiovița
 Și stăpânesc Oltenia.

5. Dediu Vornicul.

Scris din gura precupețului Niculescu Dumitru. Melinești, Dolj.

- Foițică meri crețești,
 În oraș în București,
 În curtea lui Ștefan Vodă,
 Mi s'a strâns boieri la vorbă,
 5. Ca frunza și ca earba,
 De nu mai le dai seama.
 Boierii Divanului,
 Caimacanii Târgului,
 Și cu ai Brașovului,
 10. Și toți bea, și toți mîncă
 Și cu bine petreceă:
 Dar unii dintre boieri,
 Nici nu bea, nici nu mîncă,
 Numai sta, de tot pără,
 15. Tot pe Dediu Vornicul.

- Ei din gură că-mi grăia
 Și lui Vodă că-i spuneă:
 —Alelei, Doamne Ștefane,
 Dediu tău s'a lăudat,
 20. Că eum ți-a luat vornicia,
 Ca mâine-ți ia și domnia.
 Domnul Ștefan, dac'auziă,
 El la Dediu trimiteă,
 Și îngrabă mi-l luă,
 25. Și-l duceă de-l închideă,
 Sus pe apa Nistrului,
 Temnița Oltinului.
 Dar Dragna, soția sa,
 Adăstă un an sau doi,
 30. Până 'mplineă p'el de trei,

- Și la taică-său mergeă,
 La pământ ingenuncheă,
 Și din gură că-mi grăia:
 —Taică, tăculiț'al meu,
 35. Unde-mi este Dediu meu?
 De e mort, să mi-l jelesc
 Și bucate să-i jertfesc,
 Pe la popi să-l pomenesc.
 De e viu, ca să mi-l știu.
 40. Taică-său de auziă,
 Așa din gură grăia:
 —Nu e mort ca să-l jelești
 Și bucate să-i jertfești,
 Și la popi să-l pomenești,
 45. Ci e Dediu 'n vornicie,
 Adastă că mâine o să vie.
 Ea acasă că-mi plecă,
 Și acasă că găsiă,
 Colo jos la capul scării,
 50. O fetiță de țigan,
 De mare ca de cinci ani.
 La pământ înghenuchiă
 Și din gură că-mi grăia:
 —D'ale coconiță Dragnă,
 55. Nu ți-e Dediu 'n vornicie,
 L'adăști ca mâine o să vie;
 Ci e Dediu la 'nchisoare,
 De trei ani lipsit de soare,
 Sus pe apa Nistrului,
 60. Temnița Oltinului.
 Dar Dragna, când auziă,
 Mâna 'n buzunar băgă,
 Cu galbeni că o scoteă,
 Și la țigancă că da.
 65. Apoi Dragna ce-mi făcea?
 Ea la taică-său mergeă,
 Și din gură îmi ziceă:
 Taică, tăculiț'al meu,
 Ia descuie lăzile
 70. Și dă-mi mie cheile,
 Să-mi deschid temnițele.
 Taică-său, când auziă,
 El atunci să supără,
 Cheile că le-aruncă.
 75. Dragna cheile luă
 Și afară că-mi eșiă
 Și din gură că-mi grăia:
- Dar voi, măi birjarilor,
 Și voi, cucierilor,
 80. Puneți caii la cucie,
 La cucia cea de vară,
 Dar de ne-om duce mai
 [tare.
 Opt cai la butcă puneă:
 De negri ca corbul,
 85. De ducaci ca șoimul.
 Și 'n butcă să puneă
 Și la temniță plecă,
 Temnița o descuie
 Și pe Dediu că-l găsiă,
 90. Numai p'o grindă ședeă
 Și afară mi-l scoteă.
 La bărbier trimeteă,
 Bărbierul că-mi veneă,
 Cu briciul, cu curaeuă.
 95. Pe-o parte că mi-l rădeă,
 Pe alta carnea-i curgeă.
 El din gură că-mi grăia:
 —D'ale, soțioara mea,
 Eu aici când am venit.
 100. Broștile erau ca nucile
 Și-acum sunt ca ploștile.
 Șerprii erau ca undrelele,
 Și-acum sunt ca sulele.
 Și-o vrăjmoaică de șer-
 [poaică,
 105. Tot în poală-mi să ouă,
 Tot în poală-mi pui sco-
 [teă.
 Iară el că-mi porunceă,
 Și d'un cal că-i aduceă,
 Și pe cal încălecă,
 110. Și la taică-său mergeă,
 Și peste porți că-mi săriă,
 Vitejia își arată,
 Și el atunci că muriă.
 Dar Dragna, soția sa,
 115. Ea din gură că-mi grăia:
 —Taică, tăculiț'al meu,
 D'ar da Bunul Dumnezeu,
 Să te 'nsori de nouă ori
 Și să faci nouă feciori
 120. Și pe urmă o copiliță,
 Să te adape în temniță.

- Ai făcut d'un divan,
Ai dat pe Dediu la măidan?
85. Tată-său îi răspundeă
Și din gură îi ziceă:
—Eul-l-am dat,l-am împușcat,
Că-i urît și blestemat!
Să-ți dea taica om galant.
90. Aideți, taică, ș'om vedeă,
Om vedeă, ce-om mai făceă
Ea așa dac' auziă,
Inimioara îi sbătiă,
Și la Dediu să duceă,
95. Și ea mort că mi-l găsiă.
Apoi lui ta-său ziceă:
—Taică, tăicuțul meu,
Să te 'nsori dō nouă ori
Și să faci nouă feciori.
100. Iar la urmă o fetiță,
Să-ți ducă apă 'n temniță,
Cum, tată adusei, eu,
Știi bine, lui Dediu al meu,
Șapte luni
105. Și șaptesprezece săptă-
[mâni.
Ea cuvântul nu sfârșiă,
Cușitașul îl scoteă,
Ea seama că își făceă,
Ei amândoi că muriă.
110. Taică-său să blestemă,
Pentru fapta ce faceă,
— Cine-o face ce-am făcut,
N'aibă locșor în pământ,
Nici popă la prohodit,
115. Nici țărănă pe mormânt.

7. Cântecul Nașului.

Scris din gura lăutarului L. Candoiu. Celeiu, Romanai.

- Foițică flori domnești,
Din oraș din București,
L'ale case mari, domnești,
De să văd din Stoienești;
5. In curte vere, în curte,
[nene,
Frunzuliță lobodă,
In curte la Ștefan-Vodă,
Multe carâte-au sosit,
Multe sunt, mărunte sunt.
10. Sunt carâte jugrăvite,
Pe dinăuntru poleite,
Pe d'asupra șindrilite,
Cu postav verde 'nvelite.
Și cocoane 'mpodobite,
15. Tot de nuntă sunt gătite.
Că să 'nsoară Iancu-Vodă,
Și-l cunună Mihnea-Vodă.
Dar fata de unde-o ia?
Din oraș din Dobrogea.
20. Dela Letinul bogat,
Săvai câinele spurcat,
Și de lege lepădat,
În cruce necreștinat,
Și de toate 'ndestulat,
25. Și de miere și de unt,
Și de aur și de-argint,
- Bunățăți de pe pământ,
La el mi s'a îngrămădit!
Foaie verde ș'ō lalăă,
30. Și cu nuntă când plecă?
Ei plecă pe la Sân-Petru,
Și de-abiă ajungea la Sân-
[Metru.
Conacul unde conăceă?
La lacul Cocorului,
35. La puțul Porumbului,
La fântâna ferului,
La părul Cadiului,
Acolo că conăceă.
De mâncare ce le da?
40. O junice le gătiă,
O junice le frigeă,
Și-un berbece de frigare,
La toți le dă demâncare,
Dar le dă de săturare.
45. Bea vinul și să cinsteă,
Voia bună că făceă,
Lăutarii le cântă,
Și flăcăii că jucă,
Și boierii că priviă.
50. Vin cu ploștile că da,
C'asă li-i datorîă

- Dela Maica Precista,
Din strămoși și din străbuni,
De când e neamul de
[Români.
55. Iar cu nunta că-mi plecă,
Mână ziua și noaptea,
Mână de nu să vedeă,
De Letin s'apropiă.
Dar Letinul ce-mi făcă?
60. Bine ziua o știă,
Când nunta o să il iea,
Porțile le 'nzăvoriă.
Dar cu ce le 'nzăvoriă?
Tot cu fierul plugului,
65. Cu fierul pământului.
Vin cu butia aduceă,
Șapte buți alăturiă
Cum eră una și-alta.
Săcurea 'n mână luă,
70. La portiță o puneă.
Dar Letinul ce-mi făcă?
Sus în pridor să suiă,
Ochian în mână luă,
In toate părți să uita.
75. Nunta că mi-o năzăriă
Și bine că mi-l sosiă.
Iacă nunta că-mi veneă.
Dar Letinul că strigă,
Odată pe letinește,
80. Al-dată iortomânește,
Al treilea românește,
Săvai ca Doamne ferește!
Imi strigă ce mi-și strigă
Și din gur' așa zică :
85. —Cine este mirele,
Mirele, ginerile,
Să s'aleagă din nuntași,
Din nuntași, din sichiorași,
Și din d'albii coconași,
90. Și din negri țigănași,
Care sunt lăutărăși,
Că sunt și ei drăgălași.
Foicică foi de plop,
Potolesc și ei câte un foc.
95. Să s'aleagă mirele,
Mirele, ginerile,
Inalțe cu umerele,
Ca șoimii cu aripele,
- Ca să sară porțile,
100. Porțile și butile.
Ginerile d'auziă,
De cap să înspăimântă,
Și la nașu-său plecă
Și lui nașu-său spuneă.
105. Dar nașu-său sta, zică :
—Taci, fine, nu te speria,
Te roagă la Dumnezeu,
Să trăiască nașul tău.
Și la Maica Precista,
110. Să trăiască nașă-ta,
Ca să-ți luăm pe fina,
Ca să faci casă cu ea,
Săvai, ca toată lumea.
Dară nașul cel mai mare,
115. Tinerel ca și o floare,
Ca o garoafă mirositoare.
Cu toată grija 'n spinare,
In picioare să sculă,
Ochii roată că-i făcă,
120. Peste toți caii căută,
Nici un cal că nu-i plăcă.
Cam la spate să uita,
Foicică matostat,
Un nepoțel de 'mpărat!
125. Foicică măr sălcui,
Călare p'un bididiu,
Cu saiaua 'nfiptă 'n brân,
Nepotul lui Ciubucciu.
Dar nașul, dacă-l vedeă,
130. Jos din carătă să da,
Trei mere de aur luă,
La ăl băiat să duceă,
Cu mere îl înșelă,
Și în brațe îl luă,
135. În carătă că-l puneă,
Alături cu nașica.
Apoi calul îl luă,
Bine 'n chingi că il strân-
[geă,
- Cruce cu dreapta-și făcă,
140. Picioar în scară puneă
Și pe cal încălecă.
Puținel că-l 'nferbântă,
Numai spumă că-l făcă,
Un sgârbăcel că-mi aveă,
145. Sgârbăcel de bumbăcel

- Și la cap cam plumbuit,
Pe la coadă alămit,
Cu cinci litre de argint.
Și pe cal că l-a lovit,
150. Odată că-i sumuțiă,
Cu călcăile-i mai da.
Odată-l mai atingeă,
Ăle trei porți că săriă,
Șapte buți alăturiă.
155. Jos de pe cal că să da,
Drumul în curte că-i da.
Porțile le deschideă,
Carătele de intră,
Toată nunta asemenea.
160. Postavurile-așterneă,
Jos cocoane mi să da.
Dar dânsul ce mai făceă ?
Vedrița că o luă,
De-o vadră și cinci ocă.
165. Luă vadra la stângă
Și burghiul la dreaptă
Și pe la buții plecă,
Pe toate le găuriă,
Tot vinul că-l încercă.
170. Care vinul că-i plăceă,
In vădriță că luă,
Pe la boieri că mi-l da.
Care vinișor mai dulce,
Pe la cocoane mi-l duce.
175. Care vinul nu-i plăceă,
Săcurea 'n mână luă
Și pe buți că se urcă,
Toate buțile spârgeă,
Cercurile le tăiă,
180. Vinurile le vărsă,
Ulițile le umpleă.
Nuntași cai-și adăpă,
Rațele de se căldă.
Letinul sta, să uită,
185. Și nimica nu ziceă.
Dar Letinul ce-mi făceă ?
Iar al doilea strigă:
Odată pe letinește,
Al-dată iortomănește,
190. Săvai ca Doamne ferște
Ș'al treilea românește:
-- Care este mirele,
Mirele, ginerile?
- Să s'aleagă din nuntași,
195. Din nuntași, din sichiorași,
Și din albiu coconași,
Și din negri țigănași,
Care sunt lăutărași,
Că sunt și ei dragălași.
200. Foițică foi de plop,
Potolește câte-un foc.
Să-mi cunoască bastonul,
Foițică măr mustos,
Cu care cap a crescut în
[jos ?
205. Ginerile d'auziă,
De cap să 'nspăimântă,
Tot la nașul său plecă
Și din gură îi grăiă:
-- Foițică murele,
210. Ce-i mai facem, nașule ?
Rău ne-a secat zilele!..
Dară nașul ăl mai mare,
Ca acest naș din astă seară,
Care e cu grija 'n spinare,
215. Ține-l, doamne, ca p'o floare,
Ca p'o floare mirositoare,
El din gură îmi grăiă
Și lui finu-său ziceă :
-- Taci, fine, nu te speria.
220. Fii tu naș în locul meu
Și eu fin în locul tău,
Că ne-o ierta Dumnezeu.
Foițică ș'o lalăă,
Că te-om scăpat de beleă,
225. Și pe fina om luă,
Că să faci casă cu ea,
După cum e datina.
Dară nașul ăl mai mare,
Ca omul cu grija 'n spinare,
230. Așa priceput eră!
O albie că luă,
Și cu apă o umpleă.
Bastonașul i-l luă,
Plută pe apă-l puneă.
235. Rădăcina 'n jos trăgeă,
Vârful în sus rămăneă.
Dar Letinul ce-mi făceă ?
Nici p'ăia că nu-i lăsă.
Prosoape de mătasă luă,
240. Și pe sfoară le 'ntindeă,

- In slăvi că le ridică,
Iar din gură că-mi strigă,
Odată pe letinește,
Aldată iortomânește,
245. Săvai ca Doamne ferește,
Apoi strigă românește:
— Care este mirele,
Mirele, ginerile?
Să s'aleagă din nuntași,
250. Din nuntași, din sichiorași,
Și din albiu coconași,
Și din negrii țigănași,
Care sunt lăutărași,
Căci sunt și ei drăgălași,
255. Sunt și ei buni la cevași,
Foițică foi de plop,
Potolesc și ei câte-un foc,
Ca să taie sforile,
Să cadă șervetele.
260. Ginerile d'auziă,
Tot de cap să 'nspăimântă,
Iar la nașul său mergeă,
Și nașul său îi spuneă:
— Taci, fine, nu te speria,
265. Roagă-te la Dumnezeu,
Să trăiască nașul tău,
Și la Maica Precista,
Să trăiască nașă-ta,
C'o să luăm pe fina,
270. S'ai să faci casă cu ea,
C'asă țu-a fost ursita.
Dară nașul cel mai mare,
Ca ăst naș din astă seară,
Care-i cu grija 'n spinare,
275. Ține-l, Doamne, ca p' o floare,
Ca p' o floare mirositoare,
Intr'o zi de sărbătoare.
El la băiat să duceă,
Și iar calul i-l luă,
280. Puținel că mi-l plimbă,
Până îl înfierbântă.
De odată de-i sumuția
Și cu sgărbaciul de-i da,
Unde 'n slavă că săria
285. Și cu paloșul că da,
Șforile că le tăia,
Șervetele că cădea.
El după cal că săria,
- Cu paloșul le croia
290. Și pe la cai le puneă.
De eră cu calul murg,
Ii da șervet de Câmpu-
[lung,
De eră cu calul breaz,
Ii da șervet de atlas,
295. Pe la toți caii atărnă,
La unul nu ajungeă.
Dară nașul ce-mi făcea?
Sus în pridor să suia,
Unde Letinul că sta,
300. Și la el să repezia,
Și din giubeă că-i tăia
Și la cal c'o atărnă.
Dar Letinul ce-mi făcea?
Nici atunci nu-i iertă,
305. Trei fete că aduceă,
Și la prag că le puneă,
Cum ne este datoră,
Și din gură iar strigă:
— Care este mirele,
310. Mirele, ginerile?
Să s'aleagă din nuntași,
Din nuntași, din sichiorași
Și din albiu coconași,
Și din negrii țigănași,
315. Care sunt lăutărași,
Că-s buni și ei la ceva-și:
Foițică foi de plop,
Potolesc și ei câte un foc,
Să-și cunoască mireasa,
320. Cununee-se cu dânsa.
Ginerele d'auziă,
Greu de cap să 'nspăimântă
Și la nașul său veneă
Și din gură îi spuneă:
325. — Foițică murele,
Ce-i mai facem, nașule?
Mi s'a amărit zilele,
Cu toate 'ncercările.
Nașul său, dac'auziă,
330. Așă din gură-i ziceă:
— Taci, fine, nu te speria,
Că nu merge treaba așă.
Roagă-te la Dumnezeu,
Să trăiască nașul tău,
335. Și la Maica Precista;

- Să trăiască naşa ta.
Ce oi u putea, oi u făcea
Şi te-oi scăpa de belea,
Şi i-om lua noi fata,
340. Şi te-oi cununa cu ea,
Pe cum ne scrie legea.
Săvai naşul ce-mi făcea?
Prin curte că se plimbă,
O coastă de cal găsea,
345. Pe fiul său că-l lua,
In casă cu el intră.
Când la prag că să ducea,
Naşul mai mare curagiu
[făcea.
Cu coasta că fluciuă
350. Şi din gură să răstia :
— Care este mireasa?
Că astă spată lată
E gătită pentru cap de fată.
Mireasa singură 'ndată,
355. Dacă nu s'o alegea,
Asta capul îi va tăia.
Dară naşul ce-mi făcea?
El, frate, să 'mpedecă
Şi mărgăritare asvârlia.
360. Fetele nu culegea,
Numai mireasa s'aplecă
Şi mărgăritare strângea,
Atunci ei o cunoştea.
Că ele tot un covor avea,
365. La fel îmbrăcăminte :
Tot un stat şi tot un fapt,
Tot o geană, ş'o sprânceană.
Când s'aplecă mireasa
Şi ea, frate, începea
370. Mărgăritar d'adună,
Mâna pe dânsa puneă.
Liteanul, dacă vedeă,
El din gură că strigă:
— Ține-o, ține-o, n'o lăsa,
375. C'ăia este mireasa,
Cunună-te cu dânsa.
Salbă de gât îi puneă,
Mamudele asemenea:
C'ăşa le-i datoria.
380. Şi de mână o lua,
In odaie că intră,
Cu pahar vin închină,
C'ăşa este datină,
Datină, datoria.
385. Boierii cafea că beă,
Cu toții afar' ieşia,
In căruțe se suia
Şi acasă că-mi plecă.
Ei plecă pe la Sânt-Petru,
390. Abiă ajungea la Sân-Metru.
Când acasă ajungea,
La biserică trăgea,
Mireasa de cununa.
Dar Liteanul ce-mi făcea?
395. Şi el pochinzeri că da,
Nunta de o petreceă.
Dară naşul ce-mi făcea?
Pe mireas' o cununa,
Acasă cu toți venea,
400. O horă mare prindea,
Lăutarii tot cântă,
Aluneasca o jucă.
Şi a fost o nuntă mare,
Dela munte pân la mare!
405. Şi a fost nuntă domnească,
De veci să se pomenească,
Cu mari boieri şi cocoane,
Ca la astă nuntă mare.
La boieri ca domnia-voa-
[stră,
410. Noi facem cântarea noastră.
Tutora ca să fie
Cu bine şi cu bucurie.

8. Vişina.

Scris din gura lui Petre Mircea Ioniță. Orlea, Romanița.

In valea Galbenei
Şi p'a Gălbenuşei
Sunt trei sate iscusate
In vistirie nebăgate.

5. Şi zapcii sunt ca dracii,
Bată-i Dumnezeu săracii!
Scrie cărți în toate părți
Şi răvaşe prin oraşe

- Și firman la împărăție,
10. De toată lumea să știe :
C'ăle trei sate iscusate
Nu dau araciui de domnie,
Nici birul la 'mpărăție,
Spune că n'au datorie.
15. Când ferman la București
[sosiă,
Domnul numai decât să
[uită,
Sus în sală să suiă,
Luă, frate, d'o hârtie
Și mi-s'apucă să scrie.
20. Scrise vreo cinci, șase rân-
[duri
Și-l apucă alte gânduri.
— Of! ăle sate, de sunt
[bogate,
Să fie ele jurate,
C'am să le ar cu bucate.
25. Ș'ăle sate de sunt pline de
[miere, de unt,
Bunătați de pe pământ,
Cum sunteți așa bogate,
O să vă pui foc la toate
Ș'o să vă ar cu bucate.
30. Dară Domnul ce-mi făceă?
Numai decât porunciă,
Să vie unzarul 'ncoă,
Pârcălabul asemeneă,
Ca s'aducă miria
35. Și toată datoria.
Unzarul dac'auziă,
Cucioara o scoteă,
Iute, frate, o gătiă
Și la pârcălab plecă.
40. Numai decât îl găsiă,
In bătătura lui trăgeă
Și afară mi-l chemă :
— Ieși, pârcălabe, încoă,
Că te chiamă Domniă,
45. Ca să-i aduci miria.
Pârcălabul d'auziă,
Afară iute ieșiă,
Și din gură cuvântă :
— Of! Sărăcul, vai de mine,
50. N'am strâns nici un ban
[dela mirie,
- Că zic că n'au datorie,
Să dea bani pentru mirie.
Și fac săbii fabricate,
La mănuchi ingenuchiate
55. Și zic : n'au cu cini să
[bate.
Iar unzarul d'auziă,
Numai decât porunciă,
Și-l luară de pulpană
Și-l aruncă 'n cucioară.
60. Strigă pârcălabu 'n gura
[mare :
— Ieșiți, copilași, afară,
Mai vedeți-mă pe mine,
Și dați taicului iertăciune,
Că mă duc la 'mpărăție
65. Și de mine nu să știe,
D'oiu veni, de n'oiu veni.
Copii, când auziră,
Cu toții, frate, ieșiră,
Pe ta-său îl sărutară
70. Și cu lăcrămi îl udară
Și îi deteră iertare.
Iute unzarul porunceă,
La surugii de porneă.
— Ridicați voi moțurile
75. Și bateți cu biciurile.
Bateți cu ăle de cureă,
Să curgă părul cu pielea,
Să mă uit pe cardarmale,
Să văd din obezi eșind
[vălvare.
80. Că-mi vine soarele 'n
[chindie
Și de noi zău nu să știe.
Când pe subseară eră,
Ei, frate, s'aproapiă.
Traseră clopotnița,
85. S'audă 'mpărăția,
C'a sosit cucioara.
Iar unzarul că strigă :
— A venit cucioara
Luăți pârcălabul d'aiciă.
90. Și-l luară de pulpană,
Și-l ridicară sus pe scară,
Și pârcălabul să văieta,
Și plângeă și tot ziceă :
D'aici oiui să cad bucăcioare

- Din deal la vale.
 Sus îndată mi-l suiă,
 Și împăratul de-l vedeă,
 Așa din gură strigă:
100. — Căine! De ce-ai mâncat
 [banii de pe mirie?
 Și ți ține-ți firea prea bine,
 Să nu plesnească firea'n
 [ține!
 Bietul pârçălab să văietă
 Și din gură-așa grăia:
105. — O, 'mpărate dumneata,
 La cine mă duc să cer bani
 [de mirie,
 Spune că n'au nici o datorie.
 Și fac săbii fabricate,
 La mănunchi în gemenunchiate,
110. Strigă: n'au cu cîu' să bate.
 Împăratul ascultă
 Și din gură așa ziceă:
 — Aida pârçălabe,
 Ale sate așa bogate,
115. Să fie ele jurate:
 C'oiu să le ar cu bucate.
 Și sunt cu unt și cu miere,
 Oiu să ar eu grâu în ele.
 Drumul pârçălabului îi da
120. Și la unzur că strigă:
 — Vino, unzure, încoă.
 Și apucă d'a scriă,
 Și-mi scriă și tot plângeă.

- Să te duci și să strângi,
 125. Tătărimea Crâmului
 Și a Rosmalinului,
 Nadolii Pământului.
 Să înceapă a prădă.
 Și ei vedeți să o ie
130. Toemai din Roșava 'ncoă.
 S'aud glas de fată mare,
 Văietându-se cu jale.
 Unzurul atunci porniă,
 Firmanul de risipiă.
135. Și porni tătărimea,
 Că frunza și ca iarba,
 De nu le mai dai seama.
 O luă din Roșava 'ncoă.
 Ardeă focul flacăra
140. Și plângeă fete mari cu jale,
 Și strigă în gura mare:
 — Au, nene și frățioare!
 Ce fuse și ăst păcat,
 D'arde foc la noi în sat?!..
145. Iar Mârzacul auziă
 Ș'asa din gură-mi ziceă:
 — Să fie, neică, jurat
 Cine n'a dat supunere la
 [mpărat,
 Și n'a vrut să dea miria.
150. Noi ne facem datoria.
 Și a fost robie mare,
 Dela Roșava la vale.

9. Vișina.

Scris din gura lui Dionisie Meireanu, zis Cojocarul. Corabia, Romanaii.

- Cam pe valea Galbenei,
 Galbena, Gălbenușa,
 Vin Tătării Iscrului,
 Ca nisipul Oltului,
 5. Ca frunza și ca iarba,
 De nu mai le dai seama,
 Să vorbească Vișina,
 Vișina și Urzica,
 Să vezi și Polovina.
 10. Că ele s'a 'mbogățit,
 Face săbii de argint.
 Nu dă birul la Domnie,

- Nici haraciu la Impărăție,
 De nimeni nu vrea să știe.
 15. Sunt trei sate prea bogate,
 În vistirie nebăgate
 Și de bir neapucate.
 Nu dă birul la Domnie,
 Nici haraciu la Impărăție,
 20. De nimeni nu vor să știe.
 Când ziua de Paști veniă
 Și hora mi se prindeă,
 Vai ce semne să făceă?
 O cioară că mi-și veneă,

25. Asupra horei îmi sta.
Băleți în ghiară-mi aveă,
Săvai, cum mai găraia,
Și lumea că să miră,
Și lumea că să nspăimântă,
30. Și niște unchieși bătrâni.
Șăstia, Doamne, să miră.
Cu mâna pe barbă își ziceă:
—Asta nu e lucru bun!
Verde, verde scorogoin,
35. O să ne pierdem vai de noi!
Nici un ceas că nu-mi
[treceă,
Și Tătarii că-mi veneă
Ca frunza și ca earba,
Drept la horă că-mi trăgeă,
40. Nici praful nu să alegeă!
Fete 'n fântâni că săriă,
Unele sălbi aruncă,
De se duceă pomina.
Din toată lumea lăsă,
45. Vreo doi, trei unchieși bă-
[trâni,
De-și ridică sprincenile,
Oleo, tot cu cărjele.
Să-și vază drumurile.
Unul e Stan din Stănești,
50. Incalecă cât clipești:
Și Badea din Bădoești
Și Neagu din Negoești.
P'ăstia, Doamne, mi-i lăsă,
Ca să spue pricină,
55. Cum s'a robît Vișina,
Dupe asta Urzica.
Pe urmă Polovina.
Și lor că le rămâneă
Plugurii noi cu câte opt boi.
60. Îi jefuiă, mări, jefuiă,
Îi jefuiă de tot ce aveă,
Nimic nu mai rămâneă,
Apoi banii împărțiă.
Măsurați cu chivăra.
65. Apoi Dunărea treceă,
Cu toți robii ce prindeă.
Ș'o fată că să rugă:
—Măi Tătar bătrân,
Lasă-mă de mână,
70. Să mă duc la urmă,
Că eu mi-am lăsat
Acșor în perete.
Cu mătasă verde.
Tătar o 'mpingeă,
75. Inainte-o 'mbrânciă
Ș'așă îi ziceă:
—Mergi, fată, 'nainte,
Nu-ți aduce aminte.
Mă-ți aduce aminte.
80. Cu foc te-o plângeă.
Iar cât mai coleă.
Un Român strigă:
—Măi Tătar bătrân,
Lasă-mă de mână,
85. Să mă 'ntorc la urmă:
Că eu am lăsat.
Grâu neseccerat,
Fânul necosit,
Și ne îngrămădit.
90. Tătar l-'mbrânciă
Ș'așă îi spuneă:
—Mergi, neică, 'nainte,
Nu-ți aduce aminte.
Ta-tău mi-o cosi,
95. Fân mi-o grămădi
Și mi-o seceră,
Cu foc te-o plângeă.
Dar alăturia
O femeie strigă,
100. Pe Tătar rugă:
—Măi Tătar bătrân,
Lasă-mă de mână,
Să mă 'ntorc la urmă:
Că eu mi-am lăsat
105. Pe plapomă 'n pat,
Copil nescăldat,
Și nelegănat,
Și neînfașat.
Tătar auziă,
110. Dar îi răspundeă:
—Mergi, lele, înainte,
Nu-ți aduce aminte.
Ploaia mi-o plouă,
Pe el l-o scăldă.
115. Vântul mi-o băteă
Și l-o legănă.
Ninsoarea mi-o ninge
Pe el mi-l-o unge.

La Dunăre ajung
 120. Și 'n luntri să pun.
 Pe când ei plutia,
 Fata iar strigă
 Și ea că-mi zicea :
 —Decât roaba Tătarilor,

125. Mai bine mîncarea somnilor,
 Frecuciu! morunilor,
 Ori puntie racilor.
 Și ea mi-și săriă!
 Și mi să 'necă,
 130. Sărmana de ea !

10. Moș Marcu, Paloș Bătrân.

Scris din cîntarea lui Petre Mirea Ioniță. Orlea, Romanaii.

La măidan,
 La cioc-măidan,
 Pe drumul Butucilor,
 La mormântul Turcilor,
 5. La al stălpuleț de piatră,
 Und' s'adun vitejii 'ndată.
 Cu mușii și cu surzii,
 Iertații de Dumnezeu,
 Cu ăia să mă bat eu?!
 10. Pe drumul Istrețului,
 Sus la tabla Leului,
 La târla moș Radului,
 Moș Radu, bărbuță sură,
 Ședeă lâng'o butușină,
 15. Tremurând cu flinta 'n
 [mîna,
 Să-și păzească a lui turmă.
 Când el, frate, să uită,
 Cam din jos, cam dela vale,
 De unde soare răsare,
 20. Prin negură licurind,
 Vede-o umbră de voinic.
 Când el bine că-l vedeă,
 Cine, frate, îmi eră :
 Căpitan Balaura
 25. Cu trei coade pe spinare,
 Impresădite de parale,
 Tot parale turalii,
 Aduse dela beșlii,
 Luate dela agii.
 30. Frunzulică de trei flori,
 Pe frunte cu gălbiori.
 Când la moșul că-mi veneă,
 Sabia ș'o sdrăncăneă,
 Revorvere țacăneă,

35. Și din gură așa-i zicea :
 —Moș Radu, bărbuță sură,
 Să n'ai pe cineva 'n stână,
 Să mă dai de vreo rușine?
 De seară, când o 'nseră,
 40. O să viu la târla ta,
 Să mă vezi cu ceata mea.
 Iar moș Radu d'auziă,
 Bucuros el că primeă
 Și din gură că zicea :
 45. —Căpitan Balaura,
 Să vii tu la târla mea,
 Ție, taica, ți-oiu tăia :
 O mioară de căldare
 Și-un berbece de frigare.
 50. Și ți-oiu da vin anason,
 Să răsai noaptea din somn.
 Să-ți dau rachiul de Ionești,
 De când bei, te 'nnebunești,
 Și'n București te trezești.
 55. Iacă seară că-mi veneă!
 Iacăiducii că-mi sosiă!
 Să vezi moșul ce-mi făcea?
 Pân' târlă că să plimbă,
 O mioară alegeă,
 60. La căldare c'o băgă.
 Un berbece că-mi prindeă,
 În frigare-l așeză,
 Și nu-l frige cum să frige,
 Ci mi-l frige în cărlige,
 65. Ca să-i fie carnea dulce!
 Foițică ș'o lăleă,
 Căpitanul că-mi zicea :
 —Îa mai dăi cu saramură,
 Face chief la băutură.
 70. Ori lăsați-l băeți mai dulce,

- Că ne prinde la colnice
Și ne arde și ne frige.
Dar unul cântă cu solzul:
—Ca mâine 'nverzește co-
[drul!
75. Să ne ținem codruleț
Pe vale pe la Cerneți!
Mâncară și s'ospătară,!
Puținel că să culcară.
Căpitan să deșteptă,
80. Drept în sus că mi-și săria
Și din gură că-mi zicea:
—Sculăți că ne-a prins ziua
Și ne-o vedeă cineva,
Ne ia urma poteră,
85. Dă-mi, băieți, de vreo beleă.
Iară Domnul ca un sfânt,
Lăsă o ceață și c'un vânt,
Negură până 'n pământ,
Uite, hoții au rătăcit!
90. Ei mergeau, mare, mergeau,
Nu știau unde erau!
Când ceața să ridică,
Ei, nene, să pomeneă,
Din inima câmpului,
95. In buricul pământului,
La măgura lupului,
La casele Marcului.
Moș Marcu Paloș Bătrân,
Barba albă de zăpadă,
100. Mustățile numai chidă,
Cu toiag de ghiață 'n mână,
Stă în scaun aurit.
El e Domnul de demult.
El cât fu la neagra tine-
[rețe,
105. Fiu din trup n'a câstigat.
Dar la dalbe bătrânețe,
Fiu din trup a câstigat.
Duminecă l-a botezat,
Luni nunta i-a așezat,
110. Marți carte că i-a sosit,
Să dea fiu din trup la oaste,
Să slujească cu dreptate,
Nouă ani și jumătate,
Poarta Țaligradului.
115. Înaintea 'mpăratului.
Unde cartea că-i pică
- Și'n carte lui îi spuneă:
—Acum Joi, în aia Joi,
Este timpul de răsboiu,
120. La măgura lui Drăgoiu.
Unde Domnul c'auziă,
Indată 'ncepeă a plângeă,
El din gură îmi ziceă:
—Eu, frate, am îmbătrânit,
125. Și copilul mi-este mic.
Cum să mergem la răsboiu?
Ne-am prăpădit, vai de noi!
Intră 'n casă suspinând,
Eșia afară lăcrămând.
130. Dar noru sa că-l vedeă
Și din gură-l întrebă:
—Aba, taică, mare, taică,
Intri-'n casă suspinând,
Eși afară lăcrămând,
135. Cu mine ți s'a urit,
C'am venit p'acest pământ?
Sta Domnul și lăcrămă
Și din gură că-mi ziceă:
—D-ale noră, noru-mea,
140. Cu tine nu mi s'a urit,
Că ce-ai venit p'ăst pământ,
Ci mie că mi-a sosit,
Carte dela 'mpărăție,
Și în carte mie scrie,
145. Să dau fiu din trup la oaste,
Să slujească cu dreptate,
Nouă ani și jumătate,
Poarta Țaligradului,
Înaintea Împăratului.
150. Să vezi, Domnul ce-mi fă-
[ceă?
Bărbieri că aduceă,
Frumușel că mi-l radeă.
Lăsă chică voinicească
Și tâmplă iortomănească,
155. Tot de oaste să gătească.
Foițică ș'o lalăă,
Să vezi, Domnul ce-mi
[faceă?
Să vezi, frate, depeșă,
Toate goarnele veneă,
160. Și tobele le-adiceă.
Și goarnele că sună,
Și tobele că băteă,

- Mulți soldați că s'adună:
Tot soldați împletoșiți,
165. Cu scumpe arme 'ncărcați.
Veneau pe drumuri tot
[ghiuluri,
Și pe dealuri tot cărduri.
Când fu Vineri cam pe
[seară,
Toate oști că se strânseară.
170. Să vezi, Domn Paloș Bă-
[trân
Ochian în mână luă
Și la ochi că mi-l puneă,
Peste oști că se uită.
Toate steagurile vedeă,
175. Le vedeă, le cunoșteă,
Dar steagul lui Ivășcută,
Ivășcută, copilul,
Incingea barba cu brăul,
Nu-l vedeă, nu-l cunoșteă,
180. Nu era nicăierea.
Să vezi, Dumitrașcul Caza-
[cul,
Căinele și livrintul,
D'un cojoc mândru 'mbră-
[cat,
Numai fir și diamant,
185. Drept la Domn că mi-și
[mergeă
Și din gură cuvântă:
—Să trăești, Maria Ta!
Eu mă rog cu sănătate,
Să-mi faci atâta dreptate,
190. Să-ți faci Dumnezeu parte,
De ochi și de sănătate,
De lumioară la moarte:
Să ții oștile pe loc,
Să-ți dea Dumnezeu noroc.
195. Eu îndărăt să mă 'ntorc,
Să iau bani de pistoseală,
Galbiori de chirdoseală,
Să-mi ții oastea cu mân-
[care,
Până 'n dalba primăvară.
200. Să vezi, Domn Paloș
[Bătrân
Avea pe căpitan Busuioc.
El îndată îi strigă
- Și din gură îi ziceă:
—Căpitane Busuioc,
205. Ține oștile pe loc,
Să-ți dea Domnul mult no-
[roc!
Să vezi Domnul Dum-
[trașcu,
Că'ndărat că se ducea,
Și 'n casă că mi-și intră.
210. El, frate, cum mi-și găsiă?
Găsi patul urduit,
Perini d'albe risipit.
El dacă astea-mi vedeă,
Sta, din gură că-i ziceă:
215. —Ce stă patul urduit,
Perini d'albe risipit?
Iar nevastă-sa-i spunea:
—Să vezi, Domnu Dumitra-
[șcu,
Fata noastră-i copiliță,
220. Este o fată mititică.
Ionică știi și el
Este încă mititel,
Că ei sunt cam răsgăiați,
Și foarte neastâmpărați.
225. Pernile au trântit
Și vezi cum le-au risipit!
Ș'altădată lemn trăsnit,
Ei patul a urduit!
El și p'ăia o credea.
230. Dar el, frate, ce-mi făcea?
El din gură că-mi ziceă:
—Ad-o 'ncoace cheierul,
Să deschid vistierul,
Să-mi iau bani de cheltu-
[ială
235. Și galbeni de pistosală,
Să-mi ții oastea cu mân-
[care,
Până'n d'alba-i primăvară.
Dar nevasta de-mi vedeă,
Așa din gură-mi ziceă:
240. —Ale, Doamne Dumitrache,
Ionică ăl răsgăiat,
Cheierul că l-a luat,
La fântână c'a plecat.
La fântână cum s'a dus,
245. Acolo că l-a răpus!

- Dumitrașcu ce-mi făcea ?
 El și p'asta o credeă
 Și din gură cuvântă :
 —Ad-o încoă buzduganul,
 250. Să deschid vistierul.
 Buzduganul că-l luă
 Și în palmă că scupă,
 De trei ori că-l învărtiă,
 Și'n palmă că-l sprijinea.
 255. Unde 'n ușă că-l trântiă,
 Ușă 'n patru c'o făcea,
 Înăuntru că intră,
 Pe Ivășcuță mi-l găsiă !
 Cât eră de ostenit,
 260. L-a găsit și adormit !
 Paloșul că mi-l scoteă,
 Pe mischiu că mi-l trăgeă,
 La unghie-l încercă,
 Sta 'ndată gătul să-i ie.
 265. Dar s'opri și se gândi :
 —Eu să-l taiu de adormit,
 El s'o ține 'nceluit,
 Că și el este voinic.
 Mișcă și mi-l deșteptă,
270. Puținel mi-l judecă.
 Când cu paloșul că da,
 Ii luă capul cu spata.
 De dat ce da necăjit,
 D'un stânjen intră 'n pământ,
 275. Scoase brasdă ca de plug !
 Apoi tăiat că-l lăsă
 Și cocoanei îi spunea :
 —D'alelei, cocoana mea,
 Place ție fapta astă ?
 280. N'am vreme săți mai vorbesc,
 Căci la oaste eu pornesc.
 Când oiu scăpă de astă,
 Oiu vedeă ce ți-oiu lucră.
 Atât numai îi spunea,
 285. Și la oaste că-mi plecă,
 Și la răsboiu că-mi porniă,
 El cu toată ceata sa.
 Și v'am spus un cântec
 [bun,
 Dela moși, dela străbuni.
 290. Un cântec de vitejie
 Și de o mare domnie ;
 Ce-a fost ieri, n'o să mai fie.

11. Armaș Dragomir.

Scris din gura lăutarului G. Stoican. Balenii-Români, Dâmbovița.

- Bobuleț de linte,
 Pe picior de munte,
 La muntele înalt,
 Înalt și retezat,
 5. Scoboară, scoaboară,
 Tot din deal, în vale,
 Ziua amiază mare,
 D'un car ferecat,
 Dela Dii legat,
 10. Mult e minunat !
 Pe la căpătâiu,
 Bate 'n străgălii,
 Rabdă șapte mii.
 Verde ș'o lală,
 15. În el cin' eră ?
 Tot, mare, doi frați,
 Sărmanii legați,
 În butuci băgați,
 De spate legați,
20. Legați de spetezi,
 Cu nuiete verzi.
 Soarele pripește,
 Curele sgârcește,
 Pieptul le plesnește !
 25. Verde ș'o lală,
 Dar cine-i ducea ?
 Armaș Dragomir,
 Vătaful Costin,
 Oamenii de domnie
 30. Dela 'mpărăție.
 Să-i ducă, mări frate,
 Să-i ducă departe,
 La temnița 'naltă,
 Făcută din peatră.
 35. Verde micșuneă,
 Dar ei ce-mi făcea ?
 Din spate sgârcea
 Curele plesniă.

40. Din picioare da
Butucii spârgea,
Și fugea, fugea,
Ziua și noaptea,
Urma își pierdea.
Pe cine lovia.
45. Nu mai stăvia.
Pe cel deal, pe cea vâlcea,
Tare-mi vine o cucea.
O cucea de vară,
Că e mai ușoară.
50. Cu doi cai negri,
Cu coamele late.
Lăsate 'ntr'o parte,
Cu teze în frunte,
Vezi, tot cai de munte!
55. Foae viorea,
Dar cin' mi-i mână?
Pui de mocănaș,
De volintiraș.
Cu căciula înaltă,
60. Înaltă, stogoșată,
Cu moțuri pe spate.
Din străinătate!
Și e 'ncius cu bete,
Vezi, mări, dela fete,
65. Până pă sub spete!
Mână, nu să vede
Printre codru verde.
Dar în cucioară,
Cine-mi ședeă oare?
70. Tânără vlădiță,
Mam' călugăriță,
Albă la peliță,
Neagră la hăinuță,
La piept cu o cruce.
75. Mult i-e vorba dulce.
Ochii, neagră mură,
Inimioara-ți fură.
Ea că mi-i zăria,
Cum ei că-mi fugea,
80. În loc să opriă
Și mi-i întrebă:
—Feții maichii, feți,
D'albi de logofeți,
Dar unde vă duce
85. Armaș Dragomir,
Vătaful Costin.
Oameni din domnie,
Din împărăție?
Ei că răspundeă,
90. Din gură-mi ziceă:
—Mam' călugăriță,
Tânără vlădiță,
Pe noi că ne duce
La temnița mare,
95. Să nu mai vedem soare
În lume cât om fi,
Cât noi om trăi.
—Ba aideți cu mine,
Că mult v'o fi bine,
100. La mănăstirea sârbească,
Ca să se pomenească.

12. Deli Marcu.

Fratele lui Negru-Vodă.

Scris din gura lui Petre Stăncilă Oriea, Romanai.

- Verde, verde lobodă,
Fratele lui Negru-Vodă,
Păzind erghelia lui,
Îi fătă o iapă un mânăz.
5. Și mânăzul cum să nașteă,
Șăria, frate, cât puteă,
Șăria peste mamă-sa,
Când dincolo, când dincoă.
Deli Marcu cum vedeă,
10. Prea mult că să 'nspăimântă.
- După ce mânăzul creșteă,
Trei ani, vere, că 'mpliniă
Și mare el să făcea,
Deli Marcu ce-mi făcea?
15. La frate-său să ducea,
Cu blădețe îi vorbiă,
Și din gură îmi ziceă:
—Ai, frate-meu dumneata,
Să'mpărțim noi averea.
20. Verde, verde lăcrămeasă,

- Vezi, averea părintească.
Negru-Vodă răspundeă
Și din gură-mi cuvântă:
—Aideți să ne împărțim
25. Și noi să ne bășcuim.
Două cuțițe nu pot intra
[într'o teacă,
Doui domni într'o țară nu
|pot să petreacă.
Deli Marcu așa auziă,
Lui Negru-Vodă ziceă:
30. —Atunci să-mi dai partea
|mea,
Vezi, din toată averea.
Negru-Vodă sta, ziceă:
—Cere, frate, orice oi vrea,
Îți dau cu toată voia.
35. Deli Marcu atunci cereă:
—Nu-ți cer, frate, nimica,
Decât mânzul ăl bălan,
Cel-a fătateapa acum trei ani,
Iar Negru-Vodă ziceă:
40. —Bine, dacă zici așa.
Iacă fie partea ta.
Ba încă îți mai fac parte,
Din avere jumătate.
Deli Marcu răspundeă,
45. Că nimica nu mai vrea.
Foțiică filaleă,
Negru-Vodă că-mi avea
O livadă foarte mare,
Ce n'avea încă hotare.
50. Și el gărie scoteă,
Să cosească livada.
Și multă vreme treceă,
Până iarna-i apucă
Și nici că o dovedeă.
55. Deli Marcu de-mi vedeă,
Lui Negru-Vodă ziceă:
—Dă-mi, frate, doar demân-
|care.
Să-ți cosesc livadă pân'de
(seară.
Deli Marcu să puneă,
60. Toată ziua că coseă.
Și isprăviă livada.
Negru-Vodă să miră,
Că numai o zi cosi
- Și livada isprăvi!
65. Și el cu toată lumea
Și-l apucă și iarna,
N'avea caii ce mănca.
El din gură sta, ziceă:
—Fă cu mine ce oi vrea.
70. Deli Marcu răspundeă:
—Eu nu îți cer nimică,
Decât mânzul de trei ani,
Ce l-a făcut eapa
Murga, breaza, străfigata.
75. Negru-Vodă ce-mi grăiă?
—A ta fie toată erghelia,
Luă calul, încăleacă,
Ziua bună își ziceă:
—Rămâi, frate, sănătos.
80. Și stăpânește țara cu folos.
Eu mă duc ori unde o fi,
Să găsesc loc pentru a
|domni.
Și îndată-mi purcedeă,
Mergeă ziua și noaptea,
85. Mergeă, frate, într'ună,
La Craiova ajungeă.
În Craiova, ce să zic?
Aci eră lumea de peric,
Din cauza unui balaur nă-
|praznic!
90. În zori de zi el că eșiă
Și începeă a fluera
Și lumea să 'nspăimântă,
Care 'ncotro apucă,
Acolo să ascundeă,
95. Frică de șearpe le eră.
Toți închideă porțile
Și zăvoriă ușile.
Balaurul ce-mi făceă?
El în coadă să 'nălță,
100. În toate părți că se uită,
Și începeă a fluera,
De mi te luă groaza.
Ce 'ntâlniă, tot prăpădiă.
Și acei cari stăpâneă.
105. Pe atuncia Craiova,
Toți înspăimântați eră,
Că nu-l puteă omoră.
Deli Marcu, cum sosiă,
De balaur că-mi află,

110. Dela lumea ce plângea.
La stăpâniri că-mi mergea.
Lor voie că le cerea,
Să se bată cu balaurul
[acela.
Ei voie lui că îi da
115. Și din gură îi zicea:
—Slobod ești, viteazule,
Numai scapă-ne din foc,
Să-ți dea Dumnezeu noroc.
Când fu Joi dimineata,
120. Și soarele să nălță,
Șearpele din loc eșia,
De trei stânjeni să nălță
Și începea a flueră.
De răsună văile,
125. Munții și pădurile.
Lumea că să îngroziă,
Care unde apuca,
Acolo să ascundeă,
Ca să-și scape vieța.
130. Toți închideau ușile
Și zăvoriau porțile.
Verde, verde d'o lală,
Deli Marcu 'ncălecă,
Inaintea șarpelui eșia.
135. Proclétul dacă vedeă,
Până în munte că fugeă,
Iar d'aci să întorceă,
In Dunăre să opriă.
Deli Marcu îl urmăriă
140. Și șearpele flueră,
Flueră și chiuiă.
Totul că să îngroziă.
Și fugeă ca epurele,
Pe toate văile
145. Și toate derelele.
L'a ntors iar din deal la vale
- Și pe unde treceă, făcea
[drum mare.
La Dunăre-l aduceă.
Când fu la Vârciorova.
150. Cu proclétul să 'ntâlniă.
Deli Marcu luă buzduganul,
Il asvârli și-i reteză capul.
Trupul acolo rămănea
Și el grozav să băteă,
155. Pân' soarele apuneă.
Capul prin Dunăre da
Și el drept că să duceă,
Intră în vizuina sa.
Aci șearpele-și vărsă
160. Otrăvurile ce avea.
Așă de multe eră,
Încât la vale curgeă.
Dar pe unde mi-și curgeă,
Să vedeți, ce să făcea!
165. Muște mari că se nașteă,
Muște mari cât aluna.
Săvai, prăpădiă lumea,
Altădată așă de multe
Și așă de otrăvite.
170. Încât vitele mușcă
Și 'ndată le otrăviă,
Nu știu care mai scăpă.
In lunile Cireșar și Cuptor
E ceva îngrozitor.
175. Pământ, arbori, lume, vite
Sunt subte de aste muște.
Orice ar face, e 'nzadar,
Ele vin în orice an.
Deli Marcu se duceă,
180. In Tracia că ajungeă,
Aci nimeni nu domniă,
El domnie 'ntemeiă.

Balade Haiducești.

1. Petre Haiduc Petre.

Scris din gura lui Petre Mirea Ioniță. Orlea, Romaniți.

- Strigat-am, strigat-am
Trei zile de vară,
Trei de primăvară,
Vezi pristav la țară:
5. -- Cine s'o atla
Și s'o adevără,
Ca să-mi aducă
Pă Petre Haiduc Petre,
Din munții Catrinului
10. Și ai Rosmalinului,
Unde earba să 'mpletește,
Și la vârș să găitânește,
Șeade Petre ș'o privește.
Niminea nu să află
15. Nici nu să adevără,
Frică de Petre li-eră.
Iacă, trei Turci arambagii,
Care țin cazaua 'n Dii,
Cu chitii, cu iminii,
20. Cu căpute nărânzii.
Nu știu ce potop stricase,
Că la temniță-i băgase,
Nouă ani și jumătate.
Foicică bob năut,
25. In temniță mi-a zăcut,
Nouă paștiuri a trecut,
Ou roșiu că n'au văzut,
Pic de vin că n'au băut;
Miră-te cum a trăit!
30. D'aia ei că s'a speriat
Și ei că s'a lăudat;
Că pristavul i-auziă
Și la pristav că strigă:
- Să ne dea pe noi afară,
35. Să ne dea nouă 'mpăratul:
Banii de cheltuială,
Rufele de premeneală,
Și caii de călărie,
Și săbii dă mischie,
40. Să ne rază voinicește,
Să ne tunză cerchezește,
Că noi mergem s'aducem
Pă Petru Haiduc Petru,
Din munții Catrinului
45. Și ai Rosmalinului,
Unde earba să 'mpletește,
Și la vârș să găitânește,
Șeade Petre ș'o privește,
De niminea nu grijește!
50. Impăratul d'auziă,
De loc afară că-i da
Și de slabi ce ei eră,
Ăbiă că să 'mpleticea!
55. Binișor abiă vorbiă
Și la masă-i așeză,
Multă mâncare le da,
Până când să îndreptă.
Șeasă săptămâni îi hrăniă,
Turcii de să 'nțepeneă
60. Și la fire își veneă.
Aduceă, nene, bărbieri,
Nu Bucureșteni,
Ci Taligrădeni,
Și mi-i radeă voinicește,
65. Și mi-i tundeă cerchezește,
Le da cai de călărie,

- Pistoale de venetie.
Săbioare de mischie.
Le da bani de cheltuială.
70. Să aibă pân' la primăvară.
Încălecă Turcii, plecă,
Lui Dumnezeu să rugă,
Pe numele lui Petru scăpă.
Să duseră și ajunseră,
75. În munții Cătrinelui
Și ai Rosmalinului,
Unde carba să împletește,
La vârf să mărgăritește,
Șeade Petre ș'o privește.
80. De nimenea nu grijește!
Să vezi Turcii ce-mi făcea?
Că ocolea pădurea,
Frică de Petru le-eră.
La gură de colnic trăgea.
85. Solzu 'n gură că puneă,
De trei ori că fluștiură,
Pădurea dă răsună.
Petru la masă eră,
Drept în picioare săria
90. Și la haiduci el strigă:
— Băeți, aici m'am născut,
Aici am îmbătrânit.
Nimic nu mi s'a împotrivit.
Crez că vremea mi-a venit
95. Mie, vezi, de prăpădit.
Căci mai eri mi s'a făcut
Trei semne în piez,
Oiu să mă prăpădesc, crez!
Săriți, băeți, și căutați,
100. Toată pădurea colindați.
Ascultați și înțelegeți,
Viu aici să-l aduceți.
Dac'o fi vreun om beat,
Să mi-l aduceți legat.
105. Dac'o fi vreun nebun,
Să-i trântiți toți câte-un
[pumn.
- Haiducii plecă,
Prin copaci cătă,
Prin hățis ca broaștele săria.
110. La teferis eșia,
Ca epurii cotiă,
Toată pădurea-mi colindă.
- De gura colnicului s'apropiă,
P'ăi trei Turci îi vedeă.
115. Tindea puștile să dea,
Iar Turcii că răspundeă
Și milos ei să rugă:
— Fraților, stați, nu dați,
Nu dați și nu ne'mpușcați;
120. Că noi la 'mpărat ne-am
[lăudat,
Pă numele lui Petru am
[scăpat.
- Haiducii pe Turci luă
Și pe colnic îi băgă
Și la Petru i-aduceă.
125. Când lângă Petru-mi veneă,
Câteși trei Turcii înge-
[munchiă,
Măinile la piept puneă,
Poale, brațe-i sărută
Și din gură așa-i grăia:
130. — Noi, Petre, ne-am lăudat
Și pe numele tău am scăpat.
Noi suntem, arambagii,
Ce țineam cazaua 'n Dii,
Cu chitii, cu iminii,
135. Cu căpute nărânzii.
Nu știu, noi ne-am în-
[bătat!
Nu știu, la 'mpărat ce-am
[stricat,
La temniță ne-a băgat
Și pe noi că ne-a uitat,
140. Și d'atunci a trecut, frate,
Nouă ani și jumătate.
Nouă pașturi a trecut,
Ou roșiu că n'am văzut,
Pic de vin că n'am băut,
145. Miră-te cum am trăit!
Lumea, frate, a lăcrămat
Contra ta la împărat,
Că p'ăi bogați ai speriat.
Și 'mpăratul a pus pristav
[la țară,
150. Verde măr dungat,
Și el a strigat
Trei zile de vară,
Trei de primăvară,

- Cine s'o găsi
 155. Și s'o adevəri.
 Să'i aducă pă Petre, Hai-
 [duc Petre,
 Din munții Catrinului
 Și ai Rosmalinului,
 În oraș, în Țaligrad,
 160. La poartă de împărat,
 Cum e bun de spânzurat.
 Niminea nu s'a aflat,
 Nici nu s'a adevărat.
 Noi la pristav am strigat,
 165. Și către el ne-am lăudat,
 Să ne dea drumul împăratul,
 Să ne rază voinicește,
 Să ne tunză cerchezește,
 Să ne dea cai de călărie.
 170. Și arme de venetie.
 Și bani de cheltuială,
 Și rufe de premeneală.
 S'avem până 'n primăvară;
 Că noi om făcă,
 175. Cum om putea,
 Pe tine te-om aducea:
 Nelegat, neveregat,
 La poartă de împărat.
 Cum ești bun de spânzurat.
 180. Așa, pe numele tău am
 [scăpat.
 Și Petre le mulțumiă,
 Și la masă-i așeză,
 Și le da, bea și mănca,
 Până bine-i ospătă.
 185. Săptămână că ședeă,
 Tot pe bine că-i țineă.
 La săptămână să sculă,
 Petru calul înșelă,
 În cinci chingi îl inchingă,
 190. Două frăie 'n cap puneă,
 Cu pistoale să 'ncongiură,
 Și pe cal încălecă,
 Voia Turcilor făcă.
 Petre nainte plecă,
 195. Turcii după el să luă.
 Da 'mpăratul ce-mi făcă?
 Sus în sală că ședeă,
 Occean în mână luă
 Peste oraș să uită,
 200. Când pă Petre îl ochiă,
 Unde Turcii-l aduceă.
 El din gură că ziceă:
 —Vezi: Crez n'o fi Petre
 [vinovat
 Că-l aduc Turcii deslegat!
 205. Când la poartă că veneă
 Și Petre descălecă,
 La împăratul strigă:
 — Împărate, dumneata,
 Ce ți-am fost eu vinovat?
 210. Telegari nu ți-am furat,
 Cuccoana nu ți-am tăiat,
 Coconii nu ți-am tăiat,
 Pentru ce tu ai mânat
 Să m'aducă Turci logat?
 215. Iacă-tă am sosit deslegat
 Ad'o oaste, să mă bat.
 C'o să-ți taiu eu al tău cap.
 Împăratul daca'uziă,
 Tare să înspăimântă,
 220. Și din gură cuvântă:
 —Ale, Petre, dumneata,
 Pentru ce grăești așa?
 Dar Petre sta răspundeă:
 —Foae verde foi de tat,
 225. Că eu n'am fost vinovat.
 Împăratul cu blândețe îi
 [vorbiă,
 La slujbași că porunceă:
 — Dați pe Petre la gazdă
 [unde va.
 Și Petre că-mi răspundeă:
 230. Și din gură că-mi ziceă:
 —Împărate, dumneata,
 Eu n'am venit la masa ta.
 Dă mai găsit vinovat,
 Ad'o oaste să mă bat,
 235. C'o să-ți tai eu al tău cap.
 D'auziă împăratu așa,
 D'odată la Turci strigă:
 —Puneți mâna dă-l legați,
 Dă-l legați și ferecați,
 240. Și la temniță-l băgați,
 Până când m'oiu așeză,
 Ca să strâng eu oștirea.

- Frumos Petre că-mi ședea
Și gealații mi-l lega.
245. Sta 'mpăratul și-l privea.
La temniță-l așeză.
Și strejele le 'ntăria,
Până oștile strângea,
În trei zile le gătia.
250. Și ce fel de oaste avea?
Tătărimea Crâmului,
Nadolii pământului,
Veneà pe văi, tot în
[ghiuluri
Și pe dealuri tot în cârduri:
255. Ca frunza, și ca earba,
De nu le mai dai seama.
Ocoliră cetatea,
Trei zile să odihneà,
Apoi pe Petre-l scoteà,
260. Să se bată cu oastea.
Așa Petre ce-mi făcea?
În toate părți că se uită,
Tătărimea că vedeà
Ca frunza și ca earba,
265. De nu le mai dai seama.
— Să vezi, bată-i mamă-sa,
Singur dedei de beleà,
Tătarii îmi pun vieața.
Și răsboiul întăria,
270. Toți armele își dregeà,
Armele, săgețile,
Să-i scurteze zilele.
Să vezi, Petre ce ziceà?
— N'o fi, împărate, păcat,
275. Cu oastea ta să mă bat,
Pe legea mea negrijit,
Negrijit, nespovedit?!
Verde floare mă creșesc,
Dă-mi voie, mă spovedesc,
280. La un popă mă grijesc,
De oaste să mă gâtesc.
Aduseră un ogea turcesc,
Deschise biserica
Să-și răsplătească viața.
285. Apoi oastea aduceà,
Ocolia biserica.
Toți cu armele păzia.
Să nu scape pe Petre un-
[devà.
- Dar Petre ce mi-și ziceà?
290. — Părinte, sfinția ta,
Desleagă-mă la dreapta,
Să-mi fac cruce cu dânsa,
Să mă crează Dumnezeu,
Că m'am spovedit și eu.
295. Popa să milostiveà
Și de dreapta-l deslega.
În loc cruce a-și făcea,
Mâna 'n cismă că băga,
Sabia îndoită erà.
300. De pământ el c'o trântia,
D'un stângen că se lungia.
Popii capul mi-i tăia,
Potcapetul îl luà,
Și în cap că-l așezà.
305. Căldărușă 'n mână luà,
Un fir de busuioc găsia,
În ușa bisericii eșia,
Cu busuiocul începeà,
În toate părți a arunca
310. Și pe Tătari că-i stropia.
Dar Tătarii, când vedeà,
Să fereà, să depărtà,
Canarale să făcea,
Vezi, pe Petre că-l lărgia.
315. Și bătea cu sabia
La dreapta și la stânga,
Le luà căpățânele,
Le cădea cealmalele
Tot ca tărtăcuțele!
320. Petre seama le luà,
El mult, frate, să mirà
Și din gură că-mi ziceà:
— Cată, bată-i mamă-sa,
Ca când veni un vânt în-
[viforit
325. Și lovi un pom înflorit,
Că când lovi boarea,
Și cade jos floarea,
Așa stau cealmalele,
Tocmai ca ciupercile!
330. De Tătari să curăța
Și la împărat mergeà,
Dar el fugă 'n casă da,
Ușile le zăvoria
Și sub pat că să vârà.
335. Să vezi, Petre ce-mi făcea?

Cu picioru 'n uşă da,
Uşa palatului spârgea,

Bunăziua că-şi luă
Şi la codru că plecă.

2. Din şi Constantin şi copilul Roman.

Scris din gura lui Ghiţă Gelea. Orlea, Romanaii.

- Pe gura movilii
Ş'a movilitei,
Sunt trei sulite înfipte,
Epângele cort făcute.
5. Dar la umbră cine şeade?
Şeade Din şi Constantin
Şi cu copilul Roman,
Fecioraş de iortoman.
Mare masă îşi întinsă,
10. Să vezi masă de batistă,
Cu dalbe făclii aprinse.
Şi ei că să veseliau,
Cu trei fete să cinstiau.
Cu trei fete, vezi, de craiu,
15. Luate de peste plaiu.
Şi ei bea şi să cinstiă,
Toată ziua şi ncaptea,
Şi pistoale sloboziă,
Şi din palme că bătea,
20. Grijă de nimeni n'avea.
La trei zile să treziă,
Seamă bine îşi luă,
Din şi Constantin vorbiă
Şi din gură cuvântă:
25. — Bre, copile, Roman,
Ia în mână ăl ocheon
Şi te suie pe sulicioare,
Ūită-te spre soare răsare,
De vezi, să vede ceva,
30. Ori vin Tătarii încoa?
D'or fi până la cinci mie,
D'abiă ţi-or ajunge ție!
D'or trece peste cinci mie,
Să-mi dai de veste şi mie,
35. Să-ţi fiu mână d'ajutor
Să nu te lăsăm să mori.
Floare verde ş'o laleă,
Vezi, Roman ce mi-şi făcea?
Ocheonul că mi-l luă,
40. P'al-de nen-său la masă lăsă,
- Sus pe sulite să suiă,
Spre răsărit să uită
Şi vedeă, mare, vedeă.
Că sosiă tătărimea,
45. Ca frunza şi ca earba,
De nu le mai dai seama,
Nu le zăreşti marginea,
Nu le dai socoteala.
Foiţică ş'o laleă,
50. Dar Roman ce mi-şi făcea?
De ruşinea fraţilor,
De dragul fetiţelor,
Nici la fraţi nu mai spunea,
Şi la grajd că alergă,
55. Şi pe roşul mi-l scotea.
Vezi, pe roşul Belnicul,
Care fuge cu anul
Şi răsufă cu ceasul,
Şi mă-sii că îi spunea.
60. — Verde floare de trei flori,
Să-mi vii, mamă, în ajutor,
Că pentru fraţi oiu să mor.
Mă-sa, muiere bătrână,
Incălecă p'o eapă ştiră,
65. Numai cu piedeca în gură,
Fugeă peste câmp nebună,
Tocmai ca o neagră ciună!
Către fiu-său strigă
Şi din gură aşă zicea:
70. — Ia tu, maică, marginile,
Că eu bat mijloacele,
Că le ştiu soroacele.
Vezi ca vântul viforit,
Când bate 'n măr înflorit,
75. De-i sguđuie crăcile,
De-i scutură frunzele,
Frunzele cu florile,
Aşă cad celmelele,
Şi rămân trupurile.
80. Stau Tătarii jos trântiţi,

Vezi, ca buștenii părliți,
Ca bivoliți nămolți.

Bătură și isprăviră,
Cu fetele să căsătoriră.

3. Copilaș Romanul.

Scris din gura lui Petre M. Ioniță. Orlea, Romaniți.

- Foaie verde matostat,
La cel pom mare rotat,
E de Roman declarat.
Acolo, frate, că-mi este,
5. Săvai o masă de piatră,
Cu marginile de țisă,
Tot de Roman e cuprinsă.
Dar la masă cine seade?
Seade Din și Constantin,
10. Frățiorii lui Roman.
Foaie verde și-o lală,
Dar Roman ce mi-și făcea?
Către frații săi grăia:
—Nene Dine, Coustantine,
15. Ochean în mână să luați,
Pe câmpie vă uitați,
D'o fi pulbere de drum,
De rășboiu să ne gătim:
Dac'o fi ceață pe ceriu,
20. Noi să bem și să mâncăm.
Foaie verde ș'o lală,
Dară Din ce mi-și făcea?
Ochean în mână că luă,
Pe câmpie să uită,
25. El din gură că-mi grăia:
— Alei, copilaș Roman
Nu-mi este ceață pe ceriu,
Ca să bem și să mâncăm,
Ci e pulbere de drum,
30. De rășboiu să ne gătim.
Foaie verde ș'o lală,
Roman d'asă mi-auziă,
Din ochi negri lăcrămă,
El din gură așa-mi grăia:
35. —Ia vezi, nene Dine, Con-
stantine,
D'o fi poteri cincisprezece,
Să vă dau și vouă zece.
Frații săi că răspundea:
—Nu e poteri cincisprezece,
40. Să luați și voi vreo zece:
E ca frunza și ca earba
- N'ai să le mai dai seama!
Unde Roman auziă,
In grajd de piatră că intră,
45. Pe negrul din grajd scotea,
De 'nșelat și închingat,
Cum e bun de 'ncălecat!
Săgeata mi-o ascuțea
Și'n Tătari să repeziă.
50. Șloboziă câte-o săgeată,
Surpă la Tătari o roată.
Șloboziă două săgeți,
Surpă la Tătari trei roți.
Numai unul rămânea
55. Cu picioarele de lemn
Și cu mâinile de fier,
Să temeă Roman de el.
Dar Roman ce mi-și făcea?
La Dumnezeu să 'nchină
60. Și din gură că-mi grăia:
—Ajută-mi, Doamne, cu bine
Să-mi scap puținele zile.
Să plimbă, cât să plimbă,
Pân'ce negru 'nfierbântă,
65. Odată să repeziă,
Capul la Tătar tăia.
Fugea calul și-l țârea,
Capul jos bolborosiă.
Iar copilaș Roman ce făcea?
70. Inapoi că se ducea
Și la frați că ajungea.
Șeaua după negru luă,
Ebâncele și așternea,
Frumușel că se culcă,
75. De obosit ce-mi eră.
Dar frații săi ce făcea?
Pecând Roman că-mi dormia,
Frumos capul îi tăia.
Foițiică matostat,
80. Dar trei fete de 'mpărat,
Aduse din Țaligrad,
Tot Roman că le-a luat,
Apă viă c'aducea,

- Pe Roman că mi-l stropiă,
85. Mai frumos că mi-l făcea.
Dar Roman ce mi-și grăiă?
—Alei, Dine, Constantine,
Câte răsboaie a venit,
Tot Roman că le-a bătut
90. Și pe voi v'am ocrotit.

- Cum, frate, v'ați îndurat,
Capul de mi-l-ați tăiat?
Dar Roman ce mi-și făcea?
Sulița 'n sus mi-aruncă,
95. In capul lui Din pică,
Pulbere că mi-l făcea,
De dreptate ce eră.

4. Corbea.

Scris din gura lui Stan Ciobanu. Orlea, Romanaii.

- Seade vere, seade dragă,
Seade Corbea, tâlhar Corbea,
Din temniță, în temnicioară.
Vezi în temniță de piatră
5. De nouă ani și jumătate,
De când Corbea e băgat,
Și nimic nu mi-a stricat,
Nici un păhăruț n'a spart!
Negru-Vodăpemă-s'a'nșelat,
10. Pe Corbea mi l-a apucat,
Fecior de masă l-a luat,
Și la 'nchisoare l-a băgat.
Prutul mare c'a venit
Și 'n zidul temniții a bătut,
15. Și zidul că mi-a crăpat,
Multă apă a intrat.
După ce apa a secat,
Năpârci, broaște a 'mpuiat.
Și ședeă Corbea legat,
20. Ca un mare vinovat,
In cărcăitul broaștelor,
In orcănitul năpârcilor,
In fluteratul șerpilor.
Câte lighioane-mi eră,
25. Toatedin carnea lui să ospătă,
Din sângele lui să adăpă,
Nimic lui Corbea nu-i pasă!
Să vezi, năpârca a mică
Ș'a făcut cuib în opincă!
30. Să vezi, năpârca a mare
A făcut cuib în spinare!
Dar năpârca mijlocie
A făcut cuib 'n chitie.
Frunză verde d'avrămeasă,
35. Nimic lui Corbea nu-i pasă.
El, frate, să 'mbolnăvia

- Și zăcea și iar zăcea,
Până părul îi cădea,
Iertăciune nu-mi avea.
40. Alt păr, frate, că-i creșteă,
Și chica mult i se măria.
De-i băteă călcăiele,
Și barba-i băteă brațele.
Iară, frate, genele
45. Li cutropiă vederile,
Le ridică cu cărjele,
De-și vedeă cărările!
Și-mi zace 'n apă până 'n sapă
Și 'n noroiu până 'n cotoiul!
50. Ș'o devoloaică de șerpoaică
Găsise loc cuibului
Chiar în capul pieptului,
Unde-i păs voinicului!
De să 'ntinde, mi-l coprinde:
55. De să zgârcește, îl sfârșește,
Inimioara îi topește!
Intr'o sfânta-i Dumineca
Sta bietul Corbea, să gândiă:
—Sărăcuț de maica mea,
60. Căci 'n am eu pe nimenea,
Să-mi lungiască viață?
Că Negru-Vodă s'a mâniat,
La temniță m'a băgat,
Nestricat, nemâniat,
65. Nici un păhărel n-am spart,
Nici la tribunal nu m'a
[chamat!
Foae verde garofiță,
O să mă rog de logofătul
[Ioniță,
Care e om cu milă și cu
[credință!

70. Foaie verde măr dungat,
Acum m'am înspăimântat,
Mi-e frică de răposat.
N'o fi milă și păcat,
Lui Negru-Vodă nimic n'am
[stricat,
75. Și 'n temniță m'a băgat.
M'a băgat nejudecat,
M'a băgat și m'a uitat!
Mă știi bine c'am zăcut,
Până părul mi-a căzut.
80. Câte lighionii cărcăiesc,
Aici cu mine locuiesc,
Miră-te, cum mai trăiesc!
Că toate în carne-mi sapă,
Cu sângele meu s'adapă.
85. Numai o devoloaica de șer-
[poaică,
De să 'ntinde, mă coprinde,
De să sgârcește, mă sfăr-
[șește
Și de tot ea mă topește!
Foiică matostat,
90. Ioniță, m'am speriat,
Mi-e frică de răposat!
Ascultă-mă, frățioare,
Și fă-ți milă și pomană,
De mă saltă pe proptele,
95. Pe proptele la fereastră,
Ca să-mi bată umbra 'n
[casă.
De ți-e frică c'oiu scăpă,
Întărește strejile
Și bate zăvoarele,
100. Să mă uit pe ulicioară,
Să-mi mai vie și răcoare.
Verde floare garofiță,
Logofătul Ioniță,
Cu milă și cu credință,
105. Milă, pomană-și făcă,
Pe proptele de-l săltă,
Pe proptele la fereastră,
Ca să-i bată umbra 'n casă.
Corbea foarte-i mulțămia,
110. Ochiu roată că-și făcă,
Pe uliță se uită,
Multă iume că vedeă,
Pe nimeni nu cunoșteă;
Dar p'o strâmbă ulicioară,
115. Văzû d'ô babă călugăriță,
Care eră neagră la obele
Și albă la peliță:
Eră a Corbei măiculiță,
Corbea dacă mi-o vedeă,
120. La Ioniță-mi strigă:
—Logofete Ioniță,
Cu milă și cu credință,
Cheamă-mi a călugăriță,
Să-i plătesc și eu ceva;
125. Căci dacă oiu răposă,
Săraca, m'o tămăia,
Precum ne este legeă.
Logofătul să 'nșelă,
Călugărița-mi chemă,
130. Și poarta i-o deschideă,
Drumul în temniță-i da.
Când pe Corbea că-l vedeă
Cu glas mare că plângeă:
—Vai Corbițo, dumnea-ta,
135. Ce-ai ajuns, maică, așa?
Vodă bun și laudat,
Dela mine te-a luat.
Maică, ce rău ai stricat,
La temniță de te-a băgat?
140. Iar Corbea dac'auziă,
Către maică-sa ziceă:
—Maică, măiculița mea,
Nu sunt de loc vinovat:
Nici un păhăruț n'am spart
145. Și mă văd aci băgat,
Neîntrebat, nejudecat.
Și eu, mamă, m'am speriat,
Mi-e frică de răposat.
Foiică de trei nuci,
150. Și tu, maică, să-te duci,
Îa Negru-Vodă să mă ceri.
Și tu, maică, să te rogi,
Că pe mine, când m'a luat,
Eu maică'am fost logodit.
155. Ș'acum vremea mi-a venit
Și, maică, mi-a și trecut.
Mă-sa din loc să sculă,
La Negru-Vodă mergeă
Și la dânsul ajungeă.

160. De departe 'ngenunchiã,
Poale, brațe-i sărutã,
Și cu lacrimi să rugã:
— Doamnule Măria-Ta,
Când mi-ai luat pe Corbea,
165. A fost Corbea logodit
Ș'acum vremea i-a venit,
Doamne, de căsătorit.
Negru-Vodã d'auziã,
Sta și din gurã-mi ziceã:
170. — D'ale, mam' călugăriță,
Logodnica lui Corbiță,
In munte ea a crescut,
De dulgheri ea s'a cioplit,
In patru muchii s'a făcut
175. Și de Corbea s'a gătit!
Iată mă-sa că-mi plecă,
Și la Corbea să duceã,
Și din gurã așa-i spunea:
— Verde floare earbã mare,
180. Maică, nu găsi iertare.
Auzi, logodnica-ți e făcutã,
In munte este crescutã,
De dulgheri este cioplitã,
Și pentru tine-i gătitã!
185. Corbea dacã-mi auziã,
Mult, frate, să tânguiã,
Mult, frate, că să gândeã,
Gândul din urmă-i veneã,
Către mă-sa cuvântã:
190. — S'ascuți, maică, vorba
[mea:
Acasă ca să-te duci,
Să plătești la doi oameni,
Să sape în cornul bălega-
[rului,
Spre răsăritul soarelui,
195. Cã e grajdul roșului,
Roșului, Belnicului,
Care fuge cu anul
Și răsufliã cu ceasul.
Și tu, maică, să mi-l scoți,
200. Frumos, mândru să-l țeseli,
Cu ghebreaua să mi-l ștergi,
Și să-i pui țol de argint,
Ce face raze pe pământ.
Și de căpăstru să-l iei,
205. Sã-l dai pe ulița târgului.
Cine pe roșul o vedeã,
Tot de tine s'o rugã:
„De-ți e roșu de vânzare,
„Sã-ți dau bani, să-ți dau
[parale?
210. „Iar de ți-o fi de schimbare,
„Sã-ți dau unul și chiar doi,
„Sã facem schimb amândoi.
Tu să spui la ori și care:
„Cã nu-i roșul de vânzare,
215. „Sã iau bani, să iau parale;
„Nici nu-mi este de schim-
[bare,
„Ci-mi este de dãruialã.
„Cine, maică, s'o găsi,
„Sã roage pe Negru-Vodã,
220. „Ca să scoatã pe Corbea,
„Aluia calul i-o da“.
Niminea nu să gãsã,
Nimeni capul nu-i băgã.
Mergẽã roșul rãnchezãnd
225. Și orașul rãsunãnd.
Verde floare garofiță,
Logofãtul Ioniță,
Cu milã și cu credință,
Care pãzeã la temniță,
230. Când pe roșul cã-l vedeã,
Cãlugãriței ziceã:
— Verde floare ș'o lalẽã,
Vin, maică, cu roșu 'ncoã.
Cãlugãrița trei pași cã da
235. Și la poartã-mi ajungeã.
Și când roșul rãnchezã,
Inimã Corbi-i veneã.
Calul mai mult rãnchezã,
Pe nas vãpãi cã lãsã.
240. Când cu piciorul cã da,
Din copite scãnteii scoteã.
Logofãtul Ioniță se sperieã,
De cal nu s'apropieã.
Atunci Corbea îi ziceã,
245. Din temniță de unde erã:
— Logofete Ioniță,
Cu milã și cu credință,
Bagã pe roșul incoã,
Ca să-l trag la mânia mea,

250. Că nimica n'o strică,
 Și mă scoate la fereastră,
 Că să-mi bată umbra 'n casă.
 De ți-e frică c'oiu scăpă,
 Întărește strejile
255. Și bate zăvoarele.
 Logofătul Ioniță,
 Cu milă și cu credință,
 De Corbea că-mi ascultă
 Și-i deschideă portița,
260. Și chiamă 'năuntru călugă-
 [rița :
 — Vin' mamă călugăriță,
 [încoa.
 Cum călugărița intră,
 Ioniță s'apucă,
 De întări strejile,
265. De bătù zăvoarele.
 Verde floare ș'o lalea,
 Calul grozav sforăia,
 Nimeni la el că venea.
 Dară Corbea ce-mi făcea ?
270. Inima 'n el că sălta
 Și din gură că-mi zicea :
 — Logofete Ioniță,
 Cu milă și cu credință,
 Ia să-mi deschizi tu ușa,
275. Calul îmi știe seama,
 Ca să mă așez pe șea,
 Să-ți arăt călcătura,
 Să vezi, frate, umbletul,
 De să-ți dai și sufletul.
280. Ioniță ascultă
 Și tocmai așa făcea,
 După cum doriă Corbea,
 Și la roșul mi-l scotea.
 Corbea la roșul trăgea
285. Și din gură că gemea,
 De pățimit ce eră.
 Iar roșul, când îi vedeă,
 De picioare 'nghenuchia,
 Până Corbea 'ncăleca.
290. Corbea că mi-l mângăia,
 Pe grebeni, vezi, cu palma,
 Și din gură că-mi zicea :
 — Mulțămim lui Dumnezeu,
- Încălecai pe roșul meu.
295. Și călare, în picioare,
 Dete calului plimbare.
 Și-l plimbă și mi-l plimbă,
 Până spumă îi făcea,
 Luă spuma cu mâna,
300. Jos de pământ o trântea,
 Sloiu de ghiată să făcea !
 Când de logofătul Ioniță
 [s'apropiă,
 Iacă și mă-sa alătura.
 De pe șea că să plecă,
305. Mâna stângă întindea,
 În brăul mă-sii o 'nfigea,
 La spate-i o arunca,
 Și mi-o legă cu curea,
 Să nu cază undeva.
310. Cruce cu dreapta făcea.
 Și din gură că zicea :
 — Mulțumim lui Dumnezeu,
 Mă văzui pe roșul meu.
 Ajută-mi, Doamne, cu bine,
315. Acum sunt voinic în fire,
 De ce-oiu fugi, ca să scap,
 Ce-oiu gândi să izbândesc.
 De trei ori Corbea răcniă
 Și pe roșul că svâcnea,
320. Tot ca năluca piereă.
 Trei ziduri că mi-și sarea
 Și Corbea că mulțumea,
 Mulțumea și se rugă :
 — Să-mi dai, Doamne, să-
 [nătate,
325. Să trag la măgura săpată,
 Ca să mai trăesc odată !
 La măgură să ducea,
 Mă-sa masa i-o puneă,
 Frumușel că-l primenea,
330. Ședeă la masă, mânca,
 Și bea și se ospăta,
 Și pe urmă să gândeă,
 Și din gură cuvântă :
 — Bine-ai făcut, Doamne, că
 [m'ai scăpat,
 335. Dar Negru-Vodă de mine
 [nu-i ertat.

- Maică, ce rău mare ca să-i
[fac?
Să mă duc, să-i taiu tele-
[garii?
Căinele are bani, cumpără
[alții.
Să mă duc, să-i taiu coco-
[nița?
340. Să 'nsoară căinele și ia alta.
Să mă duc și să-i taiu co-
[conașii!
Dela masă să sculă,
Miez de noapte cum eră,
Și pe roșu 'ncălecă.
345. De trei ori că mi-și răcniă
Și trei ziduri că săriă,
În curte la Negru-Vodă
[intră,
Nici strejile nu-l simțeă.
Seama bine că-i știă,
350. Cătă ici, cătă coleă,
Coconașul nemeriă,
Cu leagănul că-l luă,
Niminea nu mi-l simțiă.
La fereastră că-l scoteă,
355. Frigare de fier luă,
- Coconașul înțepă,
Și niminea nu știă.
Dimineața când se sculă,
Coconul ici, coconul coleă,
360. Și nu mi-e nicăiereă.
Când îl găsi la fereastră,
Inima lor că secasă!
Negru-Vodă greu oftă
Și suspinând cuvântă:
365. — Vezi, hoțul, c'a pătimit,
D'aia el mi-a răsplătit.
La bună mână mi-a fost
Și vrednic eu nu mi-am
[fost!
O cecheioară-mi scoteă,
370. La coastă că ș'o 'nfigeă,
Peste cocon că-mi cădeă,
Sufletul că iute-și da,
Că să duceă pomina.
Mă plătii cu cântecul,
375. Ca lupul cu urletul.
Ș'aș dori, boieri, cevă:
Câte-un ban câte-o pară,
C'așă este datină,
Dela Maica Precista.

5. Corbea.

Scris din gura lui Enache Istrate. Țândărei, Ialomița.

- Din uliță, ulicioară,
Din temniță, temnicioară,
Zace Corbea 'n Temișoară.
Și nu-mi zace, cum se zace:
5. Răsbolit cu fața 'n jos,
Cu inima pe pământ.
E 'n noroiu până 'n cotoiu,
Și în gros până la os.
Frunzuliță matostat,
10. Când în temniță a intrat,
Erau șerpii ca undrelele,
Năpârcile ca furcile,
Broaștele ca nucile.
Foițică bob năut,
15. Iar acum au crescut:
Broaștele ca ploștile,
- Năpârcile ca sulturile,
Și șerpii ca grinzile,
Mi te ia frigurile!
20. Muma Corbei ce-mi făceă?
În Sâmbăta Paștelui plecă,
Trei ouă că mi-și luă,
Și ea, frate, că le da:
Unul marchearului,
25. Altu temnicierului,
Al treilea lui Corbea.
Dară Corbea ce-mi grăiă?
— Maică, măiculița mea,
Aș trăi, cum aș trăi,
30. Nu pot, maică, odihni,
De oracul broaștelor,
De șuerul șerpilor.

- Pe roșul să mi-l aduci.
 Cât mi-eră baba de bătrână,
 35. Ea săriă ca o tritină.
 Pe roșul că-l aduceă,
 După cum doriă Corbeă,
 Ca să-și scape viața.
 Astăzi este Sâmbătă,
 40. Măine-i Dumineca mare,
 Es boierii la plimbare.
 Pe Ștefan-Vodă-l vedeă,
 De departe 'nghenuchiă,
 Iar d'aproape să rugă :
 45. —Iartă, Doamne, pe Crobea.
 Ștefan-Vodă răspundeă
 Și din gură așa ziceă :
 —L-aș ertă, babo, ertă,
 Anevoie a-l uită :
 50. Pe când eră Corbea 'n țară,
 Ne făcea, mări, de ocară.
 Ne luă cocoanele
 Și să jucă cu ele.
 La roșul că să uită,
 55. Inimioara că-i săriă,
 Și din gură așa ziceă :
 —Nu ți-e roșul de vânzare,
 Să-ți dau bani, să dau pa-
 [rale ?
 Baba sta și răspundeă :
 60. —Nu mi-e roșul de vânzare,
 Mi-e roșul de dăruială.
 Că Corbea al meu, zău,
 [moare,
 In temniță în Temișoară.
 Pe roșul că-l dăruia,
 65. Pe Corbea că mi-l scoteă.
 Cine-l vedeă, nu-l cunoșteă,
 Așa eră de urit,
 Ca un vis de îngrozit !
 Barba-i bat genuchile,
 70. Mustățile brațele,
 Chica bate călcăile,
 Unghiile ca secerile.
 Bărbier bun că-mi chemă,
 Și mi-l rădea voinicește,
 75. Lăsă chică cerchezește.
- La roșul când să uită,
 Inimioara că-i săriă.
 Ștefan-Vodă nu ședeă,
 La Niferi le poruncia,
 80. Calul bine îl ținea
 Și pe el încălecă.
 Odată că-i sumuția,
 Cu norii l-amestecă.
 Iar Corbea sta și ziceă :
 85. —Ștefan-Vodă, dumnea-ta,
 Dă-mi mie pe roșu 'ncoă,
 Să-ți arăt eu umbletul,
 Că mi-e drag ca sufletul.
 De-ți e frică c'oiu scăpă,
 90. Zăvorește-ți porțile,
 Indoște-ți strejile.
 Corbea iute 'ncălecă,
 Lui roșul că îi șoptea :
 —Ajută-mi, Doamne, cu
 [bine,
 95. C'acum sunt voinic în fire !
 Odată că-i sumuțea,
 Cu norii să amestecă,
 Și acasă să lăsă.
 Pe roșu 'n grajd mi-l băgă,
 100. Fân cu flori îi presară,
 Buzduganul că-l luă,
 De genunchi că mi-l trântiă,
 De rugină-l scutură.
 La Ștefan-Vodă plecă
 105. Și din gură îi ziceă :
 —Ștefan-Vodă, dumnea-ta,
 Eși afară pân' coleă.
 Că ți-am fost eu vinovat,
 La temniță de mai băgat ?
 110. Ștefan-Vodă răspundeă :
 —Iartă-mi, Corbeo, greșală,
 Că n'oiu mai face astă !
 —Te-aș ertă, frate, ertă,
 Anevoie-i a uită.
 115. D'un ghiuluf că mi-l luă,
 Din paloș mi-l ciocărtiă,
 Tot târgul se minună.
 Apoi cocoana-i luă
 Și cu ea să cunună.

6. Miul Haiducul.

Scris din gura lăutarului Lucan Condoiu. Celeiu, Romanai.

- Ticălosu-ăla de Miu,
Cu zăbunul nărâmbziu,
Cu fesul portocaliu.
Foaie verde loboada,
5. În curtea lui Ștefan-Vodă,
O foița foi de tisă,
Frumoasă masă mi-e'ntinsă
Și de boieri mi-e coprinsă.
Ș'am zis verde loboada,
10. În curtea lui Ștefan-Vodă,
S'au strâns boierii la vorbă,
Să facă d'o vânătoare,
După pasări gălbioare,
Că miș dulce la mâncare,
15. Și ușoare la purtare.
Foaie verde ș'o lală,
Ștefan-Vodă ce-mi grăia:
—Beți, boierași și mâncați.
Mezelăc ce le facea?
20. Șapte berbeci le tăia.
În pahare vin puneă
Săvai Calea, fată mare,
Surioara Miului,
Miului haiducului,
25. Din codrul Cobiului.
Și, mare, ce îmi tot bea
Și-mi bea și să chefuia,
Nici o grijă nu avea.
—Săvai Calea fată mare,
30. Ea, mare, ce-mi auzia,
De Miul ce să vorbea,
Ștefan-Vodă ce-mi grăia?
—Beți, boierași, și mâncați
Și prin chilii vă culcați.
35. Măine 'n ziuă vă sculați,
Frumușel să vă armați,
La șele buzdugane,
La spinare flintă mare,
Să facem d'o vânătoare,
40. După pasări gălbioare,
Că sunt dulce la mâncare
Și ușoare la purtare.
Ăci departe pe plaiu,
Pe valea Cobiului,
45. La făguțul Miului,
Miului haiducului;
Bată-l crucea și legea,
Pe urmă lumânarea,
La mână de l-aș avea,
50. Nici nu l-aș mai judecă,
Eu singur l-aș spânzură,
Aici în târgul d'afară,
Să mi-l pui vameș mai mare,
Privească-l mulțimea 'n țară,
55. Făr' de pic de bănuială!
Săvai Calea fată mare,
Ea, mare, că-mi ascultă,
Și 'n gândul ei că zicea:
—Sărăcuț de maica mea,
60. Imi omoară pe neica!
Săvai Calea ce-mi făcea:
Toctmai pe la miez de noapte,
Când dușmanii dorm pe
[moarte,
Papuci în picior trăgeă,
55. Săria ici, săria colea,
Toctmai ca o căpricea.
La drumul mare eșia,
Pe frate-său mi-l căută.
D'un perișor că-mi găsiă,
70. Mâna dreaptă o ridică,
D'o frunzuliță că rupeă
Și'n buze-i că o puneă,
Și'ncepeă a șueră,
Nimenea nu auzia,
75. Nimenea n'o cunoștea,
Că ea este soru-sa.
Dară Miul ce-mi făcea?
Când șueratul auzia,
Intr'acolo mi-apuca,
80. Și cu dansa să 'ntălnia.
Unde Miu mi-o vedeă,
Foarte mult să minună,
Soru-sii ce îi grăi:
—O! tu surioara mea,
85. Ce-ai pățit de mi-ai venit,
Soro, toctmai în ăst timp?
Dară Calea d'auzia,

- Ea lui Miu răspundeà :
—D'ale, neică Miule,
90. Miule haiducule,
Să pun mâinile la piept,
Ca să spun curat și drept.
Iar Miul ce îi grăia,
Nu-i da pas, ca să răspunză,
95. D'al doilea că mi-o întrebà :
—Surioara mea cea dulce,
Ce vânt la mine te-duce ?
Ori haine tu-ai ponosit,
Ori dechelciug ai sfârșit,
100. Ori vremea că ți-a venit,
Neică, de căsătorit,
P'asă timp de ai venit,
Tocmai pe la miez de noapte ?
Iară Calea, fată mare,
105. Ea, mare, că-i răspundeà,
Lacrămi de sânge vărsà :
—D'ale, neică Miule,
Miule haiducule,
Nici haine n'am ponosit,
110. Nici dechelciug n'am sfârșit,
Nici vremea nu mi-a venit,
Neică de căsătorit.
Limba mi s'a amărît,
De vorbe ce-am auzit!
115. Aseară pe la o vreme,
În curtea lui Ștefan-Vodă,
S'au strâns boierii la vorbă
Și ei, mare, tot îmi bea,
Îmi bea și mi-și chefuia
120. Și de dumnea-ta vorbià.
La mână de te-ar apucà,
Nici nu te-ar mai judecà,
Frumușel te-ar spânzurà,
Acilea'n târgul d'afară,
125. Două furci ș'o cumpeioară,
Să te pue vameș mare,
Privească-te lumea 'n țară,
Fără pic de bănuială.
D'ale Miu ce-i grăia :
130. —Du-mi-te, neică, 'ndărăt,
Zori de zi s'or revărsà,
Boierii că s'or sculà,
Apă răce or cereà,
La scară nu te-or vedeà,
135. Și-oi păți nică, ceva.
- Și lasă-l pe mâna mea,
Bată-l crucea și legea,
Să vedeți ce i-oiu lucrà.
Săvai Calea fată mare,
140. Și ea, mare, ce-mi făcea ?
Îndărăt că se ducea
Și la boieri că-mi tornà,
Pe ochi negri să spălă.
Boierii că să 'n armă,
145. Pe la brâu cu iatagane,
La spinare flintă mare,
Să-mi plece la vânătoare.
Și cu toți că să gătia,
Ștefan că mi-i așteptà.
150. Dară Miul ce-mi făcea ?
Prin coline apucà,
C'un ciobănaș se 'ntâlnea,
Cinci oițe că-mi aveà.
D'ale Miul ce-mi grăia ?
155. —Măi ciobane, dumnea-ta,
Dă-mi tu și mie trei oi,
Ca să-ți dau și eu cinci lei.
Iar ciobanul ca ciobanul,
Nu știa ce e șofranul,
160. Ii dă multămit trei oi
Și primeà și el cinci lei.
D'ale Miu ce-i grăia ?
—Măi ciobane, dumnea-ta.
Cum mi-ai dat tu oile,
165. Ia să-mi dai și hainele.
Iar ciobanul ce-mi făcea ?
Și hainele i-le da.
Miu dac'asă vedeà,
Leapădă haine haiducești
170. Și 'mbracă haine ciobănești.
Îmbracă niște nădrăgei,
Ia mulgeà oile cu ei,
Și 'mbracă d'o dulămiță,
Tot pe față pod de ață,
175. Iar pe dos un teiu frumos !
Iar în cap ce mi-și puneà ?
D'o căciuliță frumoasă,
Dintr'o piele străflocoasă,
Croită pe mușuroiu,
180. Sămână cioban de oi !
Acum Miul ce-mi făcea ?
D'o mioară că-mi tăia,
La frigare mi-o puneà,

- Prin cârlige mi-o atârna,
185. Cu vin dulce mi-o stropiã,
Ia mustațã mi-o trãgeã,
Și d'un ciomag cã-mi luã,
Și 'n ciomag sã rãzemiã,
La oițe-mi fluera.
190. Ștefan-Vodã cã-mi sostiã
Și potera tot așã.
Unde Miul mi-l vedeã,
Mi-l vedeã, mi-l cunoștea,
Dupã dânsul cã-mi veneã,
195. Și el mãre ce-mi grãia!
—Lasã, frate, ca sã vie,
Ca sã se dea pradã mie.
Pãcatu-l mãnã din urmã,
Moartea-l paște ca p'o turmã:
200. Cã mulți a venit la noi,
Puțini s'a dus înapoi!
Ștefan-Vodã cã-mi veneã,
Cu potera tot așã,
Și peste cioban cã-mi da,
205. D'o bunã ziua cã-i da:
—Bunã-ziua, mãi ciobane.
Miu sta, de rãspundeã:
—Mulțumesc Domniei Tale!
Ștefan-Vodã ce-mi grãia,
210. — Chinaea, batã-l mumã-sa.
Iar ciobanul rãspundeã:
—Am un tatã cam bãtrãn,
Și o mamã cam bãtrãnã,
Bat calea bisericeascã,
215. Ș'aud popa cãnd citește,
Pe Domnia Ta tepomeneste,
Și acasã ei vorbește,
Ca pe cine povestește!
Ștefan-Vodã ce-mi grãia:
220. — Ce mãnãnci, de ești gras
[și frumos?
Iar ciobanu-i rãspundeã:
— O Doamne, Mãria Ta,
Mãnãnc pãrșe de mioarã,
Carne dulce de berbec,
225. Și beau apã din vãgaș,
Și vãd bine cã mã 'ngraș!
Ștefan-Vodã cã-i grãia:
— Bine, frate, fie așã!
Iacã vreau sã mai te 'ntreb:
230. —Nu știi fagul Miului,
Miului haiducului?
Iar ciobanul rãspundeã:
—Il știu, Doamne, e coleã.
Numai o palmã de loc,
235. Intr'un ceas mãduc, mã
[ntorc.
De vrei, lasã oștile,
Sã-mi pãzeascã oile,
C'a umplut vãlcelele
Și toate haramuele!
240. Incã te rog și-altceva,
Dacã vrei, Mãria Ta,
Lasã-ți aici oștile
Sã-mi pãzeascã turmele:
Cã nu e oile mele,
245. Sunt oile stãpãnești,
N'am bani ca sã le plãtesc.
Sã-mi dai la mãnã în scris,
Sã nu-mi piște vreo oiță.
Ștefan-Vodã ce-mi faceã?
250. Mãna în buzunar puneã.
Scris la mãnã cã îi da.
Oștirea cã ș'o lãsã,
Cã sã-i pãzeascã turma.
Amãndoi cã mi-și plecã,
255. P'o potecã strimțiceã,
Tot pe coastã sã urcã,
La jumãtate cã-mi sta.
Iar ciobanul ce-mi grãia?
—Descalecã dupã cal,
260. De sumete scãrile,
Cã lovesc smicelele,
Și rãsun vãlcelele,
Și m'aude cetele.
Nu, nu-mi este de tine,
265. Și mi este mai mult de
[mine,
Cã sunt în haine schimbat,
Fricã-mi e de cap tãiat.
Ștefan-Vodã ce-mi faceã?
Dupã cal descãlecã,
270. De cãpãstru cã-l luã
Și la deal cã sã duceã.
Dar ciobanul ce-mi faceã?
La un fag mare-l duceã,
Un fag mare minunat,
275. De sute arme 'ncãrcat,

- Și de crăci mi-e 'molpogat.
Ciobanul ce mi-și făcea?
În dosul fagului să da
Și iute să desbrăcă.
280. Lepădă haine ciobănești,
Și 'mbrăcă haine haiducești.
Și 'mbrăcă o dulămiță,
Verde ca foaia de viță.
Ia luă și nădragei,
285. Verzi ca foiața de teiu.
Dar în cap ce își puneă?
Își puneă d'un comănac,
Verde ca foaia de fag.
Frumușel că să 'narmă,
290. Pe la brâu cu iatagane,
Pe la șeale cu pistoale.
Lui Ștefan-Vodă s'arătă,
Foarte rău să 'nspăimântă,
Că nici nu-l mai cunoștea,
295. Singurel Mihul mi-eră,
Șapte boale mi-l loveă!
Ș'apoi Mihul ce-mi făcea?
Cu gurița îl judecă
Și cu dreapta-l sfătuia.
300. Săvai Calea mi-auziă,
La nean-său că mi-și veneă
Și plângând ea să rugă:
—Nu-ți omorî, frate, domnia,
Că te blestemă țara.
305. Ștefan-Vodă mi-auziă
Și el, mare, să rugă:
—Miule, bujorule,
Nu-ți omorî domnia,
Că te-o blestemă țara!
310. Cât oiu fi eu în domnie,
Să fi și tu 'n haiducie.
Iar Miul ce mi-i grăia?
Din guriță că-i spunea:
—Bine, frate, fie așa.
315. Aseară la beție ți-am crezut;
Pe când vorbeai tu de mine,
Eu eram la fereastră la [tine.
Iar acuma la trezie,
De ce te ții după mine?
320. D'ale Mihul ce-mi făcea?
Frumușel că mi-l legă
Și pe cal că mi-l puneă,
Cu ciomagul îi mai da,
Unde, mare, mi-l sosia.
325. Iar Ștefan că se opriă,
Săria calul, cât săria,
Șapte dealuri și-o vâlcea.
Curgeă din el nădușeală,
De râdea dracul de el.
330. Singur Mihul rămănea,
Haiduc povestit mi-eră,
Nimenea nu-l supără.

7. Miul Haiducul.

Scris după spusele lăntarului G. Ciocan. Gemenea, Dâmbovița.

- Foițică lobodă,
În curte la Ștefan-Vodă,
Mi s'a strâns boieri la vorbă.
Iar boierii Târgului
5. Și cu ai Brașovului,
Că stâlpii pământului,
Feșnicii 'mpăratului,
Cam cu frați, cam cu ne-
[poți,
Bucureștii mai cu toți.
10. Când oiu zice foi de tisă,
Mândră masă mi-e întinsă,
Cu făclii d'albe aprinse.
Dar de masă cine șade?
Șed boierii Târgului
15. Și cu ai Brașovului,
Că stâlpii pământului,
Feșnicii 'mpăratului.
Dar în capul mesei?
Frunză verde lobodă,
20. Șeade Domnul Ștefan-Vodă.
Dar cu paharul cine-mi da?
Săvai Calea fată mare,
Surioara Miului,
Miului haiducului,
25. Din valea Cobiului.
Ea cu pahar că le da.
Boierii bea și mănacă,
Voia bună că-și făcea,
Grijă de nimeni n'avea.

30. Domnul Ștefan să sculă
Și din gur' așa zicea :
— Dale Cale fată mare,
Cu coadele pe spinare,
Taclisădite de parale,
35. Tot parale turalii,
Luete dela Beșlii,
Socotite de zapcii,
Pune sangeap la pahare,
Ca să ne dai cu dreptate,
40. Să ne 'mbătăm toți odată.
Dar Calea de auziă,
Cu măsură că le da.
Domnul Ștefan să sculă
Ș'astfel că le porunciă :
45. — Ia beți boieri și mâncați
Și beți de nu vă 'mbătați,
Că vinu-i amăgitor
Și rachiu adormitor !
Frunzuliță garoflați,
50. Toți prin chilii vă culcați,
Măine 'n ziuă vă aflați,
Cu toți 'ngrabă sculați,
Toți pe ochi să vă spălați,
Câte-o cafea să luați,
55. Și pe cai să 'ncălecați,
Car' cu șale, fără șale,
Car' cu frâne, fără frâne,
Numai cu chedeci 'n gură,
Pe la șale buzdugane,
60. La spinare flintă mare,
Facem noi d'o vânătoare
După pasări gălbioare,
Că sunt bune la mâncare
Și ușoare la purtare,
65. Pe valea Cobiului,
Pe la fagul Miului,
Miului haiducului.
De l-oiu prinde undevă,
Mai nimic nu i-aș făcea :
70. Să-l ținem de păr turcește,
Să-i tragem palme cioco-
[ește,
Săvai ca Doamne ferește !
Dar boierii d'auziă,
Dela masă să sculă,
75. Toți prin chilii să culcă.
La masă că rămâneă,
- Foițiică lobodă,
Săvai Domnul Ștefan-Vodă.
El chef că îmi apucă,
80. Coate de masă răznă,
Și somnul că-l apucă.
Săvai Calea ce-mi făcea ?
Ea multă grijă avea,
Lui Domnul Ștefan așterneă,
85. Tot plapome de mătasă,
Să nu-l glodească la oasă.
In brațe ea că-l luă,
In așternut îl băgă,
Cu mâna îl legănă,
90. Cu gura îl sărută,
Până somnul că-l luă.
Ea grijă, frate, avea,
Urcior cu apă aduceă
Ș'o guriță că luă,
95. La țățana ușii aruncă,
Să nu scârțăie ușa,
Să deștepte domnia,
Nu dea Calea de beleă,
Să nu-și mănânce pâinea.
100. Afar' pe ușă eșiă,
Veriguța că-i puneă,
Poale 'n brău că-și sumeteă,
Și afară că eșiă,
Își luă pantofii în mână,
105. Că pe potecă eră tină.
Sări ici, sări coleă,
Tocmai ca o căpriceă,
Trei vâlcele ș'o dereă,
Ș'o pustie de vâlcea.
110. Dar pe ce vreme eră ?
Glasul cântătorilor,
In vărsatul zorilor,
In gură de colnic eșiă,
Mâna într'un fag că puneă,
115. Ș'o frunșioară că rupeă,
Și 'ncepeă d'a șuera,
Cădrul, frate, răsună,
Dealuri, văi așșiderea.
Să vezi, Miul c'auziă,
120. Și mirat el că ziceă :
— Cată ce-mi este astă ?
Par'că ar fi soru-mea !
A dat Calea de beleă !
Tocmai la masă eră,

125. Nici din pahar nu mai bea,
El cu șapte cete de pan-
[duri sta,
Înainte soru-sei eșă.
În potecă o 'ntâlneă
Și din gură așa-i ziceă :
130. — Bine, Cale, soru-mea,
Ce zor mare ai văzut,
Acum noaptea d'ai venit,
Pe la miez și miez de
[noapte,
Când îmi doarme toate ape,
135. Haiducii stau pe la spate,
Și dușmanii zac pe moarte ?
Dar ce zor tu mi-ai văzut ?
Ori vreo pungă s'a furat,
Ori sahane scumpe s'a spart,
140. Ori fiu de domn s'atâiat ?
Să nu mai trag vreun păcat.
Calea așa-i răspundeă
Și din gură că ziceă :
— Neică, neică Miule,
145. Nici pungă nu s'a furat,
Nici sahane nu s'a spart,
Nici Domnul nu s'a tăiat.
Dar nu aseară, alalt-eri
[seară,
Foitică lobodă,
150. În curte la Ștefan-Vodă
Mi s'a strâns boieri la vorbă,
Iar boierii Târgului
Și cu ai Brașovului,
Feșnicii 'mpăratului,
155. Ca stâlpii pământului,
Cam cu frați, cam cu nepoți,
Bucureștii cam cu toți !
Vorba de cine-mi eră ?
Vorbeă tot de Dumnia-ta.
160. Și sfatul să sfătuiă,
De te-ar prinde undeva,
Mai nimic nu ți-ar lucra :
Să te ție de păr turcește,
Să-ți dea palme cherche-
[zește,
165. Săvai ca Doamne ferește !
Miul sta dă-i răspundeă
Și din gură cuvântă :
— Nu purtă tu grija mea.
- Când vorbeă, boieri'n casă,
170. Eu ascultam la fereastră.
Întoarce-te, Caleo, 'ndă-
[răt ;
Domnia de s'o sculă,
Apă de spălat o cereă,
Și să nu dai, Caleo, de
[beleă,
175. Ca să-ți mănânci tu pâineă
Și să-ți pierzi tu lefcioară.
Calea 'ndărăt să 'ntorceă,
Când acasă ea veniă,
Și soarele răsăriă.
180. Și ușa că deschideă,
Și în casă ea intră,
Domnul Ștefan să sculă,
Apă de spălat cereă.
Ea ibricul îl luă,
185. Ibricul vezi la dreapta
Și șervetul la stânga,
Lighian dinainte-i puneă.
Domnul Ștefan să spălă,
Cu șervetul să ștergeă
190. Și-așa bine să 'mbracă,
Prin chilioi că se plimbă,
Pe toți boierii deșteptă.
Calea apă le turnă,
Toți boierii să spălă.
195. Sta Domnul Ștefan, ziceă :
— Bine, Calea, fată mare,
Bucatele d'alde seară
Prin tingiri și sahane,
Mai luăm ceva gustare,
200. Plecăm azi la vânătoare.
Dacă ea că-mi auziă,
Bucatele le strângeă,
Într'o tingire le puneă,
Până să mai încălziă.
205. Câte-o cafeluță da,
Și câte un rom mai luă,
Să-și mai dreagă inima.
Și la masă le puneă,
Aci mezelic luă.
210. Dela masă să sculă,
Toți pe cai încălecă,
Toți cu șale, fără șale
Și la brâu cu iatagane,
Pe la șale buzdugane,

215. La spinare flintă mare.
Plecară dânsii 'n vânătoare,
După păsări gălbioare,
Că sunt dulci la mâncare,
Uşurele la purtare,
220. Pe valea Cobiului,
Pân' la fagul Miului,
Miului haiducului.
Domnul Ştefan încăleacă,
El înainte-mi plecă,
225. Potera în urmă sta.
Dară Mihul ce faceă?
Dă el multă grijă aveă.
Intr'un deal mi să urcă,
In toate părţi să uită,
230. Poate o năzări ceva.
Un ciobănaş că vedeă,
Ciobănaş cu zece oi,
Găsi-l-ar zece bătăi!
Fuga la el că mi-şi da,
235. Bună ziua îi spuneă,
Ciobănaşul mulţumiă.
Sta Miul şi mi-i grăia :
—Măi ciobane, dumneata.
Dă nu vrei bunătatea mea,
240. Să vrei mai bine p'a ta.
Să-ţi dau o sută de lei,
Să-mi dai tu ale zece oi?
—Cum să-ţi iau suta de lei,
Să-ţi dau ale zece oi?
245. Sunt oile stăpâneşti,
M'apucă să le plătesc,
La ce foc le mai păzesc,
Cu ce să mă folosesc?
Dar Miul sta şi ziceă:
250. —Bre, într'un ceas mi le-oi
[da
Şi pe urmă ți le-oi lua,
Suta de lei mi-oi mânca,
Să scap şi eu de beleă.
Dete o sută de lei
255. Şi lua ale zece oi.
Dar Mihul îi mai ziceă:
—Făcurăm cu oile,
Să schimbăm cu hainele.
Ia să-ţi dau conteşul meu,
260. Tu să-mi dai al cojoc lăţos,
De îl porţi vara pe dos
- Şi-l mai ții şi pe şale,
Să-ți mai ție de răcoare.
Conteşul i-l da,
265. Cojoc lăţos lua.
Iară Miul iar grăia :
—Făcurăm cu cojoacele,
Schimbăm cu căciunile.
Îți dau verde comănac,
270. Să-mi dai a căciulă de țap
[bălțat,
Făcută ap.... în cap.
Apoi Miul tot ziceă :
—Schimbarăm cu hainele,
Să schimbăm cu armele.
275. Îți dau flintă ghintuită,
De cinci luni neslobozită,
Mie să-mi dai o târjală pār-
[lită,
Numai din pământ mi-e
[smicită,
La cap e neciocărtită,
280. De Domnul Ştefan gătită.
In sfârşit Miul ziceă :
—Schimbarăm cu armele,
Schimbăm cu fluierile :
Să-ţi dau mic de albiaş,
285. Să-mi dai mic de flueraş.
Flueraşul mi-e de soc,
Mult cântă pară de foc!
Pe-l cioban că-l împacă
Şi fluierul i-l lua.
290. Miul cioban să faceă —
Şi'n bătă să răzămă,
Cu fluierul el doină.
Aşa cu foc de cântă,
Nici oile nu păsteă,
295. Numai la dânsul ascultă.
Dar al cioban ce-mi faceă?
O mioară că-şi lua,
In colnic cu ea intră,
Mioara de o tăiă.
300. La frigare o puneă,
Grijă de nimeni n'aveă.
Iacă Domnul Ştefan sosiă,
D'a drept la Miul trageă,
Unde'n bătă rezemat sta,
305. Şi cu fluierul doină.
Vai, Domnie fără cap,

- Lăsă drumul cel bătut
 S'apucă p'al părăsit.
 Când la Miul că venea,
 310. Dară nu mi-l cunoștea.
 Domnul Ștefan că venea,
 Bună ziua că îi da,
 Și din gură cuvântă:
 — Bună ziua, măi ciobane.
 315. Iar Miul sta și zicea:
 — Mulțumescu-ți, Ștefan
 [Vodă.
 Ștefan Vodă d'auzia,
 Foarte mult că să miră,
 Pe cioban că întrebă:
 320. — Măi ciobane, dumnea-ta,
 Cum știi că mă chiamă așa?
 Dar ciobanul răspunde:
 — Cum să nu știu că te
 [chiamă așa?
 Am un tată cam bătrân
 325. Și bate calea bisericii,
 S'aude pă popa citind,
 Și pe noi tot învățând,
 Despre Domnia-ta povestind.
 S'asă minciuni aruncă,
 330. Minciuna i să prindea.
 Ștefan Vodă iar zicea:
 — Măi ciobane, dumnea-ta,
 Tu oile tot pascând,
 Drumuri mari tot trecând,
 335. Ori tu n'ai fi văzut,
 Ori n'ai fi auzit,
 Tu de fagul Miului,
 Miului haiducului?
 Vodă cu Miul vorbea,
 340. Dar însă nu-l cunoștea,
 Doar de nume i-auzia.
 Dar Miul sta și zicea:
 — Doamne, Ștefan, dum-
 [nea-ta,
 Fagul Miului colea,
 345. Acum te duc și te 'ntore,
 La oițe sunt pe loc.
 Verde frunză siminoc,
 Aci să 'ntoarsă pe loc.
 — Doamne, Ștefan, dum-
 [nea-ta,
 350. Apoi cum să las turma
- Și să plec cu dumnea-ta?
 Ia să lași tu oastea ta,
 Să păzească turma mea
 Și să plec cu dumnea-ta.
 355. Să nu să piarză vreo mieă,
 Că intru 'n pușcărie pen-
 [tru ea.
 Să-mi mai dai ș'un răvășel,
 Să nu pearză vreun miel,
 Mă bagă 'n foc pentru el.
 360. Vai Domnie fără cap!
 Lăsă oastea sa în câmp,
 S'apucă cu hoțu 'n crâng.
 Miu 'nainte mergea,
 Până la părte-l ducea:
 365. Poteceaua pardosită,
 Numai d'alune 'nvălită
 Și de piatră mi e făcută,
 Numai de Miul știută.
 Ei pe părte că mergea,
 370. Pe mică de potecea.
 Sta Miul și mi-i zicea:
 — Doamne Ștefan, dumnea-ta,
 Ia mai strânge scările,
 Te lovesc smicelele,
 375. Și ne-aude cetele,
 Ne scurtează zilele!
 La hățiş că mi-l băgă,
 Domnul Ștefan descălecă,
 Scările că le strângea,
 380. Cal de căpăstru luă
 Și 'nainte că plecă,
 Miu 'n urmă rămânea,
 Sta cu dârjala să-i dea,
 Și din gură așa zicea:
 385. — Mână, frate, nu mai sta,
 Că ne află poteră.
 Aici nu ești la București,
 Să umbli, să te fudulești,
 Ești la hățiş la curpeniș,
 390. Unde n'ai loc de cârmiș.
 Când la fag că îl scotea,
 Domnul Ștefan ce făcea?
 Când fagul că mi-l vedea,
 Buzele și le mușcă,
 395. Că e fagu 'mpodobit,
 Numai d'aur și d'argint,
 În lume nu s'a pomenit.

- Prin crăcioare săbioare,
De lucesc ca sfântul soare!
400. Sta Miul și mi-și zicea:
—Doamne Ștefan, dumnea-ta,
Mai zăbovește colea.
Scaun de aur îi puneă,
Domnul Ștefan odihneă.
405. Sta Miul și mi-i zicea:
—Doamne Ștefan, dumnea-ta,
Să nu te dai după fag,
Să nu fie Miul culcat,
Să mai trag cu dumnea-ta
[vreun păcat.
410. Apoi Miul ce-mi făcea?
Cheița la el eră
Și fagul îl descuia.
Unde în fag că intră,
Haine ciobănești aruncă,
415. Haine haiducești îmbracă,
Ca soarele că-mi ardeă.
Dar ce arme-și încingeă?
Tot pistoale ferecate
Și curele 'ncrucișate,
420. Cum nainte și la spate.
Săbioara ș'o luă
Și la șold c'o atărnă,
Și din fag el că eșia.
Pe lângă fag să plimbă,
425. Gheata că îi scârțâia,
Săbioara-i sdrăncăniă,
La Domn Ștefan că trăgeă,
Și din gură așa zicea:
—Doamne Ștefan, dumnea-ta,
430. Ce zor mare mi-ai avut,
P'acia de mi-ai venit,
Nici cu gândul n'am gândit,
Așa 'n mână mi-ai venit,
Par'că eu ți-am poruncit.
435. Doamne Ștefan, dumnea-ta,
Să vezi pe Miul undeva,
L-ai cunoaște dumnea-ta?
Ștefan-Vodă sta, zicea:
440. —Eu zic zău pe viața mea:
De nume i-am auzit,
Dar în ochi nu l-am văzut.
—Doamne Ștefane, dumneta,
Când vorbiai aseară 'n casă,
445. Eu ascultam la fereastră,
Mare laudă mi-ai dat,
Eu nimic nu ți-am stricat,
Telegari nu ți-am furat,
Cucoana nu ți-am pupat,
450. Nici hasnală nu ți-am spart,
Câte o hasnă ți-am luat,
Foaie verde tiriplic,
Și eu de m'am arănit.
Altă dată de secară,
455. La tine cură o țară.
Foaie verde de areu,
Și mie nu-mi pare rău.
Săvai Miul ce-mi făcea?
Mâna 'ntr'un fag că puneă,
460. Și-odată când șueră,
Șapte cete s'adună,
Cu crângul valuri veneă.
Domnul Ștefan ce-mi făcea?
Pe scaun unde ședeă,
465. Buza 'n patru că-i crăpă,
Sânge negru că-i pică,
Pe caftane să sleiă.
Când poterile veneă,
Miul așa le zicea:
470. — Bre, în săbii să-l luați,
Slava 'n ceriu cu el să dați.
In săbii să-l sprijiniți,
La un deget să nu-l smin-
[țiți.
- Păcum Miul poruncia,
475. Așa pe Ștefan luă,
Slavă 'n ceriu cu el că da,
In săbii îl sprijineă,
La un deget nu-l sminteă.
Tare-mi veneă și-mi sosiă,
480. Săvai soru-sa Calea,
Din papucei tropoind,
Cu rochița fâlfâind,
Măneca trăgând la vânt,
Și din guriță strigând:
485. — Neică, neică Miule,
Nu tăiă, frate, domnia,
Mi să mănâncă leafa.
Nouă ani că i-am slujit,
Foaie verde matostat,
490. Și sămbrie nu mi-a dat,
O fi de mine păcat!
Năcăjită că-mi vineă,

- Ea nu gândia să-i facă așa.
Când la Miul că venea,
495. Palma biciu că mi-o făcea
Și lui Miul că i-o da,
Pe Ștefan-Vodă scăpă,
Și lui Miu așa zicea :
—Nu-mi omori domnia.
500. Iar de palma ce primiă,
Sta Miul și așa grăia :
—La școală am învățat,
Și-așa palmă n'am mâncat,
Numai soru-mea mi-a dat.
505. Pe Domnul Ștefan l-a
[scăpat.
Calul el și-l năpăstia
Și pe fugă să pornea,
Leasă de mărăcini apucă.
Pantalonii nărâmzați
510. Stau pe cracă atârnați,
Și fesul cel turchizat
Stă p'o cracă atârnat,
Parcă e un drac bălțat !
Câte-o nuelușă îl lovia,
515. Parcă, doamne, îl siliă,
Și d'acolo el scăpă.
În curpeniș că intră,
Curpenii de el să luă,
Cu ele târîș fugeă !
520. Când eși la teferiș,

- Fugeă cu cinci cară de
[curpeniș,
Fugeă cu ele târîș.
Când potera îl vedeă,
Nu-l mai putea cunoșteă.
525. El din gură le strigă :
—Foițică trei grăunți,
În toate părți ca să fugiți.
N'a fost mic de ceobănaș,
Ci a fost hoțul de Miul,
530. Că mi-a prăpădit trupul,
Și mi-a căsnit sufletul.
Miul, frate, ce-mi făcea ?
După Ștefan să luă
Și din palme că bătea.
535. Ei pārloagele 'nfundă,
Unul cu-altul nuse 'ntâlnią.
Apoi Miul că-mi plecă,
La gură de colnic trăgeă,
Unde ciobănaș eră.
540. D'acolo că mi-l luă
Și la fag mi-l aduceă.
Mândră masă că puneă,
Bea, frate, să 'nveseliă.
Buni frați, măre, să prindeă,
545. Că scăpase de belea.
Oițele ce rămânea
Pe lângă fag le pășteă,
Grijă de nimeni n'aveă.

8. Voica Bălaca.

Scris din gura lui Petre Mirea Ioniță. Orlea, Romanati.

- Foițic'a bobului,
Sus în plaiul muntelui,
La cârcuma Radului,
La otacul Stanciului,
5. Șăd băieții Bratului
Și-ai Dobre Ploscarului,
Ion al Sărarului,
Copilașii dracului !
Ei bea și să 'nveselesc,
10. Din pistoale slobozesc
Și din pahare plesnesc,
De nimica nu grijesc !
Foițică ș'o lalaă,
Streața cin' le strejuia ?
15. Săvai Voica Bălaca,

- Care-a 'mprăștiat țara
Și-a speriat domnia.
Să vezi, Voica, fată mare,
De umblă pe hat călare,
20. Inconjorată de pistoale,
De lucesc ca sfântul soare,
Cu șapte coade pe spinare,
Înțasate de parale,
Tot parale turalii,
25. Luate dela agii,
Socotite de zapcii.
Ea la Stanciu că mergeă
Și din gură îi ziceă :
—Dale neică Stanciule,
30. Stanciule haiducule,

- Voi beți și vă veseliți,
Și de nimeni nu grijiți.
Foaie verde trei smicele,
Eu dela un cârd de vreme,
35. Visez niște vise rele,
Vai de păcatele mele!
Să vezi, neică Stanciule,
Nu aseară, alalt-eri seară,
In flintă m'am rezemat,
40. Puținel somn m'a furat,
Grele vise-am mai visat.
Să vezi, neică Stanciule,
Stanciule, bujorule,
Pușculița ta cea nouă,
45. Frântă, neică, 'n trei și două.
Neică, pistoalele tale
Șede 'n cuiu fără oțale,
Scurtate-s zilele mele!
Și eu, neică, am mai visat
50. Trei ciolpani și trei cur-
[cani.
Și nu sunt, neică, curcani,
Ci sunt boieri de divan.
Și eu, neică, am mai visat
Intr'un ciolpan,
55. Inc' un curcan
Un curcan cu'n maț în gură.
Nu-i curcan cu mațu 'n gură,
E gâdea cu ștreangu'n mână.
Ș'incă, neică, am mai vi-
[sat:
60. Trei viguri de pânză lată,
Calea noastră depărtată.
Bine vorba n'o sfârșiă,
Potera că-i ocoleă:
Potera de București,
65. Unde-i vezi, te îngrozești.
Dar căpitan Balaura,
El din gură că strigă:
— Dă-te, Stanciule, legat,
Ca un mare vinovat.
70. Nu știu tu ce ai stricat,
Așa ordin ni s'a dat
Să te ducem la 'mpărat.
Dar Voica că răspundeă
Și din gură că-mi ziceă:
75. — Căpitan Balaura,
- Cum să se dea Stanciu le-
[gat
Ca un mare vinovat?
Că nu-i femeie cu cârpă în
[cap,
Și e voinic cu comănc,
80. Verde ca frunza de fag,
De dă poterei de cap!
Căpitan Balaura,
Dacă este vorba așa,
Să împuști tu rața mea,
85. P'aceea care ți-oiu da,
Eu pe Stanciu ți-l-oiu da
Nelegat, neveregat,
Numai călare pe hat,
Ca să-l duceți la 'mpărat,
90. Cum e bun de judecat,
Frate, și de spânzurat!
Dară Voica ce făceă?
D'o rățișoară prindeă,
Intr'o chilie intră,
95. Maștele i le scoteă,
Cu earbă că mi-o umpleă,
Cu cartușe mi-o băteă,
Afară cu ea eșiă,
Căpitanului strigă:
100. — Căpitan Balaura,
Ia pune tu oastea ta,
Ca să 'mpuște rața mea.
Dar căpitan Balaura
Puterea Voicăi n'o știa,
105. Și cu Voica să prindeă.
Să vezi Voica ce făceă?
Rața în brațe că luă,
Drumu 'n poteră că-i da,
Toți cu puștile trăgeă.
110. Cura gloanțe ca ploaia,
Nimenea că n'o pică.
Rața pe pământ umblă,
Din guriță măcăniă,
Din aripi că fâlfăiă,
115. De nimic grijă n'aveă.
Potera că să puneă,
Toți cu puștile că da,
Cură gloanțele ca ploaia,
Nimenea că n'o pică,
120. Nici un fulg că nu-i strică,

- Aşa putere-mi aveã.
Darã Voica de vedeã,
Cã putere ei n'aveã,
La Stanciu ea cã strigã :
125. — Nea Stanciule, dumnea-ta,
Ad'o tu pe durda mea,
C'oIU sã-i fac de mascarã.
Foae verde mâr creşesc,
Nu pot sã mã odihnesc.
130. Pe durda cã-i aduceã,
Cu untdelemn o ungeã.
Ş'o ungeã cu untdelemn,
Sã batã bine la semn.
Tot la falcã mi-o puneã.
135. Deget la trãgaciune puneã.
Când odatã cã-mi trãgeã,
Raşa în patru c'o faceã,
Şi pe toţi cã-i omorã.
Care din ei cã scãpã,
140. Pe sub tufe sã bãgã,
Ca sã nu-i prindã Voica.
Cãpitan Balaura
Numai cu capul scãpã,
Şi la 'mpãrat sã duceã
145. Şi din gurã aşa-mi grãia :
— Impãrate luminate,
Trupuşor fãrã pãcate,
Verde foae tiriplic,
Stanciu nu mi-a fost nimic,
150. Voica sãrmã de haiduc !
Cãte hasnale a perit,
Tot Voica le-a sprijinit
Şi Stanciu le-a chirdosit !
Impãratul d'auzia,
155. Sta, din gurã cuvãntã :
— Cãpitane dumnea-ta,
Cãpitan Balaura,
Ia fã tu cum oi puteã,
Sã-mi aduci pe Voica 'ncoã,
160. Ne-a fãcut de mascarã,
Ne-a prãpãdit oştirea !
Cãpitan Balaura,
El pe cal încãlecã,
Şi la Voica cã-mi plecã.
165. Când în codru cã intrã,
La bordeiaş cã mergeã,
Voica la masã şedeã.
- Dacã pe el îl vedeã,
Mãna pe durda puneã,
170. Sã-i scurteze viaţa.
Cãpitan Balaura,
Dacã astea le vedeã,
Cãtre Voica el strigã :
— Şi stãi, Voico, de nu da,
175. Cã nu sunt cu vreo zurbã,
Ci m'a trimis domnia,
Cã te poşteşte la ea.
Darã Voica d'auzia,
Inima 'n ea cã creşteã,
180. Loc la masã cã-i faceã,
Bune bucate puneã,
Tot bucate şofrãnite,
Ca la domnie gãtite.
Apoi Voica ce-mi faceã ?
185. Şeaua pe hat cã puneã.
Puneã şea moldoveneascã,
Cu scãri d'albe în vârteajã,
Pofilul numai fluturi.
Dar ceoltarul de pe cal
190. Aur şi mãrgãritar,
Plãtia şapte pungi de bani !
Cu cãpitanul plecã,
La 'mpãratul sã duceã.
Când la poartã cã-mi intrã
195. Şi 'mpãratul mi-o vedeã,
El din gurã aşa-mi ziceã :
— Catã, batã-l mama sa,
Singur detei de beleã,
Bãgai pe dracu 'n casa mea,
200. Sã-mi rãpuie viaţa.
Voica la 'mpãrat mergeã,
Bunã ziua îi ziceã,
Mãna cu 'mpãratul da.
Impãratul cã-i ziceã
205. Şi cu blãndeţe-i vorbiã :
— Sã vezi, Voico, dumneata,
Foiţicã mândãlac,
Te-am chemat sã-ţi dau
[bãrbat.
- Voica d'auzia aşa,
210. Ea 'mpãratului ziceã :
— Ba, Impãrate dumneata,
Bãrbatul cere cămaşã,
Fi-i-ar sufletul în oasã,
Voica nu ştie sã ţasã.

215. Decât Voica cu bărbat,
Mai bine c'un comănac,
Verde ca frunza de fag.
Decât cu picioare 'n ițe,
Mai bine c'o flintuliță,
220. Că mult mi-este drăguliță,
De când eram copiliță.
Decât Voica în argeă,
Mai bine cum o puteă,
Să comande la haiduci
225. Peste o sută și cinci ;
Să 'mprăștie poteră,
Și să ia câte-o hasnă.
Impăratul ce-mi făcă ?
Intr'o chilie o 'nhideă,
230. D'un arnăut mi-aduceă
Și la Voica că-l băgă.
Dară Voica de-l vedeă,
Ea din gură că ziceă :
— Ia vin tu la daica 'ncoă,
235. Pupu-ți crucea și legea.
Foae verde d'avrămeasă,
Să te satur de nevastă.
Și de păr că mi-l luă,
Bune palme că-i trăgeă,
240. Cu dinții de blană-l da,
Scăpat pe ușă-l făcă,
Foae verde usturoiu,
Cu părul făcut vâlvoiu.
Dar armeanul ce-mi făcă ?
245. La 'mpăratul să duceă
Și 'mpăratului spunea :
— Impărate dumneata,
Beata Voica ce mi-a fapt,
Cu dinții 'n blană m'a dat.
250. Frunză verde sămurastră,
M'a săturat de nevastă.
Oasele mi le-a sdroșit,
Dinții din gură mi-a rupt.
Dară Voica că-mi strigă
255. Și 'mpăratului ziceă :
— Mă 'mpărate, dumneata,
Ado oaste să mă bat,
C'oiu să-ți taiu și p'al tău
[cap.
- Dar Stanciu ce mi-și făcă ?
260. La brutăria mergeă
Și d'o pită că-mi luă,
- Miezul din ea că scoteă,
Cu galbeni că mi-o umpleă,
El prin gunoaie-mi plecă,
265. Petecele d'adună,
Din ele haină-și făcă,
El milog să prefăcă,
Și la 'mpăratul mergeă,
La Voica voie-și cereă,
270. Și la fereastră mergeă,
Unde Voica 'nchisă sta,
Intinse mâna pit'a-i da,
Din gură Voică-i ziceă :
— Ține, Voico, pit'asta,
275. Să-ți mai ții tu inima.
Dară Voica răspundeă
Și Stanciuului ea ziceă :
— Bre, măi neică Stanciule,
Ține-ți tu paralele,
280. Te strâmtează vremile.
Eu pe mâine ori poimăine,
Când oi zice mândălac,
Eu d'aicea oi zice să scap
Ș'oiu să-ți taiu și pe 'mpărat,
285. Că prea mult m'a supărat.
Așa Stanciu că-mi plecă,
Și 'n codri că mi-și intră.
Voica, frate, ce-mi făcă ?
Ea la 'mpărat că strigă
290. Și din gură așa ziceă :
— Mă Impărate, dumnea-ta,
Ado oaste să mă bat,
C'am să-ți taiu și p'al tău
[cap.
- Impăratul de vedeă,
295. El, frate, ce mi-și făcă :
Scriă cărți în toate părți
Și răvașe prin orașe,
Toți vitejii s'adunase.
Când fu Joi de dimineață,
300. Cu Voica sta față 'n față.
Dară Voica ce-mi făcă ?
Un oștaș din ei luă,
De-o sută de pași îl da,
Un ou în creștet îi puneă,
305. Toți cu puștile că da,
Nici unul nu-l nemeria.
Să vezi, Voica ce-mi făcă ?
Mâna pe durdă puneă,

- Cu untdelemn mi-o ungea,
 310. La crăcan mi-o așeză,
 Patul la falcă puneă.
 Când durda o sloboziă,
 In patru ou-l făcea,
 Chipiul nu mi-l sminteă.
315. Nici p'iaia că nu-i lăsa,
 Ou 'n praștie luă
 Și 'n slavă că-l aruncă,
 Cu sulia ca să-l ia,
 Niminea că nu-mi puteă,
320. Numai singură Voică.
 Dar Voica să necăjiă,
 Unde-i luă la stânga,
 Când să 'ntorcea la dreapta,
 N'aveă Voica ce tăia.
325. Și 'mpăratul de-mi vedeă,
 În chilie să 'nchideă,
 Zăvoarele le 'ntărea.
 Voica la ușă mergeă,
 Când cu piciorul că da,
330. Mergeă ușile sunând,
 Balamale trâncănind,
 Și 'mpăratul speriat
 Tocmai sub pat s'a băgat.
 Voica dacă mi-l vedeă,
335. Ea din gură mi-i ziceă :
 —Ia eși, câine, d'acilea.
 Spune-mi, Stanciu ce-a stri-
 [cat?
- Cucoana nu ți-a pupat,
 Telegari nu ți-a furat,
 340. Câte-o hasnă ți-a luat,
 Ca să aibă ce mîncă,
 Să-și susție viața.
 Foitică bob areu,
 Tie de ce-ți pare rău ?
345. Foitică bob secară,
 Tie-ți curge 'n gură o țară,
 Și de ăst bine al tău
 Nouă nu ne pare rău.
 De urechi că îl luă,
350. Afar' târiș îl trăgeă,
 Și de sub pat îl trăgeă.
- Impăratul tremură
 Și de Voica să rugă :
 —Să-mi erti, Voico, greșeala,
 355. Nu ți-am știut puterea.
 Foaie verde coelie,
 Să fii cu mine tovară pe
 [moșie.
 Dar Voica că mi-i ziceă :
 —Pișu-mă 'n moșia ta,
 360. Să mai am grijă de ea:
 Că cât iei tu într'o vară,
 Beau cu băeți 'ntr'o seară.
 Dar cât iau eu într'o seară,
 Beau cu băeții 'ntr'o vară.
365. Impăratul d'auziă,
 Către Voica să rugă.
 Și din gură așă grăia :
 —Să-mi erti, Voico, greșeala,
 Nu ți-am știut puterea.
370. Voica sta și răspundeă :
 —Bine-afurisitule,
 De ertat o să te ert,
 Dar la catastif te trec.
 Când n'oiu aveă eu parole,
375. Tu să-mi dai de cheltuială.
 Ziua bună că-și luă
 Și 'n codru că mi-și intră.
 Când în codru că intră,
 De-o frunză de fag luă,
380. Incepeă Voica a șueră
 Și Stanciu mi-o auziă.
 El prea mult că să miră
 Și din gură că-mi ziceă :
 —Cată, bată-l mamă-sa,
385. Că mi-a scăpat Voichița
 Dela dalba 'mpărăție
 Și dela neagra urgie.
 La bordeiu că să ducea
 Și lui Stanciu că-i spuneă :
390. —Dale neică Stanciule,
 Haiducește-ți țara 'n pace,
 N'are nimica ce-ți face;
 Pe 'mpăratul l-am supus •
 Și l-am jucat ca p'un urs !

9. Tănislav.

Scris din gura lăutarului Iordache Petre Mirea Ioniță. Orlea, Romanai.

- Zi-i
 Pe cea gărlă, ciorogărlă,
 Este-o salcie cocoșată,
 Cu mustățile pe apă.
5. Caicul lui Tănislav
 P'acolo șeade legat.
 E c'un lăntuș de argit,
 De cinci ori e cântărit
 Și tot cinci litre-a venit.
10. Șeade Tănislav culcat,
 Trei zile de când e beat,
 In tavanul caicului,
 Unde vântul adia,
 Barba lui că o vâsliă.
15. Umblă Turcii d'aiurea,
 Pe dincolo, pe dincoa
 Și de Tănislav nu da,
 Și veneă și ajungeă
 Pe o gărlă, ciorogărlă,
20. Unde fetele pânză nâlbeă
 Și femeile cămăși spălă,
 Și Turcii că mi-și strigă:
 --Fetelor, femeilor,
 Să ne spuneți de Tănislav,
25. Vezi de Tănislav copilul,
 Incinge barba cu brăul.
 De ne-oți spune prea cu
 [drept,
 Să se spele pânzele,
 Pânzele, cămășile.
30. Dacă nu veți spune drept,
 Să se rupă cămășile
 Și să se păcurească pânzele.
 Frunzuliță d'o lală,
 O femeie că-mi grăiă:
35. --Turcilor, Cadiilor,
 Căutați de apucați
 Pe cea gărlă, ciorogărlă,
 Unde apa să cotește
 Și malul mi se svârlește,
40. Că-i mama lui Tănislav,
 Spală cămăși de turc, ro-
 [mân
- Și de ovreias bogat.
 Ei pe gărlă apucă,
 Ia pietriș înaintă
45. De mama lui Tănislav da
 Și către dânsa-mi grăiă,
 Și din gură cuvântă:
 --Tu ești mama lui Tănislav?
 Să ne fii mamă și nouă.
50. De trei zile-l căutăm,
 Banișorii ca să-i dăm,
 Și el s'o fi îmbătat
 Nu știm un's'o fi băgat!
 Iar mă-sa dac'auziă,
55. Puținel sta, să gândiă
 Și așa că răspundeă:
 --Turcilor, Agalelor,
 S'apucați gărla la vale,
 Unde malul se cotește
60. Și apa să asvârlește,
 Acolo e o salcie cocoșată,
 Cu mustățile pe apă,
 Și de ea că e legat
 Caicul lui Tănislav,
65. Cu un lăntuș de argit,
 De cinci ori l-a cântărit,
 Tot cinci litre a venit.
 Turcii dac'auziă,
 Din gură așa ziceă:
70. -- Baca, baca, gheaură,
 Ișa, ișa, copii, la lopată,
 S'ajungem noi mai îndată.
 Acolo când ajungeă,
75. Sta, din cărmă să opriă,
 Și Niculcea să săltă,
 Și Turcii dac'ă vedeă,
 Ei din luntrii că săriă
 Și umpleau ostroavele
80. Și sbierau ca vacile.
 Dar Niculcea că strigă:
 -- Turcilor, muerilor,
 Ce-ați umplut ostroavele
 Și sbierați ca vacile?
85. Să-mi dați mie un fes cu
 [galbeni,

- Că Tănislav este beat
 Și vi-l dau eu, vezi, legat,
 Cum e bun de judecat,
 Cum e bun, vezi, de tăiat.
90. Turcii dac' așa vedeă,
 Mult, frate, să bucură
 Și ei luntrea impingă,
 Lângă caic o lipeă.
 Treifesuri cu galbeni umpleă
95. Și lui Niculcea că-i da.
 Niculcea banii luă
 Și cinci frânghii c'adună,
 Sus pe tavan să suie,
 Unde Tănislav dormeă,
100. Vântul barba că-i vâsliă.
 Cu cinci frânghii îl legă,
 Turcilor în mână-l da.
 Să vezi, Turcii ce făceă?
 Pe caic că mi-l legă
105. Și la Dii că mi-l duceă
 Și lui pașă că-i spuneă,
 Vineă pașă de-l vedeă.
 Și toți Turcii s'adună,
 Toți din gură că-mi vorbeă,
110. Unii din gură ziceă:
 —Să-l trăgem, să-l spânzu-
 [răm.
 Alții, frate, că mi-și sta
 Și amar să văietă:
 —Dacă căinele-o scăpă,
115. Mult rău el că ne-o făceă!
 Iară alții că-mi ziceă:
 —Frunzuliță foi de tat,
 Bine șeade el legat.
 S'aducem piatra morii
120. Din țara Moldovei,
 Și de gât să i-o legăm,
 Tumba 'n Dunăre să-i dăm,
 Și de el să ne scăpăm.
 Alții au zis:
125. —Baca, baca, ghiaura,
 Bine-au zis băieți așa!
 S'aduseră piatra morii
 Tocmai din țara Moldovei.
 Nuiete că ei suceau,
130. De gâtul lui Tănislav o
 [lega,
 Tumba 'n Dunăre că-i da.
- Intră Turcii 'n cafenea,
 Bea cafeă și se cinsteă,
 De Tănislav grijă n'aveă.
135. Niculcea 'n oraș eșiă,
 Și 'ntr'o cărciumă intră,
 Trei zile, trei nopți că beă,
 Grijă de Tănislav n'aveă.
 Tănislav ce mi-și făceă?
140. In fundul Dunărei cădeă,
 Unde morunii trecea,
 De Tănislav să freca!
 Veni un mic de ghigortel
 Și mi s'atinse de el.
145. Și la buric că-l loveă,
 Ôleoleo cum îl dureă!
 Drept în picioare săriă,
 Apa cu brațele trăgeă,
 La vale pe Dunăre o luă,
150. Intr'un ostrov că trăgeă,
 Pe renie să puneă.
 Acolo soarele-l ardeă
 Și vântul că mi-l băteă,
 Ședeă Tănislav cu piatra
 [n brațe.
155. Să vezi, Stanca Beiului,
 Nepoata 'mpăratului,
 Fata Căimăcanului,
 Ibomnica lui Tănislav,
 Căldarea 'n mână luă
160. Și la Dunăre plecă.
 Vădra pe piatră puneă,
 Cu apă că se spală,
 Stanca de se răcoreă.
 Și Tănislav c'o vedeă
165. Și la dânsa că strigă:
 — Ai, Stăncuțo, lumea mea,
 Vin' mă scoate d'aiciă.
 Eu, fată, m'am înșelat,
 Și eu, vezi, m'am îmbătat,
170. Și Niculcea m'a vândut!
 Să vezi, Stanca ce-mi
 [faceă?
 Nici apă nu mai luă,
 Dosu acasă fuga da
 Și la ta-său că strigă:
175. —Ieși, tăicuțo, d'acileă,
 Că d'om aveă vreun noroc,
 Cu galbeni o să mă joc!

- Luă Stanca opacină
Și ta-său luă cârmă.
180. — Vin' taică, coleă'n ostroave,
Este un negustor beat:
A vândut cirezile,
Ș'a umplut chimirile.
Până ta-său ajungeă,
185. Ea 'mpinsă și oranița,
Sări și ta-său în ea.
Stanca luă opacină,
Să puneă și mi-și vâsliă
Și lui ta-său că-i ziceă:
190. — Ține un' lucește soarele,
Că-i strălucește chimirele.
Când la el că ajungeă,
Stanca 'n picioare săriă,
Cuțit din teacă scoteă,
195. Iute, frate, că-mi tăiă
Toate suciturile,
Toate legăturile,
Orănița puțin apă nu luă.
Al bătrân, când îl vedeă,
200. Cu cât fierea nu-i plesneă.
— Ai, Stăncuțo, negustorul
[tău,
O să rupă capul meu!
Iară Stanca d'auziă,
Așă ea că-mi răspundeă:
205. — Taci, taică, nu zice-așă,
Că dac'o vrea Dumnezeu,
O să fie norocul meu!
Și acasă-l aduceă,
Rogojina-i așterneă
210. Și-i faceă și o cafeă
Și cu zahar o 'ndulciă,
De-i mai dreasă inima.
Vin cu vadra îi cără,
Rachiu cu ocaua-i da.
215. Carne de miel că-i frigeă,
Vreo trei zile bea, mîncă,
Bine el să ospătă,
Până 'n fire își veneă,
Ș'apoi el că mi-și plecă,
220. De Niculcea întrebă.
L-o găsi pe undevă?
I să infoioasă barba.
In oglindă să uită,
Bine seama că-și luă,
225. Un potcap că-și cumpără,
O căldărușă luă,
Patrafir la gât puneă
Și'ncepeă a boteză,
Ulițe d'arândul luă,
230. Din gură nu-ș-ce balmăjiă,
Când cu mătăuzul da.
Din casă'n casă intră,
Se făcū a boteză.
Foitică d'avrămeasă,
235. Merse la o cărciumăreasă,
Găsi pe Niculcea acilea.
Cărciumăreasa îi ziceă:
— Fugi, părinte, d'aiciă,
C'am un turc beat de trei zile
240. Și pe tine te-o află
Și-ți taie căpățâna,
De s'o duce pomina!
Tănislav, dac'auziă,
Din gură așă grăiă:
245. — O, cinstită cărciumăreasă,
Așterne-mi o rogojină,
Taie un puiu de găină,
Fă turtă de pâine rasă,
Să scot eu Turcul din casă!
250. Cărciumăreasa puiu tăiă,
Turtă rasă că faceă
Și la masă că-l puneă,
Pe părinte piază-rea.
Bea popa, să ospătă,
255. La Niculcea 'n casă 'ntră.
— Bre, Niculceo, sluga mea,
Tu bei și te veselești,
De niminea nu grijești!
Și de păr că-l opintă,
260. Și cu palma sbiciuă,
Și-l bateă și mi-l snopiă,
Și mi-l lăsă de urit,
Atât mi-l bătū de mult.
Apoi el ce mi-și faceă?
265. La arnăut porunciă,
Piatră de moară aduceă,
Cu parale c'o plătia,
La gătul lui Niculcea o legă,
Și la Dunăre-l tăriă,
270. Toată lumea să miră.
Și Turcii să îngroziă,
Toți fugiă, să pitulă!

- Iară Tămislav ziceă
Lui Niculcea, sluga sa:
275. — Bre, Niculceo, dumnea-ta,
Care erai sluga mea,
Ce rău mare ți-am făcut,
De m'ai dat legat la Turci?
Iacă-ți leg pietricica răș-
[niței.
280. Turcii, vezi, nu m'au tăiat,
Piatra morii de gât mi-a
[legat!

- Dacă mi-a vrut Dumnezeu,
Iacă-tă c'am scăpat eu.
Nu te taiu, te sbicuiesc,
285. Și-ți leg piatra rășniței
De juughietura gârbiței.
D'oi fi voinic, oi scăpă,
De nu, aci ți-o zăcea mă-
[tasa!
Și dumba 'n Dunăre-i da
290. Și să ducea Niculcea,
Și s'o ducea și-acuma!

10. Baba Sârba.

Scris din gura lui Petre Mirea Ioniță. Orlea. Romanuți.

- Frunzuliță foae lată,
Vine vântul după baltă,
Cu viscol și cu zăpadă,
Ieși, Dumitre, de te pradă.
5. Dumitre, ciocoiu turcit,
Ce te porți așa urît,
Numai aur și argint?
Foițică salbă neagră,
Ieși, Dumitre, de te pradă.
10. —Decât carte de predare,
Mai bine 'ntr'o vale mare,
Cu capu'n spânzurătoare,
Cu mâinile pe pistoale,
Să fiu la lume de jale,
15. La fetițe de mirare!
Bate vântul salcia,
Salcia și trestia,
Să hălțănă papura,
Și Surdanul se gătiă,
20. Ca să treacă Dunărea
La baba Sârba coleă.
Dunărea unde-o treceă?
Pe la moara lui Molă,
Că i-a luat șastină,
25. Ca să treacă Dunărea.
Dunărea că o treceă,
La baba Sârba mergeă,
In scăpătatul Soarelui,
In intratul vitelor,
30. In sunatul clopotelor,
In stinsul bobotărilor.
La baba Sârba mergeă,
Doi la coș streajă puneă.

- Căpitanu 'n casă 'ntră.
35. Tocmai la masă eră,
Bună seară că îi da.
Baba Sârba mulțamiă,
Și la masă că-l poftiă.
Căpitanul sta, ziceă:
40. —Nu scrie pravila mea,
Să mănânc la masa ta,
Bată-te-ar crucea, căteă!
Câte hasnale-au trecut,
Tot tu că le-ai chirdosit
45. Și Stanciu le-a cheltuit.
Ado bani cu chivăra,
Ca să umplu hasnaua.
Baba Sârba d'auziă,
Așa, frate, răspundeă:
50. —Mă puteți pune pe foc,
Eu parale n'am de loc.
Căpitanul sta, strigă,
La gealapi de porunciă.
Unii la teie scoteă,
55. Alții teile muiă,
Alții la teie împletiă,
Alții pe baba legă,
Cu baltagul o băteă,
Pe cărarea capului,
60. Pe fața obrazului,
Cu capul sgârbaciului.
Curgeă sângele 'nchiegat,
Cu creieri amestecat!
Atunci baba sta, strigă:
65. —Nu ți-i, Surdane, păcat
Și frică de blestemat?

- Apoi iarăși se rugă
 Și plângând așa zicea :
 — Căpitane Surdule,
70. Trăi-ți-ar catanele,
 Toate surioarele,
 Mai lungeste-mi zilele,
 Să-ți spun eu paralele,
 Toate legăturile.
75. Zi-i odată de căpușă,
 Cată colo după ușă,
 Intr'un coscior cu cenușă,
 Că este o căldărușă,
 Cu câteva părălușe.
80. Căpitanul mi-auziă,
 La gealați de poruncia,
 Coscioarele de luă,
 In bătătură le trântia,
 Căldărușa mi-o găsiă
85. Și'n hasnă că mi-o trântia,
 Nici fundul nu-l cutropia.
 Bată-i Maica Precista
 Și Sfânta Dumineca,
 Vinerea și Mercurea
90. Și ce zi o fi mai rea !
 Atunci la baba mergeă
 Și pe baba mi-o legă.
 Mi-o legă, mi-o ferecă
 Și mi-o legă cot la cot,
95. De-i plesnise pieptul tot!
 Baba Sârba greu oftă,
 La căpitan să rugă :
 — Căpitane Surdule,
 Trăi-ți-ar catanele,
100. Toate surioarele,
 Mai slăbește-mă din teiu,
 Să-ți dau o mie de lei,
 I-am luat pe niște viței
 Că mai am un putineiu
105. Cu vreo cinci mii de lei,
 I-am luat pe niște miei,
 Stiam bine că sunt ai tăi.
 Căpitanul d'auziă,
 La gealați că poruncia,
110. Căsmăluțele luă
 Și ei, frate, să duceă,
 Să duceă în joc de miei,
 Ca să scoață mii de lei.
 Și o lală, și o catifeă,
115. Putineiu mi-l scoteă
 Și'n hasnă că mi-l trântia,
 Abia fundu-i cutropia.
 Atunci la baba mergeă,
 Cu baltacul mi-o bătea,
120. Mi-o bătea, mi-o chinuia,
 De parale-o suduia.
 Căpitanul sta, ziceă :
 — Bată-te crucea, căteă,
 Câte hasnale-au trecut,
125. Tot tu că le-ai sprijinit
 Și Stauciu le-a chirdosit.
 Baba Sârba d'auziă,
 Ea din gură răspundeă :
 — Căpitane Surdule,
130. Trăi-ți-ar catanele,
 Toate surioarele,
 Mai lungeste-mi zilele.
 Să-ți spun eu paralele.
 Să-ți umpli hasnalele.
135. Căpitanul d'auziă,
 Și firea i se strică,
 Ochii 'n cap i se turbură.
 Atunci pe baba legă
 Și mi-o legă cot la cot,
140. Cu mâinile dindărăt.
 Și o lală, și o catifeă,
 Tățele-i le despică.
 Cu sare le presără.
 Perdaf un piper le da
145. Și la foc că le pripiă.
 De-i secase inima!
 Baba Sârba sta, ziceă :
 — Căpitane Surdule,
 Trăi-ți-ar catanele,
150. Toate surioarele,
 Că mi-ai secat zilele!
 Zi-i odată de arțar,
 Cată colo'n bălegar,
 Că este un poloveac
155. Poloveacul costorit,
 Numai aur și argint,
 In lume nu s'a pomenit!
 Căpitanul d'auziă,
 La gealapi că poruncia,
160. Poloveacul de-l scoteă
 Și 'n hasnă că-l răsturnă,
 D'abia o 'njumătăția.

- Apoi verde foi de teiu,
 O strânsă bine 'n curmeiu,
 165. De-i plesnise coastele,
 De-i pârâia oasele.
 Verde floare ș'o lală,
 Ș'o lală ș'o micșuneă.
 Iar Sârboica sta, ziceă :
 170. —Oh, Căpitane Surdule,
 Trăi-ți-ar catanele,
 Toate surioarele,
 Nu ți-e frică de păcat,
 De păcat, de blestemat ?
 175. C'am trei fetițe ce ulcelele
 Ș'a umplut vâlcelele,
 Ce păcat, sărmanele !
 Când oi zice ș'altă floare,
 Jur pe pâine și pe sare,
 180. Că eu nu mai am parale,
 Decât trei sălbi dela fete,
 Care sunt ici pe părete.
 Biata Sârbă, cum eră,
 Drumul din teie că-i da,
 185. Puneă băieți și căută,
 Sălbițele le găsiă.
 Verde floare castravete,
 Luă sălbi dela trei fete,
 — Intră 'n codru nu să vede.
 190. Foicică ș'o lală,
 Mie z de noapte cum eră,
 Feciorii Sârbei veneă
 Și la geamuri că băteă,
 Și la mamă-sa strigă :
 195. —Ia eși, mamă, d'acileă,
 De ne deșchide ușa,
 Ca să băgăm hasnaua,
 Că ne apucă ziua,
 Că am spart noi Brăila
 200. Și dăm de vreo mascară.
 De s'o râde și lumea !
 Baba Sârba auziă,
 Prea bine îi cunoșteă
 Și astfel le răspundeă :
 205. —Bunii maicăi frați,
 Geaba, surda alergați !
 Verde floare de năut,
 Că Surdanul a venit,
 Toți banii mi-a scotocit.
 210. Verde floare ș'o lală,
 Mi-a scurtat și viața.
 Băeții dac' auziă,
 Hasnaua pe coș lăsa,
 Fuga 'n codru alergă,
 215. După Surdan să luă,
 Când zorile să vârsă,
 Pe Surdan îl ocolia.
 Iar Surdanul că dormia
 Cu capul pus pe hasnă,
 220. Grijă de nimeni n'aveă.
 Da 'n streajă cine-l păzeă ?
 Verde floare bob năut,
 Dumitru, ciocoiu turcit.
 Cum pe fi că îi simțeă,
 225. Și o pușcă sloboziă,
 Ei 'nainte năvăliă,
 De pușcă nu să feriă.
 Dumitru la ei săriă,
 Pușca de țavă luă,
 230. Cu feciorii să 'nfurceă,
 Pe Dumitru-l cutropiă,
 Și odată că răcniă.
 Când Surdanul c'auziă,
 Așa din somn că săreă,
 235. Și turbat cum el mergeă,
 Pe câte trei că-i tăiă :
 D'abiă Dumitru scăpă.
 Și sta și ingenunchiă,
 Poală, brațe-i sărută,
 240. De Surdanul să rugă,
 Că turbat cum el eră,
 Pe semne nu-l cunoșteă :
 —Căpitane Surdule,
 Mai lungeste-mi zilele,
 245. Că eu sunt Dumitru, cio-
 [coiu turcit,
 Ce mă port așa urit
 Din creștet până 'n pământ
 Numai aur și argint !
 Nu-mi e frică de perit,
 250. Iată că te-am strejuit,
 Iată eu te-am pricopsit,
 Intinde epingelele,
 Ca să vârs hasnalele,
 Să împărțim paralele.
 255. Verde floare bob năut,
 Surdan că s'a scotocit,
 Adevărul c'a 'mplinit

- Și toamna că a venit,
Frunza 'n codru-a 'ngălbinat,
260. Pe pământ mi s'așternut;
Iar haiducii și-a 'mpărțit,
Vezi, frate, ce-au haiducit.
Și îndată au pornit
Fiecare l'a lui vatră,
265. La copiii și la nevastă,

- La blândețe copilițe,
La grasele cărciumărițe.
Și când vine a primăvară,
Să intre în codru iară.
270. Zi și noapte să haiducească
Și moșia să-și păzească.
Mă plătii cu cântecul,
Ca lupul cu urletul.

11. Toma lu moș.

Scris din gara plugarului Stan Cioban. Orlea, Romaniți.

- Frunzuliță de rogoz,
Venind Toma a lu moș,
Togmai din țara de jos.
Verde floare ș'o lală,
5. Și prin codru că trecea,
La cinci ulmi că nemeriă,
La cinci ulmi dintr'o tulpină,
Ca cinci degete la mână.
Verde floare ș'o lală,
10. Vremea prânzului venea
Și-ar fi mâncat el ceva.
În toate părți să uită,
Largă moșie eră,
Ulmii multă umbră aveă.
15. De pe cal descălecă,
Alături cu drum să da,
Șeaua de pe cal luă
Și la umbră o puneă,
Apoi, mare, ce-mi făcă?
20. Călușelul priponeă,
Să nu strice livada,
Că-i da earbă cu palma.
Și la umbră să trăgeă,
Disagii că-i desfăcă,
25. Scoase o mică de basmă
Și întinsă el masa.
Îa merinda dela șea
Și o așează pe ea.
Verde floare gutuiță,
30. Și mai aveă o ploschiță,
D'o vadră și cinci ocă,
Pe care-o purtă pe șea,
Luă Toma că să bea.
Apoi mâna-și ridică,
35. Cruce cu dreapta-și făcă.
Așa el sta și ziceă:

- Eu să mă 'nchin ulmilor,
Ulmilor și umbrei lor?
Frunzuliță de năut,
40. Și n'oiu fi mai mulțumit,
Că să mă închin calului?
Calul mi-e o vită mută,
Nu știe ca să răspundă!
Să mă închin armelor?
45. Armele sunt fiară reci,
Băgate în lemne seci!
Foițică ș'o lală,
Până el să pogodeă,
Iacă Manea nemeriă.
50. Dar Manea cine-mi eră?
Stăpânul moșiilor,
Drăgălașul fetelor,
Iubețul nevestelor.
55. Toma 'n picioare săriă
Și lui Manea îi ziceă:
—Frunzuliță bob năut,
Bine-mi pare c'ai venit,
Că am șezut să mănânc.
60. S'altă floare ș'o lală,
Și mi-am luat ploschița.
D'o vadră și cinci ocă,
E legată c'o cureă.
S'altă floare de năut,
65. Și am stat și m'am gândit:
Eu să mă 'nchin calului?
Calul e o vită mută,
N'are gură să-mi răspundă.
Să mă închin câmpului?
70. Câmpul are peliniță.
Sufletul meu, neiculiță,
M'am închinat umbrelor,

- Umbrelor și ulmilor.
 Floricică lemn trăsniț,
 75. Bine-mi pare c'ai venit.
 Floare verde ș'o laleă,
 Descalecă, vin' coleă,
 Să vorbim și noi ceva,
 Să-mi răcoresc inima!
80. Manea de loc l-înjură,
 Căi-a călcat moșia.
 Cu sabia că mi-și da,
 Mâna dreaptă îi tăia
 Mai nimic că nu strică,
85. Mațele jos le vărsă!
 Săvai Toma ce făcea?
 Sta în loc și greu oftă!
 Manea p'aci că plecă,
 Drumul calului că da,
90. Câmpului să dălungia,
 Și urma el că-și pierdea.
 Săvai Toma ce-mi făcea?
 Măinile și le întindea,
 Așa tăiate cum eră,
95. Mațele de le strângea,
 Cam cu paie, cu gunoaie,
 Și în coș că le băgă,
 Binișor că să cârpiă,
 Aleo, leo, cum îl durea!
100. În trei brâne să 'nchingă,
 Cu curele să strângea
 Și 'n zâmboc că le puneă.
 Binișor că să sculă,
 Și la murgul că mergeă,
105. Șeaua pe dânsul puneă,
 În trei chingi calu 'nchingă.
 Iar calul, dacă vedeă,
 De picere 'ngenunchiă,
 Până Toma 'ncăleacă,
110. Cruce cu dreapta-și făcea,
 Și din gură cuvântă:
 —Ajută-mi, Doamne, cubine,
 C'acum sunt voinic în fire,
 Ce-oiu goni să izbândesc,
115. Sufletul să-mi răcoresc.
- Frunzuliță foi de tat,
 Eu de unde te-am luat,
 Bani cu obrocul am dat!
 Cât puteai la tinerețe,
 120. Să poți și la bătrânețe.
 Ș'altă floare ș'o laleă,
 Aici mi-a fost viața,
 Să mă căsnesc cu flinta,
 Să-mi răsbun eu inima!
125. Floricică viorea,
 Călușelul răspundeă :
 —Verde, verde lemn trăsniț,
 Stăpâne, te-ai prăpădit ;
 Ține-te bine pe mine.
130. Că să fug bine cu tine,
 Căci când eram tinerel,
 Mi-eră corpul subțirel,
 Carnea mi-eră ca roaua,
 Și osul ca măduva,
135. Mă duceam ca năluca.
 Dar acum la bătrânețe,
 Mi-este carnea ca vânjul
 Și osul ca oțelul,
 Și dau drum ca fulgerul,
140. Și port bine voincul!
 Când Toma îi sumuțeă,
 Sări trei văi ș'o vâlcea
 Și ajunsă pe Manea,
 Cam nainte că-i eșia.
145. Când îndărăt să'ntorceă,
 De necăjit ce eră,
 Când cu paloșul că da,
 Luă mâna și spata,
 Tăie calul și șeaua,
150. Paloșu 'n pământ s'a 'nfipt,
 Scoasă brazdă ca de plug,
 Ce n'am văzut de când sunt.
 Și din gură așa-i ziceă :
 —Să șezi, Maneo, acilea,
155. Să-ți stăpânești moșia,
 C'asa îți fuse mintea!
 Verde floare mărăcine,
 Că viu și eu după tine,
 Să ne judecăm p'ايا lume!

12. Doicin Bolnavul.

Scris din gura lui Stan Ciobanu. Orlea, Romanuți.

- In oraș în Taligrad.
La porțiță de 'mpărat.
Sosit-a ș'au poposit
D'un arap negru, buzat
5. Și de piept e sgovărdat
Și de spate cocoșat.
Mult e negru și ciudat!
De călcăie depărtat,
De genunchi alăturat.
10. Și mult calcă năstrăpat,
Și pe 'mpărat l-a speriat!
Și strigă 'mpăratul tare :
—Bre, Sindie, dumnea-ta,
Vino mai tare încoă,
15. Mă spurcă păgânătatea,
Și-mi răpune viața.
Că așa lucru urît
Eu n'am văzut, de când
[sunt :
Capul e ca buriul,
20. Ochii ca taierile.
Dinții sunt ca teslele.
Măsele ca rășnițele.
Picioarele ca grinzile,
Năprasnic este, Doamne!
25. Vino, Sindio, încoă.
De-mi lungeste viața
Și dă-i lui ce o cereă.
Acum Sindiele veneă,
Cu Arap să 'nțelegeă
30. Și din gură îi ziceă :
—Bre, Arape, dumnea-ta,
Cere să-ți împlinesc voia.
Iar Arapul răspundeă :
—Cer de prânzeapă cu mânz,
35. Apoi mai vreau un buriu,
Așa nalt până la brău,
Ochiu să fie cu rachiu.
De amiaz un junc gras,
De chindie vacă bătrână,
40. Și de sară o fată mare.
Părcălabul cam supus
Către arap el a zis :
—Am înțeles! și s'a dus.
- Câte fete 'n Taligrad,
45. In Taligrad și 'n Beligrad,
Și de Turc și de Român,
El cu toate să culcă,
Când sosită dimineăța,
Și groapa i să săpă
50. Cu brad că o îngropă.
Câte fete că eră,
Toate rândul că-și făcea,
Veni rând și la Stanca.
Verde floare de pelin.
55. Să vezi sora lui Doicin.
Verde floare earbă mare,
Că e Stanca fată mare,
Și e lumii de mirare.
Verde floare ș'o lală.
60. Să vezi Joi dimineăța,
Sindiile că sosită
Și Stăncuței că-i spuneă :
—Vezi, Stăncuțo, dumneata,
Ca să ascuți vorba mea.
65. Verde floare foi de tat,
Ca să nu intru 'n păcat :
Câte fete 'n Taligrad,
In Taligrad și 'n Beligrad,
Toate rândul că ș'a fapt
70. Și cu brad că le-a 'ngropat.
Verde floare mărăcine,
Au venit rândul la tine.
Verde floare măr crețesc,
Să mergi să te spovedești
75. Și bine să te grijești,
De arap să te gătești.
Verde floare ș'o lală,
Sindiile că plecă,
Stăncuța că rămâneă,
80. Din ochi negri lăcrămă,
Dosul afară că-și da,
Și glas mare sloboziă,
De le răsună curtea!
Și Doicin c'o auziă,
85. În cas' suspinând intră,
Și frate-său o auziă,
Și din gură cuvântă :

- Ai, Stăncuțo, dumneata,
Ia vino la neica 'ncoà.
90. Fuga la el că mergeă
Și el, frate, c'o 'ntrebă
Și din gură îi spuneă :
—Ce eși afară glas lăsând
Și intri 'n casă suspinând?
95. Ori cu min' ți s'a urit,
Plapomile scuturând,
Perinile, vezi, mutând,
Dela cap pân' la picioare?
Vai de păcatele mele!
100. Stanca dacă auziă,
Lacrămile își ștergeă,
Suspiniile 'n cetă,
Lui Doicin că răspundeă
Și astfel că îi ziceă :
105. —Frunzuliță bob năut,
Nene, nu mi s'a urit
Plapomile scuturând,
Nici perinile mutând.
Dela 'mpărat a sosit
110. Un arap negru ciudat,
Și de piept e cocoșat,
De spinare sgovărdat,
Mult e negru și ciudat,
Par'că e împelițat.
115. De călcăe depărtat,
De genunchi alăturat
Și mult calcă năstrăpat,
E'ceva, zău, de speriat.
Ochii ca taerile,
120. Dinții i-s ca teslele,
Măselele ca rășnița,
Măinile ca tânjelile,
Picioarele ca grinzile.
Iar sulaciul trupului,
125. Ca vârtejul carului.
Câte fete 'n Țaligrad,
În Țaligrad și 'n Beligrad
Toate faptul și l-a fapt,
Numai eu că am scăpat.
130. Verde floare mărăcine,
Au venit rând și la mine!
Doicin frate-său ziceă
Și așa îi răspundeă :
—Foićică de dudău,
135. Roagă-te lui Dumnezeu,
- Să trăiască frate-tău,
Că dacă el o trăi,
De beleă te-o curăți
Și ți-o scăpă viața,
140. Și ți-o scăpă și cinstea.
Pune vată în covată,
Fă neicăi o turtă caldă,
Cu sare să o gătești,
Cu apă să o stropești
145. Și dă-o la mâna mea,
Să 'mbuce neica ceva.
Pusă vată în covată
Și făcū o turtă caldă.
Ăpoi Stanca ce-mi făceă?
150. În mâna lui Doicin o da
Și Doicin că-i porunceă :
—Până eu oiū 'mbucă,
Du-te în grajd, soru-mea,
Pe roșul pune șeauă
155. Și-l închingă voinicește,
Și-l gătește haiducește.
Dă buzduganul încoă,
Impinge-l d'a prastavala.
Și dacă tu nu-oi puteă,
160. Du-te și la soru-ta.
Calul că îl închingă,
În mâna lui Doicin îl da
Și mâna că-i tremură.
Ăpoi Doicin ce-mi făceă?
165. Mâna 'n buzunar băgă,
Vreo câțiva lei că scoteă,
În mâna Stăncuți-i da
Și astfel îi porunciă :
—Na Stăncuțo, fată mare,
170. Și du-te la han în vale,
Ia o oacă untdelemn,
Și curele 'n cătărâmi.
Stanca iute alergă,
Aste toate le luă,
175. Cu brațul le aduceă,
Și frățini-său le da.
—Verde floare de pelin,
Ț'am adus, frate Doicin.
Și Doicin că-i răspundeă
180. Și din gură cuvântă :
—Verde floare ș'o lalăă,
Surioară, sora mea,
Unge-mă predutindeneă.

- Cu untdelemn il ungea,
 185. Cu nouă brâne-l încingea,
 In curele că-l strângea,
 Oasele la loc venea.
 Așa Doicin să sculă,
 Binișor la cal mergea.
 190. Roșul dacă il vedea,
 De picere 'ngenunchiă
 D'abiă Doicin încălecă!
 După ce încălecă,
 Pe grebeni că il bătea
 195. Și din gură așa zicea:
 —Mulțumesc lui Dumnezeu,
 Mă văzui pe roșul meu.
 Ia ascultă, soru-mea,
 Adu buzduganu 'ncoă.
 200. Fată, dacă n'oi putea,
 Chiamă și pe soru-ta,
 Adu-l d'a prastravala,
 Adu-lici la mâna mea.
 Mearsă, 'l săltă, nu-l mișcă,
 205. Alergă la soru-sa,
 Și veni apoi cu ea,
 Și din cui abiă-l săltă.
 Il dă d'a prastavala
 Și belciugu-i sdăncăneă,
 210. In mâna lui Doicin il da,
 Și fetele să căsniă.
 Și nu putea a-l săltă,
 Așa greu, frate, eră!
 Și Doicin, cum el eră,
 215. De belciug că il luă,
 Cu degetul il săltă
 Și in sus că-l asvârliă,
 In nori că-l amestecă.
 Când buzduganul cădeă,
 220. In palmă, frate-l prindeă,
 La șea că il așeză.
 Luă linia d'alung,
 Pe roșul înboiestrând
 Și oasele scârțăind.
 225. Arapul dac' auziă,
 El pe cal încălecă,
 Și cu Doicin să 'ntâlniă,
 Și 'n batjocoră-i zicea:
 —Fugi, părinte, piază rea,
 230. Ce-ai eșit naintea mea?

- Dar Doicin bun de min-
 [ciuni
 Indată îi răspundeă:
 —Vezi, arape, Dumneata,
 Că ți s'a desfăcut chinga.
 235. Arapul pân' să 'nvârțiă,
 La vale să aplecă,
 Doicin buzduganul aruncă,
 Capul arapului cădeă,
 Cu calul alăturiă,
 240. Nu știu ce bolborosiă.
 Iar Doicin, dac' auziă,
 Așa din gură-i zicea:
 —Ce dracul bolborosești,
 Acuma te spovedești?
 245. Ii luă și cealmaua,
 Cealmaua și catârca
 Și pe linie plecă.
 Unde calul că călcă.
 Pietrile, frate, trosniă,
 250. Oasele că scârțăiă.
 Veneă roșu 'mboestrând
 Și bietul Doicin gemând,
 Și oasele scârțăind.
 Acasă el ajungeă
 255. Și soru-sei îi zicea:
 —Aidi, soro dumneata,
 Primește tu catârca,
 Că te-am înzestrat cu ea,
 Și te-am scăpat de beleă,
 260. Ș'a scăpat, neica, cinstea,
 Cinstea și viața ta.
 Așterne-mi rogojâna,
 Și du-te pân' la popa,
 Să vie pân' aicia,
 265. Ca să-mi citească ceva.
 Iute Stanca să sculă,
 Catârca că o primiă,
 Și la grajd că o băgă,
 Așternu rogojina
 270. Și îi puse perina,
 Pe Doicin il așeză.
 Dete fuga la popa,
 Veni cu grijania.
 Acuma il spovediă,
 275. Nu știu ce mai zăboviă,
 Și bietul Docin muriă.

13. Novac Baba-Novac.

Scris din gura lui Petre Mirea Ioniță. Orlea, Romanați.

5. Foitică bob secară,
Nu aseară, alaltă seară,
In viitura vacilor,
In scapătul soarelui,
In aprinsul bobotăilor,
In jocul copiilor.
Foaie verde bob nănt,
Mi-a sosit, mi-a poposit,
Trei voinici închivărați,
10. Călări pe trei pui de hați.
Foaie verde ș'o lală,
Dară ei unde mergea?
Cam la capul dealului,
La gura Osmolului,
15. La satul Bârladului,
La cârciuma Lagului.
Din bătătură mergea,
Novac din gură strigă:
—Bre, Lidvă cârciumăriță,
20. Pupu-ți legea ta, Lăniță,
Scoate-ne-o oacă de vin,
Să cercăm vinul de bun.
Dacă vinul ne-o plăcea,
Jos de pe hați că ne-om da.
25. Dacă vinul ți-o fi cald,
Eu de cale ca să-mi cat.
Dară Lidva d'auziă,
Intr'o cămară intră,
Frumos că se premeniă,
30. Băgă fața în albeală,
Buzele în rumeneală.
Cofa'n mână c'o luă
Și în pivniță intră,
Toate buți că le cercă,
35. Și vinul că nu-i plăcea.
Și ea încă mai știa,
Cam la capul buților,
In fundul pivniților,
Că e un mic bătlăgel,
40. Cu pelin băgat în el.
Nici mai mult, nici mai puțin,
O sută de vedre plin.
Cofulița mi-o umplea
Și la dânsii că-mi eșia,
45. Din papucei tropăind,
Din rochiță fâlfăind,
Ocaua nasturi făcând!
In mâna lui Novac o da,
Câte-și trei din ea gustă
50. Și vinul că le plăcea.
Cofa 'n fund o răsufă
Și de pământ o trântiă,
Șări fundul dela ea,
De-i sună tărtăcuța,
55. Rupse Lidvei inima!
Novac din gură grăia
Și pe Lidva o 'ntrebă:
—Bre, Lidvă, cârciumăriță,
Albă ca ș'o porumbiță,
60. Ai tu grajd de trei cai
[murgi,
Și gazdă de trei voinici?
Dar Lidva se cam gândiă
Și astfel le răsdunda:
—Eu am grajd de opt cai
[murgi,
65. Și gazdă de opt voinici.
Cum așa că auziă,
După cai descălecă,
Caii la grajd îi băgă,
Fân cu flori le revărsă,
70. Lacătul la grajd puneă,
Șeale pe brațe luă
Și la Lidva că strigă:
—Ai, ne-arată odaia,
Care să ședem în ea.
75. Șealele jos că puneă
Și pe pat să așeză
Și la Lidva că strigă:
—Dale Lidvă, cârșmăriță,
Blândă ca o porumbiță,
80. Ad'o vinul cu vadră,
Rachiul cu ocauă.
Și bea, frate, și iar bea,
Fiecare cu vadră,
Până când să 'nturmentă.
85. După ce să 'nturmentă,
Iataganele scoateă,

- Și la Lidva că venea
Și către dânsa răgniă:
—Ai, ne-arată butia,
90. Care bem noi vin din ea.
Lidva cu dânsii mergea,
Butia că le-arătă.
Dar ei, frate, ce-mi făcea?
Trei doage că îi scotea,
95. Capu'n bătlăgel băgă,
Tot ca boii că sorbiă,
Numai drojdii rămâneă!
Și'nchină cu strachina
Pentru Maica Precista,
100. Le-o ajută undevă.
Și pentru Domnul Hristos,
Să le fie de folos.
Dară Lidva de vedeă,
Ea cu firea să 'nciudă
105. Și oftând așa grăiă:
—Cată, bată-i mamă-sa,
Singură-mi făcui beleă!
Aștia vinul că mi-or beă,
P'ici încolo s'or ducea,
110. Fără să-mi dea vreo pară!
Vinul este stăpânesc,
M'o apucă să-l plătesc,
Cu ce foc mă curățesc?
Dară Lidva de vedeă,
115. Vadra'n mână că luă,
Să n'o priceapă cineva.
La fântână că mergeă,
Vadra jos că o lăsa,
Rochia 'n brău sumeteă,
120. Papucii'n mână luă,
Trei derele că săriă,
Trei derele ș'o vâlcea,
La nașu-său ajungeă
Și la poartă că-mi bateă,
125. La nașu-său că strigă:
—Bre, nașule, Lagule,
Nu aseară, alalt-eri seară,
Mi-au sosit mi-au poposit,
Foaie verde garoflați,
130. Trei voinici închivărați,
Călare pe pui de hați.
Hații la grajd i-a băgat,
Fân cu flori le-a revărsat
- Și pe pat s'a așezat,
135. Și bea vin pe rămășeală,
Fără nici o socoteală.
P'ici în colo s'or ducea,
Fără să-mi dea o pară.
Vinul este stăpânesc,
140. Cu ce foc mă curățesc,
Că n'am cu ce să-l plătesc?
Dar Lagu de auziă,
Puținel se cam gândeă
Și pe Lidva întrebă:
145. —D'ale fină, dumnea-ta,
Ce fel de oameni suntăș-
[tia?
Lidva sta și răspundeă:
—Sunt oameni de stat înalt,
Umblă cu mărtaci 'n cap.
150. Unul are văz de lup,
Așa cată d'amărit!
Unul mi-are văz de urs,
Așa-i de posomorit!
Altu-i 'nalt și subțirel
155. Imbrăcat într'un ilecel,
Numai cu fir și cu tel,
Cu căciuliță de jder.
Dară nașul îi spunea:
—Să vezi, fină, dumnea-ta,
160. E Novac, Baba-Novac,
Cu nepotul său Ioviță,
Fecioraș de văduviță,
Ce umblă pe sub gârniță
Și dă bine din suliță.
165. Iar Novac Baba-Novac
Din cincizeci de piei de lup
Și-a făcut cojoc pe trup,
Guleraș nu i a ajuns.
Dar unchiu-său Bala-Bac
170. Din șasezeci de piei de urs
Și-a făcut cojoc de trup,
Mănecă nu i-a ajuns!
Dă-le tu vin cât or vrea,
Nu-ți mai da socoteala.
175. D'or sta, de s'or mâniă,
Foc orașului i-or da,
De ne-o arde domniă,
De s'o duce pomină,
De ne-o blestemă lumea,

180. Acum și totdeauna.
Lidva 'ndărăt să 'ntorcea,
Pe la fântână că da,
Vadra cu apă luă,
Și acasă se ducea,
185. Și 'n pivniță că intră.
Dară ei ce mi-și făcea?
Ca gherlanii se jucă,
Că nu aveă ce mai bea.
Le turnă apă, se spală,
190. Și Lidvei că îi zicea:
—Bre Lidvă cărciumăriță,
Pupu-te 'n ochiși 'n guriță,
Așterne epingeaaua,
Să ne dăm refeneaua:
195. Că vinul e stăpânesc,
Te-apucă ca să-l plătești.
Dar Novac ce mi-și făcea?
Disagi cu galbeni luă,
Pe epingea-i răsturnă,
200. Și Lidvei, frate, îi da.
Hații din grajd că scotea,
Șale pe ei că puneă,
Câte trei încăleca,
Ziua bună că-și luă,
205. Din oraș că mi-și eșea,
P'aci 'ncolo să ducea.
Ioviță că să răsnea,
În Țarigrad nemerea
Și pe uliți să plimbă,
210. De fata Cadiului întrebă,
De fata Cadiului,
Nepoata 'mpăratului,
Fala Țarigradului!
El prea bine că știă,
215. Pe la grădină că-mi da.
Dar Sofia ce-mi făcea?
Prin grădină să plimbă,
Cu trei roabe după ea.
Floricele adună,
220. Chiticele le făcea,
Pe răzor că le puneă.
Dar Ioviță ce-mi făcea?
El pe la poartă că-mi da
Și la Sofia-mi strigă:
225. —Dar Sofio, dumnea-ta,
Dă-mi și mie o floriceă.
- Dar Sofia d'auziă,
D'o chită de flori luă,
În mâna roabei le da,
230. La Ioviță-o trimeteă,
Floricele ca să-i dea.
Roaba la poartă mergeă,
Dar Ioviță ce-mi făcea?
D'un puiu de biciu că sco-
[teă
235. Și-i trase vreo câteva.
Chita din mână-i cădea,
Fugeă roaba, cât puteă,
Fugeă roaba și plângeă,
Și 'ndărăt că să uită,
240. Să nu-i mai dea vreună.
Dar Ioviță, că-mi strigă:
—Fă Sofio, dumnea-ta,
Ado flori cu mâna ta,
Că nu știi, soro, ceva,
245. Ori ți-oiu fi vreun verișor,
Sau, soro, vreun nepoțel,
Ori ți-oiu fi vreun bărbă-
[tel.
D'oiu sta, de m'oiu mâniă,
Calu'n frâu că oiu străn-
[geă,
250. Peste poartă oiu săria,
Florile ți-oiu încurcă,
Dragostea că ți-oiu strică!
Și Sofia d'auziă,
D'o chită de flori luă
255. Și la poartă că mergeă,
Lui Ioviță flori să-i dea.
Și poarta mi-o deschideă,
Dar Ioviță ce-mi făcea?
Mâna stângă mi-o 'ntindeă,
260. Floricele ca să iea,
Mâna dreaptă în brâu pu-
[neă
Și pe cal mi-o aruncă,
Și bine că o strângeă,
Să nu cază undevă.
265. Drumul calului că da,
Mergeă calul năstrăpat,
Cum lui Ioviță e drag!
Mergeă calul buestrând,
Și Ioviță fluierând,
270. Iar Sofia tot plângând!

- Dar roabele rămâneă
 Și la Cadiu mergeă,
 Și astfel îi cuvântă:
 --Bre, Cadie, dunnea-ta,
 275. Tu bei și te veselești
 Și de fie-ta nici gândești,
 Că Ioviță mi-a venit,
 Pe Sofia mi-a robit!
 Cadiu dac' auziă,
 280. Drept în picioare săriă,
 Cafeaua din mână-i cădeă,
 La herghelii alergă,
 Peste herghelii cătă,
 Nici un cal că nu-i plăceă.
 285. Inapoi că să 'ntorceă,
 In grajd de piatră intră,
 Pe catârca mi-o luă,
 Și pe ea că 'ncălecă
 Fără frâu și fără șea,
 290. Numai cu piedeca în gură,
 Fugeă peste câmp nebună.
 Dar Sofia ce-mi făceă?
 D'un jau de loc că mergeă
 Și lui Ioviță-i ziceă:
 295. —Mă Ioviță, dumnea-ta,
 Uită-te, frate, 'ndărăt,
 Că taica de o află,
 Dupe noi că s'o luă,
 P'amândoi că ne-o tăiă,
 300. De s'o duce pomină!
 Ioviță, frate, ascultă,
 Indărăt că să uită,
 Puținel că-l năzăreă,
 Falcă 'n ceriu, falcă 'n pă-
 [mânt,
 305. Așă veniă d'amărit!
 Dar Ioviță ce-mi făceă?
 Buzduganul că-l luă,
 Care-l purtă pe sacsana,
 De trei ori că-l învârteă,
 310. Printre nori îl asvârliă,
 Pe cerdac că mi-și cădeă,
 Șindrila jos că îi da.
 Novac la masă eră,
 El asta dacă-mi vedeă.
 315. Așă din gură-mi ziceă:
 —Cată, bată-l nevoiă,
 Mi-a dat nepot de beleă!
- Nici un pic nu zăboviă,
 Drept în picioare săriă,
 320. La herghelii alergă,
 Peste herghelii cătă,
 Nici un cal că nu-i plăceă.
 In grajd de piatră intră,
 Pe galbena mi-o scoteă,
 325. Pe galbena nebună,
 Să vezi, mama haților,
 Umplutura pungilor,
 Fala negustorilor:
 Și pe ea încălecă,
 330. Fără frâu și fără șea,
 Numai cu piedeca în gură,
 Fugeă galbena nebună!
 Cu Ioviță să 'ntâlneă
 Și din gură îi ziceă:
 335. —Mână, mână, nepoțele,
 Mână iute, nu te teme.
 Puținel că zăboveă,
 Cu Cadiu să 'ntâlneă:
 —Dur cadur, Cadiule,
 340. Copiii fac vrăjburile,
 Noi bătrânii păciurile.
 Dar Cadiu răspundeă:
 —Fugi, călugăr piază-rea,
 Cin'te-a scos nainteă mea?
 345. O să trag săbioara
 S'o să-ți taiu căpățana.
 Dar Novac încă ziceă:
 —Dur cadur, cuscre Cadiu,
 Copii fac vrăjburile,
 350. Noi bătrânii păciurile.
 Dar Cadiu nu răbdă
 Și de mamă-l înjură.
 Dar Novac ce mi-și făceă?
 In urmă puțin rămâneă,
 355. Când cu buzduganul da,
 Cobiliță mi-l făceă.
 Și-i mai dete una 'n piept,
 Și mi-l îndreptă la loc,
 Și-i mai dete una 'n cap,
 360. Și mi-l ploști ca p'un drac.
 Alături cu drumul da,
 Cealmeluța i-o luă,
 Cealmăuă și catarcă,
 Și la Ioviță mergeă

365. Și Sofiei îi zicea :
—Taci, nepoată, nu plângea.
Frunză verde măr dungat,
- Cu cuscrul m'am împăcat,
Cealmalele am schimbat,
370. Catârca zestre ți-a dat.

14. Gruia.

Scris din gura ăutarului Fănică Radu. Silistraru, Brăila.

- Sus, sus, sus, la munte'nalt,
La cetatea lui Novac,
Este o masă rotată,
Galbenă masă de piatră.
5. Iar la umbra unui fag,
Bea Gruia și cu Novac.
Beaș Novac novăcește,
Cum să chiamă românește,
Iară gruia lui Novac,
10. Lui Novac Baba Novac,
Nici nu bea, nici nu mănca,
Ci ședeă tot supărat,
Cu capu 'n mână lăsat!
Dar Novac că mi-l vedeă
15. Și așa mi-l judecă:
—Alelei Gruită al meu,
Frate, ș'al lui Dumnezeu,
Tu cu nărăvia ta,
O să dai, mări, de beleă.
20. Că pe mine mă urăști
Și cu hoții te 'nfrățești
Și sfatul ți-l sfătuești.
Gruia atunci să supără,
In grajd de piatră intră,
25. Trei cai mari că-și alegeă:
Unu-i negru ca un arc,
Altu-i cu steaua în cap,
Al treilea bate 'n sur,
Plătește-o țară singur.
30. Pe lângă ei se pitește
Și 'ncalcă sprintenește.
Nici de prânz că nu prân-
[zește,
In Țaligrad că sosește,
La cornul piațului,
35. La birtu 'mpăratului,
C'auzi că-i vinul bun,
Cârșmărița-i de român.
In bătătură să opriă
- Și la dânsa că strigă
40. Și din gură cuvântă :
—Achițo, cârciumărițo,
Scoate mie vin să beau,
Că bune parale-ți dau.
Scoate vin cu butiă,
45. Să-ți dau bani cu chivără.
Steteă trei zile deplin,
Bea șase buții cu vin!
O butoană de vin tras,
Nici pe doagă n'a rămas!
50. O junică, vacă grasă,
Nici un ban n'a pus pe
[masă!
Dar Achița să sculă,
Lui Gruia bani îi cereă.
Gruia atunci ce mi-și faceă?
55. Palma biciu că mi-o faceă
Și pe Achița mi-o plesniă,
Și obrazul îi crăpă!
Și Achița să sculă,
Bine că să premeniă,
60. Și la 'mpăratul mergeă.
De departe 'ngentuchia,
D'aproape trupu-și frângeă,
Poala, talpa-i sărută,
Și plângând așa ziceă:
65. —Impărate luminate,
Trupușor fără păcate,
Să-ți faci Dumnezeu parte
De bine și sănătate,
Să-mi iei seama cu dreptate,
70. Că nu sunt într'altă parte,
Ci sunt în birtul dumnea-
[voastră;
Doar mi-oți face vreo drep-
[tate.
Că chiar în birtul dumnea-
[voastră,
Un crăișor c'a venit,

75. Crăişor ardelenesc,
Pe trei cai moldovenşti.
Unu-i negru ca un arc,
Altu-i cu steaua în cap,
Al treilea bate'n sur,
80. Plăteşte-o ţară singur!
Impăratul ascultă
Şi din gură aşă ziceă :
—Achiţo, cărciumăriţo,
Ala nu-i voinic ardelenesc,
85. Şi-i chiar Gruia lui Novac,
Lui Novac Baba Novac.
De când mă-sa l-a fătat,
De trei ori ţar'a prădat!
Şi du-te, frate, acasă
90. Şi pe pace tu îl lasă
Şi dă-i, frate, vin să bea,
Dar să bea cât o putea,
Şi dă-i vinul piperat,
Pân' o cădea jos de beat!
95. Dar Achiţa c'auziă,
Acasă că să duceă
Şi lui Gruia vin că-i da.
Dedeă vinul piperat,
Gruia cădea jos de beat.
100. Chiţa iute să sculă,
Veste la 'mpărat dedeă,
Şi 'mpăratul că veneă,
Pe Gruia ca să mi-l ia,
C'o sută cincizeci de Turci,
105. C'o mie de ghiumurluci.
Turcii, frate, că-mi vedeă
Pe Gruia cum mi-şi dormiă,
Nici unul nu năvăliă.
Dară cel Turc cam bătrân,
110. Cu scurteică, cu zăbun,
Impletiă o sfoară de mătasă,
Răsucită viţa 'n şasă,
Şi cu alta de fuior,
Groasă, zău, ca un picior!
115. Gruia însă nu simţiă,
In somn, neică, să 'ntindeă,
Două funii le rupeă,
Numai una rămâneă,
Una lungă nodoroasă,
120. Cât un braţ voinic de groasă.
Iute Turcii-l coprindeă,
In temniţă-l aruncă,
Şi la osmol mi-l băgă,
Să nu vază lumina.
125. Sta Gruia coprins de jale,
In noroiu până 'n ciolane.
Când zăreşte despre soare,
Cărduri, cărduri de cocoare,
Călătoare, sburătoare,
130. De nimeni nepăsătoare.
Mai pe urma tuturor,
Vineă şi un corbuşor
Ce sbură încetişor.
Dar Gruia dacă-l zăriă,
135. Către dânsul să plângeă
Să plângeă şi să rugă
Şi din gură că-mi ziceă :
— Ale, mic de corbuşor,
Ce tot sbori încetişor?
140. Orinu vrei să-mi faci pe dor?
Unde corbul mi-l vedeă,
Pe fereastră să lăsă
Şi Gruia ce mi-i ziceă?
— D'ale, frate, corbuşor,
145. Ce te legeni sus în sbor,
Ține ineluşul meu
Şi du-te iute cu el
In pădurea pinului,
In munţii Catrinului,
150. La palatul lui Novac,
Lui Novac Baba Novac.
Corbul inelul luă,
Săltă, neică, şi sbură
Şi ca gândul mi-ajungeă
155. In pădurea Pinului,
In munţii Catrinului,
La palatul lui Novac,
Lui Novac Baba Novac.
Când acolo că sosiă
160. Şi 'n copac el să lăsă,
Baba Novac că steteă,
Intr'o rână răsturnat,
Sub umbra unui copac,
Şi 'n vis el că mi-şi visă,
165. Pe ficiorul său Gruia.
Dară corbul ce-mi făcea?
El p'o cracă să puneă,
Mult mai jos că să lăsă,
Chiar d'asupra capului,
170. Capului Novacului,

- Drumul inelului da
 Și inelul că-mi cădeă,
 Chiar în barba lui Novac,
 Lui Novac Baba Novac.
175. Și Novac că să treziă
 Și inelul că-l vedeă,
 Foarte bine-l cunoșteă,
 C'al lui Gruia că eră.
 Trei buzduwane-alegeă
180. Și pe cal că 'ncălecă,
 Pe la un schit el că da.
 Iar călugări-l vedeă,
 Ei cu toții că strigă:
 —Alelei, taică Novac.
185. Fecior lui Carafiac,
 Ce vrei tu, frate Novac?
 Iar Novac dac' auziă,
 La călugări le spuneă:
 —Vă dau haine novăcești,
190. Și să-mi dați călugărești.
 Când călugări auziă,
 Haine novăcești luă,
 Călugărești că dedeă
 Și Novac că să 'mbracă
195. Și pe cal că 'ncălecă.
 Încălecă voinicește,
 Și purcedeă vulturește,
 În oraș în Taligrad,
 La porțiță de 'mpărat.
200. Când acolo ajungeă,
 Pe ficiorul său Gruia
 La spânzurat că-l scoteă
 Și Novac că mi-l vedeă,
 Prea bine mi-l cunoșteă,
205. Că Gruită îmi eră,
 Și la Turci el că strigă:
 —Turcilor, Spahiilor,
 De vi-i robul de vânzare?
 Vă dau galbeni și parale.
210. Iar cel Turc scund și bă-
 [trân,
 Sdrențuros, de barbă spân,
 De Novac nici n'ascultă,
 La gealați că poruncia:
 —Ia-mi dați, dați, de-l spân-
 [zurați:
215. C'asta nu-i vorbă călugă-
 [rească,
- Ci e vorbă novăcească!
 Unde Novac mi-auziă,
 La Gruia să repeziă,
 Sforile i le tăiă,
220. Un paloș în mână-i da.
 Dară Gruia ce-mi ziceă:
 —Alelei, taică Novace,
 Ad' la mine paloșu ăl mare
 Și p'ăl mic ia-l dumi-tale,
225. Că ești, frate, obosit
 Și după cale venit.
 Novac atunci răspundeă
 Și din gură cuvântă:
 —Alelei, Gruită-al meu,
230. Frate, ș'al lui Dumnezeu,
 Bate tu marginile,
 Eu să bat mijloacele,
 Că le știu soroacele
 Și toate conacele.
235. Până Novac taie zece,
 Pe toți Gruia îi pistosăște
 Și să 'ntoarce de-i zidește,
 Neică, de-i buzunărește,
 De averi îi curățește.
240. Ei pe cai că 'ncălecă
 Și 'napoi să întorceă,
 Doi delii ca doi spahii,
 La cerdac, neică, sosia,
 Și la masă s'așeză
245. Cu cincizeci de veri primari,
 Ca cincizeci de ghinerari,
 Cu cincizeci de nepoței,
 Cincizeci de logofeței.
 Cam colo în capul mesei,
250. Șeade tânărul Ioviță,
 Și nici nu-mi bea, nici nu-
 [mi mână,
 Numai cu ochii priviă,
 Pe la toți că să uită.
 Doar din când în când oftă,
255. Par'că l-ar munci ceva!
 Dar Ioviță ce-mi făceă?
 Dela masă să sculă,
 De unchi-său să furișă,
 Ș'apucă de pribegă.
260. El, frate, să pomeniă
 În târgul Odridului,
 La fata Cadiului.

- Când acolo că sosia,
Fata Turcului găsiă,
265. Prin grădină să plimbă,
Cu două roabe după ea.
Dar Ioviță ce-mi făcea ?
O stebă de flori cereă.
Fata turcului sculă,
270. Steblă de flori că făcea,
Busuioc amestecă,
Lui Ioviță le 'ntindea,
Peste părleaz i le da.
Ioviță atunci ce-mi făcea ?
275. Seamă florilor nu da ;
Mâna pe fată puneă,
După dânsul o asvârliă
Și da dosul și fugiă,
Urma iute își pierdea.
280. Dar roabele rămânea
Și la Turc că-mi alergă.
Turcul, vezi, că îmi eră,
Eră, mări, la mihameă,
Bea cu Turcii la cafeă.
285. Către dânsul că ziceă :
—Ale, stăpân drag de-al
[nostru,
Un crăișor mi-a venit
Și stăpâna ne-a robit !
Turcul dacă auziă,
290. Așa din gură-mi ziceă :
—Cată, ce-o mai fi astă ?
Ala e vreun blestat,
Ce-și face singur de cap,
Trăiască peaga betnica,
295. Care fuge cu luna.
Cafelușă ș'o cinsteă,
Iute-acasă să ducea,
Pe peaga o țesălă,
Cinstit șeaua i-o puneă
300. Și pe dânsa 'ncălecă.
Trei desbinări că mi-i da,
Pe Ioviță mi-l zărea,
Ca o neagră rândunea,
Ce mână, nu să 'ncurcă.
305. Gruia la masă că sta,
Colo unde chefuiă.
Lui semne i să făcea:
Trei picături de sânge din
[nas pică.
- Pe la toți că să uită,
310. Pe Ioviță nu-l vedeă,
Dar știă socoteala,
Lui taică-său că-i spunea.
Unde Novac mi-auziă,
El pe galbenul scoteă,
315. Intr'acolo că pornea,
Cu Ioviță să 'ntâlniă,
Foarte că să 'nspăimântă.
Iar Novac ce mi-și făcea ?
Cu Turcul că să 'ntâlniă
320. Și așa el îi grăia :
—Dur, dur, dur, cuscre Cadiu !
Turcul nici că mi-l vedeă,
Drumul nainte ținea.
Novac în urmă rămânea
325. Și pe Turc îl ajungeă.
Dar Novac iar îi ziceă :
—Dur, dur, dur, cuscre Cadiu,
Că copiii, ca copiii :
Copiii fac vrăjburile,
330. Noi bătrânii păciurile.
Pe lângă Turc că să da,
Cu cuvântu-l mângăiă,
Pân' de fire îl muia.
Luleușă c'o scoteă,
335. Tutun în ea că puneă,
Scăpăratoarea cereă.
Dar Turcul când auziă,
Scăpăratoarea căută.
Novac la el că priviă,
340. Când colo să 'nghemuia,
Că baltagul mi-aduceă
Și capul că-i reteză
Și pe peaga c'o luă
Și cealmauă așisderea.
345. El pe peaga 'ncălecă,
Trei repezișuri că-i da,
Pe Ioviță-l ajungeă.
Ioviță să 'nspăimântă,
Dar Novac că îi ziceă :
350. —Dur, dur, dur, fecior Ioviță,
Cu Turcul m'am împăcat
Și pe tine te-a 'nzestrat,
Vezi cu peaga betnica,
Care fuge cu luna.
355. Iară mie dar mi-a dat
Chiar cialmăluța din cap.

- Fata Turcului plângea
 Și lui Novac îi zicea:
 — Pe tata tu l-ai tăiat
 360. Și pe peaga i-ai luat.
 Dar Novac ce mi-i făcea?
 Pe lângă fată să da,
 Cu vorba o miglisiă,
 Să-i întoarcă inima.
 365. La cerdac ei că venea,
 Frumoasă masă puneă,
 Frumoasă nuntă făcea,
 De se ducea pomină.

- Mă plății cu cântecul,
 370. Ca lupul cu urletul,
 Vânătorii-l dobândește,
 Dă pielea și să plătește!
 Dați-mi un pahar de vin,
 V'am cântat cântec deplin,
 375. Din străbuni, din oameni
 [buni.
 Haidea să fie de bine,
 La mulți ani cu bucurie,
 Dumnea-voastră veselie,
 Totdauna să vă fie!

15. Novac.

Scris din gura lui Moise Mușat. Cudalbi, Coverluiu.

- Pe culmița dealului,
 Dealului Ardealului,
 La casele lui Novac,
 Lui Novac Baba Novac,
 5. Care poartă comănac
 Verde ca frunza de fag,
 N'are frică de 'mpărat!
 Dar Gruțiță a lui Novac,
 Care poartă comănac
 10. Și nu știe de 'mpărat,
 Întră 'n casă chef făcând,
 Ese afară mâini frângând,
 Din ochi negri lăcrămând,
 Dela inimă oftând!
 15. Dar taică-său l-întrebă,
 Așă din gură-i zicea:
 — D'alelei, Gruțiță meu,
 Frate, ș'al lui Dumnezeu,
 Ori calul l-ai obosit,
 20. Au banii ai cheltuit,
 Au straiie ai ponosit,
 Au fete te-au probozit?
 — Calul nu l-am obosit,
 Banii nu i-am cheltuit,
 25. Straiele n'am ponosit,
 Fete nu m'a probozit:
 Vremea mie mi-a venit,
 Taică, de căsătorit!
 Iar Novac sta, ascultă
 30. Și grăind așă zicea:
 — Alelei, Gruțiță al meu,
 Frate, ș'al lui Dumnezeu,

- Dacă vremea ți-a venit,
 Taică, de căsătorit,
 35. La câte fete te-am dus,
 Nici una nu ți-a plăcut,
 Decât fata Turcului,
 Din târgul Odriului.
 Dacă aceea ți-a plăcut,
 40. Și ți-a fost ție pe gust,
 Șpală-te, te primenește,
 Rade-te pe cap turcește,
 Lasă-ți portul novăcesc
 Și te dă 'n portul turcesc.
 45. Dar Gruțiță ce-mi făcea?
 El pe cap nu să rădea,
 Nici banii nu înnoia,
 Nici straiie nu-și priminea.
 El la grajd că să ducea,
 50. Din toți caii mi-alegea
 Pe șargul că mi-l scotea,
 Scurt în gât și lung în trup,
 Ii dă coama de pământ,
 C'acela fuge mai mult.
 55. Dangkalale de sub poale,
 C'acela fuge mai tare.
 El pe bot mi-l sărută,
 Și pe dânsul s'asvârliă.
 Mâna 'n buzunar băgă,
 60. Și scoase un gârbăcel,
 Un gârbăcel mititel,
 Pe trei locuri plumbuit,
 Câte-o litră de argint,
 Și trăgea câte-un smiceag,

65. Și săriă câte-un pârlog.
Mi-l izbi al doilea,
Drumu 'n curmeziș săriă.
Mi-l izbi al treilea,
In Odriu că-mi ajungeă,
70. Chiar la fata Turcului,
Turcului Cadiului,
Nepoata 'mpăratului,
Fala Taligradului!
Dară fata ce-mi făcea?
75. Prin grădină să plimbă,
Cu cincizeci de robulețe,
Robulețe tinerele.
El n'o cunoștea din ele.
Gruia la pârleaz veneă
80. Și din gură cuvântă:
— Dă-te 'ncoace, fetișoară,
Că ori îmi ești verișoară,
Ori o să-mi fi soțioară!
Dar fata dacă-l vedeă,
85. La pârleaz să repedeă.
Dar Gruită ce-mi făcea?
Mâna 'n brău că-i supunea
Și pe șargu-o aruncă,
Și 'napoi că să 'ntorceă,
90. Drumul șargului dedeă,
Și mână și tot zoriă,
Frate, de-și perdeă urma.
Dar cincizeci de robulițe,
Ce rămân în grădiniță,
95. Tot plângea să tot bocea,
In gura mare strigă:
— Turcule, Cadiule.
Că feciorul lui Novac,
Ia fata că ți-a furat!
100. Dar Turcul când auziă,
Inima din el săriă
Și din ochi că lacrămă,
C' atâta fată aveă.
El la grajd că-mi alergă,
105. De toți caii se ferea
Pe șarga mi-o alegeă,
Pe șarga, mama hatului,
Nădejdea 'mpăratului.
El pe ea să asvârliă,
110. Fără frâu și fără șea,
Numai cu paloșu 'n mână
Și cu chidedea în gură.
- Fugeă șarga cea nebună,
Mai iute ca o furtună!
115. Dar Novac, Baba Novac,
Nepot lui Caraiiac,
El la masă că ședeă,
Bea, frate, să ospătă,
Bune bucate mână,
120. Dar rele semne aveă.
Că pe Gruită-l goniă,
Turcul cât nu-l ajungeă.
Dar Novac ce mi-și făcea?
Ocheana 'n mână luă,
125. Tare afară că-mi eșîă,
Pe toți cămchii să uită,
Pe Gruită mi-l vedeă,
Ca p'un puiu de rândureă,
Și mână și tot mână,
130. Și locului nu sporeă,
Turcul cât nu-l ajungeă.
Că mult mână necăjit,
Falcă 'n ceriu, falcă 'n pă-
[mânt!
Dar Novac dacă vedeă,
135. Tare'n casă că intră,
Cu rasa să îmbracă.
Potcapul în cap puneă,
Cârja 'n mână că luă.
Dar cârjuța mititeă,
140. De-o litră și cinci oacă.
El pe roșul s'aruncă,
Inainte le eșîă
Și din gură că strigă:
— Turcule, Cadiule,
145. Nu sperîă acești copii,
Că copiii-s fără minte.
Copiii fac vrăjibile,
Noi bătrânii păcile.
Dară Turcul ce-mi grăiă:
150. — Fugi tu dinaintea mea.
Călugăre, piază rea,
Dracul te-a pus 'naintea
[mea,
C'aci-ți zace mătasa!
Iar Novac dac' auziă,
155. Cu cârja-l blagosloviă,
La pământ că mi-l trântea,
Paloș din mână-i luă,
Frumos capul îi tăiă,

Și pe șarga mi-o luă,
 160. Și la Gruită-mi strigă:
 —Alelei, taică Gruită,
 Ia stai tu, nu mai fugi:
 Că cu socru-tău m'am îm-
 [păcat.]

La negru pământ l-am pus,
 165. De pe lume el s'a dus.
 Cu șarga te-a dăruit,
 Căci mai mult el n'a putut!

19. Moldovean Dobrogean.

Scris din gura lăutarului Fănică Radu. Silistraru, Brăila.

Frunzuliță de lipan,
 Pe cel deal, pe cel măidan,
 Plimbă-mi-se d'un mocan
 P'un cal negru dobrogean,
 5. C'un galben de buzdugan,
 Atârnat într'un găitan,
 De stătuși, de mă 'ntrebași,
 Se plimbă cât se plimbă,
 Vremea prânzului venea,
 La un tufan că trăgea,
 10. După cal descălecă
 Și calul îl priponea,
 Îi dete iarbă cu palma,
 Să nu strice undevă,
 Să nu dea de vreo belea.
 15. Luă merinda dela șea
 Și când întinse masa,
 Seama codrului luă.
 Văzù codrul ofilit,
 Toată frunz'a 'ngălbenit,
 20. Pe pământ s'a așternut,
 Par'că vântul l-a bătut.
 Crăcile s'a ofilit,
 Parcă bruma a căzut
 Și coaja i-a înnegrit,
 25. Par'că focul l-a pârilit!
 Așa din gură-mi strigă,
 Codrului că mi-i zicea:
 —Dale, coadre, frate coadre,
 În tine m'am pomenit,
 30. În tine eu am crescut,
 Așa trist nu te-am văzut!
 Frunza de ți-a îngălbenit,
 Pe pământ s'a așternut,
 Par'că vântul te-a bătut!
 35. Crăcile ți-ai ofilit,
 Par'că bruma te-a bătut!
 Dară codrul d'auziă,
 Așa-mi sta și răspundea:

—Foaie verde de lipan,
 40. Tinerel de Moldovean,
 P'un cal negru dobrogean,
 C'un galben de buzdugan,
 Atârnat într'un găitan,
 De stătuși, de mă 'ntrebași,
 45. Mai cu dreptul spune-ți-ași,
 Foitică tămăioară,
 Aseară pe chindioară,
 Prin mine că mi-a trecut,
 Trei singiruri de robii!
 50. Alea mi-a plătit cu foc,
 Că 'n singirul din nainte,
 Eră juni fără mustață,
 Ce acum, frate, să 'nvață
 Să strângă copile 'n brață.
 55. Și 'n singirul din mijloc
 Eră fete, cu bani pe cap,
 Unde-le vezi, mori de drag!
 La capul singirului
 Eră o fetiță smedișoară,
 60. Cu cosița gălbioară,
 O trăgea tatar la scară,
 O sărută 'n gurișoară.
 Strigă fata 'n gura mare:
 —Lelea mea și măiculiță,
 65. Cu milă și cu credință!
 Și 'n singirul de pe urmă,
 Erău neveste tinerele,
 Măritate de iarna,
 De le-e dragă viața.
 70. D'ăia mi-a căzut frunza.
 Voinicel puțin ședeă,
 Măre, de să odihneă,
 Și calul de mai pășteă,
 Și calul de-l adăpă,
 75. Frumușel că-l închingă,

- In catarămi îl strângea,
 Și pe el încălecă,
 Cruce cu dreapta-și făcea
 Și din gură așa zicea :
80. —Ajută-mi, Doamne, cubine,
 Acum sunt voinic în fire,
 Să scot robi dela robie,
 Să mă 'nsor, să-mi iau so-
 [ție.
- Un drumuleț apucă
85. Și mână și iar mână
 Pe un mic drum părăsit,
 Cu troscot verde 'nvelit.
 Dar pe ce, frate, mergea ?
 Pe chite de floricele,
90. Și pe frânturi de inele,
 Și pe boabe de mărgel.
 Frunzulița nukului,
 Când fu 'n valea Dimanului,
 Tătarii că îi sosiă,
95. Și prin ei că mi-și mergea,
 Și tot nainte trăgea,
 Toate singirurile priviă.
 Când la fată ajungea,
 Strigă fata 'n gura mare :
100. —Dalea, nene, frățioare,
 Nu ți-e milă și păcat,
 Nu vezi Tătarii cum ne-a
 [legat ?
 Scoate robi dela robie,
 Și să-ți fiu ție soție,
105. Și să-ți dea tata moșie.
 Moldovean calu-și bătea,
 Și nainte tot țineă,
 În Tătarii că mi-și eșiă.
 Mai mână o milă de loc
110. Și-i ardeă trupșoru 'n foc.
- Jos după cal că să da,
 Puținel că răsufă,
 In trei chingi calu 'n-
 [chingă,
- In catarămi îl strângea,
115. Și pe el încălecă,
 Și 'ndărăt că să 'ntorecă,
 Și strigă iortomănește,
 Săvai ca Doamne ferește.
 Calul fugeă iepurește,
120. Voinicul da voinicește.
 Când în frunte le eșiă,
 Și seama că le luă,
 Nu mai aveă ce tăia.
 Par'că bătù un viforos,
125. De vine vara din jos,
 Și îmi bate florile,
 De umple cărările,
 Așa stau celmelele.
 Dar voinicul ce-mi făcea ?
130. Indărăt că să uită
 Și din gură așa zicea :
 —Cată, bată-l Precista,
 Lesne fuse la tăiat,
 Anevoie de scurmat.
135. Și la robi că mi-și strigă
 —Să trageți, copii, încoă,
 Să vă odihniți ceva,
 Pân'oiu scorfoli de parale.
 Gălbiorii ce-i găsiă,
140. Ii așeză pe la șea.
 Paralele mărunțele
 Le făcea grămăjele,
 Le puneă pe la răspântii,
 Să le găsească ș'alți voinici,
145. Ce or fi de bani lipsiți.

17. Marcul Viteazul.

Scris din gura lăutarului **Lucan** Condoiu. Celeiu, Romanați.

- Foițic'a bobului,
 Sus pe malul Oltului,
 La casele Marcului,
 Marcului Viteazului.
5. Foițică foi de tisă,
 Mândră masă mi-e întinsă !
 Dar la masă cine-mi șeade ?
- Șeade Marcul Viteazul
 Și cu Turcul Bolumul.
10. Ei mi-și bea și să cinstiă.
 Cu paharul cine da ?
 Să vezi, muma Marcului.
 Ibomnica Turcului,
 Cățelușa dracului.

15. Bine bea și să cinstiă,
Până când să ametiă!
Când fu despre veselie,
Și despre dalbă beție,
Mare prinsoare făcea:
20. Care se va îmbătă,
In ziua de Sâmbătă,
Frumos capul i-o cădea!
Dar ce prinsoare făcea?
Turcul că mi să sculă,
25. Disagii cu bani luă
Și sus pe masă-i puneă.
Marcu că să dăruia,
Că părăle nu aveă.
Dar vinul cu ce îl bea?
30. Bea Turcul cu pantoful
Și Marcul cu carâmbul.
Și ei tot că să vorbea,
Care 'nainte nu s'o 'mbătă,
Disagi cu bani o luă,
35. Ori casele or stăpâniă.
Așa Marcu să sculă,
Afar' cu mă-sa ieșiă
Și mă-si că îi ziceă:
—Maică, nu vrei bunățate?
40. Eu atâta te rog foarte:
Cu paharul de ne-oi da,
Ascultă-mi și ruga mea.
Săvai tu paharul meu
Cu vin să-l înjumătățești,
45. Cu apă să-l împlinești,
Cu zahar să-l îndulcești,
De ce-oiu bea să mă trezesc.
Dar paharul Turcului,
Cu vin să-l înjumătățești,
50. Cu rachiu să-l împlinești,
Cu oțet să-l întărești.
D'o bea Turcul, s'o 'mbătă,
Frumos capul i-oiu tăia,
Disagi cu bani i-oiu luă!
55. Așa mi să pogodiă,
Iar la masă că intră.
Atunci bea și să cinsteă.
Ș'apoi muma Marcului,
Ibomnica Turcului,
60. Cățelușa dracului,
Paharele că schimbă.
Vai, paharul Marcului,
Că mi-l dete Turcului.
Și paharul Turcului,
65. Că mi-l dete Marcului.
Bea Turcul de se trezește,
Bea Marcul de nebunește!
După ce să îmbătă,
Marcu își pierdută mintea:
70. Bău Marcu numai două,
Și ziceă că sunt tot nouă,
Și de tot să 'nnebuneă,
Mâini de masă că trănțeă,
Scumpe inele frângeă,
75. Pietre scumpe că spârgeă,
De-ți e mai mare mila!
Dar Marcu ce mi-și făcea?
Coate de masă rezemă,
Palme la obraz lipeă,
80. Și somnul că mi-l luă,
Și pe masă adormiă.
Dar Turcul ce mi-și făcea?
Când pe Marcul mi-l vedeă,
Că în greu somn el eră,
85. Dela masă să sculă,
Pe mă-sa c'o îmbrățișă,
Bine că o sărută.
Dară mama Marcului,
Ibobnica Turcului,
90. Cățelușa dracului,
Sta și din gură ziceă:
—Turcule, Bolumul,
Ce grăbiși la sărutat,
Nu grăbiși la cap tăiat?
95. Bată-te-ar pâinea, sarea,
Mila mea, căutareă!
Turcul dacă auziă,
Paloș din teacă scoteă
Și la mischiu că-l trăgeă,
100. Căpățâna sta să-i iea.
Foițică gutuiță,
Aveă Marcu-o sluguliță,
Cu milă și cu credință,
Imbrăcată 'ntr'o subuliță,
105. Ce se chemă Nicolăiță.
El streaja le-o strejuia,
Și la ușă ascultă,
Că ce mamă-sa vorbeă.
Când Turcul că să sculă,
110. Pe Marcul a mi-l tăia,

- Doar căpățâna să-i iea,
Săriă sluga și ziceă:
—Turcule, Bolumule,
Tu pe Marcu de-i tăia,
115. Din mâna mea n'oi scăpă,
Nici în ceriu, nici pe pă-
[mânt,
Nici în gaură de șearpe,
Nici în pantece de maică.
Ia descue tu ușă,
120. Ca să-mi dea socoteala,
Să-mi primesc sâmbrioara,
Și-atunci tu că l-oi tăia,
I-oi lua căpățână.
Nouă ani și jumătate,
125. I-am slugărit în dreptate,
Sâmbrioara nu mi-a dat,
N'o fi de mine păcat?
Turcul dacă auziă,
Sta, mare, de să gândiă.
130. Mama Marcului grăiă:
—Turcule, Bolumule,
Nu deschide tu ușa,
Că sluga dac'o intră,
P'amândoi că ne-o tăia,
135. Ca pe boi la zahană,
De s'o duce pomină!
Și pe Turc îl îndârjiă,
Capul lui Marcu să-i iea,
Ca să-și facă dragostea:
140. Așă-i cereă inima!
Dară sluga ce-mi făceă?
Veriguța le puneă,
Surcel în copil băteă,
Să nu sară veriga.
145. Ș'așă bine-i închideă.
Săvai sluga ce-mi făceă?
Paloș din teacă scoteă,
La fereastră să duceă.
Când cu paloșul că da,
150. Giurgiuvelele tăia,
Geamurile le spârgeă
Și în odaie intră.
Dacă Turcul mi-l vedeă,
Măinile i să muiă,
155. Paloș din mână-i cădeă
Și la masă că treceă.
Sluga 'n cămară intră,
Unde ei să ospătă,
Drept la Marcu să duceă,
160. Unde el culcat eră.
Mâneca își sumeteă,
Palma biciu că mi-o făceă
Și din gură că ziceă:
---Iartă-mi, Dcamne, greșala,
165. Să trag lui Marcu palma,
Ca să-i lungesc vieța,
Că mi-e viteaz tinerel,
Săvai e păcat de el!
Sarea, pâinea i-am mâncat,
170. Nici o palmă nu mi-a dat.
Bani ori când eu am cerut,
Mi-a dat cât mi-a trebuit.
Barem să-i trag cu palma,
Să-i mai lungesc vieța,
175. El în urmă ce o vrea!
D'o vrea el m'o judecă,
D'o vrea el m'o înjură,
O vrea chiar m'o și băteă,
O vrea chiar m'o și tăia,
180. Slobod e din partea mea,
Facă-mi, frate, ce o vrea!
Decât ochii nu-i săriă,
Când cu palma mi-l izbiă.
Marcu mi să deșteptă,
185. Ochii îi bolovăneă
Și din gură tot ziceă:
—Cin' mi-a dat mie palmă?
La școală am învățat,
Și-așă palmă n'am mâncat!
190. Dară sluga ce-mi făceă?
Pe sub pat că să vără,
De frică să pitulă.
Marcu iute să sculă,
Paloș din teacă scoteă,
195. Și odată s'opintiă.
Când cu paloșul că da,
Grinda casei o tăia,
Totul să cutremură!
Veneă grinda tot trosnind,
200. Mărtacii tot părăind,
Buruianul huruind,
Tărăna tot țuruind!
Dacă grinda o tăia,
Necazul îi mai treceă.

205. Sluga de sub pat eșea,
Nainte-i ingenuchiă,
Și d'aproape că-i spuneă :
—Ai Marcule, dumneata,
Ia să-mi erți tu greșala,
210. Că eu ți-am tras cu palma,
De ți-am lungit viața:
Că tu când te-ai îmbătat,
Coate la masă ai rezemat,
Palme la obraz ai lipit,
215. Și Turcul că s'a sculat,
Și pe mă-ta a sărutat !
Dar mă-ta sta și ziceă :
—„Turcule Bolumule,
„Nu grăbi la sărutat,
220. „Ci grăbi la cap tăiat:
„Uite Marcu mi-este beat.“
Doar atât că îi spuneă,
Și Marcu înțelegeă.
Turcul la masă eră.
225. Dacă Marcu auziă,
Pă cum sluga îi spuneă,
Odată să necăjiă,
La Turc că să rezeziă,
Doar de gât că îl luă,
230. De grindă că îl izbiă,
La pământ că îl trântiă.
Când cu paloșul că da,
Ii sbură căpățână,
Căpățâna și spată.
235. De dat ce da necăjit,
Să 'nfipse paloșu 'n pă-
[mânt,
Scoase brazdă ca de plug.
Să sbăteă trupul prin casă,
Iar capu îi sta pe masă.
240. Foitică iasomie,
Intr'o tîpsie cu iacnie.
Să vezi, muma Marcului,
Marcului Viteazului,
Dacă pe Turc tăiat vedeă,
245. La căpățână năvăliă.
Dete să-l sărute 'n gură,
Și-l sărută 'n tăitură.
Iar Marcu dacă-mi vedeă,
Așă din gură-mi grăiă :
250. —Aba, maică, dumnea-ta,
Rău ai spurcat tu legea !
- Poftești moarte luminoasă,
Ori moarte d'a 'ntunecoasă?
Dar mă-sa că-mi răs-
[pundeă
255. Și lui Marcu că-mi grăiă :
—Poftesc moarte luminoasă,
Și nu moarte 'ntunecoasă !
Gândiă c'o să mai trăiască!
Săvai Marcu ce-mi făceă ?
260. Un stejar verde luă,
In bătătură că-l băteă,
Și pe mă-sa mi-o legă,
Mi-o legă, mi-o veregă,
Și la par mi-o așeză.
265. In rogojini c'o 'nveliă,
Cu catran le cătrăneă,
Perdaf cu spirt că îi da,
Foc dela tălpi îi puneă,
Și la masă s'așeză,
270. Cu sluga de să cinstiă.
Bea Marcu și chiuă,
Din pahare tot ciocneă,
La pistoale sloboziă ;
Mă-sa ardeă și plesniă
275. Și plângeă și să rugă :
—A, bre, Marcu, dumnea-ta,
N'ai milă de mama ta ?
Mamă, ard genuchele,
Te-am înfășat pe dânsule.
280. Iară Marcu ospătă
Și mă-sii îi răspundeă :
—Las' să arză, nu-i păcat,
Ai vrut să mănânci al meu
[cap.
- Tu pe Turc ai înfășat,
285. Tu pe Turc ai legănat.
Iar mă-sa din nou strigă
Și de Marcu să rugă :
—Mamă, arde țâța ta,
Care ai supt tu la ea.
290. Marcu, frate, răspundeă :
—Ba nu este țâța mea,
Ci e țâța de cățeă,
Că a supt Turcu la ea !
Ea ardeă pân' să topiă.
295. Dară Marcu ce-mi făceă ?
Nici atunci n'o lăsă.
Prin cenușă-o căută,

Toate oasele-i strângea
 Și 'ntr'o piuă le puneă,
 300. Cu fier de plug s'așeză,
 Toate oasele-i pisă.
 Pe lopată le luă,
 Sus pe casă să suiă,

Și din vânt le vântură,
 305. Și din gură tot ziceă :
 —Ce o alege vântul,
 Să mănânce pământul.
 Așa i-a fost sufletul !

18. Golea.

Scris din gura pândarului Dumitru Cioară zis Basăiaгу. Orlea, Romanaii.

Zi-i odată a boabelor,
 Din Joia Joimarilor,
 Din Sâmbăta Pastelor.
 Ș'altădată matostat,
 5. Stan al Brati s'a sculat,
 Baeramu a ridicat :
 Baeramu de arniciu,
 Peste patruzeci și cinci.
 Baieramu de mătase,
 10. Peste patruzeci și șease,
 La mama Golii plecase.
 Foitică vioreă,
 La mama Golii mergeă,
 Bună ziua că îmi da,
 15. Și din gură îmi ziceă :
 —Bună ziua, muma Golii,
 Să ne fii și nouă mamă,
 Să-ți croim d'o rochie bună.
 Să-ți croim rochie și giubeă,
 20. Cu florile cât palma,
 Ca să se mire lumea !
 Să ne dai pe Golița,
 Să-l punem d'un irambașă
 Peste patruzeci și șașă.
 25. Cine l-o vedeă călare,
 De frică să-i deă parale !
 Mama Golii răspundeă
 Și din gură așa-mi grăia :
 —Sitir, fecior de căteă,
 30. Părăsește-mi cărarea,
 Dela căscioreaua mea,
 C'am avut nouă feciori
 Și cu Golea să fac zece,
 De-mi stă inimioara rece !
 35. Și când să zic bob năut,
 Cei nouă că mi-a murit :
 Trei au murit împușcați,
 Trei în țapă înțepați,

Și trei de ștreang spânzu-
 [rați,
 40. Tot de mâna lui Stan dați !
 Frunzuliță foi de praz,
 Numai Golea mi-a rămas !
 Ș'am pus gând dumnezeesc,
 Pe Golea să-l căsătoresc,
 45. Să-mi aduc o noră 'n casă,
 Să-mi ațâțe-un foc pe va-
 [tră,
 Să-mi aducă un pic de apă.
 La vreme de slăbiciune,
 Să-mi facă o turtă de pâine !
 50. Stan al Brati d'auziă,
 Și la ea nu-mi ascultă.
 El, frate, că mi-și plecă,
 Și la Golea să duceă,
 Unde-mi știă el seamă.
 55. Pe Golea unde-l găsiă ?
 Intr'o margine de sat,
 Intr'un cătun afumat.
 Când bate vântul din jos,
 Cură țărâna pe coș !
 60. Stan al Brati ce-mi făceă ?
 În bătătură mergeă
 Și din gură așa strigă :
 —Ia vin', Goleo, tu încoa,
 C'am să-ți spun, frate, ceva
 65. Pentru fericirea ta !
 Și Golea că-l auziă
 Pe gură-l înțelegeă.
 Să vezi Golea ce-mi făceă ?
 Unde-afară de-mi eșiă,
 70. Așa 'mbrăcat cum eră !
 Foitică măr dungat,
 Dar cum eră îmbrăcat ?
 Tot zăbunul de mătase,
 Cismele de capră stearpă,

75. De nouă ani nefătăată,
La Golea 'n picioare 'ncăl-
[tate.
Pantolon de şaiu tocat,
Cotul cinci galbeni luat,
Din oraş din Ţaligrad.
80. Să vezi, Stan ce mi-şi făcea?
Cu Golea să 'ntelegea:
Golii bine că-i părea.
Frumuşel că să armă,
Săbioara încingea.
85. Pistoale îmi atărnă:
Tot pistoale pe la şeale,
De lucesc ca sfântul soare,
Invelite în maramă.
Legate cu găitane.
90. Muma Golii cum află,
Unde la Golea mergea,
Din guriţă-mi sta, zicea:
—Goleo, Goleo, maică,
[Goleo,
Ascultă la vorba mea.
95. Nu te depărtă de ea.
Nu-ţi ajunge blaga mea,
Blaga mea, averea ta,
S'o mănânci cu lingura,
Să te bucuri tu de ea.
100. Să stai lângă mama ta?
Tu cu Stan n'oi mai plecă,
Dacă 'n codri-aţi apucă,
La maica n'oi ascultă,
Dar'ar Bunul Dumnezeu,
105. Să facă pe gândul meu:
Cinci săptămâni să-mi um-
[blaţi,
Nimic să nu câştigaţi.
Şi de foame să răbdaţi!
Frunză verde d'o lală,
110. Hainele vi s'or rupea,
Şi pe voi că v'o prindea
Potera de Topolog.
De vă trage de vii prin
[foc!
Potera de Mehedinţi.
115. Să fugă cu voi în dinţi!
Potera de Craiova,
Când v'o prinde v'o legă,
La 'mpărat că v'o ducea,
- Să vă luaţi osândă!
120. Iar potera dela baltă
Să vă bată cu apă fiartă!
Să vezi Golea ce-mi
[făcea?
El de mă-sa n'ascultă,
Frunză verde-o viorea,
125. Frumuşel că să 'narmă,
Săbioara mi-o 'ncingea,
Umplea brăul de pistoale,
Atărnate în găitane,
Invelite în maramă.
130. Puse 'n cap d'un comănac,
Verde ca frunza de fag,
Şi cu Stan că mi-şi plecă
Şi în codri mi-apucă.
Cinci săptămâni că umblă,
135. Şi de geaba haiducea,
Nimic că nu-mi câştigă,
Şi de foame că-mi răbdă,
Hainele că le rupea.
N'avea, frate, de mâncare,
140. Vână pasări gălbioare,
Ce sunt bune la gustare
Şi uşoare la purtare.
Şi prin spuză le trăgea,
Cum le mănca, le vârsa;
145. Aşa blestemat eră,
Blestemul că-l ajungea,
Tot blestemul maică-sa.
Şi pe ei că îi prindea
Potera de Topolog;
150. De-i trage de vii prin foc!
Potera de Mehedinţi,
De fugea cu ei în dinţi.
Potera de Craiova,
Când mi-i prindea mi-i
[legă,
155. Mi-i legă, mi-i veregă,
La fiară că mi-i băgă,
In cucie-i aruncă
Şi la 'mpărat mi-i ducea.
Unde 'n curte că-i băgă,
160. La rând, Doamne, că-i pu-
[nea.
Impărat în sală eră,
Cu cocoana alăturiă,
Şi la ei că mi-şi privia.

- Iar cocoana de-i vedeă,
 165. Sta și din gură-mi grăia :
 —Mă 'mpărate, dumneata,
 Pe toți că nu i-oi ertă,
 Iar pe Golea l-oi ertă,
 Mult mi-e Golea tinerel,
 170. Tinerel și frumușel,
 Par'că mi-e tras prin inel;
 Să-l băgăm fecior în casă,
 Să ne servească la masă !
 Impăratu d'auziă,
 175. Sta puțin și să gândiă,
 Și din gură îmi grăia :
 —Pe toți că îi voi ertă,
 Iar pe Golea n'oiu ertă,
 Că mi-e Golea tinerel,
 180. Tinerel și frumușel,
 Mor cocoanele de el.
 Să-l mai bag fecior în casă,
 Să ne servească la masă,
 Cu cocoana s'o 'ndrăgi,
 185. Pe mine m'o omori
 Și s'o duce pomina,
 Și mi-o luă domnia !
 Frunzuliță ș'o lalea,
 Impăratu puțin sta,
 190. Puțin de să judecă
 Și grăind așa ziceă :
 —Pe toți că îi voi ertă,
 Iar pe Golea n'oiu ertă !
 La gealapi că porunceă :
 195. —Voi pe Golia l-oți luă.
 Frunză verde trei migdale,
 Duceți-l în târg afară,
 Două furci ș'o cumpăioară,
 Puneți-l în spânzurătoare,
 200. De trei palme și un rup,
 Să n'atingă de pământ,
 Să-l satur de haiducit !
 Verde frunză viorea,
 Muma Golii de-mi află,
 205. La vizitiu porunceă,
 Cai de trăsură puneă
 Și la 'mpărat că-mi plecă.
 La 'mpărat că-mi ajungeă,
 Și la poartă că-mi trăgeă,
 210. Jos din trăsură să da.
 Drept la 'mpărat să duceă,
- Frumușel că să duceă,
 Mâna, poala-i sărută,
 Și plângând așa ziceă :
 215. —Să trăești, Măria Ta,
 Să-ți trăească cocoana,
 Însă-și și fecioreana.
 Vezi, să-mi dai pe Golița ;
 C'am avut nouă feciori
 220. Și cu Golea să fac zece,
 De-mi stă inima tot rece !
 Trei au murit împușcați,
 Trei de ștreanguri spân-
 [zurăți,
 Și trei de țeapă înțepați,
 225. Tot de mâna lui Stan dați.
 Verde frunză foi de praz,
 Numai Golea mi-a rămas !
 Foițică măr crețesc,
 Ș'am pus gând dumnezeesc,
 230. Pe Golea să-l căsătoresc.
 Să-mi aduc o noră 'n casă,
 Să-mi ațâțe-un foc pe vatră,
 S'aducă apă 'n găleată,
 Să-mi facă azmă d'o pâine !
 235. Impăratul d'auziă,
 Așa mult nu să gândiă,
 Din guriță că-mi grăia :
 —Verde frunză trei migdale,
 Du-te 'n târgul de afară,
 240. Două furci ș'o cumpioară,
 Mi-e pus la spânzurătoare.
 De nu l-o fi spânzurat,
 Să știi că ți l-am ertat.
 Dacă l-o fi spânzurat,
 245. Să știi că nu l-am ertat.
 Mama Golii ce-mi făcea ?
 La vizitiu porunceă,
 Să mâie treapătul mare,
 Să-l scoată din spânzură-
 [toare.
 250. În târgul d'afară mergeă,
 Spânzurat, zău, îl 'găsiă.
 Mă-sa din gură-mi ziceă :
 —Goleo, Goleo, maică Goleo,
 N'ascultași de vorba mea,
 255. Să-ți fie rău, nu așa !
 Blaga mea, averea ta,
 S'o mănânci cu lingura.

Aurul și argintul
Să-l mănânce pământul!
260. Chica ta cea gălboară,
Cum o bate vânt de vară!

Ochii tăi mari și lucioși,
Cum stau de coțofene
[scoși!

19. Golea.

Scris din gura lui Stan Ciobanu. Orlea, Romanai.

Din Joia Joimarilor,
Din Vinerea ouălor,
Din Sâmbăta Paștelor,
Stan al Bratei s'a sculat,
5. Baieram mi-a adunat,
Voinici mulți au alergat,
Voinici de adunătură,
Scurți de mână, groși de
[vână,
Grași la ceafă, rași la falcă,
10. Cu mustăți în varvalăc,
Cum stă bine la voinic!
Ei, mare, că să strângea,
Și ei mi se adună,
Pân' la patruzeci și șase
15. Și nu-mi avea iarambașă.
Plecară din leasă 'n leasă,
Găsi pe Golea 'n cămașă,
Cum e bun de iarambașă,
Peste patruzeci și șase.
20. Verde, verde ș'o lală,
Stan al Bratei ce-mi făcea?
La mama Golii mergea,
Bună ziua că mi-i da,
Și din gură cuvântă:
25. —Dale, mumă, muma Golii,
Să ne dai pe Golea nouă,
Să-ți croim d'o rochie
[nouă,
Strâmtă 'n șale, largă 'n
[poale,
Cum e bună de plimbare!
30. Când oiu zice ș'o lală,
Muma Golii răspunde:
—Frunzuliță fân cu rouă,
Nu vă dau pe Golea vouă.
Frunzuliță garofiță,
35. Golea mi-a avut nouă frați:
Cinci au murit împușcați,
De iatane spintecați;

Patru au murit spânzurați,
De săbii înjunghiați!
40. Lui Golea i-am pus de
[gând,
Pe Golea să-l căsătoresc,
Să-mi iau d'o dalbă noră,
Ca să schimb cu ea o
[vorbă.
La vreme de bătrânețe,
45. Să-mi aducă apă rece.
La vreme de slăbiciune,
Să-mi facă o turtă de
[pâine.
Foitiță d'o lală
Golea mă-si răspunde:
50. —D'ale maică, maica mea,
De mi-ai da averea ta,
Averea ta și vlagă,
S'o mănânc cu lingura,
De voinici n'oiu rămâneă.
55. Nu mă duc la săracie,
Nu mă duc la calicie,
Mă duc, că mi-e dat mie,
Din mică copilărie,
Să-mi scot țara din robie!
60. Golea ici, Golea coleă,
Golea 'n margine de lac,
Intr'un cătun afumat,
De-și croește-un comănac
Verde ca floarea de fag,
65. Cum eră lui Golea drag.
Dar mă-sa ce mi-și făcea?
Ea rămâneă tot plângând,
Și din gură bleșemând:
—Dale maică, maică Goleo,
70. Cinci săptămâni să um-
[blați,
Nimic să nu căștigați.
Când oți plecă pe a șasa,
Potera să vă cutroapă.

- Verde, verde, ș'o laleă,
75. Nu știu ce dracu-mi făcea!
Cinci săptămâni haiducia,
Mai nimic nu câștigă,
De blestemul maică-sa.
Când plecă p'a d'a șasa,
80. Potera îi cutropia.
Vezi, colea în Valea-rea,
Nu știu ce naiba făcea,
Că potera-i ocoleă:
Potera Cernețului,
85. Și cu-a Mehedințului,
Și cu Pătru Țăporeanu,
Ce mai voinicel sârmanul!
Și cu Băloi dela oi,
Nu să teme de rășboi!
90. Verde, verde, ș'o laleă,
Nu știu cum dracu făcea!
Intâi pe Golea-l prindea,
La drumu-l mare-l scoteă,
Unde trec Mocani cu sare,
95. Și cu rachiș d'el tare.
Mi-este Golea de mirare!
Pantaloni de șaiu tocat,
Cotul opt galbeni luat,
Tot adus din Țaligrad,
100. Și tichie de frânghie,
Aleasă din șapte mie,
Ca pana de ciocârlie.
Dar pistoale, săbioară?
Strălucesc ca sfântul soare,
105. Și plătesc un corn de țară!
La Aianu că-i pornia,
Și în curte că-i băgă.
Coconița mi-i vedeă
Și către Aian grăia:
110. —Bre, Aiane dumneata,
Și pe toți să-i spânzurați,
Pe Golea să mi-l ertați,
Să-l punem d'o sluguliță,
Colea 'n vale la portiță,
115. Că mult mi-e 'nalt și fru-
[mușel,
Par'că mi-e tras prin inel,
Și ar fi păcat de el!
Dar Aianu ce gândia:
—Mi 'ndrăgostește cocoana!
120. Iar Aianu ce-mi făcea?
- La gialați că-mi porunceă:
— Vezi, pe toți să mi-i
[ertați,
Pe Golea să-l spânzurați,
Colea în târgul d'afară,
125. Două furci ș'o cumpioară,
Fie Golea de mirare!
- Frunzuliță d'o laleă,
Mama Golii că-mi află,
Și la Aian că-mi veneă,
130. De departe 'ngenuchia,
Și plângeă și să rugă:
—Aianule, dumnea-ta,
Trăi-ți-ar coconița,
Sărută-mi-ți-aș poala,
135. Poala, vezi, și cu talpa,
Să dai drumul lui Golea.
Golea mi-avû nouă frați
Au murit toți împușcați.
Cinci au murit împușcați,
140. De iatane spintecați:
Patru au murit spânzurați,
De cuțite înjunghiați,
Și de sabie tăiați.
Lui Golea i-am pus de
[gând,
145. Pe Golea să-l căsătoresc,
Să-mi aduc în casă o noră,
Ca să schimb cu ea d'o
[vorbă.
La vreme de bătrânețe,
Să-mi aducă apă rece.
150. La vreme de slăbiciune,
Să-mi facă o turtă de
[pâine.
Dar Aianul răspundeă:
—Dale mumă, muma Golii,
Du-te în târgul d'afară,
155. N'o fi Golea spânzurat,
Ție să-ți fie ertat.
Mama Golei să duceă,
Și pe Golea mi-l vedeă,
Și așa că mi-și grăia:
160. —Dale, maică, maică Goleo,
Chica ta cea gălbioară,
Cum o bate vânt de vară.
Ochii tăi mari și frumoși,

Tot de coțofene scoși.
165. Fața ta d'a frumușeă,
Cum să prăpădi așa.

Și te topiși d'a'n picioare,
Ca ur muc de lumânare,
Maica ta că o să moară!

20. Gheorghită.

Scris din gura lăutarului Fănică Radu. Silistraru, Brăila.

	Foaie verde ș'o crăiță,
Cine-mi urcă la Istreț,
Săvai căpitan Gheorghită,
Feciorul lui Negoită,		Curelușa se sbârciă,
Pieptullui Gheorgheplesniă.
S'aplecă el să bea apă,
Ii dedeă cu cisma 'n ceafă,
5.	Negoită din Cislău,
Că i-a eșit nume rău!
Foaie verde ș'o lală,
N'avu Gheorghe ce lucră!	45.	De da cu dinții de piatră
Și bea apă sângerată,
Cu măsele amestecată.
Verde foaie izmă creață,
Când fu Joi de dimineață,
10.	Frumoasă mândră-și luă.
De frumoasă ce eră,
Macovei că mi-o 'ndrăgiă,
Și pe Gheorghe mi-l scriă
Și la cislă-l așeză.	50.	Făceă Gheorghe cum puteă,
Din legături el scăpă,
Codrilor să limpeziă.
Dar Macoveiu rămâneă,
Lui semne i se făceă,
15.	Pe o sudulă de cinci lei,
N'aveă nimica 'n bordeiu,
Făr' d'o mătă ș'un coteiu,
Căpătăiu un val de teiu.
Mai aveă el și o găscă,	55.	In grajd de piatră intră,
Și pe murgul că-l scoteă.
Trei foarfeci că-mi alegeă,
La disagi le așeză,
Ș'apucă de pribegia
20.	Și p'aia a pus-o la cislă.
Aveă numai un cocos,
Ș'ala-l puse la răboj.
Mai aveă el și o oaie,
Și p'aia o puse 'n foaie.	60.	La stâna din Padina,
Acolo aveă turma.
Verde verde d'o răsură,
La moș Radu barbă sură.
La cărlani să mițuiască,
25.	Iar Gheorghilaș ce-mi făceă?
El, mări, că să sculă,
Și de frica birului,
De groaza zapciului,
Băjenar să ridică	65.	La galbeni s'agonisească.
Când mițele le-a vândut,
Negustorii i-au sosit.
El acolo c'ajungeă,
El din gură ce-mi ziceă?
30.	Și la Moldova treceă.
Macaveiu că rămâneă,
La București să duceă,
Armășia cumpără.
Unde luă armășia,	70.	— Moș Radule barbă sură,
Ia iea-ți, frate, băta 'n mână
Și-mi apucă prin dumbravă,
Și strânge, mări, cărlanii,
Și mi-i bagă la ocol,
35.	Par'că luă zapciera!
După Gheorghe se luă,
Pe hotar că mi-l prindeă,
Mai frumos că mi-l legă,
C'o cureă verde de vacă.	75.	Să m'apuc de mițuit,
Că mițele le-am vândut.
Moș Radu dac' auziă,
Băta 'n mână că luă,
Toți cărlanii adună,
40.	Când soarele că lucia,	80.	La ocol că mi-i băgă,
Frumușel îi număra,

- Și Macoveiu să sculă,
De mițuit s' apucă.
Mițuia cât mițuia,
85. Toți cârlanii isprăvia,
Numai unul rămâneă,
Și p'acela-l isprăvia,
Numai la coadă avăă.
Dar el, măre, ce-mi făceă?
90. Ochi negri că-și aruncă,
Prin gardul saelelor,
Prin teiul ciobanilor,
Drumul Penteleului,
Zări ceata lui Gheorghită,
95. Nepotul lui Negoită,
Incărcat numai de arme,
Ce lucesc ca sfântul soare!
Chica 'n vânt îi fâlfăiește,
Paloșul îi trâncănește!
100. Dar Macoveiu că-l vedeă,
Pe moș Radu că chemă,
Și așa că mi-i grăii:
— Moș Radule barbă sură,
Ia te uită pe Sireu,
105. Par'că-i Gheorghe Gheor-
[ghilaș!
Moș Radu îi răspundeă
Și din gură cuvântă:
—Nu e Gheorghe Gheor-
[ghelaș,
Ci e stăpânul moșii,
110. Să iea seama stânilor,
Avaietul oilor.
Ș'umblă din perdeă'n perdeă,
Să-și aleagă de-o pelceă.
De-o pelceă cam brumăreă,
115. Să-și facă cușmă din ea,
C'asă-i cere inima!
Și umblă din stână'n stână
Ș'aleagă brânză de-a bună,
Și-urda, mări, din zăghirlă.
120. Il lăsă, s'apropiă,
Foarte bine-l cunoșteă.
Dar Macoveiu ce-mi făceă?
Foarfeci din mână scăpă,
Vinele nu-l mai țineă.
125. D'abușele să târă,
Și 'n stână că s'ascundeă,
Trei putini mi-alătură,
- Și 'ntre ele să băgă,
Ș'acolo că să pitiă,
130. Să nu-l vază cinevă.
Iacă Gheorghe că sosiă
Și din gură că-mi ziceă:
—Moș Radu bărbuță sură,
Să n'ai pe cineva 'n stână,
135. Să-mi fac eu vreo pricină.
Dar moș Radu sta, ziceă:
—Ale Gheorghe, Gheor-
[ghilaș,
Frumos ca un năsturaș,
La inimă om vrăjmaș,
140. N'am pe niminea în stână,
Făr' d'un mic de ciobănaș,
A mâncat aseară janț;
A mâncat, i s'aplecat.
Ș'acuma șade culcat!
145. Dar Gheorghe ce mi-și
[făceă?
Murgu 'ntr'un loc că băgă,
In ușa stâniei veneă,
Și 'n stână că să uită,
Numai moțul că-i zăria,
150. Și din gură că-i ziceă:
—Bine, frate Macoveiu,
Cin' te scoase 'n ochii mei?
Cine naiba ți-a șoptit,
D' ai venit la mițuit?
155. Păcatele mele fuși,
Zilele ți le răpuși!
Dar Macoveiu ce-mi ziceă?
—Ale, frate Gheorghelaș,
Frumos ca un păunaș,
160. Na calul cu armele,
Și lungește-mi zilele,
Să-mi scot datoriile,
Și să-mi văd copilele,
Să trăesc cu dânsele.
165. Gheorghilaș îi răspundeă
Și frumos îl judecă:
—Ale, frate Macoveiu,
Cum eu, frate, te-aș ertă,
Când tu ai vrut moartea mea?
170. Foitică mere dulci,
Dar aminte nu-ți aduci,
Când tânăr voinic eram,
Nici un lucru nu aveam,

- De tinerel mă 'nsuram,
175. Frumoasă mândră-mi luam.
Tu pe mândra îndrăgiai,
Și pe mine mă urai,
Și la cislă mă puneai.
Bătă-te Domnul, păgâne,
180. Dă-te aproape lângă mine,
Să mi te 'mpușc ca p'un
[câine,
C'ai mâncat carne din mine.
Dacă vedeă și vedeă,
Jos de pe murgul să da.
185. Și la Macoveiu să da,
Și de chică mi-l luă,
La prepeleag mi-l trăgea,
Din guriță-l judecă,
Din paloș mi-l ceoșvârteă.
190. Dar moș Radu nu venea,
După stână apucă.
Gheorghilaș, mare-i zicea :
— Moș Radule barbă sură,
Fă-te 'ncoace de pe stână,
195. Să-mi dai cinci sute de lei,
Să nu pați ca Macoveiu!
Dar moș Radu sta, zicea :
— Ale Gheorghe Gheorghilaș,
Frumos ca un năsturaș,
200. Acum n'am două parale,
Rog bunăitatea matală,
Ca să vii la casa mea,
Te-oiu milui cu ceva.
Să bagi mâna 'n putineu,
205. Să-ți iei cinci sute de lei,
Că sunt bănișorii tăi.
Gheorghilașcă-irăspundeă
Și din gură că-i ziceă :
— Dacă este vorba așa,
210. Na calul cu armele
Ș'arată-mi potecele,
Ca să-mi văd prăsilele.
Gheorghilaș, frate, plecă,
Dară el ce mai făcea?
215. La perdeă că se ducea,
Ochii 'n cărd că-și arunca
Și o oaie că-și vedeă.
Lui moș Radu că-i spuneă :
— Prindeți cea oaie oacheșă.
220. El, frate, că o prindeă,
In mâna lui Gheorghe o da.
Dară Gheorghe se sculă,
In guriță că-i sufliă,
Peste ea în piez săriă,
225. O vrăjiă, o fermecă,
Și drumul în cărd îi da,
Și din gură el ziceă :
— Moș Radu bărbuță sură,
Să nu me dai de pricină.
230. Dac' o veni poteră,
Și ea că s'o apucă,
După mine s'o luă,
Tu să nu spui nimică.
Gheorghilaș, frate, plecă,
235. Cu potera să 'ntâlniă,
La moș Radu că veneă,
Pe moș Radu întrebă,
De Gheorghiaș Gheorghilaș,
Tânăr, mândru păunaș.
240. Moș Radu le răspundeă
Și din gură le ziceă :
— Poterași, copiii iubiți,
Dela mine voi să știți,
Că Gheorghe, când a plecat,
245. Cuvânt mie mi-a lăsat,
Că dacă oaia-ți impușcă,
După el vă veți luă.
Unde potera auziă,
Oaia 'n țintă o așeză,
250. Gloanțele 'n ea pârâiă,
Oaia numai să scutură,
Nimica că nu-i pășă !
Potera nu să lăsă,
Toți dupe Gheorghe plecă.
255. Gheorghe ici, Gheorghe
[coleă,
Gheorghe este 'n Valea-Rea,
La mumă-sa Rusanda.
Iată potera sosiă,
Și casa mi-o ocoliă,
260. Și la ușă că strigă,
Și din gură că-mi ziceă :
— Ale Gheorghe Gheorghiaș,
Frumos ca un fluturaș,
Ia să te dai tu legat,
265. Să nu te ducem stricat,
Vezi, stricat și vătămat.
Gheorghilaș unde-auziă,

- Drept în picioare săriă
 Și puterei răspundeă :
270. —Ba eu legat nu m'oiu da,
 Odată cu viața mea;
 Că nu-s femeie cu cârpă
 [n cap,
 Să nu pot ca să mă bat :
 Și-s voinic cu comănac,
275. Verde ca frunza de fag,
 Cu șapte puteri mă bat!
 Potera nu 'nțelegeă,
 Armele le încără
 Și 'n Gheorghe, frate, tră-
 [geă.
280. Gheorghe că să supără,
 Puneă mâna pe durda,
 Pe durda, pe nebuna.
- Tornă praful cu mâna,
 Sburături cu chivăra,
285. Șapte gloanțe d'asupra,
 Și 'ndesă cu măciuca.
 D'un genunchiu îngenuchiă,
 La obraz o alătură.
 Când odată drum îi da,
290. Potera mi-o 'mprăștia,
 Numai unul rămăneă :
 Harambașă de haiduci,
 Peste patruzeci și cinci.
 Vreo trei palme i-așeză
295. Și vreo cinci asemeneă.
 Călea 'napoi i-arătă,
 Și p'acilea că-mi plecă,
 Rușinat, de mascara,
 Că așa i-a fost mintea.

21. Stanciu al Bratului.

Scris din gura lăutarului Fănică Radu. Silistraru, Brăila.

- Foicic'a bobului,
 Sus la plaiul muntelui,
 La hotarul Branului,
 La tulpina fagului,
5. Sub cetina bradului,
 Mi-e cerdacul Stanciului,
 Stanciului d'al Bratului.
 Nu-i cerdacul Stanciului,
 Ci mi-e cuibul dracului !
10. Mai la vale de cerdac,
 Mi-e d'un molift, zău, ple-
 [cat,
 Tot de arme mi-e 'ncărcat :
 Tot de arme lucitoare,
 Ce lucesc ca sfântul soare !
15. La umbra moliftului,
 In fața cerdacului,
 Frumoasă masă e 'ntinsă
 Și de mulți haiduci co-
 [prinsă.
 Dar la masă cine-mi șeade ?
20. Șeade Stanciu al Bratului,
 Marin al Șerbanului,
 Cu Dobre-al Ploscarului,
 Și cu Niță Comăniță
 Și-mi bea vin dintr'o plos-
 [chiță
25. Săvai mică, mititeă,
 D'o vadră și cinci oca,
 Și 'nchină Stanciu cu ea,
 Să nu-l prinză potera.
 Stanciu bea și mi-și mănca,
30. Cu haiducii alăturiă.
 Streajă bună că-și d'avea
 Pe soru-sa Ilinca,
 Bat-o Maica Precista,
 Și sfânta Dumineca,
35. Și ce zi o fi mai rea,
 Că bună streajă țineă.
 Stanciu bea și mi-și mănca,
 Grijă de nimini n'avea.
 Dar Ilinca ce-mi făcea ?
40. In cel fag mi se urcă,
 Ochian la ochi că-mi puneă,
 In toate părți să uita,
 Șapte puteri că-mi vedeă.
 Bine că le numără,
45. Dar nu să înspăimântă,
 Fugă la Stanciu că-mi da
 Și lui Stanciu că-i spunea.
 Dară Stanciu ce-mi făcea ?
 Mâna pe ploscă puneă,
50. Un pahar de vin umpleă
 Și Ilinchii că i-l da.

- Dete unul, dete două,
Dete patruzeci și nouă.
Dar când fu despre beție,
55. Despre dalba veselie,
Ilinca că mi-i zicea:
— Alei, neică Stanciule,
Tu mi-ți bei și-mi chefu-
[ești,
De poteră nici gândești!
60. Ia mânăncă, nu prea bea,
Că fusei mai cât colea
Ș'auzii d'o vorbă rea,
Că te-a prinde potera,
Potera lui Oprian,
65. Te caută de un an.
Așa Stanciu mi-auziă
Și din gură îmi grăia:
—Ai tu, surioara mea!
M'ai văzut la băntură,
70. Cu mulți frați d'adunătură,
Nu-mi veniși c'o vorbă bună?
M'ai văzut la refeneă,
Cu mulți frați de seama
[mea
Și-mi veniși c'o vorbă rea?
75. Ai Ilinco, dumnea-ta,
De nu poți în haiducie,
Că ea nu ți-e dată ție,
Ci mi-e dăruiță mie,
Din mica copilarie,
80. Du-te-acasă, ia-ți bărbat,
Să-ți fie ciocan în cap.
Eu nu-s muiere cu conciu,
La nimică să nu pociu!
Și nici femeie fricoasă,
85. Că de poteră nu-mi pasă!
Ilencuța că-mi ziceă
Și din gură-mi cuvântă:
— Alei, neică Stanciule,
Stanciule, Vitezule,
90. Nu m'oiu duce să-mi lau iie,
Ci-oiu să stau în haiducie.
Nu m'oiu duce la bărbat,
Să-mi fie ciocan în cap,
Ci-oiu să-mi puiu d'un co-
[mănac,
- 95 Verde ca foaia de fag,
- Să-l port în codru cu drag
Cu potera să mă bat!
Nici mai mult că nu-mi
[treceă,
Șapte poteri că-mi soseă,
100. Cu Oprian alătura,
Și la Stanciu îndrăzneă,
Și Stanciu că mi-i vedeă,
Așa Stanciu că-mi ziceă:
—Căpitane, dumnea-ta,
105. Ascultă la ruga mea,
Chiamă-ți ciata să mâncăm
Ș'un pahar de vin să bem,
Că-i fi tare ostenit,
Tot umblând și căutând
110. Și de Stanciu întrebând.
Căpitanul ce-mi ziceă?
—Ai Stanciule, dumnea-ta,
N'am venit ca să mâncăm
Și'mpreună vin să bem,
115. Ci-am venit să te legăm.
Că Spătarul ne-a mânat,
Ș'așa poruncă ne-a dat,
Să te ducem, mări, legat,
Nestricat, nevătămat,
120. Numai bun de judecat,
Frate, și de spânzurat!
Dară Stanciu d'auziă,
Așa din gură-mi ziceă:
—Căpitane, dumneata,
125. Mai încet cu potera,
Că d'oiu sta a mă mâniă,
Pune-oiu mâna pe durda,
Pe durda, pe nebuna,
C'oiu băgă praf cu mâna,
130. Gloanțele cu chivăra,
Fierul cu sburătura,
Și mi-oiu luă-o de obraz,
Nici pământul nu vă las!
Dară Stanciu ce-mi ziceă?
135. —Căpitane, dumneata,
Mai așteaptă puținel,
Ca să-ți spui și eu nițel,
Ce-am furat și ce-am mâncat,
Să mă dau ție legat!
140. Ia, dă tu cu gloanțe 'n mine,
Să ai la Spătar ce spune.

- Căpitanul ce-mi făcea?
 La poteră să ducea
 Și el, mări, poruncia.
 145. Să tragă cât o putea.
 Cură gloanțe ca ploaia!
 Așa Stanciu ce-mi făcea,
 Dacă așa, mări, vedeă?
 Gura, frate, că-și căscă,
 150. Gloanțe 'n gură sprijinea
 Și 'n palmă le adună,
 Și 'ndărăt le asvârliă,
 Și răgnind zicea așa:
 —Tine-ți, frate, gloanțele,
 155. Și vă umpleți armele,
 Că sunt tari pădurile
 Și v'or mânca holile!
 Apoi Stanciu cuvântă
 Și răstindu-se zicea:
 160. —Căpitane, dumneata,
 Mai încet cu potera,
 Că mi-o strică mesciara
 Și toată refeneauă.
 Și d'oiu sta a mă mânia,
 165. Pune-oiu mâna pe durdă,
 Pe durda, pe nebună,
 Păzdarii vă voui făcea!
 Nici mai mult că nu treceă,
 Mâna pe durdă puneă,
 170. La obraz o alătură,
 Tot în carne că nu da
 Și prin frunze-o sloboziă,
 Căci din copaci doboră,
 Pe poteră că-mi cădeă.
 175. O cracă că mi-și veneă,
 Pe căpitan mi-l loviă,
 Tocma 'n furca pieptului.

- Văzû lucrul dracului!
 Dacă vedeă și vedeă,
 180. Căpitanul ce grăiă?
 —Fraților, ne pierdem capul,
 Lăsați pe Stanciul la dra-
 [cul.
 Am auzit, n'am crezut:
 Acum cu ochii am văzut!
 185. Vinele mi-s'a muiat,
 Ochii mi-s'au turburat,
 Mâinile mi s'au legat!
 Poterașii că-mi fugeă,
 D'a 'ndaratele mergeă,
 190. Joc de fugă nu-și bătea.
 Haiducii că mi-și râdeă,
 De răs mi se prăpădiă,
 Și în glumă să 'ntrebă:
 — De ce fuge poteră,
 195. Că n'a pățit nimica?
 Dară Stanciu ce-mi făcea?
 Mai tare masă 'ntăria,
 El la masă că-mi ședeă,
 Cu haiducii alăturiă,
 200. Și mi-și bea și mi-și mânca.
 Și tare să 'nveseliă.
 Dar când fu despre beție,
 Despre dalba veselie,
 Așa Stanciu că-mi grăiă:
 205. —Fă, Ilinco, sora mea.
 Bagă mâna 'n scorboră,
 Și scoate pe durda mea,
 Să-i mai aud gurița,
 Și să 'ndemnăm poteră,
 210. Când s'o 'ntâlhi cu alta,
 Să spuie de noi cevă,
 Să se ducă pomina!

22. Badea cărciumarul.

Scris din gura lăutarului Lucan Candoiu. Celeiu, Romanăți.

- La gura Osmolului,
 Sus pe malul Oltului,
 Este cărciuma Badii,
 Badea cărciumar de buți,
 5. Noaptea măcelar de Turci.
 Ziua buți cărciumărește,
 Noaptea Turci măcelărește.
 Iacă Turcii că-l pândeă,

- Pân' pe Badea nemeriă.
 10. Frunzuliță foi de tat,
 Iacă Badea s'a 'mbătat
 Și eră culcat în pat.
 Și Turcii că-l ocoleă,
 Casele le 'mprejură,
 15. La Băduleasa strigă:
 —Băduleasă, dumneata,

- D'o fi Badea dus la vie,
Să trimiți sluga să vie:
D'o fi Badea dus la lemne,
20. Să trimiți sluga să-l cheme.
Băduleasa răspunde
Și Turcii lor le spune:
—Turcii lor, Agalelor,
Foicică foi de tat,
25. Badea nu-mi este plecat,
Ci îmi este Badea beat
Și doarme lungit în pat.
Și pe mazdrag s'a jurat,
Cine-o veni l-o sculă,
30. Până nu-și face seama,
Frumos capul i-o tăia!
Și Turcii dac' auzia,
Toți pe loc încremeneă.
Eră un Turc mititel,
35. Imbrăcat în cojocel,
El din Turci să alegea,
Dosul la Badea că da
Și pe dânsul că cădea,
Mâinile i le suciă,
40. Cot la cot că le lega,
Și la ailați că strigă,
Cu frânglii că alergă
Și pe Badea îl lega.
Și-l legară cot la cot,
45. De-i plesnise pieptul tot.
Și pe dânsul că-l trăgea,
La stâlpul coșului îl lega,
Ș'acolo îl judecă,
Și de bani îl suduia,
50. Bătă-l para fumului
Și dogoarea focului!
Îl bătea, îl chinuia
Și grozav că îl izbia,
Cu coada baltacului
55. Pe cărarea capului,
Cu talpa papucului
Pe fața obrazului.
Și Badea să deșteptă,
Ochii pe Turci că puneă,
60. Coprins de moarte eră.
Așa din gură ziceă:
—Băduleasa cea frumoasă,
Cinstită cârciumăreasă,
- Ce stai, fată, mă privești,
65. Cum Turcii mă chinuesc?
Și ia tu vădriță 'n mână,
Și te du la a fântână,
Și pune vadra pe cheiu.
Iea birturile d'a rândul,
70. Și găsește pe frate-meu
[Vladul.
Spune-i că sunt la peire!
Unde Turcii mă căsnesc,
Și de bani mă suduesc!
Ea vadra 'n mână luă,
75. Printre Turci să strecură
Și cu vorba-i suguiă,
Apă rece a le-aduceă.
Și Turcii că mi-o credea,
Așa poftă le eră.
80. Tot pe Badea-l judecă,
Și ședeă, să odihniă,
Vin, rachiu ei că mi-și bea,
De-și mai dregeă inima.
Băduleasa ascultă,
85. Vadra 'n mână că luă,
La fântână fuga da.
Vadra pe cheiu o lăsă,
Și prin cârciumi că plecă.
La o cârciumăreasă chioară,
90. La fund de butie goală,
Pe cumnatu-său găsiă,
Pe plapomă răsturnat eră,
Cu trei mândre petreceă:
Una-l mușcă, alta-l pișcă,
95. Ș'alta cu vin îl stropește,
Una 'n pungă-l scotocește.
Cumnată-sa de-l vedeă,
Așa din gură-mi grăia:
—Măi cumnate, Vladule,
100. Și tu bei, te 'nveselești,
Cu mândrele că petreci,
De frate-tău nu grijești!
Unde Turci îl suduesc,
Și de bani îl chinuesc.
105. Dară Vladul ce-mi grăia?
—Ai, cumnată, dumnea-ta,
Silește fuga a mare
Du-te cu multă răbdare.
Ș'altă floare ș'o lalea,

110. Că eu vin chiar acuma,
Din pistoale slobozind,
Și 'n gura mare răcnind.
Și Turcii d'or auzi,
Pe tine te-or întreba :
115. „Cine este acela ?
„De vine din gură sgherând,
„Din pistoale descărcând,
„Și gardurile rupând ?“
Tu să-le spui că-s negustor,
120. Și că-s mare cirezar.
A vândut cirezile,
A umplut chimirile,
Și-a izbit cărciumile,
Și-așa vine el răgnind,
125. Din pistoale slobozind,
Și gardurile rupând.
Foicică mărăcine,
Ș'acuma vine la mine.
Și Turcii ce mi-și făcea ?
130. Ei pe Badea suduia
Și de bani îl chinuia,
Cu baltagul mi-l izbiă,
Pe cărarea capului,
Curgea sânge închegat,
135. Cu creier amestecat.
Dacă pe Vladul vedeă,
Inarmat cum el eră :
Tot cuțite ascuțite,
Săbioare lucitoare,
140. Pe la șale cu pistoale,
Turcii mult că să uimea
Și pe paie s'aseză,
Și pe Badea-l tot muștră.
Iată Vladu că-mi sosia,
145. Pe toți Turcii-i coprindeă.
Turcii sub paturi fugeă,
Ca șoarecii s'ascundeă,
Care unde nemeria.
Vladu strigă și răcniă :
150. —Băduleasa cea frumoasă,
Cinstită cărciumăreasă,
Adă o oală de vin,
Să dau ălui vinovat,
De este la coș legat!
155. Cu stânga oala ținea
Și la gură i-o puneă,
Cu dreapta ștreanguri tăia
Oala 'n fund o răsufflă
Și bogdaproste-i ziceă.
160. Badea iute să sculă,
Mânicile sumeteă,
Ușile le închideă,
Și lui Vladu îi ziceă :
—Bre, frate-meu, Vladule,
165. Vladule viteazule,
Sumete-ți mânicile
Și scoate iatanele,
C'am să intru pe sub pat
Și să-i aduc nelegați!
170. De urechi pe Turci luă
Și la Vladu că-i scoteă.
Vladu că mi-i căsăpiă,
Unul p'altul că-i puneă,
Până 'n seară-i ciocărtiă.
175. Și masa c'o așeză,
La o parte că să da,
Foc caselor că le da.
Ardeă casele'mi plesniă,
Badea cu Vladu să veseliă.
180. Cine pe drum că treceă,
Din gură că mi-i ziceă :
—Măi, sărace Badule,
Cum îți arde casele,
Și tu bei, te 'nveselești,
185. Și la case nici gândești !
Dară Badea răspundeă
Și grăind așa ziceă :
— Fraților, creștinilor,
Nu îmi pare rău de casă,
190. Da-mi pare de carne grasă;
Șeaptezeci porci am tăiat,
Șlânina s'a râncezată,
Foc caselor că le-am dat !

23. Badu cârciumaru.

Scris din gura lui Dionisie Maereanu. Corabia, Romanai.

- Pe dincolo, pe dincoã,
Umblã Turcii d'aiureã,
D'aiurea, prin plaiureã
Și tot de Badu 'ntrebã.
5. Pe Badu cã mi-l gãsește,
Unde malul sã cotește,
Dunãrea sã asvãrlește,
Pe Badu cã mi-l gãsește.
P'acolo cãnd ajungeã,
10. Din bătãturã strigã:
— Bãduleasa cea frumoasã,
Cu ochii de curvã aleasã,
De-mi este Badu acasã,
Zi-i, frate, afar' sã iasã.
15. Iar de-mi este dus la vie,
Trimite-i vorbã sã vie.
De mi-e 'n târg la carne
[grasã,
Trimite-i sã vie acasã.
Bãduleasa rãspundeã
20. Și așã cã mi-și vorbiã:
— Nũ-mi este Badu la vie,
Sã trimit vorbã sã vie.
Nici 'n târg la carne grasã,
Sã trimit sã-l chieame acasã.
25. Cãnd oiũ zice matostat,
Badu mi-e culcat 'n pat.
Dela cârciumã e beat,
Și el, nene, s'a culcat,
Cũ singeru 'nfipt 'n masã,
30. Cũ paloș pe pieptul gol.
Cine mi-l-o deșteptã,
Frumos capul i-o tãiã.
Turcii dacã auziã,
Toți pe loc 'ncremeneã.
35. Doar unul din ei eșiã,
Vezi ă! Turculeț, și el mi-
[titel,
Mult mi-e gingășel:
De cãlcãie ridicat,
40. De genunchi apropiat,
Cũ mustãțile de rac,
Cũ trei fire 'n barbã,
Cũ trei 'n mustãți!
- Und' te uiti la dânsul,
45. N'ai d'a ține rãsul.
Ăst Turc ce-mi faceã?
In cas' cã nãvãliã,
Frumos mi-l legã.
D'adormit cum se gãsia.
50. Unde mi-l legã?
Tot de stãlpul coșului,
In bãtaia fumului,
In dogoarea focului,
Unde-i pãs voinicului.
55. Și-l bãteã și-l chinuie,
Tot de mumã-l suduie.
Iar Badu sã deșteptã,
Și din gurã cã-mi strigã:
— Bãduleasa cea frumoasã,
60. Ochi negri de curvã aleasã,
Ce stai, frate, mã privești,
Unde Turcii mã cãsnesc,
Mã cãsnesc, mã chinuesc?
Ia tu, frate, sã te duci,
65. Ia dã buze 'n rumenealã,
Fațã albã 'n albealã,
Ochii negri 'n cernealã,
Sprãncene 'n condeialã.
Imbracã ie dintr'o mie,
70. Zãbunaș de caftorie,
Pãpucei ca lãmãiã;
Unde Turcii te-or vedeã,
Inimioara le-oi secã,
Pe mine cã m'or lãsã.
75. Bãduleasa d'ascultã,
In cãmãrã cã intrã,
Dete buze 'n rumenealã,
Fațã albã 'n albealã,
Sprãncene d'in condeialã.
80. Imbracã ie dintr'o mie,
Zãbunaș de caftorie,
Pãpucei ca lãmãiã,
Unde Turcii mi-o vedeã,
Inimioara le secã,
85. Mai rãu, frate, cã-l bãteã,
Tot de mamã-l suduie,

- Și de bani îl chinuîă.
Iară Badu că strigă.
Bădulesii de-i ziceă :
90. — Băduleasa cea frumoasă,
Ochi negri de curvă aleasă,
Ce stai, frate, și privești,
Unde Turci mă chinuesc?
Ia intră tu în camară
95. Și ia galbenii cu poala
Și fă d'a te 'mpiedică,
Galbenii dă i-oî vărsă!
Unde Turcii i-or vedea,
Pe mine m'or mai lăsă.
100. Băduleasa-l ascultă,
In camară că intră,
Luă galbeni cu poala,
Să făcū d'a 'mpiedică
Și galbenii d'a-i vărsă!
105. Unde Turcii că-i vedea,
Mai rău, frate, că-l căsniă,
Tot de mamă-l suduîă!
Iară Badu că strigă,
Bădulesei îi ziceă :
110. — Băduleasă cea frumoasă,
Ochi negri de curvă aleasă,
Ce stai, frate, și privești,
Unde Turci mă chinuesc?
Ia tu, frate, să te duci,
115. Pe frate-meu Niculcea să-l
[aduci.
Băduleasa-l ascultă,
După Niculcea plecă.
Luă papucii în mână,
Că pe uliță e tină.
120. Dar ea, nene, că-mi mergeă
Din uliță 'n ulicioară,
Din cârciumă 'n cârciu-
[mioară.
Unde 'n cârciumă mergeă,
De câte-o pară vin bea,
125. De Niculcea întrebă.
Pe Niculcea că-l găsiă,
Cam la capul târgului,
Mi-e d'o mică cârciumioară,
Vezi, de mică ce-mi eră,
130. Cu cincizeci de buți în ea,
Imi bea Niculcea la ea,
Cu trei fete de 'mpărat.
- Le ținea pe după cap,
Le sărută cu mult drag.
135. Una cu vin îl stropește,
Alta bine-l veselește,
Alta fața-i rumenește.
Băduleasa de-l vedea,
Așă din gură-i ziceă :
140. — Aba, Culceo, Niculceo,
Tu bei și te 'nveselești
Și de Badu nu grijești,
Unde Turci că-l chinuesc,
Tot de mumă-l suduiesc.
145. Niculcea dac'auziă,
Așă din gură ziceă :
— Băduleasa cea frumoasă,
Ia du-mi-te tu acasă,
Că eu, nene, o să viu
150. Din pistoale răpăind,
Pe ulițe tot cântând,
Din vadră vin tot sorbind,
Mare ramăt tot făcând.
Turcii de m'or auzi.
155. Pe tine te-or întreba.
Și tu, nene, să le spui :
Nește negustori de boi,
C'a vândut cirezile
Ș'acum beau dobânzile.
160. Băduleasa că-mi plecă,
Acasă că mi-și veneă.
Dar Niculcea ce-mi făcea?
Vadra de vin c'o umpleă,
Pe uliță că-mi plecă,
165. Din pistoale răpăiă,
Din guriță tot cântă,
Din vadră vin că sorbeă,
Mare ramăt că-mi făcea.
Și Turcii mi-l auziă,
170. Pe Băduleasa 'ntrebă :
— Băduleaso, dumnea-ta,
Ce s'aude, vezi, p'afară?
Băduleasa le spunea :
— Niște negustori de boi,
175. C'a vândut cirezile
Ș'acum beau dobânzile.
Ș'aș mai zice usturoiu,
Are taica patru boi,
Și din patru vinde doi,
180. Și trag în gazdă la noi.

- Turcii că îmi o credea,
Iacă Niculcea sosită,
Din pistoale răpăia,
Din vadră vin că sorbea.
185. Peste Turci că năvălea,
Pe sub paturi s'ascundea.
Drept la Badu că mergea
Și vadră i-o întindea.
Până vadră o sorbea,
190. Vezi, Niculcea ce-mi făcea?
Pe lângă Badu să da,
Ștreangurile le tăia
Și dupe Turci năvălia,
De sub pat că mi-i scotea,
195. Frumos mi-i măcelărea,
Ca pe vaci în zahană.
Și d'afară că-mi ieșea,

- Foc caselor că le da.
Cine pe drum că trecea,
200. Așa mult să minună,
Și lui Badu că-i zicea:
—Ai, sărace Badule,
Cum îți arde casele,
Și tu bei, te 'nveselești,
205. De nimica nu grijești.
Pe semne ție nu-ți pasă,
Că îți arde a ta casă?
Dară Badu răspundea
Și din gură îmi zicea:
210. —Mie nu-mi-e d'astă casă,
Ci-mi pare rău de carne
[grasă,
Ce să topește prin casă!

24. Ghiță Cătănuță.

Scris din gura lui Ghiță Ghelca. Orlea, Romanaii.

- Frunzuliță peliniță,
Pe cel deal, pe cea culmiță,
Plimbă-mi-se, poartă-mi-se,
D'alde Ghiță Cătănuță,
5. Cu flori d'albe 'n chivăruță,
Cu patru cai la căruță,
Cu doisprece catărași,
Înșesați de gălbinași.
Cu doisprece lăutari,
10. De cântă pe galbeni mari.
Foițică ș'o lalea,
Dar vezi, Ghiță ce-mi făcea?
Mare masă-mi întindea
Și cu mândra-mi chefuiă.
15. Lăutarii că-i cântă,
Nici o grijă nu avea,
Sărăcuț de maica mea!
Dar vezi, Ghiță ce-mi făcea?
El din gură așa-mi zicea:
20. —Alei mândră, mândra mea,
Eu de când mi te-am luat,
Nici o slujbă nu ți-am dat;
Dar acuma am să-ți dau,
Să plătească capul tău:
25. Cântă-ți, mândră, cântecul,
Că mi-e drag ca sufletul.
Ș'altădată ș'o lalea,

- Dar vezi, mândra ce-mi făcea?
D'a dracului ce-mi eră,
30. Ea din gură-mi răspundea:
—Hei, măi Ghiță Cătănuță,
Cu flori d'albe 'n chivăruță,
Eu oiu începe-a cântă,
Munții s'o cutremură,
35. Văi adânci c'o răsună,
Maluri mari că s'or surpă,
Livezi verzi s'or încurcă,
Apele s'or turbură.
Pe mine m'or auzi
40. Și la tine c'or veni,
Trei voinici din văi adânci,
Ceia cu chicele lungi,
Ce le poartă cam pe spate
Și le poartă stogoșate.
45. Pe tine te-or omori
Și cu mine s'or iubi.
Ș'altă dată ș'o lalea,
Dar vezi, Ghiță ce-mi făcea?
Sprâncenele le 'ncrunță
50. Și din gură așa-mi grăia:
—..... crucea și legea,
Aste mâini albe, curate,
Și cu sârmă 'nfășurate,
Dela mâini și pân' la coate,

55. Și n'au cu cine să bate !
Cântă-ți, mândră, cântecul,
Că mi-e drag ca sufletul.
Mândra'ncepeă de-a cântă.
Iar când mândra'ncepeă,
60. Muntii să cutremură,
Văi adânci că răsună,
Maluri mari că să surpă,
Livezi verzi să încurcă,
Brazi mărunți să scutură,
65. Apele să turbură,
Pe ea că mi-o auziă
Trei voinici din văi adânci,
Ceia cu chieele lungi,
Ce le poartă cam pe spate
70. Și le poartă stogoșate.
Foaie verde trei alune,
Pot pe nume chiar a-i spune:
—Unul Pană Roșianu,
Ce ține pisma cu anu
75. Și omoară cu tufanu !
Ș'altul îmi este Lotreanu,
Care-a omorît pe Ianu,
Ce mai om eră, sărmanu!
Ș'altul Gruia Carbinet,
80. Ce fuge cu gardu'n piept!
Pe ea că mi-o auziă
Și la Ghiță că-mi venea.
Lotreanu că'naintă
Și lui Ghiță că-i ziceă:
85. —Hei, măi Ghiță Cătănuță,
Cu flori d'albe'n chivăruță,
Ce ne calci moșiile
Și ne turburi apele
Și ne'ncurci livezile?
90. Foaie verde foi de nalbă,
Ia să-ți dai tu Ghiță vamă.
Să ne dai pe murgul tău,
Să-ți mai ertăm capul tău.
Dar vezi, Ghiță ce-mi făceă?
95. Crunt la Lotrean să uită
Și din gură așa-mi ziceă:
—Eu pe murgul nu ți-oiu da,
Odată cu viața mea;
Că mi l-a dat socru-meu,
100. Să-mi poarte trupșorul meu.
Dar Lotreanu ce-mi făceă?
Inc'odată că-i ziceă:
- Foaie verde foi de nalbă,
Ia să ne dai, Ghiță, vamă
105. Să ne dai buzduganul,
Să-ți ertăm viața cu anul.
Dară Ghiță ce-mi făceă?
El din gură răspundeă
Și lui Lotreanu ziceă:
110. —Buzduganul nu ți-oiu da,
Odată cu viața mea;
Mi l-a dat cumnatu-meu,
Să-mi apăr căpșorul meu.
Dar Lotreanu ce mi făceă?
115. Inc'odată că-i ziceă:
—Foaie verde flori de nalbă,
Ia să-ți dai, Ghiță, drept
[vamă:
Să ne dai pe mândra ta,
Ca să-ți mai ertăm viața.
120. Cătănuță răspundeă
Și lui Lotreanu ziceă:
—Eu pe mândra nu ți voi da,
Odată cu viața mea.
Dacă vă este d'asta,
125. Noi la luptă ne-om luptă,
Pe cât ne-o sta putereă.
Și care om birui
Tot d'un bărbătel i-om fi.
Foaie verde ș'o laleă,
130. Ei la luptă să luă,
Să luptară până la prânz,
Li se părea lupta răs.
Să luptară pân' nameaz,
Și fu luptă cu necaz.
135. Să luptară pân' la chindie,
Și fu luptă cu mânje.
Să luptară până'n seară,
Li să părû lupta amară!
Dar vezi, Ghiță ce-mi fă-
[ceă?
140. Pe mândra lui ș'o'n cerca,
Brânaciului drumu-i da
Și din gură așa-mi ziceă:
—Alei, mândră, mândra mea,
Sai de-mi sumete brânaciul,
145. Că-mi răpune Lotrean ca-
[pul.
Dar vezi, mândra ce-mi
[făceă?

- D'a dracului ce-mi eră,
 Bat-o Maica Precista
 Și Sfântai Duminiça
 150. Și ce zi o fi mai reă!
 Ea din gură așa-mi ziceă :
 —Foaie verde trei granate,
 Ba să-ți cauți treaba, frate.
 Eu vreau luptă pe dreptate,
 155. Ș'ori care oți birui,
 Tot d'un bărbățel mi-o fi.
 Dar vezi, Ghiță ce-mi fă-
 [ceă?
 Brânaciu 'n dinți apucă,
 Odată să opintea,
 160. Pe Lotrean că mi-l trântia
 Și 'n pământ că mi-l băgă,
 Până 'n subțiori intră.
 Paloșul iute-l scotea,
 Frumos capul îi tăia.
 165. Apoi după ai doi să luă,
 Pe câte unu-i prindea
 Și când cu paloșul da,
 Luă capul cu spata.
 De dat ce da năcăjit,
 170. Paloșul intră 'n pământ,
 Scotea brazdă ca de plug!
 Foaie verde măr mustos,
 Și se 'ntoarse bucuros,
 Mulțumind lui Dumnezeu,
 175. C'a scăpat de dusman rău.
 La mândra că mi-și venea,
 Și ea, măre, 'ngenunchiă,
 Ca să-i erte greșeala.
 Dar vezi, Ghiță ce-mi făcea?
 180. In trăsură o suia
 Și din gură așa-mi ziceă :
 — Dalei, mândră, mândra
 [mea,
 Astă vară am cosit,
 Nouă plaste c'am făcut
 185. La toate le-am făcut vârf,
 Numai una n'are vârf.
 Foțică bob areu,
 Ș'am pus gând la Dumne-
 [zeu,
- Să-i fac vârf cu capul tău.
 190. Cai la trăsură-i puneă,
 Și la plaste c'ajungeă,
 Și pe ea jos că mi-o da.
 Tâțile i le tăia,
 In disagi că le băgă.
 195. Capul iar că i-l tăia,
 Și 'n disagi iar îl băgă,
 Trupul pe plastă-l arunca,
 Ciorile că-l ciugulea,
 Numai oase rămânea.
 200. Disagii pe cal puneă,
 Și el că-mi încăleca,
 La soacră-sa se ducea,
 Din bătătură-mi strigă :
 —Alei, soacră, soacră mea,
 205. N'ai nițică varză acră,
 Să gătim cu carne grasă?
 Soacră-sa afar' eșia,
 In loc de carne ce-mi ve-
 [deă?
 Albe țâțisoare,
 210. Negre codișoare,
 Obraji rumeniori
 Și ochi negrișori.
 Și ea că le cunoștea.
 Că eră ale fie-sa,
 215. Și din gură așa-mi ziceă :
 —Foaie verde samulastră.
 Dacă-i-a fost mintea proastă,
 Las' că bine i-a făcut,
 I-am zis să nu iea haiduc.
 220. Din ochi negri lăcrămă,
 Lângă cal ea că cădea
 Și ea, frate, 'mi leșină.
 Făcea moarte peste moarte,
 Unde 'n lume nu se poate.
 225. Dar vezi, Ghiță ce-mi făcea?
 Pintenii calului că da
 Și fugeă, se dăpărtă,
 Îndărăt nu să uită.
 Haiducul mână răsând,
 230. Iar mă-sa trăgea murind.
 Și s'a dus, s'a dus, s'a dus,
 Pân'ce soarele a apus.

25. Kira, Kira Lina.

Scris din gura lăutarului Iordache P. Mirea. Orlea, Romanai.

- Verde d'o măslină,
Din vad, din Brăilă,
Mai din jos de schilă,
Vezi la malul mare,
5. Este d'o vâltoare.
Colo să descarcă,
Dincolo să 'ncarcă,
Șapte balozale,
Șapte galioane,
10. Șapte opt sandale,
Mult sunt frumușele.
Dar ce se descarcă
Și cu ce să 'ncarcă?
Descarcă mereu,
15. Descarcă din greu:
Tot fir ibrișin,
Blănuri de samur,
Bogasiu d'el bun,
Tutun inigea,
20. D'el de bea pașă,
Bată-mi-l legea,
Bată-mi-l crucea.
Blănuri de samur,
Postav de cel bun.
25. Sculuri de mătasă,
Marfă femeiască,
Că e mai bănoasă.
Dar cum să descarcă,
Inte că să 'ncarcă.
30. Dar cu ce să 'ncarcă?
Grâu și cu secară,
Adunat din țară.
Porumburi alese,
După câmp culese.
35. Dar cine le 'ncarcă
Și cin' le descarcă?
Iată mări iată,
Colo să arată
D'un Arap Sangiab,
40. Negru și buzat,
Cu solzii mari pe cap,
Cu solzii de crap,
Dați pe după cap.
Cu buzele late,
45. Roșii și umflate.
Cu ochi-refecați,
Mari și bolboșați.
C'un păr îmbăcșit
Și încârliionțit.
50. Cu mustați de rac,
Par-c'ar fi un drac.
Când te uiți la dânsul,
Nu poți să ții răsul.
Iar el unde-mi sta?
55. Unde-mi ospătă?
Vin de unde bea?
Tot dela Kira.
La cârciuma mică,
Mică și pitică,
60. Cu cârciumăreasă
Mândră și frumoasă,
Mult mi-e dragăstoasă.
Iar colo sub mal,
Sub verde umbrar,
65. Iată-mi să iviă,
Kira cea frumoasă,
Fată dragăstoasă.
Care-mi întreceă
In frumusețea sa,
70. Soarele și lună,
Raza de lumină.
Arapul ciudat,
Negru și buzat,
Cum el o vedeă,
75. Inima-i săriă
Ș'astfel cuvântă:
—Kira, Kira Lina,
Frumușică zână,
Fragedă copilă,
80. Tânără zambilă,
Floare din grădină,
Să mă iei pe mine,
Că mult ți-o fi bine.
Verde trei măslina,
85. Să mergi tu cu mine
In țara turcească,
Țara arăpească,
Că eu ți-oiu făcea
Tot ce ți-o plăcea:

90. Cort de catifea
Și salamangea,
Cu ciucuri legați,
Numai fir lucrați:
Pat de abanos
95. Și de chiparos.
Așternutul tău,
D'o vrea Dumnezeu,
Căpătaiul tău,
O să-ți fie, zău,
100. Numai burdușele
Cu aur în ele,
Galbeni venetici,
Mai mari decât cinci.
Kira l-auzia
105. Și ea nu râdea,
Ochii-și încrunță
Ș'așa răspunde:
— Arape Sangeape!
Arape ciudat,
110. Negru și buzat,
Cu solzi mari pe cap,
Ca solzii de crap.
Cu buzele late,
Roșii și umflate.
115. Cu ochi bolboșați,
Roșii refecați.
Cu păr îmbăcsit
Și încărlionțit.
Cu mustați de rac,
120. Par' c' ai fi un drac!
Cum să te iau pe tine?
În țara arăpească,
Creștină românească,
Cum o să trăiască?!
125. Cumnatele mele,
Surioarele tele,
Arăpoaicele
Ca șerpoaicele,
Cum mă vor vedea,
130. De ciud' or crăpă.
Ele s'or miră
Și m'or deochia,
Geaba m'oi lua!
Ori se vor grăbi,
135. Înainte-a-mi eși,
C'o găină friptă,
Friptă, otrăvită,
Ca să mă slutească,
Să mă otrăvească!
140. Ce folos va fi,
Dacă voiu peri?
Sau d'or peri ele,
Cumnatele mele,
N'o să fie bine,
145. De mine, de tine.
Verde usturoiu,
De noi amândoi!
Arapul ciudat,
Negru și buzat,
150. Cum o auzia,
Inima-i săria
Ș'astfel cuvântă.
— Kira, Kira Lina,
Frumușică zână,
155. Fragetă copilă,
Tânără zambilă,
Floare din grădină,
Rază de lumină,
Ascultă pe mine,
160. Să mă iei pe mine,
Că ți-o fi mult bine!
Așternutul tău,
Parale mărunte,
La Arap sunt multe!
165. Căpătaiul tău,
Tot de lei bătuti,
La arap sunt mulți!
Kira l-ascultă
Ș'astfel răspunde:
170. Arape Sangeape,
Eu nu oiu mergea,
Și n'oiu fi a ta,
Odată cu viață.
Arap o 'nșelă,
175. Din gură zicea:
— Fînd-că-i pricina așa,
Să mergi să ne socotim,
Ție să-ți plătim.
Eu la tine-am stat
180. Și m'am ospătat,
Trei zile încheiate,
Cu Arapi vr'o șapte.
Vinul ți-am băut
Și nu ți-am plătit.

185. Pe Kira 'nșelă,
Dup' Arap plecă.
Și ea să suia
Intr'un balozal,
Sus într'un sandal.
190. Ca să-i dea parale,
Salbe și pafiale,
Ca să se plătească,
Să se fituiască,
Arap ce-mi făcea?
195. Cum el o vedeă,
Indată 'ncepeă,
De-mi desfășură
Cutii cu mărgelē.
Cu galbeni și inele,
200. Și cu mahmudelē.
Apoi bucurō,
Le-aruncă pe jos.
Kira le vedeă,
Pe jos s'aplecă,
205. In poal' adună,
Pân' poala umpleă.
Kira ce-mi făcea?
Ea mintea-și pierdeă
Și ea nici gândea.
210. La casă, la masă,
La mamă duioasă.
Arapul buzat,
Negru și ciudat,
Când așa vedeă,
215. Nu se speria,
Afar' că ieșia,
Corabia porneă,
Kira drumu-i da.
Când Kira vedeă,
220. Cum să depărtă,
Poala c'o vârsă,
Incepeă a plângeă,
Și grozav răcneă.
Arap ce-mi făcea?
225. El să rezeziă,
In brațe-o luă,
La catarg o trăgeă,
Frânghia aduceă,
De catarg o legă.
230. Pânzele 'ntindeă,
Corabia pornia.
Mergeă, vere, 'n jos,
- Mergeă cu folos.
Arap s'așeză,
235. Cu căputul cântă.
Cu căputul de os,
De cântă frumos,
Pe Dunăre 'n jos!
Căputul de tufă,
240. De cântă cu trufă!
Kira că-mi plângeă,
Marea răsună!
Iată 'n miez-de-noapte,
Când dorm toate ape,
245. Frații Kirei îmi sosia,
La fereastră strigă,
La ușă-mi băteă.
Vezi, frații Kerei,
Hoții Brăilei,
250. Șerprii Dunărei,
Tot mereu o strigă,
La ușă-mi băteă,
Din gură-mi ziceă:
—Kira, Kira Lina,
255. Sora noastră bună,
Deschide ușă,
Să tornăm hasnaua,
Am spart Brăila.
Ne prinde ziua,
260. Dăm de mascară,
De râde lumeă!
Kira nu răspunde,
Că n'are de unde.
Mă-sa auzia
265. Și le răspundeă,
Din gură ziceă:
—Nu-i aici Kira.
Arap a 'nșelat-o,
Pe Kira a luat-o!
270. Ei când auzia,
Mult să încruntă,
La mă-sa strigă:
—Maică, măiculiță,
Să ieși pân'afară,
275. Măcar în pielea goală.
Ea că să sculă,
O ișoară pe ea luă,
Afară că eșia.
Ei că o 'ntrebă:
280. —Maică, măiculiță,

- Arată-ne calea
Ce-a apucat Kira.
Mă-sa tot plângea,
Din gură-mi zicea:
285. —Pe Dunăre 'n jos,
Drum făr' de folos!
Ei când auziă,
Că să repeziă,
Hasnaua vărsă,
290. Opănci că luă,
La Dunăre alergă,
O luntrie găsiă,
In ea s'aruncă.
Frații Kirei,
295. Hoții Brăilei,
Șerpîi Dănărei,
Și ei că strigă,
Din gură-mi ziceă:
—Isa isa la lopată,
300. Să ajungem de îndată.
Ei să opintă,
Valuri că făcea,
Dunărea tăia.
Când zori să revărsă,
305. Ei că ajungeă,
Corabia-mi vedeă,
Lângă ea veneă.
Un halat apucă,
Sus că să urcă,
310. Kira că-i vedeă
Și ea le vorbiă:
—Frații mei cei buni,
Ce-ați cătat la mine?
Ați rămas fără zile!
315. Arapu-i culcat,
Răsturnat în pat,
Tot arme 'narmat!
Frații ei săriă,
La Arap intră,
320. Trei pumni îi trăgeă,
Ochii-i turbură,
Sângele-i pornea,
- Și mi-l judecă:
—Când te-ai înșurat,
325. Pe cine-ai întreat?
Arapu tăcea,
Nici nu mai grăia.
Apoi mi-l lăsă,
Pe Kira-mi judecă:
330. — Când te-ai logodit,
De ce n'ai plesnit?
Când tu ai plecat,
Pe cine-ai întreat?
Kira tot plângeă
335. Și așa-mi ziceă:
—Frații mei cei buni,
Eu nu-s vinovată,
Eu sunt înșelată,
De Arap luată!
340. Vin ce mi-a băut,
A fost nesocotit,
A fost neplătit.
Arap m'a 'nșelat,
In corabie m'a băgat,
345. Bani că a vărsat,
Cu poala am adunat.
Corabia deslegă
Ș'apoi el plecă.
Eu văzând așa,
350. Plângeam și răcniam,
Pe Dunăre 'n jos
Făr' nici un folos!
Frații Kirei atunciă
Corabia opriă,
355. La mal o trăgeă
Și mi-o ancoră.
Pe Arap luă,
Ceosvăști mi-l făcea,
Pe mare că-l da.
360. Fratele mare ziceă:
—Acum ne-am luat soco-
[teala.
Cu corabia și marfa
O să 'nzestrăm pe Kira!

Legende și Balade domestice.

1. Iencea Săbi-Iencea.

Scrisă din gura lăutarului Lucan Candoi. Celei, Romanați.

- Iencea Săbi-Iencea,
Feciorașul Sârbei,
Din gura Galofii,
El s'a lăudat:
5. —Câte fete sunt în sat
Și 'n oraș în Țaligrad,
Nici una nu mi-a scăpat:
Nici de turc, nici de ro-
[mân,
10. Nici de Ovreiaș bogat,
Pe toate le-am sărutat,
Și pe papuc le-am călcat,
Câte un gălbior le-am dat.
Numai una mi-a scăpat,
Să vezi Stanca Beiului,
15. Nepoata 'mpăratului,
Fala Țaligradului!
Ș'altă floare ș'o lalea,
Să vezi Stanca ce-mi făcea?
Intr'o sfântă Vinerea
20. Trecea pe la cafenea,
Unde bea Turcii cafea,
Și pe Iencea că-l vedeă.
Iencea cam beat că eră,
Și Turcii îl înșelă
25. Și pe Iencea l-apucă
Și către Iencea grăia:
—Ale, Iencea dumnea-ta,
Foțică măr dungat,
Tu, frate, te-ai lăudat:
30. Câte fete 'n Țaligrad,
In Țaligrad și 'n Beligrad,
- Pe toate le-ai sărutat,
Și pe papuc le-ai călcat,
Câte-un gălbior le-ai dat.
35. Numai Stanca ți-a scăpat,
Să vezi Stanca Beiului,
Nepoata 'mpăratului,
Fala Țaligradului,
Și a Beligradului.
40. Iacă noi prinsoare facem,
Și mulți gălbiori să-ți dăm,
Ca să săruți pe Stanca.
Vezi pe Stanca Beiului,
Nepoata 'mpăratului.
45. Tu dacă n'oi sărută,
Noi capul tău ți-om tăia.
Să vezi Iencea ce-mi
[făcea?
- Cu coragiu că-mi răspundeă:
—Măcar că mi-oiu pierde
[viața,
50. O să sărut și pe Stanca.
Turcii dacă auziă,
Tare din gură sbieră:
—Baca, baca, gheura,
Ne pângărește legea.
55. Dar de i-om tăia căpățina,
Să-l facem de mascară,
Să se ducă pomina.
Ii da drumul, să plimbă,
Iencea acasă că veneă
60. Și sta și tot să gândia.
El din gură că-mi ziceă:

- Sărăcuț de maica mea!
Imi răpun Turcii viața.
Mult el că să întristă
65. Și mă-sa că îl priviă
Și din gură îi zicea:
— Dale Ienceo Săbi-Ienceo,
Ce stai așa trist și mâhnit?
Ori de chelciug ai sfârșit,
70. Ori haine ai prăpădit,
Ori calul ți-a 'mbătrânit,
De ești trist și prea mâhnit?
Iencea sta și răspundeă:
— Să vezi maică maica mea!
75. Frunzuliță foi de tat,
Asară m'am îmbătat,
Pe la cafenea am dat.
Să vezi Turcii mă vedeă
Și din gură că strigă:
80. „Baca, baca, gheura,
„Să dai, Ienceo, p'alcia,
„Ca să-ți spunem noi ceva“.
Și eu pe la ei am dat
Și ei, maică, m'a 'nșelat,
85. Că eu m'am lăudat:
Câte fete 'n Beligrad,
In Beligrad și 'n Țaligrad,
Pe toate le-am sărutat,
Și de Turc, și de Român,
90. Și de Ovreiaș bogat.
Nici una nu mi-a scăpat,
Numai Stanca Beifului,
Nepoata 'mpăratului,
Fala Țaligradului
95. Și a Beligradului.
D'oiu sărută pe Stanca,
Să-mi dea împărăția,
De n'oiu sărută pe Stanca,
Să-mi răpue vieța.
100. Și pe mine m'a 'nșelat,
Că eu, maică, am fost beat!
Iar mă-sa de auziă,
Așa din gură-i spuneă:
— Taci, Ienceo, dumneta,
105. Nu purtă inimă rea.
Cobori în vale la băr-
[bieri
Și te rade de nouă ori,
Și-ți fă față fomeiască,
- Și să vii apoi la măica,
110. Să te fac să săruți pe
[Stanca,
Să le iei împărăția.
Iencea 'n vale scoboreă,
La bărbier că-mi trăgeă,
Și bărbierului îi da,
115. De nouă ori ca să-l rază,
Să-i scoată față fomeiască.
Bărbierul îl rădeă
Să vezi păn' a noulea,
Și mustața i-o luă
120. Și-i înfierbântă fața.
Ăcas' la mă-sa veneă,
Mă-sa masa îi puneă.
Vin și rachiul îi scoteă,
Mâncă de să ospătă
125. Și bea de se 'nveseliă,
În haine femeiești îl îmbracă.
Când soarele scăpătă,
Drumul pe uliță-i da
Și mă-sa îl învăță
130. De-mi plângeă, de-mi chi-
[uiă,
Câinii orașului întărătă,
La poarta Stancăi trăgeă.
Să vezi Stanca ce-mi fă-
[cea?
- Dosul fuga că mi-și da
135. Și poarta i-o descuiă,
De câni îl cortorosiă.
In curte la ea-l băgă
Și din gură îi vorbeă?
— Femeie, ce plângi așa?
140. Iencea din gură graiă,
Din ochi negri lăcrămă:
— Mi-a venit puschiul beat,
Și m'a luat la goană 'n sat,
Și-ți zic bodaproste că m'ai
[scăpat.
145. Dar femeia ca femeia,
Poale lungi și minte scurtă,
Femeie nepricepută.
Pe vatră îi așterneă
Și să se culce-o poftiă.
150. Dar Iencea că îi ziceă:
— Ai, Stăncuțo, dumneata,
Nu-mi așterne tu pe vatră,

- Că sunt lemnele de plop,
Sar scânteile, mă coc.
155. Și-mi așterne la picioare,
Să-ți vie și ție răcoare.
Să vezi Stanca ce-mi
[facea?
Așa milă îi venea,
La picioare-i așterneă,
160. Și pe Iencea că-l culcă.
Frunzuliță trei granate,
Când fu pe la miez-de-
[noapte,
Că-i suflă Iencea la spate.
Când soarele răsăria,
165. Iencea cu ea 'n brațe eră.
Când Stanca îl pricepea,
Așa din gură zicea:

- Dale, Ienceo, dumnea-ta,
Fiindcă fuse vorba așa,
170. Pune-mi o cărpă la cap,
Să mă știu că am bărbat.
Când soarele răsăria,
Iencea bea și chiuiă.
Turcii că mi-și auziă,
175. Singuri că să otrăvia,
Și din gură că-mi strigă:
—Baca, baca, gheura,
Că ne-a spurcat, vezi, legea,
Si ne-a luat, vezi, fata,
180. Ne-a făcut de mascară!
Iencea, frate, izbutiă,
Rămășagul nu-l perdeă.
Gălbiori mulți că luă,
Și să duceă pomină,
185. De fapta ce o faceă.

2. Ibraim.

Scris din gura lăntarului Iordache Mirea Ioniță. Orlea, Romanaiți.

- Bate vântul tufele,
Tufele și sălcile,
Să-mi pornească șăicile.
Bate-mi vântul salcia.
5. Salcia și trestia,
Să îlțănă papura,
Să-mi pornesc cu șaica mea,
Să mă duc la Cladova,
La lelița Stăncuța,
10. Ce femeie sârmana!
De vede călătorul,
De grab iea cărpătorul.
Sumete rochița 'n brâu,
Frământă pâine de grâu,
15. Și așterne rochița,
Pune capăt televechia,
M'acopere cu gheorghia.
Gheorghia cu flori mărunte,
Nu-mi ajunse pe la frunte.
20. Gheorghia cu floricele,
Nu-mi ajunse la picioare.
Foaie verde bob năut,
Când fu soarele la răsărit,
Văzui șăicile venind;
25. Ibraim n'a mai sosit.
Verde floare, flori mărunte,

- Dar venea și șăici mai multe.
Când oi u zice ș'o laleă,
Și Ibraim că-mi sosiă.
30. Fioiică lemn de sus,
Și nu-mi vine cum s'a dus;
Că s'a dus c'o șaică veche
Și c'o floare la ureche,
Ci-mi veniă cu uua nouă
35. Și cu flori la amândouă.
Cum în schelă el trăgeă,
Parul șăicii îl băteă,
Și la Stăncuța trăgeă,
Și la poartă că băteă,
40. Și din gură așa strigă,
Pe Stăncuța o chemă:
—Stanco, Stanco Ardeleanco,
Ia ieși, Stanco, pân' afară,
C'am să-ți spun d'o vorbi-
[șoară,
45. Să o pui la inimioară.
Stanca din cas' auziă
Și din gură cuvântă:
—Nu pociu, nu pociu, Ibraime,
Că sunt cu mâinile 'n pâine.
50. Mai învărtește șaica 'n loc,
Pân'oiu băgă turta 'n foc.

- Ibraim iar că strigă,
Către Stăncuța grăia:
—Stanco, Stanco Ardeleanco,
55. Ieși, Stăncuțo, pân' afară,
Ca să-ți spun d'o vorbișoară,
Să o pui la inimioară,
Atât te rog, surioară.
Stanca iar îi răspundeă:
60. —Frunzuliță măracine,
Nu pociu, nu pociu, Ibraime.
Frunzuliță foi de tat,
Că e bărbatu-meu beat,
Și este culcat în pat.
65. Ibraim dac' auziă,
El din gură iar ziceă:
—Stanco, Stanco Arde-
[leanco,
Ia ieși, Stanco, pân' afară,
C'am să-ți spun d'o vorbi-
[șoară,
70. Să o 'nozi în baticioară,
Să o bagi la inimioară.
Iar Stanca să văietă
Și din gură așa ziceă:
—Sărăcuț de maica mea!
75. Frunzuliță trei căline,
Nu pociu, nu pociu, Ibraime,
Ca să ies afar' la tine.
E-o boldeică lătrătoare,
- O ușă scârțăietoare,
80. Și o soacră simțitoare,
Nu pociu, nu pociu, frățioare.
Dar Ibraim că-mi strigă,
Pe Stăncuța c'o 'nșelă:
—Stanco, Stanco Arde-
[leanco,
85. Pune mâna sus pe grindă,
Iea un codru de slănină,
Unge ușa la țâțână,
Să nu scârțâie o lună.
Pune mâna pe corlaltă,
90. Și iea o coajă uscată,
Și mi-o moie 'n lapte dulce,
Dă boldeicei să mănânce.
Așa pe Stanca 'nșelă,
Ușa nu mai scârțâiă,
95. Boldeica nu mai lătră,
Soacră-sa nu o simțiă,
Stanca afară ieșiă,
Sus pe schelă să suiă
Și în șaică că intră.
100. Foițică ș'o laleă,
Ibraim ce mi-și făcea?
Drumul șăiceii el că da.
Verde verde de rogoz,
Mergeă Ibraim în jos.
105. Mergea, frate, cu folos,
Căci bătea ș'un vânt în jos.

3. Costea.

Scris din gura lui Petre Stăncilă. Orlea, Romanati.

- In măgura Urzei,
La ținutul Gherghinei,
Este târla Costei.
5. Umblă Costea călărește,
Stănille le ocolește.
Pe toate derelele,
Pornea Costea oile.
Răsună clopotele,
De-ți luă auzele!
10. Și mai aveă Costea, aveă:
Căți vara brebenei,
Tot la Costea mielușei!
Câte 'n vale pietricele,
Tot la Costea mielușele!
15. Și mai aveă Costea, aveă:
Vreo cincizeci de câini bă-
[trâni,
De păzeă tot pe la stâni.
Și mai aveă Costea, aveă:
Vreo cincizeci de pușlăței,
20. De păzesc pe la odăi.
Potlogan, câine bătrân,
De păzeă noaptea la stâni.
Doalfa, cățeaua bătrână,
Fără nici un dinte 'n gură!
25. Frunzuliță garoflați,
Azi e Luni, mâine e Marți,
Pleacă Costea la Galați,
Cu măgarii însămărați,
Numai ruble și cu sfanți.

30. Ca să iea, frate, să iea :
Sare bună oilor,
Tărăte miorilor,
Mantale ciobanilor
Și târsâni măgarilor.
35. Plecă Costea și mergeă
Și drumul nu și-l ținea,
Pe la Fulga s'abăteă,
Pe la Fulga, fulg bătrân
Fulg bătrân și de demult,
40. Prădător de nouă țări,
Înșelător de nouă domni !
Bună ziua că îi da:
—Bună ziua, fulg bătrân :
Fulg bătrân, fulg de demult.
45. Frunzuliță garoflați,
Eu am plecat la Galați,
Cu măgarii 'nsămărați:
Numai ruble și cu sfanți,
Să iau sare oilor,
50. Tărăte miorilor,
Mantale ciobanilor
Și târsâni măgarilor.
Foicică măr dungat,
Și pe la tine am dat.
55. Verde, verde mărăcine,
Ca să mă 'nțeleg cu tine,
Să nu-mi faci vreo pricină.
Să-ți dau o mioară de căl-
[dare,
Ș'un berbece de frigare,
60. Pastramă din prepeleag,
Care e la voinic drag,
Cașcaval din comănac.
Și Fulga îi mulțumiă,
Și din gură îi spunea:
65. —Du-te, Costea, dumneata,
Târgue marfă cât oi vrea,
Că văd eu de turma ta.
Costea 'n Galați ajungeă
Și marfa o târguiă.
70. La un pom că să trăgeă,
Bea Costea, să 'nveseliă,
Grijă de nimic n'aveă.
Când la oițe veneă,
Toate oile strângeă,
75. Și le bagă în perdeă,
Gălețile le-așeză,
- Scaunele le puneă,
Toată ziua că mulgeă,
Și pe lapte pricepeă,
80. Că oile îi lipsiă,
Căci găleți nu le umpleă.
Cheag la lapte că băgă
Și brânza o cântăria,
La măsură nu-i eșii.
85. Tocm' atunci seama luă,
C'o să-l fi 'nșelat Fulga.
Când prin oi că se plimbă,
Bine seama le luă,
Vedeă bine că-i lipsiă :
90. Aveă o oaie bucherea,
Care când eră vremea rea,
Trăgeă oile la perdeă :
Iar când eră vremea bună,
Trăgeă oile la pășune.
95. Mai aveă Costea, aveă,
D'un berbece prepeleag,
Cu patru coarne la cap.
Dar în vârful coarnelor,
Să-mi vezi ce aveă el, frate ?
100. Numai pietre nestimate,
De lumină lumea toată !
Pe lumina pietrelor,
Da porneală oilor.
Când el seamă că-mi luă,
105. A treia parte din oi lipsiă,
Să vezi fruntea oilor,
Fala negustorilor,
Nădejdea stăpânilor !
Să vezi, Costea ce-mi făceă ?
110. Tocm' atunci se necăjiă.
Zerul din brânză-l scoteă,
La trocuri că îl tornă,
Multe ceotece tăia
Și pușlăii îi chemă.
115. Unde cu ceotecul da,
Luă părul cu pielea.
Peste nas că îi loviă,
Coadele le 'nbăzoiă,
Văile că le umpleă.
120. Schilălăii căt puteă,
Ți-eră mai mare milă !
Să vezi Doalfa cea bătrână,
Fără nici un dinte 'n gură,

- De bătrână ce eră,
125. Nu rămăsese păr pe ea!
Câtă piele a mai avut,
I s'a strâns pe după gât.
Dolfa sta și mi-și grăia:
— Dale Costea dumnea-ta,
130. Eu, zău, am îmbătrânit
Și la tată-tu am slujit,
La moșu-tău am tinerit,
Și astfel eu n'am pățit.
Nu sunt căței vinovați!
135. Ne-ajunge de când ne bați!
Foițică trei căline,
Iea-te tu după mine,
Aidi la Fulga ăl bătrân,
Ăl bătrân, ăl de demult,
140. Prădător de nouă țări,
Înșălător de nouă domni!
El pe tine te-a'nșelat
Și oile ți-a luat!
Să vezi Costea ce-mi făcea.
145. Luă în mână lancea
Și plecă după Doalfa.
Unde Doalfa că-mi călcă,
Nici iarba nu se culcă,
Roua nu să scutură,
150. Tot înainte mergea.
La Fulga că-mi ajungea,

- Și la masă îl găsiă.
Fulga de prânz că prânziă,
Nici bună ziua nu-i da,
155. Ș'așa din gură-i ziceă:
— Dale Fulgo, fulg bătrân,
De vorbă de ce nu te-ai
[ținut?
Că eu bine te-am cinstit,
C'o mioară de căldare,
160. Și un berbec de frigare,
Pastramă din prepeleag,
Cașcaval din comănac.
Și tu că m'ai înșelat,
Băeții de ți-ai mânat,
165. Unii ca câinii au lătrat,
Alții ca lupii au urlat,
Toți câinii i-ai înșelat,
Oile de mi-ai luat.
Păzește-te haiducește,
170. C'oiu să dau eu ciobănește.
Și Fulga că se piteă,
Cu cârligul îl mințeă.
Iar Costea cu lancea da,
In patru că mi-l tăiă,
175. Pe pământ îl așterneă,
Rămâneă Doalfa de-l stăpă-
[neă.

4. Aguşita lui Topală.

Spus de Petre Stăncilă. Orlea, Romanăți.

- Aguşita lui Topală
Eră zurbagiu la țară,
Frunzică unțior,
Și mai aveă un frățior.
5. Foițică ș'o laleă,
Umblă să-i mărească și lui
[leafa.
Aguşita lui Topală
Bate Turcii de-i omoară,
Frică de nimeni nu are.
10. Aguşita lui Topală
Cu cinci chile de parale,
Le uscă vara la soare.
El soție își luă,
Să vezi tot pe Abdulă,
15. Fetita lui Saișa.

- Ea din gură că-i ziceă:
— Ține-ți arambășia
Și-ți mănâncă averea.
Averea ta și cu-a mea,
20. S'o mănânci cu lingura.
Aguşită că nu vrea,
El, frate, să lăudă:
— Foițică bob secară,
Că oiul să ies eu la țară.
25. S'altă dată filaleă,
Să mai mărim noi leafa.
Aguşită ce-mi făcea?
Toți Turcii că-i adună,
Ieși din Nicopolea,
30. In București că-mi trăgeă,
Ca să ica bivolăria.

- Când ajunse pe podul Ca-
[licilor,
El dete vin Turcilor,
Ș'asa din gură-mi zicea :
35. — Să-mi cântați Turcii tur-
[cește,
Arnăuții arnăuțește,
C'asa inima-mi pofteste.
Tangara cu tambura,
Să-i mai dreagă inima,
40. Dela soția lui Saișa.
Când auziã domnia,
Toți pe săli ei că-mi eșiã
Și cu toți să văietã,
Cã nu e nimeni pe robealã.
45. Erã unul Abdulã,
Care ținea bivoliãria.
Ochian în mâna luã,
Sus în pridvor să suiã.
In toate părți să uitã,
50. Pe-Agușiță-l cunoșteã.
El puținel zãboviã
Pân' Agușiță sosiã.
Când dete bunã ziua,
Il plesni cu sabia,
55. Capul în patru-i despica
Și din gurã că-i ziceã :
—Du-te, spune lui Saișa,
Ce ți-a lucrat Abdula!
Și îl luã 'n fuga tare
60. Și îl băgã prin Arale,
Și-l deterã pe Olt la vale,
Și-l prinserã la Carale.
Fuga tare că-l scoteã,
Intr'un car că îl puneã,
65. Și în grabã că-l duceã,
Acas' la Nicopolea,
Ca să-l vadã Saișa,
Ce i-a lucrat Abdula.
Saișa dac' auziã,
70. Dosul fuga la car da.
Când să-l sãrute în gurã,
Il sãrutã în tãieturã.
Ea din gurã că-i ziceã :
— Bine ți-a lucrat Abdula ;
75. N'ascultași de vorba mea,
Sã-ți ții arambașiã,
Și să-ți mãnãnci averea.
Averea ta și cu a mea,
Sã mãnãnci cu lingura,
80. N'ai avut parte de ea.
Toți Turcii o vãicãrã :
Agușiță îi ziceã :
— Verde frunzã de dudãu,
Ca să iei pe frate-meu.
85. Dar Saișa rãspundeã
Ș'asa din gurã-i ziceã :
— Tũ, frate, ai fost un voinic,
Frate-tãu e un nimic !

5. Neguța.

Scris din gura lãutarului G. Piritã. Studina, Romanãți.

- Verde, verde bob nãut,
Neguța din Câmpu-Lung
Grea gãlceavã a fãcut,
Cã pe Oancea l-a urit,
5. Și pe Vlaicu l-a 'ndrãgit !
Verde verde ș'o lalẽã,
Vezi Oncica ce-mi fãceã ?
Oncica e om domnesc
Și-a plecat la București
10. Cuniște buți mari domnești.
N'ai în lume sã trãiești !
Verde floare ș'o lalẽã,
Sã vezi Neaga ce-mi fãceã ?
Ca turbatã cã umblã !
15. Frunzuliță earbã creatã,
- Sã sculã Vineri de dimi-
[neatã,
La nepoatã-sa sã duceã,
Bunã dimineatã-i da.
Nepoatã-sa îi mulțãmiã,
20. Ii dete scaun a ședeã.
Neguța îi rãspundeã
Și din gurã cuvãntã :
— Nu șãz sã mã odihnesc,
Am venit sã te procopesc.
25. Sã-ți dau galbeni cãt oi
[vrea,
Sã dojenești pentru Oancea
[ceva.
Cã pe Oancea l-am urit,

- Pe Vlaicu l-am îndrăgit,
Fă lui Oncica de urit:
30. Foițică d'o lalea,
Nepoată-sa că-i zicea:
— Frunzuliță foi de tat,
Mi-am uitat de descântat,
Că mi-e frică de păcat!
35. Iar Neguța ce-mi zicea?
Ea din gură răspundeă:
— Când oi zice bob areu,
Păcatul o fi al meu,
Și iea bani cât oi vrea,
40. Să-mi potolesc dragostea.
Iar nepoată-sa zicea:
— Fugi tătarilor, d'acilea,
Că nu voi u să pustiese lu-
[mea.
Neguța că să 'ntristă
45. Și dela nepoată-sa plecă.
Și mearsă un jap de loc,
Și stătū și se gândi.
Ș'aduse aminte de Gher-
[ghina țiganca.
- La Gherghina să ducea,
50. O găsi, mătură casa.
Bună dimineața-i da,
Și din gură îi zicea:
— Gherghinițo, fă,
Apoi nu vezi și nu-mi crezi,
55. Că sunt de dor prididită
Și de dragoste-ocolită?
Că pe Oncica l-am urit
Și pe Vlaicu l-am îndrăgit.
Ș'am venit la dumneata,
60. Că să faci cum oi putea,
Să dăm Oncică-i să bea.
Să-ți dau galbeni împără-
[tești,
Ș'o rochiță să-ți croiești,
Lucrată numai în fureculiță;
65. Că mult îmi erai draguță,
De când erai copiliță!
Dar Gherghina țiganca,
Mâna la gură puneă.
Sta, la Neaga să uită
70. Și din gură așa-mi zicea:
— Ai Neguțo, dumneata,
O bunătate de nevastă,
- Vorbiși vorbă așa de proastă,
Măine rămâi fără casă!
75. Foițică foi de tat,
Mi-am uitat de descântat,
Că mi-e frică de păcat!
Neguța astea auzia
Și Gherghinei îi zicea:
80. — Foițică bob areu,
Las' c'o fi păcatul meu.
Zi-i ș'alt'dată foi de tei,
Și al părinților mei.
Neguța ce mi-și făcea?
85. Băgă mâna în chisă,
Galbeni de aur scoteă,
In mâna Gherghinei îi da,
Cu păcatul Neaga să 'ncărcă.
De văzū țiganca așa,
90. Ea din gură cuvântă:
— Fînd-că e pricina așa,
Du-mi-te la casa ta,
Dar să stai numai p'afară
Și să privești tot la soare.
95. Când o veni soarele 'n chin-
[die,
Să dai dosu 'n prăvălie,
Aci la jupân Ilie.
Să iei șorecie d'o pară,
Argint viu d'a doilea,
100. Sărică d'a treilea,
Să le-aduci la mâna mea,
Vedeau-oiu ce oi lucră.
Floare verde bob secară,
Cât fu Vineri zi de mare,
105. Șezū Neaga pe coșare,
Tot cu ochii după soare.
Verde floare colielie,
Când fu soarele 'n chindie,
Dete dosu 'n prăvălie,
110. Aci la jupân Ilie,
Și târguî marfă:
Șorecie d'o pară,
Argint viu d'a doilea,
Sărăcică de-a treilea.
115. Apoi iute să ducea,
La Gherghina ș'ajungea,
In mâna Gherghinei le da.
Gherghina că le luă,
Nuș-ce naiba dojeneă,

120. Că apa 'n pahar să 'nchiegă,
Pe Oncica-l oropsiă,
Să vină cât o putea.
Oncea din București
[plecă,
Toată noaptea cail mână,
125. Ca să vie la Neaga.
La Neaga, soția sa,
Că i s'aprinde inima.
Sara acasă nu sosiă,
Nemeri dimineța.
130. Când soarele răsăria,
Iacă și Oncea sosiă!
La Neguța că intră:
— Bună dimineța, Neguța,
Vin să-ți sărut gurița;
135. Mi s'a aprins inima!
Dela București am înhămat,
Toată noaptea am mânat.
Neguța fuga că-mi da,
Rogojina o luă,
140. Sus pe prisp' o așterneă.
Oncica pe pat ședeă
Neaga p'alături cu lada
[să da,
Păhărelul că-l luă,
In mâna lui Oncică-l da
145. Și din gură așa-i ziceă :
— Na Oncică tu, dă bea,
Bea dela mânușița mea :
Că ori oi bea,
Ori n'oi mai bea.
150. Dela mânușița mea,
Pentru sănătatea ta,
Și pentru dragostea mea.
Și Oncică că-l luă
Și la gură că-l puneă,
155. Peste cap iute îl da,
Togmai în fund îl răsufflă.
De loc îl întoiegeă.
Incepù Oncea a tremură
Și din gură că-i ziceă :
160. — Ai Neguțo, dumnea-ta,
Findcă tu mă urîși,
De ce nu mă năpustiși?
Și de ce mă otrăviși,
Cu otravă dela Greci,
165. Să nu mai am leac în
veci!
Dă-mi, Neguțo, un pic de vin,
Să-mi curăț trupul de ve-
[nin.
Neguța îi răspundeă
Și din gură îi ziceă :
170. — Nu este, Oncico, vin,
C'a plesnit cercurile
Și a curat buțiile!
Iar Oncica ce-mi ziceă?
El din nou că o rugă :
175. — Dă-mi, Neguțo, un pic de
[lapte,
Și mă scapă dela moarte.
Neguța spate 'ntorceă
Și din gură cuvântă :
— Nu este, Oncico, lapte,
180. C'a scăpat mânzatele
Ș'a supt bivolițele.
Dacă nu îi dete lapte,
Oncica dete ochii peste
[spate.
Binișor că să 'ntindeă,
185. La pământ să așterneă.
Sezù Neaga la picioare,
Până Oncica stătù din tre-
[murat.
De picior că mi-l luă,
Intr'o chilie îl târâia.
190. Ușa acolo i-o închideă,
Lângă ladă că trăgeă,
Poala cu galbeni umpleă.
Nici cail nu-i dehămă,
Drept la Vlaicu că-mi plecă,
195. Și lui Vlaicu că-i spuneă :
— Aideți, Vlaicu, să fugim,
Să fugim, să pribegim,
Ș'amândouă să ne iubim.
Că de Oncic' am scăpat,
200. Dragostea mi-am căpătat.
Vlaicu sta și o priviă,
Alături cu ea să da,
Unde mâna ridică,
Palma biciu că o făcea,
205. Și peste ochi mi-o izbiă,
Creieri de-i turbură.

- El din gură așa grăia :
— Bată-te pârda!nica!
De ți-ai omorît soția !
210. Dar mâine, ori poimâine,
Tot așa o să-mi faci și mie.
Să vezi Neaga ce-mi făcea?
Scuipă sânge închiegat,
Cu măsele-amestecat,
215. Așa de tare i-a dat.
Măinile i să muia,
Vinele îi tremură,
Poala că o slăbiă,
Gălbiorii că-i vărsa,
220. Cu glas mare că plângea
- Și acasă că-mi venea,
La Oncică că intră,
Fața neagră-i sărută,
Părul din cap că-și rupea,
225. Pe Oncică-l arunca,
Ieșiă afară, glas lăsă,
Toată lumea o ascultă,
C'a omorît pe Oncica!
Tron de ceară că-i făcea,
230. Patru zeci de popi adună,
Pe Oncica că-l slujiă
Și pe el că-l îngropa
La mănăstirea domnească,
Oncea să se pomenească!

6. Dur copil de Sârb.

Scris din gura lui Petre Stăncilă. Orlea, Romanauți.

- Verde de cicoară,
Sus la Iniudioară,
Insoară-mi-să 'nsoară,
Fecioraș Oleah,
5. De părinți sărac,
De blagă bogat,
Dumnezeu i-a dat!
El că s'a 'nsurat,
Mândră și-a luat.
10. Mândră și frumoasă,
Cu geana sumeasă,
Și sprânceana trasă,
În chip de jupâneasă.
Hoți de Dobrogeni,
15. Câini de Dârșoveni,
Ei s'a mânaiat,
Cu araciu l-a 'ncărcat:
Da pe an cară cu bani,
Și pe lună, și pe săptămână,
20. Gripsorași zece,
De-î sta inima tot rece.
Duru că mi-și da
Toți banii ce-i aveă
Și să socoteă,
25. Din gură-mi ziceă:
— Verde bob năut,
Eu am sărăcit
Și m'am istovit
Și m'am prăpădit.
30. El ce mi-și făcea?
- Sta și să gândiă,
Mândrei că-i ziceă:
— Mândro, mândra mea,
Eu oiu să te vânz,
La târg, la târgșor,
La târgul de flori,
La mari negustori.
Scoal' de te gătește,
Și te premenește.
40. Ea când auziă,
Incepe-a plângeă,
Și a se vaită,
Din gură ziceă:
— Verde avrămeasă,
45. Eu oiu să rămâi fără casă.
Dur că mi-i vorbiă
Și mi-o mângâiă:
— Mândro, mândra mea,
Nu te teme dumnea-ta,
Că eu mite-oiu da,
La om mândru și frumos
Și la ochi mult lipicos.
Mândra ascultă,
Ea mi să sculă
50. Și să premeniă,
De târg să gătiă.
Dur că o luă,
Pe cal o puneă,
Pe calul bălan,
Jugan de cinci ani.
- 60.

- La târg să duceă
 Și mi-și ajungeă,
 La târg, la târgșor,
 La târgul de flori,
 65. La mari negustori.
 Trei parale da,
 Pristav de puneă,
 Pe uliță strigă:
 —Aid' la roabă de vânzare,
 70. Pe bani, pe parale,
 Cine s'o găsi frumos,
 La ochi lipicos,
 Să vie s'o iea,
 Mult e frumușeă!
 75. Nimeni nu să găsiă,
 Nici nu să adevără.
 Toate uliți colindă,
 Dar la un cap de ulicioară,
 La un dughean,
 80. Eră un mic de turculeț.
 In gură de dughean,
 Numără la bani.
 El dac'auziă:
 Din gură-mi ziceă:
 85. —Adū pe mândra 'ncoă.
 Pe Dur întrebă:
 —Câți bani să-ți dau pe ea?
 Durul că-i ziceă:
 —Căt o atără ea.
 90. Turcul că umpleă:
 Disăgeii de porc,
 Galbeni venetici
 De-mi schimbi, bei și mă-
 [nânci.
 Durului că-i da,
 95. El luă pe mândra.
 Durul ce-mi făceă?
 La un han trăgeă,
 Aci alătureă.
 Masa c'o puneă,
 100. Bea și mi-și mâncă,
 Nici bine nu se sătură.
 Turcul ce-mi făceă?
 El că năvăleă,
 Pe mândra o luă,
 105. In brațe o străngeă
 Și mi-o sărută.
- Mândra că ziceă:
 —Turculețule,
 Frumușelule,
 110. Gingășelule,
 Nu năvăli la sărutat,
 Să dobândim vreun păcat.
 Noi să ne 'ntrebăm,
 Din ce neam suntem?
 115. De-oi fi turc curat,
 Tu să-mi fi bărbat.
 Ochișorii tăi
 Par'că sunt ai mei.
 Sprâncenele tele
 120. Seamănă cu-a mele.
 Eu sunt fata popii Oprei,
 Din țara Moldovei.
 Pe noi ne-a robit
 Și ne-a risipit.
 125. Turcul sta, credeă,
 Că e bine așa,
 Frați buni se găsiă.
 Turcul că-i spuneă:
 —Eu sunt fecior al popii
 [Oprei,
 130. Din țara Moldovei.
 Bine ai făcut,
 De m'ai întreat,
 De n'am intrat în mare
 [păcat.
 Fuga din dugheană da,
 135. Pristavul chemă,
 Bani că îi plătiă,
 S'aducă pe Duru 'ncoă,
 Să-și iea pe mândra.
 —Banii ce ți-am dat,
 140. Eu te-am înzestrat,
 Ca p'un bun cumnat.
 Durul că-mi veneă,
 Pe mândra o luă,
 Turcului mulțamiă,
 145. Și de cumnat se țineă,
 Acasă porneă,
 Cu mândra sosiă,
 Și ei că-mi trăiă,
 Mulți ani fericiți,
 150. Până a 'mbătrânit.

7. Zăvălaș Tudor.

Scris din gura lăutarului Fănică Radu. Silistraru, Brăila.

- Tudor mi ș'a fost
 Mititel și borțoșel.
 El că mi ș'a crescut
 In coada tăciunilor,
 5. Pe mâinile străinilor.
 Din mic mare s'a făcut
 Și avere-a dobândit.
 Nouă vii într'un pârleaz,
 Cu aracii noi,
 10. Cu struguri moi.
 Cu aracii obli,
 Cu strugurii negri.
 Cu aracii despicați,
 Cu struguri atârnați.
 15. Că aracii în dungii,
 Cu strugurii dulci.
 Și el mai aveă:
 Nouă mori pe pârâu,
 De macină la grâu.
 20. Și nouă de vânt,
 De macină la argint.
 Și nouă sub pământ,
 De macină la porumb.
 Și el s'a 'nsurat,
 25. Mândră ș'o luat.
 Mândră mult frumoasă,
 La ochi mângăioasă,
 La față lipicoasă,
 In chip de jupâneasă.
 30. Inaltă la stat,
 La cuvânt așezat.
 Căni de Dobrogeni,
 Hoți de Dârșoveni,
 Ei s'au mâniat,
 35. Cu araciu l-a 'ncărcat.
 Da pe an cară de bani,
 Și pe lună pungă plină,
 Și pe săptămână
 Sgripsoraș de zece,
 40. De-i sta inima tot rece.
 Hai, Tudore, hai!
 Tudor mi ș'a dat,
 Pân' bani a sfârșit
 Și a sărăcit.
 45. Într'o sfânta Dumineca,
- Sta Tudor și să gândiă,
 El din gură că-mi ziceă:
 — Mândră, mândra mea,
 Sumete rochița 'n brâu
 50. Și fă așa cum zic eu.
 Mătura că mi-oi lua
 Și tu, soro, oi mătură
 Toate ambarele,
 Toate colțișoarele.
 55. Făioara ce-oi adună,
 Merindă că mi-oi făceă,
 Ca s'o așez eu la șea.
 Să mă duc la Țaligrad,
 La cinstitul de 'mpărat,
 60. Să mă judece și pe mine,
 Cum judecă pe o lume.
 Că eu m'am însurat
 Și bani prea mulți am dat,
 Și m'au istovit,
 65. Și m'au sărăcit
 Căini de Dobrogeni,
 Hoți de Dârșoveni.
 Și el că-mi plecă
 Și mi să duceă
 70. Zi lungă de vară,
 Ziua până 'n seară,
 Tocma'n Țaligrad,
 La cinstitul de 'mpărat.
 Și să jeliuă,
 75. Și mi să plângă:
 — Că eu am crescut,
 Pe coadele tăciunilor,
 Pe mâinile străinilor,
 Mititel și borțoșel.
 80. Din mic mare m'am făcut
 Și avere-am dobândit,
 Dumnezeu sfântul a vrut.
 Dușmanii s'au mâniat,
 De când eu m'am însurat,
 85. Cu araciu m'a 'ncărcat,
 Ce-oiu fi fost eu vinovat!
 Toată averea am dat,
 Am dat și am sfârșit,
 Și la tine am venit,
 90. Să mă judeci și pe mine,

- Cum judeci p'astă lume.
 Sta 'mpăratul, să gândiă
 Și din gur' așa grăiă :
 — Hei, Tudore, hei,
95. Zăvălaș Tudore,
 Saigiu Tudore,
 Băzargidan Tudore,
 Eu te dăruesc
 Și te miluiesc,
100. Să iei țara d'arând
 Și'n lungiș și'n curmeziș.
 Beilăc din oi să iei :
 Din zece numai ună,
 Care ție ți-o plăceă.
105. Tudor mi-a plecat,
 Dela cinstitu 'mpărat,
 Tocmai dela Țaligrad,
 Cu firman pecetluit,
 Și de oi eră gătit.
110. Tudor s'a bucurat,
 Din cărduri a luat,
 Și le numără,
 Din zece una luă.
 El oi că strângeă,
115. Ciobani că-mi băgă,
 Beilăc să numiă,
 Tudor să 'mbogăția,
 Multe oi că strângeă.
 Și mi le tundeă,
120. Bani că mi-și strângeă,
 Disagi că-mi umpleă,
 Pe cal îi așeză.
 P'în păduri umblă,
 Prin câmpii treceă.
125. Oile pășteă
 Și toamna veneă,
 De sat s'apropiă,
 Cam pe câmpuri înnoptă.
 El să bucură,
130. Că-i la casa sa.
 Ciobanii chemă
 Și el le spuneă :
 — Finc' a 'nserat,
 Nu mai băgați oile 'n sat.
135. Verde ș'o luleă,
 C'oți veni dimineată.
 El încălecă,
 Calul il siliă,
- D'abia ajungeă.
 140. Satul potolit eră,
 Mă-sa și nevasta dormiă,
 De nimeni grijă n'aveă.
 Pe ele nu le mai deșteptă,
 Nici ușa nu le deschideă,
145. După cal descălecă,
 Calul în grajd că-l băgă,
 La pivniță că trăgeă.
 Degetul cheie-l făceă,
 Lacătul că-l deschideă.
150. Ușile la perete le da,
 În pivniță că intră.
 La o butie că-mi trăgeă.
 Și de bine ce-i păreă,
 Cepul dela butie trăgeă,
155. Și gura că o puneă
 Și bea pân' să sătură.
 Zăvălaș să îmbătă,
 Cepul nu-l mai nimeriă,
 Curgeă vinul și miroșiă,
160. Mare lac că să făceă.
 Zăvălaș că să culcă,
 În noroiu să tăvăliă,
 Tot ca porcii să umpleă.
 Verde, verde trei granate,
165. Când fuse în miez de noapte,
 Mă-sa că să deșteptă,
 Vinu 'n nas că o loviă.
 Săreă, luă săcurea,
 Pe noru-sa ocăriă,
170. Și din gură îi ziceă :
 — Scoală, ți-a venit ibomnicul
 Și ne-a vărsat tot vinul.
 Amândouă să sculă,
 La pivniță-mi năvăliă.
175. Când pe Zăvălaș îl găsiă,
 Ele nu-l mai cunoștea.
 Iute cu securea-i da,
 Că le-a vărsat butia.
 Pe Zăvălaș îl omoriă,
180. După butie îl ascundeă.
 Când fuse dimineata,
 Iacă și turmele-mi sosiă,
 De Zăvălaș întrebă.
 Atunci mă-sa începeă,
185. A plângeă, a chirăiă
 Și pe Zăvălaș boceă :

— Hei, Tudore, hei,
Zăvălaș Tudore,
Băzărghidan Tudore,
190. Saiagiu Tudore,

Mama n'a știut,
Și te-a ceopățit.
Verde foi de tat,
Am intrat în mare păcat.

8. Dobrogean Tudor.

Scris din gura lăutarului Fănică Radu. Silistraru, Brăila.

- Pe decindea de Dunăre,
La ăl sat mare sârbesc,
Jumătate românesc,
A treia parte turcesc,
5. Frumoase case să zidesc!
Anume-a cui să numesc?
A lui Tudor Tudurel,
Saigiu Tudor,
Dobrogean Tudor.
10. N'avu Tudor ce lucră,
De tinerel să 'nsură,
Frumoasă mândră-și luă.
Lui de dragă ce-i eră,
Ii puse numele Voica.
15. Și el, frate, ce-mi făcea?
Cârciumăriță o puneă,
Peste o sută de buți,
Peste o sută de uși.
Tot buți bătlăgele,
20. D'o mie de vedre 'n ele.
Vinul cine-l bea?
Ininger hanger,
Ciobănași cârligele,
Românii plugurile.
25. Și 'mpăratul că-mi află
Și haraciu i-l măria:
Da pe lună pungă plină
Și de an cară cu bani.
Avutu-le-a, făcțu-le-a,
30. Frumos isprăvitu-le-a.
Avu Tudor viu,
Și multe moșii,
Pe toate că le vindea,
De haraciu nu să plătia,
35. Să fie cortorosit
Și cu Voica liniștit.
Avu Dobrogean
Nouă berbeci de cei berci,
Dela coarne pân' la coadă,
40. Tot de șaptesprece
[palme
Și la cap cu patru coarne,
Tot cornute îmbelciugate,
Intr'aurel, Doamne, suflate.
Dobrogean Tudor,
45. Saigiu Tudor,
Băzărghidan Tudor,
Avu nouă mori pe sub pă-
[mânt,
De măcină la arginț.
Cu piscoaie pe fereastră,
50. De vârsă argintu 'n casă.
Și p'acelea le vindea,
De haraciu nu să plătia.
Dacă vedeă și vedeă,
El din gură ce-mi ziceă?
55. — Scoali Vochițo, draga mea,
Mătură ambarele,
Toate căpistelile,
Și să-mi faci merindele.
Că eu, Voico, o să plec
60. Și eu, Voico, o să merg,
Tot din sat în sat,
Tot din vad în vad,
Pân' la Țaligrad,
La ciustitul de 'mpărat.
65. Că el, Voico, m'a chemat,
In seamă nu l-am băgat,
N'o fi, Voico, cu păcat?
Dar Vochița să sculă,
Merindele că-i făcea.
70. Și el, frate, că-mi plecă
Tot din sat în sat,
Tot din vad în vad,
Pân' la Țaligrad,
Tocmai la 'mpărat.
75. Acî ajungeă,
La poartă că-mi sta.

- Verde foiae ismă creată,
Când fu Joi de dimineată,
Impăratu să sculă,
80. Ochianu 'n mână luă,
Peste câmpuri să uita
Și nimic că nu-mi vedeă.
Dar la poarta palatului,
In fața Seraiului,
85. El pe Tudor că-l vedeă
Și din gură așa-i ziceă:
—Hei, Tudore, hei!
Saigiu Tudor,
Băzărghidan Tudor,
90. Dobrogeanu Tudor,
Ori c'ai sărăcit,
Ori c'ai îmbogățit,
La noi d'ai venit?
Dobrogean ascultă
95. Și el răspundeă
Ș'asa-i ziceă:
—Impărate luminate,
Domnul dee-ți sănătate,
Să-mi iei seama cu dreptate.
100. Că nici n'am sărăcit,
Nici n'am îmbogățit.
Dartu, Doamne, m'ai chemat
Și eu seama nu ți-am dat.
N'o fi, doamne, cu păcat?
105. Da 'mpăratul sta, gândiă,
Și din gură așa-i ziceă:
—Hei, Tudore, hei,
Dobrogean Tudor,
Saigiu Tudor,
110. Băzărghidan Tudor,
Dela mine ce dorești,
Ce țară să aibi poftesti?
Poftesti țara Românească,
Ori vrei, mări, țara Turcea-
[scă?
115. Dobrogean dac' auziă,
Așa din gură ziceă:
—Impărate luminate,
Domnul dee-ți sănătate,
Poftesc eu țara Turcească:
120. Că sunt oițele grase
Și nevestele frumoase.
Impăratul d'auziă,
Așa din gură ziceă:
- Hei, Tudore, hei,
125. Ce țară ai poftit,
Fie-ți dăruit.
Dar Tudor, frate, plecă
Și de găsiă oi pe câmp,
Le luă de beilâc.
130. De găsiă turmă turcească,
El o scriă 'mpărătească.
Și el că-mi strângeă
Tot turme de oi,
Mari cirezi de boi,
135. Sacsanale cu parale,
Catârași cu gălbinași.
La 'mpăratu că-mi veneă,
Și 'mpăratu că-l vedeă
Și din gură cuvântă:
140. —Hei, Tudore, hei,
Saigiu Tudor,
Dobrogean Tudor,
Băzărghidan Tudor,
Ce-mi aduce țara toată,
145. Tudor mi-aduce odată!
Da 'mpăratul ce-mi făceă?
Pe Tudor că-l dăruia
Cu turme de oi,
Cu vaci cu vișei,
150. Sacsanale cu parale,
Catârași cu gălbenași
Și drun' acasă că-i da.
Dară Tudor că-mi plecă,
El pe cal că dormită,
155. Și rău vis, frate, visă,
Despre dalbă tinereă,
Unde, mări, să mărită.
El din somn că să treziă,
Cuvânt la ciobani lăsă,
160. Și 'nainte că plecă,
Pe la poduri c'ajungeă,
Scoteă galbeni și plăteă,
Ca să-i treacă averea.
Acas', frate, c'ajungeă,
165. La miez de noapte că sosiă.
El la poartă că-mi strigă,
Nimenea nu-l auziă.
Mă-sa, nevasta dormiă,
Slugile asemenea.
170. Dacă vedeă și vedeă,
Poarta pe sus o săriă,

- Și 'n pivniță nemeriă,
Vin pe brânci, frate, că bea,
Să-și potolească setea.
175. Cearcă una, cearcă două,
Cearcă, frate, pân' la nouă.
El, neică, că să 'nchefleă,
In gârliciu pivniței cădeă
Ș'acolo greu adormea.
180. Dar mă-sa când se treziă,
Din somn că să deșteptă,
Ea pe Voica că sculă
Și din gură că-i ziceă:
—Scoal' Voichițo, dragamea,
185. Ado năstrapa de vin,
Să-mi potol setea deplin.
Că de când Tudor s'a dus,
Așa sete nu m'a ajuns:
Limba 'n gură mi-a crăpat,
190. Buzele mi s'a uscat.
Scoal' mai iute, ado-mi vin,
Să-mi potol setea deplin.
Iar Vochița c'auziă,
Năstrăpa 'n mână luă
195. Și 'n pivniță alergă,
De Tudor să 'mpiedecă.
Ea, frate, jos că cădeă
Și năstrapa o sprârgeă.
Și la mă-sa că veneă,
200. Muma lui Tudor eră,
Și din gură îi ziceă:
—Mamă, măiculița mea,
In pivniț' am alergat,
D'un voinic m'am împiedicat
205. Așa înalt și subțirel,
Sămână cu Tudorel.
Dar soacră-sa ce-mi ziceă?
—Taci, șireato, tălăniță,
Că tu ești o diavoliță.
210. De când Tudor mi s'a dus,
Tu ibomnic că ți-ai prins,
Tu cu el că te-ai întins,
De ceva că te-ai împiedecat,
Și năstrapa că mi-ai spart,
215. Și la mine-ai alergat.
Ce spui, nu -i adevărat.
Voica atunci că răspundeă
Și din gufă așa ziceă:
—Maică, măiculița mea,
220. Jur pe pâine și pe sare
Și pe sfintele icoane,
Că de când Tudor s'a dus,
Eu ibomnic nu mi-am prins.
Unde mă-sa c'auziă,
225. Vițe de mătase luă.
Treizeci de sfori împleteă
Și la Tudor să duceă
Și de gât că mi-l legă,
Și pe el că-l sugrumă.
230. Trăgeă Voica nu trăgeă,
Dar mă-sa moarte făceă.
Dacă, frate-l omoră,
Între buți îl aruncă.
Ele în casă că intră
235. Și ele că să culcă,
De nimic grije n'aveă.
Foițică de mohor,
Când fu 'n revărsat de zori,
In glas, frate, de cântători,
240. Ciobanii lui Tudor sosiă,
Să-mi vezi, cu toată averea.
Drept la dânsul nemeriă,
Și la poartă că-mi băteă
Și din gură așa-mi ziceă:
245. Hei, Tudorel, hei!
Dobrogean Tudor,
Saigiu Tudor,
Băzărghidan Tudor,
Deschide-ne poarta.
250. Să-ți băgăm averea,
C'am sosit noi cu ea.
Voica c'auziă,
In picioare săriă
Și mă-sii îi grăiă:
255. —Maică, măiculița mea,
Ian ascultă acolea,
Auzi ciobanii lui Tudorel?
Unde mă-sa auziă,
Iute se sculă
260. Și să îmbracă.
Făclioara-mi aprindeă
Și'n pivniță alergă,
După buții se duceă
Și la Tudor să uită,
265. Foarte bine-l cunoșteă!
Și plângeă și să bocieă,
Peste ochi că se izbeă,

- Părul din cap își smulgea.
Apoi în casă intră,
270. Un cuțit ea că luă,
Drept în inimooară-și da.
Făcea moarte peste moarte
Și sânge d'amestecate.
Iar Voica că să sculă,
275. Acolo că mi-l lăasă
Și la ciobani că-mi ieșią,
Drumu 'n curte că le da
Și din gură le zicea:
—Hale, voi ciobanilor,
280. Și voi mari frunțașilor,

- Și voi pocărașilor,
Așterneți voi glugile,
Glugile, epingelile,
Să vă dau sâmbriile.
285. La toți sâmbria le da,
Pe urmă 'n casă intră,
La soț și la mamă-sa.
Ii gătea, îi primenea,
Frumos îi înmormântă.
290. Scotea galbeni și plătiă,
La biserica domnească,
Ca'n veci să se pomenească,
Boieri, pe la domnia voastră.

9. Stan din Bărăgan.

Scris din gura lăutarului Fănică Radu. Silistraru, Brăila.

- Departa, frate, departa,
Nu așa tocmai departa,
La Siliștea cea bătrână,
La puțul lui Cioropină,
5. Multe herghelii s'adună.
Dar de pază cine mi-eră,
Seara și dimineața,
Peste zi totd'auna?
Ia nea Stan din Bărăgan,
10. Nepoțelul lui Drăgan,
Că să poartă vara călărește,
Săvai ca Doamne ferește.
Cu cinci frâne la ciochină
Și cu opt pe subt ebânci,
15. Cu cincisprece în turuci,
C'un cojoc mare lățos,
De-l poartă vara pe dos,
De ține mai răcăros.
Cu căciulă nedubită,
20. Dintr'un cărlănaș făcută
Și c'o ghioagă nestrujită,
Numai din topor cioplită.
Trei jugănei pripășią,
Trei jugănei gălbiori,
25. Cu dungi negre pe spinare,
Pintenogi de trei picioare,
Și strănuți de câte-o nare,
Și 'nbueștri în fuga mare,
Fug ca gândul fiecare.
30. Când neica Stan că-i vedeă,
Inimioara-i băcăiă.

- Nici un lucru că n'avea,
Tot la harcan că 'mpletiă:
Jumătate de negară,
35. Jumătate de tărăsână,
Că ținea la udătură.
Și 'mpletea noaptea pe
[lună,
Și venea bine la mână.
Arcanul că-l isprăviă,
40. Pe cărare să luă,
Pe cărare presură:
Pe cărare tărăcioare,
Pe de marne săriciă,
Pân'la fântână mergeă,
45. Ciutura hodoroageă,
Uluc de apă umpleă.
Dar junganii când simțią,
Pe cărare să luă,
De tărățe că mi-și da,
50. De tărățe, de săriciă.
Caii de sare secetoși,
De tărățe flămângioși,
Pân'la fântână mergeă,
Gura pe uluc puneă,
55. Intr'o clipă îl sorbiă.
Dar nea Stan că se sculă,
Hărcănașul că-l luă,
Trei colaci că mi-l făcea,
De-asvârlitele că-mi da.
60. Nu știu cum dracul făcea,
Pe câte-și trei că-i prindea,

- După furcă-i înfășură,
Trei noduri negre făcea.
Dar juganii când simția,
65. Când de-odată că smucia,
Furca din pământ scotea,
Și da dosul și fugea
Cam prin câmpii Nistrului,
Coadele Finosului.
70. Iar nea Stan ce mi-și făcea?
Stetea 'n loc, s'olecăia
Și din gură că-mi zicea:
—Nu îmi este de jungani,
Cum îmi este de harcan,
75. Că'mpletii de vine un an.
Și 'mpletiam seara pe lună,
Și venea bine la mână.
Dacă vedeă și vedeă,
Stan, frate, că mi-și plecă,
80. După cai că-să luă.
Dară el că îmi mergea
Cam pe urma furcii,
Târătura ciuturii.
Când juganii că-i zăria,
85. Tocmai colo 'n Valea Rea,
Ia legați și ferecați,
Tot în harcan încurcați.
Și nea Stan s'apropiă,
De departe șuera
90. Și d'aproape-i mângăia,
Mâna pe jugani puneă,
Căpestrele le-așeză.
El pe unu 'ncălecă
Ș'apucă de pribegia,
95. Tocmai în târg la Aslăvăț,
Und' să vând jugani cu preț.
Găsi un mic de Turc sărac,
Ce-i eră juganii pe drag.
Se făcea de se tocmeă,
100. Dar știă socoteala,
Cât cereă, atâta da.
Bănișorii că-și primia,
Că da juganii cu totul,
Luă banii cu obrocul.
105. Apoi el că mi-și plecă,
La cea cărciumă ajungeă
Și din gură că-mi strigă:
— Atinițo, crâșmărițo,
Ia scoate-o dușcă de vin,
110. Să-ți încerc vinul de bun.
Cercă o dușcă, cercă două,
Cercă, frate, până 'n nouă,
El bea, nene, să chefleă,
La unchi-său Drăgan veneă,
115. Dar unchi-său că-l vedeă,
Bucuros că îl primeă,
Și la masă-l așeză
Și din gură îi zicea:
—Alelei, nepoate Stane,
120. Tot umblând și trepădând,
Tu, frate, n'oi fi văzând
Trei jugănei gălbiori,
Cu dungi negre pe spinare,
Pintenogi de trei picioare,
125. Și strănuți de câte o nare,
Și 'mbueștri 'n fuga mare?
Iară Stan dac'auziă,
Așa din gură-mi zicea:
Alelei, unche Drăgane,
130. Eu, frate, nu i-am văzut,
Dar eu, frate-am auzit,
Că-s în târg la Aslăvăț,
Und' să vând jugani cu preț.
Unde unchiul d'auziă,
135. El pe galbena scoteă,
Să vezi, mama cailor,
Săvai și-a junganilor!
Nădejdea stăpânului,
Fala negustorului!
140. Două frâne că-i puneă,
In trei tafture c'o strângeă,
Și pe dânsa 'ncălecă.
Ș'apucă de pribegia
Tocma 'n târg la Aslăvăț,
145. Und'să vând iepe cu preț.
Dete muma cailor,
In prețul juganilor.
La unchi-său că veneă,
Cela tristul și măhnitul,
150. Și de Dumnezeu bătutul!
Dar unchi-său ce-i ziceă:
—Alelei, nepoate Stane,
Eu te-aștept să vii răsând,
Și tu vii trist și măhnit,
155. Că de Dumnezeu bătut!
Dar nea Stan ce-i răspun-
[deă?

- Alelei, unche Drăgane,
Stiuși iapa de furat,
La mine la ce o-ai dat?
160. Păgubașii m'au găsit,
M'au bătut, m'au omorît,
Oasele mi le-au zdrobit.
Avui frați, avui fărtați,
Ei pe mine m'au scăpat,
165. In chizășie m'a luat.
Iar Drăgan unde auziă,
Așa din gură grăiă :
— Alelei, nepoate Stane.
Nu-mi e iapa de furat,
170. Ci este de căpătat.
Căci știi, frate, dar nu știi,
Cârciumar la drum am fost,
Un olac mare a trecut
Și iapa c'a obosit,
175. Pe mine m'a dăruit.
Trei jugănei mi-a făcut:
Trei jugănei gălbiori,

- Cu dungi negre pe spinare
Pintenogi de trei picioare,
180. Și strănuți de câte-onare,
Și 'mbueștri 'n fuga mare,
La inimă rău mă doare!
Alelei, nepoate Stane,
Ia, mai na cincizeci de lei,
185. Ca să aibi tu să mai bei.
Și aideți noi să fugim,
Amândoi să pribegim,
Tocma 'n țara Ungurească,
Unde-i pita voinicească,
190. Și cunună și botează.
Mă 'nchinai cu cântecul,
Ca și lupul cu crângul.
Cât trăește libovește,
Dă pielea și să plătește.
195. Face pielea cinci parale,
Nici p'acelea nu le are.
Așa-i săracul din născare!

NUME PROPRII

Intâiul număr arată pagina, al doilea este numărul de ordine al
poeziei, iar al treilea și urm. numărul versurilor.

A.

- Abduli*: masc., 297, 4, 14; 298, 4, 45, 58, 68, 74.
Abel: masc. 104.
Achița: fem., 259, 14, 41, 52, 56, 58; 260, 14, 83, 95.
Adam: masc., 10, 12, 6; 11, 12, 7, 5, 27; 59, 76, 26; 69, 2; 104; 110, 145; 113, 1, 8; 115, 5, 6; 116, 5, 29, 55, 60; 117, 5, 104, 175; 183, 14, 52; 184, 14, 72, 77; 185, 15, 50, 61, 62, 80, 100; 186, 15, 103, 112, 117, 118, 150; 114, 15, 16, 17; 132, 22, 67; 133, 23, 53; 142, 36, 30; 142, 37, 6; 143, 37, 17.
Aguşita: masc., 297, 4, 1, 7, 10, 21, 27; 298, 4, 50, 52, 82.
Aian: masc., mare dregător la Turci, 274, 19, 106, 109, 110, 118, 120, 132, 152.
Ajun: masc., ziua dinaintea unei sărbători, personificată în Moș Ajun, 5, 1, 2, 6; 5, 2, 2; 6, 3, 1.
Anghelus: masc., deminutiv, 80.
Anica: fem., 50, 58, 30.
Antofită: masc., 175, 10, 18, 27, 44, 54, 85; 176, 10, 107, 135; 177, 10, 185, 235, 247; 178, 10, 286, 289, 294, 303, 336, 361.
Anton: masc., 30, 32, 33.
Arale: masc., 298, 4, 60.
Ardeal: masc., 263, 15, 2; 197, 4, 770; 199, 4, 276; 200, 5, 321; 173, 9, 248; 263, 15, 2.
Aslavăț: masc., 309, 8, 95, 132, 144.
Avram: masc., 70, 2.
- B**
- Baba Novac*: masc., 255, 13, 48; 256, 13, 160, 165; 257, 13, 197; 258, 13, 347, 353; 259, 14, 2, 6, 9, 10, 14; 260, 14, 86, 150, 151, 157, 158, 161, 170; 261, 14, 173, 174, 175, 184, 186, 187, 194, 203, 212, 217, 222, 235; 262, 14, 313, 318, 324, 339; 363, 14, 358, 361; 363, 15, 3, 4, 8, 29; 264, 15, 98, 115, 133, 151, 154.
Baba Sârba: fem., 247, 10, 21, 27, 32, 37, 48; 248, 10, 96, 127, 202.
Badea, Badu Băloi: masc., 30, 32, 15, 55; 31, 32, 68; 210, 9, 51; 280, 22, 3, 9, 15, 16; 281, 22, 17, 19, 20, 26, 37, 43, 58, 62, 80, 84; 232, 22, 130, 143, 150, 182, 186; 283, 23, 4, 8, 11, 13, 19, 21, 57, 59, 75; 284, 23, 88, 89, 90, 100, 110, 116, 138, 142, 147, 160, 170, 171, 173; 285, 23, 187, 191, 201, 202, 208; 274, 19, 88.
Baibarac, Bailarat: masc., 74, 81, 101.
Balabac: masc., 256, 13, 169.
Bălaca Voica: fem., 239, 8, 15, 18; 240, 8, 92, 93, 104, 105, 106; 241, 8, 122, 141, 159, 164, 167, 173, 174, 178, 184, 201, 206, 209, 214; 242, 8, 215, 222, 231; 232, 241, 254, 269, 271, 273, 274, 276, 300, 301, 307; 243, 8, 320, 321, 324, 353, 354, 358, 366, 368, 380, 385.
Bălăceanu Agă: masc., 192, 2, 22.
Balaura: masc., mare haiduc odinooară, 211, 10, 24, 45; 240, 8, 75, 82, 100, 103, 142, 157, 162, 171.
Bărăgan: masc., 308, 8, 9, 30, 56, 152.
Bărlad: masc., 1, 20, 27, 74; 166, 7, 109; 255, 13, 15; 26, 30, 56; 46, 52, 11; 166, 7, 109; 255, 13, 15.
Basarabia: fem., 27, 30, 152.
Başa Turbul: masc., 198, 4, 125, 136; 200, 4, 306; 192, 2, 20; 198, 4, 125.
Bâsca, Buga: zem., 75; 78.
Bazarghidan Tudor: masc., 304, 7, 97.

Beligrad: masc., numele popular al Belgradului sârbesc, 252, 12, 45, 68; 253, 12, 127; 292, 1, 30, 39; 293, 1, 81, 95.

Belnicul: masc., 222, 2, 56; 226, 4, 196.

Bogdan Damian: masc., 127, 19, 6; 179, 11, 4, 16, 29, 31, 34, 39, 41, 46, 50, 54, 60, 74, 79, 180, 11, 88, 92, 101, 117.

Bolumul: masc., 266, 17, 9; 267, 17, 92; 268, 17, 103, 131; 269, 17, 271, 276, 280, 287, 290, 295, 208, 221, 242, 243, 248, 255, 259, 218.

Bran: masc., trecătoare în județul Muscel, apoi nume de om, 278, 21, 3; 24, 29, 30.

Brașov, Brașovel: masc., 157, 3, 6; 233, 7, 5, 15; 200, 5, 9.

Brăila: fem., 47, 55, 1; 249, 10, 199; 288, 25, 2; 290, 25, 258, 249; 291, 25, 295.

Brâncoveanu Banu: masc., 196, 4, 5, 6; 197, 6, 8, 11, 25, 29, 50, 52, 53, 54, 56, 63, 69, 77, 80, 81, 85, 89; 198, 4, 102, 103, 106, 110, 111, 112, 169; 199, 4, 228, 275; 200, 4, 295, 305, 320, 341.

Brâncoveanu Constantin: masc., 193, 2, 24, 72, 73, 82, 86, 98; 194, 2, 116, 117, 125, 137, 142, 149, 168, 177, 189, 195, 199.

Bratu: masc., 239, 8, 5; 273, 19, 4, 21.

București: masc., 22, 27, 226; 45, 51, 48; 203, 7, 2; 211, 10, 54; 218, 1, 62; 208, 8, 15; 155, 2, 133, 200, 5, 2; 237, 7, 387.

Buda-Veche: fem., 25, 29, 98; 34, 35, 41.

Butuc: masc., 211, 10, 3.

C.

Cadiu: masc., 203, 7, 37.

Cain: masc., 104.

Calea: fem., sora lui Miu Haiducu, 230, 6, 22, 29, 55, 61, 87; 231, 6, 104, 139; 233, 6, 300; 233, 7, 22; 234, 7, 32, 41, 82, 98, 123; 235, 7, 130, 170, 174, 177, 196.

Calicilor Podul: masc., azi „Calea Rahovei”. București, 298, 4, 32.

Câmpu-Lung: masc., 205, 4, 292; 298, 5, 2.

Carale: masc., probabil orașul de azi Caracal, 298, 4, 62.

Caraiflac: masc., nume dat de Turci

Terii-Românești și locuitorilor ei, 261, 13, 185; 264, 13, 116.

Casa Leului: fem., 170, 9, 5.

Catrinul: masc., munte din Balcani, 260, 14, 156; 218, 1, 9, 44; 219, 1, 75; 220, 1, 157.

Ceobâlcoie: fem., sat în Transilvania, 173, 9, 242, 253.

Cerna, Cernel: masc., 101; 274, 19, 84; 180, 12, 12, 13, 17, 27, 28, 30; 181, 12, 57, 65, 107; 212, 10, 76.

Cetin: masc., râu, 57, 73, 1, 2.

Chipor Craiu: masc., 152, 1, 49, 56; 153, 1, 90, 105, 119.

Chizel: masc., râu în Asia mică, 52, 64, 6, 7.

Cioropină: masc., 308, 8, 4.

Cireșar: masc., nume pop. pentru Iunie, 217, 12, 173.

Cislău: masc., sat în jud. Buzău, 275, 20, 5.

Ciubucciu: masc., înșărcinat cu îngrijirea ciubucelor domnești, 204, 7, 128.

Cladova: masc., 294, 2, 8.

Cobiu: masc., muscel în jud. Dâmbovița, 230, 6, 25, 44; 233, 7, 25; 234, 7, 65; 236, 7, 220.

Cocorul: masc., 203, 7, 34.

Corbea: masc., 224, 4, 2, 6, 10, 19, 27, 35, 58; 225, 4, 132, 134, 140; 226, 4, 164, 165, 171, 177, 185, 220, 237, 224; 227, 4, 258, 269, 282, 289, 318, 322; 228, 5, 3, 20, 26, 27; 229, 5, 37, 50, 62, 65, 84, 111.

Costea: masc., 295, 3, 4, 7, 10, 12, 14, 15, 18, 27; 296, 3, 35, 65, 68, 95, 109; 297, 3, 129, 144, 173.

Costică: masc., 50, 50, 13.

Costin: masc., 214, 18, 28, 86.

Crăciun: masc., 6, 5, 13, 14, 19; 7, 7, 14, 17; 8, 8, 16, 44; 13, 16, 30; 15, 19, 18; 16, 22, 38, 39; 17, 23, 12; 36, 39, 15, 16; 37, 40, 6; 39, 13, 5; 42, 47, 32, 33; 44, 50, 9; 183, 14, 50, 51, 63; 184, 14, 71, 76, 84.

Craina: fem., 198, 4, 126, 137.

Craiova, Craiovița: fem., 196, 4, 3, 4; 200, 4, 341, 342, 271, 18, 116, 152; 216, 12, 86, 87, 105.

Crâmul: masc., Crimeea, 209, 8, 125; 221, 1, 250.

Cuptor: masc. nume pop. pentru Iulie, 217, 12, 173.

Curtea Smeului: fem., 170, 9, 6.

D.

- Dănciuc*: masc., 29, 31, 98; 37, 39, 46.
- Dârșovean*: masc., locuitor din Durostor sau Dristor, Siliștra, 301, 6, 15; 303, 7, 33, 67.
- Dediu Vornicul*: masc., 200, 5, 15, 19, 23; 201, 5, 35, 45, 55, 57, 59, 63; 203, 6, 84; 202, 6, 5, 11, 57.
- Delî-Marcu*: masc., 215, 12, 9, 14; 216, 12, 28, 44, 55, 70, 108; 217, 12, 133, 138, 179.
- Dii*: fem., nume pop. al Vidiaului, 214, 11, 9; 218, 1, 18; 219, 1, 134; 245, 9, 105.
- Dimanul*: masc., 266, 16, 93.
- Din și Constandin*: masc., 222, 2, 6; 223, 3, 9, 14, 22, 35; 224, 3, 87; 166, 8, 16; 167, 8, 34; 168, 8, 34, 51, 72, 93, 103, 147, 148, 153, 168, 173, 202; 169, 8, 228.
- Doamnă*: fem., 13, 16, 1, 2, 3; 37, 40, 4; 34, 42, 5.
- Dobre Ploscarul*: masc., 239, 8, 6; 278, 21, 22; 75; 97; 101.
- Dobrogean*: masc., 301, 6, 14; 303, 7, 32, 66; 203, 7, 19.
- Dochița*: fem., 21, 27, 179; 27, 30, 141.
- Doicin Bolnavul*: masc., 252, 12, 55; 253, 12, 103, 150, 151, 162, 164, 165, 166; 254, 12, 188, 192, 210, 214, 227, 231, 241, 252, 271, 276.
- Domnul Sfânt*: 36, 39 3; 35, 37, 3.
- Drăgan*: masc., 198, 4, 147; 200, 4, 302; 308, 8, 10, 114, 157, 166.
- Dragna*: fem., 200, 5, 28; 201, 5, 54, 61, 65, 114; 202, 6, 15, 31, 38, 54, 58, 69.
- Duminecă*: 51, 61 7; 287, 24, 149;
- Dumitru*: masc., 247, 10, 5, 6; 249, 10, 208, 228, 230, 237, 245.
- Dumnezeu*: 7, 7, 6, 9; 7, 7, 28, 40; 7, 7 33, 35; 8 8, 10; 9, 8, 74; 9, 10, 2, 3, 10; 10, 12, 5; 11, 12, 16, 18, 24, 26; 12, 15, 11; 13, 16, 15, 23, 73; 14, 17, 2; 16, 22, 34, 35; 16, 23, 6, 7; 17, 23, 35; 18, 25, 1; 23, 28, 61; 27, 30, 135; 28, 29, 31, 39; 36 39, 11, 12; 39, 42, 4; 39, 43, 3, 4; 41, 45, 88; 42, 47, 26; 44, 50, 9, 10; 50, 59, 18, 19; 58, 74, 14, 17; 60, 78, 34; 179, 11, 20, 63; 181, 12, 120; 182, 12, 160, 128, 19, 88; 129, 19, 141; 180, 21 57; 130, 22, 44; 135, 26,
- 7; 138, 32, 69; 140, 33, 135; 141, 34, 59; 145, 42, 12; 145, 44, 2; 147, 45, 75; 148, 48, 32; 148, 49, 25; 148, 51, 9; 149, 53, 15, 18; 110.
- Dunărea*: fem., 47, 55, 3, 52, 62, 1; 61, 72, 13, 14; 283, 23, 7; 217, 12, 148, 156; 245, 9, 122, 131, 140, 149, 166; 246, 9, 269; 247, 9, 289; 247, 10, 20, 22, 25; 211, 9, 119; 102, 192, 2, 3; 347, 10, 20, 25.

E.

- Făurar*: masc., nume popular pentru Februarie, 152, 8, 69.
- Fildisoară*: fem., 175, 10, 2.
- Finosul*: masc. probabil sfârscul unui lac din partea sudică a Basarabiei, 308, 8, 69.
- Floarea Pastelui*: fem., plantă, 7, 7, 48; 61, 78, 60; 35, 36, 29.
- Floarea Răului*: fem., 33, 33, 131.
- Floarea Soarelui*: fem., pop. răsărită, 59, 76, 22.
- Focșani*: masc., 24, 9, 18.
- Frâng*: masc., nume vechiu al Francezilor și Italianilor în Orient, 48, 55, 16, 18, 20; 160, 5, 1, 28; 161, 5, 123 145; 162, 5, 190, 206; 163, 5, 292.
- Fulga*: masc., 296, 3, 37, 38, 44, 63; 297, 3, 138, 151, 153, 171.

F.

- Gagin. Gogea*: masc., 78, 103.
- Galati*: masc., 33, 34, 26; 295, 3, 27; 296, 3, 46, 68.
- Galofa*: fem., 292, 1, 2.
- Gheorghe, Gheorghită*: masc., 97; 57, 71, 30; 275, 20, 3, 8, 13, 25, 36, 42, 50; 14, 18, 6.
- Gheorghită*: masc., 275, 20, 3, 8, 13, 25, 36, 42, 50; 276, 20, 94, 131, 137, 145, 158; 277, 20, 192, 198, 207, 212 221, 222, 234, 239, 244, 254, 262, 267; 278, 20, 278, 280.
- Gherghina*: fem., 299, 5, 48, 49, 53, 67, 79, 87, 115, 116, 117; 295, 3, 2.
- Ghiță Cătănuță*: masc., 285, 24, 4, 12, 18, 31 48; 286, 24, 82, 84, 85, 91, 94, 107, 109, 117, 120, 139; 287, 24, 157, 179, 225.
- Golea*: masc., 270, 18, 11, 13, 16, 22, 27, 33, 42, 44, 53, 55, 63, 66, 68; 271, 18, 76, 81, 82,

90, 91, 99, 122; 272, 18, 168, 169, 178, 179, 220, 227, 230, 193, 195, 200, 246, 253; 273, 19, 22, 25, 26, 31, 33, 35, 40, 41, 49, 60, 65, 69, 274, 19, 92, 96, 112, 122, 126, 128, 136, 144, 145, 153, 155, 157, 158, 160.

Gruia: masc., 259, 14, 6, 16, 23, 53, 54; 260, 14, 85, 97, 99, 103, 107, 125, 135; 261, 14, 178; 261, 14, 201, 205, 218, 230, 235; 263, 15, 8, 17, 31, 45; 264, 15, 121, 127; 286, 24, 79.

H.

Harap: masc., nume de popor, 55, 68, 36.

Hârlău: masc., 30, 32, 29.

Hristos: masc., 9, 9, 9; 14, 17, 31; 14, 18, 7; 15, 20, 27, 30; 17, 23, 77; 22, 27, 189; 23, 28, 69, 72; 50, 59, 42; 27, 30, 145; 26, 30, 45; 58, 74, 23; 59, 76, 53, 67, 90, 8; 256, 13, 101; 120, 8, 18; 139, 33, 60; 143, 37, 30; 161, 5, 147; 162, 5, 192.

I.

Iad: masc., 17, 23, 62, 68, 46, 47; 50, 59, 9, 36.

Iana: fem., nume pop. dat Lunii, 182, 13, 3, 10, 15, 35, 37; 183, 14, 5, 8, 11, 12, 13, 16, 20, 40, 62; 184, 14, 94, 98, 118.

Iancu Vodă: masc., 253, 7, 16.

Ianu: masc., 286, 24, 77.

Iasi: masc., 201, 6, 6.

Ibraim: masc., 291, 2, 25, 29, 48; 295, 2, 52, 61, 65, 68, 76, 82, 101, 104.

Icăluță: masc., 75.

Iencea: masc., 292, 1, 1, 22, 23, 25, 27, 47, 59; 293, 1, 67, 73, 81, 104, 112, 140, 150; 294, 1, 160, 163, 168, 173, 181.

Ierod: masc., 18, 25, 6, 15.

Ieana: fem., nume dat Lunii și al unei doamne din cântecele bătrâne, 185, 15, 13, 14, 20, 21; 186, 15, 160, 161, 187, 188, 195, 3, 2, 3; 196, 3, 54.

Iinca: fem., 278, 21, 32, 39, 51; 279, 21, 75, 86; 280, 21, 205.

Inindioară: fem., 301, 6, 2.

Ininșea: fem., oraș în Macedonia, 288, 25, 19.

Ion, *Iona*, *Ioniță*: masc., 65, 87, 2; 66, 87, 10; 78; 104; 239, 8, 7;

224, 4, 68; 225, 4, 90, 103, 121; 226, 4, 227, 246; 227, 4, 256, 272, 280, 302.

Jordan: masc., 113, 1, 9; 115, 5, 7; 116, 5, 39, 56, 61; 117, 5, 105, 177; 182, 22, 68; 142, 36, 30; 142, 37, 6; 143, 37, 18; 150, 55, 62, 63.

Iosif: masc., 11, 13, 8, 11; 12, 13, 59.

Ioviță: masc., 257, 13, 207, 222, 230, 233, 241, 256, 258, 267, 268; 258, 13, 277, 294, 301, 306, 333, 364; 261, 14, 250, 256; 262, 14, 267, 272, 274, 316, 347, 348.

Irodia: fem., 42, 47, 1.

Iscrul: masc., râu din Bulgaria, 209, 9, 3.

Ispas: fem., sărbătoarea Înălțării Domnului, 66, 87, 16.

Istrate: masc., 89.

Istreț: masc., munte în jud. Buzău, 275, 20, 2; 211, 10, 10.

Isus: masc., 104.

Iuda: masc., 17, 23, 36; 176; 10, 179, 177, 10, 194, 218, 219.

Ivan Iorgovan, *Ivănel*, *Ivanos*: masc., 180, 12, 1, 26; 181, 12, 69, 83, 78, 97, 110, 119, 191, 1, 357, 345; 85; 21, 27, 141.

Ivești: masc., 29, 31, 40.

J.

Jădov: masc., jidan, popor uriaș, 15, 21, 6; 50, 59, 3, 30.

Jăman Craiu: masc., 155, 2, 131, 168, 181; 156, 2, 202, 232, 253; 157, 2, 340, 353, 364; 157, 3, 15; 158, 3, 75; 159, 3, 106, 118.

Joi, *Joimari*: fem., Joia cea mare dinaintea Paștelui, 28, 31, 24; 273, 19, 1; 163, 5, 257; 25, 30, 22; 28, 31, 24; 30, 32, 16; 51, 61, 4, 6.

K.

Kira: fem. 288, 25, 57, 66, 77; 289, 25, 104, 153, 168; 290, 25, 185, 203, 207, 219, 245, 248, 249, 254, 267, 269; 291, 25, 282, 294, 329, 334, 353, 363.

L.

Lagul: masc., 255, 13, 16.

Late Corlate: masc., oraș legendar în Transilvania, 153, 1, 75.

Lazăr: masc., personaj biblic, 104.

- Leroi Doamne*: 11, 13, 2, 4; 14, 18, 7.
- Lerul, Leroile*: 62, 81, 2; 61, 79, 1; 50, 60, 2; 52, 63, 2; 55, 68, 2; 56, 70, 2; 66, 88, 1; 17, 24, 2.
- Letimul*: masc., expresiune pop. pentru Latin. 203, 7, 20; 204, 7, 58, 59, 71, 78; 205, 7, 186; 206, 7, 299, 303; 207, 7, 394.
- Lidvă*: fem., 255, 13, 19, 27, 55, 57, 58, 62, 72, 77, 78; 256, 13, 87, 91, 103, 114, 144, 147; 257, 13, 181, 190, 191, 200.
- Lina Catalina*: fem., 155, 2, 145, 165, 170, 175; 156, 2, 205, 206, 222, 255, 256, 274, 275; 157, 2, 316, 323, 336, 371.
- Lot*: masc., personagiu biblic, 104, 101, 114, 121, 145; 287, 24, 160.
- Lotreanul*: masc., 286, 24, 76, 95.
- Luna*: fem., 50, 59, 6.
- M.**
- Macovei*: masc., 275, 20, 12, 53; 276, 20, 82, 100, 122, 151, 157, 167; 277, 20, 185, 19, 6.
- Magdalena*: fem., 74.
- Maica Domnului*: fem., 13, 16, 38; 113, 1, 14, 22; 115, 3, 43; 116, 5, 26, 27, 31, 40, 52, 63; 117, 5, 135, 138; 162, 166; 118, 5, 201, 211; 120, 9, 17; 121, 10, 25; 126, 17, 70; 138, 33, 27; 139, 33, 33, 48, 57, 71, 85, 64; 140, 33, 125; 142, 36, 22; 143, 37, 20; 144, 42, 4; 145, 44, 17; 146, 45, 21, 52; 150, 55, 41, 44, 57, 71; 151, 56, 43; 42, 47, 39.
- Maica Precista*: fem., 7, 7, 10, 13; 15, Isus Hristos, 7, 7, 10, 13; 15, 21, 3; 16, 22, 36, 37; 39, 41, 54; 39, 43, 11; 16, 23, 9, 10; 17, 23, 18, 49; 36, 39, 1, 3, 14; 204, 7, 52, 109; 206, 7, 335; 256, 13, 99; 113, 1, 19; 114, 1, 69, 94; 115, 4, 48; 116, 5, 18; 118, 5, 236; 121, 10, 24; 121, 11, 35; 123, 12, 158; 131, 22, 15, 31; 149, 55, 16; 168, 8, 144; 266, 16, 132; 278, 21, 33.
- Maica Sfânta Maria*: fem., 120, 8, 18; 120, 9, 18; 121, 10, 26; 124, 14, 19.
- Măinaroc*: masc., 74.
- Manea*: masc., 250, 11, 49, 50, 54, 56; 251, 11, 80, 143, 154.
- Manolea*: masc., vestitul arhitect care a zidit Curtea de Argeș. 188, 1, 9, 19, 45, 74, 75; 189, 1, 99, 104, 130, 143, 170; 190, 1, 193, 216, 217, 251; 191, 1, 285, 311, 341, 342; 192, 1, 367, 374, 375, 379, 385, 390, 394.
- Marcu Viteazul*: masc., 266, 17, 3, 4, 8, 12; 267, 17, 31, 36, 52, 62, 65, 67, 69, 70, 77, 83, 88, 103, 110; 268, 17, 114, 130, 138, 165, 184, 193.
- Marca Neagră*: fem., 17, 24, 1; 143, 34, 78; 143, 38, 14; 143, 39, 16; 48, 55, 18; 53, 66, 1.
- Marea Rosie*: fem., 104.
- Maria Sfânta*: fem., adică Maica Precista, 11, 13, 9, 21; 12, 13, 60; 31, 32, 123; 34, 35, 13; 35, 36, 56.
- Marin*: masc., 278, 21, 21.
- Mateiu*: masc., 96.
- Mehedinti*: masc., 271, 18, 114, 151; 274, 19, 85.
- Mihai Mocioc*: masc., 95.
- Mihnea Vodă*: masc., 233, 7, 17.
- Misticcanul*: masc., 170, 9, 9, 34, 35, 37, 39; 171, 9, 61, 65, 66, 142; 172, 9, 168, 185, 188, 195, 212, 215, 222; 173, 9, 271, 322; 174, 9, 365, 406.
- Mița*: fem., 56, 71, 14.
- Miul*: masc., mare haiduc pe timpul lui Ștefăniță Vodă, 230, 6, 1, 23, 24, 45, 46, 77, 81; 231, 6, 88, 89, 90, 93, 107, 108, 129, 150, 154, 162, 181; 232, 6, 192, 230, 231; 233, 6, 295, 297, 307, 312, 320, 330; 233, 7, 23, 24; 234, 7, 66, 121; 235, 7, 144; 236, 7, 221, 226, 249, 256, 266, 272, 281, 303; 237, 7, 309, 315, 337, 338, 363, 368, 371; 338, 7, 400, 405, 408, 410, 436, 458, 475, 485; 239, 7, 494, 496, 498, 501, 529, 532, 537.
- Moșa Eva*: fem., soția lui Adam, 11, 12, 17; 183, 14, 53, 64; 184, 14, 73, 78; 186, 15, 49.
- Mola*: masc., 247, 10, 23.
- Moldova*: fem., 97, 245, 9, 120, 128; 275, 20, 30; 302, 6, 130.
- Mormântul Domnului*: masc., 170, 9, 4.
- Moș Marcu Paloș Bătrân*: masc., domnitor legendar, 212, 10, 97, 98; 213, 10, 170, 200.
- Mureșul*: masc., 153, 1, 77.
- Mustafa*: masc., 192, 2, 21.

N.

Nadolie: fem., formă pop. în loc de Anatolia, 152, 1, 32; 176, 8, 45, 65, 78, 80; 168, 8, 120; 221, 8, 127.
Neacs: masc., 64, 83, 17.
Neaga: fem., 101.
Neagu, *Negoești*: masc., 210, 9, 52.
Negoiu: masc., munte, 64, 83, 10.
Negoită: masc., 275, 20, 4, 5; 276, 20, 95.
Neguța: fem., 298, 5, 1, 13, 21; 299, 1, 5, 35, 44, 69, 71, 78, 88, 105; 300, 5, 125, 126, 132, 138, 160, 166, 167, 175, 186; 301, 5, 212.
Negru Vodă: masc., 215, 12, 2; 216, 12, 22, 29, 32, 39, 47, 56, 62, 75; 224, 4, 9, 62; 225, 4, 74, 151, 158; 159, 12, 45.
Nicolai Strojanu: masc., 160, 5, 23; 161, 5, 118; 162, 5, 200; 163, 5, 282.
Nicopolea: fem., 298, 4, 66.
Niculcea: masc., 284, 23, 115, 117, 125, 126, 131, 140, 145, 162; 285, 23, 182, 190; 165, 5, 58, 66, 81, 132; 162, 5, 156, 217; 163, 5, 266, 278, 290, 325; 244, 9, 76, 81; 246, 9, 95, 170; 246, 9, 220, 235, 255, 256, 268; 247, 9, 274, 275.
Nicuță: masc., 38, 41, 32.
Nistrul: masc., 200, 5, 26; 201, 5, 59; 308, 8, 68; 192, 1, 371.
Niță Nicuță: masc., 38, 41, 10, 15, 18; 278, 21, 23, 38, 41, 20.
Nae: masc., 104.

O.

Oancea: masc., 298, 5, 4, 7, 26, 27; 299, 5, 29, 57, 61; 300, 5, 121, 131, 141, 144, 146, 153, 158, 170, 173, 187, 199; 220, 5, 222, 223, 231.
Odrihul: masc., probabil Ohrida, 261, 14, 261; 263, 15, 38; 264, 15, 69.
Oieah: masc., 301, 6, 4.
Oltinul: masc., formă pop. în loc de Hotin. 200, 5, 27; 201, 5, 60.
Onia: masc., 65, 86, 1.
Oprianul: masc., 279, 21, 64.
Osmol: mac., 253, 13, 14; 280, 22, 1.
Oțonțoc: mac., 89.
Ovidiiv: masc., 50, 59, 32.

P.

Padina: fem., 275, 20, 60.
Pădurea Neagră: fem., 164, 66.

Pană Roșianu: masc., 286, 24, 73.
Păstele, Paști: masc., 109; 154, 2, 40, 98; 155, 2, 105.
Pentelev: masc., munte, 276, 20, 93.
Perișul, Perișanul: masc., 196, 4, 1, 2.
Petre Haiduc Petre: masc., 218, 1, 8, 16, 43, 48; 219, 1, 79, 83, 121, 124, 130; 220, 1, 156, 181, 194, 203, 221, 223, 227; 221, 1, 243, 259, 273, 289, 314, 335.
Petre Tăpureanu: masc., 274, 19, 86.
Piciorus: masc., 95.
Pietroaiul: masc., vârf de munte din Vrancea, 64, 83, 11.
Pinul: masc., munte, probabil din lanțul Balcanilor. 263, 14, 148.
Polovina: fem. comună odinioară în jud. Mehedinți. 210, 9, 57.
Porumbul: masc., 203, 7, 35.
Prepeleac: masc., 81.

R.

Radu: masc., 275, 20, 63, 70, 77; 276, 20, 133, 136; 277, 20, 190, 193, 197, 218, 228, 237, 236, 240; 31, 33, 118, 119; 239, 8, 3.
Raiu: masc., 126, 17, 17, 17, 23, 64, 65; 35, 36, 31; 42, 46, 32; 43, 49, 9; 50, 59, 7, 8; 61, 78, 50; 66, 87, 20.
Ristos: masc., formă prescurtată din Hristos, 139, 33, 49.
Roman: masc. mare viteaz, 222, 2, 25; 223, 3, 3, 7, 10, 12, 26, 43, 57, 69, 77, 82; 224, 2, 84, 86, 89, 93.
Roșava: fem., Orșova, 209, 8, 130, 138, 152.
Rosmalin: masc., nume de munte, 218, 1, 10, 45; 219, 1, 76; 220, 1, 157; 209, 8, 126.
Roș-poroș: masc., 159, 56, 1, 2, 3, 4, 5.
Rusaliele: masc., 66, 87, 18.
Rusalim: masc., formă prescurtată din Ierusalim, 9, 10, 29; 11, 13, 5; 179, 11, 2; 180, 11, 112.

S

Săcuiu: masc., 95.
Saigiu Tudor: masc., 304, 7, 96.
Samarineanca: fem., 104.
Șaisa: fem., 298, 4, 40, 57, 67, 69, 85.
Sân-Petru: masc., 293, 7, 31; 207, 7, 389.

- Sfânta Maria*: fem., 65, 8, 71.
Sfântul Dumitru, Sân-Petru: masc., 18, 25 18; 203, 7, 32; 207, 7, 390.
Sfântul Ilie: masc., 17, 23, 56; 18, 25, 21.
Sfântul Ion: masc., 6, 5, 21, 31; 7, 7, 22; 8, 8, 22; 12, 15, 13; 13, 16, 22, 59; 15, 19, 22; 16, 22, 40; 16, 23, 10; 17, 23, 11; 18, 25, 2; 36, 39, 19; 37, 40, 20, 22; 38, 41, 42; 39, 43, 9; 42, 47, 20; 44, 50, 14.
Sfântul Nicolae: masc., 14, 17, 11.
Sfântul Ștefan: masc., 15, 19, 24.
Sfântul Vasilie: masc., 7, 7, 18, 21; 15, 19, 18, 20; 15, 20, 1, 19; 23, 29, 1; 36, 39, 1, 18; 37, 40, 23; 39, 42, 7; 39, 43, 7; 60, 78, 9; 61, 78, 54, 56.
Sămbătă: fem., 51, 61, 6; 103, 89; 293, 19, 3.
Sgaidarac: masc., 88.
Sila Samodiva: fem., zână rea și răpitoare de copii; ademenește și omoară pe om, 179, 11, 18, 19, 23, 61, 62, 72; 180, 11, 83, 94, 102, 105, 119, 120.
Silco, Siva, Siuța: fem., prescurtare din Vasâlca, 36, 39, 21; 37, 40, 2, 25, 26; 38, 41, 1, 4, 40; 39, 42, 11; 36, 39, 20; 39, 42, 9; 39, 43, 13.
Siliștea: fem., 308, 8, 3.
Silistrul: masc., Silistra de azi, 46, 52, 13.
Sircu: masc., munte în jud. Buzău, 276, 20, 104.
Spătar: masc., șeful armatei muntene, 279, 21, 1:6. 141.
Soarele: masc., 50, 59, 6; 183, 14, 1, 9, 17, 19, 41; 184, 14, 93, 99, 100, 110, 130, 136; 134, 15, 1; 185, 15, 18, 35, 53, 65, 69, 71, 76, 89; 186, 15, 104, 115, 126, 127, 152, 166, 176, 185; 187, 15, 199, 222, 226; 214, 11, 22; 171, 9, 122, 123; 275, 20, 40; 276, 20, 97; 299, 5, 95, 106.
Sodoma: fem., cetate biblică, 104.
Sofia: fem., 257, 13, 216, 224, 225, 227, 242, 253, 270; 258, 13, 278, 292.
Stan, Stănești: masc., 29, 31, 141; 93, 210, 9, 49.
Stanca, Stâncuța: fem., 292, 1, 14, 35, 36, 42, 43, 50; 245, 9, 155, 171; 246, 9, 178, 201, 203; 293, 1, 92, 110, 132, 133, 151; 294, 1, 157, 165; 294, 2, 9, 41, 42, 43, 38; 295, 2, 54, 55, 56, 59, 67, 71, 83, 153, 1, 65, 71, 73, 83, 93, 84, 93, 97.
Stanciu: masc., 278, 21, 46, 27, 29, 46, 47, 48; 279, 21, 57, 65, 75, 86, 101, 102, 103, 110, 112, 122, 134; 280, 21, 147, 158, 182, 196, 204; 278, 21, 46, 239, 8, 27, 37, 42; 240, 8, 76, 86; 241, 8, 124, 125; 242, 8, 259, 277, 278, 285; 243, 8, 337, 381, 389, 390, 247, 10, 45, 126.
Stănilă Mănilă: masc., 152, 1, 58.
Ștefan Vodă: masc., 230, 6, 5, 10, 17, 32; 231 6. 116; 232, 6, 190, 202, 219, 227, 249, 268; 233, 6, 292, 305, 325; 233, 7, 2, 20; 234, 7, 43, 78, 84; 235, 7, 153, 182, 187, 195; 236; 7, 280, 302; 237, 7, 311, 316, 317, 331, 343, 349, 372, 378; 238 7, 406, 427, 429, 435, 439, 443, 463, 475; 239, 7, 505, 533; 229, 5, 42, 85, 104; 200, 5, 8; 233, 7, 4, 14; 203, 7, 7.
Surdanul: masc., 247, 10; 19, 65; 248, 19, 69, 98, 129; 249, 10, 170, 215; 217, 218, 233, 240, 243, 266.

T.

Taligrad: masc., Constantinopole, 44, 49, 22; 55, 68, 35; 292, 1, 6, 16, 31, 38; 297, 1, 87, 94; 252, 12, 1, 44; 252, 12, 67; 253, 12, 126; 257, 13, 208, 213, 259, 14, 33; 261, 14, 19; 264, 15, 73; 271, 18, 79; 274, 19, 99; 303, 7, 58, 72; 304, 7, 107; 79, 83; 97; 218, 1, 63; 220, 1, 159; 223, 3, 81; 292, 1, 16, 30, 31; 212, 10, 114, 118; 193, 2, 35, 43; 194, 2, 184.
Târgul: masc., expres. pop. în loc de Târgoviștea, 200, 5, 8; 233, 7, 4, 14.
Tărislav: masc., 244, 9, 5, 10, 17, 24, 25, 40, 45, 48, 64; 245, 9, 86, 100, 134, 138, 139, 143, 154, 158, 164; 246, 9, 243; 247, 9, 273.
Tati: masc., formă pop. în loc de Titu, imperator roman, 62, 80, 1.
Tertealea: masc., 103.
Tipîrig: masc., 33, 34, 31.
Toma lu Moș: masc., 250, 11, 2; 251, 11, 86, 92, 109, 141.
Tracia: fem., 219, 12, 180.

U.

Undrea: fem., numele pop. al lunii Decembrie, 152, 1, 18.
Urzea: fem., 295, 3, 1.
Urzica: fem., comună în jud. Romani. 210, 9, 56.

V.

Valea-Rea: fem., 274, 19, 81; 277, 20, 256.
Valerom: expresiune pop. în colinde, 49, 58, 2.
Vârciorova: fem., 217, 12, 149.
Vartici: masc., 195, 3, 6, 32; 196, 3, 65, 89, 101.
Vasâlca: fem., 36, 39, 21; 37, 40, 2, 26; 38, 41, 1, 4; 39, 42, 9, 11; 39, 43, 12, 13.
Vicleim: masc., 11, 13, 6; 12, 13, 64, 70.
Vidra: fem., 180, 12, 6; 181, 12, 71, 80, 90, 93, 98.
Vidrosul: masc., baltă mare, 176, 10, 97, 103, 143, 146, 149, 164, 174, 178; 177, 10, 217, 227; 178, 10, 75.

Viloaie: fem., soția mesterului Manolea, 190, 1, 176; 191, 1, 205, 311, 321.

Vinerea: fem., 248, 10, 89.
Vioară: masc., 175, 10, 14, 25, 42, 82; 178, 10, 312, 328, 342.
Vișina: fem., comună în jud. Romani. 209, 9, 7; 210, 9, 55.
Vlad: masc., 28, 0, 22, 70, 92, 105; 282, 22, 136, 144, 163, 164, 165, 171, 179.
Vlaicu: masc., 298, 5, 5; 299, 5, 28, 58; 300, 5, 194, 195, 196, 201.
Vodă: masc., Voevod, 92; 97; 103.
Voica: fem., 166, 8, 14; 167, 8, 32, 41; 167, 8, 32, 41, 58, 63, 68, 76; 168, 8, 125, 129, 135, 136, 145, 153, 155, 166, 175; 206; 169, 8, 254, 259, 271, 275, 289, 294, 295; 170, 8, 307, 311, 323, 326, 331.

Z.

Zăvălaș Tudor: masc., 304, 7, 95, 161, 175, 183, 186.
Zânzele: fem., Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, 66, 87, 17.

G L O S A R

Intâiul număr arată pagina, al doilea este numărul de ordine al poeziei, iar al treilea și urm. numărul versurilor.

A.

- A:** formă pronominală auzită în Oltenia și Muntenia. A care 'ntâiu o veni, 189, 1, 168. Orlea, Romanafi.
- a:** exclamare, bre. A, bre, șearpe dumneata, 174, 9, 336. Celeiu, Romanafi. 267, 17, 277, idem.
- aba:** exclamare cu sens de mirare și întrebare totdeauna. Se aude în graiu mai mult în regiunea dunăreană și mai cu seamă în Oltenia. D'aba (cutare), de când tu ți-ai cestor nalt, 54, 67, 4. Tândărei, Ialomîța. D'aba Moș Crăciun, 184, 14, 74. Orlea, Romanafi. Aba, taică, măre, taică, 212, 10, 132, idem. Aba, maică, dumneata, 269, 17, 253. Celeiu, Romanafi. 266, 16, 100. Silistraru, Brăila. 284, 23, 140. Corabia, Romanafi.
- aburi:** vb. batere, adiere încetșoară a vântului. De ce vântul aburia, 30, 32, 47. Chișinău, Basarabia.
- abusele, de:** adv. plecat, pitis, pe aproape de pământ. D'abusele să tărăia, 276, 20, 125. Silistraru, Brăila.
- acioaie:** subst. Cu țărushi de acioaie, 51, 61, 18. Tândărei, Ialomîța.
- aciua, se:** vb. a locui, a sălășlui, a sta, a se află, a se încuibă undevă. In el s'acioat, 152, 1, 7. Silistraru, Brăila. In gură s'aciua, 115, 4, 4. Orlea, Romanafi.
- adăpătură:** subst. orice soi de beală, prin vreun farmec, dată cuiva prin adăpare, prin bădără. Cu adăpătură, 116, 5, 42. Brăila. Am o adăpătură, 119, 7, 75, idem.
- adăstă:** vb. a așteptă pe cinevă. Adăstă un au sau doi, 209, 5, 29. Melinesti, Dolj. L'adăstă că mâine o să vie, 201, 5, 56, idem.
- aduce:** vb. Dar marfă ce-mi aduceară, 16, 22, 41. Târgoviștea.
- aveea:** adv. Aveea să-l văz, 127, 18, 31. Huși. Aveea să-l visez, 134, 24, 21, idem. 135, 26, 10, idem.
- aga, agale:** subst. nume dat Turcilor, considerați ca mărimi, ca autorități. Turcilor, Agalelor, 244, 9, 57. Orlea, Romanafi. 281, 22, 23, idem.
- agin, pl. agii:** adj. determinant al oamenilor cari au fost la închinare la locurile sfinte. Luate dela agii, 211, 10, 29. Orlea, Romanafi. 239, 8, 25, idem.
- aho:** exclamare cu sens imperativ, Aho... Aho... 27, 31, 1. Galați. 30, 32, 1. Chișinău, Basarabia. 33, 34, 1. Slobozia-Conache, Tulcea. 35, 35, 60. Târgoviștea.
- ai:** subst. în loc de ani. Că-i bolnav de nouă ai, 152, 1, 51. Silistraru, Brăila. 184, 15, 2, idem. 185, 15, 27, idem.
- ai:** interj. cu sens de mirare, întrebare și îndemnare. Ai, frate-meu, dumneata, 215, 12, 18, Orlea, Romanafi. 215, 9, 166, idem. 246, 9, 201, idem. Ai, Negușo, dumneata, 293, 4, 71, idem. 300, 4, 160, idem. 281, 22, 106, Celeiu, Romanafi. 285, 23, 202. Corabia, Romanafi.
- ăi, ăia:** formă prescurtată din pron. acei, aceia. Ai porumbei te-or vedeă, 43, 48, 38. Traian, Teleorman. 23, 34, 6, 8, 10. Slobozia-Conachi, Tulcea. 189, 1, 128. Orlea, Romanafi. 192, 1, 419, idem. 176, 10, 91. Celeiu, Romanafi. 281, 22, 41, idem. 175, 10, 70, idem. 176, 10, 91, idem. Doi boiceri, d'ăi mari, 11, 13, 1. Târgoviștea. Tot cu poli d'ăia cocliți, 39, 42, 37, idem. 38, 40, 62. Gorgota, Dâmbovița. 185, 15, 101. Silistraru, Brăila.
- ăia:** formă prescurtată din pron. fem. aceea. D'ăia parte ie trecură, 48, 55, 22, 23. Tândărei, Ialomîța.

- Eu sunt aia, 118, 5, 204. Brăila. 20, 4, 319. Celeiu, Romanuși. 205, 7, 38, idem. 199, 2, 66, idem. C'aia este mireasa, 207, 7, 375, idem. 205, 7, 238, idem. 213, 10, 229. Orlea, Romanuși. 243, 8, 315, idem. 228, 4, 336, idem. 243, 8, 315, idem. 229, 4, 366, idem. 219, 1, 148, idem. 275, 20, 20. Silistraru, Brăila.
- aiurea:** adv. de colo până colo, prețutindenea, pe dincolo. Umbă Turcii d'aiurea, 244, 9, 15. Orlea, Romanuși. 283, 23, 23. Corabia, Romanuși.
- ajun:** subst. ziua dinaintea Crăciunului, Bobotezei cum și dinaintea oricărei zile mari. Bună dimineața la moș Ajun, 5, 1, 2, 6. Orlea, Romanuși. 6, 3, 1, idem. 5, 2, 2. Tulcea.
- âl, ăla, ăi:** formă prescurtată din pron. cel, cela. Grăi ăl preot bătrân, 16, 22, 6, 7, 21. Târgoviștea. ăi porumbei te-or vedea, 43, 48, 32. Traian, Teleorman. D'ăl verde, d'ăl bun, 45, 51, 7. Țândărei, Ialomița. 236, 7, 296. Gemenea, Dâmbovița. 211, 10, 5. Orlea, Romanuși. 216, 12, 37, idem. 162, 5, 179, idem. Fecior ăl mare-l luă, 193, 2, 111. Celeiu, Romanuși. 194, 2, 158, 183, idem. 204, 7, 132, idem. 205, 7, 212, idem. 156, 2, 219, idem. 178, 10, 312, 328, idem. ălălant să fie la apus, 184, 14, 151. Orlea, Romanuși. Ticălosul ăla de Miu, 230, 6, 1. Celeiu, Romanuși.
- ala:** formă prescurtată din pron. a-cela. Ala, dragă, ôiu fi eu, 159, 4, 63. Orlea, Romanuși. 262, 14, 292. Silistraru, Brăila. 275, 20, 22, idem. 260, 14, 84, idem.
- ălătră:** vb. a lătră. Căini din ălătrat, 123, 13, 36. Orlea, Romanuși.
- albă:** adj. Dela d'alba 'mpărâție, 243, 8, 386. Orlea, Romanuși. Să-mi iau d'o d'albă noră, 273, 19, 42, idem. Dar la d'albe bătrânețe, 212, 10, 206, idem. 222, 2, 11, idem. 285, 24, 5, idem. 286, 24, 86, idem. 70, 3, 10, idem. 213, 10, 212, idem. 241, 8, 187, idem. D'alba măicuța lui (cutare), 48, 56, 33. Țândărei, Ialomița. 45, 51, 11, idem. 46, 53, 12, idem. 48, 55, 47, idem. 43, 49, 4. idem. 44, 49, 12, 18, 33, idem. 51, 61, 21, idem. 59, 77, 3, idem. Se ară d'albă mi-a 'nălțat, 59, 59, 11. Agighiol, Tulcea. Cu scânduri d'albe de brad, 58, 74, 3, idem. 64, 34, 7, 26. Târgoviștea, 16, 22, 2, 11, idem. 12, 15, 23, idem. 33, 33, 119. Siobozia-Conachi, Tulcea. D'albi de logofeți, 215, 11, 83. Bălenii-Români, Dâmbovița. 204, 7, 89. Celeiu, Romanuși, 235, 7, 196, idem. 267, 17, 18, idem. Ori vreo d'albă pelinăriță, 171, 9, 105, idem. Cu cămașa 'ndalbă, 47, 53, 32, 33. Țândărei, Ialomița. Mărului cu flori îndalbe, 47, 55, 2, idem. D'albă-neată la pieleță, 48, 55, 48, idem. 18, 24, 4, 31, 32, 39. Cudalbi, Covurlui. 68, 1, 43, idem. In d'alba d'arie ce-mi băgă? 21, 27, 118. Galați. Florile d'albe, 9, 9, 2, 4. Mircea-Vodă, Dâmbovița. 13, 16, 7. Tulcea. Cu flori d'albe în chivăruță, 285, 24, 5, 32. Orlea, Romanuși. 286, 24, 86, idem. Prin d'albele flori, 47, 53, 36. Țândărei, Ialomița. Despre d'alba veselie, 279, 21, 55. Silistraru, Brăila. 280, 21, 203, idem. Și despre d'alba beție, 267, 17, 18. Celeiu, Romanuși. D'albai vătășoacie, 190, 1, 177. Orlea, Romanuși. Și cu d'albii coconăși, 12, 15, 24. Târgoviștea.
- albeală:** subst. sing. suliman, dres, olman cu care femeile și fetele dau pe abraz ca să se facă albe. Băgă fața în albeală, 255, 13, 30. Orlea, Romanuși. 283, 23, 78. Corabia, Romanuși.
- albeață:** subst. sing. poșviță, perdea care acoperind mijlocul ochiului, împiedică vederea. De albeață, 143, 37, 25. Huși. 149, 54, 8, idem.
- albiaș:** subst. flueraș mic. Să-ți dau mic de albiaș, 236, 7, 284. Gemenea, Dâmbovița.
- albuie:** adj. fem. sing. Albă-i, albue. Ghicitoare. 98. Ridichea.
- alde:** pron. formă pop. în Oltenia și în regiunea dunăreană a Munteniei. P'alde nean-său la masă fi lăsă, 222, 2, 40. Orlea, Romanuși.
- ale, d'ale:** interj. de mirare. Ale, stăpân, drag de-al nostru, 262, 14, 286. Silistraru, Brăila. 179, 11, 62, idem. 260, 14, 138, idem. 260, 14, 138, idem. Ale, Petre, dumneata, 220, 1, 221. Orlea, Romanuși. 212,

- 10, 139, idem. D'ale Mihul ce-mi făcă? 233, 6, 320. Celeiu, Romanai. 23, 6, 89 107, 129, 162, 154, idem. 198, 4, 171, idem. D'ale frate, corbușor, 260, 14, 144. Silistraru, Brăila. 265, 16, 28, idem. 266, 16, 100, idem. D'ale, mam' călugăriță, 226, 4, 170. Orlea, Romanai. 212, 10, 139, idem. 239, 8, 29, idem. 255, 13, 78, idem. 273, 19, 25, 50, 60, idem. 243, 8, 390, idem. 234, 7, 32. Gemenea, Dâmbovița.
- ale, âle, a:** formă populară, pron. Fi-va ș-alea undevă, 7, 7, 42. Târgoviștea. 265, 19, 50. Silistraru, Brăila. L'ale case mari domnești, 205, 7, 3. Celeiu, Romanai. 195, 2, 256, 257, idem. Ale trei porți că săriă, 205, 7, 153, idem. Ale trei sate iscusate, 208, 8, 11, 22, 76. Orlea, Romanai. L'alelalte spunea, 165, 7, 17, idem. 236, 7, 244. Gemenea, Dâmbovița. Tot cornute d'alea șute, 55, 68, 17. Tândărei, Ialomița.
- alei, alei:** interj. Alei, copilaș Roman, 223, 3, 26. Orlea, Romanai. 224, 3, 87, idem. Alei, taică Novace, 261, 14, 184, 222, 229. Silistraru, Brăila. 259, 14, 16. Silistraru, Brăila. 200, 5, 18. Melinești, Dolj. D'alei, cocoșiță Dragna, 201, 5, 54, idem. D'alelei, Gruțiță al meu, 263, 15, 17, 31, 265, 15, 161, idem.
- aleo, leo:** interj. de exclamare arătând o durere. Aleo, leo, cum îl dureă, 251, 11, 99. Orlea, Romanai.
- alieă:** vb. a da, a îndestulă pe cineva cu ceva. Din vin mese alieă, 52, 62, 10. Tândărei, Ialomița.
- alină:** vb. a încetă, a ostoi. Din vaiet să alină, 169, 8, 270. Celeiu, Romanai.
- alintă:** vb. a mângâia. Și pe frunte s'o alintă, 159, 4, 36. Orlea, Romanai.
- aluneasca:** subst. Hora nașului, zisă și nășeasca. A se vedeă cântecul nașului, nășeasca sau uneasca, pag. 70, 3. Aluneasca o jucă, 207, 7, 402. Celeiu, Romanai.
- alunele:** subst. fem. pl. deminutiv dela subst. alună. Alunele ciucurele, Ghi. it. 92. Oile și Lupii.
- aluniș:** subst. pădure de aluni. Și prin desul aluniș, 176, 10, 145. Celeiu, Romanai.
- aluia:** pron. Aluia calul i-oiu da, 226, 4, 221. Orlea, Romanai.
- amănar:** subst. Amănar de mischiu, 102. Vântul. Ghicitoare. Nici un amănar, n'aveă, 171 9, 104. Celeiu, Romanai.
- ambar:** sub. obiect făcut pentru păstrarea cerealelor. Toate ambarele, 303, 7, 53. Silistraru, Brăila.
- anasură:** subst. Eu sunt anasură. Ghicitoare. 91. Ochii.
- anin:** subst. arbore. Într'un vârf de anin, puținel senin. Ghicitoare. 91. Oglinda.
- anină:** vb. a agăta, a prinde de ceva, a se prinde cu ceva. Și le anină în unghiile tele, 122, 12, 67, 86. Brăila. Și aninara plugul într'o rână, 25, 30, 23. Stoicani, Covurluiu. În cer să anină, 187, 15, 224. Silistraru, Brăila.
- apșoară:** subst. deminutiv dela apă. Luară apșoară 'n gurișoară, 23, 28, 45. Vârfurile, Dâmbovița. Toate apșoarele, 118, 6, 25. Brăila. 123, 13, 32. Orlea, Romanai.
- araciu:** subst. dajdie dată Turcilor. Nici araciu la domnie, 208, 8, 12. Orlea, Romanai. 301, 6, 17, idem. 303, 7, 85. Silistraru, Brăila.
- aram:** adv. în zadar, geaba, surda. Aram ghidi. Aram gheldi. Proverb. 107, 60.
- arambagiu:** subst. negustori turcești, vindeau marfa umblând cu căruțe mari și lungi. Iacă trei Turci arambagii, 218, 1, 17. Orlea, Romanai. 219, 1, 132, idem.
- arambașia:** subst. veche funcțiune de percepere la Turci. Ține-ți arambașia, 297, 4, 17. Orlea, Romanai. 298, 4, 76 idem.
- arâni:** vb. a hrăni, a îngriji, a întreține din hrană. Expresiune întrebuințată numai în Muntenia și mai mult în Oltenia. Și eu m'am arânit, 238, 7, 453. Gemenea, Dâmbovița.
- arapnic:** subst. biciu lung, mare, noduros, întrebuințat numai în Moldova. Pe coaste cu arapnicul să-l croești, 136. 30, 12. Huși.
- areu:** subst. plantă cu foaia lată, crește numai prin locuri băltoase. Foaie verde de areu, 238, 7, 48. Gemenea, Dâmbovița. Foiță bob

areu, 243, 8, 343. Orlea, Romanați.

argat: subst. slugă, servitor. La argați că poruncă, 32, 33, 34, 35, Slobozia-Conachi, Tulcea. 56, 70, 29, idem.

arge: subst. locul unde se țese ceva. O mică argea, 183, 14, 7, 10. Orlea, Romanați. 186, 15, 158 184. Silistraru, Brăila. Sunt nouă argele, 183, 14, 4. Orlea, Romanați. 242, 8, 222, idem. 183. 14, 4, idem. 186, 15, 156. Silistraru, Brăila.

argințel: subst. deminutiv dela argint. Cu șeaua de argințel, 38, 41, 12. Târgoviștea. 57, 72, 12. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița. 185, 15, 14. Silistraru, Brăila. Pe trei stâlpi de argințele, 61, 78, 40. Mircea-Vodă, Dâmbovița. Și cam d'albe argințele, 64, 84, 7. Târgoviștea.

armășia: subst. funcțiune superioară, dispărută azi. Unde luă armășia, 275, 20, 33, 34. Silistraru, Brăila.

arniciu: subst. bumbac colorat, bun pentru brodat și cusut. Fie și cu arniciu, 69 1, 71. Cudalbi, Covurlui.

arțar: subst. sing. masc. arbore. Zi-i ș-alt'dată de arțar, 248, 10, 152. Orlea, Romanați.

artitor: subst. atotputernic, a toate făcător. Nouăzeci și nouă de sfinți artitori, 139, 33, 80. Huși. 140, 33, 127, idem.

aruncătură: subst. orice fel de boală provenită dela vreun dușman prin vreun farmec. Am o aruncătură, 120, 7, 96, idem. Aruncătura, 118, 6, 14, 38, idem. Cu aruncat, 116, 5, 47, idem. De aruncături, 113, 1, 45. Orlea, Romanați. Și în față aruncat, 128, 19, 77. Huși. Fie prin aruncătură, 139, 33, 43, 100, idem.

ăși: pron. formă pop. din acești. La ăși nouă merisori, 8, 8, 4. Râmnicu-de-sus, Tulcea.

așișderea: adv. asemenea. Expresiune întrebuițată mai mult în Oltenia și în regiunea dunăreană din Muntenia. Și celmaua așișderea, 262, 14, 344. Silistraru, Brăila.

asomie: subst. plantă ce înflorește în Maiu și Iunie. Verde d'asomie, 183, 14, 31. Orlea, Romanați.

asvârli: vb. a se ridica, a se arunca

în sus. Și apa se asvârlește, 244, 9, 60, 39. Orlea, Romanați.

aur, -el: subst. sing. Tr'aur poleită, 40, 45, 15. Târgoviștea. 41, 45, 24, 37, 41, 63, 66, idem. Intr'aurei, Doamne, slăvită, 179, 11, 22. Silistraru, Brăila. 180, 11, 114, idem. Cu suveica d'aurel, 185, 15, 13, idem. Și cu șeaua ind'aurit, 57, 71, 25. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița. Intr'aurel, Doamne, suflăte, 305, 5, 43. Silistraru, Brăila.

aură: v. A avea culoarea auru-lui. Și d'aproape aură, 24, 29, 16. Tândărei, Ialomița. Aură: Buciumă de aură în mână mi-a dat, 126, 17, 78. Huși.

avalmă: adv. împreună, la un loc. Păștea cu vacile d'avalmă, 24, 29, 76. Tândărei, Ialomița.

avaietul: subst. dajdie, venit, profit. Avaietul oilor, 276, 20, 111. Silistraru, Brăila.

avrămeasă: subst. Plantă pe care țărării o numesc „Milostiva”, o culeg în Dumineca Rusaliilor și cred că e bună pentru descântat. Verde, verde avrămeasă, 38, 41, 38, Târgoviștea. 163, 5, 309, Orlea, Romanați. 183, 13, 79, idem. 242, 8, 236, idem. 246, 9, 234, idem. 224, 4, 34, idem.

B.

Bacă, bacă: expresiune cu care Mahomedanii numesc pe Creștini. Bacă, bacă gheaură=Uite, uite Creștinul. Iar figurat ar fi: Uite, uite păgânul, câinele, 244, 9, 70, Orlea, Romanați. 245, 9, 125, idem. 292, 1, 53, idem. 293, 1, 80, idem. 294, 1, 177, idem.

băcăni: vb. a da pe obraz cu dresuri, suliman, olman, știubei. Lumea moare și plesnește și proasta se băcănește. Proverb. 112.

baibarac: subst. Pe valea lui Baibarac. Ghicitoare. 101. Tuciul.

baieram: subst. Baieram a ridicat, 270, 18, 6 7, 9, Orlea, Romanați. 273, 19, 5, idem.

băiețan: subst. augmentativ dela băiat. Să vii și tu, băiețane, 159, 4, 10, Orlea, Romanați.

baiarat: subst. Pe valea lui Baia-rat. Ghicitoare. 81. Dovleacul. (bostanul).

- băjenar:** subst. Băjenar să ridică, 275, 20, 29. Silistraru, Brăila.
- bala, balea:** subst. Hala bala îi ține calea. Ghicitoare. 86. Jărul, porcul și lupul. Halea balea îi ține calea. Ghicitoare. 85. Ghinda, porcul și lupul. Balea malea îi ține calea. Ghicitoare. 96. Porcul și lupul.
- bălaie:** adj. fem. Oaie laie bălaie, 148, 50, 1, 4. Huși. Am o vacă bălaie, bălaie, 87, 88. Luna.
- balamă:** subst. obiect în care se fixează ușile, ferestrele și altele. Balamale trâncănind, 243, 8, 331. Orlea, Romanai.
- bălan, bălăior:** adj. Altul mi-este mai bălan, 15, 19, 23. Gemenea, Dâmbovița. Altul mi-este bălăior, 15, 19, 21, idem.
- bălănică:** adj. calif. Să n'țepăm pe bălănică mai ușor, 25, 29, 111. Tândărei, Ialomîța.
- bălaur, bălaurăș:** subst. Este, mări, doi șarpi, bălauri, 179, 11, 13. Silistraru, Brăila. Doi bălăurași, 62, 79, 58. Cudalbi, Covurlui. Ci să te faci un laur bălaur, 129, 20, 20. Huși. 136, 30, 4, idem. 141, 35, 12, idem.
- bălmăji:** vb. a spune ceva confuz, neînțeles, incurcat. Din gură nu-șce bălmăjiă, 246, 9, 230. Orlea, Romanai.
- balozal:** subst. vas pentru transportul mărfurilor pe apă. Șapte balozale, 288, 5, 8. Orlea, Romanai.
- baltag:** subst. Cu baltagul o băteă, 247, 10, 58. Orlea, Romanai. 248, 10, 119, idem. 262, 14, 342. Silistraru, Brăila. Cu coada baltagului, 281, 22, 54. Celeiu, Romanai. 282, 22, 132, idem.
- bănișor:** subst. deminutiv dela ban. Dați-ne câte-un bănișor, 31, 32, 103. Chișinău, Basarabia.
- bântoi:** subst. Șeade pe tănțoi bântoi, dar tănțoi bântoi.... Ghicitoare. 79. Coțofana și bivolul.
- banțur:** subst. Țanțur banțur șeade 'n drum. Ghicitoare. 77. Ciobanul și oile.
- barem:** adv. cel puțin, măcar. Barem să-i trag cu palma, 268, 17, 173. Celeiu, Romanai.
- bârja:** Cu ghiarele hârja bârja. Ghicitoare. 75. Cântarul.
- bârnuță:** subst. Bârnuță de os duce porci 'n jos. Ghicitoare. 94. Pieptenele.
- baros:** subst. ciocan mare. Barosu 'n mână luă, 29, 31, 104. Galați. Țigani cu baroasele, 37, 39, 41. București. 38, 40, 43. Gemenea, Dâmbovița.
- bașca, bășcu:** Deoparte, separat, divizat. A pune deoparte, a separă, a diviză. Bașca vorbim. Bașca ne înțelegem. Proverb. 109, 133. Caprele de-a bașcă, 174, 9, 385. Celeiu, Romanai. Și noi să ne bășcuim, 216, 12, 25. Orlea, Romanai.
- bășca:** subst. Vine gășca dela Bășca. Ghicitoare. 75. Cântarul. 78. Cobza.
- basmă:** subst. Basmaua e a frate-său, 57, 73, 20. Cudalbi, Covurlui. În basmă-i puneă, 161, 5, 114, 116. Orlea, Romanai. 250, 11, 25, idem. Cu parale din basmale, 39, 42, 38. Târgoviștea. 40, 43, 39. Sărdaru, Dâmbovița. Două basmăluțe de in, 68, 1, 66. Cudalbi, Covurlui.
- bașmarghiol:** subst. om însărcinat cu ținerea ordinii într'un târg. Bașmarghiol de târg, 161, 5, 60, 134. Orlea, Romanai. 162, 5, 219, idem. 163, 5, 280, idem.
- bătă:** subst. fem. băț ciobănesc, măricel și având o măciucă la capul cel mai gros. Expresiune întrebuințată în Oltenia și în Muntenia. Căinele nu fuge de pită, ci de băță. Proverb. 109.
- bătătură:** subst. partea dinaintea casei. Se aude numai în Oltenia. Câte paie 'n bătătură, 10, 11, 5. Orlea, Romanai. În bătătură le trântiă, 248, 10, 83, idem.
- bătlăgel:** subst. vas mic pentru vin, rachiu și alte lichide. Că e un mic bătlăgel, 255, 13, 39. Orlea, Romanai. 256, 13, 95, idem. Tot buți bătlăgele, 305, 8, 14. Silistraru, Brăila.
- bea:** vb. Beaoș Novac novăcește, 259, 14, 7. Silistraru, Brăila.
- beleă:** subst. pagubă, jugubină, posnă. Bună ziua ți-am dat, beleă mi-am căpătat. Proverb. 106, 16. Beleă mare, 113, 1, 56. Orlea, Romanai. Singur detei de beleă, 221, 1, 267, idem. 235, 7, 174. Gemenea, Dâmbovița. 236, 7, 253, idem. 253, 12, 138. Orlea, Romanai. 254, 12,

- 259, idem. 259, 14, 19. Silistraru, Brăila. 265, 19, 14, idem. 259, 14, 19, idem. 205, 7, 224. Celeiu, Romanați. 207, 7, 338, idem. 212, 10, 85. Orlea, Romanați. 256, 13, 107, idem. 258, 13, 317, idem. 254, 12, 259, idem. 239, 7, 545. Gemenea, Dâmbovița. Inima satului, beleaua dracului. Ghicit. 96. Primăria.
- belnicul:** adj. Tot pe roșul belnicul, 199, 4, 216. Celeiu, Romanați.
- belșug:** subst. îndestulare, mulțime. Semne bune din belșug, 35, 36, 7. Bezdeadu, Dâmbovița. 35, 37, 9. Mahalaua, Dâmbovița.
- berbeciuri:** Și cincizeciuri de berbeciuri, 57, 71, 20. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița.
- berc:** adj. sing. Două năpârci berci, 62, 79, 54. Cudalbi, Covurluiu. Nouă berbeci de cei berci, 305, 8, 38. Silistraru, Brăila. Tot berbeci d'aceia berci, 55, 68, 20. Tândărei, Ialomița. 55, 68, 20, idem.
- berg:** adj. Cocos berg, legat la gard. Ghicit. 86. Lacătul. Scurto, bearco, un'te duci? Ghicit. 75. Căldarea, Cofa.
- beșliu:** subst. funcționar turcesc, însărcinat cu strângerea dajdiilor. Azi comună rurală lângă Dunăre, la gura Iscrului în dreptul portului Corabia. Luatela dela beșlii, 211, 10, 28. Orlea, Romanați. Aduse dela beșlii, 234, 7, 36. Gemenea, Dâmbovița.
- bghiolță:** subst. bivoliță, expresiune întrebuintată în toată regiunea dunăreană din Muntenia și Oltenia. Atâtea bghiolțe, 6, 4, 15. Orlea, Romanați.
- bicișor:** subst. deminutiv dela biciu. Să ne luăm câte-un bicișor, 31, 32, 104. Chișinău, Basarabia. Bicișorul lui, 62, 79, 61. Cudalbi, Covurluiu.
- bididiu:** subst. cal micuț, dar puternic. Călăre pe-un bididiu, 204, 7, 126. Celeiu, Romanați.
- bir:** subst. dajdie, impozit, dare personală. Nici birul la 'mpărăție, 208, 8, 13. Orlea, Romanați. Nu dă birul la domnie, 209, 9, 18, 17. Corabia, Romanați.
- blagă:** subst. avere, bogăție, bunuri. Nu-ți ajunge blaga mea, 271, 18, 96. Orlea, Romanați. Blaga mea, averea ta, 271, 18, 97, idem.
- blajăn, -ă:** adj. bun, plăcut. Cal mai bun și mai blajăn, 32, 33, 15. Slobozia-Conachi, Tulcea. Apă adâncă și blajână, 176, 10, 99. Celeiu, Romanați. 181, 12, 58, idem.
- bleojdi:** vb. a face ochii mari. Cu ochii bleojdiți, 31, 32, 86. Chișinău, Basarabia.
- blid:** subst. întrebuintat numai în Moldova, foarte rar în Oltenia și Muntenia. Două spărturi de blid. Ghicitoare. 93, 102. Părul, urechile, nasul, ochii și gura. De prin blidurile mele, 138, 32, 59. Huși.
- boanca:** expresiune pop. rotund. Șa-puca pe boanca de bluză. Ghicitoare. 102. Turta.
- boanța:** subst. Țanțele boanțele trec pe drum. Ghicitoare. 77. Ciobanul și oile.
- bobonat, -ă:** adj. măricel ca bobul. Numai unul bobonat. Ghicitoare. 88. Luna și stelele.
- bobotaie:** subst. foc micșor, ce, la începutul primăverii, copii din Muntenia și din Oltenia, de pe lângă Dunăre, fac așa cam pe sub seară și-l sting târziu de tot. În aprinsul bobotăilor, 255, 13, 5. Orlea, Romanați. În stinsul bobotăilor, 247, 10, 31, idem.
- bocăni, boca:** Ciocăniră, bocăniră, 29, 31, 149. Galați. În pădure ciocna boca. Ghicitoare. 99. Sita.
- bodaprote, bogdaprote:** Dumnezeu să primească. Mulțămim. Bodaprote, înflorite, 8, 8, 51, 58, 64, 71. Râmnicu-de-sus, Tulcea. Bogdaprote îi zică, 282, 22, 159. Celeiu, Romanați.
- bogasiu:** subst. abă fină, șai turcesc ca mătasa, vopsit albastru. Bogasiu d'ăl bun, 288, 25, 18. Orlea, Romanați.
- bogaz:** subst. gărlă formată dintr'o apă mai mare. Pe bogaz de mare, 14, 17, 15. Tulcea.
- bohor:** subst. bour. Bohor negru, Bohor negru, 57, 73, 9, 10. Cudalbi, Covurluiu.
- boiște:** adv. plecat la pământ, pițuș, tiptil. Tot în boiște mergea, 200, 4, 297. Celeiu, Romanați.
- bolborosî:** vb. vezi a balmăji. Capul jos bolborosia, 223, 3, 68. Orlea, Romanați. 254, 12, 243, idem.
- bolboșat:** adj. mare, rotund. Cu ochi refecați, mari și bolboșați, 288, 25, 46, 47. Orlea, Romanați.

- bold:** subst. Să facem câte-un boldisor, 25, 29, 110. Tândărei, Ialomița. Paftale cu bolduri, 47, 53, 60, idem. Cu colan cu bolduri, 59, 75, 31. Samova, Tulcea.
- boldeică:** subst. cătălușă mică și foarte simțitoare. E o boldeică lătrătoare, 295, 78, 92, 95. Orlea, Romanaii.
- bolovănel:** subst. deminutiv dela bolovan. Doi bolovănei, 156, 2, 291. Silistraru, Brăila. 157, 2, 331, idem. La urechi doi bolovănei, 159, 3, 103. Celeiu, Romanaii. 158, 3, 43, idem.
- bolovăni:** vb. a face mare ca un bolovan. Ochii îi bolovăniă, 268, 17, 185. Celeiu, Romanaii.
- bomboni:** vb. v. bălmăji. Să se ducă bombonind, 35, 36, 14. Bezdeadu, Dâmbovița.
- bordea:** subst. Bordea 'n groapă, plete pe spate, Ghicitoare. 76. Ceapa.
- bordeiu:** subst. Eră 'n fundul bordeiului, 26, 30 61. Stoicani, Covurlui. 29, 31, 95. Galați. Pe la bordeiele noastre, 34, 35, 25, 61. Târgoviștea. Rățoiu potcovit pe bordeiu suit. Ghicitoare. 73. Bradul. Până nu spargi bordeiul. Ghicitoare. 81. Dovleacul. 171, 9, 67. Celeiu, Romanaii. La bordeiaș că mergea, 241, 8, 166. Orlea, Romanaii. 243, 8, 289, idem. 275, 20, 16. Silistraru, Brăila.
- boronă:** subst. un fel de grapă. Cu borona boroniă, 30, 32, 9. Chișinău, Basarabia.
- bortă:** subst. groapă, deschizătură, gaură. Intr'o bortă uscată, latră o purcă turbată. Ghicitoare. 78. Cobza.
- borti:** vb. Chechismo borti. Ghicitoare. 77. Ceasornicul.
- boșcea:** subst. un fel de fotă de lână pe care în Oltenia și în Muntenia dunăreană, fetele și femeile, încingându-se pe la mijloc, pune una dinainte și alta dinapoi. In boșcele să'mbracă, 197, 4, 64. Celeiu, Romanaii.
- botină:** subst. încălțăminte. Arde picioarele 'n botine și botinele 'n picioare, 125, 16, 16, 17, 38, 39. Huși. Cu botine de ibosti m'oiu îmbracă, 130, 21, 18, idem. 142, 35, 54, 55, idem.
- botoroață:** subst. Șotoroață botoroață nouă coți de lemn întreagă, Ghicitoare. 92. Osia.
- bourel:** subst. deminutiv dela bour. Boi bourei, 28, 31, 36. Galați.
- brad:** subst. cracă de măr, împodobită cu flori verzi și purtată înaintea tinerilor, când îi duce la biserică să se cunune și a mortului când îl duce la mormânt. Arbore ce crește în regiunea muntelui. Și cu brad că le-a 'ngropat, 252, 12, 70. Orlea, Romanaii. Câți sunt brădușei, 65, 86, 6. Tândărei, Ialomița.
- brânaciul:** subst. încingătoare. Brânaciului drumu-i da, 286, 24, 141, 144. Orlea, Romanaii.
- brândușă:** subst. floare ce crește primăvara, culoarea albă și trandafirică, tulpina subțire, rădăcină ovală. Și ciupia la brânduși, 27, 30, 131. Stoicani, Covurlui. Câte-s brândușele, 65 86. 8. Tândărei, Ialomița. Câți mai brândușei, 65, 86, 24, idem. 51, 61, 30, idem.
- bre:** formă de exclamare. Bre, nașă, nășica mea, 196, 3, 66. Celeiu, Romanaii. Bre, Niculceo, sluga mea, 246, 9, 256. Orlea, Romanaii. 247, 9, 275, idem. 222, 2, 25, idem. 255, 13, 19, idem. 256, 13, 126, idem. 257, 13, 191, idem. 258, 14, 274, idem. 274, 19, 110, idem. 242, 8, 278, idem. Bre, fraților, creștinilor, 282, 22, 164, 188. Celeiu, Romanaii. Bre, într'un ceas mi le-oiu da, 236, 7, 250. Gemenea, Dâmbovița. 238, 7, 470, idem.
- brumăreă:** adj. D'o pelceă cam brumăreă, 276, 20, 114. Silistraru, Brăila.
- bubu:** vb. Hubuează bubuează, peste nouă munți rânchează. Ghicitoare. 97. Pușca.
- bucăcioară:** subst. deminutiv dela bucată. D'aici oiă să cadă bucăcioare, 208, 8, 94. Orlea, Romanaii.
- bucălaie:** adj. oaie grasă, având lână albă amestecată cu vână. Laie, bucălaie, 65, 86, 17. Tândărei, Ialomița. Dă lăi, bucălăi, 41, 45, 34. Târgoviștea.
- buchereă:** adj. lănoasă, cu lână mare și lungă la fir. Avea o oaie buchereă, 296 3, 89. Silistraru, Brăila.
- bucium:** subst. instrument ciobănesc de cântat. Să strigăm cu buciumele,

- 60, 78, 36. Mircea-Vodă, Dâmbovița. Bucium de aură în mână mi-a dat, 126, 17, 78, 79. Huși. Ea buciună rămâneă, 180, 11, 107. Silistraru, Brăila. Mergea Sila buciună-mând, 180, 11, 102, idem.
- buga:** subst. Ragă buga 'ntre hotară. Ghicitoare. 78. Clopotul. Strigă Buga din cetate. 78, idem.
- buhaiu:** subst. taur. Cu boii buhai, 21, 27, 143. Galați. 33, 34, 14. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- bujor:** subst. plantă ce înflorește în Maiu, are flori albe și roșii. Stanciule, bujorule, 240, 8, 43. Orlea, Romanai.
- bulbură:** adj. Buturugă bulbură șeade jos și tulbură. Ghicitoare. 97. Putineiul.
- bulduc:** expresiune onomatopeică. Ulduc bulduc. Ghicitoare. 97. Putineiul.
- bulfeiu:** adj. grăsuliu. Mă dusei în pădure să taiu restei și bulfeiu. Ghicitoare. 97. Racul cu icre la gât.
- bulibașa:** subst. jude, căpetenie, șef. La bulibașa veniă, 28, 31, 80, 81, 83, 84. Galați.
- bumb, bumburuș, bumburel, bumburat:** Lungu, lungu scutură bumbul. Ghicitoare. 83. Găleata și lanțul. Tuțuruș bumburuș șeade 'ntr'un picioruș. Ghicitoare. 103. Varza. Bumburel rostogol 'nare astâmpăr pe ogor. Ghicitoare. 74. Bulgărele. Pistornic bumburat se dă peste cap. Ghicitoare. 92. Paharul. Pe jelt bumbi de aur, 13, 16, 12, 19, 27, 35, 42. Tulcea.
- bumbăcel:** subst. deminutiv dela bumbac. Sgărbăcel de bumbăcel, 204, 7, 145. Celeiu, Romanai.
- burdel:** Urdel burdel băgat în coadă de vițel. Ghicitoare. 86. Inelul.
- burdicos:** adj. gras, umflat la mijloc. Fostu'n sus și fostu'n jos, fostu vine burdicos. Ghicitoare. 83. Fusul.
- burhau:** subst. mică adunare de apă. In cel burhau de ploaié. 65, 86, 12. Tândărei, Ialomița.
- burii:** subst. vas, pentru păstrarea lichidelor, cât de înalt, atât de lung. Să-i dai vin și rachiul tot într'un burii. Ghicitoare. 82. Oul.
- burueanul:** subst. Buruiianul huruind, 286, 17, 201. Celeiu, Romanai. Niște buruieni că-i da, 196, 3, 96, idem. 129, 19, 120. Huși. Prin buruieni ascunsă. Ghicit. 82. Iepurele. Toată buruiiana cu umbra ei. Proverb. 106, 11.
- buși:** vb. a lovi în ceva făcând uu sunet. Bușindu-se, 137, 31, 9. Huși. Pe dânsa s'o bușească, 125, 16, 79, idem.
- bușmachi:** subst. încălțăminte. Bușmachi în picioare mi-a dat, 126, 17, 74. Huși.
- buștean:** subst. parte din trunchiul unui copac. Ce sunt ai bușteni părliți, 185, 15, 96. Silistraru, Brăila. 223, 2, 81. Orlea, Romanai. Ca un buștean părliț eră, 167, 8, 99. Celeiu, Romanai. 17, 9, 100, idem. Buștean negru a rămas, 177, 10, 254, idem. 180, 11, 87. Silistraru, Brăila. Să suie 'n vârf de buștean. Ghicitoare. 74. Brotăcelul. Moșu'n deal ca un buștean. Ghicitoare. 81. Dovleacul.
- butcă:** subst. trăsură boierească. Și în butcă să puneă, 201, 5, 83, 86. Melinești, Dolj.
- butoană:** subst. vas pentru vin. O butoană de vin tras, 259, 14, 48. Silistraru, Brăila.
- butuc:** subst. retezături groase de lemn, serviau ca mijloace de pedeapsă. Niște butuci părliți, 185, 15, 96. Silistraru, Brăila. 186, 15, 105. idem. In butuci băgați, 214, 11, 40, idem. Din nuiă butuc, de nu pot să-l duc. 73. Ghicitoare. Bastonul.
- buturugă:** subst. Buturugă bulbură șeade jos și tulbură. Ghicitoare. 97. Putineiul. Am un băț buturugat. Ghicitoare. 96. Porumbul. Buturuga mică.... Proverb. 109, 119.
- butușină:** subst. Retezătura de o palmă înălțime dela suprafața pământului. Ședeă lângă o butușină, 211, 10, 14. Orlea, Romanai.
- buzdugan:** subst. Ad-o'ncoă buzduganul, 214, 10, 249. Orlea, Romanai. 217, 12, 151, idem. 229, 5, 101. Tândărei, Ialomița. La șele buzdugane, 234 7. 52. Gemenea, Dâmbovița, 235, 7, 214, idem. 235, 12, 157. Orlea, Romanai. 254, 12, 199, idem. 258, 13, 307, 355, idem. Trei buzdugane alegea, 261, 14, 179. Silistraru, Brăila. C'un galben de buzdugan, 265, 19, 42, idem. 286, 24, 110. Orlea, Romanai.

buzunări: vb. a umbla, a scotoci prin buzunarele cuivă. Neică, de-i buzunărește, 261, 14, 238. Silistraru, Brăila.

C.

Căciulă: verb. a saluta descoperind capul. Toată lumea la mine s'a căciulat, 133, 23, 48. Huși.

cadiu: subst. judecător turcesc. Și la Cadiu mergea, 258, 13, 272, 279, 238, 318, 351. Orlea, Romanai. De fata Cadiului întrebă, 257, 13, 210, 211, idem. Bre, Cadie, dumneata, 258, 13, 274, idem. Dur cadur, Cadiule, 253, 13, 339, idem. Turcilor Cadiilor, 244, 9, 35, idem. La fata Cadiului, 261, 14, 262. Silistraru, Brăila. 263, 15, 71. Cudalbi, Covurluiu. Turcule, Cadiule, 264, 16, 97, 144, idem. La părul Cadiului, 203, 7, 37. Celeiu, Romanai.

cadur: adj. bătrân, ghiuj, om care-și târâe picioarele din cauza bătrâneței. Dur cadur, Cadiule, 258, 13, 339. Orlea, Romanai.

caftan: subst. haină mare, lungă și largă cu gulerul de samur, pe care Sultanul o da Domnitorilor noștri și aceștia la rândul lor ca semn distinctiv și onorific o dedeau boierilor divaniți. In buzunar sub caftan, 202, 6, 34. Tulcea. Pe caftane să sleiă, 238, 7, 467. Gemenea, Dâmbovița.

caftorie: subst. materie turcească. Zăbunaș 3e caftorie, 283, 23, 81. Corabia, Romanai.

caia: subst. cuiu de fier ce se întrebuințează la potcovirea cailor și boilor. Cu caia de mărăgint, 21, 27, 122. Galați.

caic: subst. vas pentru comunicație pe ape, ceva mai mic decât șaica sau ghimia. Caicul lui Tănislav, 244, 9, 64. Orlea, Romanai. 245, 9, 93, 104, idem. In tavanul caicului, 244, 9, 12, idem. D'un caic negru, smolit, 192, 2, 9, 19. Celeiu, Romanai. 193, 2, 44, idem.

caimacan: subst. funcționar superior numit de Poartă și având atribuțiuni domnești. Caimacanii Târgului, 200, 5, 8. Melinești, Dolj. Fata Căimăcanului, 245, 9, 157. Orlea, Romanai. Cincizeci de căimăcăneș, 160, 5, 20, idem.

calabalăc: subst. bagaj. La buric calabalăc. Ghicitoare. 74. Butia cu vin.

călcătura: subst. urmă, mers. Să-ți arăt călcătura, 227, 4, 277. Orlea, Romanai.

calicie: subst. sărăcie, lipsă, mișerie. Nu mă duc de calicie, 273, 19, 56. Orlea, Romanai. Podul Calicilor: numele străzii „Calea Rahovei” din București. Când ajunse pe Podul Calicilor, 298, 4, 32. Orlea, Romanai.

călin: subst. plantă ce face fructe roșii. D'un roșiu călin, 49, 57, 6. Tândărei, Ialomița. Verde trei căline, 183, 14, 33. Orlea, Romanai.

calomfir: subst. plantă de grădină. Are foaia lată și miros plăcut. Și cu calomfir, 42, 47, 17, 36. Tulcea.

calpac: subst. căciulă. Și-a găsit dracu calpacu. Proverb. 107. 50.

cămară: subst. odaie mai mică de locuire. Alergă tocmai în cămară, 21, 27, 183. Galați. 22, 27, 193, idem. Am o puică cucuiată, stă 'n cămară 'ncuiată. Ghicitoare. 97. Pușca. Moșul stă 'nchis în cămară. Ghicit. 98. Pătrunjelul.

canară: subst. cănduri, grupe, cete de indivizi. Canarale se făcea, 221, 1, 313. Orlea, Romanai.

cănit: adj. vopsit, boit, zugrăvit. La coamă căniți, 21, 27, 120. Galați.

căpățână: subst. Și-i dete una 'n căpățână, 31, 32, 91. Chișinău, Basarabia. Și boierii căpățâna, 37, 39, 55, 60. București. 38, 40, 48. Gorgota, Dâmbovița. 39, 42, 28. Târgoviștea. 40, 43, 41. Sărdaru, Dâmbovița. In căpățână să măriă, 170, 9, 44. Celeiu, Romanai. 172, 9, 160, idem. Căpățâna sta, să-i iea, 267, 17, 100, idem. 268, 17, 111, 123, idem. 269, 17, 233, 234, idem. Ș-o să-ți tai căpățâna, 258, 13, 346. Orlea, Romanai.

căpistelea: subst. albie mică pentru cernut făina și frământat coca, și pentru cernutul mălaiului. Toate căpistelele, 305, 5, 57. Silistraru, Brăila.

căpricea: subst. deminutiv dela capră. Tocmai ca o căpricea, 230, 6, 66. Celeiu Romanai. 234, 7, 107. Gemenea, Dâmbovița.

căpușă: subst. mugurele din care

- se desvoltă coarda și rodul viței; parazit de formă rotundă ce trăește pe unele animale. Zi-i odată de căpușă, 248, 10, 75. Orlea, Romanați.
- căput:** subst. instrument de cântat. Cu căputul cântă, 290, 25, 237, 238, 241. Orlea, Romanați.
- căpută:** subst. Cu căpute nărânzii, 218, 1, 20. Orlea, Romanați. 219, 1, 135, idem.
- cărare, căraruc:** subst. drum numai de picior. Părăsește-mi cărarea, 270, 18, 39. Orlea, Romanați. Căraruia mi-apucaii, 159, 4, 26, idem. 115, 4, 2, idem.
- carată:** subst. trăsură boierească. Multe carâte-au sosit, 203, 7, 8, 10. Celeiu, Romanați. 204, 7, 135, idem. Carătele de intră, 205, 7, 158, idem.
- carâmb:** subst. partea dela glesnă în sus a cismeii. Și Marcul cu carâmbul, 267, 17, 31. Celeiu, Romanați.
- caraulă:** subst. streajă, paznic, păzitor. Strigă caraulă din fântână. Ghicitoare. 98. Râma.
- cărăuș:** subst. Cărăuși mânănd, 41, 45, 54. Târgoviștea. 27, 30, 121. Stoicani, Covurlui.
- caravan:** subst. car mare pentru transport. Și'ndată umplea nouă caravane, 24, 29, 70. Tândărei, Ialomița.
- cărcăii:** vb. Găina cărcăii... Ghicitoare. 76. Carul. In cărcăitul broștelor, 224, 4, 21. Orlea, Romanați.
- car'ce:** pron. Car'ce mi-o 'mbucă. 157, 2, 358. Silistraru, Brăila.
- cardarmă:** subst. roată de car și de căruță. Să mă uit pe cardarmale, 208, 8, 78. Orlea, Romanați.
- cărja:** subst. baston, băț, pentru bătrâni numai. Cărja 'n mână că luă, 264, 15, 138, 139, 155. Cudalbi, Covurlui. Oleo, tot cu cărjele, 210, 9, 47. Corabia, Romanați. 224, 4, 46. Orlea, Romanați. 17, 23, 42. Târgoviștea.
- cârlan, cârlaniță:** subst. cal sau berbec între un an și jumate și cinci ani. Pe cal, pe cârlan, 180, 12, 3. Celeiu, Romanați. La cârlani să mi-tuească, 275, 20, 64, 73. Silistraru, Brăila. Dintr'un cârlănaș făcută, 308, 9, 20, idem. Atătea cârlanițe, 6, 4, 17. Orlea, Romanați.
- cârlig:** subst. băț, băță ciobănească puțin încovrigată la capul de sus. Mâna stângă cârlig de cioban, 114, 2, 5. Orlea, Romanați. Și mi-l frige în cârlige, 211, 10, 64, idem. Cu cârligul îl mințea, 297, 4, 172, idem.
- cărmă:** subst. obiectul cu care se dirije ceva. Opăcini, cărmă făcea, 176, 10, 127. Celeiu, Romanați.
- cărmiș:** subst. Unde n'ai loc de cărmăș, 237, 7, 390. Gemenea, Dâmbovița.
- cărn:** adj. Luă seceră a mai cărnă, 24, 29, 47. Tândărei, Ialomița. 29, 31, 115. Galați. Și făcū seceri cărne, 29, 31, 110, idem. C'o seceră cărnă, 20, 27, 106, idem.
- cârpi:** vb. a coase, a drege ceva coșând. Gândești să te cărpești și mai rău te rupi. Proverb. 111.
- cârșmăriță:** subst. Cârșmărița-i de Român, 259, 14, 37. Silistraru, Brăila.
- cartifoaic:** subst. Intr'o foaie cartifoaic, seade o oaie oacănă. Ghicitoare. 83. Fragile.
- cartofia:** subst. Miș păiuș dela cartofia. Ghicitoare. 98. Mătura.
- cărunt:** adj. albit. Pân la munți cărunți, 63, 81, 24, 25, 26. Putna.
- caș:** subst. brânză proaspătă nesărată. La Ispas un pumn de caș, 66, 87, 16. Teli-Grecca, Transilvania.
- casap:** subst. măcelar. Casapii cu masatele, 37, 39, 44. București.
- căsăpi:** vb. a tăia, a îmbucăți, a fărâmiți. Vlad că mi-i căsăpiă, 282, 22, 173. Celeiu, Romanați.
- căscare:** vb. Cu căscare, 128, 19, 24. Huși.
- cășcioreă:** subst. Ca și cea de sus, formă pop. Dela cășcioreaua mea, 270, 18, 39. Orlea, Romanați.
- căsmălută:** subst. deminutiv dela căsmă. Căsmăluțele luă, 248, 10, 110. Orlea, Romanați.
- căsnii:** vb. a munci, a chinui, a silui pe cineva. Și mi-a căsnit sufletul, 239, 7, 331. Gemenea, Dâmbovița.
- căsoaic:** subst. formă pop. dela casă. Din fundul căsoaiei, 22, 27, 205. Galați.
- catalița:** subst. Catalița fierbe pere, Cataloiu vine și cere. Ghicitoare. 78. Cloșca cu pui și ului.
- catană:** subst. soldat, militar. Trăiți-ar catanele, 248, 10, 70, 99, 130,

149. Orlea, Romanai. 249, 10, 171, idem. Și el cântă a cătănie, 65, 85, 4, 5, 7. Vișinești, Dâmbovița.
- cătănuță**: subst. deminutiv dela catană. Am o cătănuță tare. Ghicitoare. 86. Lăcutul.
- cataramă**: subst. Și curele 'n cătărâmi, 253, 12, 172. Orlea, Romanai. Și'n cătărâmi îl strângea, 266, 16, 76. Silistraru, Brăila.
- catărcă**: subst. partea feminină a catărului. Primeste tu catărcă, 254, 12, 257, Orlea, Romanai. 258, 13, 287, 363, idem. Catărcă zestre fi-a dat, 259, 13, 370, idem.
- catarg**: subst. Cu catargul zugrăvit, 192, 2, 10. Celeiu, Romanai. 193, 2, 48, idem. 290, 25, 229, 231, idem.
- catăronică**: subst. Nouăzeci și nouă de tartori cu catăroaicele lor, 138, 33, 23. Huși.
- cătină**: subst. plantă cu ramuri lungi și subțiri. Rădăcină de cătină. Ghicitoare. 76. Cartea.
- cătrăni, cătrână**: smoolă. Cu cătrână cătrănite, 34, 35, 29. Târgoviștea. Cu catran le cătrăniă, 193, 2, 47. Celeiu, Romanai. 269, 17, 267, idem.
- cătun**: subst. locuință pentru purcari și pescari. Și la cătun îl aducea, 178, 10, 308, 309, 335. Celeiu, Romanai. 270, 18, 57. Orlea, Romanai. 273, 19, 62, idem.
- cază**: subst. plasă, despărțire administrativă. Care țin cazaua'n Dii, 218, 1, 18. Orlea, Romanai. 219, 1, 133, idem.
- cea**: interj. cu sens imperativ. Cea... Roată măi! 19, 27, 17. Galați. 20, 27, 33, 47, 69, 90, 103, idem. 21, 27, 116, 134, 158, 177, idem. 22, 27, 196, 208, 220, 230, idem. Cea... Roată măi! 25, 30, 5, 14, 27. Stoicani, Covurluiu. 26, 30, 36, 49, 62, 77, 89, 108, idem. 27, 30, 126, 139, 148, 157, 167, idem. Cu sens exclamativ. Cea fată de Frâng, 160, 5, 1. Orlea, Romanai.
- ceacă**: adv. incet, binișor. Ceacă, ceacă și răul la matcă și prostul la teapă. Proverb. 107. 60.
- ceale**: pron. formă pop. Ceale îngălatele, 54 67, 40. Tândărei, Ialomița.
- cealmaua, celmeluța**: subst. învelitoarea capului la Turci. Cealmaua și catărcă, 258, 13, 363. Orlea, Romanai. Celmeluța i-o luă, 199, 4, 259. Celeiu, Romanai. 258, 13, 363, Orlea, Romanai. 258, 13, 362, idem. Cealmalele am schimbă, 259, 13, 370, idem. 222, 2, 78, idem. Așa stau celmelele, 266, 16, 128. Silistraru, Brăila. Și cealmaua așîșdere, 262, 14, 344. Silistraru, Brăila.
- cela**: pron. Cela fără fund, 156, 2, 285. Silistraru, Brăila. 157, 2, 314, idem. 158 3, 26, 95. Celeiu, Romanai.
- celărel**: subst. deminutiv dela cellar=odăiță, chițimic, ascunzătoare. Intră-o-ar colea 'n celărel, 55, 68, 28, 29. Tândărei, Ialomița.
- celiar**: adv. De dincolo, de cea parte. Din celiar de Dunăre, 52, 62, 1. Tândărei, Ialomița.
- ceoflec**: subst. lemn mic și scurt, ramură căzută jos. Am un puiu de Grec, ce se suie pe ceoflec. Ghicit. 74. Brotăcelul.
- ceoltarul**: subst. acoperemânt ce se pune pe cal, de desuptul șelei. Dar ceoltarul de pe cal, 241, 8, 189. Orlea, Romanai.
- ceopăți**: verb. a tăia în mici bucățele. Cap de Turc să ceopățesc, 199, 4, 214. Orlea, Romanai. Ceopățele te-aș făcea, 195, 2, 234, 242, idem.
- ceoșvârte, cervârște**: subst. sfert din carnea unui miel. Cu ceoșvârți de miel, 125, 1, 25. Silistraru, Brăila. Ceoșvârți mi-l făcea, 291, 25, 358. Orlea, Romanai. Cervârști ca să-l faci, 190, 1, 188, 210, idem. Din paloș mi-l ceoșvârția, 277, 20, 189, Silistraru, Brăila.
- ceotec**: subst. frântură, retezătură de lemn, bun de asvârțit cu ele în cinevă. Multe ceotece tăia, 296, 113, 115. Orlea, Romanai.
- cerchezește**: adv. Și mi-i tundeă cerchezește, 118, 1, 65. Orlea, Romanai. 220, 1, 168, idem. 235, 7, 164. Gemenea, Dâmbovița. Lasă clică cerchezește, 229, 5, 75. Tândărei, Ialomița.
- cercî**: vb. a cerși. Cercească, sărmanele, 197 4. 16. Celeiu, Romanai.
- cerdac**: subst. partea dinaintea unei case. Pe cerdac că mi-și cădea, 258, 13, 311. Orlea, Romanai.

- La cerdac, neică, sosiă, 261, 14, 243. Silistraru, Brăila.
- cest:** pron. formă scurtă din acesta. Seade iced cest donn bun, 44, 50, 17, 18. Tândărei, Ialomița. 45, 51, 22, idem. 47, 53, 15, idem. 53, 65, 20, idem. In grădină la cest donn, 23, 28, 28, 29. Vârfurile, Dâmbovița. Și'n ceste domnii, 6, 5, 3. Cudalbi, Covurlui. Iced 'n ceste curți, și 'n ceste domnii, 45, 51, 1, 2. Tândărei, Ialomița. 44, 50, 1, 2, idem. 46, 53, 1, 2, idem. 59, 77, 1, 2, idem. 60, 78, 1. Mircea-Vodă, Dâmbovița. Domnul cestor curți, 42, 47, 44. Tulcea. 44, 50, 3. Tândărei, Ialomița. 46, 53, 3, idem. 53, 65, 1, 2, 3, idem. D'alăturia cestui sat, 50, 60, 1. Tulcea. Cestor curți... cestor domnesc, 13, 16, 2, 4, idem. 14, 17, 93, idem. 54 67, 37. Tândărei, Ialomița. 59, 77. 3, idem.
- cetaș:** subst. om ce face parte dintr'o ceață. Cetași și vatași, 10, 10, 80. Tândărei, Ialomița.
- cetcul:** vb. a împleți plasa de nevod pe odgoane. Cetcuți nevoadele, 176, 10, 114. Celeiu, Romanai. Nevoadele cetcuia. 176, 10, 126, idem.
- cetină:** subst. Sub cetina bradului, 8, 8, 1. Râmnicu-de-sus, Tulcea. 278, 21, 5. Silistraru, Brăila.
- cetiu:** Cetiu mic, mare a venit, 57, 73, 2. Cudalbi, Covurlui. Cetinele, cetioară, dragale, 57, 73, 1, idem. Ceti lună, cetioară dragă, 15, 21, 1. Târgoviștea.
- chedecă:** subst. formă pop. în loc de piedică. Mică funie cu care se leagă picioarele animalelor, oprindu-le de a alergă. Și cu chedeca în gură, 264, 18, 112. Cudalbi, Covurlui.
- cheierul:** subst. instrument pentru a deschide ceva. Ad'o'ncoace cheierul, 213, 10, 232, 242. Orlea, Romanai.
- cheitoare:** subst. Din toate cheietorele, 115 4, 41. Huși.
- cheiul:** subst. fiment ori altceva. Am o fântână cu cheiul verde și cu apa roșie. Ghicit. 87. Lubenița.
- chelăriță:** subst. păstrătoarea cheilor. Chelărița banilor, 54, 66, 33. Tândărei, Ialomița.
- chelciug:** subst. Ori de chelciug ai sfârșit, 175, 10, 49, 60. Celeiu, Romanai. 231, 6, 99, 110, idem.
- cheldes:** vb. a mută destindechea, când se țese. Tese-mi, cheldesește, 185, 15, 11. Silistraru, Brăila.
- chelia, cheală:** Să i se vadă chelia, 151, 56, 28. Huși. Să rămăie cheală, 121, 11 17, 18. Orlea, Romanai.
- chercheriță:** adj. Mătușică chercheriță... Ghicit. 99. Secera.
- chesnache, chechismo:** Ocheșeaua chesnache, chechismo borti. Ghicitoare. 77. Ceasornicul.
- chică:** subst. tundere mocănească. Un flăcău cu chica lată, 55, 69, 16. Putna. 66, 88, 6, idem. Să-i cadă chica, 121, 11, 8. Orlea, Romanai. Chica ta cea gălbioară, 273, 18, 261. idem. 274, 19, 161, idem. Lasă chica voinicească, 212, 10, 153, idem. 224, 4, 41, idem. Și chica călcăiele, 202, 6, 22. Tulcea. 229, 5, 71. Tândărei, Ialomița. Cea cu chicele lungi, 285, 24, 42. Orlea, Romanai. 286, 24, 68, idem. Și de chică mi-l luă, 277, 20, 186. Silistraru, Brăila.
- chichiță:** subst. cutie mică la capul unei lăzi în partea de sus, servind spre a pune ceva mai de valoare. Și rochiță din chichiță, 55, 68, 33. Tândărei, Ialomița.
- chicurușul:** subst. Chicurușul chicurură... Ghicitoare. 96. Porcul și lupul.
- chidă:** subst. un fel de zăpadă ce se pune pe crăcile pomilor. Mustățile numai chidă, 212, 10, 100. Orlea, Romanai.
- chilie:** subst. cameră mică destinată numai pentru un singur om. Și prin chilii vă culcați, 230, 6, 34. Celeiu, Romanai. 234, 7, 50. Gemenea, Dâmbovița. 235, 7, 191, idem. In'tr'o chilie intră, 240, 8, 94. Orlea, Romanai. 242, 8, 229, idem. 243, 8, 326, idem.
- chimir:** subst. încingătoare lată de cureă. Ș-a umplut chimirele, 246, 9, 183, 191. Orlea, Romanai.
- chindesi:** vb. Și-mi coase și-mi chindesește, 53, 64, 14, 15. Tândărei, Ialomița. 57, 73, 16. Cudalbi, Covurlui.
- china:** Formă pop. cu sens de exclamare. China bată-l mamă-sa, 232. 6, 210. Celeiu, Romanai.

- chiot:** subst. Chiotul flăcăilor, 21, 27, 182. Galați.
- chiparos:** subst. arbore. La crânguță de chiparos, 14 18. 1. Tulcea. Sub umbra chiparosului, 15, 19, 13. Gemenea, Dâmbovița.
- chiperată:** adj. formă pop. în loc de piperată. Nici chiperată, 126, 17, 46, 50. Huși.
- chirăi:** vb. țipă, vere, chirăște, 172, 9, 233. Celeiu, Romanați. Ce țipi?... Ce chirăi (cutare)? 113, 1, 16. Orlea, Romanați.
- chirdoseală:** subst. cheltueală. Gâlbi-ori de chirdoseală, 213, 10, 197. Orlea, Romanați.
- chirdosi:** vb. a cheltui. Și Stanciu le-a chirdosit, 241, 8, 153. Orlea, Romanați. 247, 10, 44, idem.
- chisă:** subst. pungă țărănească, vas pentru dulcețuri. Bagă mâna la chisă, 70, 3, 12. Orlea, Romanați.
- chisăliță:** subst. borș muntenesc sau moldovenesc. Fierbe o oală cu chisăliță. Ghicitoare. 90. Nasul.
- chșiță:** subst. scobitură deasupra copitei la animale. La chșița Negrului, 172, 9, 191. Celeiu, Romanați.
- chită:** subst. grămadă, mănuchi. D'o chită de flori luă, 257, 13, 228. 236, 254. Orlea, Romanați. Chiticele le făcea, 257, 13, 220, idem. Pe chite de floricele, 266, 16, 89. Silistraru, Brăila.
- chitias:** subst. Chitias cu capul ars... Ghicitoare. 103. Vătraul.
- chitică:** adj. formă pop. în loc de pitică, pește. Huștiuluc, chitică, plătică, 124, 16, 1. Huși.
- chitie:** subst. scufă rotundă și roșie cu care-și acopere capul țărani din regiunea dunăreană. Și-și croiește o chitie.... Ghicitoare. 88. Lupul sfășaind oile. Cu chitii cu inimii, 218, 1, 19. Orlea, Romanați. 219, 1, 134, idem. 224, 4, 33, idem.
- chivără:** subst. căciulă de metal, cască. Măsurăți cu chivără, 210, 9, 64. Corabia, Romanați. 247, 10, 46. Orlea, Romanați. 278, 20, 284. Silistraru, Brăila. Cu flori d'albe 'n chivăruță, 285, 24, 5. Orlea, Romanați. 286, 24, 86, idem.
- ciarcăn:** subst. circumferința ce unori se vede în jurul lunii. La ciarcăn de lună, 65, 86, 14. Țândărei, Ialomița.
- cicoară:** subst. plantă cu flori albastre. Verde de cicoară, 182, 13, 1. Orlea, Romanați. 301, 6, 1, idem.
- cinie:** subst. luptaci, nevod, difan cu tot ce trebuie la vânat. Toate cinoarele, 175, 10, 67. Celeiu, Romanați. 175, 10, 87, idem.
- ciobâncă:** subst. P'o vale adâncă, vine un cioban ciobâncă. Ghicitoare. 102. Ursul.
- cioc-boc:** cuvânt onomatopeic. În pădure cioca, boca. Ghicitoare. 99. Sita. Și făcu cioc, boc, 31. 32, 89. Chișinău, Basarabia. Dădură cioc, boc, 26, 30, 71. Stoicani, Covurluiu.
- cioc-măidan:** subst. La măidan, la cioc-măidan 211, 10, 1. Orlea, Romanați.
- ciocâni:** vb. Ciocânește, bocânește, 54. 67, 23. Țândărei, Ialomița. Ciocâni-șă, bocâni-șă, 27, 30 134. Galați. 29, 31, 149, idem.
- ciocârți:** vb. a tăia scoțând mici bucăți. Din paloș mi-l ciocârțiă, 229, 5, 116. Țândărei, Ialomița.
- ciocia:** subst. Ciocia mocia stă'n cărare. Ghicitoare. 88. Mărăcinele.
- ciolpan:** subst. pom înalt fără ramuri și fără frunze. Trei ciolpani și trei curcani, 240, 8, 50, 54. Orlea, Romanați.
- cirogârlă:** subst. Pe cea gârlă, cirogârlă, 244, 9, 2. Orlea, Romanați.
- ciot:** subst. ramură scurtă, frântă. Făr'de ciot de leac! 152, 1, 6. Silistraru, Brăila.
- cislă:** subst. Și la cislă-l așeză, 275, 20, 14. Silistraru, Brăila. 277, 20, 178 idem.
- cișcoiu:** subst. Cișcoiu roșiu cu sgai-ba'n cap. Ghicitoare. 88. Măceșul.
- cita, citalium:** subst. formă pop. dela ciută. Dădu cita cam pe vad, 46, 52, 15, 17. Țândărei, Ialomița. Citalium mi-a scornit, 46, 52, 12, idem.
- ciuciulete:** subst. Am un ciuciulete... Ghicitoare. 101. Țăstul.
- ciucuraș:** subst. deminutiv dela ciucure. Făuleț cu ciucuraș, 57, 72, 14. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița.
- ciucure:** subst. Alunele ciucurele, să dă ceașca dupe ele. Ghicitoare. 92. Oile și lupii.
- ciudă:** subst. necaz, durere, supărare. Ciudă mare, rău îmi pare, 192, 2, 2. Orlea, Romanați.

- ciugur**: subst. Ciugur mugur cel bătrân. Ghicitoare. 77. Ciobanul și oile. Ciugurele mugurele.... idem, idem.
- ciulită**: adj.... Două ciulite. Ghicitoare. 82. Iepurele. idem. 95. Ghicitoare. Pisica.
- ciumpeu**: subst. Oricine are doi ciumpei.... Ghicitoare. 91. Ochii.
- ciupi**: verb. Ce n'are limbă și ciupește.... Ghicitoare. 102. Urzica. Ciupia la brânduși, 26, 30, 131. Stoicani, Covurluiu. Cu pliscul să-l ciupesti, 135, 27, 18. Huși. 129, 20, 31, idem.
- ciurcără**: vb. a pică încet, încet. Lacrămi ciurcără, 10, 10, 61. Tândărei, Ialomița.
- ciusă**: adj. Găinușă ciusă. Ghicitoare. 87. Luleaua. 101. Ghicit. Tigara.
- ciută**: subst. Ciută mare șeade 'n cale.... Ghicitoare. 88. Lupul. D'o ciută mioară, 63, 81, 14, 34, 51. Odobești, Putna. Multe ciute-mi pasc, 62, 81, 9, idem. Tot din păr d'al ciutei, 63, 81, 28, 43, 61, idem. Aste ciute multe, 63, 81, 29, 44, 62, idem. Și opt sute d'ale ciute, 57, 71, 19. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița. Ce e ciută ca o iapă și mândră ca o mireasă? Ghicitoare. 74. Broasca.
- coadă**: subst. vezi costiță. Cu cozile pe spate, 142, 35, 68. Huși. Coadă c'o băgă 169, 8, 299. Celeiu, Romanai.
- coclit**: adj. acoperit de cocleală. Tot cu poli d'ăia cocliți, 39, 42, 37. Târgoviștea.
- coconăș**, **coconiță**: subst. deminutiv dela cocon, cocoană. Să ne șează d'albi coconăși, 44, 49, 34. Tândărei, Ialomița. Și cu d'albai coconiță, 44, 49, 18. Idem.
- cocorat**: adj. înalt ca un cocor. S'a șperiat cocoratul. Ghicitoare. 79. Codrul și frunza.
- codalb**: adj. cu coada albă. In coada codâlbei, 28, 31, 37. Galați.
- coitora**: Oitora Coitora, 6, 4, 1, 2. Orlea, Romanai.
- coeam**, **colan**: subst. incingătoare. Croitor croește-mi coeam, 52, 62, 18, 19. Tândărei, Ialomița. De colan, de urit și de boală descinsu-o, 116, 5, 87, 88. Brăila. Cu colan cu bolduri, 59, 75, 31. Samova, Tulcea. Cu colan de argint m'a incins, 150, 55, 67. Huși.
- colelie**: subst. plantă cu fulgi albi. Foaie verde colelie, 243, 8, 356. Orlea, Romanai.
- colindă**: vb. a umblă cu colindul. Mi-or cântă, mi-or colindă, 43, 48, 45. Traian, Teleorman. Am vânat, am colindat, 68, 1, 26. Cudalbi, Covurluiu. De umblă și colindă, 142, 35, 66. Huși. Câmpul colindează. Ghicitoare. 85. Glonțul. Dar avem a colindă, 33, 33, 143. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- colindător**: subst. Juni colindători, 42, 44, 50. Tulcea.
- colindită**: subst. Colindită, colindită, 66, 87, 27. Teli-Grecea, Transilvania.
- colnic**: subst. partea luminoasă și deschisă a unei păduri. In gură de colnic ieșiă, 234 7. 113. Gemenea, Dâmbovița. In colnic cu ea intră, 236, 7, 298, idem. 239, 7, 538, idem. Că ne prinde la colnice, 212, 10, 71. Orlea, Romanai.
- colț**: subst. Calu frau'n colț a luat, 51, 61, 11. Tândărei, Ialomița.
- colțun**: subst. încălțăminte, ciorapi. Cu colțuni de ibosti m'oiu încălță, 130, 21, 17. Huși.
- comănac**: subst. căciulă ce purtau numai haiducii și eră de culoare verde. Cap de comănac, 114, 2, 2. Orlea, Romanai. 240, 8, 79, idem. 242, 8, 216. idem. 296, 3, 62 idem. 297, 3, 162, idem. 278, 21, 274. Silistraru, Brăila. 297, 21, 94, idem. Iți dau verde comănac, 236, 7, 269. Gemenea, Dâmbovița. Iși puneă d'un comănac, 233, 6, 287. Celeiu, Romanai. 263, 15, 9. Cudalbi, Covurluiu.
- comândă**: vb. a îngriji de sufletul cuiva. Nici l-a comandat, 169, 8, 243. Celeiu, Romanai. Și ne-a comandat, 186, 15, 144. Silistraru, Brăila.
- conac**: subst. loc de odihnă. Conacul unde conăceă? 203, 7, 33. Celeiu, Romanai. Acolo că conăcia, 203, 7, 38 idem. Și toate conacele, 261, 14, 234. Silistraru, Brăila.
- conăcar**: subst. tinerii călări, ce fac suita tinerilor la o nuntă țărănească. Mulțămim dumnea-voastră, băieți conăcari! 68, 1, 3. Cudalbi, Covurluiu.

- conciu:** subst. obiect de podoabă peste care femeile dela țară se îmbrădolesc cu ștergarul sau marama. Eu nu-s muiere cu conciu, 279, 21, 82. Silistraru, Brăila.
- condur:** subst. încălțăminte femească. In picioare conduri de mărăgăritar că mi-a băgat, 150, 55, 64. Huși. Și-ți iea condurul, 185, 15, 23. Silistraru, Brăila.
- conteni:** vb. a slăbi, a înceta, a potoli. Să nu-l contenești, 134, 24, 10. Huși. 148, 48, 23, idem. 145, 42, 16, idem.
- conțeș:** subst. îmbrăcăminte haiducească. Ia să-ți dau conțeșul meu, 236, 7, 259, 264. Gemenea, Dâmbovița.
- copreală:** subst. prăjină lungă de lemn. Să porți tu coprele, 154, 2, 59. 85. Silistraru, Brăila.
- corăbioară:** subst. deminutiv dela corabie. Nouă corăbioare, 14, 17, 16. Tulcea. Ci d'alhai corăbioară, 18, 25, 31. Cudalbi, Covurlui. Neagră corăbioară, 45, 51, 29. Tândărei, Ialomița.
- coraj:** subst. cutezanță, îndrăzneală. Corajii și le luă, 173, 9, 316. Celeiu, Romanai.
- cordeă:** subst. panglică. Cu cordele de ibosti m'oiu legă, 130, 21, 19. Huși.
- cornaciu:** subst. cel ce ține coarnele plugului, când ară. Și cornacii la neveste, 20, 27, 46. Galați.
- coroniță:** subst. deminutiv dela coroană. Din coronița împărătițelor, 137, 31, 15. Huși.
- cosiță:** subst. coadele femeilor și fetelor. Gălbioară la cosiță, 48, 55, 49. Tândărei, Ialomița. 265, 19, 60. Silistraru, Brăila. 179, 11, 70, idem. Să-i cadă cosița, 121, 11, 17. Orlea, Romanai. 147, 45, 73. Huși.
- cosnicio:** coscior: subst. formă pop. dela coș și cosniță. Turtă albă 'n cosnicioară, 197, 4, 60. Celeiu, Romanai. Coscioarele de luă, 248, 10, 82. Orlea, Romanai.
- cosoroabă:** subst. lemn pe care se reazămă mărtacii unei case sau bordei. Cosoroabă strămtă... Ghicitoare. 86. Leoca.
- costiță, costiș, costie:** Panta unui deal. Cam pe prund, cam pe costiță. 17, 24, 3. Cudalbi, Covurlui. Ci să suia pe costiș, 27, 31, 130. Stoicani, Covurlui. Pe costie mititie.... Ghicit. 101. Tăfălogul.
- costreiu:** subst. plantă cu foaia lată. Pe coasta costreiuului, 51, 60, 36. Tulcea. 62, 83, 29. Orlea, Romanai.
- cotecior:** subst. deminutiv dela coteț. Am un cotecior.... Ghicitoare. 81. Dovleacul.
- coți:** vb. a fugi când într'o parte, când într'alta. Și cotește iepurește, 172, 9, 179. Celeiu, Romanai.
- cotoiu:** subst. formă pop. partea piciorului până la genunchiu. E'n noroiu până'n cotoiu, 228, 5, 7. Tândărei, Ialomița. 224, 4, 49. Orlea, Romanai. Animal: pisic. Făr' de-o mătă ș-un cotoiu, 275, 20, 17. Silistraru, Brăila.
- cotonog:** adj. defectuos de picioare. Și toți cotonogii, 144, 41, 7, 13. Huși.
- cotruță:** subst. coș măricel cu capac. Din fundul cotruței, 22, 27, 207. Galați.
- covată:** subst. albie. Dădu 'n sită și 'n covată, 22, 27, 190. Galați. 27, 30, 142. Stoicani, Covurlui. 32, 33, 97. Slobozia-Conachi, Tulcea. 253, 12, 141, 147. Orlea, Romanai.
- crăcan:** subst. trei lemne, sus legate cruciș, iar în partea de jos formând un triunghi. La crăcan mi-o așeză, 243, 8, 310. Orlea, Romanai.
- crăcănat:** adj. departat, cu picioarele departate. Joacă popa crăcănat... Ghicitoare. 85. Ghionoia.
- crăcioară:** subst. deminutiv dela cracă. Prin crăcioare săbioare, 238, 7, 398. Gemenea, Dâmbovița.
- crăiasă:** subst. Cinstită crăiasă, 155, 2, 138, 187. Silistraru, Brăila. 156, 2, 237, 273, idem. 157, 2, 310, 327, idem.
- crăișor:** subst. deminutiv dela craiu. Un crăișor c'a venit, 259, 14, 74. Silistraru, Brăila. 262, 14, 287, idem.
- crăiță:** subst. plantă de ornament, crește prin grădini și are floarea galbenă. Foaie verde ș-o crăiță, 275, 20, 1. Silistraru, Brăila.
- craiu:** subst. rege. Domnul Chipor Craiu, 153, 1, 119. Silistraru, Brăila. 152, 1, 49, 56, 99, 105, idem. 155, 2, 131, 132, idem. 156, 2,

232, 233 253, 254, idem. 157, 2, C'o fată de craiu, 154, 2, 34, idem. 340 341, 353, 354, idem.

crâmpeiu: subst. bucată mică de lemn. Mai rămase un crâmpeiu... Ghicitoare. Opinca.

cruat: adj., formă arhaică, plin cu sânge, sângerat. Cu vine cruat, 127, 18, 19. Huși. 142, 35, 69, idem.

crucidame: subst. Măi Adame, Crucidame, 11 12 7, 28. Târgoviștea.

cruntă: vb. a tăia puținel, a face o mică deschizătură. La picior că te-aș cruntă, 195, 2, 211, 218. Celeiu, Romanai.

cucă: subst. scufie cu vârful subțiat și adus înainte, semn distinctiv ca și caftanul. Partea femelă a cucului. Deschiderea de pe acoperișul caselor servind ca să intre lumina în podul casei. Cu botul de cucă, 127, 18, 6. Huși.

cucie: subst. trăsură boierească. In cucie i-aruncă, 271, 18, 157. Orlea Romanai. Cucioara o scotea, 208, 8, 37, 86, idem. Și-l aruncară în cucioară, 208, 8 59, 88, idem. O cucioară verde, 188, 1, 3, idem. Puneți caii la cucie, 201, 5, 80, 81. Melinești, Dolj. Și voi, cucierilor, 201, 5, 78, idem. Taremi vine o cucea, 215, 11, 47. Bălenii-Români, Dâmbovița.

cucudale: Cucudale șeade 'n cale... Ghicitoare. 88. Mărăcinele.

cucuiu: subst. ridicătură, ceva umflat. Să-i pui mâna la cucuiu... Ghicit. 95. Plosca. Am o puică cucuiată... Ghicitoare. 95, idem. 97. Pușca. Cucuiata vai de ea... Ghicitoare. 72. Aluna.

culme: subst. lemn suspendat la un perete al casei și servind țăranilor a pune hainele pe el. Ce e pe el și pe culme. Proverb. 107, 47.

cumpăioară: subst. deminutiv dela cumpănă. Două furci ș-o cumpăioară, 272, 18, 240. Orlea, Romanai.

curetul: subst. mersul, cursul, drumul. Curetul revicilor, 177, 10, 189, 208. Celeiu, Romanai.

curmeiu: subst. O mică bucată de funie. O strânsă bine 'n curmeiu, 249, 10, 164. Orlea, Romanai.

curmeziș: adv. Cruciiș curmeziș, 10, 10, 30. Țândărei, Ialomița. In lun-

giș în curmeziș, 30, 32, 8. Chișinău, Basarabia.

curpeniș: subst. loc acoperit de curpeni, viță sălbatecă. Prin hătiș, prin curpeniș, 176, 10, 144. Celeiu, Romanai. Ești la hătiș, la curpeniș, 237, 7, 389. Gemenea, Dâmbovița. Curpenii de el să luă, 239, 7, 518, idem. 239, 7, 517, 621, idem.

curtencesc: adj. ademenitor, induiosător, milos. Și nu-i cântec curtencesc, 56, 70, 12. Tulcea.

cușmă: subst. căciulă. Cușmă de cinste în cap mi-a pus, 150, 55, 66. Huși.

cusur: subst. defect, vițiu, patimă. Până nu bagi cu omul în plug, nu știi ce cusur are. Proverb. 111.

cutropi: vb. Potera să vă cutroapă, 273, 19, 73. Orlea, Romanai. 274, 19, 80, idem. Nici fundul nu-i cutropiă, 284, 10, 86, idem. 249, 10, 231, idem.

D.

Daica: expresiune pop. în loc de țăță, lele. Da-v'ar daica relelor, 71, 6, 6. Orlea, Romanai.

dalbăneată: adj. albă, albuie. Dalbăneată la pielită, 48, 55, 48. Țândărei, Ialomița.

dălungi: vb. a merge, a fugi dealungul, într'o direcție. Și să dălungi câmpului, 26, 30, 55. Stoicani, Covurlui.

dangalale: subst. decoruri, zorzoane. Dangalale pe sub poale, 263, 15, 55. Cudalbi, Covurlui.

danțul: subst. jocul, hora. Danțul de boieri. Danțul cine-l trage? 47, 53, 13, 14. Țândărei, Ialomița.

dar: subst. ceea ce se dă cuiva. Dară darul ce-mi eră? 64, 84, 4. Târgoviștea. Darurile, șovanile, 57, 42, 4, 5. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița.

dără: subst. urmă, tăritură, cărare. Face dără pe pământ, 57, 71, 26. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița. 61, 78, 49. Mircea-Vodă, Dâmbovița.

dărjală: subst. prăjină mare, lungă; lemn necioplit, bun de bătut. Sta cu dărjala să-i dea, 237, 7, 383. Gemenea, Dâmbovița.

dărni: vb. a da cuivă un dar. Juni

- pe juni să dăruia, 64, 48, 3. Târgoviștea.
- dăruială:** subst. ceea ce se dăruiește, ceea ce se făgăduiește cuiva. Ci-mi este de dăruială, 226, 4, 217. Orlea, Romanai. 229, 5, 61. Tândărei, Ialomița.
- dăruitor:** adj. cel ce dă cu prisosință. Sprâncene de corb mi-a dat dăruitor, 131, 22, 53. Huși.
- dăstălniță:** subst. lemnele lăturale ce încheie un pat. Dăstălniți de fag, 53, 65, 13. Tândărei, Ialomița.
- dat:** subst. boală dată cuiva de dușman prin vreun farmec. Și mă curăția... de dat, 113, 1, 42. Orlea, Romanai. Dar nu mai sunt înconjurată: cu dat, 116, 5, 45. Brăila. Am un dat, 119, 7, 73, idem. Așa să mă speli pe mine de dat, 128, 19, 20, 33, 48, 53, 70, 73. Huși. Cu dat, 129, 19, 107, idem. 130, 21, 19, 11, idem. 131, 22, 38, idem. 132, 22, 73, idem. Ș-aia de spală să mă spele de dat, de fapt, 137, 32, 22, idem. Și m'am spălat de dat, 133, 23, 56, idem. 138, 33, 6, idem. De dat, de fapt să mă desfaci, 144, 40, 2, idem. Și datul, 129, 19, 135, idem. 137, 32, 35, idem. Tot datul, 133, 23, 58, idem. 137, 32, 28, 35, idem. 138, 32, 51, idem. 139, 33, 74, 87, idem. De tot datul, 142, 36, 35, idem. Toată datulă, 126, 17, 34, idem. Tu datule, 128, 19, 34 idem. Și iea daturile, 117, 5, 107. Brăila.
- dătătură:** subst. ceea ce se dă de vreun dușman ca să se bolnăvească cineva. Așa să potolești..... Dătătura, 118, 6, 13, 36. Brăila.
- datină:** subst. obicei, uz. C'asă este datina, 16, 22, 50. Târgoviștea, 70, 3, 15. Orlea, Romanai. 205, 7, 227. Celeiu, Romanai. 207, 7, 383, 384, idem.
- declarat:** adj. numit, însemnat, vestit. E de Roman declarat, 223, 3, 3. Orlea, Romanai.
- dedeș:** subst. cel ce dă cuiva ceva. Dedeș bea din piele, 149, 52, 1. Huși.
- dehămă:** vb. a scoate hamurile de pe cai. Nici caii nu-i dehămă, 300, 5, 193. Ștudina, Romanai.
- deli-baș:** subst. comandant, mai mare; viteaz, furios, năbădăos. Deli-baș de căpitan, 200, 4, 309. Celeiu, Romanai.
- deochi:** subst. boală ce se manifestă prin durere de cap. Fugi deochi dintre ochi, 120, 10, 1, 6. Orlea, Romanai.
- deochiat:** adj. cel ce suferă de deochi. 121, 11, 1, 6, 10, 15, 20, 24. Orlea, Romanai. Subst. vezi deochi și deochietură. Fugi deochiat, 120, 10, 4, idem.
- deochietură:** subst. ca și deochi, boală provenită din pironirea ochilor. Mai întâiu să-mi amori.... Deochietura, 119, 7, 44. Brăila. Tu ești apărător, să mă aperi.... Deochietură, 120, 7, 93, idem. 120, 10, 2. Orlea, Romanai.
- depână:** vb. a pune firele pe rișchitor, a face ghemă, a strânge ceva. Oaie oaie oacăne seade jos și depână. Ghicit. 103. Vârtelnița.
- derăfturat:** adj. neavând nimic pe el. Deșălat, derăfturat, 55, 68, 26. Tândărei, Ialomița.
- derea:** subst. costie, loc ridicat, delușor. Trei vâcele ș-o dera, 234, 7, 108. Gemenea, Dâmbovița. Dealuri și derele, 11, 13, 32. Târgoviștea. P'în derele s'afundă, 165, 7, 47. Orlea, Romanai. Și toate derelele, 217, 12, 145, idem. 295, 3, 6, idem. 256, 13, 121, idem.
- dereg:** subst. lemn pe care se reazimă acoperișul din fața al casei. De dereg că mi-l legă, 32, 33, 17. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- desamuțit:** adj. a face pe cineva să vorbească, a nu fi mut. De gură a desamuțit-o, 116, 5, 78. Brăila.
- desbină:** vb. a desface, a despărți. Ales voinic o desbină. Ghicitoare. 76. Cartea.
- desbinare:** subst. infierbântarea, darea drumului când fuge calul. Trei desbinări că mi-i da, 262, 14, 301. Siliștraru, Brăila.
- desbodol:** vb. a descoperi, desface ceva acoperit. Și să te desbodolești, 135, 27, 5. Huși.
- desculță:** vb. a scoate încălțăminte. D'o nojătă să desculță, 178, 10, 298. Celeiu, Romanai.
- desfăcătoare:** subst. buruiană ce se 'ntrebuințează la desfacerea fermecelor. Luminos limba cucului și desfăcătoare, 129, 19, 105, 122. Huși. Că eu mi-oiu desface..... și cu desfăcătoare, 128, 19, 86, idem.
- desfăimă:** vb. a se schimba, a se

- preface, a lua altă formă. Și să desfășimă, 166, 7, 146. Orlea, Romanai.
- desîncongiură:** vb. a desocoli, a scoate pe cineva din mijlocul cui-vă. De grea boală m'a desîncongiurat, 139, 33, 104. Huși.
- desmâniă:** vb. a nu mai fi mâniat, a nu mai ținea supărare pe cineva. Să desmâniă, 154, 2, 95. Silistraru, Brăila.
- desorbit:** vb. a face pe cineva să vadă, a face pe cineva să nu mai fie orb. De văz a desorbit-o, 116, 5, 76. Huși.
- desupără:** vb. a nu mai fi trist, mahnit, supărat. Să desupără, 154, 2, 94. Silistraru, Brăila.
- desurzi:** vb. a face să auză, a face pe cineva să nu mai fie surd. De urechi a desurzit-o, 116, 5, 77. Huși.
- devoloaică:** subst. fem. dela diavol. Numai o devoloaică de șerpoaică, 225, 4, 85. Orlea, Romanai.
- diamant:** subst. mineral prețios. Numai fir și diamant, 213, 10, 184. Orlea, Romanai.
- dibaciu:** adj. meșter, priceput, iscusit. Fiindcă ești așa dibaciu, 192, 1, 395. Orlea, Romanai.
- diblă:** subst. formă pop. instrument de cântat: vioară. Lăutarii cu diblele, 37, 39, 43. București. 40, 43, 37. Sărdaru, Dâmbovița.
- didiochi:** subst. vezi deochi. Roșeață prin didiochi, 143, 38, 2. Huși.
- diochi:** subst. ca și didiochi; vezi deochi. Să fiu spălat și curățat.... De diochi, 134, 25, 31. Huși.
- dimirlia:** subst. vas pentru măsurarea grăunțelor, baniță. Dimirlia scutură, 32, 33, 80. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- digitel, degitel:** subst. deminutiv dela deget. Pietricele 'n degițele, 58, 74, 28. Agighiol, Tulcea. Pietricele 'n digițele, 60, 78. 19. Mircea-Vodă, Dâmbovița.
- diitai:** formă onomatopeică. Diitai geantai. Ghicitoare. 97. Putineiul.
- disăgel:** subst. deminutiv dela disagi. Disăgei cu pâine, 161, 5, 98. Orlea, Romanai. 154, 2, 61, 87. Celeiu, Romanai.
- disfacere:** vb. De dat, de fapt să mă disfaci, 144, 40, 2. Huși.
- diurel:** subst. formă pop. în loc de ghiocel, floare ce crește primăvara. Cu cercei, cu diurei, 38. 40, 51. Gorgota, Dâmbovița.
- divan:** subst. scaun pentru dregători; adunarea marilor boieri, numiți boieri divaniți. Domnișor în haine scurte mare divan ține 'n curte. Ghicitoare. 86. Lacătul. Ca să facă d'un divan, 202, 6, 42, 48, 56. Tulcea. 203 6, 83, idem. Patului, divanului, 60, 78, 14. Mircea-Vodă, Dâmbovița. În divan să mă trănțească, 131, 21. 73. Huși. Boierii Divanului, 200, 5, 7. Melinești, Dolj. Ci sunt boieri de divan, 240, 8, 52. Orlea, Romanai.
- dobrogean:** adj. locuitor din Dobrogea, originar din Dobrogea. P'un cal negru, dobrogean, 265. 16, 4, 41. Silistraru, Brăila.
- dogoare:** subst. căldura ce răspândește focul în jurul său, bătaia focului. În dogoarea focului, 283, 23 53. Corabia, Romanai.
- doină:** vb. a cânta, a cânta doine. Cu fluerul el doină, 236, 7, 292, 305. Gemenea, Dâmbovița.
- dojeni:** vb. a spune ceva, a descânta, a oropsi pe cineva. Să dojenești pentru Oncica ceva, 298, 5, 26. Studina, Romanai. Nu-ș-ce naba dojenia, 299, 5, 119, idem.
- dolf:** subst. formă pop. dela delfin. Dolf de mare s'a 'nvățat, 49, 58, 10. Tulcea. 50, 58, 17. 23, idem. Tot din pirea dolfului, 49, 58, 9, idem.
- dolofănel:** adj. măricel, măricuț, grăsuliu. Măricei, dolofănei, 152, 1. 30. Silistraru, Brăila.
- domâl:** vb. a spune ceva, a vorbi cui-vă mai încet, în secret. Și o domă să domăesc, 195, 3, 20. Celeiu, Romanai.
- domnesc:** adj. ceva care aparține numai domnitorului. Foițică flori domnești, 203, 7, 1. Celeiu, Romanai.
- dor:** subst. a avea durere, a avea dorință de ceva. Dor-mă, dor-mă mâinile, 43, 49, 1. Tândărei, Ialomița. El mi-l dor o ibomnică, 46, 52, 33, idem. N'are 'n lume dor! 185, 15, 43. Silistraru, Brăila. Dorul cu dorele, 122, 12, 23. Brăila.
- dos:** subst. partea dinapoi a corpului, spatel; loc retras, ascuns. Din

dos busuioc, 132, 22, 134. Huși. Toate dealurile și dosurile, 182, 13, 31, 32. Orlea, Romanafii. Și da dosul și fugiu, 262, 14, 278. Silistraru, Brăila. 292, 1, 134. Celeiu, Romanafii.

drăgălas: adj. iubit, plăcut, atractiv. Că sunt și ei drăgălași, 204, 7, 92. Celeiu, Romanafii. 205, 7, 199, idem. 206, 7, 254, idem. Drăgălasul fetelor, 250, 11, 52. Orlea, Romanafii. Că mult mi-este drăguliță, 242, 8, 220, idem.

dragna: subst. iubirea, dragostea, amorul. Dragna cu dragostea, 121, 12, 17. Brăila.

dragostea: subst. vezi dragna. Și văzui dragostele, 137, 31, 6. Huși.

dreapta, dreptatea: subst. La dreapta să dăm, 186, 15, 190. Silistraru, Brăila. C'o finea dreptatea, 189, 1, 89, 95, 101, 154, 156. Orlea, Romanafii. Cu dreptu că om finea, 189, 1, 100, idem.

drege: vb. a repara. Toți armele își dregea, 221, 1, 270. Orlea, Romanafii.

drug, drugă: subst. bucată de fier sau de lemn. Șerpii ea drugii, 202, 6, 29. Tulcea. Cu drugile, 124, 14, 7. Orlea, Romanafii.

drumar: subst. călător. Ca și doi drumari, 11, 13, 3. Târgoviștea.

drumul: subst. drum mic, cărare, potecă. Pe drumuleț apucă, 168, 8, 118. Celeiu, Romanafii. 266, 16, 84. Silistraru, Brăila.

ducaciu: adj. cel ce se duce, aleargă, fuge înte. De ducaci ca șoimul, 201, 5, 85. Melinești, Dolj.

dudău: subst. plante, buruieni ce cresc mai mult prin bălți. Verde floare de dudău, 159, 4, 62. Orlea, Romanafii. 298, 4, 83, idem. Foicică de dudău, 253, 12, 134, idem. 182, 12, 159. Celeiu, Romanafii.

dughean: subst. cârciumă, prăvălie. În gură de dughean, 302, 6, 81, 79. Orlea, Romanafii.

dulăniță: subst. deminutiv dela dulamă: haină groasă pentru iarnă. 231, 6, 173. Celeiu, Romanafii. 233, 6, 282, idem.

dulubează: subst. Dulubează moartă multe suflete poartă. Ghicitoare. 79. Corabia.

duminecare: formă pop. verbală dela subst. Duminecă. Măine d'o duminecare, 16, 22, 9. Târgoviștea.

dungat: adj. ceva care are dungi: părți mai groase, mai răsărite. Verde măr dungat, 219, 1, 150. Orlea, Romanafii. Foaie verde măr dungat, 225, 4, 70, idem. Foicică măr dungat, 270, 18, 71, idem. 296, 3, 53, idem.

dumbravă: subst. pădurice mică. Și mi apucă prin dumbravă, 275, 20, 72. Silistraru, Brăila.

durbaciu: subst. bucăți, părțile. Și se face două durbace. Ghicitoare. 84. Ghinda.

durda: subst. pușcă mică haiducească. Măna pe durda puneă, 241, 8, 169, 130. Orlea, Romanafii. 242, 8, 308, 312, idem. Puneă mâna pe durda, 278, 20, 281, 282. Silistraru, Brăila. Puneă-oiu mâna pe durda, Pe durda, pe nebuna, 279, 21, 127, 128, idem. 280, 21, 165, 166, 169, 207, idem.

E.

Ebâncă: subst. păslă ce se pune pe cal când îl înșelăm pentru călărit. Ebâncile și-asternea, 223, 3, 73. Orlea, Romanafii.

echiu: subst. Nu găsii nuiă, ci găsii echiu. Echiu aveă două ouă... Echiu, echiu să mai ouă. Ghicit. 76. Cartoful.

edec: subst. frânghie subțirică, întrebuințată de pescari la vânat. Edecuri asemenea, 176, 10, 129. Celeiu, Romanafii.

eleurom: subst. Nouăzeci și nouă de sfinte eleurome, 139, 33, 83. Huși.

enderită: subst. Enderită, menderită, cărcie toborită. Ghicitoare. 82. Fasolea.

esculiță: subst. deminutiv dela iască. Ori vreo mică esculiță, 171, 9, 106. Celeiu, Romanafii.

epângea: subst. haină mare, largă, fără mâneci și cu chepeneag la spate (glugă), purtată mai cu seamă de ciobani. Epângele cort făcea, 222, 2, 4. Orlea, Romanafii. Intinde epingelele, 249, 10, 252, idem. Așterne epingea, 257, 13, 193, 199, idem.

F.

Fabricat, -ă: adj. făcut, producțiunea unei fabrici. Și fac săbii fabricate, 208, 8, 53. Orlea, Romanafii.

făclie: subst. lumânare de ceară mare. Mare cu făclii aprinse, 175, 10, 6. Celeiu, Romanâți. Cu dalbe făclii aprinse, 222, 2, 11, idem. 233, 7, 12. Gemenea, Dâmbovița.

făguț: subst. deminutiv dela fag. La făguțul Miului, 230, 6. 45. Celeiu, Romanâți.

fălfăi: vb. a mișcă ceva producând un sunet asemenea cu al pasărilor în sbor. Din aripi că fălfăia, 240, 8, 114. Orlea, Romanâți. Cu rochița fălfăind, 238, 7, 482. Gemenea, Dâmbovița. Chica 'n vânt îi fălfăește, 276, 20, 98. Silistraru, Brăila.

fânărie: subst. Fân din fânăric, 155, 2, 156. Silistraru, Brăila.

fânișor: subst. deminutiv dela fân. Fânișor îi da, 155, 2, 155. Silistraru, Brăila. Fânișor verde 'n florit, 163, 5 332. Orlea, Romanâți.

fapt, fapta: forme arhaice verbale. Fapta casei lângă drum, 8, 8, 47, 54, 61, 67. Tulcea. Eu, pe tine, când te-am fapt, 11, 12, 8. Târgoviștea. 39, 41, 55, idem. Toate faptul și l-a fapt, 253, 12, 128. Orlea, Romanâți. Nici nu am fapt, 138, 33, 32. Huși. Din ce el s'a fapt, 9, 10, 7. Tândărei, Ialomița. Care nu și-a fapt, 186, 15, 109. Silistraru, Brăila. Tot un stat și tot un fapt, 207, 7, 366. Celeiu, Romanâți.

fapt, faptu, faptă, faptulă, faptul: subst. boală ce prin mișlocirea vreunui farmec se pricinuește cui-vă. Dar eu sunt înconjurată.... Cu fapt, 116, 5, 46. Brăila. De cămașă și de fapt a desbrăcat-o, 116, 5, 82, 83, idem. Să-mi speli faptu, 127 19, 10. Huși. Așa să mă speli pe mine.... De fapt, 128, 19, 21, 32, 47, 52, 69, 72, idem. Cu fapt, 129, 19, 106, idem. 130, 21, 12, idem. 131, 22, 28, idem. Bine că m'am curățat.... De fapt, 132, 22, 74, 89, idem. Faptă de cumnată, 123, 17, 1, 2, 3, idem. Eu faptu cu nouă brazde, 126, 17, 20, idem. Toată faptulă, 126, 17, 33, idem. Tu faptule, 128, 19, 34, idem. Și faptul, 129, 19, 134, idem. 133, 23, 57, 59, idem. Acea care mătură, să-mi măture datul, faptul, 138, 32, 49, 50, idem. Corpul meu cu fapt, cu dat înconjurat, 138, 33, 6, idem. Cu dat, cu fapt, 139, 33, 40, idem.

Că de tot faptul, 139, 33, 73, idem. Și ieia fapturne, 117, 5, 108. Brăila. Am un fapt, 119, 7, 72, idem. Și mă curăția, de fapt, 113, 1, 40, 41. Orlea, Romanâți. Așa să potolești... Făcătura, 123, 13, 8, 13, idem. Și mă curăția, de fapt, 113, 1, 40. 41. 44, idem. Toată și toată făcătura, 139, 33, 103. Huși. Așa să potolești.... Făcătura, 118, 6, 9, 12, 37. Brăila.

fărtăietoare: adj. ceva care se mișcă când într'o parte, când într'alta, fără rost..... Ș-o fărtăietoare. 95. Pisica.

făș: expresiune onomatopeică ce imită freamățul frunzelor. Făș, făș prin păiș. Ghicit. 78. Coasa.

fașă, fășăseă: subst. legătură îngustă, fâsie îngustă de pânză. Fașă de haitic, 62, 89, 9. Orlea, Romanâți. In fășășele frumusele, 37, 40, 10 11. Gorgota, Dâmbovița.

fățială: expresiune onomatopeică arătând darea din coadă (primitiv despre câini).... O fățială. Ghicit. 96. Porcul.

fățare: subst. față de arie, locul unde se treieră cereale. Până la fățarea cea de aramă, 30, 32, 53. Chișinău, Basarabia.

fățarnic: adj. om cu două fețe, prefăcut, ipocrit. Fățarnicul e un lup îmbrăcat în piele de oaie. Proverb. 108, 76.

faură: adj. meșteră, plăsmuitoare, pricepută. Coțofană faură întră neaptea în gaură. Ghicit. 95. Popa în biserică.

fecioreă: subst. deminutiv dela fecioară. Dela dalbe feciorele, 64, 84, 9. Târgoviștea. 272, 18, 217. Orlea, Romanâți.

fedeleş: subst. vas de lemn în care țărani pun apă. Nu poți face porcul să bea apă din fedeleș. Proverb. 109. 107. Ițele momițele treanca fedeleșele. Ghicit. 96. Punga cu bani.

ferecă: vb. a legă cu fier, a strânge cu cercuri de fier sau cu metal, a înlântui. Mi-o legă, mi-o ferecă, 248 10, 93. Orlea, Romanâți. Stăi, junghiule, să te leg, să te ferec, 148, 48, 27. 28. Huși. Cu cercuri de fier le-a ferecat, 116, 5, 97. Brăila. D'un car ferecat, 214, 11, 8. Bălenii-Români, Dâmbovița. Dă-

legați și ferecați, 220, 1. 239. Orlea, Romanai. Pe toiagu-i ferecat, 43, 48, 6. 14. Traian, Teleorman.

ferici: vb. a ură fericire cuivã, a-l crede mulțumit, fericit. Lui Dumnezeu-i fericia, 21, 27, 115. Galați.

fermecătoare, -easă: subst. persoana care prin recitarea unor formule leagă, desleagă, face de dragoste și de uriciune, tãmãdueste și imbolnãvește pe alte persoane. FERMECĂTOARELE MELE, 114, 1, 66. Orlea, Romanai. Acolo sta: fermecãtoarele, 117, 5, 159, 167. Brãila. Ieșirã..... FERMECĂTOAREASA, 118, 5, 197, idem.

fes: subst. scufie purtatã de Turci sub turban și de boieri sub ișlic. Și fesul cel turchezat, 239, 7, 511. Gemenea, Dãmbovița. Cu fesul portocaliu, 230, 6. 3. Celeiu, Romanai. Sã-mi dați mie un fes cu galbeni, 244, 9. 85. Orlea, Romanai. Trei fesuri cu galbeni umpleã, 245, 9, 94, idem.

feștilã: subst. șunur de bumbac intr'o materie inflamabilã, din care se fac lumãnãri; bucatã ruptã dintr'o pãnzã. Numai feștile fãcutã, 27, 29, 39. Tãndãrei, Ialomița.

feț, fãt-frumos: subst. copil, bãiat, fiu, fecior, copil în pãntecele mãsei; eroul poveștilor populare. Stãi (Cutare) fãt-frumos, 50, 58. 24. Tulcea. D'o fi fețul mic, 62, 80, 10. Orlea, Romanai. Feții maichii, feți, 215. 11. 82. Bãlenii-Romãni, Dãmbovița. Cu ai lui mãndri feți, 42, 47, 45. Tulcea.

fetișcanã, fetișoarã: subst. fatã mãricicã, codanã. Pe la fetișcane, 154, 2, 72. Silistraru, Brãila. Patru fetișoare fug..... Ghicit. 98. Roatele carului.

fiarã: subst. animal rãpitor, animal sãlbatec; lanțuri. Niște fiarã blestematã, 64, 84, 24, 31. Tãrgoviștea. Altul cã e urmã de fiarã, 69, 1, 38. Cudalbi, Covurlui. Pe urma fierei, 69, 1, 38, idem. La fiarã cã mi-i bãgã, 271, 18, 156. Orlea, Romanai.

fiere: subst. lichidul secretat de ficat, amãrãciune, potroacã, necaz. Amar fiere a bãut, 15, 21, 7. Tãrgoviștea. Fierea n'trãnsul a crãpã, 133, 23. 37, 39. Huși. Cã mi-a plesnit, zãu, fierea, 178, 10, 282. Celeiu, Romanai. Cu cãt fierea nu-i plesniã, 246, 9. 200, idem.

filaleã: subst. plantã. Zi-i ș-al datã filaleã, 192, 2. 18. Celeiu, Romanai. 193, 2, 63, idem. 194, 2, 204, idem. 195, 2, 237, idem. Foițicã filaleã, 197. 4. 75, idem. 199, 4, 207, idem. 216, 12, 46. Orlea, Romanai. 297, 4, 25, idem.

fir, firiceã: subst. metal subțire ce se n'trebuințeazã la brodãrie, terel. Numai fir și diamant, 213, 10, 184. Orlea, Romanai. Numai cu fir și cu tel, 256, 13, 156, idem. Cãnd oiu zice firiceã, 172, 3. 187. Celeiu. Romanai.

fire: subst. Altul este tras la fire, 15, 19, 19. Gemenea, Dãmbovița. Și de fire sã muia, 179, 11, 75. Silistraru, Brãila. 262, 14, 333, idem. Și ține-ți firea prea bine, 209, 8, 101. Orlea, Romanai. Acum sunt voinic în fire, 266, 16, 81, idem. Cu firea ca de copil, 175, 10. 15. Celeiu, Romanai. 171, 3, 97 idem.

firman: subst. ordin al Sultanului. Cãnd firman la București sosiã, 208, 8, 15. Orlea, Romanai. 209, 8, 134, idem. Cu firman pecetluit, 304, 7, 108. Silistraru, Brãila.

fituì: vb. a achitã, a socoti, a rãfui, a sfãrși cu totul. Sã se fitueascã, 290, 25, 193. Orlea, Romanai.

fiuț: subst. deminutiv dela fiu. C'un micuț fiuț în brațe, 66, 87, 22. Teli-Grecea, Transilvania. 66, 87, 23, idem.

flintã: subst. pușcã lungã haiduceascã. Dai cu flinta bine, 152, 1, 60. Silistraru, Brãila. Flinta c'o luã, 153, 1, 66, idem. La spinare flintã mare, 230, 6, 38. Celeiu, Romanai. 231, 6, 146, idem. 234, 7, 60. Gemenea, Dãmbovița. 236, 7, 215, idem. În flintã cã m'am rezemat, 240, 8, 39. Orlea, Romanai. Sã mã cãsnesc cu flinta, 251, 11, 123, idem.

flintuliță: subst. deminutiv dela flintã. Mai bine c'o flintuliță, 242, 8, 219. Orlea, Romanai.

fluciorã: vb. a agitã încoace și încolo, a mișcã, a fãlfãi. Cu coasta cã fluciorã, 207, 8, 349. Celeiu, Romanai.

flușturã: vb. indicã suflarea vântului sau fãlfãirea aripilor. De trei ori cã flușturã, 219, 1. 86. Orlea, Romanai.

- folfotoc**: adj. ceva umflat, ingrămădit, măricel, oval la mijloc. Patru late, ingemănate, la mijloc folfotoc. Ghicit. 85. Hornul.
- folte**: adj. pântecos, burticos, muncăcios, nesățios, gras. Folte și 'n-foltită, 40, 45, 14. Târgoviștea. 41, 45, 20, 40, 65, idem.
- fost, fostu**: expresiune onomatopeică ce imită un sunet asemuitor cu foșnetul de frunze. Fost în sus, fost în jos, fostu vine burdicos. Ghicit. 83. Fusul.
- frâng, frânghie**: expresiune cu care Orientalii numiau pe Francezi și pe Italiani. Cea fată de Frâng, 160, 5, 1 28. Orlea, Romanai. 161, 5, 123, idem. 162, 5 190, 206, idem. Fă, fată de Frâng, 163, 3, 232, idem. Și tichie de frânghie, 274, 19, 100, idem.
- frântură**: subst. parte, bucată, ceea ce se rupe dint'r'un întreg. Și pe frânturi de inele, 266, 16, 90. Silistraru, Brăila.
- frăuleț**: subst. deminutiv dela frâu. Două frăie 'n cap puneă, 220, 1, 190. Orlea, Romanai. Car'cu frâne, fără frâne, 234, 7, 57. Gemenea, Dâmbovița. Frăuleț cu ghiuruleț, 32, 33, 20. Slobozia-Conachi, Tulcea. Frăuleț cu ciucuraș, 57, 72, 14. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița.
- frecuciu**: subst. Vezi, frecuciu crăpilor, 177, 10, 206. Celeiu, Romanai. Frecuciu morunilor, 211, 9, 126. Corabia, Romanai.
- frigărl**: vb. a înțepă, a băgă frigarea, a arde de dorul cuivă. Cu frigarea să-l frigărești, 136, 30, 13. Huși.
- frumoasa**: subst. numire populară dată Ielelor. Frumoasa cu frumusețile, 122, 12, 19. Brăila.
- fruntăriță**: subst. femeie de jos, murdară, neglijentă. Toate fruntărițele, 126, 17, 62. Huși.
- fudulie**: subst. mândrie, îngâmfare, fanfaronadă. Și prea multă fudulie. Ghicit. 93. Paștele.
- fugător, fugaci**: adj. cel care fuge iute. Fugător în goana mare, 51, 60, 16. Tulcea. Fugaci ca lei, 197, 4, 41. Celeiu, Romanai.
- fuior**: subst. mănunchiu de fire de cânepă sau de in. Și cu alta de fuior, 260, 14 113. Silistraru, Brăila.
- fur**: subst. hoț, răpitor, jefuitor. Fură-te-ar furul, 154, 2, 27. Silistraru, Brăila. 159, 4, 53. Orlea, Romanai.
- furișă**: vb. a intră și ieși pe nesimțite, tiptil, fără să se știe. De unchi-său să furișă, 261, 14, 258. Silistraru, Brăila.

G.

- gâde**: sub. călău. E gâdea cu ștreangu 'n mână, 240, 8, 58. Orlea, Romanai. Gâdea al mare seade 'n cale. Ghicit. 85. Ghinda, porcul și lupul.
- Gagă**: subst. expresiune pop. în loc de țată, lele, soro. D'aba gagă ce gândești? 159, 4, 2, 5. Orlea, Romanai. 202, 6, 2. Tulcea.
- găgăl**: vb. expresiune onomatopeică ce imită strigătul găștelor. Gășca a găgăl, 16, 29, 23. Huși.
- găgiu**: subst. expresiune pop. indicând pe cel mai mare ca vârstă și autoritate. Strigă Găgiu din copaci, Găgiuleasa dela vaci. Ghicit. 103. Vioara.
- gaie**: subst. pasăre de pradă din specia șoimilor. C'un ochiu la gaie și cu altul la tigaie. Proverb. 106, 23.
- găitan**: subst. fire de lână și mătase, de aur și argint împletite sau răsucite. Legate în găitane, 271, 18, 89. 128. Orlea, Romanai.
- găitânl**: vb. a împleti găitane, a împleti în genere. La vârf să găitânește, 218, 1, 12, 47. Orlea, Romanai.
- galant, -ă**: adj. politicos și grațios, luxos, elegant. Să-ți dea taica om galant, 203, 6, 89. Tulcea.
- gâlbează**: subst. boală de ficat a oilor. Să fiu spălat și curățat.... De gâlbează, 134, 25, 30. Huși.
- gâlbioară**: adj. deminutiv dela galben. Chica ta cea gâlbioară, 273, 18, 260. Orlea, Romanai. 274, 19, 161, idem. Cu costița gâlbioară, 265, 16. 60. Silistraru, Brăila. Gâlbioară la costiță, 48, 55, 49. Tândărei, Ialomița. După pasări gâlbioare, 230, 6, 13, 40. Celeiu, Romanai. 234, 7, 62. Gemenea, Dâmbovița. 236, 7, 217, idem. 271, 18, 140. Orlea, Romanai.
- gâlbior, gâlbinaș**: subst. monedă de

- aur, deminutiv dela galben; ceva având culoarea galbenă. Câte un gălbior le-am dat, 292, 1, 12, 34, 41. Celeiu, Romanai. 294, 1, 183, idem. Gălbiorii că-i vârsă, 301, 5, 219. Studina, Romanai. Gălbinași d'ăi aurii, 38, 39, 62. Gorgota, Dâmbovița. Doamne, înalți și gălbiori, 36, 38, 3. Târgoviștea.
- gălcă:** subst. umflătură, tumoare. Gălcă, motofălcă, 124, 14, 1. Orlea, Romanai.
- gălceavă:** subst. ceartă sgomotoasă, neînțelegere, zarvă, sgomot. Grea gălceavă a făcut, 298, 5, 3. Studina, Romanai.
- găleată:** subst. vas de scos apă sau în care se mulg oile. Strecurată prin găleată, 51, 60, 40, 41. Tulcea.
- galghen, -ă:** adj. expresiune pop. în loc de galben. Rosecată galghenă, 143, 38, 7. Huși.
- galion:** subst. corabie mare. Sus la galioane, 160 5, 38. Orlea, Romanai. 161, 5, 69, idem.
- gără:** subst. ceartă continuă, ură. clevetire, dispreț general. Dar nu mai sunt înconjurată..... Cugără, 116, 5, 51. Brăila. Și iea găra, 117, 5, 110, idem. Să-mi lingă.... Găra, 138, 32, 54. Huși.
- gărăl:** vb. expresiune ce imită strigătul cioarelor și al găștelor. Să-vai, cum mai gără! 210, 9, 27. Corabia, Romanai.
- gărărie:** subst. multime ce face un sunet confuz, sgomot neînțeles ca ciorile. Și el gărărie scotea, 216, 12, 50. Orlea, Romanai.
- gărbăcel:** subst. deminutiv dela gârbaciu: biciu gros și adesea plum-buit. Și scoase un gărbăcel, 263, 15 60, 61. Cudalbi, Covurlui.
- gârbiță:** subst. grebenii calului, grumajii bouului, ceafa, partea dinapoi a gâtului. De junghietura gârbiței, 247, 9, 286. Orlea, Romanai.
- gârbojie:** subst. Tărtăcută roșie plină de gârbojie. Ghicit. 88. Măceșul. 90. Nasul.
- gărdi:** vb. a toca, a pisălogi, a sfărâma. În pădure naște, în pădure roște, vine acasă și gărdește. Ghicit. 89. Melița.
- gârliou:** subst. expresiune pop. cu aceeași însemnare ca și gărlă: mic curs de apă. Și gârliou pe dincoace, 71, 6, 4. Orlea, Romanai.
- gârniță:** subst. soiul de stejar. Ce umblă pes'ub gârniță, 256, 13, 163. Orlea, Romanai.
- garoafă:** subst. floare. Ca o garoafă mirositoare, 204, 5, 116. Celeiu, Romanai. Florile, garoafele, 35, 36, 33. Bezdeadu, Dâmbovița. Ca o garoafă frumoasă, 9, 8, 83. Râmnicu-de-sus, Tulcea.
- garofită:** subst. deminutiv dela garoafă. Foaițe verde garofită, 221, 4, 67. Orlea, Romanai. 225, 4, 102, idem. 226, 4, 226. idem. Frunzuliță garofită, 273 19. 34, idem.
- garoflate:** subst. mică florică liliachie ce răsare primăvara prin câmpiile înțelenite. Foaițe verde garoflate, 256, 13, 129. Orlea, Romanai. Frunzuliță garoflate, 295, 3, 25, idem. 296, 3, 45, idem. Verde garoflat, 181, 12, 51. Celeiu, Romanai. 234, 7, 49. Gemenea, Dâmbovița.
- găteală:** subst. Să-mi fiți daicăi de găteală, 71 6. 9. Orlea, Romanai.
- gătiță:** subst. ornament, podoabă, frumusețe corporală. Din gătițele cocoanelor, 137, 31, 17. Huși.
- găunos:** adj. găurit pe din lăuntru. lipsit de miez. Ce mă 'ntrebi, găunosule?! Ghicit. 83. Fumul și coșul.
- găvan:** subst. un fel de strachină, din lemn scobit. Două albi, un găvan. Ghicit. 84. Ghinda.
- gazdă:** subst. stăpâna casei în raport cu oaspeții săi, locuință provizorie. Rămăi, gazdă, sănătoasă, 9, 8, 82. Râmnicul-de-sus, Tulcea. Rămăi, gazdă, sănătos. 9, 8, 84, idem. Gazdă, să fii fericit, 11, 12, 32, 34. Târgoviștea. Gazda lui Hristos, 14, 17, 31. Tulcea. Rămăi, gazdă, sănătoasă, 23, 28, 70, 73. Vârfurile, Dâmbovița. 15, 20, 28. Târgoviștea. 42, 46, 36. Mărcești, Dâmbovița. 46, 52, 56. Tândărei, Ialomița. 49, 56, 45, idem. Vă las, gazdă, sănătos! 52, 63, 21. Focșani. Gazdă, rămăi sănătoasă, 66, 88, 30. Odobesti, Putna. Asta gazdă lui Hristos; 50, 59, 42. Agighiol, Tulcea. Gazdă, rămăi sănătoasă, 51, 60, 43. Tulcea. 52, 63, 21. Focșani. Dați pe Petru la gazdă undevă, 220, 1, 228. Orlea, Romanai. Și trag în gazdă la noi, 284, 23, 180. Corabia, Romanai. 10, 10, 85. Tândărei, Ialomița.
- găzdiță:** subst. deminutiv dela gaz-

- dă. Găzdiță frumoasă, 10, 10, 85. Tândărei, Ialomița. 7, 5, 39. Cudalbi, Covurlui. 15, 20, 31. Târgoviștea.
- geaba:** adv. fără nici un folos, în zadar, gratuit. Geaba, neică, și surdă, 173, 9, 323. Celeiu, Romanai. 172, 9, 213, idem. Geaba și surda, 181, 12, 124, idem. Geaba, surda, alergați, 249, 10, 206. Orlea, Romanai. Și de geaba haiducia, 271, 18, 135, idem. Geaba m'oiu luă, 289, 25, 133, idem. Geaba te silești, 188, 1, 76, idem.
- gealap:** subst. are aceeaș semnificațiune cu gealat. La gealapi că poruncia, 247 10, 53. Orlea, Romanai. 248, 10, 51, 109, idem. 272, 18, 194, idem.
- gealat:** subst. călău. Și gealații mi-legă, 221, 1, 244. Orlea, Romanai. La gealați că-mi poruncia, 247, 19, 121, idem. 261, 14, 213. Silistraru, Brăila. 248, 10, 81, 109. Orlea, Romanai. 274, 19, 121, idem.
- geantai:** expresiune onomatopeică ce imită sunetul ce-l face laptele când e bătut în putineiu. Diitai geantai. Ghicit. 97. Putineiu.
- ghebos, -ă:** adj. cocoșat, încovrigat, diformat, curbat. Sta ghebos și sgribulit, 29, 31, 87. Galați. 28, 31, 64, idem.
- ghebreă:** subst. haină de păslă înflorată cu găitane, pătură moale, ceva mătășos, dulce, fin la pipăit. Cu ghebreaua mi-l ștersei, 159, 4, 23. Orlea, Romanai. 226, 4, 201, idem. Văzui o ghebreă, luai o nuiă, dădui în ghebreă, ghebreaua fuge în haia. Ghicit. 96. Puntea, nuiaua și șearpele.
- gheldi ghidi:** vb. Aram ghidi, aram gheldi. În zadar a venit, în zadar s'a dus. Proverb. 107, 63.
- gherbeleu:** adj. având sau făcând ochii mici, chior. Trei tililei, opt opinte, gherbelei găoază.... Ghicit. 86. Ițele.
- gherfă:** subst. Și la gherfe împletește, 57, 73, 17. Cudalbi, Covurlui. Și îmi coase la gherghef, 56, 70, 7. Tulcea.
- gherișoară:** subst. unghie încărli-gată a unor animale sau păsări răpitoare. Ia-mă 'n gherișoară, 164, 6, 56. Orlea, Romanai.
- gherlan:** subst. șoarece mare, guz-gan, sobol. Ca gherlanii se jucă, 257, 13, 187. Orlea, Romanai.
- gheorghia:** subst. velință, chilim, a-coperemânt. M'acopere cu gheorghia, 294, 2, 17, 18, 20. Orlea, Romanai.
- gheura:** subst. ghiaur. Baca, baca gheură, 292, 1, 53. Celeiu, Romanai. 293, 1, 80, idem. 294, 1, 177, idem. 244, 9, 70, idem. 245, 9, 125, idem.
- ghiburel:** adj. măruntel, mititel, gheboșel. Dumitrică ghiburel. Ghicit. 93. Păiajenul.
- ghigortăl:** subst. pește mic, cu solzii mici și aspri și cu țepi pe spinare și pe burtă. Ghigortăl d'al măruntăl, 175, 10, 40. Celeiu, Romanai.
- ghill:** vb. a înălbi (pânza), a-și drege fața, a se sulemeni făcându-se albă. S-am ghilit-o, 148, 48, 17. Huși.
- ghilitoare:** subst. nălbitoare. Ca pânza la ghilitoare, 141, 34, 45. Huși.
- ghinărar:** subst. general. Cu cincizeci de ghinărari, 261, 14, 246. Silistraru, Brăila.
- ghindă:** subst. Jâr și ghindă imi mâncai, 37, 40, 32. Gorgota, Dâmbovița. Jâr și ghindă am păscut, 39, 42, 15. Târgoviștea. 39, 43, 22. Sârdaru, Dâmbovița. 36, 39, 29. București.
- ghintuit, -ă:** adj. Iți dau flintă ghintuită, 236, 7, 275. Gemenea, Dâmbovița.
- ghiocei:** subst. plantă. Cu salbă de ghiocei, 37 39, 64. București. Cu cercei, cu ghiocei, 39, 42, 32. Târgoviștea.
- ghioj:** adj. bătrân, moș. Vine ghiojul pe cărare și-și duce casa 'n spinare. Ghicit. 89. Melcul.
- ghionoaie:** subst. pasăre. Ghionoaie nu e. Ghicit. 89. Melcul.
- ghiont:** subst. lovitură violentă cu pumnul. Oamenii ghionturi și-a dat, 126, 17, 67. Huși.
- ghiul:** subst. seul de tort, grămadă, adunătură, mănunchiu. Veniau pe drumuri tot ghiuluri, 213, 10, 166. Orlea, Romanai. 221, 1, 253, idem.
- ghiuluf:** subst. buclă, perciun, zulf, cum poartă Evreii. D'un ghiuluf că mi-l luă, 229, 5, 115. Tândărei, Ialomița.
- ghiumurluc:** subst. soldat însărcinat cu paza hotarelor la Turci, grâni-

- cer. C'o mie de ghiumuruci, 260, 14, 105. Silistraru, Brăila.
- ghiuruleț:** subst. mic șiruleț de mărgele. Frăuleț cu ghiuruleț, 32, 34, 29. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- ghizd, -ea:** subst. lemne în formă de colac puse la gura fântânii, colac de piatră. Afar' pe ghizduri te-oiu scoate, 142, 36, 36. Huși. Pe ghizdele de argint că m'a suit, 131, 22, 23. Huși.
- ghizdeiu:** subst. plantă furageră. Prin floarea ghizdeiului, 51, 60, 37. Tulcea.
- giubea:** subst. haină largă purtată de boieri pe deasupra antereului. Din giubea că îi tăia, 206, 7, 301. Celeiu, Romanai. Cu giubele de nuiele, 33, 34, 28. Slobozia-Conachi, Tulcea. Să-ți croim rochie și giubea, 270, 18, 19. Orlea, Romanai.
- giugiuli:** vb. a mângâia, a desmierdă, a răsfață. Și mi-l giugiulia, 162, 5, 214. Orlea, Romanai. 163, 5, 302, idem.
- glod:** subst. pământ uscat și bulgăros, nomol uscat și bolovănos. Pe vale, pe glod, 188, 1, 1. Orlea, Romanai.
- glod:** vb. a supără, a necăji, a strânge ca să doară. Să nu-l glodească la oasă, 234, 7, 86. Gemeana, Dâmbovița.
- gofăi:** vb. a scoate sunet, a imita sunetul, glasul porcilor. S'a suit scroafa 'n salcie și gofăie. Proverb. 107, 61.
- gogia, gogioaia:** subst. Strigă Gogia din copaciu și Gogioaie din odaie. Ghicit. 78. Clopotul.
- gogoasă:** subst. fruct rotund sau umflat, învelișul viermelui de mătasă, obiect de formă sferică puțin lunguiață. Am două gogoșele, în sus cât le arunc, atâta se duc. Ghicit. 91. Ochii.
- gogonat, -ă:** adj. umflat, rotunjit, sferic. Am o casă gogoneață.... Ghicit. 94. Pepenele.
- goiță:** subst. scufie de copil mic, legată pe sub bărbie, scufie cu monedă împodobită. Goiță de mătasă că mi-a slobozit, 131, 22, 51. Huși.
- golan:** adj. neîmbrăcat, despuiat, gol. Pe golani i-am îmbrăcat, 7, 7, 37. Târgoviștea.
- gorn:** subst. instrument pentru darea signalelor, trâmbiță militară. Și goarnele că sună, 212, 10, 161. Orlea, Romanai.
- gosteă:** subst. stea. O stea, gosteă, vosteală, gostele, 133, 23, 1, 2. Huși.
- grajd:** subst. locuință pentru vite, locuință murdară. Alți'n grajd că i-a spetit, 184, 15, 5, 30. Silistraru, Brăila. Drept la grajd că mi-și trăgea, 196, 3, 74. Celeiu, Romanai. În grajd de piatră oiul intră, 198, 4, 175, idem. 199, 4, 196, idem.
- grămăjioară:** subst. deminutiv dela grămadă. Le făcea grămăjele, 266, 16, 142. Silistraru, Brăila.
- grămătic:** subst. scriitor, secretar. Și c'un mic de grămătic, 16, 22, 5, 6, 21. Târgoviștea. 18, 24, 8, 11, 21. Cudalbi, Covurlui.
- granată:** subst. plantă aromatică. Foaie verde trei grănate, 287, 24, 152. Orlea, Romanai. 294, 1, 160. Celeiu, Romanai. Verde, verde trei grănate, 304, 7, 164. Silistraru, Brăila.
- grangorel:** subst. deminutiv dela grangur. P'un cal vânat grangorel, 57, 72, 11. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița.
- grangurița:** subst. cu aceeaș semnificațiune ca și granguroiu. Grangurița face gură. Ghicit. 102. Uliul și găina.
- granguroiu:** subst. are aceeaș însemnare ca și grangorel. Granguroiu vine și cere.... Granguroiu atuncia fură. Ghicit. 102. Uliul și găina.
- grăușor:** subst. plantă din familia gramineelor. Grăușor c'or adună, 43, 48, 35. Traian, Teleorman.
- grebăn:** subst. partea ridicată peste spinare în dreptul picioarelor dinainte la cal. Pe grebenii tăi, 154, 2, 60, 86. Silistraru, Brăila. Pe grebeni, vezi, cu palma, 227, 4, 291. Orlea, Romanai. Pe grebeni că îl bătea, 254, 12, 194, idem.
- grijanie:** subst. împărtașanie, cuminecătură. Veni cu grijania, 254, 12, 273. Orlea, Romanai.
- griji:** vb. a deretecă prin casă, a îngriji, a se îngriji, a avea grijă de ceva. Și de nimeni nu grijiți,

- 240, 8, 31. Orlea, Romanai. Si bine sa te grijesti, 252, 12, 75, idem.
- grijit, -a:** adj. gaitit, impartasit cu grijanie. Pe opt ii griji, 167, 8, 87. Celeiu, Romanai. Ce-au murit griji, 168, 8, 180, idem. Negriji, necomandati, 169, 8, 212, idem.
- grind:** subst. deal mic, tapshan. Fapt-ai pod pe la grindee, 8, 8, 67. Rămnicu-de-sus, Tulcea.
- grindă:** subst. lemn lung și gros de construcțiune. Și șerpui ca grindzile, 228, 5, 18. Tândărei, Ialomița. Picioarele ca grindzile, 252, 12, 23. Orlea, Romanai. 253, 12, 123, idem. Grinda casei o tăia, 268, 17, 197. Celeiu, Romanai. 269, 17, 230, idem. 295, 2, 85. Orlea, Romanai.
- gripșore:** subst. monedă turcească. Gripșorași de zece, 303, 7, 39. Siliștraru, Brăila. Gripșorași zece, 301, 6, 20. Orlea, Romanai.
- guibice:** subst. ceva ce șeade în cuib, pe cuibar. Găsi ouă de guibice.... La guibice ca să ouă. Ghicit. 76. Cartofii.
- guic:** a striga ascuțit și subțire ca porceii. Face „Guic, guic...”. Ghicit. 86. Izvorul.
- gujbă:** subst. gânj de nuia sucita, ori de curea ce se fixează de luntrie și prin care se bagă opacina pentru a văslui pe apă. Ia întăriți voi gujbele, 176, 10, 113, 166, 172. Celeiu, Romanai.
- gulerăș, -at:** subst. deminutiv dela guler. Gulerăș tătâne-său, 56, 70, 9. Tulcea. Gulerăș nu i-a ajuns, 256, 13, 168. Orlea, Romanai; adj. Ca o cioară gulerată 29, 31, 97. Galați.
- gurguiat, -ă:** adj. țuguiat, rotunjit, oval. Tărtăcuță vânăta... gurguiată cumnată. Ghicit. 73. Biserica. Am o fată gurguiată. Ghicit. 100. Soba.
- guriță, gurișoară:** subst. deminutiv dela gură. Din guriță măcăniă, 240, 8, 113. Orlea, Romanai. Din guriță că-mi grăia, 272, 18, 237, idem. Din guriță tot cântă, 284, 23, 166. Corabia, Romanai. Vin să-ți sărut gurița, 300, 5, 134. Studiu, Romanai. Să-i mai aud gurița, 280, 21, 208. Siliștraru, Brăila. Gurița, catarama, 179, 11, 10, 15, idem. Să ne ștergem gurița de vin,
- 68, 1, 67. Cudalbi, Covurlui. Lură apșoară 'n gurișoară, 23, 28, 45. Vărfurile, Dămbovița. Cu gurița-l judecă, 233, 6, 298, 313. Celeiu, Romanai. Ca să șterg guriți de vin, 45, 50, 37. Tândărei, Ialomița. Guriță de porumbiță, 55, 69, 6. Putna. Apșoară în gurișoară, 60, 78, 23. Mircea-Vodă, Dămbovița. 277, 20, 223. Siliștraru, Brăila.
- gurmîr:** subst. loc puțin ridicat, po-diș. Vinerile, gurmirele, 32, 33, 48. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- gușă:** subst. umflătură la indoitura bărbiei (de grăsime); de sub gât la pasări și reptile. Ia umflă-ți tu gușile, 174, 9, 337, 352. Celeiu, Romanai.
- gutuiță:** subst. deminutiv dela gutuie. Verde floare gutuiță, 250, 11, 29. Orlea, Romanai. Foiță gutuiță, 267, 17, 101. Celeiu, Romanai.

H.

- Hai, haide, haidi:** interj. cu sens de îmbărbătare, de îndemnare. Hai, Bogdane, să ne întrecem, 179, 11, 29, 55. Siliștraru, Brăila. Hai, sorumea, Ileano, 185, 15, 20, idem. 186, 15, 160, 187, idem. Hai, Tudore, hai, 303, 7, 41. idem. Haide să-i întrebăm, 183, 14, 63, 65. Orlea, Romanai. Haidi ne spovedim, 184, 14, 123, idem. Hai, nașule, dumneata, 190, 4, 225. Celeiu, Romanai. Haide să fie de bine, 263, 14, 376. Siliștraru, Brăila. Hai mai tare cu colacul, 33, 34, 12, 18. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- hăi:** interj. de îmboldit vitele. Hăi... Hăi... 19, 27, 18. Galați. 20, 27, 34, 48, 70, 91, 104, idem. 21, 27, 117, 135, 148, 159, 178. idem. 22, 27, 197, 209, 222, 232, idem. Hăi... Hăi... 22, 28, 14. Vărfurile, Dămbovița. 23, 28, 27, idem. 23, 28, 53, 68, 78, idem. Hăi... Hăi... 23, 29, 12. Tândărei, Ialomița. 24, 29, 29, 41, 57, 80, 94, idem. 25, 29, 102, 108, 115, 121, idem. Hăi... Hăi... 25, 30, 6, 14, 28. Stoicani, Covurlui. 26, 30, 37, 50, 70, 78, 90, 109, idem. 27, 30, 127, 140, 149, 158, 168, idem. 28, 31, 9, 19, 31, 39, 57, 73, 79. Galați. 29, 31, 92, 102, 113, 125, 136, 144, 157, 166, idem. Hăi...

- Hăi.... 34, 35, 13, 20, 37, 47, 55. Târgoviște. Hăi.... Hăi.... 35, 36, 11, 19, 26, 40. Bezdeadu, Dâmbovița. Hăi.... Hăi.... 35, 37, 16. Mahalaua, Dâmbovița. 36, 35, 23, 24. idem.
- haiă:** Mă dusei pe haiă, ghebreaua fuge în haiă. Ghicit. 96. Puntea, nuiaua și șarpele.
- haiduc:** subst. hoț de codru. I-am zis să nu iea haiduc, 287, 24, 219, 229. Orlea, Romanați. Voica sarmă de haiduc, 241, 8, 150, idem. Și la haiduci el strigă, 219, 1, 90, 107, 122, idem. Să comande la haiduci, 242, 8, 224, idem. Miuului haiducului, 230, 6, 46. Celeiu, Romanați. 231, 6, 90, idem. 232, 6, 231, idem. 233, 7, 24. Gemenea, Dâmbovița. 234, 7, 67, idem. 236, 7, 222, idem. 237, 7, 338, idem. Cu haiducii alături, 280, 21, 191, 199. Silistraru, Brăila. 278, 20, 292, idem.
- haiducesc:** adj. privitor la haiduci, aparținând haiducului. Leapădă haine haiducesci, 231, 6, 169. Celeiu, Romanați. Și îmbracă haine haiducesci, 233, 6, 281, idem. Haine haiducesci îmbracă, 238, 7, 415. Gemenea, Dâmbovița. 297, 3, 169. Orlea, Romanați.
- haiducei:** vb. a duce vieață de haiduci. Haiducește-ți fara 'n pace, 243, 3, 391. Orlea, Romanați. Zi și noapte să haiducească, 250, 10, 270, 261, 262, idem. Și degeaba haiducia, 271, 18, 135. Orlea, Romanați. Cinci săptămâni haiducia, 274, 19, 76, idem. Să-l satur de haiducit, 272, 18, 202, idem.
- haiducie:** subst. vieață de haiduc. Ci-oiu să ștau în haiducie, 279, 21, 91. Silistraru, Brăila. 233, 6, 311. Celeiu, Romanați.
- haimană:** subst. om fără căpătăiu, vagabond. Seara 'n haimanale, 154, 2, 71. Silistraru, Brăila.
- hăit:** subst. îndemnare, urmărire, strigătul cu care oamenii îndeamnă boii la jug. Hăitul flăcăilor, 32, 33, 95. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- hala. halea:** subst. joc copilăresc cu mingea. Halea, balea îi ține calea. Ghicit. 85, 96. Ghinda, porcul și lupul. 86. Ghicit. Jărul, porcul și lupul.
- hălălău:** subst. în câmp hălălău, în pădure cioca boca, iar acasă lipa, lipa. Ghicit. 99. Sita.
- halat:** subst. lanțul de strâns moara, funie grosă cătrănită cu care se leagă vasele piuitoare. Un halat apucă, 291, 25, 308. Orlea, Romanați.
- hălțână:** vb. a mișcă, a clătina ceva. Să hălțână papura, 247, 10, 18. Orlea, Romanați. 294, 2, 6, idem.
- ham:** subst. curelele pentru înhămarele cailor. Hamurile le cârpiă, 197, 4, 25. Celeiu, Romanați.
- hambar:** subst. magazie pentru păstrarea cerealelor, depozit. În hambare le puneă, 29, 31, 35. Galați. 303, 7, 53. Silistraru, Brăila. Hambarele încără, 32, 33, 81. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- han:** subst. ospătărie ordinară, birt, cărciumă. Și du-te la han în vale, 253, 12, 170. Orlea, Romanați.
- hantu:** Zărnioara și hantu, 48, 56, 30. Tândărei, Ialomița.
- hără:** subst. clevețire, defăimare, dispreț. Dar nu mai sunt înconjurată.... cu hără, 116, 5, 49. Brăila. Am o hără, 119, 7, 77, idem.
- harabă:** subst. car mare de transport. Harabalele umpleă, 32, 33, 83. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- haracin:** subst. tribut plătit Porții de țerile române. Nici haracin la domnie, 209, 9, 13, 19. Corabia, Romanați.
- harambaș:** subst. căpitan de hoți, de haiduci. Harambaș de haiduci, 278, 20, 292. Orlea, Romanați.
- haramn:** subst. codru nestrăbătut, care-ți inspiră groază. Și toate haramnele, 232, 6, 239. Celeiu, Romanați.
- hârb:** subst. ciob, spărtură dintr'un întreg. Răde hârb de ciob. Proverb. 110, 163.
- harcan, -aș:** subst. funie de păr de prins caii. Tot la harcane împletă, 308, 8, 33, 39, 74, 87. Silistraru, Brăila. Hărcănașul că-l luă, 308, 8, 57, idem.
- hârjă:** subst. Vine găasca dela Băscă cu ghiarele hârja, bârja. Ghicit. 75. Cântarul.
- harnic:** adj. activ, muncitor, stăruitor. Omul harnic n'are praznic. Proverb. 109, 130.
- hârștina:** expresiune ce imită sunetul unei loviri repede. Opincă ne-

- rasă hărăștina prin casă. Ghicit. 95. Pisica.
- hârțop:** subst. loc infundat cu gropi, vâgăună, scufundătură. Umpleă gropi, umpleă hârțopi, 32, 33, 86. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- hasnă:** subst. ladă, casă de bani, vistierie, locul unde se adună ceva. Câte-o hasnă ți-am luat, 238, 7, 450, 451. Gemenea, Dâmbovița. Și 'n hasnă că le trântiă, 248, 10, 85, 116, 161. Orlea, Romanai. 249, 10, 197, 213, 219, idem. Și să iea câte o hasnă, 242 8, 227, idem. 243, 8. 340, idem. 247, 10, 43, 47, idem. Nici hasnale nu ți-am spart, 238, 7, 450. Gemenea, Dâmbovița. Câte hasnale a pierit, 241, 8 151. Orlea, Romanai. Câte hasnale au trecut, 248, 10, 124, idem. Ca să vărs hasnalele, 249, 10, 253, idem. Să tornăm hasnauă, 290, 25, 257, idem. Hasnaua vărsă, 291, 25, 289, idem.
- haț:** subst. armăsar, cal dobrogean, gras, puternic și frumos. Jos de pe hați că ne-om da, 255, 13, 24. Orlea, Romanai. 241, 8, 185, idem. Călări pe trei pui de hați, 256, 13, 131, 132, idem. Hații din grajd că scoteă, 257, 13, 201, idem. Să vezi mama haților, 258, 13, 326, idem. Pe șarga, mama hatului, 264, 15, 107. Cudalbi, Covurluiu.
- hățis:** subst. tufiș de mărăcini, loc greu de străbătut. La hățis că mi-l băgă, 237, 7. 377, 389. Gemenea, Dâmbovița. Prin hățis ca broaștele săriă, 219 1, 109. Orlea, Romanai. Prin hățis, prin curpeniș, 176, 10, 144. Celeiu, Romanai.
- hei:** interj. cu sens de chemare, de îndemnare. Hei Dunărei, 61, 79, 13. Cudalbi, Covurluiu. Hei Tudore, hei, 304, 7 94. Silistraru, Brăila.
- herghelie:** subst. cireadă de cai, locul unde se cresc caii. Herghelii de cai, 40, 45, 10. Târgoviște. La herghelii alergă, 258, 13, 282, 283, 320, 321. Orlea, Romanai. Păzind herghelia lui, 215, 12, 3, idem. Am o herghelie de cai albi. Ghicit. 81. Dinții.
- hici:** adv. nici de eum, de loc. Hici, fată neagră, poneagră, 125, 16, 58, 59. Huși.
- hiliște:** subst. adiere încetșoară a vântului, liniște plăcută. La hiliștea vântului, 20, 27, 99. Galați.
- hodini:** vb. a odihni. Hodiniți, boieri, hodiniți, 25, 30, 1. Stoicani, Covurluiu.
- hodobaie:** subst. ceva mare, înalt, măgurat, grămadă mare de fân. Din claiie hodobaie, 21, 27, 111. Galați. Din clăi hodobăi, 30, 32, 51, 52. Chișinău, Basarabia. Din claiie hodobaie, din hodobaie.... 32, 33, 63, 64. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- hodor:** subst. amanet, garanție, cadoul ce ginerile face miresei în seara logodnei. Hodorul luă, 155, 2, 167. Silistraru, Brăila.
- hodoronc:** interj. exprimă sunetul unui lucru ce cade cu vuet. Și făcă hodoronc tronc, 21, 27, 170. Galați.
- holie:** subst. duh necurat, spirit rău făcător, boală ce locuște prin locuri neumbrate. Și v'or mânca holile, 280, 21, 157. Silistraru, Brăila.
- hondai:** interj. cu sens de exclama-re. Hondai, leroiu Doamne, 55, 68, 2. Tândărei, Ialomița.
- hop, hopa:** interj. exprimă sgomotul săririi peste o adâncime periculoasă sau șanț greu de trecut; subst. adâncime, șanț, loc periculos. Hop îndop, blâni îngrop, ațe întinse, gheme strănse. Ghicit. 81, 94. Doleacul. Pepenele. Hopuri hoporate, 29, 31, 161. Galați. 33, 33, 144. Slobozia-Conachi, Tulcea. 34, 34, 46, idem. Opincă nerasă joacă hopa prin casă. Ghicit. 95. Pisica.
- hopaida:** interj. cu aceeaș semnificațiune ca și hop și hopa. Opincă nerasă hopaida prin casă. Ghicit. 89. Mătura.
- hrănl:** vb. a nutri, a îngriji. Mai bun cal ce-și hrănește, 51, 61, 2, 3. Tândărei, Ialomița.
- hubul:** vb. a da un sunet surd, dar puternic, ca sgomotul tunetului. Hubuează bubuează, peste nouă munți rânchează. Ghicit. 97. Pușca.
- huiduit, -ă:** adj. prigunit, clevețit. De toată lumea huiduite, 114, 1, 68. Orlea, Romanai.
- huium:** subst. fir, ată, mătiguș. Dumitrică mititel cu huiumul după el. Ghicit. 72. Acul.
- huștiuluc:** interj. exprimă sgomotul căderii în apă a unui corp mare. Huștiuluc chitică, plătică, 124, 16, 1. Huși.

I.

- Ia:** interj. exprimă o idee de îndemnare, de sfătuire. Ia umflă-ți tu gușile, 174, 9, 337. Celeiu, Romanafi. Ia 'ntăriți voi gujbele, 176, 10, 113, idem. 198, 4, 104, idem. 269, 17, 209, idem. Ia nu-l credeți, boieri mari, 46, 52, 29, 33, 44, 49. Tândărei, Ialomița. Ia te scoală cel domn mare, 14, 19, 1, 3. Gemenea, Dâmbovița. Ia beți, boieri, și mâncați, 234, 7, 45, idem. 236, 7, 259, idem. 237, 7, 352, idem. Ia sculați, sculați, 40, 45, 1. Târgoviștea. 41, 45, 16, 25, 42, 56, 67, idem. Ia ieși pân'afară, 62, 80, 5. Orlea, Romanafi. Ia să-mi deschizi tu ușa, 227, 4, 274, idem. 240, 8, 101, idem. 241, 8, 158, idem. 242, 8, 234, idem. 243, 8, 336, idem. 270, 18, 63, idem. 286, 21, 91, 104, 117, idem. 294, 2, 43, idem. 249, 10, 195, idem. 253, 12, 89 idem. 254, 12, 198, idem. Ia ascultă-mi cuvântul, 179, 11, 67. Silistraru, Brăila. Ia d'un pod pe mare, 186, 15, 171, idem. 261, 14, 214, idem. 275, 20, 71, idem. 276, 20, 104, idem. 279, 21, 140, idem. Ia stai tu, nu mai fugi, 265, 15, 112. Cudalbi, Covurluiu. Ia tu frate, să te duci, 283, 23, 64, 65. Corabia, Romanafi. 284, 23, 94, 114, 148, idem. 5, 1, 14, 22. Orlea, Romanafi.
- iacă:** interj. vezi (aci sau acolo). Iacă Domnul Ștefan sosiă, 236, 7, 302. Gemenea, Dâmbovița. Iacă și noi am sosit, 66, 89, 2. Odobești. Iacă și turmele-mi sosiă, 304, 7, 182. Silistraru, Brăila. Iacă Turcii că-l pândia, 280, 22, 8, 11. Celeiu, Romanafi. 292, 1, 40, idem. Iacă și mă-sa alăturiă, 227, 4, 304. Orlea, Romanafi. 250, 11, 49, idem. Iacă Niculcea sosiă, 285, 23, 182. Corabia, Romanafi.
- iacătă:** interj. compusă din iacă și iată. Iacătă c'am scăpat eu, 247, 9, 283. Orlea, Romanafi. Iacătă Manoleo, 192, 1, 393, idem.
- iată:** interj. acelaș sens ca și iacă. Iată că te-am strejuit, 249, 10, 250. Orlea, Romanafi. 241, 10, 251, idem. 288, 37, 65, idem. Iată Vladu că-mi sosiă, 282, 22, 144. Celeiu, Romanafi. Că iată, e seară, 12, 13, 66. Târgoviștea. Iată că ți-am venit
- eu, 33, 33, 129. Slobozia-Conache, Tulcea.
- iatagan:** subst. sabie turcească. Și la brâu cu iatagane, 235, 7, 213. Gemenea, Dâmbovița. Iataganele scoateă, 255, 13, 86. Orlea, Romanafi.
- iatan:** subst. prescurtare din iatagan. De iatane spintecați, 273, 19, 37. Orlea, Romanafi. 274, 19, 140, idem. Și scoate iatanele, 282, 23, 167. Celeiu, Romanafi.
- iatman:** subst. formă pop. în loc de hatman: căpitan de oștire la Cazaci și la Poloni; comandantul armatei moldovene. Dediule, iatmanule, 202, 6, 11. Tulcea.
- ibâncă:** subst. pătură ce se pune sub șea. Ibânci dalbe așterneă, 51, 61, 21. Tândărei, Ialomița. 54, 66, 11, idem.
- ibomnic:** -ă: sub. iubit, dragut. Dar mai foc ibomnica, 178, 10, 359. Celeiu, Romanafi. C'avea o ibomnică, 180, 12, 14, 43, idem. 266, 17, 13, idem. Ibomnicul fetei, 160, 5, 27. Orlea, Romanafi. El mi-l dor o ibomnică, 46, 52, 30, 31. Tândărei, Ialomița. Ochiul dracului, ibomnica satului. Ghicit. 75. Cărciuma. Scoală, ți-a venit ibomnicul, 304, 7, 171. Silistraru, Brăila.
- ibosti:** subst. iubire, dragoste. Că cu apă de ibosti c'oiu lua, 130, 21, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22. Huși.
- ibric:** subst. vas de apă cu gâtul lung, curbat. Ea ibricul il lua, 235, 7, 184, 185. Gemenea, Dâmbovița.
- ibrișin:** subst. fir de mătase răsucită și colorată. Tot fir ibrișin, 288, 25, 16. Orlea, Romanafi. Cu barba de ibrișin, 37, 40, 7. Gorgota, Dâmbovița. Tot fir ibrișin, 45, 51, 40, 53. Tândărei, Ialomița.
- icalută:** subst. formă deminutivă arătând ceva mic. Icalută, icalută și din coadă na, tăicuță. Ghicit. 75. Cântarul.
- icea:** adv. în loc de aicea. Icea, Doamne, 'n ceste curți, 44, 50, 1. Tândărei, Ialomița. 45, 51, 122, idem. 46, 53, 1, idem. 53, 65, 1, 20, idem. 59, 77, 1, idem.
- icoșar:** subst. monedă turcească. Cu salbă de icoșari, 38, 40, 52, 53. Gorgota, Dâmbovița. 43, 47, 56. Tulcea.
- idol, idoloaică:** subst. figură unei

- false divinități, diavol. S-am văzut uouăzeci și nouă de idoli cu idoloaicele lor, 138, 33, 22. Huși. 139, 33, 44, 46, idem.
- iepurește:** adv. ca iepurele, în goana mare. Și-mi cotește iepurește, 172, 9, 179. Celeiu, Romanați.
- ierbănaș:** subst. dajdia ce dedeau popoarele prădate. D'ăia parte ierbănaș; 48, 55, 23, 24. Tândărei, Ialomița.
- iertăciune:** subst. grațiere, uitare. Iertăciune nu-mi aveă, 224, 4, 39. Orlea, Romanați. Și dați taicului iertăciune, 298, 8, 63, idem. 70, 2, Cudalbi, Covurluiu.
- iezișor:** subst. deminutiv dela ied. Am un cotecior plin cu iezișori și n'are ușă pe nicăieri. Ghicit. 81. Dovleacul.
- igliță:** subst. ac cu care se lucrează la ciorapi sau se croșetează. I-igliță, igliță, 148, 51, 1. Huși.
- iee, iioară:** subst. cămașă de țărancă. Imbracă iee dintr'o mie, 283, 23, 80. Corabia, Romanați. O iioară pe ea luă, 290, 25, 277. Orlea, Romanați.
- ilecel:** subst. deminutiv dela ilic: haină țărănească de abă, fără mâneci și împodobită cu găitane. Imbrăcat într'un ilecel, 256, 13, 155. Orlea, Romanați. Cu ilice prinse 'n cuie, 15, 29, 20. Târgoviștea.
- îmbăcsit, -ă:** adj. încurcat, amestecat, greu de aranjat. Cu păr îmbăcsit, 289, 25, 117. Orlea, Romanați.
- îmbăltat, -ă:** adj. pătat, colorat fe-lurit. Iepure îmbăltat, la spatele mă-tii învățat. Ghicit. 102. Vâlnicul.
- îmbărgălețel:** adj. adus, încovrigat, curbat. Și făcură pe loc nouăsprezece secerele îmbărgălețele, 26, 30, 72, 73, 74. Stoicani, Covurluiu.
- îmbătrânire:** subst. înaintare în vârstă. Și de îmbătrânire, 13, 16, 57, 62. Tulcea.
- îmbelciugat, -ă:** adj. în formă de belciug, de cerc, rotund. Două late, împreunate și la coarne îmbelciugate. Ghicit. 83. Foarfecetele.
- îmblăți:** vb. a bate cu imblăciul, a treiera, a bate rău. Cu coada să-l imblătești, 145, 42, 19, Huși.
- îmboboci:** vb. a desvoltă bobocii, a înflori. Să 'nfloriți, să 'mbobociți, 71, 6, 8. Orlea, Romanați. 8, 8, 59, 57, 63, 70. Râmnicu-de-sus, Tulcea.
- îmbodeli:** vb. a acoperi, a ascunde, a pune ceva peste ceva. Și te îmbodolesc, 135, 27, 3. Huși.
- îmborțosat, -ă:** adj. cu burta mare, borțos. Am o față îmborțosată și cine vine o sărută. Ghicit. 102. Urciorul.
- îmbrăcățel:** adj. deminutiv dela imbrăcat. Frumos mi-e imbrăcățel, 42, 46, 14. Mărcești, Dâmbovița.
- îmbrânci:** vb. a da în brânci, a împinge afară. Să-l imbrâncești, 129, 20, 32. Huși. 145, 42, 20, idem.
- îmbrătoșă:** vb. a lua, a strânge în brațe. În brațe imbrățișai, 156, 2, 240. Silistraru, Brăila.
- îmbrobodî:** vb. a acoperi capul cu un voal, a acoperi cu ceva. P'o vâlcea cotită vine mierla 'mbrobodită. Ghicit. 89. Melcul.
- îmbrumat:** adj. bătut de brumă, acoperit cu praf fin ce se depune pe fructe, pudrat puțin. Cestor nalt, mândru 'mbrumat, 54, 67, 5, 37. Tândărei, Ialomița.
- îmbucă:** vb. a pune ceva în gură, a mânca puțin și repede. Il îmbucă jumătate, 172, 9, 224. Celeiu, Romanați. Că m'a 'mbucat jumătate, 173, 9 260, idem. Car'ce mi-o 'mbucă, 157 2, 358, 363. Silistraru, Brăila. Proverb. 108, 68.
- îmbuestrând:** part. Merge negru 'mbuestrând, 54, 65, 26. Tândărei, Ialomița. 254. 12, 223, 251. Orlea, Romanați.
- îminci:** subst. pantofi boieresti de marochin galben; azi pantofi goși țărănești. Cu chitii cu iminii, 218, 1 19. Orlea, Romanați. 219, 1, 134, idem.
- împăjurat, -ă:** adj. într'aripat ca o pajură, cu aripi. Pajură împăjurată, 141 35, 34. Huși.
- împleticin, -ă:** adj. încurcat, împiedicat, șovăitor, indescifrabil. Rădăcină împleticină ales voinic o desbină. Ghicit. 76. Cartea.
- împletoșat, -ă:** adj. sdravăn, țapăn, puternic, lat în spete. Tot soldați împletoșai, 213, 10, 164. Orlea, Romanați.
- împologat, -ă:** adj. turtit, apăsat, aplecat spre pământ. Și de crăci mi-e 'mpologat, 233. 6, 276. Celeiu, Romanați.

- împostat**, -ă: adj. mândru, înalt, frumos, chipeș, care e mai pre sus de alții. Și văzui dragoste, împostatele, 137, 31, 6, 7. Huși.
- împovălat**, -ă: adj. nespălat, necurat, murdar. Și la față împovălată? 116, 5, 37, 43. Brăila.
- împovorat**, -ă: adj. încercat cu greutate, cu poveri, coplesit. De 'ncărcată, 'mpovorată, 16, 22, 32. Târgoviștea.
- împrăștiă**: vb. a risipi, a alungă pe cineva. Potera mi-o 'mprăștiă, 278, 20, 290. Silistraru, Brăila.
- împresădit**, -ă: adj. pus unul lângă altul, sădit, înșesat, îndesat. Impresădite de parale, 211, 10, 26. Orlea, Romanai.
- împricină**: vb. a se certă cu cineva, a acuza pe cineva, a se supăra cu cineva. Ei să 'mpricinară, 42, 47, 4. Tulcea. Și-l așteaptă ca să 'mprice, 52, 62, 26, 27. Tândărei, Ialomita.
- împută**: vb. a atribui cuiva o faptă blamabilă, a dojeni, a critica. Taci, om bun, nu-ți da 'mputare, 43, 49, 7. Tândărei, Ialomita. 60, 77, 35, idem.
- înarmat**, -ă: adj. cu urme, armat. Înarmat cum el eră, 289, 23, 137. Celeiu, Romanai. 282, 22, 137, idem. 291 25, 317. Orlea, Romanai.
- înbăia**: vb. a se spăla, a face baie. Și să ne 'mbăiem, 156, 2, 287. Silistraru, Brăila. Să scaldă și să 'nbăia, 7, 7, 7, 11, 15, 19, 23, 26, 31. Târgoviștea. 8, 8, 11, 17, 23, 29, 35. Râmnicu-de-sus, Tulcea.
- înbăzoi**: vb. a țineă coda dreaptă în sus, a sta băzoi. Coadele le 'nbăzoiă, 296, 3, 118. Orlea, Romanai.
- încărligat**, -ă: adj. adus cu un cărlig. Încărligat și 'ntortochiat... Ghicit. 77. Cercelul. 83. Foarfecede. 99. Secera.
- încărlionțit**, -ă: adj. sucit și răsucit în formă de spirală, ca un cărlionț. Și 'ncărlionțit, 289, 25, 118. Orlea, Romanai.
- înceluit**, -ă: adj. înșelat, nedumerit, nesigur. Ea s'o ține înceluită, 159, 4, 38. Orlea, Romanai. 214, 10, 267, idem.
- încetișor**: adv. deminutiv dela încet. Dar să ne lăsați cu încetișorul, 68, 1, 9. Cudalbi, Covurlui.
- închină**: vb. a salută cu supunere, a hărăzi, a adora, a se ruga. Și 'nchină cu strachină, 256, 13, 98. Orlea, Romanai. Eu să mă 'nchin ulmilor?! 250, 11, 37 41, 44, 66, 69, 72, idem. La icoane să 'nchină, 16, 22 25. Târgoviștea. La icoană m'am închinat, 131, 22, 23, 30. Huși. 142 36, 4, idem.
- închingă**: vb. a pune calului chinga, a strânge calul în chingă. Bine că l-oiu închingă, 198, 4, 181. Celeiu, Romanai. Cu chinga că-l închingă, 199, 4, 202, idem. În trei brâne să 'nchingă, 251, 11, 100. Orlea, Romanai. 253, 12, 155, idem.
- închivărat**, -ă: adj. cu chivără pe cap. Trei voinici închivărați, 256, 13 130. Orlea, Romanai.
- înciudă**: vb. a se supăra, a se necăji, a se îngriji de ceva. Ea cu firea să 'nciudă, 256, 13, 104. Orlea, Romanai.
- înceștat**, -ă: adj. strâns, apucat, înțepenit par'c'ar fi prins în clește. Din guriță înceștați, 179, 11, 14. Silistraru, Brăila.
- încondeiat**, -ă: adj. scris, zugrăvit, colorat cu un condeiu. Ou de rață 'ncondeiat, 38, 41, 6. Târgoviștea.
- încorciovea**: adj. mlădioasă. Nuelușă 'ncorciovea.... Ghicit. 84. Gândul.
- încordat**, -ă: adj. întins peste fire, atent, vigilent, treaz. Cu arc tare încordat, 64, 84, 12. Târgoviștea.
- încornorat**, -ă: adj. cu coarne ca a nimalele. Am o fiară încornorată. Ghicit. 79. Corabia.
- încosori**: vb. a fi în formă de cosor, a fi puțin curbat. Cu limbile să-l încosorăști, 141 35, 20. Huși.
- încremenț**: vb. a împietri, a rămănea nemșcat de mirare ori spaimă. Toți pe loc încremenți, 281, 22, 33. Celeiu, Romanai. 283, 23. 34. Corabia, Romanai. Dracii s'or încremenți, 17, 23. 61. Târgoviștea.
- încrilul**: vb. a lega una de alta cele două părți ale unui nevod, numite crile. Încriluiți nevoadele, 176, 10, 167. Celeiu, Romanai.
- încrunță**: vb. a privi aspru, sălbatic, crunt, cu ochii săngerăți, cu părul sbârliț. Sprâncenele le 'ncrunță, 285, 24, 49. Orlea, Romanai. Mult să încrunță, 290, 25, 271, idem.

- încură:** vb. a alergă la întrecere. Cu nebunul: nici calul să ți-l încuri, nici statul să ți-l măsure. Proverb. 107, 59.
- îndalb, -ă:** adj. de culoare albă, albit. Mărului cu flori îndalbe, 47, 55, 2. Tândărei, Ialomîța. 47, 53, 32, 53, idem.
- îndărăt, îndărătele:** adv. mergând cu spatele înainte și cu fața înapoi. D'a 'ndărătele mergea, 280, 21, 189. Silistraru Brăila. Și 'ndărăt le asvârliă, 280, 21, 152, idem. 266, 16, 116, 130, idem. 257, 13, 181 239. Orlea, Romanați. 251, 11, 145, idem. 235, 7, 171, 177. Gemenea, Dâmbovița.
- îndărji:** vl. a îndemna, a încuraja, a sfătui cu stăruință la ceva. Și pe Turc îl îndărjiă, 268, 17, 137. Celeiu, Romanați.
- îndaurit, -ă:** adj. de colorarea auru-lui, galben ca aurul. Și cu șeaua îndaurit, 57, 71, 25. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița.
- îndec:** expresiune onomatopeică, imitând șgomotul ce fac broaștele.... Și face: „Indec.... Indec....”. Ghicit. 74. Brofăcelul.
- înder:** subst. chip, înfățișare, felul de purtare și de prezentare al unui om. Cu inderile suave, 139, 33, 84. Huși.
- îndrăgi:** vb. a iubi, a avea dragoste pentru cineva. Și-a îndrăgit plu-găria, 197, 4, 10, 72. Celeiu, Roma-nați. 198, 4, 109, 162, idem. Și 'n-drăgi Bănăria, 200, 4, 325, idem. 299, 5, 28, 58. Studina, Romanați.
- îndrugă:** a toarce cu un fel de fus măricel și grosior numit drugă. Din drugă îndrugând, 61 79, 11. Cudalbi, Covurluiu.
- îndrumă:** vb. a arăta drumul, a pune pe cale. Ingerul m'a îndrumat, 166, 7, 150, Orlea, Romanați.
- ineluș:** subst. deminutiv dela inel. Ține inelușul meu, 260, 14, 146. Silistraru, Brăila. Să pui inelușul tău, 23, 28, 60. Vârfurile, Dâmbovița.
- înfăinat, -ă:** adj. acoperit cu prea subțire praf de făină, albit. Cu niște mâini albe și 'nfăinate, 27, 30, 123. Stoicani, Covurluiu.
- înfierbântă:** vb. a ațăță calul la fugă, strunindu-l cu frăul, ațățându-l cu pîntenii și pișcându-l cu cravașa. Puținel că-l infierbântă, 204, 7, 142. Celeiu, Romanați. 206, 7, 281, idem.
- înflocos, -oasă:** adj. acoperit cu păr subțire și scurt. Roșeață inflocoasă, 143, 38, 5. Huși.
- înfoia:** vb. a acoperi cu foi, a se umflă, a se desface. I se înfoia-să barba, 246 9, 222. Orlea, Roma-nați.
- înfoltit, -ă:** adj. mare, gras, cu burta mare (vorbind de animale). Folte și 'nfoltită, 40, 45, 14. Târgoviștea. 41, 45 23 40, 65, idem.
- înfrăți:** vb. a se face frate, a fi la fel, a se immulți. Și cu hotii te 'n-frățești, 259, 14, 21. Silistraru, Brăila.
- înfureci:** vb. a se bifurcă, a se lupta unul contra altuia. Cu feciorii să 'nfurciă, 249, 10, 230. Orlea, Roma-nați.
- îngădui:** vb. a permite, a suferi cui-vă, a merge deopotrivă. Să 'ngă-duesc ca doi boi, 197, 4, 33. Celeiu, Romanați.
- îngălat, -ă:** adj. gras, frumos, bine făcut. D'ai un trup așa 'ngălat, 36, 39, 23. București. 54, 67, 40. Tândărei, Ialomîța.
- îngâmfat, -ă:** adj. mândru, ambițios, pretențios. Îngâmfată, supărată, 29, 31, 91. Galați.
- înghemui:** vb. a se adună, a se ștârci, a se face ca un ghem. Când colo să 'nghemuiă 262, 14, 340. Silistraru, Brăila.
- înghinorat, -ă:** adj. însemnat, deosebit, înalt, mândru, frumos. Doi meri mari, înghinorați, 23, 28, 31. Vârfurile, Dâmbovița.
- îngrășată:** subst. grăsimă, îngrășare. Numai bună la îngrășată, 36, 39, 34. București.
- îngropilat, -ă:** adj. cu gropi, cu găuri. Sub cel deal îngropilat fierbe o oală cu păsat. Ghicit. 90. Nasul.
- îngroșat, -ă:** adj. amestecat, gros, mare, pus unul peste altul. Crez cu pește e 'ngroșată, 176, 10, 158. Celeiu, Romanați.
- îngurul:** vb. expresiune onomatopeică imitând cântul porumbeilor. Turuiră 'nguruiră, 23, 28, 47. Vârfurile, Dâmbovița.
- înhămă:** vb. a pune hamurile pe cai. Dela București am înhămat, 300, 5, 136. Studina, Romanați. 161, 5, 106.

- Orlea, Romanai. 29, 31, 131. Galați.
- inimioară:** subst. aceeaș insemnare ca și inimioară. Că e a mea inimioară, 198, 4, 189. Celeiu, Romanai. Inimioara ii topește, 224, 4, 56. Orlea, Romanai. 270, 18, 34, idem. 295, 2, 57, 71, idem. 229, 5, 55, 77. Tândărei, Ialomița. Inimioara le secă, 283, 2, 384. Corabia, Romanai. Inimioara-ți fură, 215, 11, 77. Bălenii-Români, Dâmbovița. 43, 48, 10. Traian, Teleorman.
- inimiiță:** subst. deminutiv dela inimă. Să-i mai vie inimiiță, 171, 9, 109. Celeiu, Romanai.
- injumătăți:** vb. a împărți în două părți, a umplea numai pe jumătate. D'abia o 'njumătăție, 248, 10, 162. Orlea, Romanai. Cu vin să-l 'njumătățești, 267, 17, 49. Celeiu, Romanai.
- înmurgli:** vb. a scăpăta, a apune soarele, a se face noapte. Cum stai de 'nmurgești, 118, 6, 2. Brăila.
- înnălbî:** vb. a albi, a se face alb, a înălbî. Le spală de le 'nălbă, 57, 72, 6. Șerbănești-Pucioasa. Dâmbovița.
- înnecătură:** subst. sufocare, înnăbușire. Mai întâiu să-mi omori... înnecătura, 119, 7, 46. Brăila. 120, 7, 95, idem.
- înodătel:** adj. deminutiv dela înodat. Șervețel înodătel... Ghicit. 83. Gândul.
- înnoi:** vb. a face din nou, a reface, a restaura. Nici banii nu-i înnoiă, 263, 15, 47. Cudalbi, Covurlui.
- înrotat, -ă:** adj. ca o roată (vorbind de ramuri). La mărul înrotat, 25, 30, 16. Stoicani, Covurlui.
- însămărat, -ă:** adj. cu samar în spinare. Cu măgarii însămărați, 295, 3, 28. Orlea, Romanai. 296, 3, 47, idem.
- înșelă:** vb. a pune șeaua pe cal. Tot înșelând și răfturând, 60, 77, 27. Tândărei, Ialomița. L'înșeală, l'înșăftură 54, 67 24, idem.
- înșirătel:** adj. deminutiv dela înșirat. Ciugurele, mugurele, merg pe drum înșirătele. Ghicit. 77. Ciobanul și oile.
- înșirul:** vb. a pune unul lângă altul formând un șir. Oști înșirulind, 62, 79, 69. Cudalbi, Covurlui.
- însovonit, -ă:** adj. pe cap cu sovon: materic. Vine mierla însovonită. Ghicit. 77. Ceața. 95. Plosca. 90. Moara.
- înspăimântă:** vb. a avea teamă, frică, spaimă, groază de ceva. De cap să înspăimântă, 204, 7, 102. Celeiu, Romanai. 205, 7, 206, idem. 206, 7, 261, 322, idem.
- înspicat, -ă:** adj. ciupit, stropit, ciugulit de vărsat. Inspicat de vărsat, 61, 79, 36. Cudalbi, Covurlui.
- înstrunat, -ă:** adj. strâns, încordat, cu zăbala în cap. Infrănat, înstrunat, 41, 45, 81. Târgoviștea.
- întărâtă:** vb. a necăji, a supără, a atăta. Decât căinii de a întărâtă, 31, 32, 120. Chișinău, Basarabia.
- întelenit, -ă:** adj. împiedicat, greu de străbătut, incult, barbar. Că s'a 'ntelenit plugul într'o rădăcină de lăptucă, 25, 29, 112. Tândărei, Ialomița. Întelenitelor, 117, 5, 189. Brăila.
- întesat, -ă:** adj. pus unul lângă altul și țesut împreună, des, grămădit. Întesați de gălbinași, 285, 24, 8. Orlea, Romanai.
- întoiegl:** vb. a sta drept și nemișcat ca un toiag, a îngețea. De loc îl intoieglă, 300 5, 157. Studina, Romanai.
- întortochiat, -ă:** adj. în formă de circumferință, adus ca un cerc, ca o toartă. Încârligat și 'ntortochiat... Ghicit. 77. Cercelul.
- întuncea:** vb. a se face întunerec, negură, a nu mai fi lumina soarelui. Și să 'ntunchează, 165, 7, 20. Orlea, Romanai.
- înturmentă:** vb. a se îmbătă, a-și pierde conștiința, a nu-și mai da seama de ce face. După ce să 'nturmentă, 255, 13, 86. Orlea, Romanai.
- înturnă:** vb. a veni înapoi, a se întoarce, a reveni. Și-i aproape de 'nturnat, 56, 70, 15. Tulcea.
- învelință:** subst. formă pop. velință: așternut, scoarță, chilim. O sternuță ș-o 'nvelință, 58, 74, 6. Tulcea.
- înveselit, -ă:** adj. vesel, voios, dispus la față, prietenos la inimă. Cu fețele înveselite, 117, 5, 146. Brăila.
- înviforat, -ă:** adj. furtunos, vijelios, vijforos, întărâtat. Scris-am marea

- 'nivorată, 52, 62, 21. Tândărei, Ialomița.
- involt**, -ă: adj. adus în formă de cerc, de circumferință. Cu coarnele involtă, 33, 34 11. Slobozia-Conachi. Tulcea. Cu cornițe involte. Invoalte, prescite, 41, 45, 35, 36. Târgoviște. 65, 86, 18. Tândărei, Ialomița.
- învrăjmăsit**, -ă: adj. dușmănit, certat. Toate limbi învrăjmășite, 18, 25, 5, 14. Cudalbi, Covurlui.
- înzănat**, -ă: adj. cu puterile și frumusețile supranaturale ale zânelor. Să-mi dai trei, raze de-ale tale, înzănate, 124, 15, 3, 4. Huși.
- înzăvorf**: vb. a închide ușa cu zăvorul. Porțile le 'nzăvoria, 204, 7, 62 63. Celeiu, Romanai.
- iortomănesc**, -ă: adj. înalt, mândru, voinic, puternic, viteaz. Și tâmplă iortomănească, 212, 10, 154. Orlea, Romanai.
- iortomănește**: adv. cu curaj, cu voinicie, cu tărie. Și tipă iortomănește, 174, 9. 362. Celeiu, Romanai. 204, 7. 80, idem. 205, 7, 189, idem. 206, 7, 244, idem. Și strigă iortomănește 266, 16, 117. Silistraru, Brăila.
- irambașă**: subst. harambașă și arambașă. Vezi aceste vorbe. Să-l punem d'un irambașă, 270, 18, 23. Orlea, Romanai. Cum e bun de irambașă, 273, 19, 18, idem.
- iș**: interj. expresiune onomatopeică ce imită sunetul coasei când cosește. Vara: iș, iș prin frunziș. Ghicit. 78. Coasa.
- isa**, **isa**: interj. cu sens de îndemnare, de sfătuire, efortare, opintire. Isa, isa la lopată, 291, 25, 299. Orlea, Romanai. 244, 9, 71, idem.
- isăli**: vb. a apărea, a ieși, a țîșni, a proveni. Slavă scumpă mi-a isălit, 140, 33, 111. Huși.
- iscusat**: adj. formă pop. compusă din *iscusit*+*sat*: sat, comună însemnată, bogată. Sunt trei sate iscusate, 207, 8, 3. Orlea, Romanai. 208, 7, 11, idem.
- iscusit**, -ă: adj. priceput, isteț, lesne pătrunzător. Capul iscusit la vreme de nevoie să cunoaște. Proverb. 111, 181.
- isdat**: subst. boală ce se manifestă prin dureri teribile la inimă. Isdat în cap, 114, 2, 1. Orlea, Romanai.
- isică**: subst. plantă cu miros plăcut. Uși de isică, 166, 8, 5. Celeiu, Romanai.
- ișlicel**: subst. deminutiv din ișlic, căciula boierească. Și mi-l cați în ișlicel, 46, 52, 50. Tândărei, Ialomița.
- ispășire**: subst. mântuire, curățire de greșeli. Pentru a noastră ispășire, 196, 3 64. Celeiu, Romanai.
- ispiti**: vb. a cerceta, încerca, îndemna, afla. Nu mă ispidi, 169, 8, 280, 281, 392, 303. Celeiu, Romanai.
- ispol**: subst. obiect de lemn, dreptunghiular, cu mâner și cu scobitură în partea dinainte, servește pescarilor ca să slească luntrile, aruncând apa din ele. Ispoalele le găsiă, 176, 19, 128. Celeiu, Romanai.
- isprăvit**: adj. mântuit, terminat, sfârșit. Ce e 'n toate isprăvit, însă prost, nepotrivit? Ghicit. 88. Măgarul.
- istet**: adj. îndrăzneț, curajos. Și codat și colțat, și istet și îndrăzneț. Ghicit. 88. Lupul.
- istovi**: vb. a seca, isprăvi puterile, a termina ceva material. Și m'am istovit, 301, 6, 28. Orlea, Romanai. 303, 7, 64. Silistraru, Brăila.
- iță**: subst. obiect întrebuințat la țăsut. Iță momiță, țoc fedeleșă. Ghicit. 83. Foarfecle.
- iubeț**: subst. om care iubește, îndrăgostit. Iubețul nevestelor, 250, 11, 53. Orlea, Romanai.
- iubita**: subst. ființa abstractă care dă naștere iubirii. Iubita cu iubitele, 122, 12, 22. Brăila.
- iubusetă**: subst. dragoste, iubire, amor. Și cu multă iubusetă m'a dăruit, 140, 33, 106, 107. Huși.
- iuș**: interj. cu aceeaș însemnare ca și iș. Vara iuș iuș prin păiuș. Ghicit. 101. Toporul și secera.
- izbândă**: subst. succes, răsunare. Obiect înzestrat cu putere supranaturală de a izbândi ori ce o gândi. Na inelul meu de izbândă, 169, 8, 255. Celeiu, Romanai.
- izbândi**: vb. a reuși, a se răsună pe cineva, a ieși victorios. Ce-oiu gândi să izbândesc, 199, 4, 212. Celeiu, Romanai.

izvorfi: vb. a piști, a fișni, a curge mereu. Ce-i afar' să izvorască, 8, 7, 57. Târgoviște. 12, 15, 31, idem. 38, 41, 46, idem. 41, 45, 37, idem.

J.

Jăcmăneală: subst. jăfueală, prădare, răpire, sustragere în mod tâlhăresc. Și-au venit la jăcmăneală, 193, 2, 68. Celeiu, Romanafi.

jădov: subst. jidan, păgân, spurcat; personaj legendar având o mărimă și o putere extraordinară. După Jădovi plecat, 50, 59, 27, 30. Agighiol, Tulcea.

jădovesc: adj. păgănesc, jidănesc, nelegiuit, spurcat; ceva urias, ce trece peste puterile omenești. Vechi și jidovești, 9, 10, 22. Tândărei, Ialomița.

jălțuit: adj. dres, aranjat, lustruit frumos. Pe jos jălțuit, 13, 16, 11, 18, 26, 34, 41. Tulcea.

jăluială: subst. plângere, reclamațiune, nemulțumire, jalbă. N'au venit la jăluială, 193, 2, 63, 67. Celeiu, Romanafi.

janț: subst. jântiță: partea ce rămâne neînchegată, după ce s'a strâns brânza. A mâncat ascară janț, 276, 20. 143. Silistraru, Brăila.

jap: subst. distanță cât bate o piatră, fiind asvârlită cu o forță oarecare. Merse cât un jap de loc, 173, 9, 300. Celeiu, Romanafi.

jâr: subst. rodul fagului. Jâr și ghindă am mâncat 36, 39, 29. București. Jâr și ghindă îmi mâncăi, 37, 40, 32. Gorgota, Dâmbovița. Jâr și ghindă am păscut, 39, 42, 18. Târgoviște. Jâr și ghindă am mâncat, 39, 43, 22. Sârdaru, Dâmbovița.

jau: subst. distanță de loc măricică: o incurătură bună de cal. D'un jau de loc că mergea, 258, 13, 293. Orlea, Romanafi.

jder: subst. soiu de dihor cu blana foarte căutată. Cu căciulița de jder, 256, 13 157. Orlea, Romanafi.

jelț: subst. scaun, tron, fotoliu. Pe jelț bumbi de aur, 13, 16, 12, 13, 18, 19, 26, 27, 34, 35, 36, 41, 42, 43. Tulcea.

jertfi: vb. a aduce jertfă, a se de-

vota, a renunța de bună voie. Și bucate să-i jertfesc, 201, 5 37, 43. Tulcea.

jeț: subst. are aceeaș însemnare ca și jelț. Numai jețuri scoborite. 36, 39 6, 8. București. Numai jețuri de argint, 39, 42, 2. Târgoviște.

jiletcel: subst. formă deminutivă dela jiletcă. Și-l cătați în jiletcel, 46, 52, 45. Tândărei, Ialomița.

jucătoare: subst. adunare de tineri ca să încure caii, să se întreacă la alergare. Scoase cai la jucătoare, 51, 61, 5. Tândărei, Ialomița.

jugan: subst. cal. Jugan de 5 ani. 301 6, 60. Orlea, Romanafi. 180, 12, 4. Celeiu, Romanafi. Trei jūgănei pripășiă, 308, 8, 23. Silistraru, Brăila. Săvai ș-a juganilor, 309, 8, 138. idem.

jugastru: subst. un fel de arțar din care se fac juguri. Paște un galben jugastru, 53, 66, 2, 3. Tândărei, Ialomița.

jumară: subst. mâncare din slănină, partea ce rămâne din grăsimea topită, mâncare din ouă prăjite, carne pusă și friptă în frigare. Frigarea de carne, jumările de os. Ghicit. 86. Inelul.

jumuli: vb. a smulge ceva din rădăcină. Păru-și jumuliă, 155, 2, 192. Silistraru, Brăila.

junc, -an: subst. bou tânăr, nepus la jug, cam de 2—3 ani. De ameazi un junc gras, 252, 12, 38. Orlea, Romanafi. 21, 27, 119. Galați. 25, 30, 32. Stoicani, Covurluiu.

junc, junel: subst. copil tânăr, tinerel, băiețandru. Cum rabdă junelu 'n sat, 51, 60, 32. Tulcea. Juni colindători, 42, 47, 50, idem. Tot junei d'ei tinerei, 48 55, 30, 45. Tândărei, Ialomița. Junilor buni, 64, 84, 1, 2, 3, 5, 10, 18. Târgoviște. Tare-mi vine un junel, 57, 72, 10. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița. Cu cincizeci de viteji mai juni, 163, 5, 262. Orlea, Romanafi. Eră juni fără mustață, 265, 16, 52. Silistraru, Brăila.

junghietură: subst. încheietura gâtului cu trunchiul corpului. De junghietura gârbiței, 247, 9, 286. Orlea, Romanafi.

junghiuleț: subst. deminutiv dela junghiu: durere ascuțită ce se simte

in oase... Sunt bune de junghiu-lefe. Ghicit. 94. Piperul.

junice: subst. vițea tânără, ca și junc. O junice, vacă grasă, 258, 14, 50. Silistraru, Brăila. 203, 7, 40, 41. Celeiu, Romanaii.

jupâneasă: subst. soția boierului, azi titlu dat femeilor din popor. Cu-a ta mândră Jupâneasă, 11, 12, 36. Târgoviștea. 14, 17, 35. Tulcea. La al ui dalbă Jupâneasă, 20, 27, 40. Galați. La mândra lui Jupâneasă, 25, 30, 30. Stoicani, Covurluiu. La Jupâneasă pe masă le-a dat, 30, 32, 24, 113. Chișinău, Basarabia. Pe Băneasa Jupâneasa, 197, 4, 54. Celeiu, Romanaii. Apoi nici pe la Jupâneasă nu mai da, 24, 29, 17. Țândărei, Ialomița. 65, 86, 31, idem.

jur: subst. prescurtare din jurământ: afirmare, încredințare, îndatorire luând martor pe Dumnezeu. Și jur il călcă, 189, 1, 140. Orlea, Romanaii.

juvete: subst. pește mic, jumugaiu. Nici juvete nu prindea! 176, 10, 134. Celeiu Romanaii.

L.

Lăcățel: subst. deminutiv dela lacăt. Lăcățelul atârna, 198, 4, 119. Celeiu, Romanaii.

lăcrămă: vb. a plânge, a vărsa lacrimi, a se plânge de ceva. Lăcrămioase mi-l lăsase, 51, 61, 28, 33, 38, 43. Țândărei, Ialomița. Lumea, frate, a lăcrămat, 219, 1, 146. Orlea, Romanaii.

lăcrămeasă: subst. lăcrămioară, mărgăritar. Verde, verde lăcrămeasă, 215, 12, 20. Orlea, Romanaii.

lăcrămioară: subst. deminutiv dela lacrămă. Haine, haine lăcrămioare, 65, 85, 10. Vișinești, Dâmbovița.

lăcriță: subst. deminutiv dela lacră: ladă, tron, cufăr. Maica Domnului o lăcriță deschideă, 116, 5, 63. Brăila.

lăcui: vb. a ședeă, a trăi, a locui. Acolo să lăcucască, 117, 5, 125. Brăila. 123, 12, 121, idem.

lăculeasă: subst. plantă ce crește prin locuri umede, aproape de lacuri. Verde, verde lăculeasă, 193, 2, 38. Orlea, Romanaii.

lainu, laie: adj. cu lăna cenușie: un

fir alb și unul negru. Berbeci lăi, 41, 45, 34, 35. Târgoviștea. Pe cel berbec laie, 65, 86, 16, 17. Țândărei, Ialomița. Oaie laie, bălaie, 148, 50, 1. Huși.

laleă: subst. floare. Verde, verde d'o lală, 217, 12, 132. Orlea, Romanaii. Floare verde ș-o lală, 222, 2, 37, idem. 223, 3, 31 idem. 226, 4, 232, idem. 227, 4, 226, idem. Foițică ș-o lală, 297, 4, 5, idem. 239, 8, 13, idem. 244, 9, 33, idem. Ș-o lală ș-o catifea, 248, 10, 141, idem. 250, 11, 4, 9, 47, 60, idem. 273, 19, 20, idem. 274, 19, 74, 90, 127, idem. 251, 11, 76, 121, idem. 252, 12, 59, 77, idem. 253, 12, 181, idem. 273, 19, 20, 48, idem. Ș-alta ș-o lală, 182, 12, 150. Celeiu, Romanaii. 299, 5, 30. Studina, Romanaii. 275, 20, 7. Silistraru, Brăila.

lămâie: subst. rodul lămâiului. Verde de lămâie, 182, 13, 13. Orlea, Romanaii. 162, 5, 41, idem. 283, 23, 82, idem. Foițică d'o lămâie, 177, 10, 184. Celeiu, Romanaii.

lanie, lăniță: adj. mândră, curajoasă, vitează. Nu m'oiu duce, să-mi lanie, 279, 21, 90. Silistraru, Brăila. Pupu-ți legea ta, lăniță, 255, 13, 20. Orlea, Romanaii.

lăptucă: subst. plantă de salată. Că s'a nelenit plugul într'o rădăcină de lăptucă, 25, 29, 112. Țândărei, Ialomița.

lăscac: subst. moneda cea mai măruntă. La lăscăi moldovenește, 44, 59, 21, 26. Țândărei, Ialomița. Ghicit. 100. Stelele.

lătrător, -e: adj. care latră. E o boldeică lătrătoare, 295, 2, 78. Orlea, Romanaii.

lăturghie: subst. serviciu divin. Când popa lăturghie a tocat, 149, 55, 1. Huși.

lăturia: subst. partea dreaptă sau stângă a corpului, partea laterală, mărginașă. De-a lăturia cestui sat, 59, 60, 1. Tulcea.

laur: subst. plantă ale cărei semințe, în formă de mici grăunțe negre, sunt veninoase; ceva disperat, nebunatic. Ci să te faci laur balaur, 136, 30, 4. Huși. 141, 35, 12, idem.

lăută: subst. instrument muzical, melodie, cântec, auzire. Ți-or luă lăutele, 65, 86, 25. Țândărei, Ialomița.

- lăzărel:** adj. izolat, singuratic, răz-natic, care nu se află cu nimeni în legătură. D'un lac lăzărel, 62, 81, 6. Odobești, Putna.
- leac:** subst. medicament, remediu. Leac, 120 9 20. Orlea, Romanăți. Dela mine leacul, 121, 10, 27, idem. 124, 14, 20, idem. Să-mi dai leac, 132, 22, 143. Huși. Dela Dum-nezeu leac, 148, 48, 32. Huși.
- leasă:** subst. împletitură de nuiele pe care se usucă poame, se bat po-rumbi, se prinde pește, sau cu care se înfundă loitrele; petec de pământ acoperit cu mărăcinii, dra-cilă, spini. Leasa de mărăcini a-pucă, 239, 7, 508. Gemenea, Dâm-bovița. Plecară din leasă în leasă, 273, 19, 16. Orlea, Romanăți. Ele lesuri descurcă, 166, 7, 99.
- lecu:** vb. a svidui, a vindeca, a tă-mădui, a se însănătoși. El de rău să lecuia, 153, 1, 92, 110. Silis-traru, Brăila.
- lecută:** subst. deminutiv dela leacă: puțin de tot, o țără, nițeluș. Și'n lecută asta de apă să le puneți, 133, 23, 20. Huși.
- lefcioară:** subst. deminutiv dela lea-fă: soldă, plată, salariu. Și să-ți pierzi tu lefcioara, 235, 7, 176. Gemenea, Dâmbovița.
- lefgiu:** subst. soldat străin cu leafă, mercenar. Lefile la lefgii, 52, 62, 31. Tândărei, Ialomița. 49, 57, 46, idem. 62, 79, 72. Cudalbi, Covur-lui.
- leftincă:** subst. cărucioară mică pen-tru plimbarea unei singure per-sonă. Într'o leftincă zăgrăvită, 179, 11, 21, 33. Silistraru, Brăila. 180, 106, 112, 118, idem.
- leg:** subst. formă pop. subînțelegân-du-se ființa. Doi legi în legănare, 41, 46, 3. Mărcești, Dâmbovița.
- legăor:** subst. deminutiv dela leag-ăn, subînțelegându-se primii ani ai vieții, prunc. Legăor dintăiu. 166, 8, 17. Celeiu, Romanăți. 167, 8, 35, idem. 170, 8, 312, idem.
- legână:** vb. a da în leagăn, a mișcă, a adormi pruncul. Legă-me-s'o le-gănaș, 14, 18, 4. Tulcea.
- legănel.** legănaș: subst. deminutiv dela leagăn. Legă-me-s'o legănaș, 14, 18, 4. Tulcea. Legă-mi-se un legănel, 56, 70, 4, idem. 58, 75, 12. Samova, Tulcea. Legănele: taf-tă verde, 57, 73, 12. Cudalbi, Co-vurlui.
- legătoare:** subst. basmă de legat ca-pul, cravată de legat la gât. Ș-am s'o pun la legătoare, 71, 6, 18, Orlea, Romanăți.
- legătoreasă:** subst. femeia vrăjitoare care prin puterea farmecelor leagă și desleagă, omoară și încheagă. Legătoreasa, 118, 5, 198. Brăila.
- lege:** vb. prescurtare din alege: a lua de ici, de colo, pe ales. Le-se-și murgul, lese-și negrul, 54, 66, 19, 20. Tândărei, Ialomița. Lea-să-și și el dintr'o mie, 55, 68 31, 32, idem.
- lele:** subst. titlu ce se dă unei su-rori sau femei mai în vârstă. Mer-gi, lele, nainte, 210, 9, 111. Co-rabia, Romanăți.
- lepădat, -ă:** adj. aruncat, asvârlit ca necurat, spurcat, blestemat. Căci valea îi lepădată, 67, 89, 12. Odo-bești.
- lespede:** subst. tablă de piatră, bu-cată mare și lată de ghiată, etc. Jos repede, pe lespede, 57, 72, 2. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița.
- letinește:** adv. catolicește, eretice-ște. Odată pe letinește, 204, 7, 79. Celeiu, Romanăți. 205, 7, 188, i-dem. 206, 7, 243, idem.
- liboste:** subst. iubire, dragoste, amor. Toate libostile, 133, 23, 17. Huși. Cu liboste, 124, 15, 7, idem.
- licuri:** vb. a licări, a lăci, a da pu-țină lumină. Licu licurește, cu coa-da ngrădește. Ghicit. 72. Acul. Pes-te muniți și peste mări numai ochi licăritori. Ghicit. 100. Stelele. Prin negură licurind, 211, 10, 20. Orlea, Romanăți.
- lighean:** subst. vas de spălat și de ras barba, basin mic. Ligheanul dinainte-i puneă, 235, 7, 187. Ge-menea, Dâmbovița.
- lighioană:** subst. animal, mai ales necurat, care face rău omului; în Oltenia pasări de curte. Lighioană ntreagă, 152, 1, 9. Silistraru, Brăila. Câte lighioane-mi eră, 224, 4, 24. Orlea, Romanăți. 225, 4, 80, idem.
- limpejor, -ă:** adj. deminutiv dela lim-peje: curat, străvăzător, deschis, luminos, deslușit. Dar în apă lim-pejoară, 8, 8, 9. Râmnicu-de-sus, Tulcea.

lingurăriță: subst. lingurăreasă : femeie care se ocupă cu facerea și vinderea lingurilor. Toate lingurărițele, 126, 17, 60. Huși.

linte: subst. plantă leguminoasă. Bobuleț de linte, 214, 11, 1. Bălenii-Români, Dâmbovița.

lipa: expresiune onomatopeică, ce imită sgomotul papucilor la umblat.... iar acasă lipa lipa. Ghicit. 99. Sita.

lipan: subst. brusture. Sub o foaie de lipan.... Ghicit. 87. Limba de clopot. Frunzuliță de lipan, 265, 16, 1, 39. Silistraru, Brăila.

lipicios, -oasă: adj. atracțios, contagios. Și la față lipicioasă, 39, 43, 17. Sărdaru, Dâmbovița. Și la ochi mult lipicios 301, 6, 52. Orlea, Romanafi. 302, 6, 72, idem. La față lipicioasă, 303, 7 28. Silistraru, Brăila.

lipiciu: subst. plantă. Când oi u zice trei lipici, 195 3. 31. Celeiu, Romanafi.

lipie: subst. pâine din cocă nedospită. Lipie peste lipie, frunză vârvărie. Ghicit. 91. Oglinda.

lipitură: subst. boală ce provine din frică sau din dragoste cauzată de smeu sau de sburări. Și de lipitura (cutăreia) să vă legați, 140. 33 122. Huși. Mai întâiu să-mi omori.... Lipitura, 119, 7. 42. Brăila.... De lipitură, 120, 7 91, idem.

lisiță: subst. pasăre neagră de apă. Lișiță domnească, 152, 1, 10. Silistraru, Brăila.

liuliu: interj. refrenul cântecelor de leagăn. Nani-mi-te, liuliu-mi-te, 70, 9, 29. Celeiu, Romanafi. 172, 9, 152, idem.

livdeiu: subst. plantă. Prin foaia livdeului, 62, 80, 28. Orlea, Romanafi.

livrint: subst. nenorocit, om demn de dispreț. Căinele și livrintul, 213, 10, 182. Orlea, Romanafi.

lobodă: subst. plantă de bucătărie. Frunzuliță lobodă, 203, 7 6. Celeiu, Romanafi. 230, 6, 9, idem. Verde, verde lobodă, 215, 12, 1. Orlea, Romanafi. Foițiță lobodă, 233, 7, 1. Gemenea, Dâmbovița. 234 7, 77, idem. 235, 7, 149, idem.

locăș: subst. locuință, casă, bordeiu.

C'acolo îi odihnă și locăș, 143, 39, 17. Huși.

locșor: subst. deminutiv dela loc. N'aibă locșor pe pământ, 203, 6, 113. Tulcea.

logofăt: subst. odinioară întâiu boier, azi notar într'o comună rurală, secretar, copist. Cu-a lui feți buni logofeți, 17, 23. 74. Târgoviștea. 14, 17, 34. Tulcea. 42, 47, 46, idem. Cincizeci de logofeți, 261, 14, 248. Silistraru, Brăila. D'albi de logofeți, 215, 11, 83. Bălenii-Români, Dâmbovița. 18, 24, 58. Cudalbi, Covurluiu.

luceferel: subst. deminutiv dela luceafăr. Scris mi-e doi luceferi, 9, 9, 17. Mircea-Vodă, Dâmbovița.

lulelușă: subst. deminutiv dela lulea. Lulelușă c'o scotea, 262, 14, 334. Silistraru, Brăila.

lumine: subst. lumânare, candelă, lampă aprinsă. Și fără lumine, 130, 21, 34. Huși.

luminiță: subst. deminutiv dela lumină. Ca să-și facă luminiță, 171, 9, 108. Celeiu, Romanafi.

lumioară: subst. deminutiv dela lumină. De lumioară la moarte, 213, 10, 192. Orlea, Romanafi.

luminos: subst. plantă. Luminos limba cucului, 129, 19, 105. Huși.

luncă: subst. câmpie acoperită cu fâneată, sub poala unui deal, pădurice în apropierea apelor. La cea luncă de scăpare, 21, 27, 153, 154, 155. Galați. 31, 32, 79, 80. Chișinău, Basarabia.

lupește: adv. iute, grabnic. Și s'aruncă tot lupește, 172, 9 178. Celeiu, Romanafi.

M.

Mac: subst. plantă. Nici cât un fir de mac, 126, 17. 38. Huși.

măcar: adv. exprimă o restricțiune, o ipoteză, o eventualitate. Măcar că mi-oiu pierde vieța, 292, 1, 49. Celeiu, Romanafi.

măcies: subst. trandafir sălbatec. Brăul de măcieș, 10, 10, 52. Tândărei, Ialomița.

măciuchița: subst. deminutiv dela măciucă. Măciuchița Dobra spânzură Moldova. Ghicitoare. 75. Cântarul.

mahalagioaică, mahalagiță: subst. fem. dela mahalagiu : Mahalagioai-

- cele mele 149, 55, 5. Huși. 150, 55, 30, idem. Toate mahalagițele, 126, 17, 61, idem.
- măhăni**: vb. expresiune onomatopeică imitând vocea rațelor. Rața a măhăni, 136, 29, 22. Huși. 240, 8, 113. Orlea, Romanaii.
- mahmudea**: subst. monedă turcească de aur. Și cu mahmudele, 290, 25, 200. Orlea, Romanaii. 207, 7, 378, idem.
- măicuță, măiculită**: subst. deminutiv dela maică, formă mângăietoare pentru mamă. Măicuță drăguță, 61, 79, 32. Cudalbi, Covurlui. Maică măiculită, 290, 25 273, 280. Orlea, Romanaii. 225, 4, 118, 142, idem. 228, 5, 28. Tândărei, Ialomița.
- măidan**: subst. spațiu gol, teren necoperit cu clădiri. Să mă scoață la măidan, 202, 6, 43, 57. Tulcea. 203, 6, 84, idem. La măidan, la cioc-măidan, 211, 10, 1, 2. Orlea, Romanaii.
- maiu**: subst. ficat alb, bojoc. Prin maiu, pe sub maiu, 135, 26, 32, 33. Huși. Din maiuri în maiuri, 134, 26, 20, idem. 147, 45, 66, 67, idem.
- malac**: subst. puiul bivoliței, turmac. Și crapii ca malacii, 177, 10, 211. Celeiu, Romanaii. 207, 7, 359, 362, 370. Celeiu, Romanaii.
- mână**: vb. a trimite, a îndemna să meargă. Băieții de ți-ai mână, 297, 3, 164. Orlea, Romanaii. Toată noaptea caii mână, 300, 5, 124, 137. Studina, Romanaii.
- mâncărime**: subst. iritație în piele. D'o fi năjit, să potolească... Mâncărimea, 115, 4, 10, 11, 12, 33. Orlea, Romanaii.
- mâneacă**: vb. a plecă dis de dimineață. M'am mânecat, 114, 3 4. Brăila. 115, 5, 4, idem. Am plecat, am mânecat, 116, 5, 28, 34, idem. M'am sculat, m'am mânecat, 121, 12, 2, idem. Mânecatu-mă, 127, 19, 1. Huși. M'am mânecat, 130, 21, 2, idem. Mânecatu-se, sânecatu-se, 146. 45, 1, 32, idem.
- mângăios, -ă**: adj. care aduce mângăiere, care farmecă prin dulceața privirii. P'un cal negru, mângăios, 51, 69, 14. Tulcea. Și 'ntre ochi cam mângăioasă? 37 40, 28. Gorgota, Dâmbovița. Și la față mângă-
- ioasă? 39, 42, 12. Târgoviștea. Mult e mângăioasă, 47, 53, 30. Tândărei, Ialomița. La ochi mângăioasă, 58, 75, 16. Samova, Tulcea. La vedere mângăioase, 60, 78, 5. Mircea-Vodă, Dâmbovița. La ochi mângăioasă, 303, 7, 27. Silistraru, Brăila.
- mâniă, se**: vb. a se supăra, a se îndărji contra cuiva. Ei s'a mâniat, 301 6, 16. Orlea, Romanaii. 303, 7, 83. Silistraru, Brăila.
- manța**: subst. nume de ființă: pasăre. Țanța manța.... Nu șade pe țanța manța. Ghicit. 79. Coșofana și bivolul.
- mălaiu**: subst. făină, apoi pâne de porumb (popușoi) coaptă în țest. Nu-i nebun cine mănăncă șapte mălaie..... Proverb. 107, 58.
- măldăr, -el**: subst. snop de coceni de porumb, iarbă verde cosită pentru vite. Vine moșul pe cărare c'un măldăr de araci în spinare. Ghicit. 72. Ariciul. Măldărel de fân, 161, 5, 95. Orlea, Romanaii. 162, 5, 169, idem.
- mălușor**: subst. deminutiv dela mal. Am un mălușor... Ghicit. 94. Pieptul, Țațele.
- mândălac**: subst. plantă numită și alunele, barlaboju. Foițăcă mândălac, 241, 8, 207. Orlea, Romanaii. 242, 8, 282, idem.
- mandalița**: subst. Tandalița mandalița.... Ghicit. 82. Fasolea.
- mangăr**: subst. nume de ființă. Țangăr, mangăr, nacaftă.... Ghicit. 77. Ceasornicul.
- mangoliță**: subst. rassă de porci. Am o scroafă mangoliță.... Ghicit. 99. Secera.
- mânțoiu**: subst. expresie pop. arătând o ființă sau un lucru. Țânțoiu mânțoiu șade 'n drum. Ghicit. 88. Lupul și oile.
- mănunchiu**: subst. legătură de mai multe lucruri. Cu mănunchi de flo-ricel, 30, 32, 37. Chișinău, Basarabia.
- mănușiță**: subst. deminutiv dela mână. Bea dela mănușița mea, 300, 5, 147. Studina, Romanaii.
- mânzat, -ă**: subst. vițel sau vițea de un an. Mânzatul ăi bălan, 190, 1, 182, 187 197, 198, 201, 207, 208. Orlea, Romanaii. C'a scăpat

- mânzatele 300, 5, 180. Studina, Romanaii.
- mânzuleț, mânăzuliță**: subst. deminutiv dela mânz. Mânzuleți jucând, 40, 45, 12, 13. Târgoviștea. Ii fătă o iapă un mânz, 215, 12, 4, 5, 11. Orlea, Romanaii. 216, 12, 37, 72, idem. 135, 28, 6. Huși. 136, 29, 8, idem.
- mără**: subst. expresiune onomatopeică, arătând o ceartă continuă, valvă mare. Dar nu mai sunt înconjurată.... Cu mără, 116, 5, 50. Brăila. Și ea mără, 117, 5, 109, idem. Am o mără, 119, 7, 78, idem. Să-mi lingă.... Măra, 138, 32, 53. Huși.
- mărăciine**: subst. porumb, păducel, plantă cu spini. Verde, verde mărăciine, 296, 3, 55. Orlea, Romanaii. Proverb. 112, 232.
- maramă**: subst. ștergar în genere, fâșie de pânză cusută cu flori. Inelitate în maramă, 271, 18, 88, 129. Orlea, Romanaii. 159, 4, 20, idem. 162, 5, 176, idem.
- mărăraș**: subst. plantă aromatică. Foițică mărăraș, 198, 4, 105. Celeiu, Romanaii.
- marchidan**: adj. negustor de mărfuri mărunte. Ș-om da la Anton Țiganu, marchidanu, 30, 32, 33, 34. Chișinău, Basarabia.
- măre, mări, măi**: interj. de mirare, chemare sau de provocare. O să dai, mări, de beleă, 259, 14, 19. Silistraru, Brăila. 262, 14, 283, idem. Măre, de se odihniă, 265, 16, 72, idem. Ei, măre, că se strângeă, 273, 19, 12. Orlea, Romanaii. 287, 24, 177, idem. Și, măre, ce îmi tot bea, 230, 6, 30. Celeiu, Romanaii. 231, 6, 118, 140, idem. 232, 6, 195, idem. 233, 6, 306, idem. Bre măi neică Stanciule, 212, 8, 278. Orlea, Romanaii. 198, 4, 104. Celeiu, Romanaii.
- mărgări, mărgăritl**: vb. a avea culoarea mărgăritarului, a fi prețios ca un mărgăritar. Să trăiți, să mărgăriți, 34 33, 59. Slobozia-Cornaci, Tulcea. 40, 44, 6, idem. La vârf să mărgăritește, 219, 1, 78. Orlea, Romanaii.
- mărgăritar**: subst. Ci numai aur și mărgăritar. Chișinău, Basarabia. Și mărgăritar, 29, 31, 154. Galați. 31, 32, 98. Și mărgăritare asvârlia, 207, 7, 359, 362, 370. Celeiu, Romanaii.
- marne**: subst. formă pop. în loc de margine. Pe marne dela Chizil, 53, 64, 17. Țândărei, Ialomița. Pe la marne săricea, 308, 7, 43. Silistraru, Brăila.
- mărtac**: subst. lemn gros care c'un cap să pune pe căprior jos, cu altul pe grindă sus, și casa sau bordeiul se zice că s'a mărtăcit. Umblă cu mărtaci 'n cap, 256, 13, 149. Orlea, Romanaii. Mărtăcii tot părăind, 268, 17, 200. Celeiu, Romanaii. Proverb. 112, 227. Ghicit. 94. Piciorul în cizmă.
- mărtiță**: adj. ceva mare, măricel, crescuriu. Cărtiță mărtiță, 147, 46, 17. Huși.
- măruntaie**: subst. pl. organele din pânțele omului sau animalelor. Prin toate măruntaele, 141, 35, 25, 51. Huși.
- mărzac**: subst. căpetenie tătarească. Iar mărzacul auziă, 209, 8, 145. Orlea, Romanaii.
- masat**: subst. instrument pentru ascuțitul cutitelor. Casapii cu masatele, 37, 39, 44. București.
- mascară**: subst. paiată, răs, batjocură. Dăm de mascară, 290, 25, 260. Orlea, Romanaii. Rușinat de mascară, 278, 29, 298. Silistraru, Brăila. Să-l facem de mascară, 292, 1, 56. Celeiu, Romanaii.
- mascur**: subst. porc scopit. Tot mascuri hrăniți, 41, 45, 60. Târgoviștea.
- maș**: subst. parte a tubului digestiv, conduct, fâvă de dus apă; în sens figurat arată o ființă sau un lucru. Țățele mașele trec pe drum.... Ghicit. 88. Lupul și oile.
- mătă**: subst. piscică. Făr'd'o mătăș-un cotoiu, 275, 20, 17. Silistraru, Brăila. Ghicit. 87. Luna. 34, 35, 42. Târgoviștea.
- mateă**: subst. împărăteasa albinelor, stup bătrân, albia unei ape și partea ei cea mai adâncită pe unde curge. Ceacă, ceacă: și apa la matcă și săracul la teapă. Proverb. 107, 62.
- mățișuș**: subst. deminutiv dela mat. Mățișușul după ea. Ghicit. 101. Suveica.
- matiaș**: subst. coada nevodului, unde se adună peștele prins. În matiaș nevodului, 176, 10, 177. Celeiu, Romanaii.

- matostat:** subst. piatră verde cu pete roșii. Frunză verde matostat, 71, 5, 10, 20. Orlea, Romaniți. 238, 7, 489, idem. 283, 13, 25, idem. 223, 3, 1 79, idem. 225, 4, 89, idem. Frunzuliță matostat, 228, 5, 9. Tândărei, Ialomița. 193, 2, 34. Celeiu, Romaniți.
- mătreată:** subst. necurătenie făinoasă în cap. Și să-l curățați de mătreată, 143, 37, 8. Huși.
- mătușică:** subst. deminutiv dela mătușe: sora mamei sau a tatălui, femeie în vârstă. Mătușică chercheriță.... Ghicit. 99. Secera.
- măzărat, -ă:** adj. mare ca un bob de mazare, boburos. Măzărat ca bobul, 19, 27, 24. Galați.
- mazdrag:** subst. sulită lungă căzăcească. Și pe mazdrag s'a jurat, 281, 22, 28. Celeiu, Romaniți.
- măzgă:** subst. seva plantelor, noroiu în urma unei ploii rezezi, când e lunecuș. De măzgă, 128, 19, 18. Huși.
- megieas, -ă:** subst. vecin. Faptul megieaselor mele, 113, 1, 58, 59. Orlea, Romaniți.
- meiu, meie:** subst. plantă cereală, loc sămănat numai cu meu. Ca să crească mele, 197, 4, 19. Celeiu, Romaniți.
- mele:** subst. molusc; orbita în care se află ochii. Din melcurile ochilor, 147, 45, 68. Huși.
- melița:** vb. a sfărâma inul sau cănepa cu melița, alegând fuitorul din puzderie. Ș-am melițat-o, 147, 48, 7. Huși.
- menderiță:** subst. expresiune pop. indicând o ființă sau un lucru. Enderiță, menderiță.... Ghicit. 82. Fasoale.
- mentă:** subst. izmă. Din față mentă creată, 132, 22, 133. Huși.
- meraz:** subst. moștenire, venit, avere, cecace câștigă cineva. Mai mare meraz, 180, 12, 9. Celeiu, Romaniți.
- merindă:** subst. proviziune de drum. Iea merinda dela șea, 259, 11, 27. Orlea, Romaniți. 265, 16, 15. Silistraru, Brăila.
- merișor:** subst. deminutiv dela măr. La ași nouă merișori, 8, 8, 4. Râmnicu-de-sus, Tulcea. Merișorul mi l-a dat, 11, 12, 39, 23. Târgoviștea. Doi merișori înălțători, 53, 65, 5. Tândărei, Ialomița.
- mesean:** subst. oaspete. Ascultați, so-crilor mari, și dumneavoastră, bo-ieri meseni, 69 2. Cudalbi, Co-vurluiu.
- mezelâc:** subst. tot ce se mănâncă înainte sau după masă, semințe de dovleac prăjite. Mezelâc ce le făcea? 230, 6, 19. Orlea, Roma-niți. Aci mezelâc luă, 235, 7, 209. Gemenea, Dâmbovița.
- mieșuneă:** subst. floare. Ca o micșuneă frumoasă, 15, 20, 32. Târ-goviștea. 214. 11, 35. Bălenii-Ro-mâni, Dâmbovița. 249, 10, 168. Orlea, Romaniți.
- mielușel, mielușică, mielușeă:** subst. deminutive dela miel. Afătea 'n vară mielușele, 12, 14, 4. Mie-lușei jucând, 41, 45, 32, 38. Târ-goviștea. 7, 23, 5. Tândărei, Ia-lomița.
- mierlă:** subst. pasăre neagră cu cio-cul galben. Vine mierla insovnită. Ghicit. 77. Ceafa. P'o vâlceă co-tită, vine mierla 'mbrobodită. Ghi-cit. 89. Melcul.
- mieruit, -ă:** adj. uns cu miere. Indul-cit cu miere. Că eu cu miere is mieruită, 145, 43, 12. Huși.
- migdală:** subst. fruct de migdal. Frunză verde trei migdale, 70, 4, 11. Orlea, Romaniți. 272 18, 196, 238, idem.
- migliși:** vb. a ademini, a înduplecă, a mângâia. Cu vorba oiglișiă, 263, 14, 363. Silistraru, Brăila.
- mihameă:** subst. cafenea, ceainărie, loc de adunare. Eră, mări, la mi-hameă, 262, 14, 283. Silistraru, Brăila.
- mijgă:** subst. deschizătură, gaură, borbă. Ce trosnește 'n mijgă? Ghi-cit. 77. Cheia în lacăt.
- milă:** subst. măsură itinerară. Mai mână o milă de loc, 266, 16, 109. Silistraru, Brăila.
- milă:** subst. îndurare, compătimire. Am văzut: Mila cu milele, 121, 12, 14. Brăila.
- mini, minel:** pron. personal, forme pop. de acuzativ. Pe mini m'a prins, 9, 10, 27. Tândărei, Ialo-mița. Zări minc-și tinerel, 53, 64, 18 idem. Nu pot minel, 53, 64, 30, idem.
- mioară:** subst. mieluseaua în al doi-lea an. D'o ciută mioară, 63, 81,

- 14, 34, 51. Odobești, Putna. Ș-o mioară de căldare, 211, 10, 48, 59. Orlea, Romanați. 296, 3, 58, idem. Tărățe miorilor, 296, 3, 32, 50, idem. D'o mioară că-mi tăia, 231, 6, 182. Celeiu, Romanați. 236, 7, 297, 299. Gemenea, Dâmbovița.
- miorlăl:** vb. a miaună ca pisicile. Unde miorlăie mâța de streche, 34, 35, 42. Târgoviștea. 27, 30, 164. Stoicani, Covurluiu. Proverb. 110, 176.
- mir:** subst. untdelemn sfințit. Mirurile le călcară, 64, 84, 27. Târgoviștea.
- miria:** subst. fel de impozit. Ca s'aducă miria, 208, 8, 34, 45, 50, 52. Orlea, Romanați. 209, 8, 100, 106, 149, idem.
- miriște:** subst. locul și ceeace rămâne după seceriș. Porumbiști, miriști, 11, 13, 33. Târgoviștea. Ghicit. 99. Secera.
- miros:** subst. aromă, odor. Ce-au făcut miroasele, 42, 46, 34. Mărcești, Dâmbovița. 7, 7, 51. Târgoviștea.
- mirul:** vb. a unge cu sfântul mir, a sfinți. Tot cu mir te miruiași? 7, 7, 27, 32, 17, 20, 24. Târgoviștea. Cu bun mir să miruiă, 8, 8, 12, 18, 24, 30, 36. Râmnicu-de-sus, Tulcea. Și cu mir să miruiră, 19, 25, 28. Cudalbi, Covurluiu. 117, 5 181. Brăila.
- miș:** expresiune onomatopeică. Miș păișu dela cartofia..... Ghicit. 89. Mătura.
- mişchiu, mischie:** subst. oțel magnetizat. Și la mischiu că-l trăgeă, 267, 17, 99. Celeiu, Romanați. Cu sabie de mischie, 173, 9, 243, 254, 213, idem. Amănar de mischiu, dela Dunăre viu. Ghicit. 102. Vântul. 214, 10, 262. Orlea, Romanați. 218, 1, 39, idem. 219, 1, 68, idem.
- mișeli:** vb. a duce vieață mizerabilă, ticăloasă, lașă, fricoasă. Și mă mișeliam, 142, 36, 19. Huși.
- mistref, -ă:** adj. sălbatec, rău, care nu s'a mai pomenit. Bubă mistreață pe os, 120, 8, 8. Orlea, Romanați.
- mițe:** subst. lână fină de miei. Când mițele le-a vândut, 275 20, 66, 76. Silistraru, Brăila. Ghicit. 99. Sfredelul.
- mittel, mititică, mititie, micșor, mi-
cuț:** adj. forme deminutive dela mic. Eu sunt mititică și în pământ cresc..... Ghicit. 94. Piatra. Anghe-luș mittel trage boierii după el. Ghicit. 94. Pieptenele. Ghicit. 97. Purecele. Ghicit. 72. Acul. Am un purcel mic, mittel. Ghicit. 86. Izvorul. Ghicit. 92. Păduchele. Pe costie, mititie, fuge ursul peste cap. Ghicit. 101. Tăfalogul. Eu micșor mi-am fost, 9, 10, 16. Tândărei, Ialomița. 60, 77, 32, idem. C'un fiuț micuț în brațe, 66, 87, 22. Teli-Grecea, Transilvania. Ghicit. 93. Păiajenul.
- mițul:** vb. a tunde oile. La cărlani să mițuească, 275, 20, 64, 75. Silistraru, Brăila. De mițuit s'apucă, 276, 20, 84, idem.
- mlădeă:** subst. ramură tânără, vlăstar. D'aicia de cea mlădeă, 62, 80, 18, 19. Orlea, Romanați.
- mocan, mocănaș:** subst. cioban din Carpați. Ficior de mocan, 181, 12, 89. Celeiu, Romanați. Pui de mocănaș, 215, 11, 57. Băleni-Români, Dâmbovița. Plimbă-mi-se d'un mocan, 265, 16 3. Silistraru, Brăila. 66, 88, 5. 6. Odobești, Putna.
- mocănesc:** adj. referitor la mocan, din ținutul mocanilor. Umplură și și în care mocănești, 29, 31, 139. Galați. 31, 32, 69. Chișinău, Basarabia.
- mocia:** subst. expresiune pop. arătând o însușire oarecare. Ciocia mocia stă 'n cărare.... Ghicit. 88. Mărăcinele.
- mogoșl:** vb. a face ceva încet, a sta plecat căutând ceva, a nu face iute. Mogoș mogoșește..... Ghicit. 96. Porcul, ghinda și lupul.
- mohorit, -ă:** adj. de culoarea roșie închisă a mohorului, negru, întunecat. Veșmânt mohorit, 6, 5, 27. Cudalbi, Covurluiu. 9, 9, 12. Târgoviștea. 42, 46, 15. Mărcești, Dâmbovița. 13, 16, 68. Tulcea. Cu șalvarul mohorit, 57, 71, 23. Șerbănești-Pucioasa. Dâmbovița. Cover verde mohorit, 59, 76, 12. Odobești, Putna. Cu pierit mohorit, 140, 34, 27. Huși.
- molete:** subst. mic viermișor de culoare gulbenă, se găsește în locuri umede, prin fundul bordeielor. De moleți, 120, 9, 1. Huși.
- molift:** subst. specie de brad. Tot

- brazi nalți, molifți uscați, 57, 73, 6, 7. Cudalbi, Covurluiu. 278, 21, 15. Silistraru, Brăila. In poalele moliftului, 52, 64, 2. Tândărei, Ialomia. Pe sub brazi, pe sub molifți, 57, 71, 31. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița.
- momăie:** subst. om de paie, sperietoare, fantomă, gogoriță. Par'că eră o momăie, 28, 31, 69. Galați.
- momită:** subst. bucățele mici de carne gustoasă, momeală; in Moldova maimuță. Ită momită, țoc fedeleșă. Ghicit. 83. Foorfecile. Ițele momițele, treanca fedeleșele. Ghicit. 96. Punga cu bani.
- morăriță:** subst. fem. dela morar. Iar hoaja de morăriță, 27, 30, 115. Stoicani, Covurluiu
- mormol:** vb. a scoate un glas înfundat, arătând nemulțămirea prin murmure. Grozav mormoind, 191, 1. 297. Orlea, Romanati.
- moși:** vb. a ajuta unei femei să nască, a tăia buricul copilului. Moașă-sa mi l-a moșit, 170, 9, 11. Celeiu, Romanati.
- moș:** subst. mănunchiu de păr pe frunte sau pe creștet, mănunchiu de pene la pasări, vârfu ascuțit al unei căciuli, mănunchiu de fire de lână sau de humbac roșii, ce purtau vătășii și cucierii dela poșta domniei, în vârfu căciulii. Ridicați, voi, moșurile, 208, 8, 74. Orlea, Romanati. Numai moșul că-i zăria, 276, 20. 149. Silistraru, Brăila.
- moșat, moșatică:** adj. care poartă moș, care este la un cap cam ascuțit. După creastă se cunoaște puica care face ouăle moșate. Proverb. 109, 124. Am o găină moșatică..... Ghicit. 76. Casa. Ciocărlan moșat.... Ghicit. 97. Puțul.
- motâncă, motâlcă:** adj. aceeaș semnificațiune ca și motângă. Și de șale e motâncă. Ghicit. 102. Ursul. Idem. 94. Peria.
- motângă, motângoi:** adj. rotund, înghemuit. Stângă motângă duce pe stângoi motângoi.... Ghicit. 80. Coțofana și bivolul.
- moțarcă, -ă:** adj. om de jos, moic, prost. Tu ești moțarcă, 181, 12. 88. Celeiu, Romanati. Ghicit. 87. Limba clopotului.
- motoc:** subst. cotoiu, pisic. Și motocul nu-și află locul, 34, 35, 43, 44. Târgoviștea.
- motofălcă:** subst. umflătură, înghemuitură, rotundă ca un măr. Gălcă motofălcă, 124, 14, 1. Orlea, Romanati.
- mototol:** subst. ceva ghemuit, strâns, diformat, îngrămădit.... Cu aripile mototol.... Ghicit. 75. Cântarul. Ghicit. 78, 79. Cobza.
- movilă, moviliță:** subst. ridicătură de pământ conică, ceva mai mare decât măgura. Într'un vârf de moviliță... Ghicit. 90. Nasul. Pe gura movilii ș-a moviliței, 222, 2, 1, 2. Orlea, Romanati.
- mozoli:** vb. a amestecă din gură fără să roază, a spăla fără să frece. Cu dinții să-l mozolești, 134, 24, 15. Huși. 145, 42, 18, idem.
- mugur:** subst. expresiune pop. arătând ființe. Ciugurele mugurele.... Ciugur mugur.... Ghicit. 77. Ciobanul și oile.
- mulțămită:** subst. formă pop. in loc de mulțămire. Auzit-ai mulțămite, 8, 8, 49, 50, 56, 57, 62. 63 69, 70. Râmnicu-de-sus, Tulcea.
- multișor:** adv. De multișor am înserat, 34, 35, 4. Târgoviștea.
- mură:** subst. rodul rugului. Foițică murele, 197 4. 13. Celeiu, Romanati. 205, 7, 209, idem. 206, 7, 325, idem.
- murguleț, murg:** adj. negru bătând in roșu (vorbind despre cai). Cu murgulețul de frâu, 53, 64, 20. Tândărei, Ialomia. Murgulețul meu, 154, 2, 25, 37. Silistraru, Brăila; expresie pop. scăpatul soarelui. Murg murgulețul țării, 118, 6, 1. Brăila.
- mușchiu:** subst. plantă criptogamă. Cum speli toate pietrele de mușchiu, 128, 19, 16, 17. Huși.
- muscuri:** vb. a zâmbi, a râde de bucurie, a fi mulțumit, a-i părea bine. Mustăcioara-i muscuriă, 193, 2, 85. Celeiu, Romanati.
- mustăcioară:** subst. deminutiv dela mustață. Mustăcioara-i muscuriă, 193, 2, 85. Celeiu, Romanati. Mustăcioara lui, 62, 79, 47. Cudalbi, Covurluiu. 36, 38 20. Târgoviștea.
- muștrat, -ă:** adj. aspru, bătut, ciocănit, nelustruit, dojenit. Piatră muștrată, 145, 43, 1. Huși.
- mușuroiu:** subst. ridicătură mică de pământ, mare cât căciula. Croită pe

mușuroiu, 231, 6, 179. Celeiu, Romanai.

N.

Na: interj. primește, poftim : Na inelul meu de izbândă, 169, 8, 255. Celeiu, Romanai. Na, Stăncuțo, fată mare, 253, 12, 169. Orlea, Romanai. Na calul cu armele, 276, 20, 160. Silistraru, Brăila.

nacafța: expresiune pop. Țangăr, mangăr, nacafța, nacafța ghirigherba. Ghicit. 77. Ceasornicul.

nădăjduire: subst. speranță. Altele cu nădăjduire, 192, 1, 388. Orlea, Romanai.

năframă: subst. basmă de pânză fină ori de mătase. La năframă grele am cusut, 45, 50, 35, 36. Țândărei, Ialomița. 46, 52, 40, 41, idem.

naiba: subst. dracul. Nu știu ce naiba făcea, 274, 19, 82. Orlea, Romanai. Cine naiba ți-a șoptit, 276, 20, 15. Silistraru, Brăila.

năjit: subst. inflamațiunea urechii, boală la oi, când au bube pe obraz. Cu năjit să 'ntălniă, 115, 4, 3, 10, 14. Orlea, Romanai.

nălucă: subst. arătare înșelătoare, fantomă. Mă duceam ca nălucă, 251, 11, 135. Orlea, Romanai. 324, 4, 320, idem. 227, 4, 320, idem. Și pieriă ca nălucă, 168, 8, 151. Celeiu, Romanai.

nameaz: adv. ora douăsprezece. Să luptară pân' nameaz, 286, 24, 133. Orlea, Romanai.

nămolit, -ă: adj. plin, spoit, murdărit de noroiu, de nămol. Ca bivoliă nămoliți, 223, 2, 82. Orlea, Romanai.

nani: interj. dormi, în limba copiilor. Nani-mi-te, liulu-mi-te. 170, 9, 20. Celeiu, Romanai. 172, 9, 152, idem.

năpărcă: subst. soiu de șcarpe veninos. Năpărcile ca vrabia, 292, 6, 27, 30. Tulcea. O pustie de năpărcă, 202, 6, 32, idem. Năpărci, broaște a împuiat, 224, 4, 18, 30. Orlea, Romanai. Năpărcile ca furcile, 228, 5, 12, 17. Țândărei, Ialomița.

năpârli: vb. a-și schimba părul, a-și lepădă penele primăvara, vorbind de animale. Paști de năpârleste, 154, 2, 44, 102. Silistraru, Brăila.

năpârstoc: subst. degetar fără fund. Am un năpârstoc, seade jos la foc. Ghicit. Oul. 92. Idem. 99. Scânteia. **năpraznic, -ă:** adj. fioros, cumplit, sălbatic, îngrozitor. Și năpraznică, 181, 12, 106. Celeiu, Romanai. Năpraznic este, Doamne, 252, 12, 24. Orlea, Romanai.

năprăznicel, se: vb. a deveni fioros, cumplit, sălbatic. S'a năprăznicit, 180, 12, 25. Celeiu, Romanai. 181, 12, 59, 56, idem.

năpusti: vb. a părăsi, a lăsa pe cineva cu totul, a năvăli. Luntria o năpustiă, 178, 10, 304. Celeiu, Romanai.

nărânziiu, -e: adj. de culoarea nărânzii, adică portocaliu, stacojiu. Cu căpute nărânzii, 218, 1, 20. Orlea, Romanai. 219, 1, 135, idem. Cu zăbunul nărânziiu, 230, 6, 2. Celeiu, Romanai. Pantaloni nărânziați, 239, 7, 599. Gemenea, Dâmbovița.

nărăvie: subst. obicei, apucătură. deprindere rea. Tu cu nărăvia ta, 259, 14, 18. Silistraru, Brăila.

năsădi: vb. a acoperi fața ariei cu snopi pentru a freieră, a pune în grămadă unul lângă altul, a fi mult la un loc. Sta pe masă năsădit, 175, 10, 39. Celeiu, Romanai. 200, 4, 300, idem.

năsdraivan, -ă: adj. inzestrat cu daruri supranaturale, magice, minunate. Căci pasărea cea năsdraivană, 66, 86, 26. Odobești, Putna. Pe un munte de os, paște un cal năsdraivan. Ghicit. 74. Briciul.

năstrapă: subst. cană. Cu năstrapa 'n mâna stângă, 47, 53, 18. Țândărei, Ialomița. Și bea apă din năstrapă, 57, 71, 28. Târgoviște. Ad'o năstrapa de vin, 306, 7, 185, 194, 198, 214. Silistraru, Brăila. Năstrapă din apă... Ghicit. 89. Cremenea și amnarul.

năstrăpat: adj. când încolo, când încolo, aruncând picioarele, mergând urit. Și mult calcă năstrăpat, 252, 12, 10. Orlea, Romanai. 253, 12, 117, idem. 257, 13, 266, idem.

năsturei, -aș: subst. deminutiv dela nasture. Năsturei cutați, 47, 53, 56. Țândărei, Ialomița. Tăfturași, cu năsturași, 32, 33, 19. Slobozia-Conachi, Tulcea. Frumos ca un

- năsturaș, 276, 20, 138. Siliștraru, Brăila.
- nătântoc**: adj. leș, prost. E un dobitoc foarte nătântoc... Ghicit. 88. Măgarul.
- năut**: subst. un fel de bob. Verde floare de năut, 249, 10, 207, 255. Orlea, Romanaji. 250, 11, 39, idem. 255, 13, 7, idem. Verde, verde bob năut, 298, 5, 1. Studina, Romanaji. 165, 7, 4, 40. Orlea, Romanaji. 218, 1, 24, idem. Foițică bob năut, 173, 9, 324. Celeiu, Romanaji. 180, 12, 42, idem. 182, 12, 157, idem. 192, 2, 14, idem. 194, 2, 171, idem. Foițică bob năut, 228, 5, 14. Tândărei, Ialomița.
- năvădi**: vb. a petrece firele dela nătră (pânză) prin ochiurile itelor și prin spată. Ș-am năvădit-o, 147, 48, 14. Huși.
- năvăli**: vb. a se repezi, a se năpusti deodată asupra cuivă. Voi la iad oți năvăli, 17, 20, 62. Târgoviștea. Ei toți năvăliu, 189, 1, 97, 159. Orlea, Romanaji.
- năzări**: vb. a vedea confuz, a i se părea. Puținel că-l năzăria, 258, 13, 309. Orlea, Romanaji. Poate o năzări ceva, 236, 7, 230. Gemenea, Dâmbovița. Nunta că mi-o năzăria, 204, 4, 75. Celeiu, Romanaji.
- nea, nene, neică, neiculită**: subst. titlu ce se dă unui frate mai mare sau unei persoane mai în vârstă. Nene Dine, Constantine, 169, 8, 228. Celeiu, Romanaji. Și vin la neica afar, 168, 8, 139, 177, 178, 208, idem. 169, 8, 237, idem. Dalea nene, frățioare, 266, 16, 100. Siliștraru, Brăila. Sufletul meu, neiculită, 250, 11, 71. Orlea, Romanaji. 209, 8, 147, idem. 212, 10, 93, idem. Bre, măi neică Stanciule, 242, 8, 278, idem. 240, 8, 51, 53, 59 idem. Nea Stanciule, dumneata, 241, 8, 125, idem.
- necomandat**, -ă: adj. căruia nu i s'au făcut slujbele pentru odihna sufletului. Negrijiți, necomandați, 169, 8, 212. Celeiu, Romanaji.
- negară**: subst. plantă ierboasă cu frunza răsucită. Cu negară acoperit, 171, 9, 56. Celeiu, Romanaji.
- negcă**: subst. fată. Tot negele tinerele, 48, 55, 34. Tândărei, Ialomița.
- neghiniță**: subst. deminutiv dela ne-
- ghină. Peste o măciuchiță, sare o neghiniță... Ghicit. 97. Purecele.
- negreață**: subst. calitatea lucrurilor de a fi negre; boală de ochi; M'am spălat de negreață, 134, 25, 5. Huși. 143, 37, 24, idem.
- nemerii**: vb. a ajunge la timp, a află, a găsi, a se potrivi, a se întâmpla. Nemerit-ai friguroși, 8, 8, 48, 55. Râmnicu-de-sus. Tulcea. Ei că nemeria, 45, 51, 44. Tândărei, Ialomița. 49, 57, 25, idem. Iacă Manea nemeria, 250, 11, 49. Orlea, Romanaji. Și ai nemerit, 181, 12, 139. Celeiu, Romanaji. Nemerii la astă casă, 15, 20, 17. Târgoviștea.
- nerod, norod**: adj. prost, stângaciu, stupid; poporul de jos, moic, neinvățat. Mai bine c'un înțelept la pagubă, decât c'un nerod la câștig. Proverb. 111. 186. De tot norodul, 124 15, 29. Huși. 13, 16, 75. Tulcea. 16, 22, 15. Târgoviștea. 18, 24, 16. Cudalbi, Covurlui.
- nestimat**, -ă: adj. scump, neprețuit. Numai pietre nestimate, 296, 3, 190. Orlea, Romanaji.
- netepiiu**: expresiune pop. denotând o ființă. Patru netepiiu duc patru sute de mii... Ghicit. 73. Boii, carul sacii cu grâu.
- netrebnic**, -ă: adj. care nu-i bun de ce nu nimic. Sunt netrebnică și nevoiașă, 139, 33, 56. Huși.
- neurat**: adj. neînclinat în sănătatea și fericirea cuivă. Bei paharul neurat, 7, 7, 44. Târgoviștea.
- nevod**: subst. plasă mare cu care se vânează peștele. Nevoade luă, 157, 2, 355. Siliștraru, Brăila. Nevodari nevoade făcea, 159, 3, 115, 116, 120. Celeiu, Romanaji. 175, 10, 66, 68. idem. 176, 10, 88, 114, 126, 168, 173 idem. În matia nevodului, 176 10, 177, idem. 177, 10. 236, 237, 239, idem.
- nevodar**: subst. cel ce vânează pește cu nevodul, cel ce face sau are un nevod. La nevodari le împărția, 159, 3, 114, 115. Siliștraru, Brăila. Cu cincizeci de nevodari, 175, 10, 9, 70. Celeiu, Romanaji. 176, 10, 91, 107, 111, 123, idem. 177, 10, 246, idem. 178, 10, 321, idem.
- ni**: pron. pers. în dativ pl. Și ni-blestemă, 11, 13, 23. Târgoviștea.
- nichideaua**: subst. expresiune pop. designând o ființă. Vine nichideaua

să-mi iea pășarea... Sar nichidici... Ghicit. 102. Uliul și găina.

nichiduță: subst. nume dat celui necurat. Nichiduță mititel, se iea lumea după el. Ghicit. 77. Ceasornicul.

nifer: subst. poteraș, soldat din corpul arnăuților. La niferi le porunciă, 229 5, 79. Tândărei, Ialomița.

nimi: pronume nehotărît în loc de niimeni. Și nimi n'a auzit, 145, 44, 15, 16. Huși.

nimicuța: adv. deminutiv dela nimica. Făr'de nimicuța 'n gură, 54, 66, 12. Tândărei, Ialomița.

nisetru: subst. specie de pește. Și nisetru d'el mărunț, 175, 10, 37. Celeiu, Romanai.

nițel, nițică: adj. indică cantitatea. N'ai nițică varză acră, 287, 24, 205. Orlea, Romanai. Ca să-ți spui și eu nițel, 279, 21, 137. Silistraru, Brăila.

noatin, -ă: subst. miel sau mînz de doi ani. Am o noatină neagră, pe dealuri rânchează. Ghicit. 97. Pușca.

noroiț, -ă: adj. plin, murdar de noroiu. Trănit, noroiț, 169, 8, 225. Celeiu, Romanai.

noroiu: subst. Și 'n noroiu, până 'n cotoiu, 47, 55, 10. Tândărei, Ialomița. 224, 4, 49. Orlea, Romanai.

nourăș, -el: subst. deminutiv dela nor. Sus la nourăș, 42, 47, 12. Tulcea. E un nor negru, norel, 38, 41, 8, 9. Târgoviștea. S'or ascunde 'n nourăș, 43, 48, 40. Traian, Telesman.

novăcesc, novăcească: adj. ceva relativ la puterea supranaturală a lui Novac, uriaș. Lasă-ți portul novăcesc, 263, 15, 43. Cudalbi, Covurlui. Ci e vorbă novăcească, 261, 14, 216. Silistraru, Brăila.

nuntaș: subst. cel chemat la o nuntă, a însoți pe tânăra pereche. Să s'aleagă din nuntași, 204, 7, 87. Celeiu, Romanai. 205, 7, 194, 195, idem. 206, 7, 249, 250, 311, 312, idem.

nunți: vb. a serbă nuntă, a se căsători. Să-mi nuntesc nunta cu el, 175, 10, 77. 78. Celeiu, Romanai. 176, 10, 118, idem. 178, 10, 347, 348, idem. Lasă nunta să nuntească, 168, 8, 138, idem.

O.

Oacănă: adj. șireată, prefăcută, hoată. Intr'o foaie, cartifoaiă șeade o oaie oacănă. Ghicit. 83. Fragile. Idem. 103. Vărtelnița.

oacheș, oacheșă: adj. care bate bine în negru, vorbind de colorarea ochilor, feței și a părului. Prindefi cea oaie oacheșă, 277, 20, 219. Silistraru, Brila.

obială: subst. petec de pânză ori de abă ce ține loc de ciorap. Obială tătărească... Ghicit. 87. Lipitoarea. 225, 4, 116. Orlea, Romanai.

oblânc: subst. partea dinainte sau dinapoi la o șea. În oblâncul șelei îi țintuia, 180, 11, 91. Silistraru, Brăila.

oblon: subst. fereastră astupată cu scânduri, ușă ce se ridică și se lasă în jos, apărând ferestrele și ușile. Să spargem obloanele, 23, 28, 66. Vărfurile, Dâmbovița. Deschide obloanele, 179, 11, 68, 77. Silistraru, Brăila.

obor: subst. împrejmuirea casei la țară, împrejmuire pentru vite. Dumnezeu dă, dar în obor nu bagă. Proverb. 110, 179. Vacile 'n obor, 123, 13, 4. Orlea, Romanai.

obroc: subst. baniță, mertic, șinic. Bani cu obrocul am dat, 251, 11, 118. Orlea, Romanai.

ocheana: subst. instrument optic cu care se poate vedea în depărtare. Ocheana 'n mână luă, 264, 15, 124. Cudalbi, Covurlui.

ocheșel, -eă: adj. cu aceeași semnificațiune ca și oacheș, oacheșă. Ocheșeaua, chesnache... Ghicit. 77. Ceasornicul.

ochi: vb. a pune ochii pe cineva, a ținti, a luă la ochi, a vedea. Manolea o ochiă, 190, 1, 251. Orlea, Romanai.

ocol: subst. înconjur, îngrădire, împrejmuire; vezi obor. Din ocolul cu vite, 128, 19, 49. Huși. 275, 20, 74, 80. Silistraru, Brăila.

ocolică: adj. cea care ocolește, care încongioară. Ocolica ocoliă, ocolii casa cu ea..... Ghicit. 89. Mătura.

ocroti: vb. a proteja, a alina, a îngădui cuivă ceva, a nu supăra. Și pe voi v'am ocrotit, 224, 3, 90. Orlea, Romanai.

odărlit, -ă: adj. alungat, disprețuit,

- huiduit. Ca un câine odărlit, 29, 31, 88. Galați.
- odolemn:** subst. lemn lung și rotund. Două lemne odolemne și un braț de surcele. Ghicit. 99. Scara.
- ofil:** vb. a îngălbini, a se vesteji, a se trece. Văzû codrul ofilit, 265, 16, 18, 22, 35. Silistraru, Brăila.
- ogar:** subst. câine de vânătoare, cel mai iute la fugă. Ogarii 'n privaz, 180 12, 8. Celeiu, Romanai. 181, 12, 70, 76, 81, 90, 94, 99, idem.
- ogărește:** adv. ca un ogar, foarte iute la goană. Ci mi-și fuge ogărește, 172, 9, 177. Celeiu, Romanai.
- oglete:** subst. plantă cu frunze frumoase și miros plăcut. Verde trei ogleți, 156, 2, 246. Silistraru, Brăila.
- ogoi:** vb. a odihni, a se liniști, a-ți tici, a fi mulțumit. Să nu poată ogoi, 127, 18, 15, 17, 23. Huși.
- ogor:** subst. întindere de pământ arat pentru a sămăna ceva în el. Semene ogoarele, 197, 4, 17. Celeiu, Romanai. 47, 54, 3.
- olac:** subst. curier, cal de poștă de olac: iute, întins. Colac de olac, 125, 16, 76. Huși. Și olac de pe olac, 55, 68, 41. Tândărei, Ialomița.
- olan:** subst. tub, urloiu de ceșmea, țiglă de învelit case, sobe. Intre icoane, între olane, 14, 19, 6. Gemenea, Dâmbovița.
- olecăi, se:** vb. a se văietă, a se tângu, a plânge. Și s'olecăia, 168, 8, 194. Celeiu, Romanai.
- oleo, oleoleo:** interj. cu sens de durere, milă, compătimire. Oleo l.... nouă ani, 183, 14, 25. Orlea, Romanai. Oleo, tot cu cârjele, 210, 9, 47. Corabia, Romanai. Oleoleo, măicuța mea, 197, 4, 96. Celeiu, Romanai.
- omăt, omete:** subst. zăpadă. Iarnă grea, omătul mare, 35, 36, 5. Bezdeadu, Dâmbovița. 35, 37, 7. Mahalaua, Dâmbovița. 22, 28, 5. Vârful, Dâmbovița.
- opacină:** subst. vâslă. Opăcini că luă, 291, 25, 290. Orlea, Romanai. Opăcini, cărne făcă, 176, 10, 127. Celeiu, Romanai.
- opintî, se:** vb. a se sforță din toate puterile, a luptă din răputeri. S-o dată să opintă, 268, 17, 195. Celeiu, Romanai. 291, 25, 301. Orlea, Romanai.
- opinteu:** adj. cel care se opintește, își încordează puterile fizice și morale. Opt opintei.... Ghicit. 86. Ițele.
- orac:** subst. acțiunea și efectul orăcării: sgomotul ce fac broaștele. De oracul broaștelor, 228, 5 31. Tândărei, Ialomița.
- oraniță:** subst. luntre largă și scurtă. Ea 'mpinsă și oranița, 246, 9, 185. Orlea, Romanai.
- orbalt, orbălătură:** subst. brâncă. Și m'am spălat de orbălătură, de roșeață, 134 25. 6, 28. Huși. Ci vă duceți de măturați dela (cutare) orbaltul, 143, 39, 13. Huși.
- orbeț, orbeață:** adj. orb, fără vedere. Gură ca orbeții da, 177, 10, 260. Celeiu, Romanai.
- orcănit:** subst. cu aceeaș semnificațiune ca și orac. In orcănitul năpărcilor, 224, 4, 22. Orlea, Romanai.
- organ:** subst. deluleț, movilită, formă pop. dela gorgan. Prin livezi tot orgănele, 12, 15, 20. Târgoviștea.
- oropsi:** vb. a alungă cu mânie, a blestemă, a afurisi, a descântă. Pe Oncica-l oropsia, 300, 5, 121. Studina, Romanai. Și tot oropsia, 167, 8, 71, 94. Celeiu, Romanai. Și de veci oropsiți, 186, 15, 111. Silistraru, Brăila.
- osândă, orândă:** subst. condamnare, pedeapsă, ursit. Să vă luați osândă, 271, 18, 119. Orlea, Romanai. C'așă este orânda, 39, 41, 53. Târgoviștea.
- oscior:** subst. deminutiv dela os. Ca să-i rod oscioarele, 173, 9, 274, 296. Celeiu, Romanai.
- osmol:** subst. loc mocirlos și nămolos. La gura Osmolului, 255, 13, 14. Orlea, Romanai.
- ostol, ostovi:** vb. a încetă, a se liniști, a sta, a se odihni. Și ostoiesti, 118, 6, 28. Brăila. Să nu să poată odihni, ostovi, 129, 20, 11. Huși.
- ostrov, -el:** subst. insulă. Intr'un ostrov de mare, 182, 13, 2. Orlea, Romanai. Din ostrovurile mării, 185, 15, 9. Silistraru, Brăila. 186, 15, 155, idem. In cel mal de ostrovel, 16, 22, 1. Târgoviștea. Os-

trovel de mare, 49, 57, 1. Tândărei, Ialomița. Și umpleau ostroavele, 244, 9, 79, 83. Orlea, Romanafi. 245, 9, 150, idem. 246, 9, 180, idem.

otac: subst. locuință, casă, bordeiu. La otacul Stanciului, 239, 8, 4. Orlea, Romanafi.

oțal: subst. fier tare, servă la facerea armelor, cușitelor, etc.; oțale: co-coșul cu cremenea și amănarul dela pușcă; arma însăș cu toate piesele. Ședeă 'n cuiu fără oțale, 240, 8, 47. Orlea, Romanafi.

otrățel: subst. plantă. Verde otrățel, 157, 3, 5. Celeiu, Romanafi. 181, 12, 129, idem.

P.

Păcurar: subst. cel ce scoate sau vinde păcură; cioban, păzitor. Păcurar șueră 'n deal, 148, 50, 3, 5. Huși.

păcuri: vb. a se face negru ca păcura, a deveni smolit, murdar. Și să se păcrească pânzele, 244, 9, 32. Orlea, Romanafi.

paftă: subst. agrafă de metal sau de sidef. Paftale cu zale, 47, 53, 58, 69. Tândărei, Ialomița. Salbe și paftale, 290, 25, 191. Orlea, Romanafi.

păciejen: vb. a acoperi cu păiajen, a se acoperi cu o ceață, a nu vedea. Ochii păciejenitu-mi-o, 146, 45, 14, 44. Huși.

păiuș: subst. fir subțire, plantă ierboasă. Miș păiuș dela cartofia până mi-te acileă. Ghicit. 89. Mătura.

pajură: subst. specie de acvilă, pasăre uriașă de pe tărâmul celălalt. Pajură împăjurată, 141, 35, 34. Huși.

palanță: subst. balanță. Ottenii cu palanțele, 37, 39, 45. București.

pâl: subst. stol de pasări, ceată, adunare. O'i voi pâl de porumbi, 17, 23, 24, 28, 31. Târgoviștea.

păli: vb. a lovi, a izbi, a bate pe cinevă. In grabă m'a pălit, 140, 34, 33. Huși.

paloș: subst. armă. Și in paloș rân-gălat, 47, 55, 14. Tândărei, Ialomița. 229, 5, 116, idem. Cu paloșul că săpă, 174, 9, 412. Celeiu, Romanafi. 180, 12, 5, idem. 206, 7, 235, 289, idem. 267, 17, 98,

idem. 268, 17, 147, 149, 155, 194, 196, idem. 269, 17, 232, 236, idem. Din paloș mi-l ceoșvârția, 277, 20, 189. Silistraru, Brăila. Cu paloșul pe pieptul gol, 283, 23, 30. Corabia, Romanafi. Paloș din mână-i luă, 264, 15, 157. Cudalbi, Covurlui. Când cu paloșul că da, 214, 10, 271. Orlea, Romanafi. 251, 11, 150 idem. 287, 24, 167, 170, idem.

pană: subst. unealtă servind la despicarea lemnelor. Pană împănată... Ghicit. 79. Corabia. Pană retezată... Ghicit. 90. Moara.

păpă: vb. (in limba pruncilor) a mânca, a înghiți, a risipi. Mult tocat, puțin păpat. Proverb. 108, 86.

papură: subst. plantă de apă. Să hălțână papura, 247, 10, 18. Orlea, Romanafi. 294, 2, 6, idem.

pară: subst. monedă turcească. Dă-ne, dă-ne parauă, 5, 1, 31. Orlea, Romanafi. 5, 2, 12. Tulcea. Mai dă-ne două-trei parale, 25, 29, 95, 103, 109. Tândărei, Ialomița. Ocaua patru parale, 157, 2, 375. Silistraru, Brăila. Cu parale mii de lei, 37, 39, 65. București. Cu parale din basmale, 39, 42, 38. Târgoviștea. Impresădite de parale, 211, 10, 26, 27. Orlea, Romanafi. 239, 8, 23, 24, idem. 248, 10, 73, 133, idem. 249, 10, 180, 254, idem. Până oi u scorfoli de parale, 266, 16, 138. Silistraru, Brăila. 47, 54, 6.

părăi: vb. a face un sgomot surd și des, vorbind de foc, zăpadă, lucruri tari. De-i părăiă oasele, 249, 10, 166. Orlea, Romanafi. 277, 20, 250. Cudalbi, Covurlui.

părălușă: subst. deminutiv dela pară. Cu câteva părălușe, 248, 10, 79. Orlea, Romanafi.

părcălab: subst. Părcălabul asemenea, 208, 8, 33, 39, 43, 46, 60, 89, 92, 104, 113, 119. Orlea, Romanafi. 252, 12, 41, idem.

părdalnicul, -a: subst., necuratul, pustiul, afurisitul. Măncă-le-ar părdalnică, 171, 9, 135. Celeiu, Romanafi. 200, 4, 324, idem. 301, 5, 208. Studina, Romanafi.

pardos: subst. leopard, viteaz. Pardos mănios duce porcii 'n jos. Ghicit. 94. Pieptenele.

părghie: subst. drug pentru mișcat, ridicat și sprijinit o greutate. Ve-

- deă-v'aş pârghii la moară, 63, 82, 18. Tândărei, Ialomița.
- pârghuit**, -ă: adj. aproape copt, în pârghă. Alții pârghuți, 186, 15, 135. Silistraru, Brăila.
- pârçiune**: subst. acuzare, denunțare, clevetire, pâră. Așa să potolești... Pârçiunea, 123, 13, 12. Huși. Toată pâră, 126, 17, 36, idem.
- pârjol**: subst. foc mare, incendiu, dezastru, jaf cumplit. După foc și pârjol. Proverb. 110, 170.
- pârleaz**: subst. trecătoare peste un gard de nuiele sau peste un șanț. Peste pârleaz i le da, 262, 14, 273. Silistraru, Brăila. La pârleaz să repedeă, 264 15, 85. Cudalbi, Covurlui.
- pârleji**: vb. a grăbi, a ajunge în grabă, a fi de față. Eu m'am pârlejit, 6, 5, 24. Cudalbi, Covurlui.
- pârilit**, -ă: adj. ars de foc, de soare, prăpădit, ticălos. Cal bun sare 'n câmp pârilit, 48, 56, 9, 10. Tândărei, Ialomița. 168, 8, 189. Celeiu, Romanai.
- pârlog**: subst. loc nearat, acoperit cu mărăciniș. Ei pârloagele 'nfundă, 239, 7, 535. Gemenea, Dâmbovița. 264, 15. Cudalbi, Covurlui.
- pârșă**: subst. muschiulet de carne. Mânânc pârșe de mioară, 232, 6, 223. Celeiu, Romanai.
- pâsat**: subst. mălăiu fiert grosior și amestecat cu untură, lapte sau unt. Fierbe o oală cu pâsat. Ghicit. 90. Nasul. I-a tornat laptele 'n pâsat. Proverb. 107, 40.
- paști**, pl. **paștiuri**: subst. sărbătoarea învierii Domnului nostru Isus Hristos. Nouă paștiuri au trecut, 219, 1, 26, 142. Orlea, Romanai.
- Patrafir la gât puneă, 246, 9, 227. Orlea, Romanai. 18, 24, 45. Cudalbi, Covurlui.
- pătimit**, -ă: adj. suferit, îndurat, bolnav. De pătimit ce eră, 227, 4, 286. Orlea, Romanai. 228, 4, 365, idem.
- pătinel**: subst. deminutiv dela pat. În celărel din pătinel, 55, 68, 29. Tândărei, Ialomița.
- patrafir**: subst. veșmânt sacerdotal. Patrafir la gât puneă. 246, 9, 227. Orlea, Romanai. 18, 24, 45. Cudalbi, Covurlui.
- păunaș**: subst. deminutiv dela păun.
- Și-mi văzû d'un păunaș, 51, 60, 10. Tulcea. Tânăr ca un păunaș, 277, 2, 239. Silistraru, Brăila.
- pâzderie**: subst. partea lemnoasă ce rămâne din cănepa melițată. Pâzderii vă voiu făcea, 280, 21, 167. Silistraru, Brăila.
- peagă**: adj. bălțată, brează. Trăească peaga betnica, 262, 14, 294, 299, 343 353. Silistraru, Brăila. 262, 14, 360, idem.
- pecetluit**, -ă: adj. cu o pecetie, întărit, cimentat. Și pe veșnicie m'a pecetluit, 140, 33, 110. Huși.
- pelcă**: subst. piele pentru căciuli. D'o pelcă cam brumărea, 270, 20, 114. Silistraru, Brăila.
- pelinarită**: subst. plantă. Ori vreo dalbă pelinariță, 171, 9, 105. Celeiu, Romanai.
- peliniță**: subst. plantă. Câmpul are peliniță, 250, 11, 70. Orlea, Romanai.
- perdaf**: subst. stropirea unei materii spre a-i da lustru; la bărbier: răsătura în răspar. Perdaf cu piper le da, 248, 10, 144. Orlea, Romanai. Perdaf cu spirt că le da, 193, 2, 49. Celeiu, Romanai.
- perdeă**: subst. pânză ce se pune la fereastră; șopron sau adăpost pentru oi. La perdeă că să ducea, 277, 20, 215. Silistraru, Brăila. Și le băgă în perdeă, 296, 3, 75, 92. Orlea, Romanai.
- peric**: subst. formă prescurtată din pericol. Aci eră lumea de peric, 216, 12, 88. Orlea, Romanai.
- perisor**: subst. deminutiv dela pâr. D'un perisor că-mi găsiă, 230, 6, 69. Celeiu, Romanai.
- pernișeară**: subst. deminutiv dela pernă. Pernișeară gălbioară, 59, 76, 14. Odobești, Putna.
- pestricior**, -ă: adj. deminutiv dela peștriș. Păsărică pestricioară... Ghicit. 76. Cartea.
- piază**: subst. prevestire bună sau rea, augur, cobe. Pe părinte piază rea, 246, 9, 253. Orlea, Romanai. 258, 13, 343, idem. 264, 15, 151. Cudalbi, Covurlui.
- picior**: subst. De picere 'ngenunchiă, 251 11 108. Orlea, Romanai. 254, 12, 191, idem.
- picuruș**: subst. Picurușul picură... Ghicit. 85. Ghinda, porcul și lupul. Ghicit. 86. Jărul, porcul și

- lupul..... Picur picurește..... Ghicit. 96. Porcul, ghinda și lupul.
- pieleș:** adj. acoperit, cel îmbrăcat cu piele. Pieleș bea din carne, 149, 52, 2. Huși.
- pierit:** subst. cel ce se vede odată și dispăre, necuratul, spiridușul. Cu pierit, mohorit, 140, 34, 27, 28, 29, 30, 31. Huși.
- pietricică, -eă:** subst. deminutiv dela piatră. Iacă-ți leg pietricica rășinei, 247, 9, 279. Orlea, Romanai. Pietricele 'n digițele, 58, 74, 28. Tulcea.
- pietriș:** subst. grămădire de pietricele, nisip amestecat cu pietricele. La pietriș înaintă, 244, 9, 44. Orlea, Romanai.
- piez:** adv. oblic. Trei semne în piez, 219, 1, 97. Orlea, Romanai.
- pildă:** subst. exemplu, parabolă, model. Pilda cea rea o dă oamenii mari. Proverb. 112, 241.
- pilotă:** subst. saltea moale de fulgi. Pilotă vărgată, 53, 65, 15. Tândărei, Ialomița.
- pin:** subst. arbore rășinos. În pădurea Pinului, 260, 14, 148, 155. Silistraru, Brăila.
- pintenog, pintoaogă:** adj. cu pete albe la picioare. Pintenog de trei picioare, 51 60, 15. Tulcea. 171, 9, 68. Celeiu, Romanai.
- pipăruș:** subst. Pipărușul pipără.... Ghicit. 96. Ghinda, porcul și lupul.
- piperat, -ă:** adj. ardeiat, usturos, iute. Și dă-i vinul piperat, 260 14, 93, 98. Silistraru, Brăila.
- pire:** subst. cauză, pricină, motiv. Tot din pirea dolfului, 49, 58, 9. Tulcea.
- piron:** subst. cuiu gros și lung. Cu piroane de oțel, 183, 14, 48. Orlea, Romanai. 185, 15, 47. Silistraru, Brăila. 10, 10, 38. Tândărei, Ialomița.
- piroșeață:** subst. roșeață inflăcărată. Roșeață piroșeață, 143, 38, 9. Huși.
- pișărteață:** subst. urină de animale. Să-i curgă pișărteațele, 121, 11, 4. Orlea, Romanai. 151, 56, 15. Huși.
- pișcă:** vb. a strânge cu vârful degetelor, a împunge cu un ac. Vidra o pișcă, 181, 12, 80, 93. Celeiu, Romanai. 281, 229, idem.
- pistic:** interj. expresiune onomatopee cu care se strigă la pisici. Pistic, 6, 4, 6. Orlea, Romanai.
- pistol:** subst. armă de foc. Cu ciocul făcut pistol. Ghicit. 75. Cântarul. Cu pistoale la picioare, 60, 78, 11. Mircea-Vodă, Dâmbovița. 15, 20, 22. Târgoviștea. De pistoale ferecate, 171 9, 75. Celeiu, Romanai. 173, 9, 244, 262, idem. 219, 1, 67, idem. 222, 2, 18, idem. 238, 7, 418. Gemenea, Dâmbovița. 240, 8, 46. Orlea, Romanai. 271, 18, 85, 86, idem. Pe la seale cu pistoale, 282, 22, 140. Celeiu, Romanai. Din pistoale răpăia, 284, 23, 150, 165. Corabia, Romanai.
- pistornic:** subst. pecetie în formă de cruce cu care se tipăresc prescurile. Pistornic bumburat se dă peste cap. Ghicit. Paharul. 92.
- pistoseală:** subst. cheltueală, întreținere zilnică cu hrană. Să iau bani de pistoseală, 213, 10, 196, 235. Orlea, Romanai.
- pistol:** vb. a pisă, a strivi, a tăia, a măcelări. Pe toți Gruia îi pistosește, 261, 14, 236. Silistraru, Brăila.
- pistriț:** -ă: adj. cu pete sau fețe multe, multicolor. Pielită pistriță, 148, 51, 3. Huși.
- pit:** vb. a se ascunde ghemuindu-se, a se face nevăzut. Pe lângă ei să pitește, 259, 14, 30. Silistraru, Brăila.
- pitic, -ă:** adj. mic, scund. Mică și pitică, 288, 25, 59. Orlea, Romanai.
- pițigoiu:** subst. pasăre. Am un pițigoiu șchiop și ține o vacă în cioc. Ghicit. 75. Cântarul.
- pitulă:** vb. a ascunde, a pune deoparte, a nu se mai vedeă. Sub fustă îl pitulă, 194, 2, 185. Celeiu, Romanai.
- plaiu:** subst. munte înalt, lature, potecă, districte de munte. Domn de peste plaiu, 152, 1, 50. Silistraru, Brăila. Tocmai de pe'l plaiu, 154, 2, 35, idem. 155, 2, 109, 124, idem. Ce domnește peste plaiu, 159, 4, 60. Orlea, Romanai. 160, 5, 24, idem. 163, 5, 284, idem.
- plaiurea:** adv. în lungișul și curmezișul plaiurilor, pretutindenea. D'a-iureă, prin plaiureă, 283, 23, 3. Corabia, Romanai.
- plapomă:** subst. invelitoare de pat.

- lea plapoma 'n mână, 156, 2, 210; 226. Silistraru, Brăila. Pe plapomă 'n pat, 191, 1, 347. Orlea, Romanafi. 210, 9, 105. Corabia, Romanafi.
- plastă:** subst. grămadă de fân, având forma unei căpăfani de zahăr. Nouă plaste c'am făcut, 287, 24, 184. Orlea, Romanafi.
- plătănăgel, -eà:** adj. de culoare vânăta. Am o căteă plătănăgea, cu doisprezece purcei plătănăgei.... Ghicit. 88. Lupoanca și puii săi.
- plăvioară:** subst. deminutiv dela plavie: mici resturi aduse de tălazul apelor și depuse la fârm. Și-mi zăria d'o plăvioară, 18, 24, 29, 30. Cudalbi, Covurluiu. 57, 73, 45 idem.
- plăviț, -ă:** adj. de culoare albă bătând în galben. Cere plug cu boi plāvici, 55, 68, 9, 10. Țândărei, Ialomifa.
- plean:** sub. cărd, rând, adunare de oameni robiți, pradă, jaf. De trei zile pe trei pleanuri, 48, 55, 28, 29. Țândărei, Ialomifa.
- pleată:** subst. păr împletit; păr lung ce cade pe umere. Bordea 'n groapă, pletele pe spate. Ghicit. 76. Ceapa. Ghicit. 93. Pătrunjelul.
- plecate:** subst. indigestie, greață, indispozițiune. Plecate din foame, 148, 49, 1, 2, 3. Huși.
- pleopă:** subst. Pleopi în pleope.... Ghicit. 81. Dovleacul.
- plisc:** subst. cioc. Cu pliscul să-l ciupești, 135, 27, 18. Huși.
- plișcă, plișcoi:** subst. expresiune pop. denotând o ființă. Titirișcă plișcă să pune pe titirișcoi plișcoi..... Ghicit. 80. Coțofana și bivolul.
- plomăiu, -ân:** subst. plămân. Prin plomăi, 135, 26, 34, 35. Huși. Din plămâni în plămâni, 134, 25, 21, idem.
- ploscă, ploschiță:** subst. vas pentru conservarea vinului și a rachiului. Am un mălușor, în el se află două plosci... Ghicit. 94. Pieptul și țatele. Și mai aveă o ploschiță, 250, 11, 30, 61. Orlea, Romanafi.
- ploșniță:** subst. păduche de lemn. Să-i paie ploșnițe 'mputițe, 137, 30, 24. Huși.
- ploști:** vb. a încovoiă sub greutate. a turti, a strivi, a nimici. Și mi-l ploști ca p'un drac 258, 13, 3, 60. Orlea, Romanafi.
- plugăraș:** subst. cel ce mână boii la plug, slugă, pogonici. La plugărași că strigă, 197, 4, 90, 91. Celeiu, Romanafi.
- plugușor, plugurel:** subst. plug cu care se umbliă spre a ură de Sfântul Vasile. Plugușorul se pornește, 22, 28, 2. Vârfurile, Dâmbovița.
- plută:** subst. ploș; stejar cu coaja moale, întrebuințat în industrie; substanță din care se fac dopuri; grinzi legate la olaltă ce plutesc pe apă. Plută pe apă-l puneă, 205, 7, 234. Celeiu, Romanafi.
- pochinzer:** subst. persoane călări ori în căruțe ce inșofesc pe mireasă și o duc la mire. Și el pochinzeră că da, 207, 7, 395. Celeiu, Romanafi.
- pocitoare:** subst. paralizie subită, boală din senin, duh necurat care pocește lumea. Nouăzeci și nouă de pocitori, 140, 34, 25. Huși.
- podgorie:** subst. localitate unde se cultivă vii. Podgoriile cu vinurile, 68, 1, 30. Cudalbi, Covurluiu.
- pofil:** subst. cureă care se trece pe sub coada calului. Pofilul numai fluturi, 241, 8, 188. Orlea, Romanafi.
- pogodi, se:** vb. a cugetă, a se gândi, a se sfătui. Până el să pogodiă, 250, 11, 48. Orlea, Romanafi.
- poiană:** subst. loc deschis în pădure, unde crește iarbă. Găscă titieană sboară noaptea pe poiană. Ghicit. 77. Cihurezul. In poiana lui Istrat... Ghicit. 89. Moara.
- pojar:** subst. foc, incendiu, focul inimii, mahnire. Văzui pojarul arzând, 124, 16, 7. Huși. 125, 16, 8, 28, 29, idem.
- polcă:** subst. ciupagul sau pieptarul de lână al femeilor, scurteicută țărănească. Cu polcă cu zale, 59, 75, 29. Samova, Tulcea.
- policioară:** subst. deminutiv dela poliță. Păsărică pestricioară la popa pe policioară. Ghicit. 76. Cartea.
- poliță:** subst. scândură de așezat ceva pe dânsă, laviță, etageră. Aruncăți ochii pe poliță, 66, 37, 28. Teli-Grecea, Trațnsilvania.
- poloboc:** subst. vas pentru vin. Am un poloboc.... Ghicit. 92. Oul. 31,

- 32, 124. Chişinău, Basarabia. 32, 33, 87. Slobozia-Conache. Tulcea.
- polog:** subst. brazdă de fân cosit, mănunchiu de grâu, otcoş. Custân-ga polog făcea, 21, 27, 108, 109. Galaţi. 26, 30, 93, 94. Stoicani, Covurluii. 29, 31, 120, 121. Galaţi. 32, 33, 61, 62. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- poloveac:** subst. căldare mare de aramă, strămtă la gură şi largă la fund. Că este un poloveac, 248, 10, 154, 155. Orlea, Romanati.
- pomeni:** vb. a face rugăciune pentru un mort, a aduce aminte. Şi mi-l pomenia, 170, 8, 332. Celeiu, Romanati.
- pomenire:** subst. amintire, nemurire. Pentru pomenire? 192, 1, 378. Orlea, Romanati.
- pomină:** subst. amintirea, vestea. S'o duce pomina, 192, 1, 366. Orlea, Romanati. 268, 17, 136. Celeiu, Romanati. 292, 1, 57, idem. 280, 21, 212. Silistraru, Brăila.
- ponegru, poneagră:** adj. urit, cleveţit, dispreţuit, defăimat de toată lumea. Hici, fată neagră, poneagră, 125, 16, 58, 59. Huşi. 144, 40, 3, 5, 7, 9, 11, idem.
- ponos:** subst. nume rău, poreclă, greşală, ruşine. Unu-i frânge coastele ş-altu-i trage ponoasele. Proverb. 106, 25.
- ponosi:** vb. a învechi, a murdări, a rupe. Ori haine mi-a ponosit, 175, 10, 48. Celeiu, Romanati. 263,
- poposi:** vb. a face popas, a sta spre răpaos. Sosit-a ş-a poposit, 252, 12, 3. Orlea, Romanati. 255, 13, 8, idem. 256, 13, 128, idem.
- porneală:** subst. plecarea oilor dela perdeă, ducere la păşune. Da porneală oilor, 296, 3, 103. Orlea, Romanati.
- portar:** subst. marele uşier, introducător al palatului domnesc sau al Seraiului. Portar mare dela poartă, 55, 68, 6, 7, 38, 39. Tândărei, Ialomiţa.
- porumbište:** subst. locul rămas după ce s'au cules porumburile. Porumbişti, mirişti, 11, 13, 33. Târgoviştea. 197, 4, 18. Celeiu, Romanati.
- porumbiţă:** subst. femeiuşca porumbelului. Porumbiţa deşteptă, 159,
- 4, 45. Orlea, Romanati. Ca o porumbiţă, 160, 5, 4, idem.
- posomorit, -ă:** adj. crunt, urit, cu sprâncenele încruntate. Aşa-i de posomorit, 256 13, 153. Orlea, Romanati.
- postăvior:** subst. stofă de lână. Postăvior d'el bun, 45, 51, 54. Tândărei, Ialomiţa.
- postrugă:** subst. peşte de soiul nisetruului, însă ceva mai mic. Numai cegă şi postrugă, 175, 10, 35. Celeiu, Romanati.
- potcă, potcoiu:** subst. boală din ochi sau din senin, beleă, bocluc, întâlnitură (cu un duh rău), de unde moarte năpraznică. După potcă şi 'ntâmplare. Proverb. 108, 87. Potca cu potcoiu, 146, 45, 38, 6. Huşi.
- potcapiu:** subst. căciula de formă cilindrică ce poartă clericii. Ş-un potcapiu popii. Ghicit. 84. Ghinda. Din potcapiul preoţilor, 137, 31, 16. Huşi. Cu potcapiu şi tămăie. 17, 23, 17. Târgoviştea. Potcapul în cap puneă, 264, 15, 137. Cudalbi, Covurluii.
- potcă, -ceă:** subst. cărare de picior prin pădure şi pe dealuri. Pe poteca lucioasă, 15, 20, 16. Târgoviştea. 42, 46, 11. Mărceşti, Dâmboviţa. 49, 56, 48. Tândărei, Ialomiţa. 113, 1, 10. Orlea, Romanati. 237, 7, 365, 370. Gemenea, Dâmboviţa. 277, 20, 211. Silistraru, Brăila.
- poteră:** subst. ceată de arnăuţi pentru urmărirea hoţilor. Ne urmă potera, 212, 10, 84. Orlea, Romanati. Potera să vă cutroapă, 240, 8 63, 64, idem. 271, 18, 112, 113, 116, idem. 273, 19, 73, idem. 274, 19, 80, 83, 84, idem. Dacă o veni poteră, 277, 20, 230, 235, 248, 258. Silistraru, Brăila. 278, 20, 269, 276, 277, 290, idem. 279, 21, 59, 63, 64, 85, 97, 99, idem. 280, 21, 143, 161, 174, idem. Că ne află potera, 237, 7, 386. Gemenea, Dâmboviţa. 238, 7, 468, idem. 239, 7, 523, idem.
- poteraş:** subst. sbir, arnăut ce face parte din poteră. Poteraşi, copii iubiti, 277, 20, 242. Silistraru, Brăila. 280, 21, 188, idem.
- poticni:** vb. a şchiopăta din genunchi, a aluneca. Calul are patru picioare şi tot să poticneşte. Pro-

- verb. 109, 136, 160, 4, 83. Orlea, Romanafi.
- potlogan:** adj. cel ce roade la potloage (vorbind de câini). Potlogan, câine bătrân, 295, 3, 20. Orlea, Romanafi.
- potol:** subst. cel ce potolește, liniștește și dă răpaosul din timpul nopții, spiritul ce stăpânește în timpul nopții. Potol, potolat, 123, 13, 1. Orlea, Romanafi.
- potoli:** vb. a stămpără, a liniști. Potolește ăl foc, 156, 2, 219. Silistraru, Brăila. Inima să-mi potolesc, 160, 4, 71. Orlea, Romanafi. Potolesc și ei câte-un foc, 204, 7, 94. Celeiu, Romanafi. 205, 7, 201, idem. 206, 7, 257, idem.
- potrivelnic, -ă:** adj. asemenea, la fel, care se aseamănă. Potrivelnic n'am găsit, 183, 14, 30. Orlea, Romanafi.
- potrivnic, -ă:** adj. aceeaș semnificație ca și potrivelnic. Potrivnic că n'a găsit, 184, 15, 6. Silistraru, Brăila. Potrivnică n'am găsit, 185, 15, 31, idem.
- povară:** subst. greutate, ceea ce poate transporta un car, o corabie; ceea ce poate duce un om, un cal. Și umplură și nouă cară cu povară, 21, 27, 151, 139. Galați. 26, 30, 111. Stoicani, Covurluiu. 27, 30, 117, idem. 31, 32, 73. Chișinău, Basarabia.
- povârnit, -ă:** adj. înclinat, plecat, dat cam într'o parte. Pe cai povârniți, 61, 79, 7. Cudalbi, Covurluiu.
- pradă:** subst. ceea ce fiarele răpesc cu sila. Pradă 'n țară mi-au plecat, 50, 59, 4, 5, 31, 34. Agighiol, Tulcea.
- prădător, -oare:** adj. cel ce pradă, cel ce răpește, cel ce iea cu sila. Prădător de nouă țări, 297, 3, 140. Orlea, Romanafi.
- prăftoriță:** subst. stropitoare de udat fierul ars în foc. Țigani cu prăftorițele, 39, 42, 24. Târgoviștea.
- prânz, prânzare:** subst. mâncare la ameazi. D'un prânz s'a gătit, 14, 17, 4. Tulcea. Face taica d'o prânzare, 159, 4, 9. Orlea, Romanafi.
- prăsilă:** subst. progenitură, rassă (vorbind de animale). Ca să-mi văd prășilele, 277, 20, 212. Silistraru, Brăila.
- prastavala:** adv. rostogolind, răsturnând într'o direcție. Impinge-l d'a prastavala, 253, 12, 158. Orlea, Romanafi. 254 12, 202, 208, idem.
- praștie:** subst. uneltă de aruncat, compusă dintr'un ochiu susținut de două sfiori. Ou 'n praștie luă, 243, 8, 316. Orlea, Romanafi.
- prăștină:** subst. partea rămasă din strugurii storși; prăștina pe coama casei spre a feri acoperișul de violența vântului. Dela noi până la voi, numai prăștini de teiu. Ghicit. 96. Poteccele.
- praz:** subst. plantă de bucătărie. 270, 18, 41. Orlea, Romanafi. 272, 18, 226, idem.
- praznic:** subst. sărbătoare mare bisericască, masă mare, oaspăț funebru, comandare. Omul harnic n'are praznic. Proverb. 109, 130.
- prăvălit, -ă:** adj. rostogolit, răsturnat, într'o parte plecat. Pe coasta unui deal, stă caprele lui popa Stan, prăvălite, rumenite. Ghicit. 93. Pâinea.
- prepeleag:** subst. crăcană sau par în care ciobanii pune merinda, ca să n'o mănânce câinii sau s'o fure cinevă. La prepeleag mi-l trăgea, 277, 20, 187. Silistraru, Brăila. Pastrama din prepeleag, 296, 3, 60. Orlea, Romanafi.
- presără:** vb. a pune deasupra sare și (prin extensiune) făină, nisip, etc. Cu sare le presără, 248, 10, 143. Orlea, Romanafi.
- presură:** subst. pâine pentru sfânta cuminecătură sau grijanie. Ține ăst corn de presură, 17, 23, 51. Târgoviștea.
- presucit, -ă:** adj. sucit, încovrigat, întortochiat. Ieșiți, presuciți, 41, 45, 62. Târgoviștea. Învoalte, presucite, 41, 45 36. idem.
- prian, -ă:** adj. cu pete albe (vorbind de vite). Am o vacă priană, la tot satul dă hrană. Ghicit. 90. Moara.
- pribegî:** vb. a rătăci, a se expatriă. Eu în lume pribegesc, 196, 3, 81. Celeiu, Romanafi. S'apucă de pribegia, 261, 14, 259. Silistraru, Brăila.
- price:** subst. pricină, ceartă, înpoară. Pricia lor ce a fost, 42, 47, 6. Tulcea.
- prichi:** adj. isteț, glumeț, sglobiu, atractios. Prichi, prichi, de vărsat, 67, 90, 1. Țândărei, Ialomița.
- prididit, -ă:** adj. coplesit, cuprins, în-

- cins de ceva. Că sunt de dor priddidă, 299, 5, 55. Studina, Romanănați.
- pridvor:** subst. galerie exterioară formând un balcon, tindă. Sus în pridvor să suiă, 204, 7, 72. Celeiu, Romanănați. 206, 7, 298, idem. 298, 4, 48. Orlea, Romanănați.
- prigorice:** subst. pasăre ce se hrănește cu albine, viespar. Și luați prigorile, 70, 4, 5. Orlea, Romanănați.
- prinde:** vb. a începe, a simți. Prinde-și părinți de-l cătă, 51, 61, 23, 29, 34, 39. Tândărei, Ialomița. Prinse-și cerbi a scobori, 63, 82, 2. Cudalbi, Covurlui.
- pripă:** subst. grabă mare, iuteală. În pripă pielea ți-aș lua, 195, 2, 213, 220. Celeiu, Romanănați.
- pripl:** vb. a coace de timpuriu, a arde, vorbind de soare sau de foc. Soarele pripește, 214, 11, 22. Bălenii-Romăni, Dâmbovița. 171, 9, 130. Orlea, Romanănați.
- pripl, se:** vb. a se grăbi (cu o nuanță de precipitațiune). Dar te rog să nu te pripești, 67, 89, 19. Odobești, Putna.
- pripon:** sub. par de care se leagă vitele la păscut. Boii dela pripon, 25, 30, 9. Stoicani, Covurlui.
- priponi:** vb. a lega de pripon. Ca să-l priponească, 169, 8, 250. Celeiu, Romanănați. Călușelul priponia, 250, 11, 20. Orlea, Romanănați. Și calul îl priponia, 265, 16, 11. Siliștraru, Brăila.
- priponit, -ă:** adj. legat cu funia de un fărș, numit pripon. Murgul priponit, 153, 2, 4. Siliștraru, Brăila.
- priporaș:** subst. șal ce poartă la gât flacăii țărani. Priporaș frăține-său, 56, 70, 10. Tulcea.
- prisecar:** subst. cel ce se ocupă cu îngrijirea albinelor. Prisecarii mi-l zăria, 125, 16, 42. Huși.
- pristav:** subst. strigător public. Că pristavul i-auziă, 218, 1, 32, 33, 4. Celeiu, Romanănați. 219, 1, 149, idem. 220, 1, 164, idem. Pristav de puneă, 302, 6, 67, 135. Orlea, Romanănați.
- pristoc:** subst. vas scurt și larg. Poloace cu pristoc, 32, 33, 87. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- privaz:** subst. punerea ogarilor la lântuș, ca să nu sperie vântul. Ogarii 'n privaz, 180, 12, 8. Celeiu, Romanănați.
- probozi:** vb. înfruntă, ocări, rușină. Au fete te-au probozit? 263, 15, 22, 26. Cudalbi, Covurlui.
- proceti:** vb. a ceti de mai multe ori, a repetă. Și-mi cetește, procetește, 17, 23, 14. Târgoviște. 15, 19, 25. Gemenea, Dâmbovița. Și-mi cetia și-mi procetia, 18, 24, 9. Cudalbi, Covurlui.
- proclat, -ă:** adj. blestemat, anatematizat, afurisit, diavol. Șearpelui, proclatului. 171, 9, 119. Celeiu, Romanănați. 217, 12, 135. 150. Orlea, Romanănați.
- procopsi, pricopsi:** vb. a căpătu, a folosi, a îmbogăți, a progresa. Să se procopsească, 167, 8, 48. Celeiu, Romanănați. Iată eu te-am pricopsit, 249, 10, 251. Orlea, Romanănați. 298, 5, 24. Studina, Romanănați.
- procov:** subst. acoperemânt, țol, scutec, pânăză numită antimis. Mă trimis doamna de sus la a de jos, să-i dai un procov, neurzit, nețăsut, necroit. Ghicit. 84. Ghița. În procoave l-a 'nfășat, 170, 9, 14. Celeiu, Romanănați.
- prohod:** vb. a face slujba îngropăciunii. De-oiu fi mort, să te prohod, 202, 6, 13. Tulcea. Nici popă la prohodit 203, 6, 114, idem.
- proistos:** subst. ajutor de protoiereu. Iar (cutare) proistos, 18, 24, 54. Cudalbi, Covurlui.
- propteală:** subst. ceea ce servește a propti, a da ajutor, reazim cuivă. Să-i cază proptecele, 151, 56, 31. Huși. 225, 4, 94, 106, 107. Orlea, Romanănați.
- proroc:** subst. Dintr'o piatră albă naște un proroc.... Ghicit. 79. Coșul.
- proslăvi:** vb. a se glorifica, lăuda, celebra, a se crede fericit. Și să proslăvia, 168, 8, 160. Celeiu, Romanănați.
- prosup:** subst. ștergar, peșchir, șervet. Prosoape de mătăsă luă, 205, 7. 239. Celeiu, Romanănați.
- proșap:** sub. partea dinainte a carului, de care se înjugă boii; lemn sau furcă în care se pune ceva. Cu proșapul de mălaiu, 21, 27, 144. Galați.
- prund, prundiuaș, prunduleț:** subst.

depozit de nisip și pietriș pe malul apelor. În prund mării se lăsară, 23, 28, 44. Vărfurile, Dâmbovița. Prunduiș de mare, 14, 17, 26. Tulcea. Prunduleț de Mare Neagră, 17, 24, 1. Cudalbi, Covurlui. 11. 182, 54, 75. Celeiu, Romanați.

pufăi: vb. a face puf din buze, a suflă fumul bând tutun. Ce nu pufăe în tufă? Ghicit. 92. Oul.

pulpană: subst. părțile de jos și de dinainte ale hainei. Și-l luară de pulpană, 208 9, 58. Orlea, Romanați.

punică: semnificația necunoscută. Coțofană faură întră noaptea 'n garură, tunică și punică la sfânta Duminecă. Ghicit. 75. Călugării la biserică.

pupăză: subst. colac în forma cuibului de pupăză cu care se împodobește pomul dat de sufletul mortului; în Oltenia are forma unei pasări, se dă de pomană, peste pragul casei, în Joia cea mare, pentru cei morți și căroră n'are cine să le dea pentru suflet. La puzezi dalbe despletind, 60, 77, 24. Tândărei, Ialomița.

purcăraș: subst. deminutiv dela purcar: păzitor, îngrijitor de porci. Un purcăraș că-mi aveă, 177, 10, 263. Celeiu, Romanați. 178, 10, 280, 283, 297, 305, idem.

purede: vb. a porni, a plecă, a deveni. Purcesai prin livezi, 137, 31, 3. Huși. O purces (cutare), 140, 34, 1, 21, idem. 145, 44, 3, idem.

pușchiu: adj. craidon, strengar, haimană. Mi-a venit pușchiul beat, 293 1, 142. Celeiu, Romanați.

pușculiță: subst. deminutiv dela pușcă. Pușculița ta cea nouă, 240, 8, 44. Orlea, Romanați.

pușlătel: adj. deminutiv dela pușlă: secătură, prost, jăgăros, jăpos (vorbind în special de câini). Vreo cincizeci de pușlăței, 295, 3, 19. Orlea, Romanați. 296, 3, 114. idem.

pusti: vb. a devastă, omori, distruge, lăsa pustiu. Pustiă p'unde mergeă, 174, 9, 378. Celeiu, Romanați. 178, 10, 324, idem.

putineiu: subst. vas de lemn, în care se bate laptele spre a se scoate untul. Că mai am un putineiu, 248, 10, 104. Orlea, Romanați.

putioară: subst. deminutiv dela pu-

tină: vas de pus apă, varză, etc. Am două putioare.... Ghicit. 78. Cizmele.

R.

Răboti: vb. a munci, a se sili la lucru. De l-ăți găsi muncind, răbotind, 147, 47, 21. Huși.

răde, răs: vb. a răde, a-și bate joc. Răsă-mi-se, îngâmfă-mi-se, măr se face, n'ai ce-i face. Ghicit. 98. Răsul.... În răsul tău, 125, 16, 63. Huși.

răftură: vb. a pune harnașamentul pe cal. Tot înșelând și răfturând, 60, 77, 27. Tândărei, Ialomița.

rage: vb. indică strigătul boilor. Rage Buga 'ntre hotar și s'aude 'n altă țară. Ghicit. 78. Clopotul.

răghilă: vb. a răzii cu pieptenele de tras cânepa și inul. Ș-am răghilat-o, 147, 48 8. Huși.

rămăși: vb. a pune rămășag, a face prinsoare, a se legătu. Ei să rămășia, 163, 5, 263. Orlea, Romanați.

ramăt: subst. larmă, gălăgie, zurbă. Mare ramăt că-mi făcă, 284, 23, 168. Corabia, Romanați.

rânni: vb. a pofti, a voi, a dori cu infocare. La mine ai rânnit, 182, 12, 147. Celeiu, Romanați.

rână: subst. lature, coastă, loc puțin ridicat, dălmă. Și aninară plugul într'o rână, 25, 30, 23. Stoicani, Covurlui.

râncheză: vb. a necheză. Peste nouă munți râncheză. Ghicit. 97. Pușca. Cai de rânchezat, 118, 6, 30. Brăila. Cai de rânchezat, 123, 13, 35. Orlea, Romanați. 226, 4, 238. idem.

rânjit, -ă: adj. care stă cu dinții ieșiți, care răde cu răutate; ieșit afară, deschis. Cinci în brânci, rânjita nainte. Ghicit. 99. Secera.

rânunchiu, rinichiu: subst. Am o găină motăică și vorbește și rânunchii din ea. Ghicit. 76. Casa. Din rinichi, 119 7, 29. 30. Brăila. 121 10, 15. Orlea, Romanați. Din rânunchiu, 134, 25 23. Huși. 135, 26, 36, 37, idem.

rânză: subst. stomacul animalelor, chiag, pipotă. Decât să rămăie brânza, mai bine să crape rânza. Proverb. 106, 5. Din rânză, 115, 4, 39. Orlea, Romanați. Prin rânză,

- 141, 35, 23. Huși. Cu rânza răsfrântă, 155, 2, 141. Silistraru, Brăila.
- răposat**: subst. moarte. Mi-e frică de răposat! 225, 472, 92. Orlea, Romanafi.
- răpune**: vb. a omori, a prăpădi, a pierde. Și-mi răpune, zău, capul, 199, 4, 227. Celeiu, Romanafi.
- rasă**: subst. haină ce poartă călugării. Cu rasa să îmbracă, 264, 15, 136. Cudalbi, Covurlui.
- răsbolit**, -ă: adj. bolit, zăcut timp îndelungat pe pat de moarte. Răsbolit cu fața 'n jos, 228, 5, 5. Tândărei, Ialomița.
- răsfiră**: vb. a depărtă unul de altul, a desfășura, a împrăști. Rădăcină de cătină, puținei sunt ce-o răsfiră, 202, 6, 60. Tulcea.
- rășneat**, -ă: adj. luciu, străveziu, fără ridicături. La ghiață rășneată, 162, 5, 229. Orlea, Romanafi. 163, 5, 258, idem.
- răsnî**: vb. a plecă, a se despărți, a plecă pe furis. Și eu m'am răsnit, 181, 12, 133. Celeiu, Romanafi.
- rășniță**: subst. mică morișcă de mână; morișcă de răsnit cafea. Iacă-ți leg pietrica rășniței, 247, 9, 279. 285. Orlea, Romanafi. Măsele ca rășnițele, 252, 12, 22, idem. 253, 12, 121, idem.
- răspântic**: subst. încrucișarea a două drumuri. Din răspântiile drumului, 139, 33, 100. Huși.
- răspierl**: vb. a lipsi cu desăvârșire, a ruina cu totul, a nu mai fi. Să răspierl, 148, 48, 30. Huși. 149, 54, 7, idem.
- răsplătit**, -ă: adj. răsbunat, plătit, pe-depsit. D'aia el mi-a răsplătit, 228, 4, 366. Orlea, Romanafi.
- răsură**: subst. floarea răsurlui, roză sălbatică. Verde verde d'o răsură, 275, 20, 62. Silistraru, Brăila.
- rău**: adj. care nu-i bun, vinovat, culpabil. De răuri m'am depărtat, 114, 3, 21. Brăila.
- răvaș, răvășel**: subst. bilețel, scri-sorică. Și răvașe prin oraș, 207, 8, 8. Orlea, Romanafi. Să-mi mai dai ș'un răvășel, 237, 7, 357. Gemenea, Dâmbovița.
- refecat**, -ă: adj. cusătură pe marginea unei stofe, ceva prezentând o ridicătură. Cu ochi refecați, 288, 25, 45. Orlea, Romanafi. 289, 25, 116, idem.
- refeneă**: subst. cotizație, socoteală, petrecere în comun mâncând, bând și jucând. Să ne dăm refeneauă, 257, 13, 194. Orlea, Romanafi.
- renie**: subst. marginea mării cu fundul puțin adânc, plajă. Pe renie să puneă, 245, 9, 151. Orlea, Romanafi.
- reteveiu**: subst. bătă scurtă și groasă, orice retezătură de lemn. Reteveiu umflat.... Ghicit. 93. Paharul. Reteveiu de teiu.... Ghicit. 99. Secera.
- rischiî**: vb. a întinde firele pe rischitor. Ș-am rischiet-o, 147, 48, 12. Huși.
- rogoz**: subst. iarbă de baltă. Frunzuliță de rogoz, 250, 11, 1. Orlea, Romanafi.
- rosbie**: subst. iubitul, draguțul, scumpul. Rosbie pe covoare cu toba 'n spinare. Ghicit. 89. Melcul.
- roșeață**: subst. colorare roșie, pete roșii pe piele și pe față. Și m'am spălat de orbăltătură, de roșeață, 134, 25, 6. Huși. Roșeață crăpăcioasă, 143, 38, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. Huși.
- rosmalin**: subst. arbust aromatic, totdeauna verde, ale cărui frunze se întrebuințează în medicină. Verde rosmalin, 42, 47, 23, 29, 34, 42. Tulcea.
- rost**: subst. ordine, regulă, dispozițiune, efigie. Ast inel la rost schimbat, 46, 52, 47. Tândărei, Ialomița.
- rublețuț**, -ă: adj. având ruble bătute. Urechiușe de rublețuți, 53, 64, 33. Tândărei, Ialomița.
- rue**: adj. care merge, aleargă, zboară. Păsărică rue pe copaci se sue. Ghicit. 82. Fasolea.
- rumeneală**: subst. colorare roșie a obrazilor, foiță, olman, suliman. Buzele în rumeneală, 255, 13, 31. Orlea, Romanafi.
- rumenî**: vb. a face rumenă, roșie, a da cu rumeneli. Mergi, te rumenește, 156, 2, 279. Silistraru, Brăila.
- rusculeț, rusculiță**: adj. deminutiv dela rus, ruscă: oaie ce e roșie pe la ochi. Vinde-o dalbă rusculiță, 48, 55, 47. Tândărei, Ialomița.
- rușine**: sub. necinste, desonoare, o-

cară. Şom păfi niscaiva ruşini, 69, 1, 76. Cudalbi, Covurluiu.

S.

Săbioară: subst. deminutiv dela sabie, armă albă; peşte numit aşă după conformaţia corpului. O să trag săbioara, 258, 13, 345. Orlea, Romanaţi. 270, 18, 84, idem. Săbioare atârinate, 171, 9, 76. Celeiu, Romanaţi. Săbioara ş-o luă, 238, 7, 421. Gemenea, Dâmboviţa.

săgetătură: subst. dătătură de săgeată, lovitură pe care moartea o dă omului sănătos, boală năprasnică. Tu eşti apărător, să mă aperi.... De săgetătură, 129, 7, 92. Brăila. Mai întâiu să-mi omori... Săgetătura, 119, 7, 42, idem. Să fiu spălat şi curăţat.... De săgetătură, 134, 25, 29. Huşi.

sahan: subst. castron de aramă, vas mare pentru plăcintari. Ori sahan scumpe s'au spart, 235, 7, 139, 146, 198. Gemenea, Dâmboviţa.

saiă: subst. stofă vărgată de lână, rochie făcută dintr'ansa. Cu saiaua 'nfiptă 'n brău, 53, 64, 19. Tândărei, Ialomiţa. 204, 7, 127. Orlea, Romanaţi.

şaică: subst. şalupă turcească pentru transportul mărfurilor. Să-mi pornească şaicile, 294. 2, 3, 24, 26, 37, 50. Orlea, Romanaţi. 295, 2, 99, 102, idem.

şaiu: subst. varietate de abă fină, stofă vărgată de lână. Pantalou de şaiu tocat, 271 18, 77. Orlea, Romanaţi.

salamangea: stofă de mătase verde, taftă. Şi salamangea, 289, 25, 91. Orlea, Romanaţi.

sălaş, sălăş: subst. loc de adăpost, gazdă, cartier, cătun, mai multe familii nomade de Țigani sub conducerea unui jude. La sălaşele lor, 117, 5, 130. Brăila. Şi la sălaşurile noastre, 123 12, 126. idem.

sălăşlui, -se: vb. a se opri, a se odihni, a sta, a locui. Acolo să sălăşluească, 123. 12, 123. Brăila.

şalvar: subst. nădragi largi, cum purtau Turcii şi unii din boierii noştri; azi numai prin Teleorman. Cu şalvarul mohorit, 57, 71, 23. Şerbăneşti-Pucioasa, Dâmboviţa.

samar: subst. şea de lemn; se in-

trebuinţează numai la măgari. Pân' la vară nu-ş-ce s'o întâmplă: ori moare măgarul, ori pierde samarul. Proverb. 106, 26.

sămbătare: subst. formă pop. în loc de Sămbătă. Azi avem d'o sămbătare, 16, 22, 8. Târgoviştea.

sămbrie, -oară: subst. plata unei slugi, leafă. Şi sămbrie nu mi-a dat, 238, 7, 490. Gemenea, Dâmboviţa. Sămbrioara nu mi-a dat, 268, 17, 216. Celeiu, Romanaţi.

sâmcă, sâmcuiu: subst. nume dat A-vestiţei; boală de prunci care îi face să sară din somn şi să ofteze greu. Am întâlnit sâmcă cu sâmcarii, 146, 45 5. Huşi. M'a întâlnit sâmcă cu sâmcuiu, 146, 45, 37, idem.

sanda: subst. luntre lungă pentru transportul mărfurilor. Şapte opt sandale, 288, 25, 10. Orlea, Romanaţi.

sâncă, mă: vb. a porni disdedimineaţă. Sâncatu-mă, 127, 19, 2. Huşi. Şi m'am sâncat, 130, 21, 3, idem. 138, 33, 2, idem. Măncatu-se, sinecatu-se, 146, 45, 133, idem.

sangeap: subst. în loc de sângeapă: măsură de 50 dramuri. Pune sangeap la pahare, 234, 7, 38. Gemenea, Dâmboviţa.

sangeap, -ă: adj. negru, de culoarea blâni de jder. D'un Arap sangeap, 288, 25, 39. Orlea, Romanaţi. 289, 25, 108, 170, idem.

sapă: subst. uneltă de lucru; şoldul calului. Şeade 'n apă până 'n sapă, 47, 55, 9. Tândărei, Ialomiţa. 224, 4, 48. Orlea, Romanaţi.

sapia: subst. prescurtare din casap: măcelar, tăietor, vânzător de carne. Pe sapia să-l chemi, 190, 1, 186, 206. Orlea, Romanaţi.

sapornoiu, sapornicar, sapornită: subst. duh necurat care îmbolnăveşte şi chiar omoară lumea. Sapornita cu sapornicarii, 146, 45, 7. Huşi. Sapornita cu sapornoiu, 146, 45, 39, idem.

şarg, -ă: adj. cu părul galben spălăcit, cu coama mai închisă decât părul. Şi pe şargu-o aruncă, 264, 15, 88, 90. Cudalbi, Covurluiu. Pe şarga mi-o alegeă, 264, 15, 106, 107, idem. 265, 15, 166, idem.

- sarică:** subst. haină lătoasă de lână a mocanilor și a muntenilor. Măndru sarică-și purtă, 66, 88, 8. Odobești, Putna.
- săricică:** subst. piatra șoarecelui sau acid arsenios, otravă. Săricică de-a treilea, 299, 5, 114, 100. Studina, Romanai.
- șastină:** subst. luntre largă și scurtă pe care se așează morile de apă. Ș-o țintui pe șastină, 31, 32, 92. Chișinău, Basarabia. Că i-a luat șastina, 247, 10, 24. Orlea, Romanai.
- șăuliță, șeușoară:** subst. deminutiv dela șea. Șăulița leului, 179, 11, 6. Silistraru, Brăila. Șeușoara lui, 62, 79, 51. Cudalbi, Covurlui.
- săvai:** expresiune a cărei însemnare și origine nu se cunoaște. Săvai, Mistricean voinic! 170, 9, 9, 39. Celeiu, Romanai. 171, 9, 92, idem. 172, 9, 148, idem. 173, 9, 237, idem. 230, 6, 56, 61, idem. 269, 17, 259, idem. Săvai, prăpădiă lumea, 217, 12, 167. Orlea, Romanai. Săvai, Călea ce-mi făcea? 234, 7, 82. Gemenea, Dâmbovița. Săvai ca Doamne ferește!, 266, 16, 118. Silistraru, Brăila.
- săvârși:** vb. a sfârși, a termina ceva, a muri. Ai săvârșit de-a bine? 192, 1, 376. Orlea, Romanai.
- savat:** adj. savant, învățat, știutor a multe. Asta-i inel de savat, 153, 1, 123. Silistraru, Brăila.
- sbârcel, se:** vb. a face cute, îndoituri, a se strânge. Curelușa se sbârciă, 275, 20, 41. Silistraru, Brăila.
- sbicit, -ă:** adj. uscat la soare, svântat, prea puțin umed.... Și sunt sbicite.... Ghicit. 80. Degetele femeii torcând.
- sbieră, sgheră:** vb. a strigă tare și neplăcut, vorbind de măgari și de vaci, a strigă în gura mare. Și sbierați ca vacile. 244, 9, 80, 84. Orlea, Romanai. De vine din gură sgherând, 282, 22, 116. Celeiu, Romanai.
- sbor:** subst. bălcu, târg, iarmaroc. Și unde la sbor mi-or ieși, 55, 68, 37. Tândărei, Ialomița. 164, 6, 9. Orlea, Romanai.
- sbuciumă:** vb. a se agita, a se căsni, a alerga de colo până colo. Toată ziua sbuciumă, 171, 9, 88. Celeiu, Romanai.
- sbuciumătoare:** subst. care sbuciumă, trâmbițează, laudă în gura mare. În sbuciumătoare m'a da, 113, 1, 39. Orlea, Romanai.
- sburat:** part. dela vb. a sbură; a-și lua vânt, a merge cu mare iuțeală, a circula. A sbură sburatu-mă, 142, 36, 5. Huși.
- sburătură:** subst. bucată de lemn, de piatră, de fier și de plumb. Sburături cu chivără, 278, 20, 284. Silistraru, Brăila.
- scăfărmat, -ă:** adj. scobit, adâncit, găunos, sgovădat. Ce lua o lopată scăfărmată, 21, 27. 130. Galați.
- scăldă:** vb. a (se) îmbăia, a muia, a uda. De a scădat să scaldă, 42, 47, 19, 18, 24, 30, 31, 37, 38, 43. Tulcea.
- scamela:** subst. asperitate, durere, întristare adâncă. De mare scamelele, 16, 21, 14. Târgoviște.
- scăpărătoare:** subst. uneltă de scăpărat pentru aprins foc. Scăpărătoarea cerea, 262. 14, 336, 338. Silistraru, Brăila.
- scăpătă:** vb. a cădea jos, a aluneca. Soare scăpătă, 185, 15, 89. Silistraru, Brăila.
- scăpătat, scapăt:** subst. apusul, asfințitul soarelui. În scăpătatul soarelui, 247, 10, 28. Orlea, Romanai. În scapătul soarelui, 253, 13, 4, idem.
- scârcium:** subst. scrânciob. Aidi în scârcium să ne dăm. Ghicit. 82. Fântâna.
- scârțâl:** vb. a produce un sunet strident. Să nu scârțâie o lună, 295, 2, 88. Orlea, Romanai. Gheata că îi scârțâia, 238, 7, 425. Gemenea, Dâmbovița. O ușă scârțâietoare, 295, 2, 79, 88. Orlea, Romanai.
- schelă:** subst. port mic lângă un fluviu, podiș de lemne pe care lucrează hamalii în port. Îndată schelă mi-aruncară, 18, 24, 36. Cudalbi, Covurlui. Până 'n schela Dunării, 47, 55, 3. Tândărei, Ialomița. 288, 25, 3. Orlea, Romanai.
- schilălăi:** vb. imită tipătul ce scot câinii când sunt loviți. Schilălăia cât putea, 296, 3, 120. Orlea, Romanai.
- schin, spin:** subst. mărăcine. Cunună de schini pe cap mi-a pus, 142,

- 36, 14. Huși. Căciulă de spini, 10, 10, 52, 53. Tândărei, Ialomița.
- șchiopl:** vb. a umbla ca un șchiop, a merge rău, defectuos. Nouă am șchiopit, 183, 14, 28. Orlea, Romanai.
- șchiță:** subst. lemn care c'un cap se îmbucă în căpățana roții, cu altul în obadă. Cu șchița de putrigaiu, 21, 27, 145. Galați.
- scoc:** subst. ghișoiul ce duce apa la roata morii. Morarul o iea de scoc, 24, 29, 77. Tândărei, Ialomița.
- scociori:** vb. a scorni furtuni, vijelii, a scotoci, a căută și a scatece ceva de undevă. Vântul când se scocioriră, 38. 41 24. Târgoviștea.
- scorogoiu:** subst. plantă ce se întrebuințează în vopsitorie. Verde, verde scorogoiu, 210, 9, 34. Corabia, Romanai.
- scotoel:** vb. a căută, a dibui în toate părțile. Una 'n pungă-l scotocește, 281, 22, 95. Celeiu, Romanai.
- scrum:** subst. materie ce rămâne dintr'un corp ars, scrumb. Am un moș bătrân și stă cu nasu 'n scrum. Ghicit. 103. Vătraul.
- scufiță, scăhiță:** subst. deminutiv dela scufă sau scufie. Cu scufița de bumbac, 37, 40, 13. 14. Gorgota, Dâmbovița. Intr'o clipă îmi făcu scăhiță, 137, 31 11. Huși.
- scurmă:** vb. a răcăi, a scurmă cu unghiile, ori a rămă cu botul vorbind de gâină și de porc, a căută, a scrută. Anevoie de scurmat, 266, 16, 134. Silistraru, Brăila.
- scutie:** subst. bucată pătrată de flanelă sau pichet pentru înfășarea copiilor. Cu scutic de horangic, 37, 40, 12. Gorgota, Dâmbovița.
- sdrențuros, -oasă:** adj. îmbrăcat în haine vechi, rupte și petecite. Sdrențuros, de barbă spân, 261, 14, 211. Silistraru, Brăila.
- sdroși:** vb. a sfărâmă prin călcare sau pisare, a nimici, a omori. Oasele mi le-a sdroșit, 242, 8, 252. Orlea, Romanai.
- sfărc:** subst. cap, vârf, extremitate. Din sfărcul nasului, 119, 7, 35. Brăila.
- sfârtat:** subst. rudă, frate. Căciula sfârtatului în mijlocul satului. Ghicit. 88. Luna. Ghicit. 99. Soarele. Ghicit. 100, idem.
- sfir:** subst. activitate, putere, talent de mare prodigalitate. Sfir d'el mare, sfir d'el mic, 52, 62, 28. Tândărei, Ialomița.
- sfredeluși:** vb. a găuri cu sfredelul, a pătrunde, a rezolvă ceva. Că știe d'a sfredeluși, 52, 62, 29. Tândărei, Ialomița.
- sgaibă:** subst. coaja ce a început să se prindă pe deasupra unei răni. Cocos roșiu, sgaibă 'n cap, toacă noapte pe sub pat. Ghicit. 85. Ghi-onoaia.
- sgărbăcel:** subst. mic biciu, adeseori plumbuit în vârf. Mic de sgărbăcel scotea, 172, 9, 170. Celeiu, Romanai. 204, 7, 144 15, idem.
- sgărbaciu:** subst. biciu mare și plumbuit pentru mânat calul. Și cu sgărbaciu de-i da, 206, 7, 283. Celeiu, Romanai. 247, 10, 61. Orlea, Romanai.
- sghebuț:** subst. deminutiv dela sghiab: vas lungueț din care se adapă vitele. Și 'n sghibuț că-l puneă, 174, 9. 388. Celeiu, Romanai.
- sgomu:** subst. prescurtare din sgomot: glas, strigat tare, știre. Unde mi-o auzi sgomu, 114, 2, 86. Orlea, Romanai.
- sgovărdat, -ă:** adj. diform, adus, încovrigat. Și de piept e sgovărdat, 252, 12, 5. Orlea, Romanai. 253, 12, 112, idem.
- sgriptoraș:** subst. deminutiv dela sgriptor, monedă de argint în valoare de 12 lei vechi și 20 parale. Sgriptoraș de zece, 303, 7, 39. Silistraru, Brăila.
- sgură:** subst. spuma metalelor în fuziune, partea pietroasă ce scoate Țiganul dintr'o cușniță. De n'o fi făcut cu sгурă dela casă părăsită. 128, 19, 71. Huși.
- sichioraș:** subst. om de casă, fecior, slugă. Din nuntași, din sichiorași, 204, 7, 88. Celeiu, Romanai. 205, 7, 195, idem. 206, 7, 250 idem.
- siliște:** subst. vatra satului, locul unde a fost un sat. Sus la siliști vechi, 9, 10, 21. Tândărei, Ialomița. 11, 13, 34. Târgoviștea.
- siminoc:** subst. plantă cu flori galbene; se întrebuințează 'n farmacie. Verde frunză siminoc, 237, 7. 347. Gemenea, Dâmbovița.
- sindic:** subst. însărcinat cu îngrijirea de interesele unui corp sau a unei

- municipalități. Bre, sindie, dumneata, 252, 12, 13, 25, 28, 61, 78. Orlea, Romanaii.
- sindrilă:** subst. scândurele subțiri cu cari se acopere casele. Șindrilă jos că ii da, 258, 13, 312. Orlea, Romanaii. 7, 6, 3. Urare de anul nou.
- singer:** subst. cuțit mare turcesc, purtat la brâu. Cu singeru 'nfipt în masă, 283, 23, 29. Corabia, Romanaii.
- singir:** subst. unitate de măsură: stânjen sau prăjină, lanț. Trei singiri de robi, 265, 16, 49, 51, 55, 65. Silistraru Brăila. 266, 16, 97, idem.
- șirul:** vb. a pune în rând, ordine, șir, în linie de bătaie. Oști să-mi șiruească, 49, 57, 44. Tândărei, Ialomița.
- șleau:** subst. cureaua de care calul trage trăsura. Șleauri le luă, 158, 3, 35. Celeiu, Romanaii.
- slovî:** vb. a slozni, a scrie slove. De-mi slovești, de-mi socotești, 44, 50, 25. Tândărei, Ialomița.
- sluger:** subst. boier însărcinat cu aprovizionarea Curții și a armatei cu pâine, carne și lumânări; mai târziu rang de boiernaș. Să ne șează slugerele, 44, 49, 32. Tândărei, Ialomița.
- sluguliță:** subst. deminutiv dela slugă: om de încredere, servitor în curte. Să ne cați d'o sluguliță, 44, 49, 23, 2. Tândărei, Ialomița. Să-l punem d'o sluguliță, 274, 19, 113. Orlea, Romanaii.
- slutî:** vb. a ciunti, schilodi, nenoroci. Ca să mă slutească, 289, 25, 138. Orlea, Romanaii.
- smedîșor, -oară:** adj. de culoare plăviță, blond, blondină. Eră o fețiță smedișoară, 265, 16, 59. Silistraru, Brăila.
- smiceă:** subst. vâstar, vergeă, nuieleasă subțireă. De colea, de cea smiceă, 51, 60, 20, 21. Tulcea. Că lovesc smicelele, 232, 6, 261. Celeiu, Romanaii. Te lovesc smicelele, 236, 7, 374. Gemenea, Dâmbovița.
- smiceag:** subst. smicirea ce călărețul face cu frâul calului lovindu-l totdeauna cu biciul. Și trăgeă câte-un smiceag, 263, 15, 64. Cudalbi, Covurlui.
- smintî:** vb. a lovi, atinge, vătăma, schilodi. La un deget să nu-l smintîți, 238, 7, 473, 478. Gemenea, Dâmbovița.
- șobolan:** subst. gherlan, chițcan, șoarece mare de câmp. Șobolan roșu în gaură neagră. Ghicit. 94. Piciorul în cismă.
- soc:** subst. arbust; florile uscate se întrebuințează ca ceaiu contra răcelii; fructele, coaja și rădăcina ca purgativ. Fluerașul mi-e de soc, 286, 7 286. Gemenea, Dâmbovița.
- șofran:** subst. plantă industrială; florile uscate se întrebuințează la vopsirea stofelor în galben, iar semințele la farmacie. Nu știe ce e șofranul, 37, 39, 57. București.
- șofrănit, -ă:** adj. vopsit cu șofran, având șofran într'ânsul. Tot bucate șofrănite, 241, 8, 182. Orlea, Romanaii.
- șoim:** subst. pasăre răpitoare; șoimii se dresau în evul mediu pentru vânat. Chemă șoimii și ogarii, 20, 27, 53. Galați. 32, 33, 29. Slobozia. Conachi, Tulcea.
- sol:** subst. însărcinat, trimis, misiionar. Sol de pe sol că-i trimiteă, 56, 70, 20, 21. Tulcea.
- solie:** subst. însărcinare, îndatorire, misiune. Voi solia să v'o dați, 17, 23, 27, 34. Târgoviștea. 54, 67, 17, 18. Tândărei, Ialomița.
- solz:** subst. plăcile ce acopere pielea crapilor; cu solzul, iar în lipsă puteă să fie și chiar o frunză de salcâm, păr, etc., întonau haiducii cântece de vitejie. Dar unul cântă cu solzul, 212, 10, 73. Orlea, Romanaii.
- șopron:** subst. coșăriță unde să păstrează carul și căruța, adăpost pentru vite și nutreț în timp de iarnă. Și carul de sub șopron, 59, 76, 49. Odobești, Putna.
- șorecie:** subst. acid arsenios, otravă pentru stărpirea șoarecilor. Să iei șorecie d'o pară, 299, 5, 98, 112. Studina, Romanaii.
- șotorog, -oagă:** adj. cam strâmb, cam adus, cam curbat. Șotoroagă botoroagă nouă coți de lemn întreagă. Ghicit. 92. Osia.
- șovalcăiat, -ă:** adj. care coțeste, oscilează de colo până colo. Mama lunga, tata lata, și cumnata șovalcăiata. Ghicit. 80. Scânteia.

- șovan:** subst. zestre, trusou de mireasă, calabalăcul nunții. Darurile, șovaniile, 57, 72, 5, 25. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița.
- șovar:** subst. un fel de trestie subțire, întrebuițată la acoperirea caselor, bordeielor și cosărilor. C'un paiu de șovar.... Ghicit. 94. Piciorul în cismă.
- spahiu:** subst. soldat călăreț turc, în opoziție cu ienicerii, cari erau pedestri. Cai buni la spahii, 62, 79, 71. Cudalbi, Covurlui, 261, 14, 207. Silistraru, Brăila.
- speghe:** subst. sabie lată cu două tășuri. Ingerii cu speghile i-a muncit, 140, 33, 116. Huși.
- speriet, speriat:** adj. apucăt de spaimă, de duh necurat. De te bagă în sperieți, 26, 30, 68. Stoicani, Covurlui. 146, 44, 33. Huși.
- spicor:** subst. partea superioară, vârful plantelor. Și la spicor înfloriți, 56, 71, 5. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița.
- spilcă:** subst. ac cu gămălie mare și colorată. Spilca doamnei în fundul oalei. Ghicit. 87. Luna.
- spor:** subst. folos, îmulțire, succes, avuție, rod. Din sporul casei, 128, 19, 59. Huși.
- spovedi, se:** vb. a-și mărturisi păcatele. Să mergi să te spovedești, 252, 12, 74. Orlea, Romanați. 254, 12, 244, 274, idem.
- staiu:** subst. stană, stâncă, bucată mare de piatră. Staiu de piatră se făcea, 192, 1, 417. Orlea, Romanați.
- stălpuleț:** subst. deminutiv dela stâlp. La ăl stălpuleț de piatră, 211, 10, 5. Orlea, Romanați. Ca stălpii pământului, 233, 7, 6. Gemenea, Dâmbovița. 235, 7, 155, idem.
- stângă, stângoin:** subst. nume de ființe. Stângă motângă duce pe stângoinu motângoinu.... Ghicit. 80. Coțofana și bivolul.
- stărcigat, -ă:** adj. încrețit, strâns, înghemuit, sgârcit. Stărcigat îmbelciugat sub pământ e tot băgat. Ghicit. Râma. 98.
- stârf:** subst. totalitatea membrelor și măruntaielor dintr'un corp. Diu stârful capului, 134, 25, 9. Huși.
- stat:** subst. înălțime, statură. De pe statul meu, 13, 32, 25, 31. Huși. Tot un stat și tot un fapt, 207, 7, 366. Orlea, Romanați. 171, 9, 140, idem. 303, 7, 30. Silistraru, Brăila.
- stavă:** subst. herghelie, cireadă, mulțime de vite mari. Am o stavă de cai, numai unul din ei merge. Ghicit. 81. Dinții.
- stăvi, se:** vb. a se statornici, a mai sta, a mai exista. Nu se mai stăvia, 215, 11, 45. Bălenii-Români, Dâmbovița.
- steag:** subst. drapel. Unde-o fi steagul plecat, 65, 85, 13. Vișinești, Dâmbovița. În cap îmi ridică steag, 114, 1, 78, 79. Orlea, Romanați. Toate steagurile vedeă, 213, 10, 174, 176, idem.
- stebă:** subst. mănunchiu, legătură de flori smulșă din pământ. Cu steble de busuioc, 33, 34, 9. Slobozia-Conachi, Tulcea. O stebă de flori cereă, 262, 14, 268, 270. Silistraru, Brăila.
- stejărel:** subst. deminutiv dela stejar. Cu șeaua de stejărel, 55, 68, 30. Tândărei, Ialomița.
- sternută:** subst. așternut, saltea, velință; ceea ce se așterne 'n pat. O sternută ș'o 'nvelință, 58, 74, 6. Agighiol, Tulcea.
- ștircean:** subst. pasăre; trăește prin bălți și locuri mocirloase, se nutrește cu pește și cu broaște. În lunca lui Trepăduș stă un ștircean cu două guși. Ghicit. 81. Desagii.
- stogoșat, -ă:** adj. lătos și aspru (ca lâna oilor stogoșate). Și le poartă stogoșate, 285, 24, 44. Orlea, Romanați.
- stol:** subst. cârd, pâlce, adunare de mai mulți indivizi. Este-un stol de porumbei, 60, 78, 15. Mircea-Vodă, Dâmbovița. Stoluri de pe stoluri, 61, 79, 5, 6. Cudalbi, Covurlui.
- străfigă:** vb. a strănută. Până străfigă, 154, 2, 13. Silistraru, Brăila. Și murgul că-mi străfigă, 159, 4, 43. Orlea, Romanați.
- străfigat, -ă:** adj. având pe una sau amândouă nările o pată albă (vorbind de cai). Murga, breaza, străfigata, 216, 12, 74. Orlea, Romanați.
- străin:** subst. pătură lăptoasă de lână pentru acoperit, haine, țoale. Cu straie de diamant m'a îmbrăcat, 126, 17, 75. Huși. 150, 55, 65, idem.

- strâmb, -ă:** adj. într'o parte, piezis, fals, nedrept, păcătos. Și strâmbii la strâmbătate, 44, 49, 42. Tândărei, Ialomița.
- strașină:** subst. marginea acoperișului servind la scurgerea ploii. Cu strașini de siminoc, 43, 48, 7. Traian, Teleorman. Cu strașini de busuioc, 60, 78, 7. Mircea-Vodă, Dâmbovița. Cu strașini de siminoc, 12, 15, 4. Târgovișteea. 128, 19, 58. Huși.
- strat:** subst. așternutul vitelor în coșar, culcuș de fiară, locul unde a dormit cineva. Cum să potolesc.... Porcii 'n strat, 115, 4, 29. Orlea, Romanați. 123, 13, 6, idem. Porcii 'n strat, 118, 6, 7. Brăila.
- streajă:** sub. gardă, sentinelă, pază. Și strejile le 'ntăria, 221, 1, 247. Orlea, Romanați. 225, 4, 98, idem. 227, 4, 254, 264. idem. 247, 10, 33, idem. 249, 10, 221, idem. El streaja le-o strejiuă, 267, 17, 106. Celeiu, Romanați.
- strecu** subst. insectă foarte periculoasă care bântue vitele. Unde miorlăie măța de streche, 34, 35, 42. Târgovișteea.
- streju:** vb. a păzi, a sta de pază, sentinelă. Iată că te-am strejuit, 249, 10, 250. Orlea, Romanați.
- strobol, stobor:** subst. par ascuțit la capul de sus; gard din scânduri așezate vertical. Cu strobol, mai de departe, 42, 46, 8, 9. Mărcești, Dâmbovița. Mulți stobori s'au adunat, 50, 60, 3. Tulcea. Cu stobori de siminoc, 60, 78, 6. Mircea-Vodă, Dâmbovița.
- strunat, -ă:** adj. având pusă în gură zăbifa, halcaua, struna (vorbind de cai). Frănat și strunat, 62, 80, 12. Orlea, Romanați.
- stup:** vb. a scuipa. Pe dânsa s'o stupească, 125, 16 78. Huși.
- stupit:** subst. scuipat, salivă. Cu stupit de babă, 128, 19. 64. 65. Huși.
- subuliță:** subst. deminutiv dela șubă, îmbrăcămintă țărănească făcută din abă groasă și împodobită cu găitane. Imbrăcat într'o subuliță, 267, 17, 104. Celeiu, Romanați.
- sucman:** subst. postav gros de lână albă, ghebă de suman cu găitane, cum poartă țărani din munții Moldovei și țărăncele din regiunea du-
- năreană. In poală de sucman verde, 57, 72, 27. Șerbănești-Pucioasa, Dâmbovița.
- sudui:** vb. a înjură, a dojeni, a muștră. Și de pește-l suduiă, 177, 10, 183. Celeiu, Romanați. 281, 22, 49, idem. 283, 23, 56. Corabia, Romanați.
- șuer, șuerat:** subst. acțiunea de a șueră, șgomot ascuțit al unor animale sau al unui corp ce spintecă repede aerul. De șuerul șerpilor, 228, 5, 32. Tândărei, Ialomița. Când șuerat auziă, 230, 6, 78. Celeiu, Romanați.
- suflecă:** vb. a ridică îndoind, a sumete. Mănecele mi le suflecăm, 122, 12, 26. Brăila. 142, 37, 3. Huși. 143, 37, 15, idem.
- suflos, -oasă:** adj. care face vânt împingând aerul, care se mișcă, vorbind de ceva umflat de aer. Cu una sufloasă, 21, 27, 164. Galați.
- șugui:** vb. a glumi. Și cu vorba-i șuguiă, 281, 22, 76. Celeiu, Romanați.
- suhat:** subst. pășunc, mai ales la munte și în câmpia Bărăganului. Du vacile la suhat, 59, 76, 44. Odobești, Putna.
- șui, -e:** adj. subțire, finat, țignit, într'o parte. Păsărică șuie pe copac să suie. Ghicit. 85. Ghionoaia.
- sul:** subst. obiect având forma cilindrică, bucată de lemn pe care se învâlește urzeala și se strânge pânza. Și-acum sunt ca sulele, 201, 5, 103. Melinești, Dolj.
- sulemenit, -ă:** adj. dat pe față cu suliman, olman, dres. Albă și sulemenită..... Ghicit. 100. Soba.
- suliță:** subst. armă de împuns, purtată azi numai de cavaleria grea, foglie. Trece pașa pe uliță, în jurul lui tot sulițe. Ghicit. 72. Ariciul.
- sumecă, -se:** vb. a se supune, a se da învins. Jădovii s'au sumecat, 50, 59, 30. Agighiol, Tulcea.
- sumuți:** vb. a asmute, a întărătă, a infierbântă. Odată că-i sumuția, 205, 7, 150. Celeiu, Romanați.
- sunat:** subst. acțiunea de a sună, a scoate un sunet oarecare. In sunatul clopotelor, 247, 10, 30. Orlea, Romanați.
- sur, -ă:** adj. cenușiu, alb amestecat cu negru, argintiu. Moș Radu,

bărbufă sură, 211, 10, 13, 36. Orlea, Romanați. Moș Radule, barbă sură, 275, 10, 70. Silistraru, Brăila. 276, 10, 103, 133, idem. 277, 10, 193, 228, idem.

surcică: subst. așchie, țandără mitică. Două lemne odolemne și un braț de surcele. Ghicit. 99. Scara. 268, 17, 143. Celeiu, Romanați.

surda: adv. înzadar, degeaba, fără nici un folos. Geaba, neică și surdă, 173, 9, 323. Celeiu, Romanați. 249. 10; 206. Orlea, Romanați.

surlă: subst. adăpost de pari, acoperit cu stof. Cosoroabă strămtă, surlă cocoșată. Ghicit. 86. Leoca.

surtuc: subst. haină scurtă, redingotă. Surtucul pe trup, 125, 16, 12, 13, 34. Huși.

surugi: subst. vizitiu care mână caii la poștalion. Și voi, surugilor, 158, 3, 20, 60, 67, 91. Celeiu, Romanați.

sut, -ă: adj. ciut, ciută: fără coarne, vorbind de animale. Tot cornute d'ălea șute, 55, 68, 17. Țândărei, Ialomița.

svârcoleă: adj. care sucește, care se sbate cu mare iuțeală. Am o nuiă, svârcoleă și cuprind lumea cu ea. Ghicit. 84. Gândul.

svârli: vb. a arunca ceva cu mâna, a da din picioare (vorbind de cai). Sus toiag svârlește, 47, 53, 19. Țândărei, Ialomița.

T.

Tăbări: vb. a așeză tabăra, a ședeă undevă, a atacă, a da năvală. Oști mi-a tăbărit, 49, 57, 12. Țândărei, Ialomița.

tac: interj. indică un sgomot regulat ce se reinnoește la intervale egale, expresiune onomatopee. Tac, tac prin copac. Ghicit. 78. Coasa. Iarna: tac, tac prin copac; vara: iuș iuș prin păiuș. Ghicit. 101. Toporul și săcurea.

taclisădit, -ă: adj. în forma unui taclit: încingătoare de stofă vărgată ce se legă peste mijloc sau la cap turcește; purtat de boieri, apoi de preoți. Taclisădite de parale, 234, 7, 34. Gemenea, Dâmbovița.

taftă: subst. stofă de mătăasă lucioasă și netedă. Taftă verde s'așternea,

117. 5, 141. Brăila. Taftă roșie oiucroi, 145, 43, 11. Huși.

taftar: subst. aceeași semnificațiune ca și taftăraș și tafturaș. Și taftarul leului, 179, 11, 8. Silistraru, Brăila.

taftăraș: subst. deminutiv dela taftar, având aceeași semnificațiune. Taftărașul lui, 62, 79, 53. Cudalbi, Covurlui.

tafturaș: subst. cureă de inchingat calul; harnașament în general. Tafturaș cu năsturași, 32, 33, 19. Slobozia-Conachi, Tulcea. Șapte chinigi, șapte tafturi, 199, 4, 203. Celeiu, Romanați.

tağleș: subst. piron, cuiu mare. Tağleș de oțel, 10, 10, 39. Țândărei, Ialomița.

taler: subst. veche monedă de argint. Tot pe taler, franțuzește, 44, 50, 23. Țândărei, Ialomița. 45, 50, 27, idem.

tămăia: vb. a afumă cu tămăie, a linguși, a onoră. Și îi tămăia, 167, 8, 91, 96. Celeiu, Romanați. Nici l-a tămăiat, 169, 8, 242, idem. De mi-l tămăia, 170, 8, 334, idem.

tambură: subst. mandolină cu gătul lung și coardele de metal. Tangară cu tambură, 298, 4, 38. Orlea, Romanați.

tandalia: subst. deminutiv dela Tândală: personagiu bufon opus lui Păcală; om de nimica. Tandalia, mandalița, carcei tobolia. Ghicit. 82. Fasolea.

țândră: subst. țandără, așchie de lemn. Țândră mândră stă în grin-dă și lucește, te orbește. Ghicit. 86. Lampa.

țangăr: expresiune onomatopee imitând o lovire, țacăneală, tăngăire regulată în timp anumiți. Țangăr, mangăr.... Ghicit. 77. Cea-sornicul.

tangară: subst. instrument muzical turcesc, un fel de dairă, țambal. Tangară cu tambură, 298, 4, 38. Orlea, Romanați.

tânjală: subst. al doilea proțap legat de oiște, când se înjugă patru boi. Măinile tânjelitate, 33, 34, 23. Slobozia-Conachi, Tulcea.

țanța, țânțoiu: subst. indică o ființă. Țanța manța șede pe țânțoiu bănțoiu, dar țânțoiu bănțoiu nu șede pe țanța manța. Ghicit. 79. Coțo-

- fana și bivolul. Țanțele manțele trec pe drum, fânțoiu măntoiu șeade 'n drum.... Ghicit. 88. Lupul și oile.
- fântișoară:** subst. deminutiv dela țință: cuiu mic. Cu frâul cu fântișoare, 47, 55, 7. Țândărei, Ialomița.
- țanțur:** adj. ceva care stă țanțoș, drept în sus, dârj. Țanțur banțur șeade 'n drum. Ghicit. 77. Ciobanul și oile.
- țare:** subst. ocol de vite, gard împrejurul stogului, coșul teascului. Peste țare te arunci, 65, 86, 21. Țândărei, Ialomița. Ghicit. 81. Dinții. 141, 35, 42. Huși.
- târjală:** subst. băț ciobănesc: lung, gros, nestrujit, cu noduri pe el. Mie să-mi dai a târjală pârliță, 236, 7, 277. Gemenea. Dâmbovița.
- țariă:** subst. bucată de pământ arată și sămănată; uneori drumul dintre semănături. Lăsând spre ale lui țarlale, 32, 33, 31. Slobozia-Conachi, Tulcea.
- târlă:** subst. loc de iernat pentru vite cu bordeie pentru păzitori; așezare provizorie pentru a vără cu oile pe o moșie străină. Vai de târla fără câini și casa fără stăpâni! Proverb. 107, 43. La o târlă să ducea, 174, 9, 383. Celeiu, Romanai.
- târnăcop:** subst. instrument de fier cu care se sapă și se scot rădăcini din pământ.... Și un târnăcop. Ghicit. 96. Porcul.
- târsână:** subst. legătură, nojița din păr de cal a opincilor, funie, laț. Și târsâni măgarilor, 296, 3, 34, 52. Orlea, Romanai. Jumătate de târsână, 308, 8, 35. Silistraru, Brăila.
- tărtăcuță:** subst. curcubeta tătărească, plantă originală din Asia tropicală, are formă cam elipsoidală. Tărtăcuță vânăță, gurguiată cumnată. Ghicit. 73. Biserica. De-i sună tărtăcuța, 255, 13, 54. Orlea, Romanai.
- tărtăroi, -oică:** subst. drac, drăcoaică. Tărtăroaica, 118, 5, 195. Brăila. Nouăzeci și nouă tartori cu catăroaicele lor, 138, 33, 23. Huși.
- tătar:** adj. nume de popor, uriaș din vremuri, drac. Fugi tătarilor d'acilea, 299, 5, 42. Studina, Romanai.
- tătări:** vb. a blestemă, a crosi, a muștră, a dojeni. Tot o tătără, 158, 3, 14. Celeiu, Romanai.
- tăvăluc:** subst. sul de lemn gros și greu, uneori de fier, servind la sfărâmare. La tăvăluci inhămați, 29, 31, 129. Galați.
- tavan:** subst. partea de sus a unei camere; cele două extremități ale unei corăbii, unde sunt locuințele corăbierilor; partea de sus a acestora. În tavanul calcului, 244, 9, 12. Orlea, Romanai. 245 9, 98, idem.
- teapă:** subst. fire, caracter, rang social. Ceacă, ceacă: Și apa la matcă și săracul la teapă. Proverb. 107. 62.
- telegar:** subst. cal de teleagă, cal iute și sprinten. Telegari nu ți-am furat, 220, 1, 210. Orlea, Romanai. 228, 4, 337, idem. 243, 8, 339, idem.
- teleguță:** subst. deminutiv dela teleagă: mică cărucioară cu două roate trasă de un cal. Nici în car, nici în căruță, nici în teleguță, Proverb. 108, 70.
- televechiă:** subst. un fel de așternut, chilim. Pune căpătăiu televechia, 294, 2, 16. Orlea, Romanai.
- temnicioară:** subst. deminutiv dela temniță: închisoare întunecoasă, pușcărie. Din temniță în temnicioară, 224, 4, 3. Orlea, Romanai. Din temniță în temnicioară, 228, 5, 2. Țândărei, Ialomița.
- tichie:** subst. scufiță ce poartă copiii mici. Joacă popa crăcănat, cu zăbunul cărarat, cu tichie roșie 'n cap. Ghicit. 85. Ghionoia.
- tileleu:** adj. teleleu, vagabond, ușaric, care umblă de colo până colo. Trei tilelei, opt opintei... Ghicit. 86. Ițele.
- tindecchi:** vb. a întinde păuza cu tindechea, a țese mereu mutând tindechea. Țasă, tindechește, 183, 14, 14. Orlea, Romanai.
- țintătel:** adj. cel ce are o mică pată albă în frunte, vorbind de cai și boi. În frunte țintăței, 28, 31, 28. Galați.
- țintizoiu:** subst. mică păsărică care prin cântecl său: „Cinci opinci într'un picior și călcăiu e tot gol”,

- vestește începutul primăverii. Am un țintzoiu schiop și ținc o vacă în cioc. Ghicit. 75. Cântarul.
- ținat**: subst. sediu, loc unde se adună mulțime, piață publică. Ținutul morunilor, 177, 10, 204, 186. Celeiu, Romanafi.
- tiriolic**: subst. bumbăcel de împletit. Foae verde tiriolic, 238, 7, 452. Gemena, Dâmbovița. Foae verde tiriolic, 241, 8, 148. Orlea, Romanafi.
- titiceană**: adj. mititică, sprintenă. Găscă titiceană zboară noaptea prin poiană. Ghicit. 77. Cihurezul.
- titirișca**, **titirișcu**, **titirișcoiu**: expresiuni onomatopoeice, arătând ceva mic ca o sfârlează, ca o titirică sau titirez ce se mișcă în continuu. Titirișca face pere, titiroiu vine și cere. Titirișca nu se 'ndură, titiroiu vine și fură. Ghicit. 78. Cloșca cu puii și uliul. Titirișcă, plășcă să pune pe titirișcoiu plășcoiu; dar titirișcoiu plășcoiu nu să pune pe titirișcă plășcă. Ghicit. 80. Coțofana și bivolul.
- tivgă**: subst. rodul unei plante cu acelaș nume. Tivga nu merge de multe ori la apă. Proverb. 109, 17.
- tivilichie**: subst. pieptar lung al țărancilor, cusut în fir și mătase. Tivilichie, tivilichie, tivilichia dracilor, 147, 47, 1, 2. Huși.
- tivitură**: subst. efectul tivirii și lucrul tivit; fâșie ce se coase pe marginea mânecii, pe marginea unei materii. M'a trimis doamna de sus la a de jos, să-i croască rochie fără cusătură, fără tivitură. Ghicit. 84. Geamul.
- toană**: subst. durata de timp de când aruncă și până scoate nevodul, caprițiu. Trase o toană, trase două, Trase toane până 'n nouă, 176, 10, 175, 176. Celeiu, Romanafi. 177, 10, 203, idem.
- toboriță**: subst. expresiune pop. dela tobă. Enderiță, menderiță, cărcii toboriță. Ghicit. 82. Fasolea.
- țoc**: interj. imită sgomotul sărutatului repede sau al suptului pruncilor. Expresiune onomatopoe. Ită momiță, țoc fedeleșă. Ghicit. 83. Foarfecile.
- țoiag**: subst. băț lung, baston de ceremonie, insigniile demnității. Și țoiagul de dreptate, 17, 23, 42. Târ-
- goviștea. Cu țoiag de gheață 'n mână, 212, 10, 101. Orlea, Romanafi.... Și-și lasă țoiagu afar'. Ghicit. 79. Coțofana. Țoiagu 'n mână am luat, 114, 3, 5. Brăila. 121, 12, 3, idem. Pe țoiagu-i ferecat, 43, 48, 14. Traian, Teleorman. Sus țoiag svârlește, 47, 53, 17, 19. Țândărei, Ialomița.
- țol**: subst. pânză groasă de învelit mai ales căruțele, cioltar, haină. Cu țolul rotat, 41, 46, 73. Târگوviștea. Cu țolul cu țortolei, 47, 55, 6. Țândărei, Ialomița. Să lapăd țoale de veneție, 196, 3, 69, 70. Celeiu, Romanafi.
- toropeală**: subst. amorțeală, lăncezeală, amețeală. De toropeală, de boală m'am desbrăcat, 122, 13, 51, 52. Brăila.
- tot**, **toată**: pron. adjectival arătând o cantitate numerică. Toată-și tânăra-mi (cutare), 58, 74, 12. Agighiol, Tulcea.
- trăgaciul**: adj. cel ce trage, cel ce duce ceva iute (vorbind de cai și boi). Trăgaci ca șoimii, 197, 4, 46. Celeiu, Romanafi.
- trăistar**: subst. cel ce face trăisti. Părul îl dădui la trăistari, 46, 52, 25, 26. Țândărei, Ialomița.
- trăzvi**: vb. a se trezi, a se desmetici, a se deșteptă din somn după puțin chef. Jăman să trăzvia, 158, 3, 75. Celeiu, Romanafi.
- treanca**: subst. fleacuri, nimicuri. Ițele momițele, treanca fedeleșele. Ghicit. 96. Punga cu bani.
- trepăduș**, **-ă**: adj. cel ce aleargă de colo până colo, cel ce treapadă. Trepădușul trepădă.... Ghicit. 85, 96. Ghinda, porcul și lupul.
- tron**: subst. cosciug, raclă, sicriu în care se pune spre îngropare corpul omenesc mort. Tron de sipică 'ngrădiă, 174, 9, 416. Celeiu, Romanafi. Tron de ceară că-i făcea, 301, 5, 229. Studina, Romanafi.
- tronc**: interj. imită sgomotul unei căderi subite; ceva nepotrivit, neașteptat; expresiune onomatopoe. Odoronc tronc, i-a sărit țandăra. Proverb. 109, 104.
- tudiriu**: expresiune onomatopoe, imită sgomotul unei sucale ce se învârtește. Am o cățalușă, când îi dau cu palma face: „Tudiriu! Tudiriu! Ghicit. 100. Sucala.

tumba: subst. dare peste cap, rostogolire. Tumba 'n Dunăre că-i da, 245, 9, 131. Orlea, Romanăți.

tunică: vb. a merge ca o gingie, ca un înveliș negru, ca o membrană... Tunică și punică la sf. Duminecă. Ghicit. 75. Călugării la biserică.

țunțurus: adj. mic, rotunjor ca un năsturaș. Țunțurus, bumburus, seade într'un picioruș. Ghicit. 103. Varza.

tupilat, -ă: adj. ascuns, mititel, scundac, bondoc. Și pe la casa tupilată, 22, 27, 213. Galați. 27, 30, 162. Stoicani, Covurlui.

turaliu, -ie: adj. ceva cu tură, imagine, inscripție, scriitură. Tot parale turalii, 234, 7, 35. Gemenea, Dâmbovița. 239, 8, 24. Orlea, Romanăți. 211, 10, 27, idem.

turchez, -ează: adj. albastru închis. Turchează neagră tot câmpul a-leargă. Ghicit. 103. Vârteuil.

turtă: subst. pâine nedospită, coaptă în țăst ori în spuză, ceva strivit. Și l-a făcut pe tot turtă și fărămă, 25, 30, 24. Stoicani, Covurlui. Să-mi facă o turtă de pâine, 274, 19, 151, Orlea, Romanăți. Turtă albă 'n coșnicioară, 197, 4, 60. Celeiu, Romanăți. Nici turte nu i-a dat, 167, 8, 97. Celeiu, Romanăți. 169, 8, 214, 244, idem. 170, 8, 336, idem.

turui: vb. imită sgomotul sau cântul porumbeilor; expresiune onomatopee. Turuiră, 'nguruiră, 23, 28, 47. Vârfurile, Dâmbovița.

tusea: semnificațiune necunoscută. Am o mătușă, tusea, tusea prin cenușă. Ghicit. 87. Lulea.

tutniană: adj. tăcut, posomorit, posac, incetșor. Tutniană iană fuge noaptea pe poiană. Ghicit. 77. Ceafa.

U.

Udubaie: adj. arată ceva mare, înalt, dar primitiv. Unghie de gaie, cap de udubaie. Ghicit. 75. Cântarul.

ugea: indică o ființă.... Ci gășii un cuib de ugea bugea.... Ugea bugea ca să ouă. Ghicit. 97. Racul cu i-crele la gât.

uimă, uimoaică: subst. umflătură mare la gât, la subțioară, la vintre. Uimă, uimoaică, 149, 53, 1. Huși.

ulduc: interj. indică sgomotul ce un

corp face când este aruncat într'o baltă; sgomotul când batem putineul; expresiune onomatopee. Uiduc bulduc de barbă-l aduc. Ghicit. 97. Putineul.

ulicioară: subst. deminutiv dela uliță. Din uliță 'n ulicioară, 228, 5, 1. Țândărei, Ialomița.

ulmă: vb. a plecă de urmele cuivă spre a-l găsi, a adulmea, a observa. Fata d'o ulmă, 181, 12, 77. Celeiu, Romanăți.

ulubel: subst. deminutiv dela uiub: porumbel. Ca doi ulubei la pene, 58, 74, 16. Agighiol, Tulcea.

unțșor: subst. plantă ale cărei frunze tinere sunt întrebunțate în bucatărie ca salată. Frunzuliță unțșor, 297, 4, 3. Orlea, Romanăți.

unzur: subst. funcționar însărcinat cu perceperea dajdiilor puse pe vitele cari dau lapte, unt. Să vie unzur 'ncoă, 208, 9, 33. Orlea, Romanăți.

urdui: vb. a risipi, a asvârli colo și colo lucruri puse într'o ordine. Ei patul a urduit, 213, 10, 228, 211. Orlea, Romanăți.

urgie: subst. ură, mânie mare, blestem, exil. Să trăească în urgie, 59, 76, 30. Odobești, Putna.

urit, uriciune: subst. acțiunea de a urî; temerea, grija, spaima de cineva care-l urăște sau îi face vreun mare rău, groază de duhuri rele. Și iea uriturile, 117, 5, 106, 118. Brăila. 122, 12, 66, 85, 105, idem. Așa să potolești... Uriciunea. 123, 13, 11. Orlea, Romanăți. Uriciunile, 124, 13, 40, idem.

ursită: subst. destin, soartă; iubita sau mireasa hotărâtă de soartă, flăcăii și fetele crezând în influența norocului asupra vieții. Cu ursita dimpreună, 64, 82, 27. Cudalbi, Covurlui. C'asa ți-a fost ursita, 206, 7, 271. Celeiu, Romanăți. 126, 17, 89. Huși.

ursitor: subst. cel ursit de soartă ca să fie bărbat al unei femei. Ci arde căciula în capul ursitorului meu, 125, 16, 9. 31. Huși. Și să te duci la ursitul meu, 127, 18, 8, 35, 44, idem. 129, 20, 4, idem. Și care o fi ursitorul meu dela Dumnezeu lăsat, 130, 21, 61, idem. 131, 21, 70, idem. 134, 24, 5, idem. 134, 26, 4, idem. 135, 27, 6, idem. 141,

35, 18, 47, idem. 142, 35, 62, idem. 145, 42, 11, idem.
uză: sub. vorbire de rău, clevetire, critică adusă cuivă. Așa să potolești... Ura, 123, 13, 9. Orlea, Romanai. 124, 13, 38, idem. 118, 6, 10, 33. Brăila.

V.

văcui: vb. a trăi timp îndelungat. Acolo să văcuesc, 117, 5, 126. Brăila. Să văcuesc, 119, 7, 14 idem. 123, 12, 121, idem.

vădriță: sub. deminutiv dela vadră. Și iea tu vădrița 'n mână, 281, 22, 66. Celeiu, Romanai.

vădurel: subst. deminutiv dela vad. Nici la vădurele, 45, 51 38. Tândărei, Ialomița. 52, 62 24. idem.

văduviță: subst. deminutiv dela văduvă. Fecioraș de văduviță, 256, 13, 162. Orlea, Romanai.

văgaș: subst. urmă adâncă ce lasă carul și căruța, direcțiune sau cale de urmat. Și făr'de văgaș, 61, 79, 17. Cudalbi, Covurlui. Și beau apă din văgaș, 232, 6, 225. Celeiu, Romanai.

văjăia: adj. care imită sunetul valurilor sau urletul vântului. Nuiă văjăia coprinsei lumea cu ea.... Ghicit. 84. Gândul.

val: subst. apă agitată și ridicată de furtună; prin analogie tot ceea ce se aseamănă cu valul. Numai valuri de mătăasă, 52, 63, 20. Focșani Putna. Tot de valuri e trântit, 192, 2, 15. Celeiu, Romanai. Valuri că muia, 181, 12, 67, 60. idem. 234, 7, 108, 109. Gemenea, Tândărei, Ialomița.

vălceă: subst. vale mică între două dealuri. Ici coleă, pe cea vâlceă, 62, 80, 16. Orlea, Romanai. C'a umplut vâlcele, 232 6, 238, 262, 6. Celeiu, Romanai. 233, 6, 327, idem. 234, 7, 108, 109. Gemenea, Dâmbovița. Trei derele ș-o vâlceă, 256, 13, 122. Orlea, Romanai.

vălscuit, -ă: adj. unse, lustruite cu vâsc, din ale cărui bobite se prepară cleiul sau vâscul de prins pasări. Vai l sunt vâlsците, 65, 86, 19. Tândărei, Ialomița.

vălurit, -ă: adj. bătut, trântit de valuri. Și de valuri vălurit, 18, 24, 32. Cudalbi, Covurlui.

vălvă: subst. faimă, sgomot, reputațiune bună sau rea, flacăra. Așa să potolești... Valva, 123, 13, 10. Orlea, Romanai. Vălvă 'n ceriu să ridică, 193, 2, 51. Celeiu, Romanai.
vălvoiu: adv. sbârlit, drept în sus, făpoi, vorhind de păr. Cu părul făcut vălvoiu, 242, 8, 243. Orlea, Romanai.

vămășese, -ească: adj. privitor la vamă, la trecere. Cu cărți vămășesti, 45, 51, 49. Tândărei, Ialomița.

vântul: vb. a produce furtună, uragan, vijelii. Vântul toate vârtejurile înaintea cerului sus, 138, 33, 24. Huși.

văpaie: subst. flacăra mare. Pe nas văpăi că lăsa, 236, 4, 239. Orlea, Romanai.

vărcolac: subst. oameni-lupi, cari, după credința poporului, înghit soarele și luna în timpul eclipselor. Soarele să fie unde o fi, luna s'o mănânce vărcolacii. Proverb. 111, 19.

vări, se: vb. a se băga, a se ascunde, a intra undevă. Și sub pat că să vără, 221, 1, 334. Orlea, Romanai.

vărtej: subst. șurup, ceva ce se învârtește. Cu scări d'albe în vârteață, 241, 8, 187. Orlea, Romanai. Ca vârtejul carului, 253, 12, 125, idem.

varvalăc: subst. port de haiduc cu mustăți lungi și groase. Cu mustăți în varvalăc, 273, 19, 10. Orlea, Romanai.

varvarie: subst. barbarie, cruzime, sălbătăciune. Lipie peste lipie frunză varvarie. Ghicit. 91. Oglinda.

vâslă: subst. lopată, opacă de mână o luntrie sau corabie. Din vâslă vâslind, 161, 5, 99. Orlea, Romanai.

vâslî: vb. a împinge, a mână corabia cu vâslele, a da de colo până colo. Barba lui că o vâslia, 244, 9, 14. Orlea, Romanai. 245, 9, 100 idem. 246, 9, 188, idem.

vătaf, vătaș: subst. cioban care păzește stâna, mai mare, îngrijitorul moșiei sau curții boierești, căpitan peste oșteni. Acas' dacă m'a dus, vâtaf că m'a pus. Ghicit. 73. Bastonul. Doisprezece vâtafi mari, 175, 10, 11, 72. Celeiu, Romanai. La vâtași de poruncia, 176, 10,

- 110, 111. idem. Vătaful Costin, 214, 11, 28. Bălenii-Români, Dâmbovița. Proverb. 109, 123.
- vătășel:** subst. comisar de cartier, gardian de noapte, curier rural, slujbaş la primărie, vornicel de mână și bățul împodobit ce poartă. Dela vătășei, 152, 1, 26. Siliștraru, Brăila.
- vătăși:** vb. a stăpâni, a îngriji, a fi mai mare peste o casă. Și mi-o vătășește? 166, 8, 8. Celeiu, Romanai.
- vătășoin, -aie:** adj. cu aceeaș însemnare ca și vataf și vataș. Dalbai vătășoie, 190, 1, 177. Orlea, Romanai.
- vatră:** subst. locul unde se face focul cum și împrejmuirea. Nu-mi așterne tu pe vatră, 293, 1, 152. Studina, Romanai.
- vedrios, -oasă:** adj. cel ce vede bine, viu, sprinten. P'un cal negru, vedrios, 47, 55, 5. Tândărei, Ialomița.
- veleat:** subst. data anului, termenul vieții. Când veleatul mi-l vedeă, 153, 1, 121. Siliștraru, Brăila.
- venetic, -ă:** adj. străin, venețian, vorbind în special de monede, galben de Venetia. Galbeni venetici, 289, 25, 102. Orlea, Romanai. 302, 6, 92, idem.
- venetic, venețâie:** adj. ceva străin, venetic, din alte lumi. Pistoale de venetic, 176, 9, 244. Celeiu, Romanai. Să lapăd haine de venețâie, 196, 3, 69, idem. 219, 1, 67. Orlea, Romanai. Și arme de venetic, 220, 1, 170, idem.
- verder:** expresiune onomatopee, imită cântul brotăcelului. Am un puin de Ungurean, să suie pe bustean și strigă: Verder, verder. Ghicil. 74. Brotăcelul.
- vergeleă:** subst. vergeă, lăstar, mădiță. Am o vergeă, vergeleă... Ghicil. 81. Gândul. Ghicil. 92. Opinca verigeă: subst. obiect în formă de inel. Verigele de inele, 64, 84, 8. Târgoviștea.
- vesti:** vb. a lăuda, a da de știre, a trâmbița despre ceva. Ce-si hrănește, nu-l vestește, 51, 61, 3. Tândărei, Ialomița.
- vifor:** subst. boală ce se manifestă printr'o durere teribilă de gură. D'o fi vifor, d'o fi roșcă, 115, 4, 9, 17. Orlea, Romanai. Bubă cu vifor bășicată, 120, 8, 6, idem.
- vifirit, -ă:** adj. fășălat, pieptănat, arangiat bine, vorbind de coama cailor. Și cu coama vifirită, 53, 66, 5. Tândărei, Ialomița.
- vifori:** vb. a bate viforul, crivățul, vijelie teribilă. Căci mi-a nins, mi-a viforat, 53 65, 34. Tândărei, Ialomița.
- viitură:** subst. timpul când începe să vină ceva. În viitura vacilor, 255, 255, 13, 4. Orlea, Romanai.
- viudecat, -ă:** adj. făcut, săpat, clădit. În pământ e viudecată, 202, 6, 4. Tulcea.
- vineciur, -oară:** adj. deminutiv dela vână. Să vezi curtea vinecioură, 65, 85, 18, 19. Vișinești, Dâmbovița.
- vinifă:** subst. expresiune pop. în loc de vin. Din gură e lesne: Pune viță, bea vinifă. Proverb. 107, 52.
- vistirie, vistir:** subst. tezaurul Statului, comoară ascunsă în pământ. În vistirie nebăgate, 207, 8, 4. Orlea, Romanai. 209, 9, 16. Corabia, Romanai. Să deschid vistirul, 213, 10, 233. Orlea, Romanai.
- vlădiță, vlădil:** subst. formă pop. dela vlădică: episcop. Tânără vlădiță, 215, 11, 70, 92. Bălenii-Români, Dâmbovița. La Vlădil c'o trimitea, 195, 2, 252, 254. Celeiu, Romanai.
- vlagă:** subst. bunăfăți, bogății, averi. Avereă ta și vlagă, 273, 19, 52. Orlea, Romanai.
- voinicie:** subst. starea de a fi sănătos, robust. De voinicie, 119, 7, 5. Brăila.
- volnic, -ă:** adj. binevoitor, doritor cu înfocare, peste măsură de mult. Volnic ești cu capul meu, 179, 11, 64. Siliștraru, Brăila.
- vosteă:** subst. stea mare luminoasă. Vostele, gostele, 133, 23, 2. Huși.
- vovărghi:** expresiune pop., semnificațiune necunoscută. Opincă nerasă vovărghi prin casă. Ghicil. 89. Mătura.
- vrăji:** vb. a fermeca, a face vrăji, a evoca puteri diabolice spre a face minuni. O vrăjiă, o fermecă, 277, 20, 225. Siliștraru, Brăila.
- vrăjitoareasă:** subst. femeie care prin puterea descânteceilor închiagă a-

pele. Ieșiră... Vărăjitorcasa, 118, 5, 196. Brăila.

Z.

Za: subst. ochiu de lanț, cămașă de sârmă, de plăci de metal. Zalele, zăbalele, 54, 67, 25. Tândărei, Ialomița.

zabală: subst. frâu, halca ce se pune în gura calului. Zalele, zăbalele, 54, 67, 25. Tândărei, Ialomița.

zăbovi: vb. a întărzi, a rămâne în urmă. Nici prea mult n'a zăbovit, 50, 58, 16. Tulcea. 202, 6, 72, idem. Mai zăbovește coleă, 234, 7, 404. Gemenea, Dâmbovița. Puținel că zăbovia, 258, 13, 337. Orlea, Romanai.

zăbreă: subst. drug de fier dela un grilaj. De zăbreă că l-am legat, 19, 27, 7. Galați. 54, 67, 29. Tândărei, Ialomița.

zăbun, -aș: subst. odinioară haină lungă fără mâneci, închisă pe dinapoi; azi, haină de iarnă, ușoară și călduroasă de bumbac. Cu scurteică cu zăbun, 269, 14, 110. Silistraru, Brăila. Cu zăbunul nărâmbiu, 239, 6 2. Celeiu, Romanai. Tot zăbunul de mătase, 270, 18, 73. Orlea, Romanai. Zăbunaș de caftorie, 283, 23, 81. Corabia, Romanai.

zăghirlă: subst. traistă mare de lână, prin care se strecoară brânza. Și urdă, mări, din zăghirlă, 276, 20, 119. Silistraru, Brăila.

zahană: subst. locul unde se taie vite, abator. Ca pe boi la zahană, 268, 17, 135. Celeiu, Romanai. 285, 23, 196. Corabia, Romanai.

zălug: subst. lanț împletit din sârmă. Cu zălugi de sârmă, 160, 5, 50. Orlea, Romanai.

zambilă: subst. plantă din familia liliaceelor, floarea frumoasă și mirositoare. Tânără zambilă, 289, 25, 156. Orlea, Romanai.

zâmboc: subst. mic cuiu de fier al cataramii ce se pune la capătul unei curele. Și 'n zâmboc că le puncă, 251 11, 102. Orlea, Romanai.

zâmf: subst. mici creștături făcute în pâna secerii, ca s'o facă bună de tăiat. Cu zimții de viorele, 20, 27, 88. Galați.

zână: subst. ființă închipuită de o frumusețe extraordinară, cu putere supranaturală. Am dat într'o urmă de zână, 68, 1, 34. Cudalbi, Cuvurliu.

zăpăstul: vb. a arunca, țintui, pironi. La piatra răspândită mi le-a zăpăstuit, 140, 33, 115. Huși.

zapacierie: subst. funcțiunea de zapciu, de subprefect. Par'că luă zapcieră, 275, 20, 35. Silistraru, Brăila.

zapciu: subst. subprefect. Luate dela zapcii, 234, 7, 37. Gemenea, Dâmbovița. Socotite de zapcii, 239, 8, 26. Orlea, Romanai. De groaza zapciului, 275, 20, 27. Silistraru, Brăila.

zapis: subst. act de cumpărare sau de vânzare, înscris. Intre oameni cinstiți vorba e zapis. Proverb. 112, 244.

zări: vb. a vedea ceva într'o depărtare foarte mare. De uu le zăresti marginea, 222, 2, 47. Orlea, Romanai.

zărnoară: subst. deminutiv dela zărână: plantă veninoasă cu aplicațiuni medicinale și magice. Zărnoara și hantu, 48, 56, 30. Tândărei, Ialomița.

zarzachie: subst. loc plantat cu zarzări. Și cu zarzachie, 169, 5, 42. Orlea, Romanai.

zăstălniță: subst. laturile mărginase ce servă a încheia un pat. Zăstălniți de fag, 45, 54, 15. Tândărei, Ialomița.

zăstănit, -ă: adj. oprit din distanță în distanță. (vrobind de răuri). Repezit și zăstănit, 52, 64, 5. Tândărei, Ialomița.

zău: interj. servă a întări zisa cuivă. Că Corbea al meu, zău, moare, 229, 5, 62. Tândărei, Ialomița. Mi-e d'un molift, zău, plecat, 278, 21, 11. Silistraru, Brăila. Eu, zău, am îmbătrănit, 297, 3, 139. Orlea, Romanai.

zăvor: subst. drug de fier cu care să incuie o poartă. Și bate zăvoarele, 225, 4, 99. Orlea, Romanai. 227, 4, 255, 265, idem. 243, 8, 327, idem.

zăvorii: vb. a include casa sau curtea cu zăvorul. Și zăvorii ușile, 246, 12, 97. Orlea, Romanai. 224, 1, 333, idem.

- zbârn**: subst. expresiune onomatopee, imită sgomotul ce fac unele insecte din aripi și în deosebi albinele. De zbârnul albinelor, 61, 78, 52. Mircea-Vodă, Dâmbovița.
- zoll**: vb. a frământa pâine. D'atâta pâine zolești? 159, 4, 3. Orlea, Romanați.
- zopotî**: vb. a alerga de colo până colo, a nu pune piciorul jos la odihnă. Toată noaptea zopotia, 177, 10, 267. Celeiu, Romanați.
- zor**: subst. urgență, grabă, nevoie mare. Ce zor mare mi-ai văzut, 178, 10, 290. Celeiu, Romanați. Dar ce zor tu mi-ai văzut? 235, 7, 137. Gemenea, Dâmbovița. Ce zor mare mi-ai avut? 238, 7, 430. Gemenea, Dâmbovița.
- zori**: subst. pl. revărsatul luminii, faptul zilei. Zori de zi s'or revărsă, 231, 6, 131. Celeiu, Romanați: In vărsatul zorilor, 234, 7, 112. Gemenea, Dâmbovița. Când zorile să vărsă, 249, 10, 216. Orlea, Romanați.
- zorî**: vb. a îndemna, a mână diu toate puterile. Și mână și tot zoriă, 264, 15, 91. Cudalbi, Covurluiu.
- zornăi**: vb. a face sgomot mișcând fiarale. Și cu frăul zornăind, 19, 27, 3. Galați.
- zurbă**: subst. gălăgie, ceartă, revoltă. Că nu sunt cu vreo zurbă, 241, 8, 175. Orlea, Romanați.
- zurbagiu**: adj. nemulțumit, gălăgios, revoluționar. Eră zurbagiu la țară, 297, 4, 2. Orlea, Romanați.

INDREPTARI

Pag.	Vers.	In loc de:	Să se cetească:
17.	64.	Si in Raiu le veți băgă.	Și in Raiu le veți băgă.
18.	30.	Dar nu-i dalba plevioară.	Dar nu-i dalbă plevioară.
31.	111.	Ș'a sculat jupânul.	S'a sculat jupânul.
33.	129.	Iută că ți-am venit eu.	Iată că ți-am venit eu.
33.	9.	Cu stele de busuioc.	Cu steble de busuioc.
41.	23.	Folte și 'nfolită.	Folte și 'nfoltită.
42.	2.	De nu se iubire.	De mi se iubire.
43.	5.	Cu lațuri de fier legate.	Cu lanțuri de fier legate.
45.	17.	Pilotă vărgată.	Pilotă vărgată.
47.	33.	Dalbă de bmbac.	Dalbă de bumbac.
48.	34.	Tet negele tinerele.	Tot negele tinerele.
50.	6.	Nuna Luna, Soarele.	Numai Luna, Soarele.
51.	36.	Pe coasta costeiului.	Pe coasta costreiului.
54.	3.	D'aba (cutare) de când tu ți-ai cester nalt.	D'aba (cutare) de când tu ți-ai cester nalt.
54.	20.	Trei zugravi, trei mușteri mari.	Trei zugravi, trei meșteri mari.
61.	70.	Șănătate 'n astă casă.	Șănătate 'n astă casă.
65.	9.	Las pe mama spălând haine.	Las pe mama spălând haine.
65.	21.	Numai frățiori d'ai tăi.	Numai frățiori d'ai tăi.
76.	—	Puținei sunt ce-o răsfină.	Puținei sunt ce-o răsfiră.
78.	—	Ragă Buga 'ntre hotară.	Rage Buga 'ntre hotară.
79.	—	Si rădăcină nu are.	Și rădăcină nu are.
79.	—	Si trebuie cui nu-l vede.	Și-i trebuie cui nu-l vede.
80.	—	Covătales.	Covătales.
80.	—	Zeghed nebunului.	Zeghea nebunului.
80.	—	Uuna așteaptă seara să se o- dihnească.	Una așteaptă seara să se o- dihnească.
80.	—	Si cumnata șovălcăiața.	Și cumnata șovălcăiața.
83.	—	Ce rămă prin pământ.	Ce rămă prin pământ.
83.	—	Intr'o foaie cartifoaișe șcade o oaie acănă.	Intr'o foaie cartifoaișe șcade o oaie oacănă.
89.	—	Hapaida prin casă.	Hopaida prin casă.
91.	—	Ce ai cu tini și nu-l simți?	Ce ai cu tine și nu-l simți?
93.	—	Prăvăliile rumenite.	Prăvălite rumenite.
93.	—	Pământul dela cuptor.	Pământutul dela cuptor.
94.	—	Sobolan roșu in gaură neagră.	Șobolan roșu in gaură neagră.
94.	—	Duce porcii mânios.	Duce porcii 'n jos.
96.	—	Ilala loala ține calea.	Halea balea ține calea.
102.	—	Și de șale e mătâncă.	Și de șale e motâncă.
118.	213.	Si cu foc le blestemă.	Și cu foc le blestemă.

Pag.	Vers.	In loc de :	Să se cetească :
122.	67.	Și le anină în unghiile tele.	Și le anină în unghiile tele.
128.	68.	De n'o fi de găinat dei epure.	De ne-o fi de găinați de iepure.
135.	15.	Să nu te odihnești.	Să nu te odihnești.
138.	19.	S-am văzut vântu bătând.	Ș-am văzut vântul bătând.
139.	34.	Maica Dămnului.	Maica Domnului.
146.	39.	Sapornița cu saporniu.	Sapornița cu saporniu.
147.	11.	Ș-am fierit-o.	Și-am fiert-o.
152.	21.	În luna lui Făurat.	În luna lui Făurar.
159.	34.	Adormită, încluită.	Adormită, încluită.
159.	113.	Suluri de mătăasă cumpără.	Sculuri de mătăasă cumpără.
160.	17.	Cu făclii apinse.	Cu făclii aprinse.
161.	96.	Ciocănel la brâu.	Ciocănel la brâu.
169.	266.	Fuga, dânsul se duce.	Fuga, dosul se duce.
172.	182.	Și cădeă fuior în vânt.	Și coada fuior în vânt.
176.	145.	Și prin dela alunis.	Și prin desul alunis.
179.	22,23.	Într'o leftinică zugrăvită.	Într'o leftinecă zugrăvită.
181.	111.	Și tu, motărcane.	Și tu, motărcane.
182.	6.	Ea că mi-si țese.	Ea că mi-și țese.
182.	148.	Că nu ai știut.	Și tu n'ai știut.
193.	96.	Si te dă în legea mea.	Și te dă în legea mea.
201.	94.	Cu briciul cu curea.	Cu briciul cu curea.
208.	32,36.	Să vie unzaru 'nco.	Să vie unzuru 'nco.
215.	45.	Numai stăvia.	Nu să mai stăvia.
215.	16.	Și cu blădețe vorbi.	Și cu blădețe vorbi.
225.	116.	Care eră neagră la obele.	Care eră neagră la obiele.
233.	276.	Și de crăci mi-e 'mplogat.	Și de crăci mi-e 'mplogat.
236.	277.	Mie să-mi dai o țărjală pârliță.	Mie să-mi dai a țărjală pârliță.
237.	316.	Mulțămescu-ți Ștefan-Vodă.	Mulțumescu-ți Ștefan-Vodă.
247.	31.	În stînsul bobotărilor.	În stînsul bobotărilor.
248.	107.	Știam bine că sunt ai tăi.	Știam bine că sunt ai tăi.
249.	34.	La cornul Piatului.	La cornul Piatului.
265.	50.	Alea mi-a plătit cu foc!	Alea m'a plătit cu foc!
267.	104.	Imbrăcată într'o subuliță.	Imbrăcată într'o șubuliță.
275.	17.	Făr'd'o mătă ș'un coteiu.	Făr'd'o mătă ș'un cotoiu.
279.	90.	Nu m'oiu duce să-mi lanie.	Nu m'oiu duce să-mi lanie.
288.	39.	D'un Arap Sangiap.	D'un Arap Sangiap.
291.	296.	Șerpîi Dănărei.	Șerpîi Dunărei.

Cuprinsul

	Pag.		Pag.
Raportul d-lui I. Bianu	3	37. Plugușorul	35
Colinde.		38. Plugușorul	36
1. Colindul Crăciunului	5	39. Vasâlca	„
2. Alt Colind.	„	40. Vasâlca	37
3. Alt Colind.	6	41. Vasâlca	38
4. Parodia Colindului	„	42. Vasâlca	39
5. Colindul Crăciunului	„	43. Vasâlca	„
6. Urări de anul nou	7	44. Urare cu sorcova	40
7. Colindul omului binefăcător	„	45. Colind de anul nou	„
8. Colindul omului binefăcător	8	46. Colind de fereastră	41
9. Colindul Domnului Nostru Iisus Hristos.	9	47. Colind de fereastră	42
10. Colindul Domnului Nostru Iisus Hristos.	„	48. Colind de familie	43
11. Urări de anul nou	10	49. Colind de bărbat	„
12. Judecata lui Adam	„	50. Colind de boieri mari	44
13. Colindul lui Iosif și Sfintei Marii	11	51. Colind de negustor	45
14. Urări de anul nou	12	52. Colind de flăcău	46
15. Colindul Sfântului Ion	„	53. Colind de tineri	„
16. Colindul Botezului	13	54. Urare de anul nou	47
17. Colindul Sfântului Nicolae	14	55. Colind de flăcău	„
18. Colindul Judecății d'apoi	„	56. Colind de băiat	48
19. Colindul lui Moș Crăciun, Sfântului Ion, Sfântului Vasile și Sfântului Ștefan	„	57. Colind de băiat	49
20. Colindul Sfântului Vasile	15	58. Colind de flăcău	„
21. Ceti Lună	„	59. Colindul lui Ovidiu	50
22. Colind de Preot	16	60. Colind de flăcău	„
23. Colind de Preot	„	61. Colind de flăcău	51
24. Colind de Preot	17	62. Colind de băiat	52
25. Colindul Botezului	18	63. Colind de flăcău	„
26. Colind de Sorcovă	19	64. Colind de fată	„
27. Plugurelul	„	65. Colind de tineri	53
28. Plugușorul	22	66. Colind de fată mare	„
29. Plugușorul	23	67. Colindul de fată mare	54
30. Plugul	25	68. Colind de fată mare	55
31. Plugureiul	27	69. Colind de fată mare	„
32. Plugușorul	30	70. Colind de fată mare	56
33. Plugul	31	71. Colind de fată mare	„
34. Plugurelul	33	72. Colind de fată mare	57
35. Plugul	34	73. Colind de fată mare	„
36. Plugul	35	74. Colind de fată mare	58
		75. Colind de tineri	„
		76. Colind de copil mic	59
		77. Colind de fereastră	„
		78. Colindul Ingerilor	60
		79. Colind de babă bătrână	61
		80. Colind de fereastră	62
		81. Colind de vânător	„

	Pag.
82. Colind de vânător	63
83. Urare cu sorcova zisă unui copil mic	64
84. Drumurile colindătorului	" 65
85. Colind de Cătănie	65
86. Colind de mocan	"
87. Colind de cioban	"
88. Colind de mocan	66
89. Colind de pescar	"
90. Colind de sorcovă	67

Conăcășia.

1. Conăcășia	68
2. Iertăciunea	69
3. Cântecul nașului, „Nășeasca” sau „Nuneasca”	70
4. Cântecul bradului	"
5. Cântecul ginerelei	71
6. Cântecul concilului miresei	"

Ghicitori 72—103

Intrebări și răspunsuri 104—105

Proverbe, Zicători 106—112

Descânțece.

1. De dragoste	113
2. De isdat	114
3. De dragoste	"
4. De năjit	115
5. De desfăcut	"
6. De uză	118
7. Scoaterea argintului viu	119
8. De bubă	120
9. De moleți	"
10. De deochi	"
11. De deochi	121
12. De desfăcut	"
13. De uză	123
14. De gălci	124
15. De dragoste	"
16. De dragoste	"
17. De desfăcută	125
18. De ursită cu răs	127
19. De desfăcut	"
20. De ursită cu brân	129
21. De dragoste	130
22. De dragoste	131
23. De dragoste	133
24. De ursită	134
25. De orbalt	"
26. De ursită	"
27. De ursită	135
28. De supus	"
29. De supusă	136
30. Descânțecul cu frigarea	"

	Pag
31. Descânțec de dragoste	137
32. Descânțec de desfăcut	"
33. De desfăcut	138
34. De cel pierit	140
35. De ursită	141
36. De desfăcut	142
37. De albeață	"
38. De roșeață	143
39. De orbalt	"
40. De desfăcut	144
41. De supus	"
42. De ursită	"
43. De dragoste	145
44. De speriat	"
45. De strânsul cel mare	146
46. De cârtiță	147
47. De ursită	"
48. De junghiu	"
49. De cei răi	148
50. De obrinteală	"
51. De șarpe. 1) Mușcătură	"
52. De șarpe. 2) De jucat cu șarpele	149
53. De uimă	"
54. De galbenare	"
55. De desfăcut	"
56. De diochi	150

Legende și balade superstițioase și solare.

1. Domnul Chișor Craiu	152
2. Jăman Craiu	153
3. Jăman Craiu Variantă	157
4. D'aba gagă (D'aba lele)	159
5. Fata de Frâng	160
6. Trei surori	164
7. Popa cel de piatră	165
8. Voica din Nadolie	166
9. Misticeanul	170
10. Antofița lui Vioară	175
11. Bogdan Damian	179
12. Ivan Iorgovan	180
13. Iana Sinziana. (Soarele și Luna)	182
14. Iana Sinziana. (Soarele și Luna)	183
15. Soarele și Luna	184

Legende și balade istorice.

1. Mănăstirea Argeșului	188
2. Constantin Brâncoveanu	192
3. Doamna Ileana	195
4. Banul Brâncoveanu	196
5. Dediu Vornicul	200
6. Dediu Vornicul	202
7. Cântecul Nașului	203
8. Vișina	207
9. Vișina	209

	Pag.
10. Moș Marcu, Paloș Bătrân	211
11. Armaș Dragomir	214
12. Deli Marcu. Fratele lui Ne- gru-Vodă	215
Balade haiducești.	
1. Petre Haiduc Petre	218
2. Din și Constantin și copilul Roman	222
3. Copilaș Romanul	223
4. Corbea	224
5. Corbea	228
6. Miul Haiducul	230
7. Miul Haiducul	233
8. Voica Balaca	239
9. Tănislav	244
10. Baba Sârba	247
11. Toma lu moș	250
12. Doicin Bolnavul	252
13. Novac Baba-Novac	255
14. Gruița	259
15. Novac	263

	Pag.
16. Moldovean Dobrogean	265
17. Marcu Viteazul	266
18. Golea	270
19. Golea	273
20. Gheorghita	275
21. Stanciu al Bratului	278
22. Badea cârciumarul	280
23. Badu cârciumaru	283
24. Ghiță Cătănuță	285
25. Kira, Kira Lina	288

Legende și Balade domestice.

1. Iencea Săbi-Iencea	292
2. Ibraim	294
3. Costea	295
4. Aguşita lui Topală	297
5. Neguța	298
6. Dur copil de Sărb.	301
7. Zăvălaș Tudor	303
8. Dobrogean Tudor	305
9. Stan din Bărăgan	308

Nume proprii

pag. 311

Glosar

" 319

Indreptări

" 389

A r i i

	Pag.
1. Iana Sinziana	I
2. Iana Sinziana	"
3. Vișina	II
4. Doamna Ileana	"
5. Mănăstirea Argeșului	"
6. Cântecul nașului	III
7. Antofița lui Vioară	"
8. Golea	IV
9. Miul haiducul	"
10. Miul haiducul	"
11. Ivan Iorgovan	V
12. Voica din Nadolia	"
13. Surori la flori	"
14. Marcu Viteazul	VI
15. Jăman Craiu	"
16. Ghiță Cătănuță	"
17. Doicin Bolnavul	VII
18. Constantin Brâncoveanu	"
19. Tănislav	"
20. Chira Chira Lina	VIII
21. Corbea	"
22. Aguşita lui Topală	IX
23. Ibraim	"
24. Fata din Frâng	X
25. Zăvălaș Tudor	"
26. Mistriceanul	XI
27. Vișina	"

	Pag.
28. Novac Baba Novac	XII
29. Neguța	„
30. Iencea Săbiienca.	„

1. IANA SINZIANĂ.

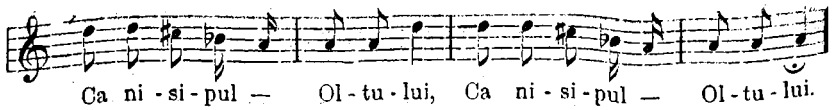
Ver - de trei smi - ce — le Sunt no - uă ar - ge — le,
 Țea - să Ia - na'n e - le, Țea - să — Ia - na'n ele.
 La mij - lo - eul lo — r O mi - că ar - gea,
 Țea - să — Ia - na'n ea, — Țea - să — Ia - na'n ea. D. C.

2. IANA SINZIANĂ.

Intr'un os-trov de ma - re Țea - să Ia - na ța - să
rit
 Scu-luri de mă - ta - să, Să fa - că lui
 Soa - re că — mașă.

3. VIȘINA.

Cam pe - va — lea Gal - be - nei, Gal - be - na găl - be -
 nu — șă, — Vi — n Tă - ta - rii Iscu - lui —

4. DOAMNA ILEANA.

In curte ve — re, in curte dragă, — In cur-te la
Doam-na Ilea-na și la — fi - nu — său Var - ti - gi
și la fi - nu său Var — ti — gi.

5. MĂNĂSTIREA ARGEȘULUI.

Pe — va — le pe gl — o — d Fu — ge
nu se ve — de O cu-cioa — ră ver — de
Fă - cu - tă de va — ră, Că e — mai u - șoa — ră,
că e — mai u - șoară.

6. CÂNTECUL NAȘULUI.

Fo - i - ți - că flori dom-nești Din o - raș din
Bu - cu - reș - ti, L'a - le ca - se mari dom - nești,

7. ANTOFIȚA LUI VIOARĂ.

Fo - i - ți - că săl - ci - oa - ră, Din o - raș din
 Fil - di șoa - ră, — La ca - se - le lui Vi - oa - ră,
 Fo - i - ți - că foi de ti - să Ma - re — ma - să —
 e in - tin - să, ma - re cu fă - e - lli a - prin — să.

8. GOLEA.

Fo - i - ți - ca bo - bu - l - u - i —
 Din — jo - ea joi - mare — lu — i,
 din Vi - ne — rea — ou — lui —
 Din — Săm — bă - ta — paște - lui. *Fine D. C.*

9. MIUL HAIDUCUL.

Foi-ți-că de lo-bo-dă In curte la domn

Ște-fan Vo-dă Mi s'a-strâns bo-eri la vor-bă,

Mi s'a strâns bo-eri la vo-r-bă. *D. C.*

10. MIUL HAIDUCUL.

Ti-că-lo-sul ăla de Mi-u-Cu ză-bu-nul

că-ră-mi-ziu, Cu fe-su-l por-to-ca-liu,

Cu fe-sul por-to-ca-li-u. *D. C.*

11. IVAN IORGOVAN.

I-van Ior-go-van Că-la-re pe cal

Pe cal pe căr-la-n

Jug an-de un an. *D. C.*

12. VOICA DIN NADOLIA.

Pa gu - ră de va - le — Este o ca - să ma - re —
 Cu nouă — uş - cioa — re — Cu fe - res - tre'n soa - re,
 U - şii de isi — că, — Fe - res - tre — de sti - clă, —
 Fe - res - tre de sti - clă. *D. C.*

13. TREI SURORI LA FLORI.

Joi de di - mi - nea - ță — Trei su - rori la flori
 E - le — mi - şi plea - că — La flori — să cu - lea - gă —
 Din pă - du - rea nea - ră Flori ca să cu - lea - gă —
 Să se'n po - do - beas - că — La zbor — ca să - mi easă. *D. C.*

14. MARCU VITEAZUL.

Fo - i - ți - ca ho - bu - lui — Sus pe ma - lul

Ol - tu - lui La ca - se - le Mar - cu - lui
Mar - cu - lui vi - tea - zu - lui. *D. C.*

15. JĂMAN CRAIU.

Foa - e bob nă - u - t Sub um - bră de
n - uc Doar - me un voi - ni - c -
Mur - gu - l pri - po - ni - t - De cra - că de nuc. *D. C.*

16. GHIȚĂ CĂTĂNUȚĂ.

Moderato

Fo - i - ți - că pe - li - ni - ță, Pe cel de - al pe
cea - cu - l - mi - ță, Pli - bă - mi - se
poa - r - tă - mi - se - D' - al - de Ghi - ță
Că - tă - nu - ță Cu - flo - ri d'alb - o - 'n chivăruță. *Fine D. C.*

17. DOICIN BOLNAVUL.

Musical score for 'DOICIN BOLNAVUL.' in 6/8 time, key of B-flat. The melody is written on a single staff with lyrics in Romanian. The piece concludes with a 'D. C.' (Da Capo) instruction.

Din o-raș din Ța -- li -- grad Din o-raș din
Ța -- li -- grad La por -- ti - ță de 'npă - rat.
La por -- ti - ță de 'npă - rat. D. C.

18. CONSTANTIN BRÂNCOVEANU.

Musical score for 'CONSTANTIN BRÂNCOVEANU.' in 2/4 time, key of B-flat. The melody is written on a single staff with lyrics in Romanian. The piece concludes with a 'D. C.' (Da Capo) instruction.

Ver - de ver - de bob -- se -- ca - ră Ciu -- dă ma - re
rău -- îmi pa - re C'a ve -- nit Du -- nă - rea mare
Cu crăci și cu -- bu - ri -- oare. D. C.

19. TĂNISLAV.

Musical score for 'TĂNISLAV.' in 2/4 time, key of B-flat. The tempo is marked 'Andante'. The melody is written on a single staff with lyrics in Romanian. The piece concludes with a 'D. C. fine.' (Da Capo fine) instruction.

Andante
Zii pe cea gâr - lă cio - rogarlă E o sal - cie
co - co -- șa -- tă Cu mus - tă - ți - le pe a - pă
ca -- i -- cul lui -- Tă - nis - lav. D. C. fine.

20. CHIRA CHIRA LINA.

Ver-de de-o măș — li — nă — Din vad din Bră - i - la, Co-lo se'n-
 car-că — Din-co — lo des - car — că Șap - te bo - lo -
 za - le Șap - te ga — li - oa - ne și Șap — te san - da - le —
 Și șap — te san - da — le și Șap — te san - dale. *D. C. fine*

21. CORBEA.

Șa - de ve - re — șa - de — dra — — — gă,
 șa - de Cor-bea — tăl - ha - ri Cor — — — bea
 șa - de — Cor-bea tăl - ha - ri — — — Cor — bea
 șa - de Cor-bea la 'nchi-soa-re in tem - ni - ță
 — de pea — tră — — — De nouă ani și ju-mă — — —
 tate. — — —

22. AGUȘIȚA LUI TOPALĂ.

f

A - gu - și - ța lui To - pa - lă — E - ră zur - ba —
 giu la ța - ră E - ră zur — ba - giu la țară.
f
 Și mai avea un fră - ți - or. Și al - tă da - tă și - o la - lea —
 Um - bla să - i mă - reas - că și lui lea - fa. A - gu - și - ța
 lui To - pa - lă — Cu cinci chi - le de pa - ra - le, Le usca —
 va — ra la soare, Fri - că de ni — meni nu are. *D. C.*

23. IBRAIM.

Ba - te vâ - nul tu — fe — le,
 Tu - fe — le și — săl - ce — le Să - mi por - nea —
 s - c - ă — șai - ce - le. Ba — te vâ - nul s - a - l —
 ci — a — Să - mi por - neas - că — șai - ca mea,

Să mă duc la Clado-va. *Fine D. C.*

24. FATA DIN FRÂNG.

Cea fa-tă de frang — Fă — cu — tă — c'un — tu —
 ure Um-blă — prin cră — cu — țe Ca o po-rom-bi — ță
 S'o pup în gu-ri — ță Că mult — e — dră — gu —
 ță. Trei zi — le de va — ră, Trei de pri-mă-va — ră
 Ea-mi — stri — gă — pe-a-fa — ră.

25. ZĂVĂLAȘ TUDOR.

Tu-dor miș a fost — mi-ti-tel — și — bo-r-ță —
 șă — 1. El ca miș a cres-cut în coa-de — le — tă —
 ei-ni-lor, Pe măi — ne-le — stre-ine-lor. *Fine D. C.*

26. MISTRICEANUL.

De-par-te ve - re de-par-te, Nici de-par-te - nici a-proa-pe

Nici de-par-te - nici a-proa-pe, In bu-ri-cul pă-mân-tu-lui

La mor-mân-tul dom-nu - lu - i, - La ca - se - le -

le - u - lui, - La cur - ți - le - sme - u - lui

La cur - ți - le - sme - u - lui. *Fine D. C.*

27. VIȘINA.

Pe - va - lea -- Gal - be - nei și pe-a Găl-be -

nu - sei ----- Su - nt trei sa - te bo - ga - te

In visti-rie ----- ne - bă-gate In vis - ti - ri - e ne-băga-te.

28. NOVAC BABA NOVAC.

Frun-ză ver - de de se - ca - ră Nu a - sea - ră
alat - ieri seară. În vii - tu - ra va - ci - lor.

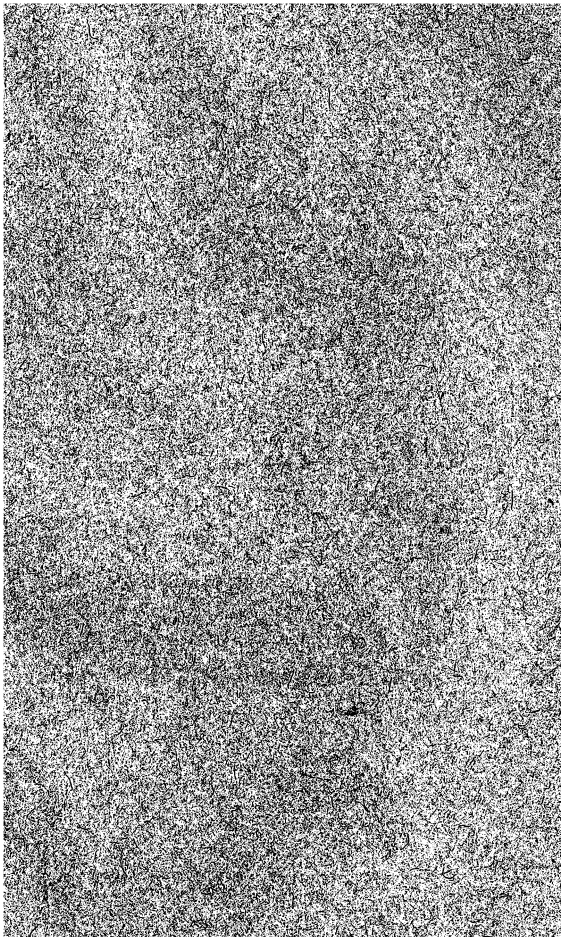
29. NEGUȚA.

Ver-de floa-re de nă - u t Ne-gu-ța din căm-pu -
lu - n - g Grea gâl - cea vă
a fă - cu - t Că - pe - Oan-cea - l'a uri - t.

30. IENCEA SĂBIIENCEA.

D'a - le ien - cea Să - bi - ien-cea Fe - cio - ra - șul
Săr - bii Din gu - ra Ga - ro - fii.

Crăiñeanu Dr. Gh., Igienea țaranului român. Locuința, încălțăminte și îmbrăcămintea; alimentațiunea în diferite regiuni ale țării și în diferite timpuri ale anului. Buc. 1895.	5.—
Gorovei Artur, Cimiliturile Românilor. Buc. 1898.	3.—
Grigoriu Gr., Medicina poporului. I. Boalele oamenilor.— <i>Anal. Acad. XXX Lit.</i>	1.60
— II. Boalele vitelor.— <i>Anal. Acad. XXX Lit.</i>	—50
Jarnik Dr. I. U. și A. Bărseanu, Doine și strigături din Ardeal, date la iveală cu un glosar complet de Dr. I. U. Jarnik. Buc. 1885	—.—
Lupașcu D. P. Medicina babelor. Adunare de descântece, rețete de doftorii și vrăjitorii băbești. Cu un raport de <i>Prof. I. Bianu.</i> — <i>Anal. Acad. XII Lit.</i>	—.—
Manolescu Dr. N., Igienea țaranului. Locuința, iluminatul și încălzitul ei. Imbrăcămintea, încălțăminte, alimentațiunea țaranului. Buc. 1895.	5.—
Marian S. Fl., Cromatica poporului român.—Discurs de recepțiune, —cu Răspuns de <i>B. P. Hasdeu.</i> — <i>Anal. Acad. IV, 2</i>	1.—
— Descântece adunate de G. Săulescu. Raport.— <i>Anal. Acad. V, 2.</i>	
— Vraji, farmece și desfaceri.— <i>Anal. Acad. XV Lit.</i>	1.—
— Insectele în limba, credințele și obiceiurile Românilor. Studiu folkloristic. Buc. 1903.	6.—
— Legendele Maicii Domnului. Studiu folkloristic. Buc. 1904.	4.—
— Nașterea la Români. Studiu etnografic. Buc. 1892.	5.—
— Nunta la Români. Studiu istorico-etnografic comparativ. Buc. 1890.	10.—
— Immormântarea la Români. Studiu etnografic. Buc. 1892.	5.—
— Sărbătorile la Români. Studiu etnografic:	
— <i>Vol. I.</i> — Cărnilegile. Buc. 1898.	3.—
— <i>Vol. II.</i> — Păresimile. Buc. 1899	3.—
— <i>Vol. III.</i> — Cincizecimea. Buc. 1901.	4.—
Obedenaru Dr. M. G., Texte macedoromâne, basme și poezii populare dela Crușova. Publicate după manuscrisurile originale, cu un glosar complet, de prof. <i>I. Bianu.</i> Buc. 1891.	4.—
Ottescu I., Credințele țaranului român despre cer și stele.— <i>Anal. Acad. XXIX Lit.</i>	1.—
Pamfile Tudor, Jocuri de copii adunate din satul Țepu (jud. Tecuciu). — <i>Anal. Acad. XXVIII Lit.</i>	1.40
— Jocuri de copii, adunate din satul Țepu (Jud. Tecuciu). Mem. II — <i>Anal. Acad. XXIX Lit.</i>	1.60
Papahagi-Vurdună P. N., Jocuri copilărești culse dela Români din Macedonia. — <i>Anal. Acad. XXV Lit.</i>	—75
— Megleno-Români. Studiu etnografico-filologic. Partea I. — <i>Anal. Acad. XXV Lit.</i>	1.40
— Partea II. <i>Anal. Acad. XXV Lit.</i>	1.40
— Graie aromâne. — <i>Anal. Acad. XXVII Lit.</i>	1.60
— Basme aromâne și glosar. Buc. 1905.	8.—
Săineanu Lazăr. Basmele Române în comparațiune cu legendele antice clasice și în legătură cu basmele popoarelor învecinate și ale tuturor popoarelor romanice. Buc. 1895.	10—
Sevastos Elena, Nunta la Români, Studiu istorico-etnografic comparativ, Buc. 1899.	(Sfârșit)
Tiplea Alexandru, Poezii populare din Marmureș. — <i>Anal. Acad. XXVIII Lit.</i>	1.20
Viciu Alexiu, Glosar de cuvinte dialectale din graiul viu al poporului român din Ardeal. — <i>Anal. Acad. XXIX. Lit.</i>	—.—

